ANTHONY TROLLOPE

Primul ministru

Editura Univers

CW

Clasicii
Literaturii Universale

Coperta colecţiei de *Vasile Socoliuc*

The
Prime Minister
by
ANTHONY TROLLOPE
London
Oxford University Press

Toate **drepturile asupra acestei versiuni** sînt rezervate
Editurii UNIVERS

Anthony Trollope

PRIMUL MINISTRU

vol. I

În românește de VERONICA ȘUTEU

București, 1980
Editura Univers

CAPITOLUL I

FERDINAND LOPEZ

Este o fericire să-ţi cunoşti străbunii şi să poţi vorbi despre ei ca de foste persoane cu vază, cînd te roade ambiţia de a te număra într-o zi printre aleşii elitei. Se ştie că fiecare nutrim respect pentru semenii care au propăşit prin ei înşişi, aşa încît, de auzim că feciorul unei spălătorese a devenit Preşedintele Camerei Lorzilor sau Episcop de Canterbury, îl preţuim — teoretic sau practic — mai mult decît pe un potentat născut în hlamidă. Numai că stima noastră nu anulează suferinţele îndurate de fiul spălătoresei, suferinţe care de multe ori poate l-au covîrşit, dacă nu a fost apărat de o natură excepţională. Firește, o dată ce şi-a văzut năzuinţele împlinite — dispunînd de avuţii, onoruri şi titluri — năpăstuitul de pînă mai ieri se poate referi cu un aer şăgalnic sau chiar cu afecţiune la pîntecul ce l-a zămislit. Dar atîta timp cît s-a luptat cu urcuşul, încredinţat că nu va ajunge pe culmi dacă nu e privit ca un gentilom înnăscut, este greu de închipuit că nu s-a ruşinat de obîrşie, de copilăria lui urgisită şi că nu le-a ascuns cu inima îndurerată. Însă această durere nu iartă pe nici un om care a pornit-o de jos, pentru că ar fi de neconceput să-şi reînvie trecutul în faţa personalităţilor pe care a izbutit să şi le apropie. Cum ar putea, bunăoară, să descrie unei ducese cu care s-a nimerit la o masă, prăvălioara tatălui său ori uneltele cizmăreşti de care se folosise bunicul ? Ar fi o gafă de neiertat. Dealtminteri nu este obligatoriu să vorbim oricînd şi oricui despre cei din familie. Mulţi evită să amestece în discuţiile obişnuite mătuşile, unchii sau chiar fraţii ori surorile. Dar cultivînd această discreţie, îşi atrag alte complicaţii. Se acoperă de mister, crează suspiciune, lumea începe să şuşotească, punînd că nu se ştie de unde vin, pînă cînd, într-o bună

zi, şi prietenii îi măsoară bănuitori. De aceea e mai prudent să plasăm măcar o dată pe an cîte o aluzie la rudele apropiate.

Ferdinand Lopez — un tînăr care nu se putea plînge de ingratitudinea ursitoarelor — pătimea din pricina neajunsurilor mai sus-arătate. Îşi cunoscuse vag ascendenţii, iar puţinele date pe care şi le amintea în legătură cu ei, le păstra pentru sine. Cenzura lui mergea într-atît de departe, încît pînă şi celui mai intim prieten nu-i pomenise măcar în treacăt de părinţi, fraţi, surori, unchi, mătuşi ori cel puţin de un văr. Ca şi pe alţii în situaţii identice, îl durea tăinuirea, dar o brava cu atîta abilitate, încît nimeni nu suspecta ce se petrece în sufletul lui. Nici cunoscuţii din imediata apropiere — roşi de curiozitate şi ambalaţi în tot felul de speculaţii referitoare la originea sa — nu bănuiau ce povară însemna pentru junele puţin guraliv restricţia la care se condamnase, pentru că niciodată nu ocolise cu ostentaţie un amănunt cerut de o împrejurare firească. Ci, fără să şovăie, să roşească ori să depună eforturi vizibile, apăra bariera ce-o ridicase între prezent şi trecut, astfel că, în ciuda numeroaselor lui relaţii, nici una nu ştia din cine se trage sau ce hram purtaseră autorii zilelor sale.

Într-adevăr, şi structura îl ajutase în această privinţă, fiind atît de zgîrcit la vorbă încît nici interesele personale nu le aducea în discuţii, decît cu ţeluri precise. Or, avînd această natură, desigur îi venea mai uşor să ascundă — fără silinţe şi fără să bată la ochi — lucruri pe care alţii le trîmbiţau toată ziua. Un om cu firea drăgălaşului Jones — care declara în gura mare la club orice liră pierdută sau cîştigată la cursele hipice ; care se lăuda în public cu hatîrurile făcute de Mary ori se plîngea de răceala arătată de Lucy ; care emitea buletine cotidiene cu privire la situaţia-i financiară, la digestie, la sănătatea jivinelor ţinute în grajd ori la datoriile contractate, firească nu putea tăinui amănuntul că tatăl său debutase în viaţă ca un biet conţopist, într-un birou de avocat, şi prinsese cheag împrumutînd sume mărunte cu camătă. Incapabil să păstreze un secret, Jones împînzise oraşul cu istoria lui, care, în loc să-i creeze popularitatea ce şi-o dorise, îi făcuse o reclamă infamă. Dar şi un mare serviciu

în sensul că îl scutise de o povară mult prea apăsătoare pentru natura lui slabă, o povară care-l făcea și pe un tip, reținut ca Lopez să strîngă din fălci cîteodată.

În pofida misterului de care se înconjurase, totuși trecea drept un gentilom. După Johnson [1], orice abatere de la accepțiunea inițială a delicatului cuvînt „gentleman" — care desemnează „un om de obîrșie nobiliară", ar fi hazardată. Folosind termenul în scopuri avantajoase, mulți mai aderă și astăzi la aforismul lui Johnson, lăsînd o margine și pentru eventuale excepții, ce pot exista chiar printre nobilii înnăscuți.

Despre Ferdinand Lopez nu se putea crede că are sînge nobil în vine. Și cu toate acestea era socotit gentleman — un titlu pretențios ce-i fusese acordat în ciuda îndeletnicirii actuale — sau a celei pe care o avusese în sectorul comerțului, ocupație care nu asigura garanția poziției sociale în măsura în care o conferă meseria de avocat, de preot, de militar ori, pur și simplu, un fizic atrăgător. Lopez lucrase la Bursă, iar în prezent — și într-un mod destul de obscur pentru amici — se mai ocupa cu afaceri în City.

În momentul la care ne referim, avea treizeci și trei de ani împliniți și, cum se lansase în viață de timpuriu, tot cam de atunci se învîrtea și în societate. Se știa că frecventase o școală particulară dintre cele mai renumite, în care — potrivit mărturiei unui fost coleg — umblase zvonul că e întreținut de un gentilom vîrstnic cu care se înrudea. La vîrsta de șaptesprezece ani, fusese expediat la o universitate germană, iar la douăzeci și unu, reapăruse în Londra, într-o agenție de bursă, unde, la scurtă vreme, se impusese ca un june extrem de inteligent și un desăvîrșit filolog. Deși matur în comportament, neamator de distracții și extrem de sîrguincios, totuși nu cîștigase deplina încredere a patronilor, și nu pe motiv că ar fi fost necinstit, ci pentru că prefera să fie stăpîn în loc de angajat. Drept urmare, ocupația de slujbaș durase foarte puțin. Avînd o fire independentă, care nu se împăcase cu

[1] *Samuel Johnson*, (1709—1784), filolog și scriitor englez, autor al *Dicționarului limbii engleze*.

rolul de a trudi pentru alţii, se apucase de treabă pe contul său. Nu peste mult se aflase că s-a îmbogăţit, ca după un alt interval să se audă că părăsise negoţul, pierzînd şi averea. Dar acestea erau numai supoziţii, fiindcă, în realitate, absolut nimeni nu-i cunoştea situaţia materială. Nici propriii bancheri, nici avocatul său personal, nici menajera care-l îngrijea zilnic.

Ca înfăţişare era indiscutabil frumos, deşi nu pe placul bărbaţilor, ci doar al femeilor, topite de admiraţie. Măsura peste şase picioare, era subţire şi foarte oacheş, cu trăsături precis conturate, care nu-i divulgau totuşi alcătuirea interioară — afară de un calm ieşit din comun. Purta părul scurt, o mustaţă neagră ca pana corbului, dar nu şi barbă. Dinţii erau impecabili ca formă şi străluceau de albeaţă — un amănunt deloc neglijabil pe lista însuşirilor fizionomice, chiar dacă nu inspira încredere unui privitor cu intuiţie. Bărbia şi gura îi dădeau un aer blajin, graţie mişcării zvîcnite a buzelor sau poate numai gropiţei, dar care în orice caz îndulcea impresia de asprime produsă de fruntea înaltă, boltită, şi de privirea ageră, scormonitoare şi fixă. Cunoştinţele mai apropiate şi pline de simpatie se declarau atrase de partea inferioară a feţei, pe cînd cei numeroşi care-l cunoşteau şi nu-l simpatizau îi detestau uitătura fixă şi agresivă, cu toate că nu i-o spuneau niciodată în faţă.

Rezerva lor se datora tot structurii sale aparte, fiindcă Lopez se număra printre oamenii care se apără cu dîrzenie, atacînd invariabil pe alţii. Spre exemplu, nu ar fi miluit o bătrînă, întîlnită la o răspîntie, fără s-o măsoare dojenitor pentru josnicia cerşitului. La fel şi în tren, nu îşi găsea liniştea pînă nu-l probozea pe vecinul din faţă, atrăgîndu-i atenţia asupra îndatoririi de a-i respecta voia în orice mişcare, începînd cu aranjarea bagajelor, instalarea pe bancă, deschiderea geamului şi aşa mai departe. Însă cicălelile lui aveau mai curînd un substrat teoretic, nu practic, astfel că, după administrarea corecţiei şi arătarea supunerii prin ocheade smerite, admonestaţii îşi primeau recompensa. Cerşetoarea încasa bănuţul cerut, iar pasagerul avea dezlegarea să-şi mişte nestingherit picioarele şi să deschidă fereastra oricît poftea. De unde

se poate deduce că în Lopez nu vorbea răutatea, cît un spirit totalitar, pe care şi-l manifesta mai ales în priviri.

Şi acum încă vreo două caracteristici legate de acest personaj, mai înainte de a-i lăsa libertate de acţiune. Nimeni nu-i bănuia silinţele de a fi perfect îmbrăcat sau grija de a nu i se dibui scopul acestei preocupări. Însuşi croitorul său punea pe seama unui capriciu numărul exagerat al costumelor pe care i le confecţiona, în timp ce prietenii îi atribuiau eleganţa întreţinută cu sîrg însuşirilor înnăscute care-l făceau să arate impecabil în orice ţinută. De regulă bărbatul „scos din cutie" este mărunt de statură, se mişcă puţin şi cu mare atenţie. Pe cînd Lopez măsura peste un metru optzeci, se mişca fără drămuială şi totuşi arăta fără cusur. Oriunde s-ar fi aflat — în oraş ori venind de la treabă, pe cal sau mergînd pe jos ; acasă, aplecat peste o carte, sau tocmai desprins din vîrtejul dansului — era pus la punct. Miracolul se înfăptuise în timp şi cu cheltuială, şi nu constituia un atribut înnăscut, aşa cum era privit îndeobşte. Cu aceeaşi pedanterie manifestată în domeniul vestimentar îşi alegea şi caii pe care apărea — exemplare de toată splendoarea, în admiraţia celor mai mari specialişti. Nimeni nu-l văzuse vreodată pe gloabe şoldii, sforăitoare şi nărăvaşe, ci numai pe animale de rasă şi bine dresate, care permiteau călăreţului să stea nemişcat precum o statuie, dacă se complăcea în această poziţie rigidă, pe care Lopez o adopta nu o dată, fără să pară, totuşi, înţepenit şi artificial, ca o figură turnată în bronz, ceea ce-i confirma reputaţia de bun călăreţ. Pe lîngă trăpaşi pur sînge, pe care defila prin oraş, mai avea doi gonaci şi în Leighton, pentru sezonul de vînătoare, plus o şaretă pe care o conducea singur. Ducea o viaţă luxoasă, deşi nimeni n-ar fi putut să afirme dacă venitul i-o permitea. Într-o vreme, cînd se zvonise că s-a ruinat, curioşii iniţiaseră cercetări la capătul cărora stabiliseră cu precizie — ori numai se amăgiseră cu impresia — că îşi plăteşte croitorul la zi. De unde se răspîndi unanim convingerea că era înstărit.

Cu toate acestea, numai o mînă de oameni aflaseră că stă cu chirie într-un apartament din Westminster, şi mai puţini cunoşteau amplasarea exactă a locuinţei, în care — a se reţine — nu intrase nici un amic. Şi nu din lipsă

de ospitalitate, fiindcă Lopez primea musafiri, dar cu măsură și niciodată acasă. Îi poftea la club, la restaurante sau, în timpul verii, pe marginea unei ape, unde, în mijlocul vegetației, îi ospăta cu bunătăți de tot felul, dovedindu-se un amfitrion grijuliu și extrem de politicos.

Sezonul de vînătoare se încheiase, vîntul de răsărit se rostogolea încă peste metropolă, londonezii plecaseră în vacanța de Paște și străzile erau pustiite, în dimineața rece și mohorîtă în care Lopez apăru în City, venind cu trenul dinspre Westminster Bridge. Era un drum pe care-l făcea deseori, deși nu zilnic, precum slujbașii, ci doar mînat de interese ori de plăcere, asemenea oamenilor de afaceri și, tot ca aceștia, în trăsurica personală. De astă dată mergea însă pe jos, înaintînd pe cheiul Tamisei pînă în dreptul reședinței oficiale a Lordului Primar, unde se angajă într-o fundătură sordidă și păcătoasă, cu numele Litle Tankard, aflată nu departe de Banca Angliei. La capătul unui gang lung și îngust, intră într-un birou minuscul, cu o masă în mijloc, străjuită de doi bărbați. La un capăt al ei ședea un flăcăiandru aplecat peste niște hîrtii pe care le copia, la celălalt, un individ cam de patruzeci de ani, soios îmbrăcat, dar cu o pălărie nou-nouță, pusă cam pe-o ureche. Încăperea era foarte întunecoasă, inconvenient ce nu-l împiedica pe tipul mai vîrstnic să răsfoiască alene un registru. Orice străin de viața metropolei l-ar fi luat drept un trîntor, fără să-l ducă mintea că omul care întorcea indolent foile catastifului cugeta cu osîrdie la căile și mijloacele de a-și cîștiga pîinea. Se numea Sextus Parker — ori Sexty Parker, cum îi spuneau cei mai mulți — și se bucura de notorietate și de prestigiu la Banca Angliei.

— Ia uite-l pe Lopez ! exclamă înălțîndu-și ochii de pe registru. Mamă, ce bucurie să te văd ! Ai cumva nevoie de mine ?

— Vino puțin înăuntru, îi răspunse vizitatorul.

În biroul unde intrase, mai exista o încăpere — mai strîmtă, mobilată cu o măsuță hodorogită, cu două scaune șubrede și un lavoar ponosit pe care se trîntise un ștergar — iar Lopez o porni spre aceasta cu siguranța unuia ce cunoștea interiorul pe de rost, urmat, la cîțiva pași, de către Sexty Parker.

— Păcătoasă vreme, așa e ? încercă el să încropească o conversație.

— Mizerabilă, conveni musafirul. Și vîntul tăios dinspre est...

— Care te taie în două, nu alta ! îi luă celălalt vorba din gură. Te miri că mai răzbate și bietul soare pînă la noi. Pe-o vreme ca asta, ar merita să stăm ca urșii în bîrlog...

— De ce nu hibernezi ? îl întrerupse Lopez.

— Fin'că nu mă lasă afacerile, d-aia. Prea merge bine ca să-mi sug unghiile. Datoria omului e să vadă de ele cît îi aduce parale. Nu oricine poate face ca 'mneata, să dea cu piciorul la slujbuliță de zi cu zi și să cîștige muncind cîte-un ceas, după pofte. Eu nu mă rizic cu așa ceva.

— Presupun că nici dumneata și nici alții nu știți cu ce mă ocup, îl înghesui Lopez cu severitate.

— Aș ! Da' de unde ! Și nici nu mă-nteresează, îl asigură Parker. Doar trag nădejde să-ți iasă biștari frumoși din ce învîrtești.

Arogant și tiranic din fire — ca să recurgem la termeni eufemistici — Sexty încercase în multe ocazii „să-l tragă de limbă" — cum spunea — pe Lopez. Dar în cei cîțiva ani de cînd se știau, nu scosese nimic de la el, ceea ce nu-l împiedica, evident, să reediteze, din cînd în cînd, încercarea. Exact cum făcuse și acum, ca să renunțe, cu voce pițigăiată și tremurătoare, cînd se simțise înjunghiat de privirile celuilalt.

— Nu știu ce-oi fi sperînd, dar ai face mai bine să-ți vezi de treabă, îl puse vizitatorul la punct. După care, fără să-și îmblînzească privirea sau glasul, îi spuse : Uite pentru ce am venit. Să-ți pui semnătura pe această poliță, care expiră peste trei luni.

Sexty apucă hîrtia ce-i fusese întinsă, cu ochii holbați și gura căscată. Avea dinainte un titlu de gaj în valoare de șapte sute cincizeci de lire, care, odată semnat, îl obliga să acopere suma specificată în caz de neachitare la timp. Cu alte cuvinte, Lopez încerca să gireze cu numele său un împrumut de șapte sute cincizeci de lire. Oricine ar fi venit cu această propunere, s-ar fi ales cu refuzul cel mai brutal, chiar dacă-l implora pe Sexty în genunchi. Oricine, afară de Ferdinand Lopez, un om înstărit — cum îl credea

el — și care, departe de a-l ruga în genunchi, îi cerea să se execute de parcă i-ar fi pus pistolul în piept.

— Un titlu de gaj !, exclamă fără voie. Doar nu ești strîmtorat... sau oi fi ?

— Nu intenționez să-ți dau socoteală de bugetul meu sau de afacerile pe care le fac. Îți pretind doar un mic serviciu, și cred că nu te îndoiești de posibilitățile mele de a rambursa împrumutul.

— Să mă trăsnească ceru' !, se dezvinovăți Parker sub tăișul de nesuportat al privirilor de oțel.

— Și nici nu cred că mi-ai refuza serviciul... chiar să fiu strîmtorat, cum ziceai...

Probabil că între ei existaseră anumite tranzacții în care Lopez își afirmase autoritatea, iar amintirea lor, combinată cu uitătura neiertătoare de acum, îl speriau pe sărmanul Parker.

— Să mă trăsnească ceru' dacă m-am gîndit să nu te servesc, se disculpă el din nou. Da' orice om poa' să fie mirat d-o chestie ca asta.

— De ce să te mire un lucru atît de obișnuit ?! Iacă, din întîmplare, am participat la un împrumut care a depășit numerarul de care dispuneam pe moment, așa încît am nevoie de cîteva sute de lire, și întrucît te consider omul cel mai apropiat, mi-am zis să aranjăm chestiunea împreună. Iar dacă nu te încearcă vreo... temere, pune-ți semnătura și gata.

— Mie să-mi fie frică ? se lăudă Sexty, apucînd tocul și așternîndu-și numele pe hîrtie.

Cînd își luă însă ochii de la prieten și se uită la afurisita de poliță, simți că turbează. Era o tîmpenie s-o iscălească și ar fi vrut să arunce tocul din mînă. De-ar fi avut curajul s-o facă...

— Al naibii să fiu dacă nu mi se pare o combinație ciudată ! mîrîi la sfîrșit, lăsîndu-se pe spătarul scaunului.

— Da de unde ! E foarte normală, îl contrazise Lopez, înșfăcînd polița, împăturind-o și punînd-o tacticos în portvizit. Doar nu ne-am pus și alte dăți numele pe un petecuț de hîrtie ?

— Cum de nu, încuviință Parker. Le-am pus cînd așteptam amîndoi un cîștig...

— Ei bine, de astă dată nu te aştepta nici la profit, nici la pagubă. Te las cu bine şi mulţumesc... deşi, spre deosebire de dumneata, eu nu pun mare preţ pe treaba de acum, îi zise şi se făcu nevăzut, lăsîndu-l pe Sexty complet năucit.

— Pe crucea mea, e deocheată povestea ! mormăi pentru sine. Cine s-ar fi gîndit că Lopez ar duce lipsă de cîteva sute de lire ? ! Da' pîn' la urmă o s-o descurce... altfel nu se arăta aşa de nepăsător. Cu toate astea poate că nu trebuia să-i dau iscălitura la mînă ? ! Aşa ceva nu se face...

Otrăvit de gestul necugetat, seara, cînd se întoarse la soţioara şi copilaşii din Gonders End, nimeni nu i-a putut intra în voie. Cele şapte sute cincizeci de lire îl urmăreau pretutindeni, ca un blestem. La cină, parcă i se infipseseră în beregată, de nu-l lăsau să înghită mîncarea, iar cînd se întinse în pat, să se culce, se prefăcură într-un coşmar.

CAPITOLUL II

EVERETT WHARTON

În aceeaşi zi, Ferdinand Lopez cină cu prietenul său Everett Wharton la clubul „Progresul", pe care îl frecventau amîndoi. Judecat după data înfiinţării, „Progresul" era un club foarte tînăr, apărut doar de trei ani ; însă dacă se aveau în vedere nădejdile înmugurite la ivirea lui, nădejdi care se veştejiseră între timp, s-ar fi putut spune că avea o vîrstă apreciabilă. La început îşi propusese o seamă de înfăptuiri importante pentru falanga liberală — ori, mai exact, pentru libertatea politică în genere ca, pînă la urmă, să nu realizeze nici unul din idealurile urmărite sau foarte puţine din ele.

Întemeierea lui suscitase un val de entuziasm şi, o bucată de vreme, unii politicieni înflăcăraţi crezuseră că, prin influenţa ce avea s-o exercite, o mulţime de oameni dotaţi cu iniţiativă, cu inteligenţă, cu talent de cîrmuitori,

însă lipsiți de mijloace materiale — și aici se refereau la ei înșiși — vor obține locuri în Parlament și poate chiar în guvern, ceea ce nu se întîmplase. Eșecul se datora unei anumite carențe, anevoie de precizat, dar care se dovedise fatală. Încercînd să-i găsească o definiție, tinerii pretindeau că aceasta ar fi constat în nepăsarea confraților vîrstnici, mari specialiști în aranjamentele de culise, care, în loc să acționeze, așezînd clubul pe drumul cel drept, șezuseră impasibili deoparte. Pe cînd cei blamați susțineau că întreaga vină fusese numai a membrilor tineri, care nu erau decît niște filfizoni. cu pretenții. Oricare ar fi purtat însă vina, fapt cert este că membrii clubului recent înființat își pierduseră elanul inițial, iar liberalii, noua tribună pe care ar fi avut-o în „Progresul".

— Ne trebuie organizare. Asta ne trebuie, susținea cu tărie unul din membrii ce conduceau destinele politice ale clubului.

Dar fiindcă organizarea se lăsa așteptată, „Progresul" funcționa ca oricare club, primindu-și clienții veniți să se ospăteze, să fumeze o pipă sau un trabuc, să joace o partidă de biliard ori să simuleze că citesc cărți captivante. Cîțiva inimoși nu renunțaseră la mărețele idealuri, nădăjduind să le vadă cîndva împlinite, în timp ce majoritatea se declarau mulțumiți doar cu mîncarea și amuzamentul de acolo. Cu toate că și ambianța merita luată în seamă, întrucît, printre membrii curenți, figurau o mînă de boiernași liberali și cîteva zeci de parlamentari — montați în ideea de a-și plăti consumația dacă voiau să sprijine propria organizație politică. La aceștia se adăuga nelipsita garnitură de avocați pledanți, judecători, comercianți londonezi, plus coeficientul obligatoriu de pierde-vară.

Printre clienții asidui se număra și Ferdinand Lopez, gurmand rafinat și amator de vinuri alese, deși, după propriile afirmații, nu atît calitatea hranei și a băuturii îl atrăgea la „Progresul", cît atmosfera de aici. Confortul și liniștea din sălile acestui club nu le aflai nicăieri în metropolă, obișnuia să afirme, fără ca martorii să viseze că fusese radiat din cutare sau cutare club londonez — accidente pe care știa să le țină în umbră.

Comeseanul său, Everett Wharton, făcea parte din fondatorii clubului și, asemenea multora, sperase și el să găsească în „Progresul" un mijloc de catapultare în arena politică. Însă cum vremea nădejdilor apusese, astăzi vorbea cu blazare despre nevoia unei mai bune organizări.

— Pentru mine nu există ambiție mai vană decît aceea de a obține un loc în Parlamentul britanic, îi declară Lopez. În fond, cu ce te alegi de pe urma deputației ? Puținii care izbutesc să-și creeze o platformă trudesc din greu pentru o remunerație infimă și o totală ingratitudine — sau fără nici o remunerație și tot atîta recunoștință. Iar cei mai mulți, care nu se impun, își pierd ceasuri în șir pironiți pe bănci, ascultînd platitudinile oratorilor. Și ce foloase culeg în schimbul timpului irosit ? Doar faimosul „M.P.", tipărit pe antetul hîrtiei de corespondență.

— Totuși cineva trebuie să redacteze legile țării, îi aminti interlocutorul.

— Eu nu văd nici această necesitate, îl combătu Ferdinand Lopez. Dimpotrivă, sînt de părere că țara ar duce-o excepțional dacă s-ar anunța că timp de două decenii nu se mai schimbă legiuirile vechi și nu se mai inventează nici altele noi.

— Vrei să spui că nu te-oi fi împotrivit legii din veacul trecut prin care s-a restrîns importul de grîne în țară ? se arătă junele Wharton contrariat.

— Chestiunea e perimată.

— Atunci nu ai modifica nici legea impozitelor ?

— Nu aș modifica nimic. Dar fie că legile vor fi primenite sau lăsate intacte, eu mă declar mulțumit că nu am nici un fel de amestec. Deși, dacă mă gîndesc bine, calitatea de parlamentar îți oferă un anumit avantaj...

— Știu, se repezi junele. Îți conferă imunitate în fața poliției cînd ai datorii pînă la gît.

— E și asta ceva, dacă te simți în pericol, conveni Lopez cu indiferență. Dar eu aveam în vedere o altă înlesnire. Ca deputat, ajungi mai ușor directorul unei companii comerciale. În ziua de azi întîlnești gugumani care preferă parlamentari la cîrma întreprinderilor și, ca atare, îi primesc cu brațele larg deschise. Însă, ca să revin la tine, dacă arzi de dorința să devii deputat, pentru ce nu apelezi

la sprijinul tatălui tău, în loc să aştepţi ajutor de la clubul „Progresul“ ?

— Tatică-miu nu ar cheltui o leţcaie pentru alegerea mea. Dealtfel nici el nu a făcut parte din Cameră.

— Şi prin urmare o dispreţuieşte, presupuse Lopez.

— Tot ce se poate, confirmă Everett. Sau îl încearcă invidia, fiindcă, deşi a muncit mai mult decît toţi colegii, repurtînd succese ca nici unul din ei, a rămas în magistratură, în timp ce confraţi mult mai tineri au ajuns mari figuri în Parlament.

— Din cît îţi cunosc viaţa familială, sînt convins că bătrînul ţi-ar împlini orice rugăminte, cu condiţia să ştii cum să-l iei. Iar bani cred că are destui ca să te finanţeze, nu am dreptate ?

— Nu ştiu, se scutură junele. Nu mi-a pomenit un cuvînt despre venitul lui, în schimb, mă cicăleşte întruna cum să-l împart pe al meu. E o mînă strînsă ce nu s-a văzut. Dar cred că are parale să-şi permită aproape orice.

— Mi-aş fi dorit şi eu un asemenea tată !, rosti Lopez cu melancolie. I-aş fi cunoscut cu precizie conturile şi mă înfruptam pe cît posibil din ele.

Everett se simţi ispitit să-l întrebe dacă părintele său îl ajutase ori nu şi, o clipă sau două, îşi adună curajul s-o facă. În fond erau prieteni la toartă, iar pe tema familiei — care părea să-l intereseze în mod special pe Lopez — îi divulgase multe secrete. Cu toate acestea, nu avu tăria să-l iscodească, poate fiindcă era mai tînăr şi mai puţin îndrăzneţ. Sau mai curînd pentru că intuise efectele neplăcute ale întrebării. Probabil Lopez ar fi tresărit. Şi nu ar fi fost de mirare, fiindcă, de cînd se ştiau, nu-l auzise o dată pomenind de părinţi. S-ar fi zis că apăruse fără ei pe pămînt ; că nu avusese nevoie de laptele mamei ori de paralele tatălui, ci crescuse de unul singur. Bine ar fi prins o întrebare, mai ales că discuţia de acum îi crease o portiţă firească. Pe care nu cuteză s-o deschidă pînă la urmă.

Junele Wharton constituia un ghimpe în viaţa tatălui său — deşi nu-l înţepa ca alte vlăstare. Greşelile lui nu erau aşa mari încît să-i răpească tihna părintelui, amărîndu-i zilele pînă la ultima răsuflare. În speţă, bătrînul Wharton nu fusese încă silit să decidă dacă să-l lase ori nu pe fecior să alunece în prăpastie sau să lupte pentru a-l

îndrepta, iertîndu-l din nou, scăpîndu-l de datorii, uitînd dezonoarea adusă familiei și punîndu-i toate păcatele pe seama tinereții necugetate. Dacă Everett i-ar fi făcut necazuri de genul acesta, poate i le trecea cu vederea o dată sau, cel mult, de două ori, dar la a treia abatere, cu siguranță l-ar fi lăsat să se ducă de rîpă, deoarece magistratul era extrem de sever și înclinat spre măsuri radicale, chiar cînd era vorba de ființele cele mai dragi.

Însă feciorul nu îl pusese la asemenea încercări, principala sa vină constînd în faptul că nu-și cîștiga existența. Deși nu din rea voință. Nu refuzase niciodată o muncă pe motiv că are tată bogat. Dimpotrivă. De trei ori la rînd se apucase de treabă. Însă de fiece dată, după scurta perioadă de adaptare, căuta să-l convingă pe domnul Wharton și pe amicii acestuia că nimerise o îndeletnicire cu totul nepotrivită. Tot nepotrivită i se păruse și învățătura și, ca urmare, părăsise Oxfordul fără să-și ia licența. De la colegiu poposise într-o bancă. Nu ca simplu angajat, ci ca să dobîndească o poziție solidă în comerț. Aceasta fusese intenția domnului Wharton, consolidată și de consensul unuia dintre principalii acționari, care se obligase a-l susține pe Everett. Numai că, peste șase luni, ocupația de bancher i se păru „detestabilă" și, în consecință, o părăsise, începînd să se pregătească pentru avocatură. Ucenicia nu durase prea mult, și Everett își agăță propria firmă pe ușă — lucru posibil chiar cu o instruire sumară. Însă cum nu era căutat de nici un client, nu putuse răbda pustietatea biroului, astfel că, la douăzeci și cinci de ani, își încercase norocul la Bursă — unica sferă de activitate cu adevărat potrivită însușirilor sale. În ce constase decepția suferită în intervalul de douăsprezece luni petrecute în City, o știa numai el și onorabilul său părinte — dacă nu cumva și Lopez. Dar oricare va fi fost deziluzia, la douăzeci și șase de ani abandonase și Bursa, ca acum, la douăzeci și opt, cîți avea, să ajungă la definitiva concluzie că numai cariera parlamentară convenea talentului său ieșit din comun ; că era hărăzit acestei activități. Ceea ce-i sugerase, probabil, și domnului Wharton, alegîndu-se, tot probabil, cu o ripostă tăioasă.

Ca aspect, era un flăcău solid și arătos. Măsura peste un metru optzeci, avea umeri atletici, părul bălai și o barbă

bogată şi mătăsoasă, care-l făcea să pară mai vîrstnic decît era. După vorbă şi înfăţişare se vedea limpede că nu e un ignorant, pe cînd felul de a se mişca şi freamătul feţei divulgau o fire nehotărîtă. Dar minte avea. Şi citise imens. E drept că uitase o bună parte din cărţile străbătute, însă, cu noţiunile vagi pe care le reţinuse, putea să întreţină discuţii în mai toate domeniile. Nu gîndea foarte mult, deşi se considera un cugetător, aşa cum în politică se credea un expert, şi deci întru totul chemat să-i judece ori chiar să-i blameze pe mulţi demnitari care nu-i împărtăşeau punctele de vedere. Jongla cu cîteva chestiuni cardinale, bunăoară mîna de lucru, sindicatele, grevele, concedierea în masă a muncitorilor... De asemeni, dădea reţete precise în legătură cu desfiinţarea bisericii de stat anglicane şi viitoarea sa reclădire pe alte baze. Nici finanţele nu aveau pentru el ascunzişuri, putînd să dezvolte teorii certe cu privire la bunăstarea generală a societăţii, care, după concepţia lui, era posibilă numai prin renunţarea benevolă la bunurile private — o renunţare mijlocită de reeducarea speciei umane în spiritul unei filantropii absolute, menită să anihileze orice dorinţă de înavuţire.

Cam aşa sunau principiile sale, numai că, în timp ce le etala, visa la binefacerile unor venituri substanţiale, întrucît, din cele patru sute de lire, primite anual de la domnul Wharton, nu izbutea niciodată să-şi achite croitorul. Ca fel de a fi era deosebit de comunicativ — în special cu femeile, pe care le copleşea cu atenţii curtenitoare. Şi cu bărbaţii era prietenos şi amabil, iar aceştia îi arătau, în genere, simpatie. Însuşi bătrînul său tată îl iubea foarte mult ; ba în felul său tăinuit, niciodată pătruns de fecior, îi admira candoarea şi mărinimia atît de opuse propriului său caracter. Şi, tot în ascuns, îl poleia cu mai multe însuşiri decît avea efectiv, încît dincolo de sfidarea cu care-i asculta peroraţiile, pulsa o undă de mulţumire.

Ca rudă apropiată, Everett mai avea doar o soră, despre care se va vorbi copios în paginile ce vor urma. Deocamdată e de ajuns să se arate că, deşi fata întrunea mai multe calităţi decît fratele, îl ţinea totuşi la loc de cinste. Atîta doar că cinstirea de care se bucura îndeobşte îi dăunase enorm, cu atît mai mult cu cît unele cunoştinţe

o simulau doar — așa cum probabil se întîmpla și cu amicul Lopez. Totuși nu orice măgulire ascunsese o intenție vicleană, ci existaseră dăți cînd Lopez îl lăudase în mod sincer. În general, oamenii caută să trăiască în armonie cu semenii, chiar profitînd uneori de slăbiciunile acestora. Or, pentru Lopez, era extrem de important să se pună bine cu junele Everett, deoarece urmărea să se însoare cu scumpa lui soră. În privința fetei, era aproape sigur că n-o să-l respingă. În legătură cu acordul tatălui avea numeroase și îndreptățite îndoieli. În schimb, cu fratele se împrietenise. Așa încît măgulelile lui erau aproape justificate.

— Îți spun eu cum stă situația, Lopez, îi declară Everett ieșind agale din club, la puține minute după orele zece. Oamenii din zilele noastre nu mai binevoiesc să se preocupe de lucruri realmente interesante. Pope [1] știa ce are în vedere cînd afirma : „De vreți să pătrundeți tainițele omenirii, cercetați omul". Dar astăzi Pope nu mai este citit, ori dacă cineva își dă osteneala să-l răsfoiască, nu își frămîntă creierul să-l priceapă.

— Ei, dragul meu, oamenii sînt prea absorbiți de producerea banilor.

— Așa e, aprobă celălalt. E plăcut să ai bani.

— Chiar foarte plăcut, sublinie Lopez.

— Dar efortul de a-i obține este înjositor. Dacă s-ar putea cîștiga în patru, în șase ori chiar în opt ore pe zi, după care să uiți de ei, așa cum uită farmacistul mojarul în care a amestecat leacurile, atunci...

— Atunci nu i-ai mai cîștiga și nici n-ai mai face avere, completă cel de alături.

— De aceea îți spuneam adineaori că toată povestea e degradantă ! suspină junele cu năduf. Omul nu mai gîndește la problemele cruciale ale lumii, ba nici la mărunta lui existență, cînd îl obsedează titlurile de rentă spaniole. Tata a vrut să mă facă bancher, dar mi-am dat seama că m-ar fi ucis asemenea ocupație.

---

[1] *Alexander Pope*, (1688—1744), poet și gînditor englez, reprezentant și teoretician al clasicismului.

— Şi pe mine m-ar omorî gîndul că ar trebui să mă limitez doar la titlurile de rentă spaniole, mustăci Lopez.

— Ţi-e clar ce am vrut să spun, nu ? Măcar tu mă poţi înţelege, deşi mă cam tem că eşti acaparat de ideea îmbogăţirii ca să-i mai dai cu piciorul.

— Ba te înşeli ! Aş renunţa şi mîine la ea dacă îmi pică o avere gata făcută, îl persiflă prietenul mai în vîrstă. Ştii foarte bine că omul mai are nevoie să şi mănînce.

— De acord, se declară Everett. Deşi nu sînt prea sigur că trebuie să gîndească şi la *ce* va mînca.

— De ce ar mai gîndi odată ce i se aduce pe tavă şi hreanul cerut la rasolul de vacă ?

Riposta prietenului era o aluzie la un incident petrecut chiar la cina pe care o luaseră împreună, la club. Rasolul comandat de junele Wharton, nu fusese prevăzut cu suficient hrean — fapt ce-l scandalizase.

— Uite ce, zise tînărul cu prefăcută severitate. Oricine plăteşte are dreptul să vină şi cu pretenţii, şi dacă trecem peste asemenea neglijenţe fără să le penalizăm, le facem un deserviciu celorlalţi muşterii de la club. Iar faptul că-mi place rasolul numai cu hrean, nu-mi răstoarnă teoriile pe care le-ai auzit. Şi acum, te las. Trebuie să ajung acasă, deoarece am enorm de citit pînă mă voi preda lui Morfeu. Dacă-mi asculţi povaţa, du-te la taică-miu şi stai de vorbă cu el. Indiferent de sentimentele pe care ţi le-ar nutri Emily, nu cred să te încurajeze pînă nu îndeplineşti formalitatea pe care ţi-am sugerat-o. Te previn că e tipicară în această privinţă, ceea ce nu socotesc o greşeală, cînd bărbatul ce-o place are de gînd să se însoare cu ea.

— Greşeală ? Nici prin minte nu-mi trece să-i aduc asemenea învinuire, o apără Lopez cu ardoare.

— Nici eu n-o consider, după cum ţi-am şi spus-o. În genere, femeile respectă anumite canoane, cu diferenţa că, o parte din ele o fac cu gînduri cinstite, iar alta, doar de fanfaronadă. Ei bine, Emily se înscrie în prima categorie.

— Te rog să mai zăboveşti un moment, îi ceru Lopez.

Junele acceptă şi amîndoi porniră agale pe trotuarul încăpător, ce se aşternea de la Pall Mall spre Coloana Ducelui de York. Mult mi-aş dori să-l cunosc mai de aproape pe tatăl tău, reluă Lopez. E drept că de cîte ori

ne vedem îmi arată amabilitate, deși mă privește cu o răceală care mă face să cred că nu prea mă are la suflet.

— Așa e cu toată lumea, îl asigură Everett.

— În pofida silințelor, se pare că nu am reușit să mă apropii de dînsul. Însă tu l-ai auzit în mod cert vorbind despre mine...

— Adevărul e că de nimeni nu spune prea multe.

— Totuși, un singur cuvînt m-ar ajuta să-mi dau seama ce părere și-a format despre mine, stărui celălalt. Mă cunoști de ajuns ca să știi că sînt ultimul om de pe lume preocupat de impresia ce-o lasă celor din jur. Mă interesează chiar mai puțin decît s-ar cuveni. Sau, mai exact, nu-mi pasă ce cred sau ce zic semenii despre mîne, și nu voi ocoli niciodată o persoană plăcută pe motiv că m-a defăimat. Ceea ce prețuiesc la un om este calitatea sa intrinsecă, nicidecum faptul că mă agrează sau nu. Însă de astă dată e în joc supremul meu ideal, și mi-ar fi extrem de util să îmi spui dacă mă bucur de simpatia tatălui tău ori, dimpotrivă, nu are ochi să mă vadă.

— Ce pot să-ți spun ? scînci Everett. În ultimele trei luni ai cinat de trei ori în Manchester Square, ceea ce reprezintă un semn de apropiere pe care bătrînul meu nu l-a arătat vreunui om și cu atît mai puțin unui tînăr.

— Într-adevăr, recunoscu Lopez. Și sînt perfect conștient de semnificația acestui fapt. Atîta doar că am fost la voi ca prietenul tău, nu al lui.

— Tata nu ține seamă de amiciții. Spre exemplu, am vrut să-l invit la masă pe Charlie Skate — adică tot un prieten. Dar s-a opus categoric.

— Bine, dar Charlie este un prăpădit care își toacă banii la biliard — sau cel puțin așa își închipuie tatăl tău. Să știi că îți poartă de grijă mai mult decît îți dai seama, și vrea să primească în casă oameni de la care ai ce învăța. De aceea este de acord și cu mine, crezînd că îmi place mai mult să cîștig decît să irosesc banii. Deci mă consideră mai degrabă un amic de-al tău, decît al lui. Și cu toate că mi-a oferit trei mese într-un răstimp de trei luni — un semn de ospitalitate pe care îl prețuiesc la cuvenita valoare — presupun că nu a pronunțat un cuvînt despre mine. Iar în ipoteza că l-a rostit, teribil aș vrea să-l aflu.

— A zis că nu știe nimic despre tine, mărturisi Everett.

— Doar atît ? insistă Lopez. Asta înseamnă că nu i-a ajuns la urechi nimic reprobabil în legătură cu mine. Iar de va fi să-l auzi repetînd această remarcă, întreabă-l, te rog, despre cîți oameni care cinează la voi poate să afirme măcar atît ? Acum, noapte bună, nu vreau să te mai reții. Dar ia aminte la vorbele mele. Dacă vom izbuti împreună să-l aducem pe taică-tău pe drumul cel bun, tu vei obține locul în Parlament, iar eu, mîna fetei visate... Cu o condiție — ca ea să mă vrea.

După ce se despărțiră, Lopez continuă să mărșăluiască în direcția vechiului club militar, refăcînd traseul de cîteva ori în timp ce gîndea. Fără îndoială, își cunoștea bine amicul, cu toate calitățile și slăbiciunile lui. Pe cele dintîi, le aprecia ; de ultimele, știa să se folosească. Prin întrebările puse, extrăsese de ajuns ca să-și poată da seama de atitudinea domnului Wharton față de căsătoria cu Emily. Era clar că se opunea. Nici înainte nu avusese îndoieli, însă acum căpătase o certitudine absolută.

„Zi așa, nu știe nimic despre mine", își repetă el în gînd." N-o fi știind, dar nici eu nu am informații îndestulătoare să-i furnizez. E înțelept bătrînul, o recunosc. Numai că și înțelepții mai calcă în strachini. Bancherii cei mai dibaci din City sînt împinși la tranzacții falimentare ; femeile cele mai virtuoase sînt ademenite să-și părăsească virtuțile, iar demnitarii cu cea mai vastă experiență sînt corupți să-și abandoneze principiile de o viață. Și apoi cine poate calcula șansele unui om ? De regulă, cel mai lipsit de speranțe răzbate fără să sufere înjosiri. Iar moștenitorii de gradul al cincilea ori al șaselea se trezesc chemați peste noapte să-și ia avuțiile și titlurile nobiliare în primire".

Aceste raționamente și le enumerase într-un fel de monolog interior, la capătul căruia își puse întrebarea dacă avea temeiuri să spere în acceptarea fetei. Dar în locul unui răspuns hotărît, se încurajă, gîndindu-se că nu trebuia să dispere în legătură cu ea.

Adevărul e că o iubea foarte mult. Ba o venera chiar, socotind-o, ca orice îndrăgostit, mai nobilă, mai delicată și mai bună ca toate făpturile. Și de vreme ce-i conferise această unicitate, natural că era torturat de nesiguranță.

CAPITOLUL III

DOMNUL ABEL WHARTON — CONSILIER AL COROANEI

Lopez nu avea obiceiul să renunțe cu ușurință la o idee. Drept care, cînd osteni să bată trotuarul sub șfichiuirea necruțătoare a vîntului dinspre est, se duse acasă, se întinse pe pat și continuă meditația începută. Chiar în ipoteza că fata îi va împărtăși dragostea, nu avea cum s-o ia fără dezlegarea domnului Wharton. Ba se putea socoti mai departe ca oricînd de acest ideal. Fiindcă era de neconceput s-o ceară fără acordul prealabil al tatălui. Dacă trecea peste el, l-ar fi judecat cu optica sa învechită, taxîndu-i gestul ca o dublă jignire — a lui, personală, și a fiicei — precum și o sfidare a bunelor maniere. Deci ar fi compromis totul. Nu-i mai puțin adevărat, însă, că putea să-i refuze și libertatea de a i se adresa fetei. Or, asta însemna tot eșec, cu diferența că, în eventualitatea unui refuz, îi rămînea posibilitatea să reia bătălia, recurgînd la alte metode. După îndelungi cumpăniri, hotărî să aibă o întrevedere cu tatăl. Și cît mai urgent. Soluția i se părea salutară, deoarece îl scutea, cel puțin, de o emoție ridiculă, întrucît, chiar discutînd de pe poziții absolut inegale, înaintea domnului Wharton nu-i vor tremura glasul și mădularele cum prevedea să se întîmple în fața iubitei. După socotințele lui, întrevederea nu avea să se încheie nici cu succes, nici cu o înfrîngere ireversibilă. Din cîte aflase despre avocat, nu era omul deciziilor pripite. Așa încît nu-i va da un răspuns categoric. Iar tergiversarea ce-o intuia putea să-l avantajeze.

Domnul Wharton practica de multă vreme avocatura la Tribunalul de Echitate — sau, mai corect, la Curtea de Echitate, fiindcă se compunea dintr-o singură judecătorie, în care venerabilul magistrat activase aproape o jumătate de secol și care-și datora reputația mai degrabă numelui său, decît al judelui ce o prezida. Dusese o viață aparte — trudnică, dar și luminată de satisfacții. Începuse de timpuriu meseria, pledase într-un număr imens de procese, astfel că, spre șaizeci de ani, se bucura de o

bună situație materială. La averea soției, se alăturaseră beneficiile profesionale, încît lumea îl considera un om bogat, deși nimeni nu-i evaluase exact avuțiile. În ziua cînd devenise Consilier al Coroanei, le declarase prietenilor că această funcție constituia cel din urmă popas înaintea apropiatei lui pensionări. Adăugase, de asemeni, că numirea contravenea vîrstei sale înaintate și nu-l avantaja nici din punct de vedere material, dar că, totuși, o acceptase, în semn de omagiu adus senectuții și fiindcă-l ajuta să ajungă și profesor la o școală de drept. Astfel vorbise cu doisprezece sau chiar paisprezece ani mai în urmă, ca în tot acest interval să muncească aproape la fel ca în tinerețe, cîștigînd tot atît de mulțumitor. Și cu toate că în fiecare lună hotăra să nu se mai împovăreze cu noi procese — iar uneori se ținea de cuvînt — clipa prezentă îl găsea tot la datorie, mai lucid ca oricînd și cu prea puține urme de osteneală pe chip.

Domnul Wharton se însurase ceva mai tomnatic, adică la patruzeci de ani, și de doi ani rămăsese văduv. Avusese cinci copii, din care trăiau numai doi. Cînd fiica mezină văzuse lumina zilei, tatăl se apropia de cincizeci de ani, fiind, prin urmare, un părinte vîrstnic pentru odrasla născută. Dar pentru că nici în prima juneță nu arătase prea tînăr, nici acum nu părea prea bătrîn. Se ținea încă drept și semeț pe căluțul cu care făcea plimbarea de dimineață, înaintea micului dejun. Venea zilnic pe jos, de la birou pînă acasă, iar duminica obișnuia să cutreiere parcul de la un capăt la celălalt. De două ori pe săptămînă — miercurea și sîmbăta — cina la Eldon, clubul juriștilor, și după masa de seară juca whist, pînă spre miezul nopții. Jocul de cărți constituia principala distracție și poate cel mai mare deliciu al vieții. La mijlocul lunii august, pleca împreună cu fiica în Herefordshire, unde petrecea o lună încheiată la conacul vărului său — sir Alured Wharton. Această ședere însemna pentru el o corvoadă, de care totuși nu se putea scutura, fiindcă avea o importanță vitală. Cu ani în urmă fusese încredințat de un medic că sănătatea lui, a soției și a fetei cerea cu strictețe o schimbare de aer pe timpul verii. Această necesitate îl pusese în mare dilemă, pentru că efectiv nu

ştiuse unde să meargă şi, în cele din urmă, îi venise salvatoarea idee să apeleze la rubedenia lui — sir Alured Wharton — care avea o moşie în Herefordshire, unde Emily se simţea în al nouălea cer. Personal, detesta aşezarea. Dar sincer vorbind, nu exista loc, în afara Londrei, care să-l fi atras. Cîndva se lăsase ademenit să facă o excursie pe valea Rinului. Însă i-a fost de ajuns o ieşire în străinătate ca să nu mai repete experienţa. O lăsa bucuros pe Emily să călătorească pe continent, însoţită de rubedenii, fiindcă în absenţa ei se putea duce nestingherit la club.

Domnul Wharton era mărunt de statură, slăbuţ şi totuşi plin de vigoare. Avea părul rar, castaniu şi uşor argintat, favoriţi scurţi şi suri, ochii limpezi, străjuiţi de sprîncene stufoase, nasul lung şi încovoiat — tocmai bun de atîrnat un ceainic de el, după flecăreala bobocilor din barou — şi un glas tunător în sala de judecată.

Deşi renumit pentru neasemuitul său calm, se aprindea ca o vîlvătaie în procesele care cereau violenţă — o caracteristică ce-i punea în lumină un merit de multă vreme recunoscut, anume probitatea profesională. Dacă mulţi îi discutau elocinţa şi unii maliţioşi pretindeau că nu aspirase mai sus fiindcă îşi cunoştea limitele, în schimb nimeni nu-i contesta înalta ţinută a pledoariilor. În tinereţe scrisese o cărţulie intitulată *Dreptul de ipotecare asupra depunerilor din sectorul comercial*, însă de atunci nu îşi mai încercase condeiul, devotîndu-se numai avocaturii.

Deşi mărunţel şi firav la înfăţişare, nu exista fiinţă care să cîrtească înaintea lui. La masa de whist, nici un partener nu cuteza să-l înfrunte. La Curtea de Echitate nici un coleg nu avea curajul să-l contrazică. Acasă, unde era musafir, personalul trăia timorat să nu-l supere şi alerga să-i ducă la îndeplinire cele mai mărunte porunci. Iar cînd accepta un însoţitor, în plimbările hipice, era ştiut că el reglementa paşii cailor.

Numele de botez era Abel, şi de cînd se ştia i se spusese abilul Abe. Tăcut, prevăzător, calculat, abilul Abe nu rămînea insensibil nici la durerile, nici la bucuriile semenilor.

Deşi în ziua de Paşti Curtea de Echitate avea porţile ferecate, fix la orele zece, domnul Wharton intră în biroul

său particular. Realitatea e că aici se simțea cel mai bine — sau poate că și la masa de whist, de la club. Cu toate că în locuința din Manchester Square mînca, își odihnea mădularele, ședea cu odraslele, nu ar fi putut spune că acolo trăia cu adevărat. Pentru că nu acasă își frămînta creierul ori își exercita autoritatea deplină. Seara, la sfîrșitul mesei, îi cerea fiicei să-i cînte ceva, iar mai pe urmă lua o carte în mînă. Pe care nu o citea, însă, ci se lăsa toropit de o picoteală dulce, din care nu se trezea decît o dată cu sărutul de „noapte bună" al fetei. După plecarea ei, se uita la ceasornic și începea să măsoare camera, tîrșindu-și picioarele, pînă cînd sărmana-i conștiință îi îngăduia să se culce. Deci acasă nu avea nici un fel de ocupație. În schimb la birou, de la zece dimineața pînă la cinci ori la șase după amiază, mintea lui era permanent absorbită. Și nu doar de obligații profesionale, cum se întîmplase altădată. În sertarele dulăpiorului pe care-l ținea în partea dreaptă a jilțului, pitulase cîteva cărțulii de care ar fi roșit dacă le-ar fi văzut clienții — romane, poezii și chiar basme. Căci la birou putea să citească orice. Pe cînd acasă, nimic. La birou avea o încăpere cuprinsă și odihnitoare, situată la parterul Baroului și cu vedere spre curtea interioară a clădirii, astfel că, deși în plin centru, era ferit de larma metropolei.

După fugara incursiune făcută la Sexty Parker și masa luată cu Everett la clubul „Progresul", a doua zi, pe la prînz, Lopez se înființă la Barou, unde cineva îl conduse în biroul domnului Wharton. Cu ochiul său ager, vizitatorul observase aproape de cum intră cărțulia pe jumătate ascunsă de magistrat. Reținuse și suspecta ștampilă a librarului Muddic, care nici într-un caz nu vindea tratate de jurisprudență. De unde trase concluzia că cel despre care nădăjduia să-i devină socru citise un roman. Nu s-ar fi așteptat să descopere asemenea slăbiciune, dar o socoti prevestitoare de bine în situația lui, căci de vreme ce avocatul își petrecea dimineața cu lecturi de genul acesta, era exclus să nu aibă un colțișor slab în inimă.

— Ce mai faceți ? îl întîmpină domnul Wharton, ridicîndu-se din jilțul în care ședea. Sper că vă simțiți bine, sir, adăugă el.

„Deși citește romane, tonul și atitudinea sînt reci ca de gheață", notă Lopez. După care se gîndi cu neliniște dacă nu-l inoportunase neașteptata lui apariție.

— Luați loc, domnule Lopez, îl îmbie avocatul. Vă pot fi cu ceva de folos în calitatea pe care o am ?

Putea să-i fie cu multe, „în calitate de tată", dar întrebarea era cum să-i dea de înțeles acest lucru ? Oare îi suspecta sentimentele pe care avea de gînd să i le împărtășească ? Nu era imposibil, se încuraja el, amintindu-și de doamna Roby — sora defunctei doamne Wharton, pe care o întîlnise în toate vizitele făcute în Manchester Square și căreia căutase a-i cîștiga simpatia, vorbindu-i și de dragostea lui pentru Emily. Or, dacă această femeie se avea bine cu domnul Wharton, negreșit îl pusese în temă, chibzui Lopez la iuțeală. Evident că speranța lui se întemeia pe o supoziție, dar în emoția ce-l copleșise se agăța de orice.

Misiunea de a vorbi unui tată nu e deloc neplăcută cînd pretendentul se știe agreat și virtual acceptat ca viitor ginere. În cazul acesta, este bătut prietenește pe umăr, ridicat în slăvile cerului și, în cele din urmă, primit în familie. I se spune că aleasa lui — Mary ori Augusta — a fost un copil exemplar și, prin urmare, va fi și o consoartă fără pereche ; că el însuși promite să fie o perlă de soț, avînd în vedere deosebitele-i calități. Pe scurt, totul decurge ireal de ușor și frumos. Pe cînd aceeași discuție devine penibilă și aproape imposibil de abordat, cînd supirantul este un necunoscut. Atîta doar că Lopez nu era genul de om care să tremure pe un mal cînd știa că trebuie să sară în apă. Prin urmare, își luă inima în dinți și execută plonjonul pe care-l avea de făcut.

— Stimate domnule Wharton, mi-am îngăduit să vă vizitez la birou pentru că trebuie să vă vorbesc despre fiica domniei voastre.

— Fiica mea ? ! îngînă avocatul cu manifestă surprindere.

Însă după o secundă sau două, înțelese natura comunicării pentru care venise Lopez. Pînă atunci nu-i trecuse prin minte să facă vreo asociere între copila lui și străinul de față, iar cînd descifră adevărul, îl săgetă pe Lopez cu

o privire întunecată, din care acesta deduse că revelația nu-l avantajase deloc.

— Da, sir, sînt perfect conștient de imensa mea îndrăzneală, căută să-i contracareze neplăcuta impresie. Dar întrucît mi-am îngăduit să nutresc... n-aș spune speranța că voi fi acceptat — așa ceva mi s-ar părea o prea mare temeritate — ci numai sentimentul că fericirea mea depinde de putința de a spera, am socotit nimerit să mă înfățișez fără întîrziere la dumneavoastră.

— Ea știe ceva despre asta ? îl interogă magistratul.

— Despre vizita mea ? Nimic absolut.

— Nu la vizită m-am referit, se explică celălalt. Ci la intențiile dumitale ; la gîndul de a-i cere mîna. Ai acordul ei în această privință ?

— Nu, recunoscu pretendentul.

— I-ai făcut vreo mărturisire ?

— Pînă în momentul de față nici una. Tocmai de aceea mă și aflu aici — spre a vă cere dezlegarea de a-i vorbi domnișoarei.

— Cu alte cuvinte, fiica mea nu știe... că o preferi ?

— Nu aș putea face această afirmație, deoarece mi se pare aproape cu neputință să nu fi ghicit un sentiment atît de puternic ca iubirea ce i-o nutresc.

— Renunț la formule ocolite și te întreb deschis : i-ai făcut curte ?

— Cine poate să precizeze în ce constă „curtea" la care vă referiți ? !

— Pe naiba ! se oțărî domnul Wharton. Un gentilom poate, sir. Un gentilom își dă seama dacă s-a amuzat cu inima unei tinere și, oricum, răspunde cinstit la o întrebare ca cea pe care ți-am adresat-o. Nu definiții aștept. Ci adevărul curat. Prin urmare, ai curtat-o pe fata mea ?

— Stimate domnule Wharton, în primul rînd apreciez că m-am purtat ca un gentilom, și veți avea bunătatea să recunoașteți măcar atît, după ce veți afla cu exactitate ce am făcut și ce nu. M-am străduit să produc o impresie bună asupra domnișoarei, însă nu i-am rostit un cuvînt despre dragostea mea.

— Dar Everett îți cunoaște sentimentele ?

— Da.

— Și ți le-a încurajat ?

— Mai întîi se cuvine a vă spune că Everett mi-este cel mai apropiat prieten, așa că, oricine ar fi fost domnișoara pe care o iubesc, l-aș fi pus la curent. Apoi mai trebuie să adaug că, de-ar fi după el, m-ar socoti de-a dreptul fratele lui. Chiar ieri i-am destăinuit tot, și Everett s-a arătat de părere să vin degrabă la dumneavoastră. Am fost de acord și, în consecință, mă aflu aici. Vă rog să credeți că Everett nu a făcut nimic ce ar putea să vă supere. Ca și mine, dealtfel.

Ținuta sa demnă, cît și curajul ce răzbătea din fiecare cuvînt, l-au impresionat pe bătrîn. Nu mai avea rost, cumpăni el, să-i arate mînie ori să-i vorbească într-o limbă întortocheată despre ce trebuia sau nu să facă un gentilom. Chiar dacă nu l-ar fi vrut de ginere — și pe moment, categoric nu îl voia — era obligat să-i răspundă amabil. Fiindcă, la drept vorbind, nu exista modalitate mai respectuoasă de a se apropia de făptura iubită, decît cea aleasă de el.

— Domnule Lopez, reîncepu pe un ton îndulcit, te rog să nu-mi iei în nume de rău afirmația, dar pentru mine ești un străin.

— Neajunsul se poate lesne remedia. cu condiția să aveți aceeași bunăvoință ca și mine.

— Pe care s-ar putea să n-o am, îi replică avocatul. Într-o împrejurare ca cea de față, trebuie să vorbim cu francheță de la bun început. Fericirea copilului tău nu este o glumă. Unii părinți — printre care mă număr și eu — sînt de principiul ca mariajele să se încheie între persoane cu statute egale. Dacă nu pretind ca fata mea să-și aleagă un magistrat sau un bogătaș, în schimb nu concep să ia un bărbat care nu face parte din cotegoria ei socială.

— Atunci nu văd pentru ce m-ați exclude, îi ripostă Lopez cu candoare.

— Ca să-ți spun adevărul, nu știu nimic despre dumneata. Nu am idee dacă ai avut — sau ai — un tată englez, creștin, protestant sau, cel puțin, gentilom. În altă situație, nu mi-ar fi trecut prin minte să-ți adresez astfel de întrebări. E de la sine înțeles că nu m-ar preocupa aceste amănunte dacă ai fi o cunoștință ca oricare alta. Dar cînd e vorba de fiica mea...

— Aveți depline drepturi să vă interesați, se grăbi Lopez să-l asigure.

— Și apoi, nu îți cunosc situația materială, continuă celălalt. Am impresia că duci o viață de om înstărit, însă presupun că ai și o meserie. Care anume ? Habar nu am. În aceeași ignoranță plutesc și în privința presupuselor avuții. În ce constau ele ? Sau cît sînt de sigure ?

— Firește, toate acestea se cer limpezite, încuviință pretendentul cu gravitate. Dar în afara clarificării aspectelor menționate, îmi permiteți să cred că nu mai aveți nici un fel de obiecție ?

— N-o să-mi dau fata de bună voie decît unui fecior de gentilom englez. Ești liber s-o iei drept o prejudecată. Însă nu mi-o dezic.

— Tatăl meu nu a fost gentilom englez, ci avea origine portugheză, declară celălalt cu seninătate.

Recunoscînd acest adevăr, care atrăgea după sine împotrivirea bătrînului, dar nu și dezonoarea sau vina unor greșeli capitale, Lopez calcula că obținuse un anumit avantaj. Admițînd fără șovăire descendența sa portugheză — amănunt pe care, oricum, nu-l putea camufla — nădăjduia să evite alte detalii, desigur mai neplăcute, pe care nu era obligat să le amestece în discuție dacă avocatul se limita numai la explicitarea obîrșiei.

— Mama a fost o lady englezoaică, urmă cu același calm, însă nu am avut fericirea să o cunosc. I-am pierdut și pe ea și pe tata înainte de a putea să-mi dau seama ce înseamnă să ai părinți.

Patetismul cu care rostise aceste cuvinte înăbuși orice critică din partea domnului Wharton. Ar fi fost inuman să mai impute o descendență ce răscolea amintiri atît de dureroase, se gîndi avocatul. Dar în același timp cîntărea și argumentele de care să uzeze în continuare. Deocamdată avusese fericita inspirație de a invoca un motiv serios împotriva acestei căsătorii nedorite și poate greșea aducînd pe tapet și alte elemente mai puțin importante, prin care și-ar fi pierdut din poziția solidă ce o cîștigase. Dacă se aventura, spre exemplu, să-i cerceteze situația materială, putea să afle că pretendentul dispune de venituri frumoase, ceea ce nu i-ar fi convenit, fiindcă oricît de înstărit ar fi fost, tot nu-l dorea ca viitor ginere. De

asemeni nu era imposibil ca tatăl său portughez să fi fost de extracție nobilă și, în consecință, să-i recunoască rangul de gentilom — deși, indiferent de revelațiile ce-l mai așteptau, putea să jure că tînărul pe care-l avea dinainte și-l cerceta cu atenție nu era un gentilom. Așa că se hotărî să nu-l mai incite cu alte întrebări, ci să folosească la maximum descoperirea făcută. Era străin, și deci nu avea dreptul să aspire la mîna unei englezoaice de familie bună.

— Mi-am început instruirea în Anglia, auzi glasul vizitatorului. Mai tîrziu, am fost trimis la o facultate germană, în ideea că limbile europene nu se pot învăța la perfecție în Anglia. Și pentru această inițiativă, îi port o recunoștință nemăsurată tutorelui meu.

— Mă rog, e foarte util să știi franceza și germana. Cu toate că, personal, prefer latina și greaca — o altă prejudecată de a mea.

— Cred că am învățat mai multă latină și greacă la Bonn, decît aș fi izbutit aici, chiar dacă le-aș fi tocit zi și noapte, fără să mai fac altceva.

— Mă rog. Mă rog. Din cîte spui, s-ar părea că ești „Admirabilul Crichton" [1].

— Nu am intenționat să mă laud, sir, ci doar să scot în lumină meritele educatorilor mei. Și dacă nu mai aveți alte obiecții, în afară de aceea legată de nașterea mea care a fost un joc al hazardului...

— Tot în virtutea hazardului un om se naște pair, iar altul plugar. Și nimeni nu învinuiește plugarul de condiția lui socială, dar nici nu-l invită la masă.

— V-aș ruga să rețineți că nu descopereați amănuntul originii mele dacă nu vi-l destăinuiam, se apără Lopez. De mă numeam Talbot, de pildă, m-ați fi considerat englez ca și dumneavoastră.

— Oricine poate fi înșelat prin ticluiri mincinoase, îi aminti domnul Wharton cu aer dojenitor.

---

[1] *James Crichton* (1560—1585?), filolog reputat și poet englez, denumit „Admirabilul Crichton" de către sir Thomas Urquhart, autorul unei celebre biografii.

— Dacă nu mai aveţi obiecţii pe lîngă cea exprimată, sper că-mi îngăduiţi să vorbesc domnişoarei, repetă Lopez insistent.

— Obiecţii pot exista o sută şi o mie, stimate domn, dar socot că ajunge numai cea arătată, se menţinu avocatul neabătut pe poziţie. Natural, nu cunosc sentimentele fetei. Totuşi, intuiesc că propunerea dumitale ar surprinde-o ca şi pe mine. Iar dacă nu te încurajez, o fac pe motiv că-mi doresc un ginere britanic. În ce te priveşte, nu ştiu nici cu ce te ocupi...

— Cu împrumuturile acordate străinilor, îl informă pretendentul.

— O îndeletnicire riscantă, după cum o văd eu. Un soi de loterie, nu crezi ?

— Este o afacere prin care au luat fiinţă o bună parte din marile întreprinderi existente în City.

— Mă rog. Mă rog, zise tolerant magistratul. Însă tot datorită ei ajung la bancrută. Stimez întreprinderile comerciale şi, ca orice om, am avut contingenţe cu domeniul comercial. Cu toate acestea, nu mi-aş mărita fata cu cineva care lucrează în City. De bună seamă este o prejudecată, şi o recunosc. În chestiunile generale sînt mai conciliant în concepţii. Însă cînd cineva îţi atacă vatra...

— Iertaţi-mă, domnule Wharton, îl întrerupse Lopez, dar o propunere ca o mea nu poate fi denumită atac !

— Ba, din punctul meu de vedere, poate, şi este. Cînd un om a luat hotărîrea să pătrundă în inima altuia pînă în ungherele cele mai tăinuite, pentru a-i smulge de acolo tot ce are mai scump, însuşindu-şi această comoară şi legîndu-şi viaţa de ea — spre binele ori spre nefericirea amîndorura — cel pîndit de primejdie are dreptul să-şi apere chiar şi prejudecăţile ca pe nişte fortăreţe de real ajutor, rosti avocatul cu voce detunătoare şi plimbîndu-se agitat prin birou. Am fost totdeauna adeptul toleranţei totale în chestiunea religioasă. Ba am şi luptat pentru admiterea catolicilor şi a evreilor în Parlament şi în guvern. În viaţa de zi cu zi nu întreb absolut pe nimeni de ce religie aparţine. Mi-e perfect egal dacă se închină lui Mahomed sau este ateu. Însă cînd cineva îmi vorbeşte de propriul meu copil...

— De cînd mă știu pe lume sînt anglican, se grăbi pretendentul să-l informeze.

— Lopez e un nume care, oricum, n-ar fi plăcut protestanților, și nu vreau ca fiica mea să-l poarte vreodată. Îți vorbesc foarte sincer, deoarece, într-o asemenea chestiune, e de dorit ca bărbații să ajungă la o înțelegere. Personal, te-am agreat și te-am primit bucuros în casă. Păreai prieten cu Everett, și nu-mi displăcea legătura. Dar să intri în familie prin intermediul căsătoriei, este o treabă cum nu se poate mai serioasă.

— Nimeni nu este mai conștient de acest adevăr ca mine, domnule Wharton, îl încredință tînărul.

— Tocmai de aceea ar fi cel mai bine să punem stavilă situației.

— Chiar de-aș avea fericirea să fiu acceptat de domnișoara ?

— Nu cred că ține la dumneata. Nici un moment nu-mi închipui una ca asta, se arătă implacabil juristul. Mi-ai declarat doar că nu i-ai făcut avansuri, iar fata mea nu e genul care se agață de gîtul unui bărbat. Așa încît, ținînd seama și de faptul că nu sînt de acord, să considerăm chestiunea încheiată. E mai înțelept, crede-mă.

— Totuși, vreau să cunosc motivul ce vă determină să luați o asemenea hotărîre.

— Ți l-am mai spus : nu ești englez.

— Ba sînt, se împotrivi portughezul. Numai tata a fost străin.

— Acest mariaj contravine vederilor mele, continuă magistratul. Și presupun că am dreptul să mi le apăr, în special cînd îmi este vizată familia, nu-i așa, domnule Lopez ? Pe de altă parte, sînt absolut convins că fetița mea nu-mi nesocotește dorințele. Iar aceasta este o dorință expresă. Și de-am întinde discuția încă un ceas, n-aș mai avea nimic de adăugat.

— Sper să vină o zi în care să vă pot prezenta situația în cu totul altă lumină și să vă abat de la hotărîrea de acum.

— S-ar putea, s-ar putea, însă nu prea îmi vine să cred, replică avocatul. Și acum, la revedere, sir. Iar de-am făcut unele afirmații supărătoare, pune-le pe seama grijii de tată, necum pe comportarea mea de bărbat.

După cuvintele de salut, vizitatorul plecă și domnul Wharton începu să măsoare biroul de la un capăt la altul. Nu era mulțumit de sine. Fusese brutal, însă nu și tranșant. Nu explicase străinului, după cum ar fi vrut, că era monstruos și de neînchipuit ca o tînără Wharton, aparținînd uneia dintre cele mai vechi familii britanice, să se mărite cu un portughez anonim. Totodată își aduse aminte de cele șaizeci de mii de lire pe care urma să i le doneze ca zestre, cît și de faptul că numai el știa de această sumă imensă. Oare nu era mai cuminte s-o facă și altora cunoscută, pentru ca fata să aibă pretendenți mai de calitate, nu să se mărginească la negriciosul de portughez ? Odată ce-i răsări această idee în minte, începu să se dojenească. Poate nu știuse să-și vegheze familia ? Ce necazuri îl așteptau dacă Emily se îndrăgostise de portughez ? Niciodată nu se întrebase ce se petrece în inima ei, așteptînd doar s-o vadă iubindu-l pe omul pe care nădăjduia să-l aleagă ca soț. Încolțit de întrebări și neliniște, la un moment dat se simți ispitit să pornească spre casă. Dar gîndul de a se închide între pereții din Manchester Square de la orele amiezii i se păru de netolerat, așa că rămase în birou pînă la ceasul obișnuit.

În timpul acesta, Lopez înainta spre partea de vest a metropolei, mergînd către club. În general era mulțumit de întrevedere. Se așteptase la împotrivirea bătrînului, că doar nu era să-i cadă cireașa în gură de la prima clătinare a pomului. Iar convorbirea nu luase întorsături din cele mai jalnice, care ar fi putut să-i aducă prejudicii ireparabile.

CAPITOLUL IV

DOAMNA ROBY

În drum către casă, domnul Wharton își aminti că în aceeași seară o poftise la cină pe doamna Roby. De cînd plecase Lopez, nu își putuse lua gîndul de la propunerea

lui. În zadar încercase să reia cărțulia vremelnic ascunsă ori să se concentreze asupra procesului dintre Huggins și asociația filantropică Sfîntul Ambox, — un caz dificil și de mare răsunet, în care fusese angajat ca apărătorul lui Huggins — pentru că nici lectura, nici studierea dosarului nu-i alungase amintirea vizitatorului. Ceasuri întregi se tot frămîntase ce să-i spună fiicei sale în legătură cu el ; cum să înceapă discuția și prin ce modalități s-o combată dacă o vedea înclinînd spre acest candidat. Firește, nu-l așteptau greutăți dacă intențiile tînărului n-o ispiteau. Dacă le privea însă șovăielnic sau era atrasă de june — o alternativă de loc imposibilă — atunci situația se încurca. Și era obligat s-o descurce.

Pînă atunci, raporturile cu Emily fuseseră simple și netulburate. Ca părinte, îi împlinise orice dorință, iar fata îi respectase cele cîteva puncte asupra cărora îi ceruse ascultare. De restul aspectelor privitoare la disciplină — în măsura în care se putea vorbi despre disciplină — se ocupa doamna Roby. Și fiindcă tot urma să cineze în Manchester Square, avocatul chibzui că poate nu strica să aibă cu ea o convorbire lămuritoare, înainte de a aborda pe Emily.

Deși măritată, doamna Roby venea singură la masa de seară. Spre deosebire de dînsa — care se ospăta deseori în reședința familiei Wharton — soțul ei era invitat poate o dată pe an, la ocazii deosebite. Cu toată apropierea statornicită prin căsătoriile încheiate — domnii Roby și Wharton fiind însurați cu două surori — între cumnați nu existase nici urmă de amiciție. Pe lîngă naturile lor diametral opuse, îi separa și o considerabilă diferență de vîrstă — aproape un pătrar de veac — și nu în favoarea juristului, ci a domnului Roby, care, la cei patruzeci de ani cîți avea, se putea socoti încă înfloritor.

Titularul unei averi frumușele, lăsată de maică-sa, domnul Roby își gospodărea moștenirea cu destulă chiverniseală, deși nerenunțînd la anumite plăceri, cum erau alergările hipice, vînătoarea de animale și de porumbei ori jocul de biliard. Mai avea slăbiciune și pentru publicațiile sportive, în schimb „nu avea litera H în vocabularul curent", cum obișnuia să-l încondeieze cumnatul său în discuțiile cu un bun prieten. E drept că sărmanul om nu

izbutea să pronunţe sunetul aspirat care stigmatizează mai totdeauna lipsa de instruire. Dar conştient de acest păcat, se silea din răsputeri să-l înlăture şi, cîteodată, chiar izbutea. Numai că domnul Wharton nu avea ochi să-l vadă, şi de aceea se tot lovea de meteahna lui. Nu-i mai puţin adevărat că nici doamna Roby — soţia celui calomniat — nu se topea după juristul necruţător. Ceea ce n-o împiedica totuşi să fugă la orice oră în Manchester Square, lăsîndu-şi bărbatul acasă, dar nu pentru cine ştie cît timp, fiindcă, de cum o vedea că-şi ia zborul, iuţea şi dînsul către clubul Nimrod, fericit că putea să se ghiftuiască în voie.

La intrarea în casă, domnul Wharton îşi întîlni fiul pe scara interioară.

— Astă seară cinezi cu noi ? îl întrebă el.

— Păi ştiu şi eu ? îngăimă celălalt încurcat. Cred că nu, sir. Am făgăduit în principiu unui amic să mîncăm împreună la club.

— Nu crezi că te-ai ajunge mai bine cu banii dacă ai cina mai des în familie, unde nu te costă nimic, şi mai rar la club, unde plăteşti fiecare dumicat ?

— Dar această economie ar însemna o pierdere pentru dumneata, sir. Aşa văd eu lucrurile, deoarece le privesc printr-un anumit unghi.

— Atunci roteşte unghiul şi lasă paguba în seama mea. Vino puţin încoace, fiindcă am ceva de vorbit cu tine, îi porunci tatăl.

Everett îl urmă într-o cameră lăturalnică şi întunecoasă, prevăzută cu rafturi pînă în tavan şi tot pînă sus stivuită cu cărţi. Încăperea fusese amenajată spre a sluji ca birou, dar fiind extrem de rar folosită, era plină de praf şi neprimitoare.

— Astăzi am fost vizitat de prietenul tău Lopez, anunţă domnul Wharton. Să ştii că nu-mi place deloc acest individ.

— Regret să aud acest lucru, sir.

— Ca să-l cred că este ceea ce spune, mi-ar trebui o sumedenie de mărturii. Mi-a lăsat totuşi impresia că este inteligent.

— După mine, depăşeşte inteligenţa obişnuită, se avîntă Everett.

— Mă rog, mă rog, îl ponderă tatăl. Pare să aibă o pregătire temeinică în anumite domenii.

— Cred că este un desăvîrșit lingvist, sir.

— Mă rog, mă rog, mormăi din nou avocatul. Țin minte că într-un hotel din Holborn, am întîlnit un chelner care vorbea șapte limbi. Dealtminteri condiția de a fi poliglot se cere oricărui crainic sau curier al Reginei.

— Să înțeleg de aici, sir, că desconsideri cunoașterea limbilor ? întrebă feciorul contrariat.

— Nici pomeneală, îl liniști tatăl. Dar, după mine, stăpînirea mai multor limbi nu ține loc de profesie, de principii sau de origine. După cît mi-am dat seama, între tine și musafirul de azi au avut loc anumite discuții în legătură cu sora ta.

— Într-adevăr, sir, confirmă Everett.

— Numai că un tînăr trebuie să cîntărească unde și în ce fel se cuvine a vorbi despre sora lui cu alt june sau, mai bine zis, cu un străin. Să i se pară prea sacru numele unei fete ca să-l tîrască într-o conversație de club.

— Conversație de club ! îngînă fiul vădit indignat. Pentru numele lui Dumnezeu, sir, doar nu-ți trece prin minte că am vorbit despre Emily în felul acesta ? De-ai căuta în toată metropola, nu vei găsi un suflet care să își respecte sora ca mine ! Însă omul acesta mi-a declarat cu deplină seriozitate — nicidecum ușuratec — că o iubește pe Emily. Și eu, socotindu-l un gentleman și un om cu stare, l-am trimis pe dată la dumneata. Ce poate fi rău în asta ?

— Nu știu cît este de „om cu stare" — cum te-ai exprimat tu. Nu l-am descusut și nici n-am intenția s-o fac. Însă mă îndoiesc că ar fi gentilom. În orice caz, nu este gentilom englez. Ce a fost tatăl său ?

— Nu am idee.

— Dar maică-sa ?

— Nu mi-a pomenit niciodată de ea.

— Nici de restul familiei ? stărui avocatul. Vrei să spui că nu ți-a dat nici un fel de antecedente ?

— Nu, recunoscu fiul.

— Va să zică avem de a face cu o creatură picată din lună !, exclamă părintele uluit. Între cunoștințe de supra-

față, poate că nu interesează datele personale, deși totala lor ignorare ar trebui să împiedice pînă și relațiile de circumstanță. Dar, mă rog. Fiecare procedează cum crede. Cînd se urmărește însă o alianță ca mariajul, aceeași ignorare devine extrem de gravă, excluzînd posibilitatea căsătoriei. Și cum vizitatorul de astăzi pare să-ți fie prieten, fă-l să priceapă că însurătoarea cu Emily este o utopie. I-am spus-o și eu, însă nu strică să i-o repeți.

După rostirea mesajului, domnul Wharton își continuă drumul spre camera lui, unde urma să se îmbrace pentru masa de seară, în timp ce Everett părăsi locuința, îndreptîndu-se către club. La puține minute, cînd avocatul coborî în salon, o găsi doar pe doamna Roby, așa încît hotărî să provoace pe loc explicația.

— Harriet, cunoști un oarecare Lopez ? o întrebă fără altă introducere.

— Domnul Lopez ! îngînă cumnata, simulînd un efort de memorie. Aa, daa, îl cunosc, glăsui după o secundă sau două.

— Și-l consideri cumva prieten ? o chestionă mai departe juristul.

— Dacă mă gîndesc la ce se rezumă o prietenie în Londra, pot spune că da. Ne face vizite acasă și mi se pare că merge la vînătoare cu Dick — (adică cu soțul ei).

— Frumoasă recomandare, n-am ce zice ! observă avocatul ironic.

— Nu știu ce vrea să spună această exclamație, se arătă cumnata descumpănită, dar te asigur că soțul meu nu i-ar putea face un rău domnului Lopez și nici acesta lui Dick.

— Mă rog, mă rog. Numai că întrebarea mea a fost alta. Știam că Roby se poate apăra de orice amenințare.

— Și încă cum ! întări cu mîndrie consoarta.

— Ca și domnul Lopez, adăugă magistratul zîmbind caustic.

În momentul acela se deschise ușa salonului și apăru Emily.

— Drăguța mea, o întîmpină tatăl ei, tocmai am început o discuție cu Harriet. Așa că fii bună și coboară singură în sufragerie. Nu vom zăbovi mult. Comunică și celor de jos că sosim în zece minute.

Emily se retrase din prag și doamna Roby își luă o atitudine gravă.

— Omul de care ți-am pomenit, continuă domnul Wharton, m-a vizitat la birou și mi-a cerut-o pe Emily în căsătorie.

Vorbind, avocatul scruta cu atenție chipul cumnatei, căutînd un semn de încuviințare în expresia ei și avînd chiar impresia că i l-a surprins.

— Îți dai seama că nici nu se pune în discuție un astfel de mariaj, își termină înștiințarea fără să piardă din ochi interlocutoarea.

— Nu prea-mi dau seama de ce ar fi exclusă această căsătorie, îi replică doamna Roby. Dar, firește, cuvîntul dumitale ca tată va cumpăni greu în hotărîrea ce o va lua Emily.

— Ai această convingere ? o întrebă el surprins. Eu nutresc doar speranța. Și de-o fi să nu țină cont de mine, nu știu pe cine-o să asculte. Oricum, mă declar împotriva căsătoriei. În primul rînd pentru că individul nu este englez.

— Vai, te înșeli, protestă cumnata. Domnul Lopez e britanic. Și chiar să fie străin, nu uita că multe tinere de-ale noastre se căsătoresc cu străini.

— Fiica mea n-o să le urmeze exemplul, se opuse avocatul cu strășnicie. În nici un caz n-o va face cu îngăduința mea. Și-mi place să cred că nu ai încurajat-o.

— Vai, dar nu am avut nici un fel de amestec, se dezvinovăți doamna Roby.

Afirmînd un neadevăr. Pentru că în realitate o influențase pe Emily. Comentînd împreună caracterul și meritele pretendentului, îl părtinise tot timpul. Ba acceptase și unele daruri din partea acestuia, pe care nu le-ar fi obținut dacă nu îl favoriza.

— Și acum spune-mi absolut tot ce știi despre fată. L-a văzut des ? o chestionă avocatul.

— De ce mi-oi fi punînd o astfel de întrebare ? se miră doamna Roby. Doar l-ai primit aici, în casă, la cină de atîtea și atîtea ori, încît, sincer vorbind, am crezut că-l încurajai.

— Cerule și pămîntule ! șuieră tatăl înălțîndu-și ochii în tavan.

— Mă întrebi dacă l-a văzut Emily. Firește că da, urmă doamna Roby neconturbată. Cînd un om se ospătează într-o casă, se simte dator să facă și vizite. Așa că ne-a vizitat de nenumărate ori, și Emily, natural că l-a întîlnit după colț, (ceea ce însemna în locuința domniei sale, situată după colțul Pieței Manchester). Nu mai departe de duminica ce-a trecut, au fost împreună în Grădina Zoologică. Le luase Dick biletele de intrare. Și credeam că ești la curent cu toate astea.

— Vrei să spui că fiica mea s-a dus singură cu acel individ în Grădina Zoologică ? întrebă tatăl cuprins de groază.

— Nu. A fost și Dick împreună cu ei. Îi însoțeam și eu dacă nu m-ar fi durut capul. Și cum, vrei să zici că nu știai de această plimbare ?

— Auzisem de Grădina Zoologică. Însă nu și detaliul că o însoțise și domnul.

— Vai, și eu care trăiam în credința că nu ai nimic împotriva tînărului Lopez !

— Ba am. Și încă foarte multe. Din cîte știu despre el, e tocmai bun să vîndă creioane pe stradă.

— Te contrazic, interveni doamna Roby înțepată. Este un tip respectabil, care se duce la biserică la fel ca și dumneata.

Argumentul fusese ales la întîmplare și fără inspirație, fiindcă, deși domnul Wharton se dovedise un cucernic adept al religiei anglicane, nu bătuse niciodată pragul bisericii.

— Vrei să-mi spui, cumva, continuă magistratul, strîngîndu-și pumnii și privind-o în ochi pe cumnată, vrei să-mi spui că Emily îl place ?

— Ai ghicit, îi răspunse complet senină. Părerea mea este că îl place.

— Doar n-oi fi vrînd să pretinzi că îl și... iubește ?

— Așa ceva nu mi-a declarat fata, pentru că, în general, junele se feresc să-și dezvăluie sentimentele de la bun început. Totuși, cred că-l preferă oricărui alt candidat. Iar de-i cere mîna, sînt sigură că-l acceptă, și ți-l trimite în fugă să-i dai binecuvîntarea.

— Să nu-l mai prind că-mi intră în casă ! izbucni avocatul. Îi interzic să mai vină pe aici.

— Asta s-o aranjezi cu fata, se spălă doamna Roby pe mîini. Şi dacă ţi-este aşa de antipatic, mă mir de ce l-ai primit de la bun început...

— De unde să-mi treacă prin minte ce-o să se întîmple ? Auzi drăcovenie ! Îi permiţi unui om să mănînce la tine o dată, de două ori, şi de aici îşi închipuie că i se cuvine orice ! E nemaipomenit ! Pe cuvîntul meu !

— Papă, nu vii la masă cu mătuşica ? se auzi Emily prin uşa întredeschisă.

Constrîns de intervenţia fetei, domnul Wharton sistă convorbirea şi coborîră cu toţii în sufragerie. În timpul mesei nu s-a pomenit de Lopez, dar adevărul e că nici nu s-a prea vorbit. Doamna Roby şi magistratul păreau indispuşi, de unde Emily ajunse la încheierea că discutaseră chestiuni neplăcute, în termeni la fel de puţin plăcuţi, şi toate în legătură cu ea.

CAPITOLUL V

„UN OM DESPRE CARE NU SE ŞTIE NIMIC"

Cît a durat cina şi a mai rămas doamna Roby în casă, bătrînul Wharton a evitat orice menţionare a numelui lui Lopez. Împotriva tradiţiei, zăbovise mai multă vreme în sufragerie, cu sticla de porto în faţă, iar mai tîrziu, în loc s-o roage pe Emily să-i cînte ceva, se refugiase în camera lui, se trîntise pe pat şi adormise aproape instantaneu. Pentru ca de îndată ce doamna Roby s-a făcut nevăzută — şi intrusa a dispărut mai curînd ca deobicei — să se trezească din somn ca prin farmec şi să pornească în căutarea odraslei.

Între timp Emily aflase de cele întîmplate, deoarece, înaintea plecării, mătuşica îi strecurase vreo două vorbe, cu titlu de avertisment, pentru ce avea să urmeze.

— Să ştii că Lopez l-a vizitat pe taică-tău la birou, o preveni cu voce speriată, după care tăcu, aşteptînd pesemne un răspuns. Dar cum fata nu i-l dădu, continuă cu aceeaşi panică în glas : După ce au discutat împreună,

taică-tău m-a luat pe mine la rost, de parcă făcusem cine știe ce crimă. În definitiv, de ce nu te-a urmărit mai deaproape, dacă nu vrea să-ți alegi singură soțul ?

— Încă nu m-am fixat la nici unul, mătușă, murmură Emily.

— Așa o fi, cum zici tu, cu toate că, sincer vorbind, credeam că te-ai stabilit, o luă doamna Roby cu plan. Și eram de acord cu alegerea ta. În comparație cu tinerii din Londra, Ferdinand Lopez este o perlă. Așa că nu știu de ce nu l-ai lua. Nu mă-ndoiesc de dota frumoasă ce-o vei primi, dar cred că și el cîștigă o groază de bani. Iar pe tînărul Fletcher nu prea cred că-l iubești...

— Nu-l iubesc ca pe un viitor soț, preciză fata.

— Treaba ta. Însă te asigur că taică-tău o să aibă o lămurire cu tine. Deci e cazul să chibzuiești de pe acum ce-o să-i spui. Și de ții cu adevărat la Lopez, nu văd pentru ce nu i-ai declara-o fățiș. Ori de ce nu te-ai ține bățoasă. Omul te-a cerut exact cum scrie la carte, iar tinerele de azi nu mai sînt sclavele taților.

Emily nu-i comentă noutățile, nici nu făgădui că-i va urma sfaturile, dar în cugetul ei hotărî să se pregătească pentru „lămurirea" pe care i-o prevestise. I se părea plauzibil ca domnul Wharton să caute o explicație și socotea necesar să-și cumpănească din timp atitudinea, fiindcă de ea putea să-i depindă tot viitorul.

Să nu se creadă însă că, acceptînd unele poveți ale mătușii, avea ceva în comun cu această femeie. Doamna Roby iubea intrigile mărunte ; o amuza să încurajeze amorurile ; îi plăcea să se creadă utilă îndrăgostiților și nu refuza recompensele pentru înlesnirile făcute. Măritată cu un om grosolan, împrumutase de la el multe metehne, și în mod normal, nu ar fi trebuit să stea în preajma lui Emily. Numai că domnul Wharton nu își veghease de-ajuns odrasla ca să constate această nepotrivire. Fusese încîntat s-o lase în grija unei mătuși care se nimerise pe aproape la moartea soției. Și astfel fiica orfană încăpuse pe mîinile unei ființe cu care nu avea nici o asemănare. Cum nu avusese nici defuncta ei mamă cu propria soră. E posibil ca această vecinătate nefastă să-i fi dăunat fetei, alterîndu-i caracterul imaculat. Dar chiar dacă se

produsese contaminarea, leziunea pricinuită era atît de infimă, încît nu se putea percepe cu ochiul liber.

Emily Wharton era bălaie, cu ochi cenuşii, mai crescută şi mai împlinită la trup decît tinerele de aceeaşi vîrstă. Privind-o, s-ar fi zis că fusese croită după canoanele ideale ale frumuseţii, şi cu toate acestea, cucerea mai degrabă prin compătimire, prin glasul ei argintiu, printr-o minte activă şi limpede. Aceste însuşiri erau încununate de o blîndeţe şi o bunătate care, de cele mai multe ori, izvorăsc dintr-o mare dăruire de sine. Cei care o îndrăgiseră erau înclinaţi să-i atribuie toate virtuţile, considerînd-o şi plină de farmec — o podoabă pe care străinii nu i-o vedeau. Dar precum în casele noastre nu aprindem candelabrele sclipitoare pentru orice venit, tot astfel nici Emily nu-şi proiecta puterea de fascinaţie asupra oricui. Însă pentru acela care-i simţise vraja, nu exista făptură mai demnă de a fi iubită. Parcă venise pe lume cu conştiinţa formată a îndatoririlor de femeie şi cu o forţă de abnegaţie pe care o sută şi o mie de doamne Roby nu ar fi reuşit s-o anihileze sau măcar s-o ştirbească.

Asemenea altor fete, fusese crescută în ideea că menirea ei era de a se mărita, şi tot asemenea lor, cugetase mult la căsătorie. Pentru bărbaţi, destinul însemna reuşita sau nereuşita în viaţă, şi deci reflectau la cele două alternative. Nicidecum la însurătoare, ivită întîmplător — aidoma unui accident — şi încheiată fără prea multă gîndire. Pe cînd fetele, fiind sortite doar măritişului, nu anticipau decît o partidă bună sau alta nefericită. În vreme ce tînărul era liber să ajungă Preşedintele Camerei Lorzilor sau un simplu judecător de ocol, fata se mărginea la aspiraţia de a găsi un soţ iubitor sau, dacă o atrăgeau banii, un bogătaş. La atît se limitau perspectivele unei tinere, şi fără îndoială că Emily Wharton le cîntărise îndelung pînă ajunsese la încheierea că Ferdinand Lopez era tocmai bărbatul visat.

Oricît de straniu ar părea, acest Lopez avea darul de a îmbrobodi oamenii. De pildă, în discuţia cu domnul Wharton nu îşi pusese în gînd să-l înşele, servindu-i idei false în legătură cu familia sa ; în schimb hotărîse să-i pareze în aşa fel întrebările privind starea lui materială, încît să-i creeze iluzia că era gata să-i satisfacă orice curiozitate

referitoare la veniturile și banii de care dispunea. Drept urmare, avocatul nu suflase un cuvînt despre bani și venituri, în convingerea fermă că domeniul financiar nu-i alimenta obiecțiile căutate. Și astfel Lopez ieșise cu fața curată. Cu același talent izbutise s-o încredințeze și pe doamna Roby că principala atracție a fetei de care se îndrăgostise consta în faptul că-i este nepoată. În timp ce pe Emily o făcuse să creadă că unicul său ideal era s-o iubească, fără să-i ceară măcar reciprocitate în sentimente. Și pe Dick îl vîrîse în buzunar ascultîndu-i lecturile nesfîrșite din „Bell's life" și comentîndu-le împreună. Înainte de a încheia lista îmbrobodiților, se cuvine totuși o precizare. Pe Emily o iubea realmente — atît cît era el în stare. Dar nu se avîntase în dragoste pînă nu dibuise cum ședea avocatul cu banii.

Îndată ce doamna Roby își adună coșulețul cu lucrul de mînă și declară — ca de fiecare dată — că poate să ajungă în colțul Pieței și fără să fie condusă, domnul Wharton își chemă fata :

— Copila mea, urcă pînă la mine !, îi zise din capul scării.

Emily se execută prompt, ducîndu-se în camera lui, unde se instală pe un taburet, cu ochii ridicați către el.

— Știi despre ce intenționez să-ți vorbesc, draga mea ?

— Da, papă. Despre... domnul Lopez.

— Se vede că mătușa Harriet te-a și pus la curent, zîmbi avocatul. Într-adevăr, despre domnul Lopez vreau să discutăm, care mi-a făcut mari surprize pe ziua de azi. Și cînd te gîndești că l-am văzut așa de puțin, iar despre el știu și mai puțin. În fine, s-a prezentat la birou, cerîndu-mi permisiunea... să te caute și să-ți vorbească.

Emily nu schiță nici un gest, nu scoase nici un cuvînt, continuînd să-și privească părintele în față.

— Și bineînțeles că nu i-am împlinit voia, continuă el.

— De ce „bineînțeles", papă ?

— Pentru că nu-l cunoaștem și pentru că este un venetic. Ai fi vrut cumva să-i dau dezlegare ?

— Da, papă, zise fata.

Și confirmarea ei grabnică îl făcu pe bătrîn să se tragă înapoi, lipindu-se de spătarul sofalei pe care ședea.

— Odată ce-ar fi venit, vedeam eu ce am de făcut, urmă Emily. Şi cred că oricare alta, în locul meu, ar dori să procedeze la fel.

— Şi dacă îl acceptai ? o întrebă tatăl neliniştit.

— Oricum, te-aş fi consultat înainte de a mă pronunţa. Deşi tare mult aş vrea să-l accept. Fiindcă-l iubesc, papà. Pînă astăzi nu m-a auzit cineva spunînd acest lucru. Şi nici dumneata nu mă auzeai... dacă domnul Lopez nu-ţi vorbea în felul cum a făcut-o.

— Dar Emily, fata mea, nu trebuie să-l iei de bărbat.

— De ce nu, papà ? Dacă-mi poruncești să nu-l iau, aşa am să fac. Te voi asculta.

Impresionat de mărturia supunerii ei, bătrînul întinse o mînă şi-o mîngîie pe creştetul capului.

— Dar întrucît îl iubesc, se cuvine să-mi spui pentru ce să-l refuz.

— Fiindcă este un venetic.

— Eşti pe de-a-ntregul convins ? Şi de ce un străin nu este la fel de bun ca un englez de-al nostru ? Lopez poartă nume străin, dar vorbeşte engleza ca un autohton. Şi trăieşte ca şi acesta.

— Nu are rude, familie sau bunuri. Este un aventurier, după legile noastre. Iar căsătoria, dragă copilă, este cel mai serios pas din viaţă.

— Ştiu, papà, ştiu.

— Drept aceea se impune o mare prudenţă. Cum să te dau unui om despre care nu ştiu nimic. Unui aventurier ? Ce ar zice rubedeniile noastre din Herefordshire ?

— Nu văd ce-ar găsi de obiectat. Şi chiar de-ar spune ceva, m-ar lăsa complet rece.

— Pe mine nu, draga mea. Ci m-ar întoarce pe dos. Avem obligaţia să ne gîndim la familie. Dacă s-ar afla mai pe urmă că este... un dezonorat ?

— Aşa ceva se poate spune despre oricine, papà.

— Totuşi, dacă un om are legături — are tată, mamă, unchi şi mătuşi, pe care lumea-i cunoaşte — există o garanţie. Or, pe junele acesta l-ai auzit pomenindu-ţi despre tatăl său ?

— Nu-mi amintesc.

— Sau de maică-sa ori de familia lui ?

— Nu.

— Și nu consideri suspectă această totală tăcere ?

— Am să-l întreb, papà, dacă vrei.

— Cine a spus că aș vrea ? Nici prin minte nu-mi trece să ai prilejul de a-l chestiona. Dacă exista o cît de mică apropiere între voi, informațiile veneau de la sine, ca lucrul cel mai firesc. Dar spune-mi, i-ai făcut vreo promisiune ?

— Nici una, papà.

— Nici nu i-ai pomenit de... considerația ce-o ai pentru el ?

— Niciodată. Dealtminteri, nici el nu mi-a pomenit de sentimentele ce mi le nutrește... sau doar prin cuvinte cu subînțeles.

— Mult aș fi vrut să nu fi cunoscut acest om ! suspină avocatul.

— E chiar așa ticălos, papà ?

— Cine știe ? Eu nu pot spune. Deși s-ar putea să fie un putregai. Dar cum să te pronunți despre un om cînd nu știi nimic despre el ?

Din ce în ce mai aprins de discuție, avocatul se ridică de pe canapea și începu să se plimbe prin cameră. După un răstimp, se postă înaintea fetei și-i declară :

— Ca să nu mai lungim vorba, va trebui să nu îl mai vezi.

— I-ai pus și lui în vedere ?

— Da. Sau, mă rog, nu prea știu de am rostit aceleași cuvinte, dar i-am cerut să renunțe la toată povestea. Fiindcă este utopică. Cel puțin bine că n-ați apucat să vă faceți mărturisiri...

— Papà, nu crezi necesar să-mi motivezi hotărîrea ce ai luat-o ?

— Nu ți-am motivat-o destul ? Nu vreau ca fiica mea să încurajeze un aventurier, un om despre care nimeni nu știe nimic. Asta nu îți ajunge ?

— Dar Lopez are afaceri și trăiește în mijlocul gentilomilor. Este prietenul fratelui meu. Vădește o instruire aleasă, întrecîndu-i pe mulți cunoscuți de ai noștri. Apoi e deștept. Papà, aș dori să-l cunoști mai bine...

— Eu nu o doresc, se opuse bătrînul.

— Şi nu consideri că asta e o prejudecată, papà ?

— Scumpa mea Emily, reîncepu domnul Wharton, silindu-se să se înfurie, ca să fie necruţător. Socot că nu îţi stă bine să-i pui tatălui tău o asemenea întrebare. Nu eşti convinsă că principala mea grijă este să fac numai ce-i bine pentru copiii mei ?

— Ba da, sînt convinsă.

— Şi că, avînd o îndelungă experienţă, te poţi bizui pe impresia pe care mi-o lasă un tînăr ?

La această întrebare Emily nu putu să răspundă pe loc, fiindcă în sufletul ei se ciocneau două porniri contrarii. Prima cerea respectarea voinţei paterne, cea de a doua, apărarea iubirii pentru Lopez. Trebuia deci să ajungă la o formulă prin care, fără a-şi dezice supunerea filială, să-şi înduplece totuşi părintele, argumentîndu-i că fericirea ei atîrna de revocarea sentinţei pe care o pronunţase.

— Ştii foarte bine, papà, că am încredere în părerile dumitale, îşi începu pledoaria după un răstimp. Ţi-am şi făgăduit că nu voi nesocoti decizia pe care o vei lua. Dacă hotărăşti să nu-l mai văd pe domnul Lopez, aşa am să fac.

— Eşti o fetiţă cuminte, o lăudă mulţumit. Mi-ai dovedit-o de cînd te ştiu.

— Bine, însă ascultă-mă pînă la capăt, îl rugă Emily.

Bătrînul conteni mersul prin cameră şi, cu mîinile înfipte în buzunare, se postă dinaintea ei. Nu ar fi vrut să audă un cuvînt, dar socoti că ar fi fost o cruzime să-i refuze dorinţa.

— Voi face precum doreşti, continuă fata. N-am să-l mai văd. Dar voi fi îngrozitor de nefericită. Deoarece îl iubesc, aşa cum n-am să mai pot iubi vreun bărbat.

— E o copilărie ce spui, draga tatei. Doar îl ai pe Arthur Fletcher.

— Sînt convinsă că nu-mi vei pretinde să mă căsătoresc cu un om pe care nu îl iubesc, or, pe Arthur Fletcher nu-l voi iubi niciodată. Iar de renunţ la domnul Lopez, împlinindu-ţi dorinţa, voi fi cum nu se poate mai nenorocită. Şi tot dezastrul mi se va trage de la numele străin pe care îl poartă.

— Nu doar de aici, rectifică avocatul. Amintește-ți că nimeni nu știe nimic despre el sau de vreo sursă ce ne-ar furniza informații.

— Totuși, ar trebui să te interesezi mai temeinic, papà. Să te convingi cine este acest om mai înainte de a pronunța sentința împotriva mea. Va fi o lovitură ucigătoare, ți-o jur.

Și, în timp ce rosti acestea, domnul Wharton îi surprinse în priviri și pe chip o dîrzenie pe care n-o mai văzuse pînă atunci.

— Îmi pretinzi ascultare, și eu ți-o făgăduiesc. Mă crezi — nu-i așa ? — cînd îți spun că n-am să-l mai văd fără să mi-o îngădui.

— Te cred. Fii pe pace, te cred, o asigură alarmat de semnele ce i le citise pe chip.

— Însă dacă renunț pentru tine, papà, ai datoria să te încredințezi pe de-a-ntregul că nu m-ai osîndit la suferință fără să ai temeiuri. Să te gîndești la asta, papà. Să cîntărești bine înainte de a lua hotărîrea definitivă.

Parcă biruită de suferință, își rezemă creștetul capului de trupul bătrînului, și acesta i-l sărută.

— Noapte bună, papà. Te vei gîndi la ce te-am rugat ?

— Cum de nu. Cum de nu, îngînă gîtuit de emoție.

Și chiar înainte de a vedea închizîndu-se ușa în urma fetei, încercă să-și respecte promisiunea. Dar la ce putea să gîndească ? Nimic din tot ce auzise nu îi schimba părerea despre Lopez. Tăcerea veneticului nu însemna altceva decît tăinuire. Și precum spunea o zicală înțeleaptă : unde sînt multe de ascuns, există și ascunzișuri.

Dar pe măsură ce se scurgeau minutele, o altă idee punea stăpînire pe el și-l neliniștea. Emily avea un fel de a-și pleda cauza față de care nu se vedea rezistînd. Își cunoștea bine puterea de a-și impune voința. Era suficient să rostească un *nu* hotărît, și dorința i se împlinea. De-ar fi putut să-și împietrească inima față de suferințele fetei timp de douăsprezece luni, bunăoară, situația era salvată. Numai că intuia de pe acum lipsa acestei tării față de propriul copil.

CAPITOLUL VI

UN VECHI PRIETEN ESTE CHEMAT LA CASTELUL WINDSOR

— Şi acum ce portofoliu amărît ţi-au mai oferit ? îl chestionă lady Glencora pe Ducele de Omnium.

Cititorul care şi-a dat osteneala de a străbate volumele anterioare, îşi aminteşte, fără îndoială, aceste două personaje ilustre şi, ca atare, prezentarea lor ar fi de prisos. În schimb se impune o scurtă incursiune în viaţa politică a zilei, pentru a se cunoaşte împrejurările care au generat întrebarea Ducesei, precum şi dialogul ce-i va urma.

În primul rînd se cuvine arătat că administraţia ţării intrase într-un impas din care pînă şi dregătorii cei mai în vîrstă — cu rutina şi înţelepciunea lor fără margini — nu întrezăreau o ieşire. Liderii celor două partide îşi pierduseră ultimul strop de autoritate, deoarece nici una din taberele pe care le cîrmuiau nu întrunea necesara majoritate în Cameră. Iar în rîndul parlamentarilor domnea atîta derută, încît, după calculele cele mai certe, orice nou Cabinet era pîndit de zece oponenţi — atît liberali cît şi conservatori — pregătiţi să-i facă şicane la numai o săptămînă de la înscăunare. Prognoza îi viza şi pe mult încercaţii premieri Gresham şi Daubeny, ale căror sufragii diminuaseră simţitor.

Ultimul la conducere fusese Daubeny. Ba încă era, deşi îşi prezentase în două rînduri demisia. Natural că de fiece dată se trecuse la clasicele demersuri în vederea substituirii lui. Onorabilul Gresham se precipitase la Windsor, mai întîi acceptînd misiunea de a închega un guvern, iar apoi derobîndu-se de obligaţia iniţială, pentru binecuvîntatul motiv că nu reuşise s-o ducă la îndeplinire. În consecinţă, Daubeny rămăsese la cîrmă, cu dreptul de a unge episcopi, de a conferi titlul de pair şi diferite distincţii, dar nu şi de a vota legiuiri. Incontestabil că această postură nu-i convenea, şi ar fi abandonat-o într-o secundă. Însă ca prim-ministru nu avea asemenea libertate, ştiut fiind că, înainte de a bate în retragere, un premier trebuie să-şi asigure succesorul. Ceea ce presupune nu numai

alegerea omului potrivit, ci, mai ales, capacitatea acestuia de a-şi forma o echipă. Fiindcă de nu izbuteşte, nefericitul care voia să-i cedeze povara se vede silit s-o poarte în continuare. Un monarh scapă mai lesne de sceptru, avînd la îndemînă posibilitatea de a abdica, pe cînd şeful unui guvern constituţional rămîne sclavul menirii sale, atîta vreme cît i-o impune conjunctura politică. Întocmai ca bietul Daubeny, care îşi ducea mai departe răspunderea — fie şi ciopîrţită — pentru că nu se găsea altul în stare să i-o preia.

Să nu se înţeleagă de aici că nu i se căuta înlocuitor. Însăşi întrebarea pusă de Ducesă la începutul capitolului atestă acest fapt. Şi mai arată o apreciabilă doză de ironie din partea celei care o rostise — un amănunt explicabil pentru cititorul volumelor precedente. Deoarece, aşa cum îşi aminteşte, în sufletul nobilei doamne sălăşluia o gravă nemulţumire în legătură cu soţul ei. Precum se ştie, acesta fusese ministrul finanţelor pînă a deveni Duce. Apoi, cînd intrase în posesia titlului şi trecuse în Camera Lorzilor, se văzuse obligat să accepte un rol mai mărunt în guvern — o situaţie destul de obişnuită în practica Parlamentului, dar care îi displăcuse teribil Ducesei. Robită de ambiţie, lady Glencora năzuia la onoruri înalte, susţinînd că un Duce de Omnium nu se putea mulţumi cu orice. Sau o dregătorie dintre cele mai importante, sau mai degrabă nici una. Aceasta trebuia să-i fie deviza. Numai că, din păcate. Alteţa sa procedase de-andoaselea. Dorind să-i aducă ţării un anume serviciu — în convingerea eronată că numai el era cel chemat să-l aducă — Luminăţia sa îşi atrăsese cu bună ştiinţă o nouă ştirbire a rangului. Gestul său o scandalizase cumplit pe Ducesă. Şi cum nu avea obiceiul să-şi ascundă nemulţumirile ori să le înlăture prin argumentări logice, recursese la arma de predilecţie, adică la ironie. Potop de săgeţi şuieraseră către cel care se înjosise cu de la sine putere, înţepîndu-l cu vîrfurile lor ascuţite. Firește, îl duruse fiecare împunsătură. Totuşi nu îl clintise din calea sa. Nici nu-l montase împotriva Ducesei. O ştia violentă şi incisivă, dar nu şi răutăcioasă. Aşa că-i scuzase ocările, socotindu-le inerente şi absolut tolerabile în relaţiile conjugale. E drept că într-un timp încer-

case să le contracareze, explicînd cu răbdare pentru ce raţiuni ceruse o funcţie inferioară titlului ce-l purta. Însă nu peste mult renunţă la justificări, deoarece păreau de neînţeles pentru mintea unei femei. În realitate, subestima inteligenţa consoartei. Lady Glencora sesizase perfect atît intenţiile ce-l făcuseră să se încarce cu o slujbă minoră, cît şi discrepanţa dintre aceasta şi rangul ducal. Şi considera drept o datorie de căpătîi să-l lecuiască de modestie — în felul cum ştia dînsa — ambiţionîndu-l să năzuiască la roluri mai de seamă. Căci aşa cum îşi repeta deseori : „Un om de talia lui nu putea fi orice. Chiar ministru fiind, trebuia să conducă un departament dintre cele mai importante. Că doar nimeni nu slujea interesele ţării prin simpla sa înjosire". Cu părerea din urmă, probabil că şi Ducele s-ar fi declarat de acord. Deşi, pentru el, noţiunea de înjosire avea altă semnificaţie.

Oricum, Ducesa nu-l slăbea nici o clipă, şi cînd îl interogase asupra portofoliului oferit, adoptase un ton atît de scorţos, încît s-ar fi zis că intendentul unui mare castel îl întrebase pe un majordom — care nu catadicsise să-i raporteze — dacă stăpînul îi ordonase să-i cureţe ghetele sau îl pusese să care cărbuni. E adevărat că de la ivirea crizei politice şi înmulţirea întrevederilor cu regina, lady Glencora devenise mai insistentă, chestionîndu-l pe Duce de cîte ori se vedeau, iar ripostele sale indiferente o scoteau din răbdări. La una din iscodiri, Alteţa sa îi mormăise că situaţia neclară din acel moment nu-i permitea nici un fel de anticipare.

— Cum să divulgi tu secretul ? ! pufnise arţăgoasă. Păstrează-l cu cea mai mare sfinţenie. Doar editorii gazetelor de seară nu l-au aflat decît de vreun ceas !

Altădată, cînd binevoise s-o informeze despre asistenţa ce i-o făgăduise lui Gresham în ipoteza că izbutea să încropească un cabinet, îl răsplătise cu una din obişnuitele ei zeflemeli :

— Şi ce-o să devii ? Cu siguranţă ajutor de subsecretar de stat, alături de lordul Fawn !

Ceva mai tîrziu, împărtăşindu-i părerea sa că se va recurge la o echipă de coaliţie, dar adăugînd că nu avea nici un fel de idee cine avea s-o alcătuiască, lady Glencora suspinase ironică :

— Păi de unde să știi ? Tu vei fi anunțat printre cei din urmă.

De atunci mai trecuse un răstimp, și cînd îl interpelă iarăși, tocmai se întorcea de la reședința domnului Gresham.

— Și acum ce portofoliu amărît ți-au mai oferit ? îl întîmpină sfidătoare.

Însă de astă dată nu mai primi replica la care se aștepta. De regulă, soțul îi înfrunta ironia zîmbindu-i blajin, sau poate spunîndu-i ceva prin care-i dădea de înțeles că mușcătura ei nu-l duruse deloc. Dar în ziua aceea parcă-și pierduse glasul, privind-o tăcut și cu o tristețe gravă, aproape solemnă.

— Te-au înștiințat că se descurcă și fără tine ? rostise tot ea mînioasă. Prevedeam că așa va fi. Și e natural să nu te aprecieze, din moment ce tu însuți te subestimezi.

— Bine era să fie cum spui, glăsui în fine și Ducele. Aș fi dormit la noapte mai liniștit.

— Dar ce te apasă, Plantagenet ? îl întrebă într-un suflet și sărind de pe scaun.

— Niciodată nu m-au supărat zeflemelile tale, dar în clipa de față, îți cer să mă înțelegi, Cora.

— Dacă te aștepți să devii ceva mare — însă cu adevărat mare — vei avea deplina mea înțelegere. Te asigur c-o vei avea !

— Am primit ordinul Majestății Sale să mă înfățișez de urgență la Windsor. Deci va trebui să pornesc într-acolo în maximum treizeci de minute.

— Cum adică ? Vei fi prim-ministru ? ! exclamă radioasă, aruncîndu-și mîinile în sus și repezindu-se apoi în brațele lui, cu o dragoste și o admirație pe care nu le mai arătase de la începutul căsătoriei. Vai, de-aș putea să te ajut cu ceva, aș trudi zi și noapte, Plantagenet, îi declară înfocată.

Atunci o cuprinse și el după mijloc, simțindu-i apropierea cu o plăcere parcă reînnoită. Niciodată nu o văzuse atît de năvalnică și plină de adorație, iar descoperirea făcută îl umplea de încîntarea pe care o încearcă un tînăr abia însurat.

— Cora, liniștește-te o clipă, o domoli cu blîndețe. Încă nu știu ce va ieși. Dar de un lucru sînt sigur de pe acum.

Dacă aș putea ocoli misiunea de față, fără urmă de laşitate, îți jur că aș ocoli-o.

— Aa, nuu ! Asta nu ! Și ai da dovadă de laşitate. Așa să știi, îl asigură ea, fără să-i pese prea mult de obligațiile ce aveau să-l robească, ci numai dorind să-l vadă odată robit.

— De fapt *el* s-a gîndit că aș avea datoria să fac o încercare, murmură Ducele mai mult pentru sine.

— Care el ? îl întrebă încurcată.

— Domnul Gresham. Și pe cuvînt că nu știu dacă trebuia negreşit să-l ascult. Dar același îndemn l-am primit și din partea ducelui de St. Bungay.

— Era și el de față ? se interesă Ducesa avidă să afle totul. Și cine a mai fost ?

— Nimeni ; doar cei pomeniți. Iar tu, Cora, nu te mai bucura așa tare, fiindcă am toate șansele să dau chix. Ducele de St. Bungay mi-a făgăduit întregul său sprijin, cu condiția să cooptez în guvern vreo doi, pe care i-a numit, și să las deoparte pe vreo doi alții, pe care de asemeni i-a specificat. Dealtminteri îi selectam și dacă nu mi-o cerea.

— Și domnul Gresham ce o să devină ?

— Se va retrage din activitatea administrativă. Nu văd cum ar proceda altfel. Deși s-ar putea să ne ofere ajutorul. Natural, este o presupunere și, ca atare, incertă. Căci prognozele în politică sînt mai nesigure ca cele atmosferice. Cînd nici nu visezi, apar nori negri la orizont, aduși de cine știe ce vînturi, și-l întunecă dintr-odată, cînd, de fapt, se aștepta lumină și soare. De aceea trebuie să pricepi că nici situația mea nu e certă. Nu știu nici măcar ce răspuns am să dau Majestății Sale. Totul atîrnă de misiunea pe care mi-o va încredința.

— S-o primești, Plantagenet ! Să n-o scapi din mînă ! îl imploră lady Glencora strîngîndu-și pumnul de parcă ea prinsese norocul după care tînjea.

— Te asigur că n-am s-o accept din ambiție personală, declară grav. Și de mi-ar spune cineva chiar acum că am fost scutit de ordalia ce mă pîndește, aș răsufla ușurat. Tăcu un moment, după care, îmbrățișîndu-și din nou soția,

continuă cu o voce mai caldă : Mi-a venit în minte o întîmplare din viața noastră, petrecută cu mulți ani în urmă... și care m-a silit să renunț la un portofoliu...

— Da, mi-o amintesc foarte limpede, zise lady Glencora, vorbind aproape în șoaptă și cu privirea înălțată spre cel care o ținea după mijloc.

— La început m-a mîhnit renunțarea, continuă Ducele cu sinceritate. Deși, mai pe urmă, totul s-a aranjat de minune. Dar funcția care mă aștepta îmi dădea posibilitatea să mă impun, aducînd și reale foloase țării. Aveam încredere în mine și mă consideram bun pentru ce ar fi urmat să întreprind. Pe cînd astăzi mă încearcă îndoielile. Nu prea cred că am darul să dirijez oamenii...

— Îl vei dobîndi, îl încurajă ea energică.

— Știu și eu ? Poate așa mi-este dat — să fac și această încercare, ca mai tîrziu să mi se frîngă inima de durere... dacă mă așteaptă un eșec. Deocamdată voi acționa după cum voi fi sfătuit, și nu voi respinge nici o idee menită să înlesnească alcătuirea unui guvern. Asta mi-e hotărîrea. Și acum sînt silit să plec. Diseară îl aștept pe ducele de St. Bungay. Așa că anunță să mi se pregătească cina din vreme.

În confuzia și emoțiile prilejuite de evenimentul ivit, Ducesa nu mai apucă să vorbească pînă se despărțiră, iar cînd se reculese în singurătatea încăperii, se apucă să analizeze magnifica perspectivă cu o temeinicie rar întîlnită la ea — după cum ar fi remarcat și cei care-o cunoșteau de o viață. Un foarte sumar bilanț al existenței de pînă atunci arăta că gustase din toate deliciile oferite de bogăție și un titlu nobiliar. În plus, beneficia de o poziție privilegiată în aristocrația britanică, de care era efectiv mîndră, fiindcă n-o dobîndise grație avuției sau rangului, ci printr-o neînfricată abilitate, dublată de harul de a înțepa semenii în așa fel, încît să-i domine, fără să-i facă dușmani. Totuși mulți îi luaseră frica — deși ea rămăsese netemătoare de nimeni — pe cînd mulți alții o iubeau — iar acestora le întorcea dragostea, fiindcă era afectuoasă din fire. Bucuria îi luminase aproape tot pasul. Se bucura de copii robuști și frumoși ; de prieteni ce-o adulau : de o sănătate perfectă, precum și de orice lucru ce-i captiva interesul într-un anume moment.

Răsfățată de viață și societate, s-ar fi zis că politica nu mai putea să-i aducă nimic, mai ales că, în calitatea ei de Ducesă — sau de lady Glencora, cum i se spusese în trecut — exercita o influență mai extinsă și mai plăcută decît soția oricărui premier. Și apoi făcea parte dintre acele femei pe care nu le încălzește faima cîștigată prin soț. Reputația de care se înconjurase îi aparținea exclusiv, și nu putea fi sporită de gloria soțului sau de măreața poziție care se profilase la orizont.

Totuși, cînd îl văzuse pornind către Windsor, unde urma să-i fie încredințată formarea viitorului cabinet, își simțise inima zvîcnind de emoție. În sfîrșit !, își spusese, sosise și marea clipă cînd Plantagenet avea să devină personajul numărul unu al celui mai vast regat de pe glob — cum îl considera ea. Și cu gîndul la premierul în devenire, simțea ca și lady Macbeth :

...ce rîvnești,
Rîvnești cucerire... [1]

Doar îl știa un exemplu de cinste ; incapabil de a-și pleca fruntea spre a obține ceva ; sau de a domina oamenii, cînd supunerea lor cerea o atitudine dominatoare. Se arăta refractar și la uzanțele elementare. Bunăoară, nu ar fi învățat niciodată să cîștige bunăvoința cuiva zîmbindu-i afabil, cînd își simțea inima ca de plumb. La fel cum n-ar fi admis odată cu capul să cumpere un vrăjmaș prin concesii politice ori să astupe gura celui mai înrăit oponent, făcîndu-l primul său ajutor. Asemenea practici nu puteau fi deprinse de un politician ca Plantagenet. Dar altele — mai puțin delicate — nădăjduia să și le însușească. În fond, a deține puterea era așa de plăcut, încît oamenii nu se mai îndurau s-o lase din mînă, pretextînd că patriotismul le cere s-o păstreze cu orice preț. Iar în caz că Plantagenet făcea excepție de la regula generală, nu-i rămînea decît să-l școlească din zori pînă în noapte,

[1] Shakespeare — *Macbeth* I, 5 v. 21—22 (trad. Dan Duțescu și Leon Levițchi).

pînă îl convingea că prima îndatorire față de țară consta în a fi unicul ei cîrmaci.

Odată ce-și limpezi această decizie, reflectă la o altă metodă prin care să-i asigure popularitatea și totodată puterea. În calculele Ducesei intra o oarecare cunoaștere a realităților, cît și o considerabilă ignorare a lor — ceea ce nu avea însă prea mare însemnătate, întrucît modalitatea vizată nu fusese la îndemîna ex-premierilor din ultimii ani, și poate a nici unui ministru din istoria Angliei, în proporția pe care și-o îngăduia Alteța sa Ducele de Omnium. Fiindcă presupunea bani, or, așa cum se știe, fostul Plantagenet Palliser moștenise bunuri imense, alături de rangul ducal. Iar soția sa era mai bogată. Și cu toate că averile fuseseră separate — a Ducesei revenindu-i exclusiv ei și copiilor — lady Glencora n-o folosise aproape deloc în timpul căsătoriei. Doar la răstimpuri mai cheltuise cîte o sumă neînsemnată pe cîte o achiziție îndeobște absurdă. Dar acum socotea că sosise momentul să arunce cu banii. Avea de unde-și permite, și cu faima pe care și-o dobîndise, tocmai bine putea să-și ducă planul la îndeplinire. Adică să inaugureze o eră de primiri și recepții cum nu se mai pomenise în aristocrația engleză. În scopul acesta, conacele de la țară — pe care, în treacăt fie spus, nu le călca decît foarte rar, considerîndu-le mohorîte, friguroase și neconfortabile — aveau să-și deschidă larg porțile, pentru a găzdui musafirii. În timp ce la Londra nu va rămîne un deputat pe care să nu-l cunoască și să nu îl cîștige prin gingășia și măgulirile sale — eventualii refractari la aceste grații fiind sortiți să trăiască în chip de stigmatizați și nenorociți. Veniturile curente se cifrau la sume uriașe, astfel că, pe o perioadă de cîțiva ani — vreo șase la număr, dacă distracția dura așa mult — puteau cheltui întreit față de cît încasau, fără să aducă cel mai mic prejudiciu copiilor. Tot mai furată de planurile țesute, Ducesa întrezărea imagini dintre cele mai fabuloase. Și toate puteau deveni realități, dacă Plantagenet se dovedea pe măsura grandioasei poziții ce-l aștepta.

De la ceasul două, de cînd îl văzuse plecînd, nu se clintise din salonaș. Abia mai tîrziu, după-amiază, se rupse

din mreaja proiectelor și așternu două rînduri către o prietenă ce locuia pe aproape, anume în Park Lane.

„Dragă M.,
Vino de grabă la mine. De nu aș fi așa tulburată, te-aș vizita eu.

A ta, G".

Biletul era adresat doamnei Finn — o femeie extrem de îndrăgită de lady Glencora și pe care cititorul actualului ciclu probabil nu a uitat-o. La primirea mesajului, prietena convocată își chemă echipajul și porni degrabă spre reședința Carlton Terrace.

— Ei, draga mea, cum crezi că s-au aranjat treburile politice ? o întrebă Ducesa de cum o văzu.

Soția viitorului premier comitea, desigur, o indiscreție, dovedindu-se astfel nedemnă de încrederea arătată de Duce. Să ne amintim, însă, că fiecare din noi avem un prieten în fața căruia ne deschidem sufletul, întocmai cum proceda lady Glencora cu amica ei, doamna Finn.

— Ducele va fi prim-ministru ? întrebă ea.

— De unde ai ghicit ? se arătă Ducesa uimită.

— Ce alt eveniment te-ar fi tulburat așa mult ca să nu vii la mine ? Numai asta putea fi enigmă și nu era greu s-o dezleg. Doar știam cîte încercări au făcut cei doi veterani ai politicii și, după atîtea eșecuri, mi-am zis că e cazul să nu mai persiste, ci să cedeze altcuiva pasul. Și care om putea să fie mai nimerit ca Ducele de Omnium ?

— Așa ai socotit tu ?

— Exact. Și de ce te surprinde raționamentul meu ?

— Pentru că prea și-a compromis poziția politică prin concesiile lui fără rost. Afară de asta, nu a făcut nici un lucru prin care să se remarce de cînd a părăsit Camera Comunelor. Sau poate l-am judecat eu greșit, și de aceea m-a uimit vestea...

— Dar te-a și încîntat, nu ?

— Firește. Ție îți pot spune orice, fiindcă nu mă-nțelegi anapoda și nici nu rîzi de mine în spate. Așa că, sincer vorbind, mi-ar place teribil să-l văd prim-ministru... Deși pe mine mă așteaptă doar greutăți...

— Cum așa ? se miră doamna Finn.

— Fiindcă tare greu e să te înțelegi cu Plantagenet. Natural, nu mă refer la politică. Apropo de asta, cred că viitorul guvern va fi cam pestriț la început, deși nu mă interesează nici cît negru sub unghie dacă vor domina radicalii ori conservatorii. Poporul își vede de drumul lui — fie mai bun sau mai rău — indiferent cine se află la cîrmă. Nici legiuirile adoptate nu-l interesează prea mult. În schimb pe noi — să fim sincere — ne preocupă în gradul cel mai înalt cine primește Ordinul Jartierei, cui i se dă pe mînă o circumscripție electorală, cui se împart titlurile de baroni și de conți sau cine figurează la cîrma fiecărui departament.

— La atît se rezumă politica ?

— Între noi fie vorba, doar la atît. Și va trebui să-l învăț și pe Plantagenet să gîndească la fel.

— Nu vei reuși niciodată, o preveni amica.

— „Niciodată" — mi se pare un cuvînt prea lung. Oricum, sînt hotărîtă să încerc. Pentru că, ia întoarce-ți privirile înapoi și spune-mi, te rog, care premier s-a îmbolnăvit de pe urma puterii ? Toți se îmbolnăvesc atunci cînd o pierd, ori se prefac c-o disprețuiesc și nu mai au nevoie de ea, cînd simt că li se rupe craca de sub picioare. Și încă ceva. Pe măsură ce înaintează în vîrstă, îndrăgesc mai tare puterea.

— Pentru Duce, politica înseamnă simplu patriotism, interveni musafira.

— Patriotismul n-are decît să-l cultive, dar simplitatea, nu, draga mea. Să nu-ți închipui că vreau să-l văd vînzîndu-și țara Germaniei ori transformînd-o într-o Republică americană, ca să ajungă el președinte. Însă odată ce a apucat hățurile în mîini, să le țină cu toată nădejdea. Dacă-i întrece în probitate pe mulți, înseamnă că este și cel mai nimerit pentru locul de premier. Și trebuie să-l convingem că soarta țării atîrnă numai de hotărîrea lui de a-și păstra locul.

— Nu te supăra lady Glen, dar părerea mea este că n-ai să reușești ce-ți propui, fiindcă orice convingere nutrită de Duce este fie rezultatul unor tradiții sau ale raționamentelor proprii.

— Îl acoperi cu eternele tale elogii ! o dojeni Ducesa în glumă.

— Iartă-mă, dar nu există nici urmă de laudă în afirmațiile mele, se apără interlocutoarea. Am relevat doar o latură a caracterului său.

— De bună seamă va intra și domnul Finn în guvern, zise amfitrioana, întorcînd vorba pe placul ei.

— Într-o anume privință, și domnul Finn procedează întocmai ca Ducele. Adică hotărăște de unul singur dacă va deveni sau nu demnitar, fără să-și consulte soția.

— Dar ți-ar place să fie în cabinet, nu-i așa ? o iscodi Ducesa clipind cu subînțeles.

— Asta nu ! Nicidecum ! Și de ce aș dori-o ? Ca să bată mai des pragul Parlamentului, să vină acasă la ore tîrzii, iar diminețile să fie acaparat de treburi ? Normal că nu îmi convine. Dar asta nu înseamnă că n-am să fiu de acord cu ce va decide el.

— Ce ciudățenie să discutăm despre toate astea ! suspină Ducesa vădit încîntată. Și eu mi-aș pierde noapte de noapte, și aș urmări fiecare dezbatere în Cameră, numai să-l văd pe Plantagenet prim-ministru. Dealtfel îmi place să fiu ocupată. Iar dacă o fi să-l numească...

— Cum adică ? Încă nu s-a decis ? întrebă amica perplexă.

— Ei bine, știi că ești nostimă ! se zburli lady Glencora. Oare cum ți-oi închipui că într-o singură întrevedere s-a definitivat tot, cînd ceilalți s-au bălăbănit trei săptămîni încheiate — ca niște găleți în fîntînă — cînd sus, la Windsor, cînd jos, la Londra, fără nici un folos ? S-ar putea foarte bine să se fi aranjat pînă acum. Și în cazul acesta, am de gînd să-mi alcătuiesc un cabinet personal, în care tu să răspunzi de afacerile externe.

— Mai bine lasă-mă la finanțe. Mă pricep foarte bine să calculez banii...

— Nu, calculele mi le fac singură, se opuse Ducesa. Și de-ai ști ce sume intenționez să pun la bătaie, ai rămîne uimită. Numai că tu nu te sperii chiar așa de ușor. Dar să continuăm cu propriul meu cabinet. Am să fiu și ministrul afacerilor interne — fiindcă e necesar să-mi veghez conștiința — și maestru de ceremonii, se înțelege. Și cu asta am cam terminat posturile, fiindcă nu-i nevoie de

multe ca să meargă treaba pe roate. Ştii ceva ? Mi-ar place să-i fac o figură de pomină Majestăţii Sale...

— Vai de mine, ce-ţi trece prin minte ? ! se alarmă doamna Finn.

— Linişteşte-te, dragă, nu m-am gîndit la trădare ! Ci aş vrea să eclipsez Buckinghamul. Să-l fac să arate de mîna a doua. Atîta doar că nu ştiu dacă voi reuşi. Dar văd că nu prea mă înţelegi...

— Mi se pare că nu, lady Glen, recunoscu prietena încurcată.

— Ei lasă că nu peste mult vei vedea cu ochii ce vreau, şi atunci vei pricepe. Te aştept negreşit mîine, înaintea amiezii. Pînă atunci presupun că voi şti ce s-a hotărît... şi minunatele mele visuri vor pieri fără să fi prins viaţă...

CAPITOLUL VII

TOT UN PRIETEN VECHI

Abia pe la orele nouă a reapărut şi Ducele acasă şi, aproape imediat, i s-a adus cina în camera unde se lua gustarea de dimineaţă. Meniul era extrem de modest — o friptură în sînge cu un cartof lîngă ea, un pahar cu vin de Xeres şi apă minerală Apollinaire. Pe drept cuvînt se punea întrebarea dacă exista în metropolă un om mai puţin pretenţios la mîncare şi băutură ca Alteţa sa Ducele de Omnium. În seara aceea rămăsese cel din urmă la masă, şi-l servea lady Glencora, în locul valetului pe care-l expediase ca să poată vorbi nestingheriţi.

— I-am făgăduit Majestăţii Sale că voi face tot ce-mi stă în puteri, continuă Ducele relatările începute.

— Înseamnă că eşti prim-ministru, deduse soţia sa.

— Nicidecum. Domnul Daubeny deţine acest post. Pe cînd eu mi-am asumat obligaţia să formez un alt cabinet — dacă lucrul se va dovedi cu putinţă. Bineînţeles că voi apela la asistenţa prietenilor. Şi e ciudat cum de astă dată trebuie să mă bizui în întregime pe ei...

— Bizuie-te numai pe tine, îl îndemnă Ducesa. Ai destule resurse ca să te poţi descurca.

— Astea sînt vorbe goale, Cora, o contrazise energic. Cuvinte complet gratuite. Există împrejurări cînd omul e chemat să acţioneze în virtutea propriilor resurse. Mă refer la principiile sale morale, la conştiinţă şi la tot ce-l împiedică a comite ce ştie că ar fi reprobabil. Dar poate un constructor de nave să facă o corăbie numai cu mîinile lui ? Sau un ceasornicar să confecţioneze pendule neajutat şi de alţii ? Altădată, cînd m-am aflat în situaţii identice, aveam libertatea să mă pronunţ dacă accept sau nu slujba propusă, fiindcă urma să confecţionez doar o piesă a vaporului sau numai arcul pendulei. Pe cînd eficienţa mea pentru misiunea de acum e condiţionată de cooperarea cu alţii, din care o parte — spre nenorocul meu — îmi sînt complet antipatici. Aşa cum le sînt şi eu lor.

— Lasă-i pe dinafară, decretă lady Glencora cu bravură.

— Exclus să mă dispensez de ei. Şi apoi sînt oameni de la care ţara aşteaptă servicii...

— Atunci n-ai decît să-i accepţi fără să te mai amărăşti. E absurd să te plîngi de o durere ce nu are leac.

— O fi, conveni Ducele. Dar e greu să întemeiezi o colaborare cînd nu există comunitate spirituală. Şi constat că am o fire prea îndărătnică pentru funcţia de premier. Înainte, cînd eram demnitar în alte guverne, nu mă deranja să văd alături de mine un om care îmi displăcea. Şi asta, pentru că nu eu îl numisem. Pe cînd astăzi... Te rog să mă crezi că, întorcîndu-mă de la Windsor, mă simţeam aproape incapabil de misiunea încredinţată ! N-am ştiut pînă în momentele acestea cît de aprig pot să detest un om...

— La cine te referi ? întrebă Glencora arzînd de curiozitate...

— Nu omul contează, fiindcă indiferent cine este se impune ca de acum înainte să-l consider amic. Aşa că nu-l numesc nici măcar faţă de tine. Şi de fapt nu e vorba doar de o persoană. De ar fi fost una — şi mai ales cunoscută — o puteam ocoli. Dar din păcate nu ştii de cine să te fereşti. Şi apoi prieteni adevăraţi am atît de puţini ! Exceptîndu-l pe ducele de St. Bungay, pe cine mă pot bizui cu afecţiune şi deplină încredere ?

— Pe lordul Cantrip, îi sugeră Ducesa.

— Te înşeli, Cora. Lordul Cantrip se va retrage odată cu domnul Gresham. Doar ştii că e umbra lui.

— Pe onorabilul Mildmay, îţi plăcea tare mult...

— Aa, da, încuviinţă Ducele luminîndu-se brusc. De-ar fi existat un Mildmay în actualul guvern, eram scutit de năpasta ce mi-am atras-o.

— Atunci mă bucur că nu există ! exclamă soţia cu subînţeles. Şi, la urma urmelor, de ce ai tînji mereu după ce a fost altădată ?

— Pentru că aveam în jur personalităţi de care duc lipsă în prezent.

— Presupun că bătrînul Monk va intra în formaţie...

— Cred că-i vom cere concursul. Dar consider că nu e momentul să trecem la nominalizarea viitorilor demnitari. Încă nu mă simt pregătit pentru o treabă ca asta.

— Totuşi, în foarte scurt timp va trebui să îi stabileşti împreună cu ducele de St. Bungay, îi zise uşor vexată.

— Se prea poate. Însă prefer să-i discut cu el. înainte de a mă fixa la vreunul.

— Pe domnul Phineas Finn îl vei coopta ?

— Domnul Finn ! repetă el absent.

— Da, Phineas Finn... care a fost judecat, îi aminti Ducesa.

— Draga mea Cora, n-am ajuns la selecţia oamenilor. Şi, oricum, nu e cazul să ne batem capul cu candidaţii mărunţi, pînă nu sîntem siguri că-i avem pe cei de prestigiu.

— Şi pentru care motiv l-ai socoti pe Phineas Finn un candidat de duzină, cînd, slavă Domnului, şi-a cîştigat o platformă cum puţini o mai au. Şi apoi, dacă vrei un om care să ţină cu tine...

— Nu am nevoie să ţină cu mine. Ci cu ţara lui, îi replică Ducele iritat.

— Bine, dar pomeneai adineaori de comunitate spirituală...

— Mă rog, aşa e, încuviinţă cu jumătate de gură. Însă pentru moment nu mai vreau să aud nici un nume. Bătrînul duce va sosi destul de curînd, iar pînă vine, aş dori să fiu singur.

— Ar mai fi ceva, Plantagenet, vorbi Ducesa ceva mai sfioasă.

— Ce anume ?

— Aş vrea să-ţi cer un favor...

— Deocamdată te rog să nu-mi ceri nimic pentru nimeni...

— Nu e vorba de un bărbat...

— Nici de femeie nu vreau să aud.

— Şi totuşi... e o femeie la mijloc... Una pe care cred că ai vrea s-o serveşti.

— La cine ţi-e gîndul ? o întrebă intrigat.

În loc de răspuns, Glencora se înclină, simulînd o reverenţă, surîse poznaşă şi arătă către inimă, cu palma îndoită.

— Vrei ceva pentru tine ? se miră Ducele. Ce ai putea să-ţi doreşti şi stă în puterea mea ?

— Îmi vei împlini rugămintea... dacă e rezonabilă ? scînci cu acelaşi aer hazliu.

— Dacă eu o socotesc rezonabilă, fireşte că da.

Auzindu-l, Ducesa renunţă la comicăriile de pînă atunci şi deveni de o seriozitate exagerată.

— În caz că vor fi schimbate — după cum îmi închipui — persoanele importante din vecinătatea Reginei, mi-ar plăcea să fiu numită principala doamnă de onoare.

— Tuu ! exclamă Ducele arătînd o uimire rareori întîlnită pe chipul său ca de sfinx.

— Şi de ce n-aş fi eu ? Oare nu port un rang destul de înalt ?

— Vrei să te vîrî în urzelile, în linguşirile, în plictisul şi îngîmfările vieţii de Curte ? Nu ştii despre ce vorbeşti, Cora ! Nici ce-ai dori să obţii.

— Ba da. O funcţie la Palatul regal, îi zise colţoasă. Şi nu pricep de ce nu aş avea acest drept, la fel ca şi tine.

— De ce nu ai avea dreptul pe care-l am eu ? o îngînă enervat. Pentru că eu am intrat pe un anume făgaş, m-am modelat după un tipar fix, m-am cioplit după forma lui, m-am observat şi m-am ţinut din scurt — deşi mă tem că în zadar — pentru a corespunde rolului ce-l deţin. Pe cînd tu ai trăit liberă ca păsările văzduhului. Ai respins cu dispreţ ideea de a te înfăşura în scutecele şi feşele doamnelor de onoare şi, cu toate că ţi-am reproşat desconside-

rarea ce-o arătai, în sinea mea eram mîndru de atitudinea ta. Nu-mi amintesc un singur prilej cînd nu le-ai scăldat în batjocură pe toate doamnele de onoare.

— Pe ele, ca persoane, se prea poate, Plantagenet. Dar nu şi funcţiile lor. Iar acum, cînd sînt mai în vîrstă, nu văd pentru ce n-aş începe o viaţă nouă, insistă ea.

Deşi mai domol, fiindcă tăria ripostei primite o dezorientase, risipindu-i curajul.

— Scoate-ţi ideea din cap, urmă Ducele pe acelaşi ton hotărît. Este absurdă, Cora. Mă întrebai adineaori dacă rangul ce-l porţi ar fi corespunzător. Din întîmplare, este. Însă de voi ajunge în fruntea guvernului, atunci ar fi mult prea impunător. Dar nici cu rangul de azi, nici cu unul mai mare, nu concep să te încarci cu răspunderi suplimentare. Îţi ajung cele impuse de căsnicie, de casa noastră şi de copii. Şi dacă asta o spun în calitate de soţ, ca prim-ministru al Coroanei m-aş opune cu străşnicie să ocupi o slujbă aflată sub jurisdicţia mea.

Lady Glencora îl ţintui un moment cu ochii măriţi, după care părăsi încăperea, fără să mai articuleze un cuvînt. Era singura cale de a-i arăta cît de crunt o nemulţumise, căci după teoriile ascultate, ştia că ar fi fost inutil să mai stăruie.

Alteţa sa rămase de unul singur, precum îşi dorise, şi cu toate că pînă la sosirea ducelui de St. Bungay se mai scurse un ceas, nu profită de acest interval după cum am fi ispitiţi să ne închipuim, adică reflectînd la împărţirea dregătoriilor sau notînd pe hîrtie numele viitorilor demnitari. Oricît de presantă era obligaţia ce-i şedea dinainte, nu-i închină nici măcar o secundă de chibzuinţă, pentru că ce ar fi putut realiza prin silinţele proprii, era ca şi aranjat. Şi fără silinţe. Existau patru, cinci perspective certe — întruchipate de confraţi liberali — plus alte vreo patru aproape la fel de certe — întrupate, ce-i drept, de conservatori, însă nu mai puţin accesibili unei grupări de coaliţie. Şi astfel, un sir Gregory Grogram — liberal şi fost procuror general — avea să fie poftit să-şi reia vechea funcţie, je cînd sir Timothy Beeswax — conservator şi actual consilier al Coroanei în guvernul Daubeny — va fi invitat să rămînă pe locul unde se afla. Princi-

palele argumente erau prevăzute nu doar de plăsmuitorii viitoarei echipe — Ducele de Omnium și Ducele de St. Bungay — ci de întreaga suflare politică, iar ziariștii le speculau în tot chipul, spre a-și demonstra — cu obișnuita lor cutezanță — clarviziunea și atotștiința.

Natural, rămăseseră și laturi încă nelimpezite, cum era, spre exemplu, manevrarea înverșunatului conservator sir Orlando Draught. Nici Alteța sa Ducele de Omnium nu putea să-și dea seama dacă era nimerit să-l numească mai marele poștei, ori mai curînd la departamentul coloniilor. Însă cum chestiunea i se părea destul de minoră, nu-și frămîntă mintea s-o clarifice pînă la venirea bătrînului duce, gîndindu-se exclusiv la misiunea primită și la capacitatea sa de a o duce la îndeplinire. Fiindcă, de vreme ce i se atribuise postul cel mai înalt în administrație, trebuia negreșit să se arate la înălțimea lui. Or, pînă nu se încredința că va fi capabil de acest lucru, însăși onoarea lui era în primejdie. Imaginea conducătorului incompetent îi repugnase dintotdeauna. Și perspectiva de a se înfățișa înaintea lumii cu un titlu pompos — ca acela de prim-ministru — ca mai tîrziu să se dovedească nevrednic de el, ar fi însemnat suprema înjosire. De asta era pe de-a-ntregul convins. Dar cum putea să se asigure că nu va cunoaște asemenea degradare ?

Poate un altul dotat cu aceeași dîrzenie și susținut de aceeași încredere a semenilor, și-ar fi răspuns aproape cu certitudine că așa ceva nu era cu putință să i se întîmple. Pe cînd el se lăsă încolțit de îndoieli, spunîndu-și că demnitatea încredințată îl depășea. Ba mai grav. Că nu-i va putea face față sub nici un cuvînt, deoarece îi lipsea acea nobilă însușire de a-și atrage bunăvoința și sprijinul celorlalți. Cu cifre și fapte se descurca de minune, dar nu și cu ființele omenești — care păreau întru totul inaccesibile. Iar ca să dea înapoi, era prea tîrziu !... Deși — așa cum îi mărturisise soției — un eventual insucces i-ar fi zdrobit inima !

Nu din ambiție primise ingratul rol de acum. În această privință nu încăpea nici un dubiu. Ci sub influența celor din jur. Toți îl dăscăliseră că avea datoria să nu-l refuze. Și astfel își atrăsese năpasta din care nu mai vedea cum să iasă — cel puțin pe cale cinstită, pentru că alta n-ar

fi admis. Ar fi putut invoca o serie de greutăți sau concesii intolerabile cu ajutorul cărora să se derobeze în fața Reginei de misiunea încredințată. Numai că amintirea unei evaziuni cu prețul minciunii, i-ar fi întunecat sufletul la fel ca eșecul de care se îngrozea.

În această dilemă insolubilă îl surprinse ducele de St. Bungay ; dar Alteța sa izbuti să se smulgă din ea și să-și întîmpine oaspetele cu o căldură extremă.

— E o rușine să te pun pe drumuri la această oră tîrzie, se scuză cu căință în glas. S-ar fi cuvenit să mă deplasez eu la dumneata.

— Nicidecum, îi replică musafirul. În astfel de situații, omul cel mai împovărat de răspunderi îi primește pe ceilalți acolo unde-i convine.

Noul venit — un moșneag către optzeci de ani, cu creștetul aproape înălbit — începu să-și scoată fularele și paltonul în care se înfofolise. Însă de aci să nu se creadă cumva că era decrepit. Dimpotrivă. Beneficia de o deplină sănătate a minții și a trupului, demonstrînd, asemenea multor politicieni, că grijile statului pot fi duse pe umeri ani îndelungi, fără să rupă ori să încovoaie spinările. În această privință exemplul său era dintre cele mai grăitoare, avînd în vedere că împlinea o jumătate de veac de cînd robotea prin guverne.

Înainte de a purcede la treaba pentru care venise, rosti un scurt monolog, cuprinzînd cîteva vorbe la adresa Reginei, prin care își exprimă sincera lui speranță de a o vedea izbăvită de teribila criză apărută în administrație ; apoi vreo două cuvinte referitoare la neajunsul vînturărilor la castelul Windsor și, în fine, cîteva vorbe privind gingășia operațiunii ce-i aștepta, cît și dificultățile sporite ce le aveau de înfruntat, datorită nevoii de a numi laolaltă — în chip de aliați afectuoși — oameni care se detestaseră pînă deunăzi.

— Ei, și acum, să ne apucăm de ce avem de făcut, anunță la capătul introducerii. Vom începe prin alcătuirea unei liste a demnitarilor — cu caracter provizoriu, se înțelege — după care vei putea să-i convoci mîine, la primele ore ale dimineții. Sau poate ai și întocmit o asemenea listă...

— Da de unde ! exclamă Ducele de Omnium. Nici măcar n-am pus mîna pe un creion.

— În cazul acesta, s-o scriem acum, sugeră bătrînelul după ce află că amicul mai puţin experimentat în materie nu pregătise nimic. Şi cu gîndul acesta, se instală înaintea mesei.

— Nu ştiu, dar mi se pare ridicol să aştern pe hîrtie numele unor viitori demnitari, la fel ca şcolarii care-i notează pe cei unsprezece colegi desemnaţi pentru meciul de cricket, spuse amfitrionul. Şi, auzindu-i remarca, veteranul se răsuci pe scaun şi îl privi cu atenţie. După mine, îl ascultă mai departe, alcătuirea unui guvern are o importanţă vitală, aşa că mai bine s-ar invoca ajutorul divin.

De la un tip ca Plantagenet Palliser, bătrînul Duce nu aştepta în nici o împrejurare efuziuni sufleteşti, şi cu atît mai puţin în cea de acum.

— Ajutorul divin îl poţi invoca, şi nu mă îndoiesc că mai recurgi cîteodată la el, îi replică liniştit. Dar oricît te-ai ruga, n-o să pogoare un înger din ceruri pentru a-ţi spune pe cine să numeşti la finanţe.

— Firește că nu, şi tocmai de aceea aş vrea să mă spăl pe mîini de treaba ce mi s-a dat, declară Ducele de Omnium sub privirile neclintite ale prietenului. Mi se pare un sacrilegiu, se justifică în continuare, să-mi asum o răspundere pentru care nu sînt deloc potrivit. Şi mă descurajează la culme obligaţia de a o duce la îndeplinire, cînd simt că nu am discernămîntul pe care mi-l cere.

— Se vede că ţi-ai muncit prea mult creierul pe ziua de azi, îi oferi bătrînul o explicaţie.

— Ba deloc, se dezvinovăţi celălalt vorbind cu sinceritate. Nu am avut nimic de făcut, şi am fost realmente incapabil să mă gîndesc la vreo treabă. M-a urmărit doar ideea — care mă obsedează şi acum, dealtminteri — că datorită unor circumstanţe cu totul accidentale, m-am trezit într-o postură pe care, deşi nu îmi corespunde, n-am putut s-o evit. Nu ar fi mult mai bine să formezi singur acest guvern ? Vreau să spun fără mine... ?

— Nici prin minte nu-mi trece aşa ceva, se scutură Ducele de St. Bungay. Îmi cunosc prea bine aptitudinile. Ca şi limitele pe care le am. Nici talentul de a înfrunta ori a susţine o dezbatere, nici puterea de muncă nu m-au

îndreptățit să țintesc la jilțul de premier. Și te-aș ruga să nu discutăm despre asta. Nu merită osteneala. Pe cînd dumneata, prin activitatea de pînă acum și prin expunerile lucide și neîntrerupte ce le-ai făcut — și care, de fapt, constituie miezul unei dezbateri — ai fost desemnat de ambele organizații politice ca cel mai indicat prim-ministru. Să mă ierți pentru ce am să-ți spun. Dar aștept să te dovedești la fel de curajos, pe cît ai fost și ești de capabil.

— Iar eu nu am decît o dorință : să scap de năpastă ! se încăpățînă Ducele de Omnium.

— Pfui ! făcu bătrînul exasperat. Astea-s copilării. Zău așa ! spuse el, ridicîndu-se în picioare. Și apoi nu uita că există o conștiință care nu lasă pe nimeni să stea cu mîinile încrucișate. Așa că ești obligat să-ți slujești țara. Te rog să contezi și pe sprijinul meu — bineînțeles, în măsura în care sînt capabil să ți-l ofer. Și acum, să trecem la treabă. Presupun că ai vrea să preiau președinția Consiliului...

— Mai încape îndoială ? Firește, consimți îndărătnicul său prieten, venind către masă.

O singură întrebare cu caracter practic fusese de ajuns pentru a-i capta interesul, și din momentul acela, se concentră cu deplină seriozitate asupra listei ce trebuia întocmită.

Desemnarea noilor demnitari nu le-a cerut eforturi prea mari, nici cine știe cît timp. Dacă primul-ministru nu avea numele unuia la îndemînă, îl dibuia viitorul președinte al Consiliului de miniștri, și în felul acesta, au ales opt bărbați care, potrivit înțelegerii, urmau să-l întîlnească pe Duce o doua zi dimineață, pentru a fi întrebați dacă erau de acord să preia anumite departamente.

— S-ar putea ca fiecare din ei să aibă unul sau doi acoliți, pe care vor să-i plaseze pe aproape, îl preveni bătrînul pe amicul lipsit de experiență. Și cu toate că nu vei ceda — se înțelege — la presiunile fiecăruia, totuși, e înțelept să fii pregătit pentru anumite concesii. Ai să constați că după oarecari tîrguieli, vor cădea la înțelegere. Iar mîine, pînă la prînz, să nu ieși din casă, decît în cazul că ești chemat de Majestatea Sa ori dacă va trebui să-l vezi

pe domnul Daubeny. La orele două voi veni negreşit, şi dacă lady Glencora mă reţine la masă, vom dejuna împreună. Te las cu bine, şi nu-ţi mai frămînta mintea gîndindu-te ce lucru capital e să formezi un guvern. Îmi amintesc de simpaticul lord Brock şi de vorba pe care mi-a spus-o cîndva. E mult mai greu — zicea el — să găseşti un vizitiu destoinic, decît un secretar de stat priceput. Şi acum, noapte bună, prietene.

După plecarea bătrînului, Alteţa sa se reinstală în fotoliu, cu intenţia de a mai reflecta liniştit la situaţia în care se afla. Dar un ceas încheiat nu făcu altceva decît să-şi demonstreze incongruenţa între calitatea de premier şi un om de talia lordului Brock. Odată ce debitase o glumă atît de vulgară în legătură cu o idee aşa de măreaţă, nu ar fi meritat să mai ajungă prim-ministru în Anglia.

CAPITOLUL VIII

ÎNCEPUTUL UNEI NOI CARIERE

Pînă la sfîrşitul vacanţei de Paşti — care prinsese grozav de bine la încropirea guvernului — Alteţa sa Ducele de Omnium şi Ducele de St. Bungay îşi mîntuiseră treaba. Numirea marilor dregători nu le adusese nici o pătrime din greutăţile, plictiselile şi, în special, duşmăniile prilejuite de împărţirea slujbelor mai mărunte. Se vede că primii se conformaseră dictonului *„Noblesse oblige"*. În orice caz, secretarii de stat, cancelarii, miniştrii — recrutaţi atît din falanga liberală, cît şi a conservatorilor — se simţiseră în atenţia opiniei publice şi ţinuseră să apară într-o lumină cît mai prielnică. Drept urmare, în locul exultării obişnuite şi ale nerăbdării de a căpăta slujbe cît mai avantajoase, afişaseră totală indiferenţă, lăsîndu-se azvîrliţi colo şi dincolo, în funcţii neconvenabile, dar impuse de nevoile statului şi, ca atare, primite cu dragă inimă, căci, după cum pretindeau, nu propăşirea lor îi interesa, ci doar închegarea guvernului şi binele ţării.

Contaminat de altruismul ce plutea în atmosferă — şi, în acelaşi timp, receptiv la sfaturile primite — lordul Thrift îi cedase amiralitatea prea nobilului Orlando Draught, fiindcă, aşa cum i se şoptise cu extremă discreţie, sir Orlando nu accepta să intre în combinaţia de acum dacă nu i se oferea un jilţ confortabil. Acelaşi favor i se făcu şi lordului Drummond, care rămase la conducerea coloniilor, unde fusese recent transferat de însuşi onorabilul Daubeny. Pe cînd lordul Ramsden se menţinuse pe scaunul Preşedintelui Camerei Lorzilor, poate nu ca expresie a unei concesii, dar în orice caz spre exasperarea lui Gregory Grogram. La primirea ştirii, sir Gregory îşi mascase amărăciunea, tăcînd. Deşi nimic nu-l putea mîngîia pentru pierderea survenită. Fiindcă nănăjduise din toată inima ca locul să fie al său. Şi era de înţeles pentru ce. O funcţie cu caracter executiv era infinit mai rentabilă decît una politică. Apoi, ca Preşedinte al Camerei Lorzilor, primea titlul de pair, iar la retragerea din activitate, o pensie de toată splendoarea. Pe scurt, în locul unei existenţe nesigure, ducea o viaţă tihnită. Ca unul destul de înaintat în vîrstă, sir Gregory îşi făcuse aceste calcule, şi zădărnicirea lor însemnase o lovitură de moarte. Totuşi, o îndurase cu vitejie, fără să scoată o vorbă în faţa Ducelui de Omnium, care îi anunţase nenorocirea. Dar din clipa cînd o află, uzurpătorul speranţelor sale de bine deveni demnitarul cel mai nătîng din guvern şi parlamentarul cel mai ridicol din ambele Camere.

Dacă rînduirea principalelor funcţii decursese cam în felul descris, ocuparea posturilor de mîna a doua, rezervate unor specimene ca Rattler, Macpherson, Fitzgibbon sau Roby, se dovedise neaşteptat de anevoioasă şi neplăcută. O bună parte din acoliţii onorabilului Daubeny — printre care şi domnii Rattler şi Roby — se declaraseră gata să i se alăture Ducelui de Omnium de cum aflaseră că alcătuieşte o nouă formaţie. Sau mai exact, de îndată ce primiseră dezlegarea mai marelui lor cu care ţinuseră sfat. Iar cînd se anunţă distribuirea viitoarelor portofolii, se şi năpustiră la reşedinţa Ducelui. Bineînţeles că la începutul negocierilor, lăsară pe plan secundar numirile propriu-zise, accentuînd doar intenţia de a-l ajuta pe omul

chemat să îndrepte gravele neajunsuri ivite în administrație. Ceea ce produsese o excelentă impresie. Alteța sa le mulțumi călduros, arătîndu-le gratitudine, deși mai pe urmă, cînd se abordă latura practică a situației, ar fi vrut nu o dată să retracteze mulțumirile și recunoștința, manifestîndu-și adevărata stare de spirit, pe care, sincer vorbind, tot nu știa s-o pareze. Întreaga-i înfățișare exprima o adîncă uimire, stîrnită nu atît de pretențiile celor de față la slujbe rentabile, ci de nerușinarea cu care și le revendicau. Și el care avusese naivitatea să creadă că numirile se fac din oficiu ! Sau în orice caz nu erau cerute pe față. Cît de străin fusese de realitate ! Ca dovadă, recenta discuție avută cu Ducele de St. Bungay în care afirmase că, în ciuda numeroșilor ani de cînd se tot perindase prin cabinete, încă nu știa cum se conferă o funcție...

— Bine că te văd, să-ți spun ce mi s-a întîmplat, i se mărturisi bătrînului Duce la prima ocazie. Au fost la mine doi indivizi. Au venit pe rînd și la mică distanță de timp, însă fiecare cerîndu-mi să-l numesc într-un anumit loc, pretinzînd că de această numire depinde însăși durata viitoarei mele formații și că — lucru de necrezut ! — m-am și legat să-i dau postul rîvnit !

Deși relatat cu amărăciune și indignare, incidentul stîrni rîsul octogenarului, care văzuse și auzise multe minuni în guvernele ce le apucase.

— Auzi dumneata ! continuă Ducele scandalizat. În numai o jumătate de oră să asculți doi oameni, și fiecare să-ți spună că i-ai făcut o promisiune de care nici n-ai visat !

— Și cine erau aceștia ?

— Domnii Rattler și Roby.

— Aud că sînt nedespărțiți de cînd s-a început împărțirea noilor portofolii. Întotdeauna s-au avut bine, dar acum se pare că își petrec vremea pendulînd între reședința Carlton Terrace și clubul „Reform".

— Și eu ce să le fac ? Ar trebui să înființez un secretariat pentru ocrotirea celor neajutorați, se lamentă Ducele.

— Să știi că sînt cumsecade în felul lor, căută bătrînul să le ia apărarea.

— Atunci de ce vin la mine cu gurile căscate, ca niște câini care umblă să înfulece un os ? se prinse Ducele în continuare. După cît îmi aduc aminte, așa ceva nu se pomenea în trecut, deși oamenii au tînjit mereu după funcții.

— Totuși, s-au mai văzut asemenea cazuri, îl contrazise amicul cu voce molcomă.

— Or fi fost, deși nu mi-l închipui pe acela care să fi avut cutezanța să-i ceară domnului Mildmay o slujbă...

— Ei bine, cu vîrsta, Mildmay și-a consolidat foarte mult autoritatea, și apoi, lumea de astăzi își etalează cu mai puține rezerve pretențiile decît pe atunci. Cu toate acestea, mă îndoiesc că ar fi mai coruptă sau mai amatoare de șicane și confruntări decît altădată. Oamenii nu se schimbă precum ți-ai imagina și, oricum, ești nevoit să te folosești de ei.

Ducele de Omnium renunță la orice ripostă și, instalîndu-se pe un scaun, suspină din rărunchi cu gîndul la patriotismul degenerat al epocii.

În zilele ce urmară, pînă și cei de speța lui Rattler și Roby au căpătat posturi — chiar dacă nu întru totul mulțumitoare — iar ziarele au publicat lista completă a guvernului. Criza politică se instalase de mult, și formula ieșirii din ea se conturase cam peste noapte, drept aceea, cînd se comunică proiectul formării unei echipe de coaliție, gazetarii nu prea știuseră în ce chip să-l întîmpine, cu bunăvoință sau împotrivindu-se. Și deruta lor era explicabilă. Istoria le punea la îndemînă exemplele unor coaliții care se dovediseră fie catastrofale, fie dezonorante sau, cel puțin, slabe. Iar demnitarii intrați în alcătuirea lor ridicau alte semne de întrebare. Oare puteau să renunțe la crezurile lor de o viață, fraternizînd cu adversarii de pînă mai ieri ? Erau în stare să accepte această tranzacție de dragul puterii, al protecției și al banilor ? Iar dacă totuși se potriveau la un astfel de tîrg, se credeau cumva absolviți de judecata celor din jur ? În chip firesc, existau și excepții — oameni care prin truda lor îndelungă își atraseseră cinstirea întregii națiii, nu doar a taberei liberale sau a conservatorilor de care țineau. Or, în clipe de mare răscruce — asemenea celor ivite în vremea din urmă — negreșit trebuiau să facă anumite concesii. Se vede că această considerație biruise în lumea gazetărească, întrucît

oferea dezlegarea oricăror nedumeriri. Şi fiindcă de la începutul sesiunii parlamentare ziarele nu conteniseră să denunţe ruşinoasa împotmolire a cîrmuitorilor, ar fi fost deplasat să nu sprijine o strădanie ce putea să dea roade. Adevărul e că de cînd se aflase despre recenta încercare a Ducelui de Omnium şi, pînă şi rivalii îl acopereau cu elogii, decretîndu-l, la unison cu liberalii, drept singurul fiu al Angliei capabil să readucă echilibrul în sînul administraţiei. Poate ecoul acestor laude îi dăduse şi lui tăria de a persevera într-o îndeletnicire ce-i displăcea aşa mult şi pentru care, de la o zi la alta, se simţea tot mai puţin chemat. Să sperăm, însă, că în faţa creditului nelimitat pe care i-l acordase şi presa — proclamîndu-l tot unicul om în stare să aducă îndreptarea ce se aştepta — se gîndise că poate era mai cuminte să se încreadă în aprecierile gazetarilor.

Învestit cu o nouă conducere, Parlamentul îşi reluă firul activităţii sub zodia celei mai desăvîrşite armonii. Că nu peste mult aveau să se iţte aprige controverse, zămislite de Reforma bisericească, de impozitul pe venituri, dreptul la vot pentru locuitorii comitatelor, precum şi de unele chestiuni cu privire la învăţămînt, o ştia şi englezul cel mai puţin versat în tainele politicii. Dar pe moment — şi poate timp de o lună, dacă nu chiar pe întreaga durată a sesiunii — se înstăpînise o linişte absolută, prielnică rezolvării îndatoririlor zilnice. Opoziţie propriu-zisă nu exista, şi la început s-ar fi zis că locul din Cameră sorocit onorabilului Daubeny va rămîne neocupat. În prima zi, domnia sa apăruse în perimetrul deputaţilor independenţi, iar cînd mai pe urmă se aşeză unde se cuvenea, roti un zîmbet în jur prin care voia să dea de înţeles că se instalase pe banca rivalităţii doar pentru buna desfăşurare a lucrărilor, necum din alte motive. Cel de al doilea rival, care în mod firesc i-ar fi stat alături — prea stimabilul Gresham — absenţa cu permisiunea Preşedintelui, aflîndu-se în afara graniţelor. Tot la început se pusese întrebarea cine va conduce Camera şi ce funcţie să i se atribuie acestui lider impus de împrejurări, ştiut fiind că primul-ministru făcea parte din Camera Lorzilor. Domnul Monk — unul din candidaţii prestigioşi — acceptase doar cîrma finanţelor, aşa că, pînă în cele din urmă, rolul

de lider al Camerei şi, totodată, de personaj principal, i-a revenit nobilului Orlando Draught.

— Nu e deloc potrivit, şi ai să vezi că n-o va scoate la capăt, profeţi domnul Rattler, adresîndu-se bunului său amic Roby. Nu îţi spun asta fiindcă aş avea un dinte împotriva lui Draught. Îl ştiu ce inimos şi util s-a dovedit falangei voastre, a conservatorilor ; dar în funcţia de acum, află că va rata.

— Realitatea e că noi am greşit, îi explică domnul Roby. Am fost cu ochii doar pe doi oameni, uitînd că mai există şi alţii destul de nobili şi merituoşi ca să stea în jilţul de lider al Camerei. Monk nu ar fi corespuns. Ascultă la mine. Parlamentarii nu-l prea văd cu ochi buni.

— Eu credeam că Wilson este vizat, aşa cum i-am declarat-o şi Ducelui, vorbi Rattler cu importanţă. De fapt el a fost cu ideea să fie ales un conservator de al vostru...

— Aici s-a gîndit foarte bine, jubilă domnul Roby. Se cerea o împărţeală onorabilă a funcţiilor. Nu spre satisfacerea exclusivă a oamenilor, ci, mai ales, a organizaţiei de care aparţin. Eu unul preferam să rămîn pe dinafară, ca membru independent, însă Daubeny mi-a dat ghes, dăscălindu-mă că e de datoria mea să pun umărul.

— În ce mă priveşte, glăsui Rattler, l-am prevenit pe Duce de la început că nu văd cum aş putea să-i fiu de folos. Indiscutabil, aveam să-l susţin. Despre asta i-am dat toate asigurările. Dar pentru combinaţia pestriţă pe care încearcă s-o încropească, nu mă simţeam potrivit, cînd o viaţă întreagă am luptat numai pentru cauza liberală. Aşa i-am pledat. Însă Ducele a ţinut-o pe a lui. Că motivul invocat nu contează ; că am obligaţia să-i stau alături, şi aşa mai departe. Atunci am dat fuga la Gresham, i-am cerut sfatul, iar cînd am auzit că şi el îmi serveşte aceleaşi argumente, n-am avut încotro, şi am intrat în guvern.

Oricît de ciudat ar părea, cei doi prieteni îşi debitaseră o serie de minciuni cu o superbă inconştienţă, pînă la un punct explicabilă. Şi iată în ce chip. Mai întîi, anumite crîmpeie din relatările lor fuseseră efectiv pronunţate în dialogurile amintite. Apoi nu se cheamă minciună relieîarea unor idei sau adoptarea unui ton ce poate atrage chiar alterarea fundamentală a unei semnificaţii. Or, dacă un

vorbitor păcătuiește în ambele sensuri, inevitabil rostește un neadevăr, fără a fi conștient de ceea ce face. Cam așa ceva se întîmplase cu domnii Rattler și Roby — unul secretar general al Trezoreriei, celălalt, la Amiralitate, și amîndoi gata de orice luptă, spre a-și menține slujbele căpătate.

Ca prim-ministru, Ducelui de Omnium îi revenea o mulțime de obligații, dar avusese prudența să le trieze, asumîndu-și-le pe cele mai importante, și trecînd restul asupra octogenarului său prieten — Ducele de St. Bungay. În felul acesta refuzase să se ocupe de numirea doamnelor de onoare, sub cuvînt că se pricepea la alegerea lor la fel ca un curier — după cum singur se exprimase. Adăugînd că-i lipsea experiența de a cumpăni meritele în raport cu pretențiile candidatelor. Drept aceea, ofertele ce-i soseau ca din partea Reginei, le trimitea Ducelui de St. Bungay, care proceda la selecție, ajutat de alți sfetnici. De fapt era o treabă măruntă, și dacă am zăbovit asupra ei, am făcut-o deoarece implica într-un fel starea sufletească a Ducelui. Nu de mult, chiar soția sa îi ceruse să facă parte din alaiul Reginei — o dorință ciudată, ce-l mirase la culme, urmărindu-l și acum. „Să-i treacă prin minte o idee așa de năstrușnică !", își spunea la răstimpuri, necunoscînd de ajuns firea semenilor pentru a înțelege cît de expuși sînt ispitelor pînă și aceia pe care i-am crede invulnerabili. De pildă, bogătașa instalată într-o caleașcă de toată splendoarea urmărește pietonii din jur cu priviri sfidătoare, deși nu o dată o bîntuie ispita de a coborî dintre pernele confortabile, amestecîndu-se în forfota străzii. Cam aceeași tentație se vede că o încercase și pe lady Glencora, numai că nobilul soț nu-i sesiza rostul.

Un lucru înțelegea însă limpede și-l obseda aproape tot timpul, în ciuda preocupărilor care îl asaltau. Anume că o jignise teribil refuzîndu-i numirea în preajma Reginei. De la nefericita discuție în care o pusese la punct, Ducesa nu-i mai făcuse nici o aluzie la rugămintea respinsă, dar o vedea îmbufnată, și-l întrista gîndul că o mîhnise. Fiindcă o iubea tare mult, deși fără să facă paradă. Cînd o vedea abătută, i se strîngea inima de durere, chiar dacă nu-i cunoștea pricina supărării. Iar dacă-i îndurase cu resemnare săgețile înmuiate în ironie, îl tulbura orice necaz ori amărăciune ce ar fi putut s-o încerce. În realitate

era așa de impresionabil, că nu putea să suporte mîhnirile unicei ființe apropiate. Cu gîndul la neînțelegerea survenită, își aminti cum îi ceruse să-l sprijine în strădania de acum — încălcînd prin felul cum îi vorbise obișnuita-i răceală — și cum ea sărise cu însuflețirea-i caracteristică, făgăduindu-i că va trudi ca o sclavă dacă va fi nevoie. Ca mai pe urmă, cînd își etalase absurda pretenție de a intra în suita Reginei, să i-o respingă fără drept de apel, și de atunci s-o vadă numai întunecată. Trebuia s-o împace, hotărî într-o seară. Și sub imboldul acestei decizii — în care investise mai multă vreme decît i-ar fi permis-o calitatea de premier — urcă în iatacul ei înainte de a se schimba pentru cină.

— Știi că Ducesa X rămîne mai departe șefa doamnelor de onoare, o anunță cu jumătate de gură.

— Am auzit, îi răspunse înțepată. Cred că-și cunoaște la perfecție îndatoririle, pentru că le avea și pe vremea cînd eram o fetiță de unsprezece ani.

— Nici nu-i prea mult de atunci, Cora, căută el s-o complimenteze.

— Dacă ai ține seama că Silverbridge are mai mulți anișori decît aveam eu pe atunci, ai constata o diferență considerabilă.

— Și ce importanță ar avea ? Cu ce te afectează dacă Ducesa X și-a început cariera pe vremea regelui George al IV-lea ?

— Cu nimic, se înțelege. Numai că și-a început-o pe timpul lui George al III-lea. E mai aproape de șaizeci de ani decît de cincizeci. Pot să jur.

— E o nostimadă cu cîtă fidelitate îi calculezi vîrsta.

— Și e mai mare rușinea cum și-o uită Ducesa X pe a ei în felul de a se îmbrăca, îi zise maliționasă.

Pentru el era un deliciu s-o audă vorbind mînioasă pe motiv că nu-i admisese să intre în slujba Reginei ! Oare femeia pe care o avea dinainte era aceeași lady Glencora Palliser care nesocotise cu atîta îndîrjire rigorile sociale, încît mulți o etichetaseră vrăjmașa propriei clase ?

— Mă tem că sfera atribuțiunilor mele nu-mi va permite să operez o schimbare în ținuta vestimentară a Ducesei X, spuse el încercînd să surîdă. Și apoi, nu crezi că ar fi cazul să nu ne mai frămîntăm mintea cu ea ?

— De acord, consimți lady Glencora. Mai ales că, față de mine, este o Evă biblică...

— Nădăjduiesc, Cora, că nu mai îmi porți ranchiună pentru că m-am împotrivit să ocupi acest post.

— Nu asta m-a supărat, ci faptul că nu ai nici o încredere în hotărîrile mele. Și nu știu, zău, pentru ce aș fi privită într-altfel decît restul femeilor — de parcă sînt o sălbătăciune parțial îmblînzită.

— Ești precum te-ai format, și m-am bucurat totdeauna să te văd proaspătă, nestăpînită, fără prejudecățile ce le macină pe altele și neîngrădită de obligațiile care le știrbesc personalitatea. Natural că un caracter ca al tău e un izvor de surprize...

— Asta da, îi răspunse cu voce ascuțită. Spre exemplu, cînd o întîlnesc pe Ducesa X, am să-i spun exact ce gîndesc despre ea.

— Sînt sigur că n-ai să rostești o impoliteță la adresa unei lady care se presupune că a rămas în funcție printr-o dispoziție dată de mine. Și hai să nu ne certăm din pricina unei bătrîne...

— Cu tine nu aș avea discuții nici pentru o femeie tînără.

— Să știi că nu îmi găsesc liniștea cîtă vreme te știu abătută pe motiv că nu ți-am împlinit voia. Poate nu bănuiești. Dar te port incontinuu cu mine.

— Ca pe o povară complet inutilă, îi ripostă Ducesa semeață.

Dar după glasul ei înmuiat și licărul ce-i apăruse în priviri, Ducele înțelese că furtuna trecuse și se împăcaseră.

— Am procedat după cum m-ai rugat cu un prieten de-al tău, o anunță bucuros, pentru că tocmai se completase lista guvernului spre a fi dată publicității.

— Despre ce prieten e vorba ?

— Despre Phineas Finn... care va pleca în Irlanda.

— În Irlanda ? Cum vine asta ? îl chestionă cu ochii măriți.

— Funcția primită înseamnă o promovare substanțială. Dealtfel se comentează că ar fi ieșit cel mai bine din toată învălmășeala.

— Doar n-o fi devenit ministru ?

— Ba da. Ministru plenipotenţiar. Fiindcă nu putea fi trimis ca vicerege al Irlandei.

— Păi auzisem că Barrington Erle era destinat să pornească într-acolo...

— Mda, aşa era vorba. Nu ştiu dacă te pasionează evenimentele petrecute, de aceea nu îţi voi spune decît că domnul Erle a declinat numirea propusă. Din cît se pare, este singurul deputat atît de modest, încît nu se consideră potrivit pentru funcţiile ce i se pot oferi.

— Sărmanul Barrington ! oftă lady Glencora. Se vede că nu-i surîdea perspectiva de a traversa încontinuu Canalul Mînecii. Şi-i dau perfectă dreptate. Deci Phineas va deveni ambasador în Irlanda. Dar nu este şi în Cabinet ?

— Nu. Postul pe care îl deţine nu intră în compunerea Cabinetului.

— Totuşi mi se pare destul de important şi mă bucur că l-a primit ! Bietul Phineas ! Sper să nu-l ucidă pe acolo sau să păţească ceva. Ştii că au obiceiul să mai gîtuie cîte unul...

— Or fi avînd, însă el este irlandez de al lor.

— Tocmai de aceea le-ar putea căşuna să-l omoare. Dar trebuie să se împace şi cu acest risc. Oare ce-o zice Marie ? I-o plăcea să plece acolo ? Bani au de cheltuit, aşa cum le place. Sau o să vină acasă săptămînă de săptămînă ?

— Chiar aşa des nu cred.

— Îmi va lipsi Marie, dacă va zăbovi prin Irlanda, suspină ea din nou. Ştiu că tu nu o placi...

— Ba din contră, se disculpă Ducele. S-a purtat fără greş atît cu mine, cît şi cu răposatul meu unchi.

— A fost un înger cu el... şi cu tine. Dacă ai şti ! Dar am impresia că l-ai expediat pe Phineas ca să-i faci vînt lui Marie de lîngă mine, îi zise zîmbind, de parcă glumea — deşi numai pe jumătate.

— I-am cerut să plece în Irlanda deoarece mi s-a spus că e potrivit ca ambasador, îi declară cu seriozitate. Deşi, trebuie să recunosc, adăugă el, că i-am propus cu plăcere funcţia, ştiind că-ţi voi face o bucurie.

— Sînt într-adevăr bucuroasă, recunoscu lady Glencora, şi mi-a trecut supărarea. Cît priveşte Ducesa X, care mi-a luat locul în preajma Reginei, poate să-şi pună orice

toaletă i-o căşuna ori să umble şi dezbrăcată. O priveşte ! Iar Marie nu văd pentru ce l-ar însoţi pe Phineas în fiecare voiaj. Sincer vorbind, e singura femeie din Londra faţă de care pot spune orice-mi trece prin minte. Şi este o mare mîngîiere să ai un astfel de suflet aproape.

După acest dialog, Ducele îşi recîştigă pacea în familie, alături de sprijinul pe care-l ceruse soţiei la alegerea sa ca premier. De acum putea să muncească în linişte, cu toate că ar fi greu de apreciat dacă lady Glencora nu era mai înglodată în treburi. Încă nu-i etalase grandioasele planuri cu privire la măreţia şi strălucirea festinelor oferite. Nu-i pomenise nici de fabuloasele cheltuieli ce le avea în vedere. Dar se apucă să dea viaţă proiectelor făurite, aranjînd pe tăcute primiri şi dineuri, pe care i le menţiona doar în treacăt, iar Alteţa sa ridica obiecţii numai în legătură cu orele stabilite.

— Undeva tot va trebui să cinezi, îi argumenta ea. Or, acasă, nu e nevoie să apari decît înainte de ne aşezăm la masă. După ce ai mîncat, poţi foarte bine să te retragi în birou, fără să mai urci în saloane. Măcar de această latură mă pot ocupa eu.

Şi într-adevăr, se ocupă cu atîta osîrdie încît, pînă la sfîrşitul lui mai — cînd se împlineau şase săptămini de cînd primise înştiinţarea că Plantagenet va forma un guvern de coaliţie — întreaga Londră vuia de dineurile premierului şi recepţiile Ducesei.

CAPITOLUL IX

O CINĂ LA DOMNUL DICK

Partea I

În vreme ce Alteţa sa Ducele de Omnium îşi începuse activitatea de prim-ministru, iar lady Glencora primea invitaţi în stil mare, sărmana Emily Wharton ducea o viaţă amară. Nu îşi văzuse iubitul de la faimoasa explicaţie cu domnul Wharton, căruia îi făgăduise ascultare, atrăgîndu-i

totuşi atenţia că întreaga ei fericire atîrna de cuvîntul său. Iar de atunci se scurseseră două luni. Adică aprilie şi mai. În primele trei săptămîni, nu se mai rostise o vorbă despre Lopez, şi bătrînul părinte îşi dăduse silinţa să şi-l alunge din minte. Bine ar fi fost să nu mai audă de el niciodată. Dar într-una din zile, fata îl aduse din nou pe tapet, şi de aşa manieră, că nici nu se îndura s-o admonesteze. Fără a-şi ascunde cîtuşi de puţin sentimentele, Emily îi pusese următoarea întrebare :

— În vreo două rînduri, cînd ai lipsit de acasă, mătuşa Harriet m-a poftit la dînsa. Am refuzat-o de fiece dată, deoarece bănuiam că-l voi întîlni acolo pe domnul Lopez. Oare se cuvine să-i spun mătuşii că nu am voie să-l văd, papă ?

— Dacă îl cheamă la ea, cu gîndul să ţi-l scoată în cale, procedează urît.

— La dînsa se duce adesea, papă. Şi dacă ai luat o decizie în ce mă priveşte, e preferabil să nu îl mai văd.

— Ţi-am spus o dată care mi-e hotărîrea, îi aminti părintele abia ascunzîndu-şi mînia.

— Da da, papă, dar mi-ai promis că faci cercetări şi mai stăm de vorbă.

De fapt domnul Wharton îşi respectase făgăduinţa. Făcuse tatonări în legătură cu pretendentul, dar nu aflase nimic care să-l liniştească, adică nici o faptă de care s-ar fi putut servi pentru a-i demonstra fiicei nepotrivirea căsătoriei, după cum ar fi vrut. În privinţa priceperii, a poziţiei sociale şi a comportării, în genere, auzise numai de bine. Într-adevăr, fusese radiat din două cluburi dar, după toate aparenţele, fără motiv definit. Ducea o viaţă tihnită, ca şi cînd dispunea de venituri frumoase, de care nu făcea totuşi paradă, şi nici nu le irosea pe distracţii. Se presupunea că ar fi prieten la cataramă cu domnul Mills Happerton, unul din proprietarii Companiei comerciale „Hunkey and Sons", care se bucura de o reputaţie mondială şi încheia tranzacţii de ordinul milioanelor. Iar într-o vreme umblase zvonul că va fi cooptat de această firmă în calitate de tînăr asociat.

Din informaţiile culese, reieşea limpede că o mulţime de oameni îi preţuiau manierele, felul de a vorbi, precum şi existenţa sa cumpătată, deşi nici unul nu ar fi putut pre-

ciza de unde vine, cine i-au fost părinții sau cu ce se ocupă. Natural, domnul Wharton ar fi avut posibilitatea să-i cerceteze și situația financiară, căutînd mărturia bunurilor pe care Lopez pretindea că le are în stăpînire. Dar nu-și extinsese investigația, de teamă să nu aibă cumva o surpriză care i-ar nărui obiecția pe care și-o exprimase. Îi spusese de la obraz că nu acceptă în familie un venetic de origine portugheză. Și nu concepea să-l aibă ca ginere chiar de era asociatul firmei „Hunkey and Sons" și ar fi posedat un palat princiar în South Kensington.

— M-am interesat, fata mea, mărturisi el.

— Și ce-ai aflat ? îl descusu Emily.

— Nu mai mult decît înainte. Nimeni nu știe nimic despre el.

— Nu ai putea să-l întrebi direct orice ai dori să cunoști ? îi sugeră fiica. Dacă aș avea libertatea să-l văd, aș face eu acest lucru.

— Nu ar servi la nimic, i-o reteză tatăl.

— Dar nu te gîndești, papă, că m-am atașat de acest om pe care l-am văzut deseori, neștiind că nu îți convine, iar acum sînt forțată s-o rup cu el numai pe motiv că îl cheamă Lopez... ?

— Nu asta mă deranjează. Doar există englezi cu nume străine. Ce mă supără este obîrșia de venetic.

— O fi, dacă zici dumneata, conveni Emily amărîtă. I-am spus și mătușii Harriet că mă consider oprită de a-l mai vedea din cauza vederilor dumitale. Totuși, se pare că nu ai milă de mine...

— Nu am milă de tine ! repetă domnul Wharton, cu fața congestionată și cu ochii în lacrimi.

— Sînt gata să-ți dau ascultare ca un copil. Dar cum nu sînt copil, mi se cuvine poate o explicație.

Pe care bătrînul nu i-o dădu pe moment, ci doar își resfiră părul, plimbîndu-și degetele prin el, își tîrși picioarele încoace și încolo, după care o zbughi din odaie.

Iar la cîteva zile îl atacă și cumnata.

— Trebuie să înțelegem că Emily nu are voie să-l mai vadă pe Lopez ? îl întrebă ea bățoasă. S-a creat o situație jenantă, să știi, deoarece tînărul ne-a devenit foarte apropiat.

— Nu i-am interzis să-l mai vadă, încercă părintele să se apere. Dar se înțelege că nu sînt de acord să aranjeze între ei întîlnirile.

— Așa cum stau lucrurile în clipa de față, nu o favorizează pe Emily. Mă rog, nu are decît să te asculte, dar sună bizar că o tînără să nu aibă voie să vadă un bărbat. O pune într-o lumină nepriincioasă. S-ar putea crede că a luat-o pe căi greșite.

— Nu m-am gîndit o secundă la asta, protestă domnul Wharton.

— Și pe bună dreptate. În fond, ce motive ai fi avut ? îl zădărî doamna Roby.

— Am spus că nu mi-a trecut prin minte așa ceva, se dezvinovăți el din nou.

— Și ce va gîndi tînărul cînd o să afle — dacă nu e de pe acum la curent — că i-ai interzis fetei să-l mai întîlnească ? continuă aferată. O să-și închipuie că prea îi dai importanță. Sau mai știu și eu ce ? ! Oricum, îi faci un mare deserviciu copilei. De asta să fii convins ! decretă cu emfază.

De fapt, doamna Roby juca o carte murdară, pledînd cauza lui Lopez — pe care-l proteguia — și descumpănindu-l pe domnul Wharton — pe care-l inducea în eroare. Dacă Emily i-ar fi urmat povața, i-ar fi mijlocit nenumărate întîlniri cu Lopez acasă la dînsa, călcînd în picioare cuvîntul cumnatului. Pentru ca față de el, să arate o chibzuință ce-l răscolise. Tulburat de cele auzite, însăși durerea sărmanei lui fiice îi apărea în altă lumină — mai reală și mai de neîndurat decît și-o închipuise. Ceea ce-l năruia sufletește. Cu toate că pînă atunci nu se sfătuise cu nimeni în chestiuni de familie, bizuindu-se numai pe judecata și priceperea sa, în zbuciumul ce îl covîrșise, simțea nevoia să fie îndrumat. Să ceară părerea unei femei pe care putea să conteze. Doamna Roby nu i se părea deloc potrivită, deși nu bănuia că umblă cu vicleșuguri. Iar afară de ea, la cine să apeleze ? Adevărul e că nu avea nici un sfetnic, și oricît de greu i-ar fi fost să găsească o ieșire din strîmtoarea în care se afla, trebuie s-o găsească singur, călăuzit de propria intuiție și de dragostea sa de părinte. Ceea ce și făcu. Ceasuri în șir cumpăni în camera lui, uitînd de dosarul procesului ce-l adusese pen-

tru a-l studia. Şi din toate întrebările cîte le prefirase, la două nu izbutea sub nici un cuvînt să-şi răspundă. Pînă unde se întindea autoritatea de tată ? Şi în ce chip se cerea folosită ? Desigur, nu voia ca Emily să-l mai vadă pe venetic. Însă atîta vreme cît interdicţia pe care i-o impusese nu era justificată de vreo necuviinţă a tînărului, cunoştinţele puteau s-o interpreteze fie ca o măsură menită să modereze dragostea fetei, ori ca o piedică în calea frivolităţii. Asupra alternativei din urmă nu zăbovi nici o clipă. Dar cea dintîi i se părea plauzibilă şi totodată înfricoşătoare. Dacă, într-adevăr, Emily îl iubea la nebunie pe portughez ? Natural că lumea nu trebuia să-i descopere taina. Dar biata copilă ce avea de făcut ? Să-şi revadă iubitul ? Poate era mai cuminte să-i lase această portiţă — cu condiţia să nu accepte nici un avans din partea străinului. O să-i atragă atenţia, iar fata o să-l asculte, la fel ca şi pînă acum. În privinţa supunerii ei nu avea nici un fel de îndoială. Dar împlinindu-i voia, Emily va căuta să-i arate şi cît era de nenorocită. Aşa că, oricum proceda, îl aşteptau zile negre.

După o chibzuinţă îndelungă şi neroditoare, încercă să privească lucrurile şi din alt unghi. Dacă Emily era chinuită, el, ca tată, mai putea să aspire la fericire sau la tihnă măcar ? Confruntat cu această întrebare, căută să-şi clădească convingerea că intransigenţa ce-o arăta avea doar un singur ţel : fericirea de mîine a odraslei lui. Recunoştea că e dur şi poate chiar nemilos. Însă orice părinte se vede silit uneori să închidă ochii la binele momentan al copilului. Dar avea certitudinea că procedează corect ? Şi aici trebuia să recunoască din nou că se lăsa dominat de optica sa despre viaţă, pe care, de bună seamă, nu i-o putea imprima şi fetei. Aşadar judecînd din punctul său de vedere, Lopez era un tip dezgustător, la antipodul ideii lui despre un gentilom britanic, şi lipsit de acele rădăcini şi ramificaţii profunde ce conferă stabilitatea unui om respectabil. Aceasta era prisma prin care-l privea, supusă, desigur, schimbării, ca toate concepţiile umane. Datorită acestor mutaţii, familiile princiare încheiau căsătorii cu mult sub rangul normal. Feciorii de pairi se însurau cu oricine, de dragul zestrei. Şi, lucru mai grav, fiice de pairi se aruncau în braţele negustorilor ! Or atunci, nu era mai

cuminte ca și el să purceadă la cuvenitele cercetări cu privire la avuțiile portughezului, iar dacă rezultatele îl mulțumeau, s-o lase pe fată să se mărite după cum își dorea ? Mai ales că, așa cum îi șoptea o voce lăuntrică, pînă în cele din urmă tot avea să fie înfrînt, căci tinerețea iese veșnic biruitoare în lupta cu senectutea. Aceasta i se părea singura cale ce-i mîntuia de zbucium și de necazuri și pe el și pe Emily.

A doua zi după dialogul provocat de cumnată, o văzu din nou, însă de astă dată la dorința sa.

— Aș vrea să înțelegi că nu i-am interzis fetei să-l întîlnească pe domnul Lopez, îi explică doamnei Roby. Am încredere deplină în Emily. Nu vreau să-i încurajeze avansurile individului, dar nici să-l evite.

— Dorești să-i comunic și ei ce-ai spus ?

— Nu. Am să-i vorbesc eu. Dar am socotit necesară această precizare, deoarece te-am văzut stînjenită și plină de teamă la gîndul că ar fi putut să-l găsească la tine, în salon.

— Într-adevăr, mi-era frică, deoarece m-ar fi pus în mare încurcătură, nu ? minți doamna Roby.

— Așa mi-ai dat de înțeles, și tocmai de aceea te-am și chemat, conchise domnul Wharton.

Nu voia să se întindă la vorbă și se purtase morocănos, ceea ce n-o surprinsese prea mult pe cumnată, care-l cunoștea de mulți ani, și nici nu o deranjase. Să nu se uite că urmărea un anumit scop și, ca să-l vadă atins, trecea cu vederea și ce nu-i convenea.

— Foarte bine că m-ai chemat, îi răspunse în încheiere. Acum știu în ce fel să mă port. Totuși țin să te avertizez că și Emily are personalitatea ei, așa că să nu mă tragi la răspundere dacă se întîmplă ceva.

Auzind-o, bătrînul reflectă un moment să-și retragă concesia. Dar mai pe urmă se răzgîndi, ca la foarte scurt timp să fie poftit, împreună cu Emily, la o cină oferită de doamna și domnul Roby. Invitația sosise în plic și așternută pe o carte de vizită — procedeu neobișnuit între cele două familii. Însă, așa cum explică Emily — după informațiile primite din partea mătușii — proiectatul dineu împrumuta o semnificație deosebită. Și iată din ce motive. Domnul Roby, care nu descindea dintr-o familie aristo-

crată, avea totuşi o rudă sus-pusă, cu care, după mulţi ani de sfadă, încheiase, în sfîrşit, armistiţiu. De fapt era vorba de fratele vitreg şi totodată o cunoştinţă veche a cititorului, adică domnul Roby, secretar general la amiralitate, în actuala formaţie, şi fost secretar la trezorerie, în guvernul Daubeny. Tatăl domniei sale — de mult săvîrşit din viaţă — avusese doi fii de la două soţii. Cel mai mare dintre feciori primise mai puţine avuţii decît se aşteptaseră amicii şi poate chiar şi el. Cu toate acestea, se ridicase în viaţă datorită minţii lui agere, crăindu-şi drum în Parlament şi devenind un element de nădejde în tagma conservatorilor. Dar înstărit nu era. Deţinuse diferite funcţii înalte, însă pe durate mai scurte decît prietenul Rattler, iar sursele altor venituri fuseseră veşnic incerte. Fratele său mezin — deşi lipsit de inteligenţa şi talentul său în ale politicii — moştenise o avere frumoasă din partea mamei şi, fiind cu dare de mînă, îl împrumutase cu bani într-un ceas blestemat pentru amîndoi. Căci la foarte scurt timp, se încinsese o mare ceartă între ei, şi ani întregi nu-şi vorbiseră.

Peste această gîlceavă, domnul Dick îndurase şi pisălogeala consoartei, care nu-l slăbise o zi. Şi nu fiindcă l-ar fi adus la sapă de lemn împrumutul şi nu i-ar mai fi putut oferi o existenţă îndestulătoare. Ci pentru că nu avea posibilitatea s-o introducă în societatea selectă, după care-i ardea sufletul. Aşa cum îi turuise întruna, banii daţi politicianului tot se duseseră pe apa sîmbetei, or, cum Thomas Roby era mare personalitate şi se învîrtea în cercurile alese, pentru ce nu l-ar folosi ca o punte între ei şi elita britanică ? În loc să rămînă şi păgubiţi şi certaţi, nu era mai rentabil să-l ierte de datorie şi să-i ceară în schimb o grijă frăţească în privinţa relaţiilor, obligîndu-l să le aducă în casă numai persoane una şi una ? Însă Dick nu se lăsase influenţat, sperînd să-şi recapete bănişorii, şi ani de zile îl hărţuise pe onorabilul Thomas, bombardîndu-l cu scrisori inutile, a căror brutalitate o vitregise pe biata soţie de binefacerile pe care le-ar fi avut din partea unui cumnat atît de celebru. Doamna Dick se resemnase într-o vreme, dar cînd auzi că Thomas Roby e numit secretar general în guvernul proaspăt înfiripat, purcese la acţiune, hotărîtă să-şi atingă ambiţia. Se duse

ață la departamentul marinei, pentru a încheia pace cu distinsul slujbaș. Despre bani, nu-i suflă un cuvînt — cel puțin în timpul negocierilor — apărînd numai cauza înțelegerii între frați. Pledoaria fusese ardentă și încununată de biruință, întrucît, la puțină vreme, apăruse și invitația domnului Wharton, care urma să cineze în strada Berkeley împreună cu excelența sa Thomas Roby și soția domniei sale.

— Nu prea am chef să dau ochii cu Thomas Roby, mormăi avocatul.

— Mătușa Harriet ține morțiș să mergi, dat fiind că s-au împăcat frații, îl anunță Emily. Și apoi, există tradiția să-i vizitezi cam de două ori pe an...

— Atunci fie, mă duc, se învoi domnul Wharton.

— Mi se pare, papă, că vor să-l invite și pe domnul Lopez, adăugase sfielnică.

— Doar ți-am spus adineaori că nu vreau să fii surghiunită din casa mătușii de vreun bărbat, îi aminti tatăl.

Și cu această subliniere încheie discuția cu Emily, acceptînd și invitația simandicoasă. Toate acestea se petreceau la sfîrșitul lunii mai, cînd guvernul de Coaliție începea să-și cîștige prestigiu, iar experții în materie îi preziceau o existență de cel puțin un deceniu, socotindu-l o compoziție trainică, rezultată din unificarea, cu totul întîmplătoare, a unor atomi parlamentari dispărați. Pînă la data la care ne referim, alcătuirea neomogenă nu părea să constituie un neajuns, așa că putea să dureze o eternitate, spre bucuria multor parlamentari ca domnul Roby, de pildă, proaspătul secretar general al marinei, al cărui chip radios și trandafiriu părea să anunțe, la intrarea în salonul cumnatei, deplina sa biruință.

— Da, cred că am trecut bine prin toată vîltoarea, rosti el, ca replică la o remarcă, chipurile glumeață, făcută de fratele Dick. Mi se pare bizar să stau nas în nas cu domnul Monk și cu alții de aceeași teapă. Dar am constatat că nu mușcă. Am pe unul de-ai noștri la cîrma ministerului unde lucrez, care conduce și Camera. Încît aș putea spune că am pus mîna pe tot ce-i mai bun.

Domnul Wharton, care îl auzise, era profund dezgustat, întrucît dînsul se număra printre vechii conservatori care urau compromisurile și pe toți demnitarii pentru care

politica însemna mai degrabă o profesie. decît un crez.

Onorabilul Thomas Roby, care tocmai scăpase de la o întrunire parlamentară, apăruse ceva mai tîrziu, lăsîndu-se așteptat de liota invitaților — exact cum îi ședea bine unui înalt demnitar într-o perioadă de activitate efervescentă a Camerei. În schimb domnul Wharton, care sosise de timpuriu, fusese de față la venirea tuturor musafirilor, printre care îl zărise și pe Ferdinand Lopez. Îl observase și pe Mills Hopperton — unul din acționarii societății „Hunky and Sons", și probabil prieten cu portughezul, presupuse pe loc. Și dacă nu se înșelase, însemna că Lopez avea mare trecere în casa cumnatei, deoarece Mills Happerton era o personalitate în sfera comercială și prezența lui împreună cu soția le făcea mare cinste amfitrionilor. Printre oaspeții serii îi remarcase și pe Sir Damask cu lady Monogram — persoane care se învîrteau în stratul cel mai de sus al elitei din Londra. Pe sir Damask îl apropiase o pasiune comună de Dick Roby — vînătoarea de porumbei. Pe motivul acesta pesemne catadicsise și lady Monogram să cineze la Harriet Roby. Dacă nu cumva mai exista o pricină, care se chema Thomas Roby — mare figură în cabinetul proaspăt format. Or, cînd aveai o momeală de genul ăsta în familie, natural că prindeai în undiță rarități nevisate. Și trebuie avut în vedere că frățiorii abia se împăcaseră, așa încît lady Monogram putea fi privită ca o simplă arvună a ce avea să mai vină. Pînă una, alta, se mai ivise în salon o văduvioară drăguță, însă cam nevoiașă, pe nume doamna Leslie, care primea fericită orice amabilitate din partea gazdei. Emily Wharton nu avea ochi s-o vadă, fiindcă îi debitase unele insolențe la adresa iubitului ei Lopez, pentru care îndrăgostita o pusese la punct. Incidentul trecuse însă neobservat de către mătușica Harriet, care nu se putea dispensa de serviciile văduvei, așa c-o chemase la sindrofie, ca și cînd nu se petrecuse nimic.

Cu toate că pînă aici s-au enumerat o bună parte din oaspeți, totuși, cei mai iluștri încă nu au fost menționați. Se cuvine arătat, însă, că doamna Roby pusese mîna și pe un nobil. Ba mai mult. Pe un veritabil pair din Parlamentul englez ! Și acesta nu era altul decît prea distinsul lord Mongrober, al cărui tată fusese mare jurist pe la

începutul veacului, şi tot pe atunci primise titlul de pair. Domeniile aflate în stăpînirea lordului Mongrober nu erau prea întinse, la fel ca şi influenţa pe care o exercita. Şi totuşi, Luminăţia sa era nelipsit de la ospeţele unde se mînca bine. Mătăhălos şi căptuşit cu grăsime, sîngeriu la chip şi destul de tomnatic, nobilul musafir deschidea gura cu mare zgîrcenie, iar cînd se ostenea să grăiască, vorbea cu maliţiozitate, de parcă cine ştie ce necazuri îl măcinau. Puţinele sale intervenţii erau totdeauna răutăcioase şi legate invariabil de gastronomie. Bunăoară, dacă un amfitrion îşi lăuda vinul servit, afirmînd că e din recolta anilor 48, lordul Mongrober îi mîrîia că nu poate fi decît din anii 68. Sau oricît de costisitoare şi delicioase erau mîncărurile ce i se puneau dinainte, grohăia printre dumicaţi că ar fi fost nimerite într-un alt anotimp. Din această pricină, pînă şi gazdele cele mai iscusite în alcătuirea meniurilor sau amfitrionii cu pivniţele cele mai renumite, tremurau ca frunza cînd le venea Luminăţia sa la cină. Şi măcar de-ar fi putut să-i întoarcă mojiciile gratuite ! Dar nu aveau nici o şansă, deoarece nici un om din metropolă nu mîncase vreodată la masa domniei sale. Cu toate acestea, fraţii Roby erau încîntaţi să-i ofere ospitalitate, iar cînd era aşteptat să se ospăteze, doamnele Roby îşi vîrau bucătăresele în răcori la rostirea numelui său.

Printre musafirii prezenţi se afla şi lady Eustace, deşi greu s-ar fi putut spune prin ce le intrase în graţii unor amfitrioni ca doamna şi domnul Dick Roby. Să-i fi atras, oare, frumuseţea acestei femei ? Inteligenţa, avuţiile-i însemnate sau exotismul trecutului ei ? Odiseea nobilei londoneze a fost relatată în volumele anterioare, aşa că nu mai e necesar să fie îmbogăţită cu prea multe amănunte. E suficient să adăugăm că, pentru moment, lady Eustace se bucura de libertatea ce-o dobîndise prin ultimul ei divorţ şi era poate solicitată în unele cercuri mondene, deşi mulţi pretindeau că nici o persoană decentă nu ar fi trebuit să-i deschidă uşa. Pentru care pricină ? Este cu neputinţă de precizat, mai ales că pe planul moralităţii nu i se putea imputa mai nimic. Se vede, însă, că lumea nu dăduse uitării tragica şi aventuroasa căsătorie din urmă, precum şi mascarada cu furtul bijuteriilor. Dar şi aceste sumbre amintiri

păleau în fața averii, a frumuseții și a deșteptăciunii. Ca dovadă, însăși prezența ei la sindrofia de atunci.

Spectator atent la tot ce se petrecea în jur, domnul Wharton înregistrase atît ivirea lui Ferdinand Lopez, cît și conversația pe care o înfiripase cu Emily aproape de cum apăruse, de parcă niciodată nu ar fi existat o restricție în această privință. Din colțul unde ședea, prefăcîndu-se că-i răspunde domnului Dick care-i căuta vorba, sesiză că fiica lui i se adresa doar pe sponci, în vreme ce portughezul vorbea fără istov. Și fără să pară cîtuși de puțin stînjenit. Fapt pentru care bătrînul simți că-l detestă din toată ființa. Poate dacă l-ar fi văzut cît de cît stingherit, ca urmare a neplăcutei discuții ce-o avuseseră, l-ar fi privit cu mai multă îngăduință. Însă dezinvoltura veneticului îl scotea din sărite.

Cu ochii la musafiri, îi urmărise cum se adunară în salon și cum se purta fiecare. Lordul Mongrober se afla nu departe de dînsul, cufundat în obișnuita-i mutenie. După aerul de încordată impacientă și monosilabele aruncate sfioaselor tentative de conversație ale gazdei, pesemne abia aștepta să se așeze la masă și să înfulece. Lady Eustace năvălise ca o furtună, azvîrlindu-se în brațele domnului Dick, apoi sărutînd-o pe văduva Leslie — mareă amică din acea perioadă — și, în cele din urmă, îl măsurase pe lordul Mongrober de parcă ar fi vrut să-l îmbrățișeze. De fapt îi vorbea destul de familiar și glumeț. Însă lordul păstra cuvenita distanță prin specificul său grohăit. Nu departe de dînsul, Dick povestea aferat despre porumbei, antrenîndu-i pe sir Damask și lady Monogram, proaspăt iviți în salon. Sir Damask — un tip sociabil și un pasionat vînător — se arătase pe loc captivat de istorisire, pe cînd lady Monogram își rotise ochii împrejur, dăduse de lady Eustace și întorsese nasul în silă, vădit neinteresată de persoanele invitate. Nici chiar de lordul Mongrober. Dacă înghițise o cacealma, lăsîndu-se indusă în eroare de un diriguitor de la amiralitate, cel puțin voia să le arate amfitrionilor că nu sînt nici pe departe ceea ce s-ar fi așteptat. Apariția domnului Mills Hopperton cu soția descreștise subit cuta de pe fruntea nobilei Lady Monogram, căci bogăția și renumele firmei pe care-o reprezenta fă-

ceau din el adevărata stea a petrecerii. Precum s-a mai spus, cel din urmă venise înaltul slujbaș reținut de treburile obștei — onorabilul Thomas Roby. Aproape imediat după mult așteptata-i sosire, se sună gongul pentru servirea dineului, și oaspeții se încolonară. spre a coborî în sufrageria de la parter.

CAPITOLUL X

O CINĂ LA DOMNUL DICK

Partea a II-a

Dick o porni la braț cu lady Monogràm, deși stătuse în cumpănă dacă nu s-ar fi cuvenit s-o însoțească pe lady Eustace. Surprinzîndu-i dilema, consoarta intervenise pe dată, amintindu-i că frumoasa văduvă nu mai putea năzui la această cinstire în urma căsătoriilor ei deocheate — pe care, personal, i le trecea cu vederea, însă nicidecum jignind-o pe lady Monogram, o persoană atît de ilustră, ce merita să fie copleșită de atenție. În consecință, pe lady Eustace o păstrase nobilului sir Damask, și aici nu greșise, căci nu putea să existe o combinație mai fericită pentru doi guralivi. Excelența sa Thomas Roby — eroul casei și al sindrofiei — fusese menit doamnei Happerton, iar domnul Wharton, soției înaltului demnitar. Pînă aici totul mersese ușor, de parcă intervenise o mînă măiastră, cum se întîmplă adesea în cele mai dificile împrejurări. Dar în ce chip avea să aranjeze restul convoiului ? se întrebase amfitrioana descumpănită. Ar fi putut foarte bine să alăture un bărbat însurat — cum era Milis Happerton — unei văduve ca doamna Leslie, lăsîndu-i pe singurii tineri prezenți — cum de fapt și erau Emily și Lopez în comparație cu ceilalți — să coboare împreună în sufragerie. Și așa ar fi procedat dacă nu se temea de reacția domnului Wharton. Deci trebuia să recurgă la altă formulă, cumpăni ea grijulie. Pentru ca în ultima clipă, după ce îl poftise pe magnatul comerțului s-o acompanieze pe doamna Leslie,

să-şi ia inima în dinţi şi, zîmbindu-i junelui portughez, să-l îndemne de a-şi însoţi iubita. Suspinînd mulţumită, doamna Dick se agăţă de braţul lordului Mongrober, mărturisindu-i ce delicate se dovedeau cîte o dată aceste „convenienţe mărunte". Însă Luminăţia sa nu o cinsti cu o replică, măsurînd-o pieziş. Era cătrănit că-l ţinuse în picioare şi în salonul ei odios aproape o jumătate de ceas ca să aştepte pe cine ? Pe un trepăduş amărît de la ministerul marinei ? ! Ştia că Dick Roby are un vin excelent, dar nu-i trecuse prin minte că o să-l bea cu preţul unui asemenea sacrificiu.

— Cînd aştepţi cîte un ceas după fiecare invitat, mai că îţi piere cheful de orişice, bombăni otrăvit.

— E neplăcut, recunosc, încercă să se scuze gazda. Dar aşa se întîmplă în timpul sesiunii parlamentare. Poate nici domniei voastre nu vă convine să vă petreceţi zile de-a rîndul în Cameră, însă nu aveţi încotro...

De astă dată nobilul musafir nu se mai osteni să vorbească, ci scoase numai un grohăit, care voia să însemne că doamna Dick se înşela amarnic atribuindu-i vreo răspundere cît de neînsemnată ca pair în Camera Lorzilor.

La masă, Emily şi Lopez fuseseră aşezaţi pe scaune alăturate, iar domnul Wharton, în faţa lor. După rînduiala făcută, e limpede că amfitrioana nu avusese nici un gînd necurat. Altminteri nu i-ar fi dat posibilitate bătrînului să-şi observe atît de aproape odrasla ci, din contră, îl instala cît mai departe posibil, sau în rînd cu Lopez, de unde n-ar fi zărit mai nimic. Şi totuşi, cumnatul era muncit de ideea că-i jucase o festă de neiertat. Căci deşi o înştiinţase că nu îl înghite pe portughez, i-l pusese plocon, drept sub nas, ca să-l vadă conversînd pe tihnite cu fata, otrăvindu-i fiecare secundă. Comesenelor din dreapta şi stînga, nu găsea un cuvînt să le spună. Tot timpul nu făcea altceva decît depunea străduinţe de a privi cît mai puţin înspre Emily şi de a-şi feri urechea de discuţia purtată de ea cu veneticul. Dar în ciuda sforţărilor susţinute, se uita şi asculta fără voie. Cu toate că nu auzea mai nimic. Deoarece glasul fetei ajungea la dînsul mai slab ca o şoaptă, iar Lopez, conştient că-l pîndeşte, nu era atît de naiv să-şi ridice tonul. Aşa că nu-i surprindea o silabă. Dealtfel, după aerul său degajat, s-ar fi zis că nu se adresa

unei tinere pe care o ceruse în căsătorie, ci debitează banalităţi unei vecine întîmplătoare de masă. Naturaleţea lui îl scotea din răbdări pe jurist, şi cît îl avu dinainte, aproape se hotărî să renunţe la practica de avocat, la mult îndrăgitul birou şi chiar la clubul pe care îl frecventa, ca să plece cu fata din Londra. Unde ? Nu avea importanţă. Dar cît mai departe de Manchester Square. Numai în felul acesta i se părea evitabil dezastrul care-i pîndea.

E adevărat că Lopez o acaparase cu vorba pe Emily, aruncîndu-i doar cîteva observaţii văduvei Leslie, aflată în stînga sa. Dar din tot ce-i spusese fetei, numai cîteva propoziţii se cereau tăinuite de urechile indiscrete.

— A fost jalnică pentru mine luna trecută, îi declarase în surdină.

Normal că biata copilă nu avusese putinţa să-i dea răspunsul dorit. Cum era să-i fi spus că fusese şi mai năpăstuită ca el, ori că-şi simţise inima ca o rană ce-i sîngera ?

— Mă întreb dacă aceeaşi tristeţe mă aşteaptă şi în viitor ? !, adăugase iubitul, după care se întorsese la temele obişnuite, din care nu lipseau spectacolele şi noutăţile zilei.

Peste monotonia conversaţiei generale se ridică la un moment dat o voce mare şi certăreaţă.

— Ce şampanie mi-ai dat ? se răsti lordul Mongrober la domnul Dick, ameninţîndu-l cu paharul din mînă şi o încruntare prevestitoare de harţă. Ai terminat sticlele pe care le aveai ?

— Da de unde ! V-am dat aceeaşi şampanie pe care aţi băut-o şi ultima dată cînd m-aţi onorat cu prezenţa domniei voastre, se apără amfitrionul.

Însă fără succes. Deoarece lordul ridică din sprîncene, clătină din cap, grohăi sfăditor şi trînti paharul pe masă.

— Nu doriţi să încercaţi altă sticlă ? îi sugeră doamna Dick plină de bunăvoinţă.

— Nu. N-are rost, o refuză lordul închiondorat. Sînt sigur că tot n-o să fie bună. Mai degrabă aş bea un vin de Xeres. Dar sec, ordonă Luminăţia sa cu acelaşi arţag.

Drept care amfitrionul se grăbi să-i aducă o carafă.

— Am spus sec, ce, n-ai auzit ? îl ocărî musafirul.

Domnul Dick rămase descumpănit. Doamna Roby se pierduse cu totul. Iar lumea din jur privea uluită, fără a pricepe că lordul plătea un afront ce-i şedea pe suflet. La venire, fusese obligat să aştepte în picioare un pricăjit de secretar general! Aşa că amfitrionul trebuia să răscumpere cumplita ofensă de care se făcuse vinovat.

— Mi se pare că Alteţa sa nu prea e în apele dumisale, sîsîi Dick către lady Monogram.

— Ba e chiar furios, îl sperie şi mai tare aceasta.

— Vai de mine! Şi zău că nu are dreptate, fiindcă în toată Londra n-o să găsească un vin mai bun ca la noi. Lucru pe care Alteţa sa îl ştie...

— Cum de nu. Pentru asta şi vine aici, îi ripostă lady Monogram, arătîndu-se la fel de mojică şi nemiloasă ca şi nobilul.

— Lordul procedează ca cei mai mulţi dintre noi. Se duce unde ştie că se mănîncă excepţional, căută domnul Dick să o dreagă. Şi de fapt nici nu există pe lume o mai mare atracţie ca un prînz sau o cină pe cinste. Natural, o femeie frumoasă n-ar fi de acord cu ideea mea...

— Eu în orice caz o resping, domnule Roby, îi replică lady Monogram cu dispreţ.

— Şi totuşi, pun rămăşag că Monogram se dă în vînt după cel mai iscusit bucătar şi face orice ca să găsească un vin cum scrie la carte. Dar cu şampania mea Lordul Mongrober a greşit-o!, susţinu domnul Dick. Provine din pivniţele doamnei Cliquot; am cumpărat-o înainte de război, de la „Sprott and Burlinghammer", şi am plătit o sută zece şilingi pe ea.

— Nu mai spune! se strîmbă lady Monogram neîncrezătoare.

— Vă declar pe cuvînt de onoare. Şi nu cred să existe o duzină de londonezi în metropolă care pot să ofere o băutură de aşa calitate. Dumneata ce părere ai de şampania mea? îl întrebă pe sir Damask.

— E delicioasă... Şi foarte tare, îi răspunse vînătorul de porumbei.

— Cred şi eu, se consolă amfitrionul ultragiat. Doar m-a costat o sută zece şilingi. Şi asta, înaintea războiului. Se vede, însă, că lordul Mongrober se simte pîndit de o criză gutoasă, şi de aceea îmi face mizerii.

Sir Damask nu-i mai replică de astă dată, fiind acaparat de discuţia începută cu lady Eustace, aşezată alături.

— Dintre toate amuzamentele ce există, mi-aş dori să asist la o luptă de porumbei, îi spunea frumoasa vecină. E un spectacol de care am auzit toată viaţa. Dar mi se pare că femeile nu prea au voie să-l vadă.

— Aş de unde ! o linişti comeseanul.

— Drăguţii de porumbei ! se alintă lady Eustace. Cîteodată se mai întîmplă să scape cu viaţă, nu ? Sau cel puţin aşa sper. În orice caz, voi veni la prima reprezentaţie iniţiată de dumneata — dacă va fi de faţă şi lady Monogram.

— Ei bine, am să organizez una cît de curînd, îi promise sir Damask.

„Dar de vrei cu tot dinadinsul s-o ai şi pe nevastă-mea în preajmă, cazna mea e zadarnică", adăugă pentru sine.

Proaspătul secretar general al marinei, aşezat în capătul mesei, între gazdă şi doamna Happerton, discuta cu drămuită discreţie chestiuni de natură politică.

— Nimic de zis, avem o formaţie pestriţă, în care am intrat şi noi şi rivalii, dar asta nu înseamnă că nu va merge pe roate. Ducele este un om de ispravă şi, personal, îi nutresc respectul cel mai profund. E drept că în momentul de faţă nu ne îmbulzesc treburile, aşa că nu văd pentru ce nu ne-am înţelege ca fraţii şi nu am împărţi tot frăţeşte binefacerile puterii. Ducele are o idee trăsnită cu adoptarea sistemului zecimal, la care n-o să renunţe. Dar e liber să se amuze cu ea, fiindcă rezultate tot n-o să aibă. Ceea ce nu ne afectează deloc.

— Se pare că Ducesa de Omnium dă recepţii magnifice, îl provocă doamna Happerton.

— Aşa e, confirmă domnul Roby. Istoria se repetă. Cînd a fost lordul Brock premier, şi soţia lui primea în stil mare. La fel ca Ducesa, care, cum ştiţi, are bani cu toptanul. Însă v-asigur că pentru persoanale oficiale, aceste recepţii înseamnă o corvoadă. Aluzia din urmă o plasase pentru cumnata sa, ştiind-o că-i lasă gura apă auzind de marele privilegiu de a intra în reşedinţa Carlton Terrace.

— Mi se pare că voi, demnitarii, sînteţi totdeauna chemaţi, îl descusu doamna Dick.

— Nu doar poftiți, ci și obligați să mergem, se împăună el ca să-i facă în ciudă. Se consideră o îndatorire, iar absențele se notează. Lady Glen — cum îi spuneam altădată — are o privire de Argus. Și pe noi, mai ales, din falanga conservatoare, nu ne iartă dacă lipsim.

— Nu o simpatizați pe Ducesă ? îl incită iar soția comerciantului.

— Firește c-o simpatizez. Și chiar foarte mult. Deși e zurlie, cum știți. Ba nebună de-a binelea. Așa încît niciodată nu bănuiești ce țicneală-i mai vine. Trăiești în permanență cu sentimentul că într-o bună zi o să-ți facă o boacănă de o să sperie o lume întreagă.

— A circulat cîndva o poveste ciudată pe seama ei, interveni doamna Dick.

— Eu, unul, n-am prea crezut-o, îi răspunse cumnatul privind-o de sus. Era în legătură cu un iubit, pe care îl avusese înaintea căsătoriei, și fugise cu el în Elveția. Însă Ducele — care se numea Palliser pe atunci — a pornit-o pe urmele ei, și totul s-a aranjat.

Orice se aranjează cînd e vorba de soarta unei viitoare Ducese, nu aveți aceeași impresie observă doamna Happerton.

În dreapta ei se afla domnul Wharton, incapabil să-i adreseze un cuvînt. Ca dealtfel și celeilalte vecine, care nu era alta decît soția eminentului secretar general. Nu-i mai puțin adevărat că nici doamna Roby — în vîrstă și puțin sociabilă — nu se silise să-l antreneze la vorbă. Și ca urmare, sărmanul jurist se chinuise cumplit cît ținu cina, țesînd gînduri negre în legătură cu tinerii pe care-i avea dinainte. Doar hotărîse cu strășnicie să împiedice orice apropiere între Emily și Lopez. Ca acum să-i vadă absorbiți de discuție ca nici o altă pereche din jur. Deși nu avea ce să le impute. Odată ce fuseseră invitați, era foarte probabil să stea alături la masă. Iar ca vecini, nu puteau să-și întoarcă spatele. Așadar, ce reproș să le facă ? S-o acuze pe Emily că flirta ? Ar fi fost caraghios, cunoscîndu-i seriozitatea. Fata lui nu cocheta cu nici un bărbat. Numai că pe acesta îl iubea. I-o declarase fără codeală. Și de cînd se nimeriseră împreună, era complet transportată. Or, avînd aceste mărturii clare, nu ar fi fost oare mai

înțelept să-i dea dezlegarea și să se mărite ? Mai devreme sau mai tîrziu, tot va lua pe acest om. Și atunci, ce rost mai avea să se zbuciume ?

Cînd doamnele urcară din nou în salon, scăpă un răstimp de tortura ce-l urmărise la cină, deși sindrofia nu-i prii nici pe urmă. Dick se mută în locul soției sale, între lordul Mongrober și fratele său. Lopez începu să vorbească despre afaceri cu amicul Mills Happerton, pe cînd sir Damask se apropie de jurist cu gîndul să se amuze. Dar tentativa lui avea să dea greș, cum era și normal să se întîmple între oameni adunați laolaltă de-a valma, fără pic de potriveală între ei. Spre exemplu avocatul nu auzise o vorbă despre faimoasa diligență de Aldershot, pe care sir Damask tocmai o înființase, ajutat de colonelul Buskin și de sir Alfonso Blackbird. Drept aceea, cînd fondatorul îi relată încîntat că o conduce cu mîinile sale o dată sau de două ori pe săptămînă, în loc să-i împărtășească elanul, domnul Wharton îl privi încurcat, declarîndu-i că așa ceva nu era de crezut. Vizibil dezamăgit, sir Damask atacă altă temă, explicînd partenerului pentru ce eșuase un anumit roib la faimoasele alergări din Northampton. Dar nici cu acest subiect nu se dovedise mai norocos, deoarece interlocutorul îl preveni după primele fraze că în viața lui nu fusese la curse. Irevocabil înfrînt, sir Damask bătuse în retragere, sorbindu-și dezolat și tăcut paharul ce-l avea dinainte.

Apostrofat pe nedrept de lordul Mongrober, domnul Dick urmărea o cît de slabă revanșă de față cu oaspeții. Așa că, profitînd de prezența celor rămași în sufragerie, îl atacă pe invitatul neomenos :

— Ce părere aveți despre vinul roșu ? Ori ați uitat că l-ați și băut ?

Pînă la ceasul acela, Luminăția sa se ospătase în neștire din bunătățile aduse la masă. Totuși, se părea că nu de ajuns ca să ierte ofensa de la începutul vizitei.

— La care vin te referi ? La cel de spuneai că ar fi din recolta anului '57 ?, replică el cu subînțeles.

— Nu că ar fi. Ci chiar este un vin Leoville din anul '57, fii ripostă amfitrionul nervos.

— O fi, nu zic, o fi, mormăi lordul cu neîncredere. Și dacă nu-l încălzeai pe plită...

— Ce plită ? sări Dick ca un arc.

— Ori nu-l puneai într-o carafă încinsă...

— Nici pomeneală de așa ceva, protestă celălalt cu aprindere.

— Sau nu-i făceai cine știe ce aiureală înainte, poate ar fi fost un vin bun, i-o trînti lordul cu răutate.

— Greu vă mai mulțumește omul pe ziua de astăzi, Alteță ! șuieră domnul Dick pierzîndu-și răbdarea.

— Da' ce-ai fi vrut să-ți audă urechile ? Din moment ce mi-ai cerut părerea, ți-am spus-o. Și atîta tot. Oricine poate avea un vin bun. Bineînțeles dacă îl ține punga. Dar numai la zece oameni se întîmplă unul care știe cum să-l servească.

Toate ca toate, însă ultima observație i se păru de netolerat domnului Dick. Cînd un om plătea o sută și zece șilingi pe douăsprezece sticle de șampanie franțuzească și le punea la dispoziția unor oaspeți de speța lordului Mongrober, de la care nu spera să primească în vecii vecilor o invitație, avea sau nu dreptul să vorbească de băutura lui fără a se teme de bobîrnace ? Chiar dacă nici o pravilă scrisă nu-i acorda această legitimă libertate, nimeni nu-l obliga să-și țină gura legată. Și fiindcă în anumite ocazii, domnul Dick se putea dovedi și curajos, împrînci sticla goală din față, pregătindu-se de o răfuială cu lordul.

— Dacă mi-ai cerut părerea, ți-am spus-o, repetă acesta în silă.

— Și, auzindu-l, amfitrionul îl și lovi :

— De cînd v-ați născut pe lume nu ați băut un vin mai bine servit, îl arse cu sete.

La cuvintele sale, fața Luminației sale deveni stacojie și aproape pătrată. Dar atacantul n-o luă în seamă, continuînd cu același curaj :

— De fapt eu v-am provocat să vorbiți despre vinuri. Și vreți să știți pentru ce ? Ca să vă pun la îndemînă unica temă familiară. Dacă pe Monogram îl întreb cînd mai vînăm porumbei, pe Tom ce se aude în politică, pe Apperton și Lopez care e prețul consolelor, cu dumneavoastră natural că discut despre vinuri. Căci de v-aș întreba cum v-a plăcut ultima carte apărută în librării, ați cam rămîne cu gura căscată.

Chipul Luminăției sale deveni mai pătrat și mai sîngeriu, dar în loc să se înfigă în agresor, mîrîi mofluz, ceea ce însemna o victorie pentru Dick Roby și totodată o sporire a prestigiului său. El însuși se mîndrea foarte mult de vitejia ce-o arătase, iar mai tîrziu, cînd rămase doar cu soția lui, îi relată radios :

— M-am ciondănit cu Mongrober. O fi el om cumsecade, cu titluri pompoase și tot ce pofteşti, însă mai trebuie pus cu botul pe labe. Să fi fost pe aproape, te cruceai să auzi ce i-am zis. Să-ți povestească Lopez ce săpuneală i-am tras.

La etaj existau două saloane care comunicau între ele, iar tînăra Wharton se refugiase în ultimul, ca s-o evite pe văduva Leslie, precum și efuziunile deocheatei sale amice lady Eustace. Acolo fu urmată de curtezanul Lopez. Tatăl ei rămăsese în prima încăpere, deși, la venire, aruncase o privire furișă, descoperind-o unde se află și, mai ales, în ce companie. Pe moment se simțise ispitit să treacă alături ca s-o aibă sub ochi, dar jena de a nu părea o iscoadă îl țintuise pe loc. De fapt nici nu avea de ce-și face griji, fiindcă în aceeași odaie se aciuiseră domnul Dick, sir Damask Monogram și prea onorabilul Thomas Roby. Așa încît amorezii nu erau singuri și expuși comentariilor. Totuși, Lopez folosi relativa distanțare de domnul Wharton, spre a-i strecura fiicei cîteva vorbe cu miez.

— Trebuie să înțeleg că sînt expulzat din Manchester Square ? începu el.

— Ți-a comunicat papă acest lucru ? îl întrebă fata deschis.

— Vreau să-l aflu acum, o scăldă curtezanul.

— Știu că ați avut o discuție între patru ochi, domnule Lopez.

— Exact, îi confirmă fără șovăială.

— Prin urmare, ești mai în măsură ca mine să-i cunoști hotărîrea.

— Dumitale îți vorbește mai desluşit decît a făcut-o cu mine, încercă s-o îmbrobodească.

— Ba deloc. Papă e răspicat cu oricine. Însă de vrei negreșit să auzi ce știu eu, ei bine, nu mai vrea să ne intri în casă. La ce ți-aș ascunde adevărul ?

— Chiar așa. La ce ar servi ?
— Acum îi cunoști dorința...
— A dînsului da. Însă fiica ce are de zis ?
— Se supune hotărîrilor părintești.
— Va să zică m-ai surghiunit și dumneata ?
— Nu am spus asta, îl corectă Emily. Însă dacă papà decide să nu mai vii, fără îndoială, nu pot să te invit.
— Dar aș putea să te văd aici. Pentru ce n-ai veni ?
— Să mă ierți, însă nu accept anumite întrebări.
— Sper că știi ce m-a îndemnat s-o rostesc. Ți-ai dat seama că însemni pentru mine mai mult ca întregul pămînt.

În fața neașteptatelor sale cuvinte, Emily rămase locului un moment, după care trecu în salonul alăturat, fără a-i da un răspuns. Pe de o parte își imputa această muțenie, socotind că trebuia să-l fi dojenit pentru o declarație care contravenea atît de flagrant convorbirii ce-o avusese cu domnul Wharton. Însă, pe de altă parte, își simțea inima inundată de fiori fără nume. Pînă atunci nu-i spusese făți-frumos că o iubește, pe cînd ea, sîcîită de întrebările părintești, mărturisise dragostea ce i-o nutrea. Și indiferent ce avea să se întîmple, știa că n-o va dărui altui om. De asta era absolut sigură. Dar, spre nefericirea ei, nu și de soarta ce-o aștepta. Fiindcă destinul i-l decidea domnul Wharton. Dacă avea de gînd s-o tiranizeze, nu putea să-l oprească. Deși într-un fel trebuia să reacționeze. Și chiar de pe atunci hotărî în ce chip. Străinilor avea să le ascundă întîmplarea de abia petrecută. Însă tatălui, nu. Ba mai mult. La caz că avea s-o descoasă, se va strădui să-i redea cu fidelitate vorbele lui Lopez. Nu-i va cere îndurare. O înștiințase că nu-i permite să-l ia de bărbat, pe motiv că-i displace originea lui străină. Altă explicație refuzase să-i dea. Și nici nu avea de gînd să-i mai ceară vreuna. În schimb, cu prilejul spovedaniei ce urma, îi va spune ce are pe suflet. Îi ceruse supunere, și o promisese. Dar modul prin care i-o impunea, era irațional și tiranic.

De la sindrofie plecară primii, și de cum ajunseră în stradă, domnul Wharton începu să-și verse năduful.

— Ce adunătură de oameni vulgari ! izbucni el scîrbit.

— Unii erau, ce e drept, recunoscu Emily, exceptîndu-l în sinea ei pe Lopez.

— Să fiu cinstit, toți erau o apă și un pămînt. Pentru ce și-ar dori cineva să aibă de-aface cu un specimen ca Mongrober, să mă tai, și n-am să pricep. În fond, prin ce onorează casa în care pășește ?

— Prin titlul de pair, îi aminti fata.

— Și ce înseamnă asta, cînd purtătorul este un animal obraznic și plin de aere ?

— Papă, folosești cuvinte cam tari, îl făcu atent Emily.

— Iar lady Eustace, altă creatură de pomină ! Și vrea cineva să-mi pretindă că ar avea sînge nobil ? Îți vine să-nnebunești, nu altceva !

Fiind foarte aproape de casă, între timp ajunseseră, iar de la intrare și pînă în salon, nu se mai scoase o vorbă.

— Totuși mă întreb de ce mai mergi la mătușa Harriet ? reînnodă Emily firul discuției. Doar nu-i înghiți pe cei de acolo, așa e ?

— Astăzi mi-au displăcut toți, declară avocatul.

— Și atunci, la ce te mai duci ? Parcă pe mătușa o placi ? Ori pe unchiul Dick ? Sau pe domnul Lopez ?

— Într-adevăr, nu-i am la suflet.

— Dar pe cine ai, pot să știu ?

— Pe domnul Fletcher, de pildă.

— Nu are rost să mi-l dai ca exemplu, papă.

— Are, nu are, m-ai întrebat, iar eu ți-am răspuns, îi zise abia stăpînindu-și mînia. Și am să-ți explic și pentru ce m-am oprit asupra lui Arthur Fletcher. În primul rînd fiindcă este un gentilom din categoria mea socială ; fiindcă muncește ; pentru că are părinți cumsecade ; pentru că îmi oferă o liniște, în sensul că nu mă pot aștepta să-mi trîntească vreo stupizenie sau o mojicie. Pe el n-am să-l aud niciodată că ar conduce o diligență poștală — cum povestea aiuritul de baronet — ori spunînd cîți bani a dat pe șampanie — ca unchi-tu Dick.

„Nici Ferdinand Lopez nu ți-ar înșira asemenea inepții", zise Emily în gînd.

— Ca să te simți bine lîngă un om, trebuie să fie de aceeași calitate cu tine, continuă avocatul. Și dacă ți-am dat ca exemplu un tînăr, am făcut-o pentru ca să înțelegi că pot să mă simt la îndemînă și cu oameni de altă vîrstă, nu doar cu bătrîni, cum sînt eu. Numai că astăzi nu

a existat unul care să întrunească însușirile cerute de mine — și chiar de tine, îmi închipui. Acel Thomas Roby, de pildă, e un nătărău guraliv, care nu văd ce foloase ar putea să aducă unui guvern. Happerton mi s-a părut cel mai reușit dintre toți. Dar l-ai auzit scoțînd vreun cuvînt ? Nu degeaba mi-am zis totdeauna că pentru a face avere în City, nu-ți trebuie prea multă deșteptăciune.

Cătrănit cum era, bătrînul plecă la culcare, așa încît dialogul se încheie fără a se pomeni de Lopez.

CAPITOLUL XI

REȘEDINȚA CARLTON TERRACE

Era mai presus de orice îndoială că lady Glen — cum o mai numeau încă unii parlamentari — se pricepea de minune să dea ospețe. Cu toate că nu apucase să se lanseze după cum plănuise. Ca să înfăptuiască tot ce pusese la cale, trebuia să poarte o discuție lămuritoare cu Ducele, prin care să-l pună în temă cu fabuloasele investiții acumulate, ca mai pe urmă să-i smulgă acordul de a scoate din bancă suplimentele necesare, cît și de a vinde, probabil, una din proprietăți. Or, pînă la ceasul acela, nu avusese tăria de a provoca explicația. Îndîrjirea tăcută a Ducelui îi dizolva îndrăzneala firească, scoțînd la iveală frica ce i-o nutrea în ascuns. Așa că amînase mereu să-i ceară consimțămîntul, înglodîndu-se în cheltuieli de parcă i-l obținuse. Și, în definitiv, de ce i-ar fi trebuit ?, se încuraja singură. Doar nu la el aveau să ajungă facturile pentru toate achizițiile, începînd cu florile ce inundaseră reședința ? Însăși priveliștea casei — prefăcută într-o seră, din care nu lipseau orhideele și plantele cele mai rare — nu îl făcea să anticipeze nota de plată ? La fel dineurile regești — cîte unul pe săptămînă — și recepțiile aproape imperiale — îndoite ca număr și invariabil urmate de cîte un banchet — nu îl purtau cu gîndul la banii trebuincioși ? Iar cînd îi spusese că ar vrea să cumpere o pereche de

roibi la caleașcă, frumoși cum nu se mai pomeniseră în Londra, își închipuise cumva că-i va lua pe gratis ? Fără îndoială știuse că trebuie să-i plătească. Deci poate că făcuse mai bine că nu-l prevenise, își spusese în primele săptămîni. Însă pe la începutul lui iunie, îl consultă totuși în legătură cu musafirii pe care ținea să-i primească la castelul Gatherum, în luna august.

— Cum, Cora ? Te atrage să mergi la Gatherum în timpul verii ? se miră Ducele, știind-o cît îi displace castelul și cu ce greutate o convingea de fiecare Crăciun să petreacă o săptămînă acolo.

— Consider că este o îndatorire, Plantagenet, îi răspunse cu importanță. Așa că nu este cazul să mă întrebi dacă mă atrage ori ba.

— De ce nu ? stărui cu aceeași surprindere.

— Fiindcă, în actuala ta calitate, nu prea văd cum ai merge la un conac strîmt cum e Matching. Doar ai atîția oameni pe care va trebui să-i pofteși. Vor veni cîte doi, trei miniștri plenipotențiari deodată.

— Și totuși, la Matching am avut totdeauna suficient spațiu de găzduire.

— În schimb, tu nu ai avut totdeauna funcția de prim-ministru. Iar Gatherum e tocmai ceea ce trebuie pentru actualele tale obligații.

Ducele cumpăni un moment, după care îi dădu dezlegarea fără să se mai tîrguiască. Poate ideea era nimerită. În fond, semeața aglomerare de clădiri somptuoase ce alcătuiau castelul Gatherum fusese parcă anume gîndită pentru un Duce de Omnium. Iar de nu-l folosea într-o perioadă de glorie, cînd mai avea să profite de acel sălaș princiar ? Într-adevăr, propunerea Corei cuprindea multă înțelepciune.

— Sînt de acord, consimți el. Să ne petrecem vacanțele la Gatherum.

— De rest mă ocup eu, se obligă bucuroasă. Și am să fiu ajutată de Locock. (Acesta fiind noul administrator).

— Mi-a venit în minte o întîmplare trecută, zise Ducele surîzînd cu o duioșie rar întîlnită pe chipul său imobil. Cîndva, un ministru al Coroanei a luat cuvîntul în Parlament, arătînd că funcția primită îl silește la chel-

tuieli ce-i întrec salariul de înalt demnitar. Or încep să cred că şi eu voi păţi la fel.

— Şi asta te îngrijorează ? îl tatonă soţia.

— Nu, Cora. Nu mă îngrijorează. Fiindcă altminteri aş pune piciorul în prag. O limită se va impune, totuşi, căci nimeni nu e suficient de bogat ca să arunce cu banii.

Dota ce o adusese la încheierea căsătoriei îi permitea o şi mai mare risipă, pe care chiar de-o perpetua zece ani, tot nu se atingea de proprietăţile lui Plantagenet. În această privinţă nu exista nici un dubiu. Şi apoi, dacă irosea banii, o făcea numai spre binele lui, ca să-i asigure popularitate şi, implicit, menţinerea în funcţia de prim-ministru. Poate n-ar fi stricat să ştie şi el aceste adevăruri, cugetă lady Glen. Şi o frîntură de clipă avu imboldul să i le spună. Dar imediat îşi luă seama, roşindu-se numai la gîndul ispitei ce-o încercase. Fiindcă de cînd erau împreună, nu-i pomenise o dată de propria sa avere.

— Bineînţeles că irosim o grămadă de bani. Dar mă opresc dacă vrei, rosti ea cu supunere, ascunzîndu-i ideile ce o bîntuiseră.

Numai că soţul, care o cercetase cu atenţie, i le ghicise după subita îmbujorare.

— Ai toate drepturile, Cora, să faci exact ce îţi place, îi declară afectuos.

— Pentru tine fac totul ! îi zise privindu-l în ochi. Ducele se aplecă şi o sărută pe ambii obraji, lăsînd-o, pe urmă, de una singură, să-şi aranjeze în voie petrecerile.

Ce înţelept procedase ocolind discuţia privitoare la bani, se felicită încîntată. De acum înainte avea libertatea să facă aproape tot ce dorea. O primă urmare a dezlegării primite, au constituit-o dezbaterile solemne cu doamna Finn şi administratorul Locock. Întocmai cum îşi avertizase prietena, alcătuise micul ei Cabinet în care se discuta orice iniţiativă. Dar pe cînd în Cabinetele ministeriale, liderul se mai pleacă în faţa voinţei colegilor — oricît le-ar fi de superior ca inteligenţă, sau oricît ar fi de autocrat ca natură — în sfaturile ţinute cu lady Glencora, numai cuvîntul ei biruia, deşi susţinea sus şi tare că nu mişcă un pai fără îndrumarea celor doi colaboratori. Lo-

cock se arăta îngrozit de curba tot mai înaltă a cheltuielilor.

Pînă la dezlănțuirea recentelor investiții, obținea fondurile trebuincioase fără bătaie de cap. Doar un cuvînt strecurat Ducelui, și Alteța sa îi semna cecurile pe loc. Desigur erau cecuri normale, care acopereau cerințele obișnuite. Însă de la o vreme, sumele se tot îngroșaseră, încît cecurile ce se cereau iscălite, însumau valori nefirești. Cu toate acestea, lordul i le semnase, iar banca vărsase banii solicitați. Era limpede că Alteța sa dispunea de un sold respectabil, care permitea zaiafeturi în stil și mai mare. Totuși, părerea administratorului era să nu se mai scoată bani cu nemiluita, micșorîndu-se rezervele existente. Ci mai degrabă să se recurgă la altă formulă. Încolțit de Ducesă, îi sugerase vînzarea unei proprietăți funciare. Deși ideea vînzării îl îngrozea. Ar mai fi existat o soluție : efectuarea unui împrumut, pe care lady Glencora i-o respinsese, sub cuvînt că domeniile Palliser nu fuseseră niciodată ipotecate.

— S-a format o tradiție în sensul acesta, care nu va fi încălcată, îl prevenise Ducesa. Și apoi, de ce am recurge la împrumuturi, cînd Alteța sa nu și-a atins niciodată veniturile ?

— Nimic mai adevărat, încuviințase Locock. Și tocmai fiindcă se tot adunau le-a folosit la cumpărarea altor pămînturi, sau pentru amenajările aduse pe vechea moșie.

— Și ce vrei să spui cu asta ? se enervase Ducesa. Că nu putem avea bani lichizi la nevoie ?

— Ferească sfîntul ! Nici vorbă de așa ceva !, căutase el s-o calmeze. Puteți obține ce sume doriți. Dar trebuie să găsim și o altă resursă.

— Atunci descurcă-te cum te-o tăia capul și mai bine să discutăm alte treburi, se arătase Ducesa exasperată.

Ca mai tîrziu, cînd rămase numai cu doamna Finn, să-i arate nedumerirea ce o muncea.

— Spune-mi și tu dacă e de înțeles ce se întîmplă ! Există pe lume o mulțime de oameni cu stare, iar unii cu averi foarte mari. Și totuși, parcă nimeni nu e destul de bogat ca să dispună de bani cînd poftește ! E un paradox, nu ? Toate avuțiile se zidesc unele peste altele, aidoma unei piramide, și parcă nu te înduri să te înfrupți din ele,

fiindcă ţi se pare un sacrilegiu. Ferice de tine că ai avut veşnic bani la îndemînă...

Aşa cum desigur vă amintiţi, doamna Goesler — după numele dinaintea căsătoriei cu Phineas Finn — fusese extrem de bogată.

— Te înşeli, lady Glen, o contrazise aceasta. Nici eu nu aveam bani lichizi la nevoie. Ca să nu mai vorbesc că în clipa de faţă nu dispun de un şiling.

— Vai de mine ? Dar cum e posibil ? o întrebă amica, făcînd pe îngrozita.

— Nu te speria. Însă acum am un soţ care trebuie consultat în tot ce întreprind.

— Ei, asta îmi place ! Auzi ce trăsnaie ! Zău dacă nu-i o prostie să te măriţi şi să-ţi iei un stăpîn pe cap cînd ai tot ce-ţi doreşti ! Eu n-am avut încotro. M-au silit să mi-l iau la o vîrstă cînd nu puteam să-mi impun cuvîntul.

— Şi poţi să te plîngi de urmări neplăcute ? o zeflemisi Marie zîmbind.

— Nu prea, îi răspunse Ducesa, făcînd o schimă cu tîlc. Stăpînul pe care mi l-au impus a devenit prim-ministru — ceea ce nu ajunge oricare — iar eu am început să nutresc o nemăsurată ambiţie politică. Mă pot socoti o lady Macbeth, gata de a ucide orice Duncan ori Daubeny care s-ar interpune în calea bărbatului meu. Dar pînă una alta, să ne ocupăm de banchetul pe care-l vom da, întocmai ca lady Macbeth. Cu diferenţa că la ospăţul ei a luat parte şi soţul, care s-a purtat precum ştim. Pe cînd la al nostru, nu cred să se arate stăpînul meu, şi asta-i mai jalnic decît ce a făcut lordul Macbeth.

Phineas Finn, cunoscut cititorului din volumele anterioare, căpătase o funcţie mai importantă ca toate visele odrăslite la intrarea în Parlament, însă de cînd o luase în primire, lipsea mai toată vremea din Londra. Nu degeaba se spune că mătura nouă face treabă grozavă. Iar noii slujbaşi o întrec. Sau cel puţin aşa s-ar părea, dacă ar fi să le dăm ascultare făgăduinţelor de la început. Un proaspăt ministru, un secretar general sau împuterniciţii comisiilor parlamentare se declară în stare de orice minune, în primele zile de la înscăunare. Un primar abia uns, promite nu doar curăţirea oraşului, dar şi a grajdurilor lui Augias, din legendă, dacă i-ar fi date în grijă. Ministrul

abia venit la interne e gata să reformeze poliția și să stîrpească răufăcătorii din țară. Cel al construcțiilor prefăce Londra cît ai bate din palme, înzestrînd-o cu cele mai frumoase sălașuri, iar ministrul marinei, dotează țara cu o întreagă flotă, face lună centrele portuare, economisind și o jumătate de milion în același an. Cam așa își propune orice nou dregător, și se părea că nici Phineas Finn nu contrazicea regula generală. Recentul ambasador urmărea să dezlege enigma sfinxului irlandez. Sau mai bine-zis, enigmatica soartă a poporului său. În orice caz, căuta o modalitate prin care să le insufle bănuitorilor săi confrați ideea că nu îi pîndea un blestem mai năprasnic decît acela de a se cîrmui singuri. Așa că absurdă ar fi fost o ruptură de Anglia. Cel puțin pe moment. Formula era cusută cu ață albă, și irlandezul din Phineas nu prea vedea cum va prinde. Totuși, trebuia s-o aplice, deoarece exprima, în esență, gîndirea guvernanților autonomi ai Irlandei. Un alt paradox de nedigerat. Numai că nici misiunea lui Phineas, nici soluția autoguvernanților nu constituiau singurele anomalii din viața politică — unde orice era cu putință. Spre exemplu, dacă s-ar fi emis un decret nevăzut, dar ireversibil, prin care s-ar fi decis că nici un deputat nu mai rămîne în Parlament dacă n-o să declare că pămîntul este triunghiular, cu siguranță se ridicau zeci de glasuri, susținînd cu surle și trîmbițe, forma triunghiulară a Terrei. Experiența se putea face în orice moment, cu rezultatul garantat dinainte. Fiindcă parlamentarii mai debitaseră gogorițe de genul acesta, și zilnic afirmau unele și mai deocheate. Or, așa cum putea să stea în picioare ideea pămîntului în trei colțuri, la fel era apărată și năzbîtia autoguvernării Irlandei. Și, la urma urmelor, de ce n-ar fi fost sprijinită? Cum i-ar fi venit unui deputat plin de bani să depindă de un irlandez pricăjit — pre nume O'Mullins ori altfel — pentru simplul motiv că nu subscria, măcar printr-un mormăit, la o anumită elucubrație ? S-a decis că planeta este triunghiulară ? Așa e, domnilor. Ce încolo și încoace. Iar dacă vreți, este și rombică. Nu am nimic împotrivă. Dar să știți, că eu sînt omul ales pentru Tipperary.

Astfel se petreceau lucrurile în marele sfat al țării. Și ca unul ce le văzuse — ori cel puțin nutrea această

impresie — Phineas începuse a se frămînta încă din primele zile ale numirii, întrebîndu-se cu inima strînsă dacă nu şedea în puterea unui patriot cu intenţii curate să anihileze fermentul de rea prevestire ce bîntuia ţara lui. În fond, ce-şi doreau irlandezii ? Ce anume nu obţinuseră şi ar fi putut căpăta cu dreptate ? Care dorinţă le era refuzată pentru simplul motiv că îi deranja pe englezi ? Prididit de gînduri şi griji, se trezise din nou colindînd dealurile stîncoase, cîntărind cînd binefacerile catolicismului, cînd amestecul papei, şi căutînd o cale de înţelegere care mai lesne putea să-i apară în atmosfera de acasă, decît între zidurile clădirii Westminster. O bună parte din timp şi-l petrecea, aşadar, pe solul natal, repezindu-se în Anglia doar la dezbaterile parlamentare. Şi fiindcă Marie nu-l însoţea în acest du-te-vino, se aciuise pe lîngă nobila ei prietenă.

Petrecerile Ducesei erau din ce în ce mai răsunătoare, deşi existau cusurgii care pretindeau că prea invita pe oricine, fără să ţină seama de rang, de culoare politică, de moralitate şi chiar de bunele maniere. Ceea ce nu corespundea realităţii. Lady Glencora se ocupa personal de orice detaliu, şi nu trecea nimic cu vederea. Dealtminteri cei cu o judecată subtilă, constataseră că abila amfitrioană nu invita o singură fiinţă — bărbat sau femeie — dacă nu prezenta un interes momentan sau de perspectivă. Ştiind, bunăoară, că podoaba retorică a presei îl avantaja pe oricare din demnitari, se îngrijea să poftească reporteri şi editori care aveau posibilitatea să ridice în slăvi pe Alteţa sa Ducele de Omnium. Şi astfel un Broune — de la „Breakfast Table“ — apărea mai tot timpul pe pomelnicul invitaţilor la ospeţe, alături de Lady Carbury, soţia domniei sale. La fel şi cumsecadele Boocker, de la „Literary Chronicle“, precum şi alţii, pe care nu-i mai enumerăm. Dar nu numai gazetarii jucau un rol decisiv în viaţa unui cîrmuitor, ci şi negustorii bogaţi, fiindcă puteau să susţină ori, din contră, să torpileze bugetul de stat. Drept aceea, cuplul Mills Happerton, de curînd apărut în constelaţia magnaţilor, se număra deseori printre cei chemaţi. Un alt sector în permanenţă reprezentat era acela al magistraţilor de prestigiu, din care se puteau recolta viitorii legiuitori. Nici arta nu lipsea dintre breslele cultivate. Răsfă-

ţatul de-o clipă al scenei şi al Ducesei era un tînăr actor de compoziţie, socotit un Hamlet în carne şi oase. Pictura era prezentă printr-un maestru consacrat şi un tînăr dătător de speranţe, iar literatura, printr-un poetaş cu pana destul de firavă — deşi indestulătoare pentru scopurile Ducesei — şi un romancier cam slăbuţ — dar capabil şi el să aştearnă ce trebuia pe hîrtie. Prin urmare, lady Glencora nu scăpa din vedere nici un domeniu, iar dacă-i poftea şi pe truditorii în ale artei — cu condeiul sau cu alte mijloace de exprimare — o făcea la gîndul că fiecare putea să susţină în felul său Coaliţia Palliser, cum fusese botezat de curînd guvernul alcătuit de Duce.

— Cine e tipul de colo ? L-am mai văzut vînturîndu-se pe aici. Şi Ducesa parcă nu se satură să-i vorbească, observă domnul Rattler faţă de amicul său Roby.

Cu o jumătate de ceas înainte, încercase şi dînsul să lege o conversaţie cu gazda şi, vrînd să-i cîştige atenţia, începuse prin dezvăluirea unui secret politic de minoră însemnătate. Numai că lady Glencora nu prea-i băga în seamă pe subalternii gen Rattler, considerînd că serviciile lor se obţineau contra cost, şi odată ce primeau o simbrie, erau datori să-l slujească pe Duce fără să le mai caute în coarne. Asta nu excludea, totuşi, invitarea lor la recepţii, ori zîmbetul pe care-l primeau la venire. Dar atît, şi nimic mai mult. Iată deci pentru ce nu catadicsise să se întindă la vorbă cu domnul Rattler şi-l lăsase mofluz. Deşi ultragiat de modul cum îl tratase, proaspătul secretar general nu-i întorsese ofensa — deşi ar fi meritat-o cu prisosinţă. Dar oricare dintre prietenii amfitrioanei, ori dintre favoriţii ei, — bineînţeles trecători — puteau fi supuşi criticii !

— Tipul de care mă întrebi se numeşte Lopez, îl informă domnul Roby, şi este prieten cu Happerton. Se zice că scapără de inteligenţă,

— L-ai mai întîlnit şi prin alte case ? îl chestionă mai departe amicul.

— Da. Am fost împreună la un dineu.

— Nu l-am zărit niciodată în Parlament. Şi cu ce se ocupă ? continuă Rattler, agasat de ideea că un trîntor nenorocit pătrunsese în stupul harnicelor albine.

— Îmi închipui că face afaceri, îi răspunse celălalt, evaziv.

— E cumva asociat la întreprinderea Hunky ?

— Nu prea cred. Altfel mi-ar fi ajuns la urechi.

— S-ar cuveni să priceapă că unii oameni vin cu anumite interese la dînsa, bombăni domnul Rattler — prin „dînsa" vrînd să spună Ducesa. Aici nu se intră ca într-o casă oarecare. Iar dacă străinii poftiți beneficiază de influența Ducelui, își atrage neplăceri grave. Și ar trebui ca cineva s-o prevină.

— N-afe decît, rînji Roby. Dar acela n-am să fiu eu sau tu...

— În schimb pe Duce am să-l pun în gardă fără întîrziere, vorbi Rattler cu hotărîre. Și poate sincer convins de intenția mărturisită deși ne îndoim că avea și curajul s-o ducă la îndeplinire odată ce întîlnea privirea de gheață a mai-marelui său.

Festinul care suscitase discuția avea loc pe la mijlocul lunii iunie, dar pînă atunci Lopez mai fusese la două recepții, izbutind s-o cunoască personal pe Ducesă. Intrarea și-o făcuse cu tipica sa viclenie. Și iată în ce fel. Spre sfîrșitul primăverii, negustorii din City alcătuiseră o solie, cu scopul de a merge la premier și a-i solicita finanțarea unei noi curse poștale în Japonia — via San Francisco. În mod normal, Ferdinand Lopez n-ar fi avut ce să caute printre aleși, neavînd nici în clin, nici în mînecă cu Japonia. Totuși, se fofilase în grupul format și ajunsese în casa Ducelui. Ba mai mult. La plecare, găsise momentul prielnic de a-l măguli, făcîndu-se remarcat în chipul cel mai plăcut. Drept urmare, Alteța sa găsi de cuviință să-l cultive pe admirator, sugerîndu-i soției să-l treacă pe listele invitaților. Și astfel, defila pentru a treia oară printre florile, frumusețile și mărimile politice ale zilei.

— E cu cap aranjată recepția. Și cu gust, îi declară domnul Boffin, cu ochii la minunățiile ce-l înconjurau.

Lopez cinase cîndva la masa domniei sale, iar acum îl reîntîlnise, împreună cu doamna, și înfiripaseră o discuție. Domnul Boffin făcuse parte din echipa onorabilului Daubeny și, iubindu-și confrații conservatori mai ceva decît Papa catolicismul, refuzase să intre în Coaliția Palliser. Natural, se mîndrea cu dîrzenia ce-o arătase, muș-

cîndu-i pe cei cu vederi mai flexibile, care, în dorința de a perpetua guvernul Majestății sale regale, treceau cînd de partea conservatorilor, cînd de cea a liberalilor. De felul său era muncitor și cinstit — deși nu atît de cinstit ca să nu regrete marea sa probitate cînd vedea atîtea splendori împrejur. Căci vorba aceea, e ușor să nu te dedai la hoție și tîlhării cînd știi că te așteaptă blidul și lanțurile închisorii, dar cînd furtul și înșelăciunea îți aduc găteli rafinate, lux, bunătăți și chiar prețuirea semenilor, rezultatele cinstei parcă nu mai îmbie. De unde să aștepți recompensă ? Și cînd aveai s-o primești ? Care erau pedepsiții ? Și cine îi sancționa ? Iată o seamă de întrebări care nu își găseau cuvenitul răspuns, or atunci, de ce să mai osîndești un coleg pe motiv că intrase în echipa de Coaliție ? Cu gîndul la toate acestea, domnul Boffin se simțea tare descumpănit. Totuși deruta nu-i spulbera fățoșenia de a nu fi aderat la un compromis.

— E nemaipomenit ! se extaziase soția sa. În salonul de aici, parcă ai fi într-un paradis de rododendroni. Iar în cel de alături, într-un paradis de oglinzi. De cînd e Londra nu cred că s-a văzut atîta splendoare !

— Nici eu nu-mi aduc aminte să fi existat un nobil așa de bogat, încît să-și permită ce văd aici, sau cu atîta putere, ca să atragă în jur asemenea personalități, comentă domnul Boffin. Mă rog, n-am ce zice, dacă țara poate fi cîrmuită cu flori și cu oglinzi !

— Florile și oglinzile nu împiedică buna cîrmuire a țării, interveni Lopez.

— De asta nu prea sînt sigur, îl contrazise conservatorul. Cu toții știm ce i-au adus Romei antice jocurile și festinele.

— Ce i-au adus ? îl întrebă soția nerăbdătoare.

— Un om care a incendiat-o, drăguța mea. Și-a pus o fustă de satin, o coroniță pe cap, și a incendiat Roma ca să se amuze.

— Bine dragă, dar nu-l cred capabil pe Duce să îmbrace o fustă ! îl combătu consoarta cu profundă convingere.

— Iar eu nu cred că etalarea unui lux rafinat în reședința unui nobil extrem de înstărit ar avea darul să demoralizeze poporul, completă Lopez.

— Prin ce văd aici, se încearcă altceva, domnul meu. Anume, demoralizarea cîrmuitorilor, decretă Boffin încruntat. Şi mă bucur că am venit astă seară ca să văd măcar o dată ce se întîmplă. Fiindcă a doua oară n-am să mai calc pe aici. În calitatea pe care o am, de parlamentar independent, nu vreau să se spună de mine că frecventez saloanele Ducesei de Omnium.

Şi rostind aceste cuvinte, aprigul conservator îşi apucă soţia de braţ şi porni spre ieşire, spre regretul ei fără margini.

— Mă aflu într-o ţară a zînelor, îşi arătă încîntarea Lopez faţă de lady Glencora cînd o întîlni ceva mai tîrziu.

— Atunci vino şi plimbă-te printre zîne, îi răspunse Ducesa cu multă graţie. În fiecare miercuri seara mă găseşti în aceeaşi vîltoare.

În tălmăcirea lor practică, drăgălaşele cuvinte însemnau o invitaţie permanentă la sindrofii şi, totodată, un mare favor — se gîndise Lopez. Şi nu se înşela. Căci lady Glen avea obiceiul să se lipească de unii oameni fără nici un motiv, şi odată ce-i lua în braţe, rareori îi mai părăsea, la fel cum pe alţii nu putea să-i înghită, tot fără nici un temei, nutrindu-le toată viaţa aversiune. Spontană şi plină de toane în sentimente, pe cei îndrăgiţi îi răsfăţa ca zîna cea bună din basme, în timp ce indezirabilii erau torturaţi ca în iad. Spre norocul său, junele portughez nimerise în prima categorie, cucerindu-i bunăvoinţa prin glasul şi privirea sa galeşă. Însă de-ar fi fost întrebată pentru ce-l copleşea cu atîta solicitudine, ar fi răspuns cu seninătate că împlinea o rugăminte a soţului ei, uitînd că aceeaşi dorinţă, exprimată în alte ocazii, fusese respinsă cu duritate.

Printre invitaţii de atunci, se număra şi Barrington Erle — alt personaj cunoscut cititorului. Deşi politician cu vechime, mulţi îl considerau încă tînăr, poate, în primul rînd, din deprindere, şi apoi fiindcă nu îşi schimbase statutul. Era tot holtei şi ducea o viaţă de boemie, nu-l încolţise guta şi arăta aceeaşi cochetărie în felul de a se îmbrăca. Natural, părul se argintase, ca şi mustaţa şi favoriţii, pielea nu mai era chiar întinsă — divulgînd apariţia ridurilor la o cercetare atentă — iar în ţinuta vestimentară se iveau tot mai des umbrela şi pardesiul. De fapt se apro-

piase de cincizeci de ani. Şi cu toate acestea, colegii parlamentari, miniştrii şi soţiile lor îl socoteau foarte tînăr. Ba chiar prea tînăr pentru a fi ministru plenipotenţiar în Irlanda — susţinuseră unii. Dealtfel, Erle refuzase această funcţie, acceptînd în schimb conducerea poştei — spre satisfacţia subalternilor de acolo, care se văzuseră cu un şef „cavaler". Aşa cum se ştie, slujba respinsă trecuse asupra lui Phineas, mai tînăr cu zece ani decît Erle, dar ca înfăţişare mai vîrstnic, din cauza necazurilor prin care trecuse. Pe cei doi îi legau ani îndelungi de prietenie şi amintirea unor lupte politice duse umăr la umăr. De aceea, cînd Barrington dădu peste Marie Finn în vălmăşagul recepţiei la care se afla, se grăbi s-o întrebe :

— Cum se împacă amicul meu Phineas cu postul primit ?

— Nădăjduiesc că nu foarte bine, îi replicase aceasta.

— Cum de vorbiţi aşa ? se miră Erle Poate fiindcă vă lasă atît de mult singură ? !

— Nu pe motivul acesta, îl combătu Marie cu obişnuitul ei calm. Nu m-ar necăji lipsa lui dacă l-ar aştepta satisfacţii. Dar ştiu că, pe măsură ce se ambalează în activitate şi în speranţa trandafirie că va aduce o mare binefacere ţării, se expune unei decepţii devastatoare. Căci dacă ne gîndim bine, ce mare lucru poţi face în politică ?

— După mine, Finn e mult prea zelos. spuse Barrington, ca unul ce-l cunoştea.

— Aveţi perfectă dreptate, încuviinţă Marie. Iar omul zelos mai are şi alte păcate. E foarte sensibil ; nutreşte speranţe deşarte ; îşi pierde lesne încrederea şi cade în disperarea cea mai cumplită ; îi disprefuieşte pe alţii... Pe scurt, are toate premisele existenţei nefericite.

— Triste premise pentru viaţa de mîine a lui Phineas ! constată prietenul cu tristeţe.

— Să nu vă închipuiţi, însă, că-l vor zdrobi. A dovedit că are necesara putere de a se redresa. Totuşi nu trebuia să-şi aleagă cariera politică, fiindcă-i lipseşte structura care se cere în Anglia. Vi-l amintiţi pe lordul Brock ?

— Bineînţeles. Ce om minunat ! îl admiră Barrington. Cum era posibil să-l uit ; cînd dumneavoastră, atît de tînără, îl ţineţi minte ?

— Femeia se lansează mult mai din vreme în societate. Pe cînd bărbatul e încă student şi trage la rame în competiţiile dintre colegii, pentru ea, lumea din jur nu mai are secrete, se explică doamna Finn. Dar să revenim la lordul Brock, despre care vorbeam. A fost idealul politicianului din Marea Britanie. Îşi iubea ţara cu pasiune şi dorea să fie regină între naţii — cum dealtminteri o socotea. Însă această supremaţie nu o vedea realizată prin ameliorări grandioase. Ci lăsînd lucrurile să evolueze normal, cu cîte o mică îndreptare ici, colo, cerută de împrejurări. După această concepţie a cîrmuit Anglia. Vădea mai multă încredere în oameni decît în măsuri, şi atîta timp cît se simţea flancat de loialitate, era împăcat sufleteşte şi totodată convins de binele patriei. Nu suferea niciodată cînd i se respingea o reformă. În schimb, îl exaspera implicarea în orice conflict. Cu toate că, şi în astfel de cazuri, ştia să se apere, şi pînă la urmă avea satisfacţie. Cam aşa a fost lordul Brock — imaginea omului de stat ideal. Pe cînd cel excesiv de sensibil, de onest şi dornic de schimbări grabnice, nu-şi va găsi liniştea şi nici împlinirea visată.

— Sînt impresionat de ce am auzit, doamnă Finn, îi declară Barrington Erle. Sînteţi prima făptură la care descopăr o competenţă absolută în materie. Cum de aţi dobîndit-o ?

— De la căsătoria cu Phineas, am urmărit cu atenţie şi pe viu — cum s-ar zice — politica.

— Şi nu v-a scăpat nimic, o admiră vechiul parlamentar. Ce foloase aţi aduce ca deputată şi membră a guvernului !

— Credeţi că aş avea răbdarea să zac nopţi de-a rîndul pe băncile Camerei ? Ferească-mă cerul ! se scutură Marie. Mă întreb cum de rezistă bărbaţii ? ! Lectura e interzisă. Cugetarea zădărnicită de cuvîntări. Conversaţia e privită rău, şi deci nu se practică. Aşa că ce le rămîne ? Să asculte discursurile rostite. Însă nici asta nu cred c-o fac. E împotriva firii să urmăreşti ceasuri în şir ucigătoarele platitudini debitate de oratori. Şi atunci, oamenii lîncezesc pe jumătate adormiţi. Ceea ce nu-i o plăcere, firește. E de ajuns să priveşti banca guvernului în luna iulie, ca să te

îngrozești și să-ți fie milă. Ai senzația că te afli într-o infirmerie cu bolnavi care trag să moară.

— Numai așa se învață politica, surîse Barrington Erle. Dar ați uitat biblioteca și fumoarele în care ne mai găsim refugiu...

— Vai, scuzați-mi omisiunea, îi ripostă amuzată. Și slujbașii de rînd pot citi ziarele la serviciu în loc să muncească. Dar asta se cheamă chiuleală. Dealtfel i-am văzut pe miniștrii venind lunea și miercurea, la dineurile Ducesei, cu mutrișoare ca de școlari care absentează nemotivat. Or, cred că femeia nu merită să îndure restricții atît de rigide.

— Se pare că nu veți lupta niciodată pentru emancipare, o întărîtă Erle.

— Nici într-un caz de la tribuna întrunirilor publice sau printr-o dispoziție dată de Parlament. Sînt animată de idealuri măreție în legătură cu drepturile femeii, iar cele două modalități nu fac decît să le compromită. Dar să renunțăm la politică, și mai degrabă spuneți-mi cum vă plac seratele Ducesei.

— Lady Glen este o femeie la fel de valoroasă ca și dumneavoastră — dacă nu cumva vă și întrece, pentru că dînsa nu se cramponează de nici o piedică.

— Pe cînd eu îmi fac scrupule.

— Ați ghicit. Ducesa este lipsită de acest complex. Nu probitatea îi asigură verticalitatea morală, ci sentimentele și convingerile nutrite. Vă rog s-o priviți în ce chip îi vorbește nobilului Orlando Draught, pe care-l detestă și totodată îl disprețuiește. Sînt sigur că în sinea dînsei așteaptă ziua cea fericită cînd Ducele l-ar putea azvîrli pe sir Orlando din jilțul de lider al Camerei, înlocuindu-l cu un liberal de-al său — ca mine ori altul. Desigur că fericita zi, scontată de lady Glen, n-o să vină nicicînd, deși o așteaptă cu nerăbdare și încredere, iar între timp, îl îmbrobodește pe sir Orlando, spunîndu-i verzi și uscate la ureche, spre marea lui încîntare. Musafirul crede tot ce-i îndrugă, pe cînd Ducesa-i sondează credulitatea prin fiecare cuvînt ce i-l ciripește.

— Ce ziceți de reședință ? I-a imprimat o strălucire feerică, nu ? reveni Marie asupra întrebării inițiale.

— Într-adevăr, e superbă, dar și cheltuiește enorm.

— Ce importanță au banii ?

— Poate nici una — dacă pe Duce îl mulțumește ce vede. Deși trăiam cu impresia că nu-i place să facă paradă de actuala sa funcție. Dar ia priviți-l ! Îl vedeți acolo, în colț, cu bătrînul St. Bungay ? După expresia feței, nu s-ar zice că este încîntat. Nu credeți ? În orice caz, nu s-ar putea spune că e stăpînul acestei case feerice. Aproape că s-a ascuns de ochii celor prezenți. Acum, cînd îl privesc cu atenție, îmi dau seama că nu-i convine petrecerea.

— Totuși încearcă să-i placă tot ce îi place Ducesei, adăugă doamna Finn.

Deoarece Phineas lipsea din metropolă — fiind reținut de treburile sale în Irlanda — iar lady Glen apela mereu la sfaturile și ajutorul soției sale, Marie se mutase vremelnic în reședința Carlton Terrace. Aici se țineau sfaturile dinaintea primirilor, și tot aici se împărtășeau impresiile prilejuite de fiecare dineu sau recepție. Cum se întîmplă și în seara aceea.

— Ai mai întîlnit un om așa de exasperant ? îi zise Ducesa de cum rămaseră singure.

— La cine te referi ? întrebă Marie confuză.

— Uff, Dumnezeule ! La Plantagenet, la cine altul pe lume ? ! Crezi că mai există un specimen care, în mijlocul gloatei de invitați și în postura de amfitrion, vorbește doar cu o singură persoană, stînd pitulat într-un colț ? Cum e posibil să facă asemenea gafă, cînd se știe prea bine ce înseamnă să-ți cîștigi popularitate în țara noastră. Este unicul suport al unui conducător... .

— Vrei să spui popularitate politică, necum socială, o întrerupse amica nedumerită.

— Și una și alta merg mînă în mînă. La ce mă mai întrebi ? se enervă Ducesa. Ai văzut doar atîtea cazuri nefericite și în zilele noastre, tot de pe urma lipsei de popularitate. Parcă echipa lui Gresham de ce a căzut ? Pentru că n-a știut s-o cîștige. E clar ? Iar Plantagenet apare în mijlocul invitaților, și o jumătate de ceas șușotește cu babalîcul St. Bungay ! Mai bine nu se arăta la față, fiindcă atunci musafirii și-ar fi închipuit că citește rapoarte parlamentare, lucrează la sistemul său zecimal ori pregătește un discurs. Nu să-mi stea bot în bot cu celălalt Duce ! Uff, cît îi urăsc pe Duci !

— Discută cu amicul St. Bungay fiindcă e sfetnicul cel mai apropiat, încercă Marie s-o domolească. Acum cîţiva ani ar fi apelat la onorabilul Mildmay.

— Ascultă-mă, dragă, vorbeşti cu mine de parcă aş fi un copil, se burzului Ducesa de-a binelea. Ţi-oi fi imaginînd că nu ştiu de ce se consultă cu bătrînul şi nu cu oricare altul dintre invitaţi ? Sînt perfect conştientă că nu şi-l alege dintr-o vanitate prostească ce ţine de rangul nobiliar. Dar ce mă doare pe mine este cu totul altceva. Anume impresia pe care a lăsat-o oaspeţilor. În loc să le facă pe plac, să se ocupe de ei cum s-ar cuveni, dumnealui se ascunde. M-ai văzut cît am stat lîngă blegul de sir Orlando, înşirîndu-i vrute şi nevrute, pînă am ostenit, cînd, de fapt, în loc de palavrele mele, ar fi fost de ajuns o singură propoziţie şoptită de Plantagenet, vezi Doamne, în secret ! Şi apoi, de ce nu le adresează cuvîntul soţiilor de înalţi demnitari, că doar nu îl muşcă ? Dealtfel nici ţie nu-ţi spune o vorbă, deşi, tu, draga mea...

— Pe mine lasă-mă la o parte, fiindcă nu mă formalizez, o linişti Marie.

— Dar să nu vorbească cu nici o femeie ? Timp de patruzeci de minute, cît a catadicsit să rămînă în saloane, nu a rostit o silabă nici unei doamne... L-am urmărit dinadins. Or, de-mi joacă asemenea feste, cum o să-l menţin prim-ministru ? Mai bine mă duc la culcare... şi o săptămînă cred că am să zac.

CAPITOLUL XII

IVIREA PRIMILOR NORI

Cu toate carenţele Ducelui în sectorul relaţiilor sociale, care, precum s-a văzut, o proiectau pe lady Glencora în genunea celei mai autentice disperări, coaliţia Palliser s-a dovedit reuşită în primele luni ale existenţei, infirmînd unele profeţii ce-i fixaseră o singură lună de vieţuire. Unii parlamentari — ca lordul Fawn, spre exemplu, sau ca

dîrzul conservator Boffin — trecuseră prin clipe de mare derută, neştiind încotro s-o apuce pînă şi în lăcaşul Westminster. Cum să se aşeze chiar în spatele băncii miniştrilor de pe care fuseseră măturaţi ? Dar nici în rînd cu opoziţia parcă nu îndrăzneau să se instaleze. Ar fi avut locuri la dispoziţie în partea rezervată independenţilor şi, de fapt, acolo ar fi trebuit să şi stea ca deputaţi fără funcţii în administraţie. Dar cum să apară într-o zonă în care nu călcaseră niciodată ? Li se părea degradant. Şi astfel, frămîntaţi de insolubila lor dilemă, se tot rugaseră cerului să vadă încolţind seminţele slăbiciunii pe care le şi zăriseră în jurul proaspetei coaliţii, spre a rodi sute de stîngăcii, greutăţi şi tot soiul de complicaţii, care s-o compromită. Spre ghinionul lor, însă, în lunile ce urmaseră, guvernul fusese ferit de primejdiile invocate, fie graţie premierului şi priceperii sale, fie silinţelor depuse de lady Glencora ori poate experienţei versatului preşedinte al cabinetului — ducele de St. Bungay. Oricare ar fi fost, însă, factorul salvator, fapt este că în locul sumbrelor proorociri înflorise încrederea în meritele noii conduceri — merite, pe care, în parte, le şi avea. O dovadă dintre cele mai grăitoare o punea la îndemînă impasul autoguvernanţilor Irlandei, care îşi pierduseră pămîntul de sub picioare. Iar explicaţia era următoarea : guvernul instaurat se putea dispensa de sprijinul lor şi, ca atare, nu le cînta în strună. Ba chiar îşi îngăduise luxul de a recunoaşte pe faţă crasa absurditate a formulei ce-o vînturau. Ceea ce deranjase pe mulţi, cum era şi de prevăzut. Şi mărturiile nu întîrziaseră să apară. Vreo doi fruntaşi, din tagma suspomeniţilor autoguvernanţi — care, de fapt, îmbrăţişaseră cauza irlandeză numai ca să ajungă membri în Parlament, să cuvînteze de la tribuna acestuia şi astfel să-şi cîştige notorietate începură a vocifera, pretinzînd că echipa de coaliţie luase fiinţă cu unicul scop de a submina idealurile Irlandei. Contrar aşteptărilor, detractorii nu primiseră clasicele riposte, coaliţia simţindu-se prea tare pe situaţie ca să catadicsească a le pronunţa. Atitudinea produsese o impresie excelentă, însă nu anulase vrăjmăşiile care mai existau. O mînă de liberali, credincioşi vechilor crezuri, făceau tărăboi de cîte ori se ivea un prilej. Or aceştia nu puteau fi sfidaţi, deoarece printre ei se aflau economişti

de prestigiu, radicali răi de gură și îndoctrinați pînă în măduva oaselor, oameni cu situație și faimă care, în vremuri nesigure, beneficiau de favoruri considerabile, în sensul că dregătorii nu știau cum să-i perie, să le dea întîietate la cuvîntări, la votare și în toate ocaziile, deși, după hatîrurile acordate, nu-i așteptau fireștile mulțumiri, ci mai de grabă bice în spinare... Deci cu astfel de inamici nu era de glumit, și ca atare coaliția Palliser nu-i pusese cu botul pe labe, după cum procedase cu autoguvernanții Irlandei. Ar fi fost prematur să-i alunge ori să-i lase să trăncănească înaintea băncilor goale. Cea mai prudentă formulă era să răspundă prin nepăsare. Și se adoptă o indiferență totală.

Drept urmare, glasul vrăjmaș începu să se ascută, anunțînd tradiționalul gîrbaci. Dar cînd încercă să-l administreze, spinările amenințate dispărură pe ușă. Manevra derutase dușmanul, însă dezavantaja și guvernul, deoarece, observîndu-se că la orice atac dregătorii se strecurau, scăpînd neatinși, apărătorii căzuseră în apatie, devenind poate chiar sfidători. Climatul creat nu putea fi trecut cu vederea de vigilentul și binecunoscutul orator domnul Turnbull, care se și repezi la Ducele de Omnium, întrebîndu-l dacă se crede suficient de puternic pentru a cîrmui țara nesocotind măruntele norme ale Parlamentului. Întrebarea fusese rostită cu un aer de maximă gravitate, urmărind să producă asupra celor de față o impresie zguduitoare. De fapt, onorabilului tribun îi displăcuse de la bun început coaliția. Și nici n-ar fi putut fi altminteri, cînd nimic nu-i fusese vreodată pe plac. Chiar în ceruri să fi ajuns, tot n-ar fi fost mulțumit pînă nu le aplica heruvimilor gîrbaciul constituțional, cu o duzină de noduri. Iar aici, pe pămînt și în Parlament, nu se împăcase nici cu propriii confrați. Nu existase un singur premier liberal pe care să nu-l fi luat în răspăr, și, slavă cerului !, apucase destui de cînd era deputat. Or, dacă nu-i agrease pe liberali, cum era să înghită o echipă de coaliție ? ! La sfîrșitul interpelării — care ținuse cam multicel — domnia sa repetă întrebarea inițială, după care se reașeză cu foială și indignare pe bancă, sperînd să sugereze prin atitudinea aferată gîrbaciul la care încă nu recursese. Cimiliturile nobilului Orlando Draught, servite în chip de ripostă, au fost, în

felul lor, izbutite, deși oratorul nu așteptase neapărat un răspuns. În ce chip l-a primit, nu se știe, și ar fi hazardată orice presupunere pe care am încerca-o. Dar un lucru e cert. Anume că, semeția arătată de sir Orlando, afirmînd că actuala coaliție se simțea mult prea tare ca să ia în seamă atacurile, a cam deranjat asistența. Anumiți liberali — ca Barrington Erle și Rattler — au tresărit cu îngrijorare, conștienți că plenul parlamentarilor nu era întru totul de partea conducerii de acum și, prin urmare, nu putea fi tratat cu nesocotință. Așa că sir Orlando Draught greșise cu ifosele pe care și le dăduse, și trebuia să i se atragă atenția. Personal nu se bucura de cine știe ce simpatie. Or, ca să faci pe semețul, se cerea mai întîi să fii agreat. În concluzie, intervenția sa fusese neinspirată, lăsînd guvernul descoperit în fața primului atac serios.

Barrington Erle îi împărtășise această neliniște și amicului său Phineas Finn, reîntors din Irlanda, la chemarea lui Rattler, probabil. Vechii prieteni se revăzuseră nu în Cameră, ci la clubul „Brooks", în pauza dintre dezbateri, și continuaseră să discute pînă la orele nouă, în acea seară de joi.

— Ia spune-mi și despre tine cîte ceva, îl întrebase Barrington după ce-l forfecase pe sir Orlando. Cum îți place Fenix, de pildă ?

— Dacă te referi la faimosul castel, află că nu e pe gustul meu.

— Dar Tyrone îți face cumva necazuri ? îl descusu Erle, referindu-se la guvernatorul Irlandei, un conservator de viță nobiliară și foarte colțos pe vremuri.

— Mă tem că eu îi cam dau de furcă, mărturisi Phineas.

— Așa ceva nu mă miră, surîse prietenul semnificativ.

— Cum ar putea fi altminteri ? Există vreo punte de înțelegere între mine și el ? Tyrone a fost educat în atmosfera ultraprotestantismului, cînd un papistaș era urît de moarte. Acum cînd deține o funcție așa de înaltă, e normal să nu-și mai arate cumplita lui ură — sau nici într-un caz cînd e vorba despre Irlanda. Doar știe că nu-i

şade bine unui guvernator să fie orangist [1]. Însă cum ar putea să gîndească la fel cu mine ?

— Orice reticenţă dispare cînd lucrezi cot la cot cu un om.

— Asta se întîmplă cînd se porneşte la treabă cu vederi oarecum comune, ripostă Phineas. Dar n-ai prefera să plecăm de aici ? Nu ţi se pare prea cald ?

— Să mergem, încuviinţă Erle, deşi nu mi-e cald pînă nu m-oi înfierbînta tu cu argumentările.

— De astă nu-ţi fie teamă, fiindcă nu mai am argumente, îl preveni amicul zîmbindu-i amar. Desigur, la prima vedere, situaţia pare uşoară în Irlanda, atît de simplă şi lesnicioasă, încît lordul Tyrone îşi imaginează că se vor întoarce frumoasele vremi de odinioară, cînd guvernatorii puteau să conducă, necum să fie conduşi.

— Dar e destulă linişte în Irlanda de azi — nu se aplică legea marţială, nu s-a suspendat *habeas corpus* sau mai ştiu şi eu ce...

— Astea ne-ar mai lipsi ! răsuflă Phineas.

— Şi totuşi, dacă s-ar suspenda *habeas corpus*, pe o anumită perioadă de timp, poate ar fi spre binele irlandezilor. Cine ştie ? Ori poate spre răul lor ? ! Oricum nu e cazul să te frămînte această alternativă. Ai în vedere vreo legiuire pe care s-o propui Parlamentului ?

— Ce rost are întrebarea ta ? Doar ştii că irlandezii îşi visează o lege de covîrşitoare însemnătate.

— E absurdă, şi sînt prea dibaci ca să nu-şi dea seama şi ei. Prin asta şi-ar atrage un imens neajuns, pe care desigur nu-l vor.

— Ba poporul ar vrea, fiindcă nu cunoaşte dedesubturile politice. Există comitate întregi în care, dacă s-ar supune la vot legea autoguvernării, ar întruni în unanimitate sufragiul alegătorilor. Numai reprezentanţii englezi s-ar opune.

— E o aluzie la tine ? Adică nu le-ai acorda autonomia în conducere ? rămase Barrington Erle surprins.

— Cu nici un preţ nu le-aş da-o, confirmă Phineas. E ca şi cînd l-aş lăsa pe feciorul meu să se ducă de rîpă,

---

[1] Membru al partidului ultraprotestant din Irlanda de nord.

fiindcă mi-a cerut acest drept. Eu mă gîndesc, dimpotrivă, să-i conving pe orice cale că nu cîştigă nimic de pe urma autoguvernării — că impozitele vor fi mai mari, proprietăţile mai nesigure ; viaţa lor mai primejduită ; traiul mai greu şi visul de propăşire ca naţie mai depărtat ca oricînd.

— Nu tu vei reuşi să-i convingi de toate acestea, ci existenţa de zi cu zi. Aminteşte-ţi că heptarhia [1] nu s-a transformat peste noapte într-o naţie.

— De acord, încuviinţă Phineas. Dar pe atunci oamenii erau cîrmuiţi, aşa că se puteau mlădia — după cum s-a şi dovedit. Sînt sigur că şi în Irlanda există un strat de localnici — deasupra populaţiei rurale — care ar înţelege situaţia ţării, iar mai pe urmă ar deschide ochii şi ţărănimii. Dar înainte de toate, ar trebui convinşi să renunţe la necurmatele lupte religioase. Pentru că şi în clipa de faţă, ideea autoguvernării este considerată de gloată drept o armă ce poate fi folosită împotriva protestantismului, după cum o doreşte Papa.

— El e capul tuturor răutăţilor ! exclamă Barrington enervat.

— Francezii l-au îngrădit chiar într-un ev timpuriu, cînd religia încă nu devenise o farsă. La fel s-a întîmplat şi în Italia...

— Într-adevăr, şi acolo l-au pus la punct, întări Barrington.

— Şi totuşi, marea majoritate a oamenilor sînt catolici fervenţi. Mai mult chiar. În unele ţări, se fac încercări susţinute pentru a-i menţine influenţa, în speranţa recîştigării puterii de altă dată. Dar în timp ce în anumite părţi ale lumii tentativele eşuează — şi odată cu ele puterea bisericii e strivită — în Irlanda sporeşte mereu, avînd în momentul de faţă aceeaşi amploare de acum cincizeci sau chiar douăzeci de ani.

— E şi normal să se întîmple aşa, cînd noi încurajăm agresiunea papală, în loc să-i ridicăm stavile în cale, vorbi Erle cu aprindere. În vreme ce alte ţări aplică restricţii, Marea Britanie le suspendă. Nu degeaba se crede la Roma

[1] Perioada celor şapte state anglo-saxone.

că-i avem la inimă ! Englezii catolici sînt liberi să spună ce vor şi să tipărească orice.

— Şi totuşi, nu avem un catolic în Parlament, pe cînd evrei, o mulţime, aminti Phineas. Şi ce populaţie numără Anglia în clipa de faţă ?

— Iar tu ai de gînd să înlături toate metehnele astea, avîndu-l în coastă pe Tyrone, care le-ar lăsa neatinse ? Ei bine, află că mai degrabă-i împărtăşesc punctul de vedere, pufni Barrington exasperat.

— Potoleşte-te omule ! îi zise prietenul abătut. Nu mă văd aducînd vreo prefacere ori măcar să fac încercări în această direcţie. Patriotismul meu nu îmbracă straiele vitejiei, ci doar ale sfintei nemulţumiri. Lordul Tyrone consideră că, atîta timp cît ilustrele doamne din Dublin dănţuiesc la castel, iar pomelnicul ucigaşilor de la sate nu se lungeşte, ţara este admirabil diriguită. Pe cînd eu sînt de altă părere. Asta e tot.

La cîteva zile după discuţia mai sus relatată, coaliţia Palliser se trezi în faţa unei dileme. Totul pornise de la ivirea neaşteptată a unei funcţii vacante în rîndul legiuitorilor — o funcţie de răspundere şi prestigioasă, dar nu dintre cele mai însemnate. Sir Gregory Grogram — om cu voinţă şi hotărît să ajungă pair — o refuză categoric, chibzuind că, şi dacă se alegea praful de coaliţie, liberalii tot rămîneau în ascensiune, croindu-i cale spre jilţul Preşedintelui Camerei. În schimb, sir Timothy Beeswax, principalul Consilier al Coroanei, văzuse o mană cerească în postul creat şi, fără a sta mult în cumpănă, anunţă că l-ar vrea. Ca pînă la urmă să nu-i fie dat. Deşi după o rînduială mai veche — sau mai curînd o deprindere — cu siguranţă îl căpăta. Dar un fost premier — ori mai curînd un sfat al miniştrilor — desfiinţase rînduiala cea veche, fiind socotită o gugumănie, iar dregătorii de azi nu-i găseau nici un merit legiuitorului Timothy Beeswax ca să primească slujba rîvnită. Şi astfel i se comunicase că nu i se poate încredinţa. Dar nu fiindcă n-o meritase. Ci pe motivul serviciilor valoroase pe care le aducea Parlamentului, unde era exclus să fie înlocuit. Aşa cum se întîmpă mai totdeauna, refuzul prilejuise comentarii şi presupuneri printre colegii năpăstuitului. Unii îşi dădeau cu părerea că nu fusese numit pe seama pripelii şi a firii sale

neostoite. Alţii că prea se ridicase de grabă dintre membrii de jos ai cinstitului Parlament şi deci nu i se cuvenea slujba la care poftise. Iar lordul Ramsden — conservator, şi prin urmare, confrate — susţinea că oricît de grabnic se înălţase, nu se bucura încă de nici o faimă. Derutat şi umilit, sir Timothy îşi prezentase demisia. Ca mai pe urmă s-o ceară înapoi. Ceea ce nu era admisibil, vocifera sir Gregory Grogram, care o viaţă întreagă nu-l avusese la suflet. O dată demisionat, nu mai exista cale de întoarcere, stăruise sir Gregory pe lîngă Alteţa sa Ducele de Omnium. Dar spre norocul bietului sir Timothy, nu i se hotărî soarta pînă nu se ceru şi părerea ducelui de St. Bungay. Or, acesta era vestit pentru grija faţă de simbriaşii Coroanei. Aşa că hîrtia demisionării a fost înapoiată celui în drept, locul vacant rămase neocupat, iar dilema nerezolvată.

După zadarnica tevatură cu sir Timothy Beeswax, coaliţia trecu printr-un alt examen — de astă dată mai serios ca proporţii şi implicaţii. Amintim că la departamentul finanţelor se afla onorabilul Monk, care îl acceptase numai datorită repetatelor rugăminţi ale Ducelui. Amintim, de asemeni, că noul guvern se închegase abia în luna aprilie, şi deci era de aşteptat ca prezentarea bugetului să sufere întîrziere. Şi totuşi, inerenta lui amînare stîrni discuţii aprinse. Ca după aceea, să fie primit cu entuziasm. Aidoma naşterii unui prunc. Comparaţia pare a fi nimerită, întrucît şi bugetul şi noul născut prilejuiesc o bucurie nespusă la apariţie, iar cu trecerea timpului, şi unul şi altul sînt despuiaţi, cîntăriţi, cercetaţi, primeniţi, căutîndu-se parcă justificarea exultării iniţiale. Dar vai !, dolofanul din leagăn nu mai pare atît de frumos în mîinile noastre ! Întocmai ca şi bugetul, forfecat de o întreagă adunare.

Cel pregătit de onorabilul Monk trebuia nu doar să fie „frumos", ca pruncul din metafora folosită, cît mai ales să-i încînte pe cei care-l aşteptau în credinţa că vor suferi o cruntă dezamăgire. Pentru că actualul buget — se cuvine a se preciza — era menit să asigure „profitul" unor oameni cu greutate, atît financiară, cît şi politică. O parte din ei se aflau chiar în clădirea Westminster, printre parlamentari. Iar „profitul" ce-l urmăreau cu sufletele la gură se numea „brevetul berarilor". Deci aceasta era cheia bugetului, aflată în mîinile domnului Monk, şi o bună

parte din prea stimabilii deputați îl fixau cu emoție, să vadă dacă le-o va întinde. Pentru a fi înțeleasă încordarea din atmosferă, trebuie din nou precizat că negoțul berarilor era de multă vreme în primejdie. Ani în șir se făcuseră presiuni pentru reînnoirea necesarelor autorizații. Întocmai ca în politică. Fiindcă e lucru știut că orice măsură, cît ar fi de folositoare, nu prinde viață dacă nu se insistă pe lîngă dregătorii chemați s-o aprobe. Cunoscînd acest adevăr, berarii trimiseseră solie după solie la miniștrii finanțelor. Și nu la întîmplare ori formate din te miri cine. Ci numai din oameni aleși pe sprînceană. Spre exemplu, fiecare deputăție întrunea cel puțin patru parlamentari, în timp ce restul negustorilor ce intrau în alcătuire aveau atîta bănet, că puteau cumpăra jumătate din Londra. Și încă ceva. Nu existase fabricant de bere în Parlament — fie liberal sau conservator — care să nu fi pus umărul la înființarea coaliției Palliser. De aceea ar fi fost o batjocură să li se tragă clapa, după cum se temeau. O dată trădați, nu le rămînea altceva de făcut decît să treacă în opoziție. Dar pînă își vedeau soarta cu ochii, ședeau crispați și gata de luptă.

Fără s-o bănuiască, domnul Monk se războise ca un viteaz. Cei mai mulți dregători oscilaseră, înclinînd spre soluția ridicării brevetelor. Însă ministrul finanțelor se consultase cu premierul și primise îndrumarea să nu cedeze sub nici un cuvînt. Ducele se arătase neînfricat și credincios slujbaș îi urmase exemplul. Pînă la dezbaterile ce aveau să înceapă, anumite gazete ațîțaseră spiritele prin părerea mereu vînturată că actuala coaliție se putea lăuda cu tăria sa dinlăuntru, dar în nici un caz cu finanțele, sector în care șchiopăta în mod sigur. Opinia presei îl duruse pe Duce, deoarece, nu de mult, el însuși condusese finanțele și se dovedise extrem de abil. Cum se va arăta și acum. Berarii trebuiau apărați — deși, între timp, se votase un amendament potrivnic, într-unul din comitetele Parlamentului, care semănase convingerea destrămării guvernului și a demisionării domnului Monk din funcția pe care o deținea.

În acest moment de răscruce fusese chemat de urgență și Phineas, iar dezbaterile s-au transformat într-o bătălie dintre cele mai aprige, care a durat cîteva nopți. Izbînda

a fost de partea lui Monk. Berarii s-au văzut cu brevetele reînnoite, chiar dacă negoțul lor însemna „una din plăgile fiscului" — după exprimarea preanobilului Burton.

Coaliția ieșise victorioasă — fie și cu prestigiul știrbit.

CAPITOLUL XIII

TÎNGUIRILE DOMNULUI WHARTON

Mînat de disperare și furie, domnul Wharton dăduse buzna în salonul cumnatei sale, acuzînd-o că-i înșelase buna credință. Fiindcă numai așa putea tălmăci recentele declarații ale fetei.

— Mi-ai nesocotit voia, m-ai indus în eroare ! striga cît îl ținea gura, comițînd față de gazdă o mare grosolănie, care o avantaja negreșit.

Dar purtarea lui era întru totul îndreptățită. Doamna Roby îi încălcase cuvîntul, dovedindu-se nevrednică de încrederea arătată. După ce-i destăinuise intențiile lui cu privire la Emily — închipuindu-și că suplinește într-un fel pe defuncta ei mamă — le zvîrlise deoparte și procedase tocmai pe dos, lăsîndu-i iluzia că le respecta cu sfințenie. Totul fusese o simulare. Însă cum să i-o dovedească ? Anumite argumente își găseau infirmarea în chiar faptele lui. Spre exemplu, voise ca Emily să-l vadă cît mai puțin cu putință pe venetic, și cu toate acestea nu avusese tăria de a-i interzice să-l întîlnească. Ba o dusese el însuși la un dineu, unde știuse precis că vor fi împreună. Și totuși, cumnata îl înșelase, fiindcă, după faimosul dineu, aranjase — rugată probabil de portughez și în orice caz fără știința copilei — o întrevedere la ea. Astfel că Emily se trezise față în față cu Lopez, care avusese prilejul să-i spună tot ce-i ședea pe suflet. Ca și Emily, dealtminteri. În primul rînd, fata îi adusese la cunoștință că nu concepea să se logodească fără consimțămîntul părintelui. Însă de avea să-l primească, nu mai șovăia nici o clipă. Nu-i ascunsese dragostea ce i-o purta ; nici hotărîrea de a-i rămîne

fidelă. Inima ei îi aparţinea. Dar încheiase un legămînt înaintea tatălui de care nimeni n-o va determina să se lepede. Iar la urmă, după ce terminase mărturisirile, Emily sugerase să nu se mai vadă, pentru că orice întîlnire însemna numai suferinţe. Mai adăugase că-i dă dezlegarea să folosească în faţa tatălui ei orice argument ce ar putea să-l înduplece. În seara aceleiaşi zile, îl înştiinţase chiar Emily de cele întîmplate, relatîndu-i discuţia fără a omite un cuvînt, şi reînnoind asigurările de supunere filială cu o durere în glas şi un aer chinuit de martiră ce-i sfîşiaseră inima domnului Wharton.

— Se vede că mătuşa l-a invitat anume ca să vă revedeţi, încercase avocatul s-o iscodească.

Dar Emily nici n-o învinui, nici nu-i luă apărarea.

— Nu ştiu în ce scop l-a chemat, dar mie nu-mi anunţase venirea lui.

— De asta sînt sigur, se bucură tatăl în sine. Sînt convins că te-ai dus fără să bănuieşti ce te aşteaptă. Şi nu-ţi imput nimic, draga mea, afară de convingerea pe care o nutreşti că înţelegi viaţa mai bine ca mine.

Dialogul se încheiase aici, după care bătrînul se perpelise jumătate din noapte, avînd, pe de o parte, presentimentul că pînă la urmă va trebui să cedeze, iar pe de alta, certitudinea că, cedînd, îi primejduia fericirea copilei.

Numai cumnata lui avea toată vina, îşi spunea otrăvit şi, în dimineaţa următoare, îi şi ceru socoteală.

— Mi-ai nesocotit voia, m-ai indus în eroare ! o acuză de cum ajunseră în salon.

— Ce vrei să spui ? Nu pricep, se arătă doamna Roby perplexă.

— L-ai adus aici, în casă, pe portughez, ca s-o curteze pe fiică-mea !

— Nici prin minte nu mi-a trecut să fac una ca asta, se disculpă acuzata. Şi apoi, nu mi-ai spus că nu le interzici să se vadă ? Ori cum domnul Lopez vine mereu pe la noi, puteam să-i spun dintr-o dată subretei să nu-i mai deschidă ? N-ar fi sunat deplasat ? Ia gîndeşte un pic. Dacă ai chef să te cerţi, nu pot să te opresc. Însă te asigur că m-am silit totdeauna să-i fiu nepoatei mele o prietenă devotată.

— Consideri prietenie s-o aduci față în față cu un aventurier blestemat ?

— Zău că nu pricep de ce l-oi fi numind aventurier, se minună doamna Roby. Dar, în fine, îți cunosc ciudățeniile ! Restul oamenilor îl privesc cu alți ochi. E poftit mai în toate casele bune, și chiar la Ducesa de Omnium se duce întruna.

— Nu mă sinchisesc eu de Ducesă, i-o tăie domnul Wharton.

— N-ai decît, i-o întoarse cumnata lui, înțepată. Numai că, întîmplător, Ducele are funcția de prim-ministru, și e frecventat de spuma elitei engleze. Ba ce zic, de tot ce are mai select Europa. Și cred că înseamnă ceva pentru un june să fie prieten la cataramă cu Alteța sa Ducele de Omnium ! Și mai cred că orice tată are în vedere anturajul unui tînăr cînd vrea să-și mărite odrasla...

— Numai că eu nu vreau s-o mărit, i-o reteză avocatul. Emily nu-i o piatră în casă, și nu mă gîndesc la căsătorie — sau nici într-un caz cu acest om. Și apoi chiar Ducesa de Omnium poate să aibă șarlatani în saloane, ca oricare lady din Londra.

— Atunci și oameni de speța domnului Happerton au de-a face cu șarlatani ?

— Nu știu nimic despre acest Happerton, și nu mă interesează, se încăpățînă tatăl.

— Totuși, n-ar strica să fii la curent că dispune de un venit anual de douăzeci de mii de lire sterline, îl informă doamna Roby. Dar lăsîndu-l pe domnul Happerton de o parte, te întreb, Everett se împrietenește cu șarlatani ?

— Se prea poate.

— Ei bine, n-am pomenit un om cu atîtea prejudecăți ! izbucni cumnata exasperată. Cînd vrei să-ți impui un punct de vedere, invoci toate motivele de pe lume. Se vede că asta-i o rămășiță a pledoariilor de avocat.

— O fi, dar nu are importanță, o repezi din nou magistratul. Și ca să nu mai întîndem pelteaua, te anunț că de-o mai chemi pe Emily cînd îl ai în vizită pe Lopez, îi interzic să-ți mai calce pragul.

— N-ai decît să faci cum dorești. Însă de vrei să știi adevărul, răul cel mare s-a înfăptuit. Cînd o fată ca Emily

şi-a vîrît în cap să iubească un tînăr, nu prea o văd să mai dea înapoi.

— Mi-a dat cuvîntul că nu-i va face nici o promisiune fără acordul meu.

— Şi ce înseamnă asta ? ridică doamna Roby din umeri. Ai să vezi că pînă la urmă va trebui să cedezi... Să nu uiţi ce ţi-am spus eu acum. În ziua de astăzi nu mai există părinte care să-şi osîndească fiica la un trai singuratic pentru că nu s-a măritat cu bărbatul ales de el.

— Cine o condamnă la singurătate ? întrebă el nedumerit ? Şi de ce-mi vorbeşti despre asta ?

— Fiindcă trebuie să ştii ce-o aşteaptă. Îţi închipui cumva că o să renunţe la omul iubit pe motiv că dumneata eşti împotrivă ? Aşa crezi că fac tinerele de azi ? Emily n-o să fugă de acasă cu el, pentru că nu este genul de fată care să facă una ca asta. Însă dacă nu te-ai născut cu o inimă de piatră — aşa cum cred eu — o să-ţi prefacă viaţa într-un iad. Ţine minte ce-ţi spun ! Cît priveşte învinuirea ce mi-ai adus-o, este o copilărie. Nu ai nici un temei să crezi că te-am înşelat. Nu intenţionez să mă cert, indiferent ce mi-ai zice. Dar nu ai dreptul să-mi aduci asemenea acuzaţie.

După răfuiala cu doamna Roby, bătrînul porni către biroul său de avocatură, rumegînd replicile primite şi căindu-se că natura nu-l înzestrase cu o inimă împietrită. Fiindcă în această privinţă, cumnata sa grăise un mare adevăr. De ar fi avut tăria să se scuture de fiorii reci ca de gheaţă ce-i cutreierau mădularele, prefăcîndu-i viaţa într-o tortură, ătîta vreme cît o ştia pe Emily bîntuită de suferinţă, ar fi putut adopta o pasivitate totală, păstrînd, în acelaşi timp, bariera pe care o hotărnicise între copilă şi blestematul de portughez. Dar cum să îndure fiorii care nu-i dădeau pace ? ! Fără doar şi poate, cumnata lui păcătuia prin multe cusururi. Era mărginită, vulgară, gură spartă şi necinstită. Însă cînd îl avertizase de chinul ce-l aştepta, ştiuse ce spune.

De asemeni parcă avuseseră ceva miez şi ripostele în care se referise la Ducesa de Omnium, la comerciantul Happerton şi la raporturile statornicite între ei şi Lopez. Dacă personalităţi de mărimea lor îi acordau atenţie, se

vede că-l socoteau vrednic, și ca om și ca poziție materială. Mă rog, să le fie de bine. Dar în ochii lui rămînea tot un venetic blestemat. De cînd i-l scosese nenorocul în cale, nu îi plăcuse, și pace. Totuși, se năștea întrebarea cum putea să-i mai dea cu tifla, cînd mofturoasa protipendadă îl luase în brațe ? Aici trebuia să-și răspundă cît mai cinstit. Poate se lăsa influențat de prejudecăți, judecîndu-l cu părtinire ? ! Pentru ce n-ar fi recunoscut ? Cîți alții s-ar fi sinchisit de originea lui străină și de numele cu aceeași rezonanță supărătoare ? Nici culoarea lui tuciurie — marca unei descendențe suspecte — nu ar fi deranjat restul lumii. Pe cînd lui, îi repugnau toate acestea. Și ce-l uluia dincolo de orice închipuire, era faptul că Emily se oprise la un asemenea specimen — îi dăruise inima și voia să-l ia de bărbat ! Orice s-ar fi spus, considera o anomalie ca propria lui odraslă să-l placă. Ba chiar să-l iubească la nebunie. Ea, care fusese crescută în admirația spiritului britanic, a concepțiilor britanice, a semenilor ce le nutreau. După educația primită și preferințele pe care i le sădise, ar fi putut să jure că nu-și va alege ca soț decît un englez. Necum un străin. S-ar fi zis că fusese vrăjită de venetic, aidoma lui Brabantio. Doar sub puterea malefică a farmecelor, se lepădase de :

Răsfățații flăcăi ai țării, cu chipuri și bucle bălaie,
Cu averi fără seamăn și, azvîrlindu-se în gura lumii,
Fugise de aceștia și de cel care o proteja,
În brațele unuia ca... [1]

respingătorul portughez.

În seara aceea n-o mai stîrni la discuții, zidindu-se fiecare într-o tăcere însingurată. Așa se scurseră cele cîteva ceasuri pînă la vremea culcării. Și cînd Emily urcă în dormitor, începu să măsoare salonul cu obida ce-l stăpînise tot timpul și cu mersul său tîrșîit. Într-un tîrziu, îl văzu pe fecior întorcîndu-se acasă.

— Pe unde ai umblat ? îl întrebă aproape mecanic, fără să-i pese de fapt pe unde cutreierase.

— Am cinat la club cu Lopez, îl informă Everett.

---

[1] Shakespeare — *Othello* I, 2, v. 68—72.

— Văd că nu te mai dezlipești de acest individ, îi zise încruntat și cu răzvrătire, pentru că-l mîniase răspunsul primit.

— Există vreo pricină ca să nu mă însoțesc cu el ? îi replică fiul cu prefăcută candoare.

— Există, și o știi foarte bine. Dar pesemne nu catadicsești să ții cont de dorințele mele ori de binele surorii tale.

— Cuvintele-s prea severe, sir, protestă Everett.

— Ei, nu mai spune ! șuieră tatăl. Nu am fost într-atît de naiv să-mi închipui că o vei rupe cu individul pe motiv că nu sînt de acord s-o curteze pe Emily. Dar atîta timp cît îi dă tîrcoale, neținînd seamă de refuzul meu categoric, nu e cazul să fii toată ziua cu el.

— De fapt nu pricep de ce l-ai respins, făcu junele pe nedumeritul.

— Cred și eu că nu înțelegi, ca, dealtminteri, multe altele. Dar asta nu înseamnă că eu îmi retrag obiecțiile.

— Lopez e în plină ascensiune, căută Everett să-l îmbuneze. Chiar adineaori îmi spunea domnul Roby...

— Pe cine-l impresionează ce spune un neghiob ca Roby ? îl întrerupse părintele.

— Nu la unchiul Dick mă refeream, ci la fratele său, care îmi închipui că e cineva în viața politică, adăugăse cu tîlc. Și tocmai îmi spunea cît de mult îl surprinde că Lopez nu încearcă să intre în Parlament, fiindcă este convins că ar izbuti, și o dată ales deputat, ar face o carieră grozavă.

— De ce nu încearcă ? În fond, ar putea să ajungă. Orice pușlama cu parale are cale deschisă în Parlament. Numai că, a fi deputat nu înseamnă și a fi gentilom.

— Nu te supăra, dar nu există un om care să nu-l considere gentleman, îl apără din nou Everett.

— Să le fie de bine, se zborși avocatul. Însă cine a fost taică-său ? Ai putea să-mi spui ?

— Întîmplarea face să nu știu, sir.

— Dar despre maică-sa știi ceva ? îl încolți domnul Wharton. Nu mă aștept să crezi ce-ți spun eu, dar experiența de pînă acum m-a învățat că rareori poți deveni gentilom cînd în spate nu ai nici o tradiție. Poți avea însușiri, inteligență cu carul, bani să-i întorci cu lopata

și să meriți atenția celor din jur. Dar cînd e vorba să fii adoptat într-o anumită familie, prin legămîntul căsătoriei, e necesar să se știe cine ți-e tatăl și mama.

Everett bîigui ceva în chip de răspuns, după care se strecură afară, lăsîndu-l iar singur. Ce primejdie, ce zbucium și ce labirint de încurcături îți rezervă o fiică! suspină bătrînul prididit de mîhnire. În strîmtoarea de acum, i se cerea ori să facă pe tatăl tiranic, cu inimă împietrită, nepăsător la reacțiile copilei și impunîndu-i cu brutalitate supunerea ce i-o datora — ocrotind-o, în felul acesta, de năpasta ce-i amenința viitorul — ori să-și calce în picioare convingerile și să facă pe voia fetei, oricît de grave ar fi fost consecințele ce o așteptau.

Pînă în clipele acelea nu deținea nici un fapt pertinent cu privire la starea materială a portughezului, și dacă ignorase această latură, o făcuse în speranța că lucrurile aveau să se aranjeze. Dar după fața lor din ce în ce mai slută, poate n-ar fi stricat să se înarmeze cu cîteva informații nefavorabile, pe care să i le pună sub nas. Și cu gîndul acesta, a doua zi dimineață se duse în City, spre a vorbi cu un prieten bancher, pe care îl cunoștea de aproape o jumătate de veac, astfel că nu se jena să-i pună cîteva întrebări de sondaj, fiindcă, altminteri, detesta să descoase oamenii ori să fie la rîndul său descusut.

— Știi ceva despre un anume Ferdinand Lopez ?, îi zise amicului după introducerea de rigoare.

— Am auzit despre el, îi răspunse acesta. Dar de ce te interesezi ?

— Se înțelege că am un motiv, de vreme ce te întreb, pe care, totuși, l-aș păstra pentru mine.

— Din cîte mi-a ajuns la urechi, îi spuse bancherul, are legături cu firma „Hunky and Sons", sau, mai de grabă, cu unul dintre asociați.

— Dispune de bani ? stărui domnul Wharton.

— Îmi închipui că da. Însă nu dețin nici o informație precisă. Din cîte am aflat, se ocupă cu împrumuturile acordate străinilor, realizînd profituri apreciabile. Dar ia spune-mi, îi face ochi dulci slăbiciunii mele dintotdeauna, domnișoara Wharton ? îl întrebă prietenul biruit de curiozitate.

— Mda, rosti avocatul silnic.

— În cazul ăsta, s-ar cuveni să culegi informaţii mai sigure decît cele pe care ţi le pot furniza eu. Deşi, e de la sine înţeles că, înaintea pasului decisiv, va trebui să te asiguri că şi-a reglementat situaţia financiară.

La atît s-au redus lămuririle culese în City, ceea ce nu-l mulţumise, firește. De fapt ar fi vrut ca bancherul să-i spună că veneticul era un aventurier fără un sfanţ şi nedemn de încredere. Dar şi puţinul cît îl aflase, îl pusese pe gînduri în legătură cu suma dotală a fetei, care se cifra la şaizeci de mii de lire. O depusese din vreme în bancă, pentru a-i fi înmînată în ziua cînd îşi găsea un om de ispravă. Doar trudise de dragul copiilor, şi tot pentru ei agonisise parale. Necum pentru sine. Căci nu era omul banului, şi nici egoist. Ca dovadă, pînă şi în ipoteza cea mai nefericită, cînd Emily l-ar fi luat pe detestabilul portughez, hotărî să n-o lase pradă nevoilor, ci să-i asigure totdeauna cele trebuincioase.

Dar pînă una, alta, avea datoria s-o pună într-altfel la adăpost. Şi anume, s-o ia din calea nedoritului curtezan, ducînd-o cît mai departe de Londra. E drept că în fiecare an, pe la mijlocul lunii august, plecau din Manchester Square pentru o perioadă de două luni. Numai că pînă la data vacanţei tradiţionale mai era de aşteptat, acum fiind doar iulie. Iarăşi e adevărat că, de obicei, amîna pe cît posibil plecarea, după cum se silea să grăbească întoarcerea. Pentru ca azi să-şi pună întrebarea dacă nu era nimerit s-o pornească fără întîrziere şi să prelungească şederea cît mai mult cu putinţă. Din moment ce dorea să salveze copila, trebuia să pună piciorul în prag şi să-i aducă la cunoştinţă că vrea să petreacă douăsprezece luni într-un oraş oarecare. Poate că Dresda era potrivit, în ce privea depărtarea. Dar ce avea să spună sir Alured, vărul său, cînd va auzi că nu merg la dînsul ?, îşi aminti domnul Wharton. Şi cum tot atunci îi veni în minte că rubedenia se afla în metropolă, se gîndi că nu strica să-i vorbească mai înainte de a lua o decizie. Ba chiar avea datoria s-o facă, deoarece-i aştepta în toamnă, ca întotdeauna, şi ar fi fost o impoliteţe să nu-l prevină asupra modificării ce-o proiecta.

Sir Alured Wharton avea rangul de baronet, precum şi o frumoasă moşie de-a lungul rîului Wye, în Herefordshire, moştenită de la părinţi şi bunici, care, la rîndul lor, fuseseră tot baroneţi — titlu purtat de strămoşii cei mai îndepărtaţi încă de la înfiinţarea lui în Regatul Unit. Natural că descendentul de azi se fălea cu averea şi rangul nobiliar pe care le deţinea. Însă poziţia lui privilegiată era umbrită şi de unele neajunsuri. În primul rînd, ilustrul său nume urma să revină unui nepot pe care îl detesta, şi nu dintr-o pornire subiectivă, ci din motive bine întemeiate. Apoi moşia nu-i aducea necesara îndestulare ca să trăiască după cerinţele rangului şi ale inimii. Or, de alte resurse nu dispunea. Iar în ce privea titlul de baronet, aproape nu-i mai dădea nici o satisfacţie, deoarece — aşa cum avea obiceiul să afirme — în Anglia contemporană orice lumînărar cu dare de mînă şi-l putea cumpăra. Aşadar, în ciuda blazonului şi a frumoasei moşii, nu se urnea tot anul de la conac, unde vieţuia cu soţia şi fiicele, fără pretenţia de a gusta fastul şi strălucirea sezoanelor londoneze, fiindcă nu-şi permiteau un asemenea lux dintr-un venit anual de trei, patru mii de lire, de care trăgeau cu nădejde ca să le ajungă.

Această existenţă retrasă, departe de lumea oraşului, de freamătul ei şi al cluburilor, de opiniile celor care le frecventau şi de ciocnirile lor inerente, făcuse din nobilul latifundiar un profet pesimist care prezicea ţării o soartă amarnică. Toate măsurile care se perindaseră în ultimul sfert de veac — de la respingerea legii agrare [1], pînă în anul ce zămislise ideea votului universal — aduseseră Anglia pe muchea prăpastiei, fiecare guvern dovedindu-se de rea credinţă şi incapabil. Adio vremuri senine şi glorioase! Numai trecutul fusese cu adevărat fericit. Pe cînd viitorul nu făgăduia nimic bun — nici Angliei, nici străvechii sale familii. Falnicul nume pe care-l purta urma să fie preluat de nepot, singurul care avea dreptul la el — nu l-ar mai fi avut! — o mînă spartă, fără o leţcaie, cu care nu va schimba niciodată o vorbă. Iar la

[1] Lege din secolul al XIX-lea privitoare la restrîngerea importului de grîne în Anglia.

moștenire, cînd avea să se împartă averea, soția și fiicele lui vor rămîne strîmtorate ca vai de ele. Urmărit de acest gînd, se străduia să le mai pună cîte ceva de o parte, însă cu traiul ce trebuia să îl ducă în calitate de baronet și de proprietar al conacului Wharton, silințele lui nu prea dădeau rezultate.

Sir Alured era un neîmpăcat, un trufaș, un ignorant, un dușman al emancipării celor de jos — a căror luptă pentru egalitate însemna violarea libertăților individuale — și un neiubitor al lecturii, deși avea aerul că stăpînește istoria, din moment ce știa că regele Georges aparținea dinastiei Hanovra și Carol I fusese decapitat. Sau poate aceste amănunte aveau o semnificație vitală pentru domnia sa ? ! Căci dacă nu i se tăia capul monarhului Carol I și regele Georges nu cobora din casa Hanovra, poate că seminția Wharton ar fi propășit, iar Marea Britanie și-ar fi păstrat gloria. Numai că Răul-Numărul-Unu se produsese, și de la el încoace, toate o luaseră razna, încît, din ce-ar fi putut să fie, urgisitul baronet se alesese numai cu amintirea neclară a trecutelor măreții, plus mulțumirea de a savura frumusețea rîului Wye, a conacului și a grădinilor ce-l înconjurau. Dar cu toate scăderile și păcatele de care se făcea vinovat, sir Alured avea o judecată cumpătată, purtări de adevărat gentilom, incapabil să rostească o minciună ori să aducă un prejudiciu cuiva, robit de grijă pentru ai săi, preocupat să le asigure cele trebuincioase și chiar fericirea, dacă era cu putință. Silit să trăiască în bîrlogul său din Herefordshire — precum s-a văzut — totuși o dată pe an evada o săptămînă la Londra, unde se sfătuia cu avocații, îl vizita pe dentist și comanda croitorului o nouă jiletcă. Acestea erau motivele declarate, însă gurile rele scorniseră că trambalatul în metropolă ar fi avut alt temei. Și anume, reînnoirea perucii.

Sir Alured și domnul Wharton erau veri de gradul al doilea și totodată prieteni foarte apropiați. Latifundiarul avea nețărmurită încredere în judecata juristului, considerîndu-l o stea călăuzitoare a Marei Britanii. La rîndul său, avocatul nutrea o profundă afecțiune, dacă nu chiar un soi de adorație pentru eminentul fruntaș al familiei.

Dar în pofida frumoaselor sentimente ce i le purta, începînd din a doua săptămînă petrecută în conacul Wharton, îl încolţea plictisul, şi cît mai rămînea pînă la terminarea vacanţei, murea de urît.

Probabil că această frică inconştientă de plictiseală l-a şi făcut să-i strecoare ideea cu Dresda îndată ce se întîlniră. Sir Alured se afla în biroul său de avocatură şi discutau amîndoi în dreptul ferestrei deschise, ceea ce-l încîntase pe moşier, fiindcă de acolo putea să surprindă mai bine decît de la geamul hotelului său misterioasa viaţa a metropolei.

— Deci aşa, vă călătoriţi înspre Dresda la iarnă, zise el fascinat de spectacolul urmărit.

— Nu la iarnă, rectifică magistratul. Ci chiar acum va trebui să plecăm.

— Nici pomeneală, înaintea venirii la Wharton ! exclamă baronetul uimit de incredibila înştiinţare. Întîi la noi, şi după aceea mai vedeţi voi unde mergeţi.

— Îmi pare rău, dar nu vom ajunge în Herefordshire, îi replică celălalt cu voce joasă şi tristă. La care moşierul îşi luă un aer ultragiat şi nefericit. Ştiu ce vei spune, continuă avocatul. Doar îţi cunosc generozitatea...

— Să nu vorbim despre asta, îl întrerupse nobila rubedenie. V-aţi petrecut toate vacanţele la conac. Or, a nu mai veni, înseamnă desrămarea unei tradiţii.

— Care tot va dispare cu timpul, completă vărul. Pe măsură ce îmbătrînim ne dăm seama că va veni şi această zi.

— Tu şi cu mine, Abel, sîntem de aceeaşi vîrstă. Aşa că nu pricep de ce ai vorbi despre bătrîneţe ? Te văd destul de bine şi în putere, cum dealtminteri mă simt şi eu. Or atunci, pentru ce n-aţi veni ? Dresda ! Ce idee o fi şi asta ? Cum ţi-o fi căşunat ? Sau o fi un capriciu de-al fetei ?

— Un capriciu de-al fetei ? îngînă avocatul. Şi, copleşit de necaz, îi povesti întreaga istorie. Aş da orice să fie doar un capriciu ! Numai că, din păcate, e mult mai grav decît îţi închipui.

Şi tatăl îşi vărsă tot amarul pe care i-l adusese Lopez în viaţă. Nu vom repeta jeluirile sale, întrucît cititorul şi le poate imagina. Îl informăm numai că, deşi peste mă-

sură de supărat, domnul Wharton nu-şi ponegri odrasla, ocrotind-o pe cît posibil în relatările sale. Sir Alured îl ascultă cu luare aminte. Pe Emily o iubise de cînd o ştia şi, cunoscîndu-i purtările cumpătate, zestrea pregătită din vreme şi înfăţişarea atît de atrăgătoare, se aşteptase la un mariaj strălucit, demn de numele Wharton. Ca acum să audă de alegerea unui portughez care nu pomenise nici din greşeală despre părinţi ! Fiindcă treptat domnul Wharton dăduse în vileag slăbiciunile curtezanului, ferindu-se cu atenţie, de a divulga adevăratele sentimente ale fetei.

— Dar Emily crezi că-l place ? ! îl interogă baronetul.

— S-ar putea, răspunse el evaziv.

— Şi crezi că ar face vreun pas fără să-i dai dezlegare ? îl chestionă mai de aproape sir Alured, care simţea de pe atunci un ghimpe în cuget. Netrebnicul de nepot îi cam pătase onoarea, iar de avea să se întîmple ca şi tînăra Wharton s-o apuce pe drumuri întortocheate, atrăgîndu-şi surghiunul familiei, faima străvechii lor seminţii apunea pe vecie.

— Nu. Emily nu va întreprinde nimic fără acordul meu, îl linişti vărul. Mi-a dat cuvîntul ei de onoare — ceea ce înseamnă literă de evanghelie, adăugă el bătînd cu palma în masă.

— Şi atunci de ce mai plecaţi la Dresda ? îl întrebă celălalt încurcat.

— Fiindcă o văd abătută, bîigui avocatul. Dar de măritat, nici nu poate fi vorba, cîtă vreme mă împotrivesc. Nici nu-l vede pe tînăr, dacă nu îi dau voie. Totuşi, se învîrteşte prin preajma ei...

— Bine, dar Herefordshire se află la zeci de leghe distanţă, pledă baronetul.

— În starea de acum, îi trebuie negreşit o schimbare de peisaj, stărui tatăl.

— Şi unde ar găsi-o mai curînd ca la noi ? se încăpăţînă moşierul. În plus, nu uita că de mică i-a plăcut la conacul Wharton. Acolo l-a întîlnit pe Arthur Fletcher, adăugă el cu tîlc, spre întristarea juristului, care dădu din cap cu obidă. Într-adevăr, este trist, urmă baronetul. Am tot crezut că pînă în cele din urmă, tot pe el o să-l ia...

— Mi-e peste putinţă să înţeleg sufletul unei fete ! suspină tatăl. Şi de fapt, nimeni n-ar putea să-l priceapă,

adăugă pentru sine. Căci a-i pune alături pe tînărul Fletcher şi pe veneticul de portughez, ar fi însemnat să compari pe Hiperion cu un satir. Se vede că pe mintea copilei s-a aşternut o pîclă, răpindu-i, pentru o vreme, judecata cea dreaptă.

— Acum, cînd ştiu despre ce este vorba, nu văd de ce i-ar prii fetei la Dresda mai mult ca la noi, insistă baronetul. Ascultă-mă, şi adu-o în Herefordshire ! Stăruinţele vărului îl paralizară pe domnul Wharton, care nu mai avu tăria să-i desluşească pentru ce o plecare în străinătate, cu întreaga suită de implicaţii, avea un efect infinit mai mare decît revederea unor privelişti cutreierate şi arhiştiute. Aşa că se declară de acord să meargă la dînsul. Dacă rămînea la ideea iniţială, cu Dresda, ar fi avut nevoie de timp pentru necesarele pregătiri. Pe cînd la rude puteau să plece mai repede, iar odată instalaţi la conac, urma să aranjeze de acolo plecarea în străinătate. După aceea, se stabili ca vacanţa să înceapă la sfîrşitul lui iulie.

— De ce mai devreme ca în ceilalţi ani ? se mirase Emily cînd o anunţase.

— Fiindcă aşa consider că este mai bine, îi ripostase tatăl fumegînd de mînie, întrucît întrebarea i se păruse complet deplasată.

— Bineînţeles că voi merge, papă. Doar ştii cît îmi place moşia vărului dumitale. Nu există alt loc să mă ademenească mai mult, şi de cînd mă ştiu l-am iubit. Iar anul acesta mă atrage în chip special. Însă...

— Însă ce ? o luase bătrînul din scurt.

— Nu mă împac cu ideea să-ţi abandonezi treburile din pricina mea.

— Nici eu nu mă împac cu alte idei...

— Uff, papă, nu-mi vorbi pe tonul acesta ! Înţeleg la ce te referi. Şi crede-mă că nu ai avea pentru ce să părăseşti Londra. Dacă vrei, îţi promit că n-am să-l mai văd. Bătrînul scutură energic din cap, în semn că nu-l mulţumea numai această făgăduială. Te rog, înţelege, papă, că indiferent de locul unde mă aflu — aici, la moşia Wharton sau mai ştiu eu unde — voi face acelaşi lucru. Nu văd de ce ţi-ar fi teamă de mine.

— Nu mi-e teamă de tine, ci pentru tine, preciză el. Mă cutremur de frica nefericirii tale — şi ale mele.

— Şi eu la fel, papà. Dar ce-i de făcut ? Probabil că uneori oamenii trebuie să fie nefericiţi. Nu am puterea să schimb destinele noastre. Mă simt legată de Ferdinand Lopez de parcă i-aş fi soţie.

— Nuu ! mugi bătrînul cu deznădejde. Nu spune asta ! N-ai voie !

— Nu uita că ţi-am făgăduit ascultare, şi nu-mi iau cuvîntul dat înapoi. Or dacă sîntem sortiţi nefericirii, mai trebuie să ne şi certăm ?, îi zise Emily venind către el şi îmbrăţişîndu-l.

Domnul Wharton ieşi din odaie ştergîndu-şi lacrimile ce-i şiroiau pe obraji. Şi pînă seara, nu-i mai pomeni un cuvînt de plecare. Abia înaintea culcării îi spuse numai atît :

— Draga tatii, cred că ar trebui să pornim pe data de treizeci. Este dorinţa vărului meu.

— Bine, papà. Voi fi gata cu pregătirile, îi răspunse fata docilă.

CAPITOLUL XIV

STĂRUINŢELE CURTEZANULUI

Lopez află aproape imediat de hotărîrea domnului Wharton. Iar mesagerul cel credincios fusese — după cum probabil aţi şi ghicit — doamna Roby.

— În locul dumitale, m-aş duce la el şi i-aş spune tot ce îmi şade pe suflet, îl instigă dînsa. La urma urmei, nu te poate mușca.

— Şi să poată, fiţi sigură că nu-mi pasă.

— În plus nu uita ce măiestrit te exprimi ! Aşa că i-aş vorbi fără nici un ocol. În special despre latura banilor — care-mi închipui că este în ordine...

— Da, e în ordine, îi confirmă el zîmbind.

— Şi despre părinţi...

— O latură pe care n-o prea credeți în ordine, o zădărî junele.

— Eu nu cred nimic, se scutură doamna Roby, și nici nu-mi fac griji. Dar cumnatul meu are concepții de modă veche. Și, în definitiv, trebuie să-i îndrugi ceva, ca să nu mai aibă motive s-o bată pe fată la cap că nu știe nimic despre dumneata. Dacă ai să-i faci vreo comunicare pe care ai tăinuit-o, e mai bine s-o dai la iveală.

— Nu am de făcut nici o comunicare.

— Atunci nu-i face nici una. Dar spune-i totuși ceva. După aceea, te poți bizui pe fată. Deși nu prea cred că o să fugă cu dumneata...

— Sînt convins că nu va fugi.

— Păi nu, fiindcă e încăpățînată ca un catîr. Totuși, de ai gînduri serioase cu ea, o să-l învîrtească pe tatică-său cum îi place.

Lopez o asigură că avea intențiile cele mai serioase, că era hotărît să-i urmeze întocmai povețele, silindu-se a-l vedea fără întîrziere pe ursuzul jurist. Însă mai înainte de a-l căuta, socoti necesar să-și rînduiască oarecum treburile, astfel că, de va fi chestionat, să-i poată înșira unele informații. Ipoteza interogării nu era imposibilă, și fie că afacerile îi mergeau ca pe roate sau, din contră, erau pe drojdie, trebuia să se pună în gardă, spre a vorbi despre ele fără opinteli sau rezerve.

Cititorul probabil își amintește că, în luna aprilie, izbutise să smulgă iscălitura unui nefericit prieten din City care i-o așternuse pe o cambie în valoare de șapte sute cincizeci de lire, făcîndu-se astfel pasibil de plata acestei sume pînă la sfîrșitul lunii iulie. Abia după ce o semnase, amicul victimizat — pre numele său Sexty Parker — realizase impardonabila-i neghiobie. Iar după ce rămăsese de unul singur, își făcuse sumedenii de imputări. Cum fusese în stare de o asemenea nebunie ? ! Să se lase el, Sexty Parker, îmbrobodit de cîteva vorbe goale, trecîndu-și numele pe ditamai poliță, fără să cugete la urmări sau foloase ! Și pe măsură ce-și cîntărea fapta, era tot mai convins că va scoate din pungă banii pentru care girase. Așa se chinuise timp de o săptămînă, la capătul căreia, își luase adio de la cele șapte sute cincizeci de lire. Dar nu suflase nimănui un cuvînt despre cele întîm-

plate. Că doar cum i-ar fi stat să dea la iveală propria neghiobie ? ! Nu. Așa ceva nu putea face. În schimb, întreprinse unele cercetări în legătură cu individul ce-l băgase la apă, care se dovediseră, însă, complet de prisos. Fiindcă nimeni nu avea nici cea mai vagă idee despre afacerile acestuia. În cîteva rînduri îl zărise chiar el vînturîndu-se de colo, colo prin City și, după mutra lui radioasă, ar fi zis că e pe cale de pricopseală. Dealtfel numele lui devenea de la o zi la alta mai cunoscut. Și totuși, Sexty suferea ca un cîine, încredințat pînă în pînzele albe că-i va plăti datoria. Doar n-ar fi recurs la un împrumut — girat de altă persoană — dacă nu era în pană de bani.

Așa s-a perpelit Sexty Parker din aprilie pînă la sfîrșitul lui iunie, tot mai disperat și în panică, pe măsură ce se apropia de scadență. Iar cînd își pierduse ultimele speranțe, cine credeți că-i apăru în birou, cu surîsul cel mai voios pe buze și cu o pălărie pe cap cum nu putea exista alta mai superbă în City ? Ferdinand Lopez în persoană. Și atît de bine dispus, încît mai că-l înveseli și pe Sexty, făcîndu-l să uite, pentru moment, beleaua în care-l vîrîse.

De cum se tolăni pe un scaun, Lopez începu să-i vorbească despre o afacere ultrarentabilă în care tocmai se angrenase, sugerîndu-i și lui să intre în combinație. Dar fără să-l roage. Pasămite venise cu gîndul să-i facă un bine, nicidecum să-i ceară un hatîr.

— Păi cred că o afacere permanentă e formula cea mai pe cinste, îi spuse Sexty în concluzie. După care strecură și grija ce-l prigonea : cît despre cele șapte sute cincizeci de lire sper că n-ai de ce-ți bate capul...

— Aaa, bine că mi-ai adus aminte, fiindcă uitasem să-ți spun ce voiam, glăsui Lopez cu indiferență. După cum s-au întors lucrurile, la vreo două săptămîni de la contractarea împrumutului, nu mi-au mai trebuit banii, și fiindcă nu avea rost să aștept data scadenței, bineînțeles că i-am achitat, anunță cu glasul cel mai nepăsător.

În timp ce vorbea, scoase portofelul din buzunarul jiletcii, extrase din el afurisita de cambie și o flutură pe sub nasul amicului. Inima acestuia i se zbătea ca o pasăre în colivie. Își revăzu numele iscălit pe hîrtia despă-

turită — semn că mai putea fi încă utilizată, dar judecînd după degajarea prietenului avea temeiuri să creadă că scăpase de pocinog. Totuşi, nu îndrăzni să tranşeze pe loc situaţia, întinzînd mîna şi apucînd poliţa.

— E adevărat ce spuneai în legătură cu statornicia unei afaceri, urmă Lopez. Este o soluţie ideală. Însă depinde şi ce urmăreşte comerciantul. Dacă vrea un profit oarecare sau ţinteşte la beneficii imense.

După felul cum ţinea poliţa în mînă, s-ar fi zis că intenţiona s-o pună la loc şi, îngrozit de această primejdie, Sexty Parker era incapabil să-i urmărească raţionamentul.

— În ce mă priveşte, continuă celălalt, varianta veniturilor mărunte nu mă interesează. Şi o recunosc. De aceea nu-mi fac de lucru decît cu tranzacţii ultrarentabile.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, rupse hîrtia din mînă fără s-o privească măcar şi aruncă bucăţelele pe podea. Pîndindu-i fiecare mişcare, Sexty se simţi dintr-o dată descătuşat şi uşor ca un fulg, de parcă o putere miraculoasă îi ridicase clădirea Westminster de pe inimă. În fericirea ce-l năpădise, mai că era gata să trimită un trepăduş după şampanie. Ceea ce nu făcu, totuşi, pînă la urmă. În schimb ascultă cu atenţie teoriile prietenului, care — de ce ar fi minţit ? — sunau cu totul altfel. În cîteva clipe dăduse uitării tortura prin care trecuse, lăsîndu-se din nou ispitit de perspectiva unui venit statornic şi gras, repetîndu-şi, ca şi în alte dăţi că, pentru a deveni milionar, nu trebuia decît să ţii urechea ciulită şi ochii deschişi. Spre surprinderea lui, amicul nu se întinse prea mult la discuţii, lăsîndu-l numai pe jumătate iniţiat asupra grandioaselor speculaţii destăinuite. Însă la cîteva zile, auzi din nou despre ele, de astă dată din altă sursă şi îmbogăţite cu sensuri promiţătoare. Se părea că însăşi firma „Hunky and Sons" învestise parale masive în combinaţiile prietenului Lopez. Aşa aflase din gurile unora de prin City — sau, oricum, rămăsese cu această impresie. Noua sa optică se datora numai distrugerii cambiei cu şase săptămîni înaintea scadenţei. Încrezător şi plin de entuziasm, tot cîntărea teoriile lui Lopez cu privire la profituri mărunte sau grandioase. Căci după felul cum rupsese hîrtia şi o azvîrlise, era clar ca lumina zilei că nu pentru poliţă îl vizitase, ci ca să-l pună în temă cu fantastica lui

afacere, şi de vreme ce-i venise în prag cu propunerea, era cazul să-l caute el acum. Ceea ce şi făcu ; dar pe căi ocolite. Hotărît să-l găsească, se foise prin City pînă se întîlniră pe o stradă, chipurile, din întîmplare, precum îşi dorise. Şi tot ca din întîmplare îi strecură mici aluzii — cum avea obiceiul — referitoare la negoţul care-l interesa. Ca urmare a discuţiei, pînă la sfîrşitul lui iulie, vîrîse o sumedenie de parale în două, trei exploatări minere americane. E drept că scosese şi ceva beneficii, totuşi pînă nu-şi gîlgîia dimineaţa doza de porto sau de coniac îndoit cu apă, nu scăpa de fiorii ce-i alergau prin trup. După aceea, redevenea optimist, aşteptînd cu încredere să se vadă într-o casă împărătească din West End, în propriul său parc şi pe băncile Parlamentului. Fără îndoială că nădejdile sale de propăşire se rezemau şi pe recenta prietenie dintre Lopez şi Ducesa de Omnium, care nu putea să-i fie decît utilă. Momentan trebuia să aibă răbdare, căci abia învestise banii, însă, nu peste mult va încasa profituri nebănuite şi, cu gîndul la ce va să fie, în fiecare drum către casă se chibzuia cam pe cînd l-ar propune amicul Lopez unui club select din West End. Într-o seară senină şi caldă de vară, acesta cină în locuinţa lui Sexty din Ponder's End, zîmbindu-i gazdei şi jucîndu-se cu prămiţătoarele lor vlăstare. Înaintea venirii. cît şi după plecarea vizitatorului, Parker îi explicase consoartei însemnătatea prieteniei sale cu Ferdinand Lopez. pe care, în esenţă, o caracterizase drept cea mai norocoasă împrejurare din cîte trăise.

— Să fii cu băgare de seamă, îl implorase soţia nevolnică, de parcă Sexty vorbise pereţilor.

— Fraier eu să discut cu tine, care nu te pricepi la negoţ ! Mai bine vezi-ţi de cratiţe, o repezise el cătrănit.

Fiindcă Lopez izbutise să-i inoculeze sfînta convingere că pricopseala, cît şi sărăcia şedeau în puterea fiecărui comerciant, numai el fiind chemat să aleagă între afaceri de anvergură — care-l îmbogăţeau în mod sigur — sau speculaţii mărunte — din care nu se alegea cu aproape nimic.

Cam cu o săptămînă înaintea plecării familiei Wharton în Herefordshire, Lopez se înfiinţă la biroul particular al juristului, după cum îl povăţuise doamna Roby. Firește

că vizita nu-l făcea nici o plăcere avocatului, dar nici s-o evite nu i-ar fi stat în puteri. Întîi, pentru că este greu — dacă nu imposibil — să pretinzi că lipseşti cînd musafirul te vede prin uşa întredeschisă, şi apoi, fiindcă şi el fusese dezorientat pe moment. Iar cît se luptase cu îndoiala — fără să-şi nege prezenţa — străinul trecuse pragul şi se afla în birou. Pus în faţa faptului împlinit, bătrînul se ridică în picioare şi, după o clipă de şovăială, întinse mîna intrusului cu indiferenţa şi apatia cu care fiecare din noi am întins-o cîndva unei cunoştinţe neinteresante şi antipatice.

— Ce-aş putea face pentru dumneata, domnule Lopez ? îi spuse reluîndu-şi locul pe scaun. Cu oarecare efort, izbutise să pară degajat şi stăpîn pe situaţia creată, cu toate că inima îi ticăia de emoţie şi se simţea invadat de silă şi disperare cînd se uita la vizitator.

— Un singur lucru — doar unul singur — aţi putea face pentru mine, îi răspunse acesta, cu un glas parcă tăvălit prin dulceaţă, atribuindu-i fiecărui cuvînt semnificaţii suplimentare, îngreţoşîndu-l pe avocat care detesta vorbele dulci şi mieroase mai ales venind de la un bărbat.

— Pentru dumneata nu pot face nimic, îi zise cu hotărîre. După care se lăsă o tăcere grea între ei. Nepoftitul părea încercat de dubii pe care căută să le acopere aşezîndu-şi tacticos pălăria pe un scaun alăturat. Această vizită nu-ţi va sluji la nimic, urmă domnul Wharton. Nu mi-am explicat de ajuns atitudinea la prima întrevedere ?

— Mă tem că atunci nu m-am explicat eu destul, i-o întoarse intrusul. Drept vorbind, nici nu v-am depănat întreaga istorie...

— N-ai decît să mi-o relatezi acum — dacă-ţi închipui că-ţi va servi la ceva, îl invită silnic.

— La prima noastră discuţie, nu mi-a stat în putinţă să vă comunic un lucru pe care vi-l pot anunţa astăzi, anume că fiica domniei voastre mi-a acceptat dragostea.

— După ce te-am avertizat că nu sînt de acord, nu mai aveai dreptul să reapari cu această temă înaintea fiicei mele. Doar ţi-am spus răspicat că sînt împotrivă, şi mă aşteptam să ţii cont de poziţia mea.

— Scuzați, domnule Wharton, dar într-o împrejurare ca cea de față e de neconceput să împlinești voia altora. Gîndiți-vă cum ați eticheta un tînăr îndrăgostit care își calcă pe inimă ca să arate supunere ? Totuși, țin să vă înștiințez că nu am căutat să o văd în ascuns. Nu am făcut nimic pe furiș. Amintiți-vă că înainte de a-i declara sentimentul pe care îl port, m-am înfățișat înaintea domniei voastre.

— La ce bun, cînd imediat după aceea ai făcut exact pe dos de cum am dorit ?, îi reproșă avocatul. La început te-ai simțit obligat să-mi ceri permisiunea de tată — așa cum se și procedează — ca în secunda în care ți-am refuzat-o, să te porți ca și cînd o primiseși. Or, asta ce înseamnă ? Nu desconsiderare totală ?

— Acum vă pot spune ceea ce n-am putut să v-o declar la început, sir, continuă celălalt fără să-l ia în seamă. Eu și cu Emily ne iubim. Și sînt sigur de ea precum sînt de mine cînd afirm că ne vom iubi pînă la moarte. Iar dumneavoastră, care o cunoașteți atît de bine, puteți avea certitudinea că nu se va dezice de sentimentul ce mi-l nutrește.

— Domnule Lopez, eu am o singură certitudine — că n-am să-i dau dezlegarea să-ți devină soție, rosti magistratul cu fermitate.

— Și pentru care motiv vă opuneți ?

— Ți l-am explicat la prima noastră discuție în măsura în care am socotit că aș avea obligația s-o fac.

— Asta înseamnă că sîntem sacrificați pentru temeiuri pe care nu le înțelegem ?

— Cum îndrăznești să faci această afirmație în numele fiicei mele ? își ridică părintele glasul. Pentru că refuz să fiu mai explicit cu dumneata, care ești un străin, te grăbești să-ți închipui că la fel vorbesc și cu propria mea copilă ? Și că nu mă fac înțeles ?

— Cît privește banii și poziția socială, sînt capabil să-i asigur viitoarei mele soții aceleași condiții de care se bucură astăzi, ca domnișoara Wharton, grăi pretendentul cu gravitate.

— Banii nu mă interesează, domnule Lopez, iar ideile noastre despre rangul în societate, mi se pare că nu coincid. Eu atît am avut de spus și nu văd ce ai mai putea să

adaugi, zise bătrînul ridicîndu-se în picioare, semn că întrevederea luase sfîrşit.

— Totuşi, am datoria să vă mai fac o comunicare, continuă musafirul imperturbabil. Mă socot irevocabil logodit cu fiica domniei voastre şi, cu toate că nu a consimţit să adere la acest legămînt, sînt convins că sufleteşte îl consideră încheiat. Desigur, fericirea mea nu vă interesează.

— Sincer să fiu, nu prea mult, îi ripostă celălalt fierbînd de mînie şi de nerăbdarea de a-l vedea plecînd.

Deci aşa, „nu prea mult", repetă Lopez pentru sine şi, zîmbind cu seninătate bătrînului, închise cu grijă în sipetul memoriei cuvintele pe care i le aruncase.

— Nu prea mult deocamdată, zise după o pauză. Dar fericirea fiicei dumneavoastră împrumută altă valoare, îmi închipui.

— E tot ce aştept de la viaţă, preciză tatăl. Şi tocmai de aceea privesc dincolo de clipa prezentă care ar putea deruta. Iar acum realmente refuz să mai discutăm acest subiect, aşa încît, scuză-mă, domnule Lopez.

Spunînd acestea sună clopoţelul şi o zbughi într-o cămăruţă alăturată, dar pînă să apară secretarul chemat, Lopez îşi pusese pălăria şi o pornise cu mers maiestuos către uşă.

În loc să se felicite pentru tăria cu care îşi înfruntase vrăjmaşul, domnul Wharton era opărit, şi tot încerca să recapituleze întrevederea care abia avusese loc. Despre starea materială nu-i dăduse pas să vorbească, deoarece o considera strălucită, iar în clipa cînd ar fi primit confirmarea, i-ar fi răsturnat schelăria pe care îşi ridicase o parte din baricade. Ca om, i se păruse la fel de respingător. Nici înfăţişarea, nici felul de a fi nu-i modificase impresia iniţială. Dar poate că restul lumii îl privea cu alţi ochi ? Judecîndu-l fără pic de pornire, Lopez era frumos la trup şi la faţă. Avea o mare uşurinţă în exprimare, se înconjurase de oameni aleşi, devenind chiar un oaspete preferat în reşedinţa Ducelui de Omnium. Petrecerile Ducesei stîrniseră atîta vîlvă în lunile mai şi iunie, încît a te număra mereu printre invitaţi însemna o favoare imensă, şi deci un credit pentru Lopez, lucru pe care îl sesiză pînă şi un om cu concepţiile domnului

Wharton. Or, în fața acestui incontestabil succes, se simți derutat. Și în același timp încolțit de teama că va avea de înfruntat o dublă împotrivire — a protipendadei și a propriei sale fiice. Pentru că societatea de acum nu se mai sinchisea dacă pretendenții fetelor de condiție aveau sau nu tați și mame. Nici dacă ginerii erau străini ori britanici — cu piele bălaie, cu privire cutezătoare și drămuiți la vorbă, ca orice englez, sau tuciurii, farisei și limbuți, ca portughezul ce-l vizitase. Pe cînd el ținea la toate aceste însușiri, și se îngrozea la ideea că Emily trecea peste ele. „Mai bine aș muri, lăsîndu-i să se descurce cum i-o tăia capul !, bombăni amărît, trîntindu-se iarăși pe scaun.

Pentru Lopez aceeași întrevedere nu se soldase nici pe departe cu zbuciumul și durerea bătrînului. În fond nu era prea nemulțumit, deoarece nu-și făcuse iluzii că va obține consimțămîntul și, odată cu el, binecuvîntarea viitorului socru. Pînă la blagoslovirile părintești mai avea de așteptat. Dar nu cu mîinile în sîn. Trebuia să întreprindă ceva ca să capete dezlegarea, ori fata, ori bănișorii. Deocamdată se mulțumea cu cît reușise. Lăsase impresia unui om înstărit, vorbind despre el ca de un bogătaș. Ceea ce nu-l mirase pe avocat, nici nu-i stîrnise suspiciune. Și, asta însemna cîștigarea unei bătălii decisive, care avea să-i mijlocească izbînda, pentru că-l derutase pe inamic. Așa că rezistența lui rămînea îndreptată exclusiv pe direcția obîrșiei străine, nu și a situației financiare. Iar dacă izbutea să-l îngenuncheze și aici, smulgîndu-i consimțămîntul și fata, cu suma dotală și-ar fi înfiripat o situație splendidă.

De la biroul domnului Wharton, se duse direct în Berkeley Street, unde se închise la sfat cu doamna Roby.

— Poți să mi-o aduci aici înainte de plecare ? o întrebă cu gîndul la tactica pe care și-o stabilise.

— Ași ! N-o să vină, îl dezumflă aliata. Și de-am momi-o, fără s-o prevenim c-o aștepți, se și duce la tatăl ei și ne spune. Fiindcă nu are ascunzișuri ca alte femei...

— Cu atît mai bine, spuse Lopez.

— O fi mai bine, însă cînd ai un tată așa de tiran — cum e domnul Wharton — a trebui să-și apere singură interesele.

— Ai putea să-i dai o scrisoare ? încercă pretendentul altă formulă.

— I-o arată lui taică-său, îl preveni doamna Roby cu același aer descurajat. E așa ipocrită, că nu o dată m-a încercat gîndul să n-o mai ajut.

— Dar un mesaj ? I l-ai putea strecura, nu ?

— Așa ceva cred că da, se lumină ea la față. I-l pasez fără să-i acord importanță, ca să nu-i trezesc bănuieli.

— Totuși, mesajul meu e de mare însemnătate, o făcu el atentă. Și iată în ce va consta. Spune-i că am fost iarăși la domnul Wharton, că m-am oferit să-i dau amănunte despre afacerile pe care le fac, pentru ca să nu mai nutrească suspiciunea că nu aș avea din ce să-i întrețin fiica...

— Nu gîndul banilor îl frămîntă pe el, îl întrerupse mediatoarea.

— Eu te rog să-i repeți întocmai spusele mele, o struni portughezul. Deci am vrut să-i arăt ce bani am și cu ce mă îndeletnicesc, dar bătrînul a refuzat să-mi dea ascultare. Atunci l-am anunțat că pentru nimic în lume n-am să renunț la fată, de a cărei dragoste sînt la fel de sigur ca de a mea. Comunică-i toate acestea. Și mai spune-i că are datoria de a mă vedea înainte să plece din Londra.

CAPITOLUL XV

ARTHUR FLETCHER

E posibil ca verii Wharton să fi comis o eroare aducînd-o pe Emily la conacul din Herefordshire știind că va fi pe acolo și junele Arthur Fletcher. Dar înainte de a emite o judecată, se cuvine ca cititorul să cunoască mai multe amănunte în legătură cu el și dragostea sa pentru tînăra Wharton.

Arthur Fletcher era cel de al doilea fecior al unui boiernaș din ținutul Herefordshire, proprietarul unui domeniu cu mult mai întins decît moșia baronetului sir

Alured. Primul său fiu — şi deci fratele mai în vîrstă al lui Arthur — avea reşedinţa în Longbarns — o aşezare aflată la vreo douăsprezece mile faţă de conacul nobilului sir Alured — şi se bucura de mare faimă în Herefordshire. Domnişorul John — cum i se spunea în ţinut — se însurase cu fata cea mare a lui sir Alured, şi se aşteptase ca fratele său mezin s-o ia de soţie pe Emily Wharton, pe care s-ar fi putut spune că o iubea de cînd era o fetiţă. Sir Alured, soţia şi fiicele nutreau un soi de adoraţie pentru aceşti fraţi, şi căsătoria lui Arthur cu Emily ar fi perpetuat o tradiţie străveche, deoarece, între familiile Wharton şi Fletcher se încheiaseră mariaje încă din vremea lui Henric al VII-lea, iar prietenia ce-i lega astăzi începuse din timpuri şi mai străvechi. Pentru aceste considerente, un Fletcher era preferat oricărui alt pretendent. În special cînd se numea Arthur, un băiat cu nenumărate însuşiri. Şi chiar cu avere frumoasă, deşi nu fusese unicul fiu la părinţi. Iar pe deasupra se descurca bine şi în avocatură, cu toate că altul, la fel de înstărit, n-ar fi muncit ani în şir ca să-şi facă o meserie. Aceasta era zestrea materială a flăcăului. La care se mai adăuga una — a calităţilor fizice. Fiindcă era şi foarte atrăgător. Subţirel şi înalt, cu păr blond, ochi vioi şi pătrunzători, un nas arcuit, o bărbie şi o gură ce-i pecetluiau puritatea rasei — cum ar fi spus domnul Wharton — şi o sprinteneală ce făcuse din el unul din cei mai vestiţi călăreţi în Herefordshire ; pe bună dreptate era privit ca perla familiei. Poate în virtutea numeroaselor calităţi cîştigase şi atîtea simpatii în ţinutul natal, iar în Longbarns, aproape acelaşi respect ca fratele său mai vîrstnic. Şi cu toate acestea în dragoste nu avusese noroc. Lucru de necrezut cînd îl vedeai cum arată. Cu înfăţişarea lui mai curînd s-ar fi zis că, la naştere, ursitoarea cea bună îi hărăzise numai fericire şi împliniri. Dar nu. Se părea că fusese mai puţin darnică, scutindu-l doar de metehnele care-i bîntuie pe majoritatea tinerilor englezi, adică lipsurile materiale, părinţi egoişti şi obtuzi ; timiditate ireproşabilă ; obsesia ridicolului ; vorbire greoaie şi împiedicată ; senzaţia inferiorităţii, dublată de crunta dorinţă de a-şi dovedi superioritatea, precum şi alte tare la fel de nesuferite, de care Arthur nu suferise şi deci nu luptase ca să scape

de ele. Aşadar ursitoarea fusese destul de mărinimoasă, ferindu-l de rele care i-ar fi atras dispreţul şi antipatia, necum preţuirea nedrămuită a semenilor. Şi totuşi, acest model de virtuţi tînjea în zadar după dragostea unei Emily Wharton, care, în loc să răspundă înflăcăratei sale iubiri, îşi dăruise inima unei căzături — cum spusese cîndva mînios domnul Wharton.

Dealtfel tot magistratul, de acord cu sir Alured, chibzuise că nu ar strica să le prilejuiască o reîntîlnire, aşa încît îl poftise pe Arthur la conacul vărului său. Deşi invitaţia nu prea căzuse bine, deoarece avocaţii nu intraseră încă în vacanţă şi, prin urmare, flăcăul mai avea treburi... Dar se găsise un pretext plauzibil — afară de motivarea cea mai convingătoare, adică venirea iubitei — şi anume, revederea celor două familii, Wharton şi Fletcher, la moşia lui sir Alured. Evenimentul era onorat şi de prezenţa mamei lui Arthur şi a lui John — o bătrînă impunătoare, cu părul alb ca zăpada, cu prestanţă aristocrată, toalete sobre şi foarte costisitoare — numai dantelele de la o singură rochie valorînd cincizeci de guinee ! — şi care abia aştepta, alături de ceilalţi Fletcher, să-l vadă pe Arthur însurîndu-se cu Emily Wharton. Se prea poate ca ceva să fi ajuns la urechile lor în legătură cu dota ce urma s-o primească Emily. Deşi nu am vrea să insinuăm că urmăreau să obţină cele şaizeci de mii de lire. Oameni demni, cum erau cei din Longbarns, cu bun simţ şi cu intenţii curate, nu s-ar fi înjosit la speculaţii de genul acesta. Totuşi, cînd dragostea unor tineri e completată de unele potriveli — ca obîrşie, vîrstă, caracter şi concepţii, plus o prietenie străveche între familii, la care se mai adaugă şi o zestre frumoasă, partida e ideală.

La ivirea lui Arthur Fletcher, bătrînul Wharton socoti de cuviinţă ca acesta să fie pus la curent cu blestematul Lopez, de ale cărui intenţii nu avea cum să ştie, dat fiind că nu mai călcaşe de mult în Manchester Square. Deşi magistratul îl întîmpinase mereu cu efuziune, iar Emily se arătase binevoitoare şi afectuoasă — dar nu şi îndrăgostită după cum îşi dorea — în ultimele trei, patru luni tînărul evitase să le mai intre în casă. Cu o iarnă înainte şi în primăvara care urmase, reînnoise de cîteva ori propunerea de căsătorie, pentru ca de fiece dată să audă

același *nu* repetat de iubită și aceleași inimoase asigurări de prietenie — însă nici un cuvînt despre dragoste. Dezamăgit, se plînsese celor de la conacul Wharton, iar sir Alured îl temperase, infuzîndu-i speranța că avea s-o convingă pe fată în timpul vacanței, cînd o să-l cheme și pe el la moșie, ca să-i poată vorbi pe îndelete. Numai că pe atunci nu visa că există un Lopez.

Ca acum, cînd sosise ziua să i se adeverească prezicerile de bine, sir Alured să se vadă în nenorocita postură de a-i anunța tristele întîmplări din ultima vreme, întrucît domnul Wharton, jenîndu-se să provoace o discuție atît de penibilă despre propria-i fiică, îi lăsase lui această corvoadă.

— Ai auzit de un oarecare Ferdinand Lopez ? începu sir Alured cu inima strînsă.

— Cum de nu, îi răspunse Arthur pe dată. Ba l-am și întîlnit în compania lui Everett, și nu-mi amintesc să-mi fi displăcut cineva mai mult ca acest individ.

Baronetul dădu din cap cu obidă, gîndindu-se că o membră a falnicei lui seminții lunecase pe un drum așa de greșit.

— Aud că este poftit și la sindrofiile Ducesei de Omnium, continuă tînărul.

— Și ce mare scofală e în asta ?

— Știu și eu, sir ? ridică Arthur din umeri. Ce vă pot spune este că acolo e poftită orice persoană ce ar putea fi utilă.

— Tu te duci la aceste petreceri ?

— M-aș duce dacă aș fi invitat. Care om s-ar da înapoi ? Doar avem la cîrmă un guvern de coaliție, și se consideră că-ți sprijini falanga politică mergînd la recepțiile Ducesei.

— Personal, detest coalițiile, declară baronetul îngrețoșat. După mine, sînt degradante.

— Mă rog, știu și eu ? rosti junele cu îndoială. Oricum, diligența trebuie trasă de cineva, nu lăsată în mijlocul drumului. Și apoi Ducele de Omnium este un om minunat — chiar dacă face politică liberală — și n-o să vrea răul țării.

Baronetul se arătă sceptic prin felul cum clătină capul. Fiindcă deși nu știa mai nimic despre ce se în-

tîmplă în administrație, era convins că, indiferent de dorințele Ducelui și ale dregătorilor ce-l înconjurau, țara tot mergea spre dezastru.

— Mi-am propus să nu fac politică încă zece ani de aci înainte, și ca atare nu mă interesează petrecerile Ducesei, îl auzi pe tînăr vorbind cu însuflețire. Totuși dacă m-ar invita, cred că m-aș duce.

Sir Alured era nemulțumit de mersul discuției care se depărtase de tema propusă, așa că o readuse pe făgașul dorit.

— Mă bucur, zise, că nu ți-a plăcut individul acela...

— Nici de frică, întări junele afirmația anterioară. Și nu pricep de ce se tot duce în Manchester Square...

— Ei, asta e buba, dondăni celălalt încurcat.

— Din cîte știu, toată ziua bună-ziua se vîntură pe acolo. Așa e ?

— Nu, nu. Asta n-o prea cred, încercă sir Alured să-l contrazică. Domnul Wharton nu-l place mai mult decît dumneata. Zice că e plin de cusururi.

— Dar Emily ?

— Ei asta e buba, bîigui din nou baronetul.

— Doar n-oți fi insinuînd că-i acordă vreo importanță ? ! îl întrebă Arthur bănuitor.

— Ei, se pare că este influențată de mătușa care se tot învîrtește pe lîngă ea, deși, după cît mi-am dat seama, această femeie n-ar avea ce să caute lîngă o fată ca Emily a noastră...

— O cunosc, spuse tînărul. E vulgară și nu știe cum să-ți intre în grații. Dar mă întreb, în ce chip s-o înrîurească pe Emily ? Că doar nu putea să-i sucească mintea.

— Ei, nu chiar așa, se căzni moșierul să mai netezească un pic situația. Totuși mi-am zis că-i mai bine să te înștiințez. Fetele mai au cîte o slăbiciune... dar noroc că nu le ține prea mult.

— Numai că individul e tare chipeș, adăugă Arthur încolțit de neliniște.

— Așa ! făcu baronetul. Vărul meu zice că ți-e silă să-l vezi.

— Nu-i adevărat, sir, îl combătu celălalt. E un bărbat chipeș, cu ten măsliniu, cu voce plăcută, care nu are nimic de englez ca înfățișare și în felul de a fi. Dar asta nu

înseamnă că n-ar putea să... zise şi se opri brusc. Iar după o pauză adăugă : Mi-aţi dat o veste nenorocită, sir Alured.

— Fii pe pace ! îl îmbărbătă el. O să-l uite cît stă aici.

— Emily nu uită cu una, cu două, îl contrazise Arthur din nou. Dar am s-o întreb fără nici un înconjur. Ştie prea bine cît de mult ţin la ea, aşa că nu cred să-mi ocolească adevărul. Şi apoi e prea cinstită din fire ca să spună o minciună. Are bani individul ? se interesă de Lopez.

— Se pare că vărul meu îl consideră înstărit

— Şi eu cred la fel, opină Arthur. Oo, Doamne, ce necaz m-a lovit ! Ce n-aş da să-l provoc la duel, cum aveai dreptul odinioară ! Deşi, la ce mi-ar servi ? Emily m-ar detesta şi mai aprig. Mai bine m-aş împuşca eu...

— Nu vorbi aşa !, îl întrerupse sir Alured sever.

— Să ştiţi că n-am să renunţ la fată cîtă vreme mai am o şansă. Şi dacă am s-o pierd pînă în cele din urmă, se va întîmpla o nenorocire cu mine. N-aş fi crezut cu putinţă să iubeşti pe cineva aşa mult.

Vorbind, îşi trecu o mînă nervoasă prin păr, apoi şi-o vîrî în jiletcă şi se întoarse cu spatele către prietenul vîrstnic, ca acesta să nu-l vadă lăcrimînd. De fapt şi sir Alured era profund tulburat. I se părea o blasfemie ca fericirea unui Fletcher şi liniştea seminţiei Wharton, în genere, să fie distruse de cineva cu un nume aşa deşucheat ca Lopez !

— Fii convins că n-o să-l ia de bărbat fără acordul tatălui ei, îl asigură pe tînărul necăjit.

— Dacă e hotărîtă să se mărite, o să i-l dea pînă în cele din urmă.

— Nici vorbă ! Îţi garantez eu ! Îl vede cu aceiaşi ochi ca şi dumneata, stărui baronetul, cu toate că tînărul scutura capul în sens negativ. Pe el nu poate să-l sufere, continuă cu aceeaşi voce persuasivă, în timp ce pe dumneata te iubeşte ca pe un fiu.

— Şi cu ce mă încălzesc toate acestea ? suspină Arthur neconsolat. Cînd o fată şi-a pus în minte să se mărite cu un bărbat, se mărită, şi pace. Dacă Lopez ar fi fost un nepricopsit, poate se mai schimba situaţia. Dar avînd parale, o să cîştige partida. Asta e, şi n-am ce să fac ! Or fi trecut şi alţii prin greaua mea încercare, şi totuşi nu au pierit.

— Să nu ne pierdem nădejdea, băiete, îl încuraja baronetul de zor. E și soarta fetei în joc, și mi se rupe inima de ea ca și de tine...

— Da, să nu ne pierdem nădejdea ! Sînt de acord. Doar am spus că nu am de gînd să abandonez lupta. Dar pe Emily să n-o plîngeți, fiindcă îl va alege pe acela care-i convine. Iar cît privește rivalul, ce aș putea zice ? Doar că mi-ar place să-l tai în bucăți...

— Și cînd mă gîndesc că nu e nici britanic ! bombăni prietenul revoltat.

— Pe fete nu le preocupă acest amănunt și, în orice caz, nu le deranjează ca pe dumneavoastră ori ca pe domnul Wharton. Dimpotrivă, cred că le atrag bărbații bruneți și mieroși, cu glas lunecos, cu ascunzișuri și cu apucături deocheate. E trist, dar e adevărat ! Și acum voi porni s-o caut pe Emily, ca să dăm lucrurile pe față.

— Nu ar fi preferabil să discuți cu vărul meu mai întîi ?, îi sugeră moșierul pe un ton rugător.

— Aveți dreptate. Așa am să fac, se conformă tînărul. L-am considerat totdeauna unul din prietenii cei mai apropiați, și va rămîne astfel pentru mine, fiindcă nu are nici o vină în tot ce se întîmplă. În definitiv ce putea face ? Tinerele nu se mărită cu X sau cu Ygrec, după cum sînt povățuite.

De la jurist află mai multe decît din spusele baronetului. Adică întreaga poveste. Cum Lopez venise de două ori la birou cerînd-o pe fată ; cum în ambele dăți fusese respins prin cuvintele cele mai drastice ; cum Emily îi declarase dragostea ei pentru acest individ odios, cît și dorința de a-l lua în căsătorie și cum, în fine, făgăduise de a nu face pasul fără acordul tatălui ei, în credința nedeclarată, dar evidentă, că domnul Wharton nu avea dreptul să i-l refuze. Toate acestea i-au fost relatate înaintea mesei de seară, în timpul unei plimbări pe o alee retrasă, din capătul parcului, ce se așternea pe malul rîului Wye, pe o distanță de aproape o jumătate de milă. Bătrînul îi vorbise fără reținere, înfățișîndu-i faptele așa cum se petrecuseră, abia mai pe urmă îmbogățindu-le cu judecăți și mărturisiri personale ce aveau să-i surpe ascultătorului pînă și ultimele speranțe de care se ancorase. Pășea agale,

cu mîinile împreunate la spate şi cu privirile aţintite la poteca din faţă, şi vorbea cu lentoare, drămuind fiecare cuvînt, pentru a-l face să înţeleagă pe cel de alături că, pentru el, situaţia descrisă era de o importanţă vitală şi o cercetase îndelung pînă a trage concluziile pe care i le împărtăşea.

— Ţi-am povestit tot ce s-a întîmplat, Arthur, îi zise după ce-i prezentă situaţia. Şi aş vrea să-ţi fac cunoscute şi semnele de întrebare care mă obsedează. Cel dintîi — la care nu am răspuns — este cît voi mai ţine piept stăruinţelor veneticului, dacă Emily mă va implora să cedez? E o întrebare care mă urmăreşte neîncetat. Dealtminteri, în cele două luni ce-au trecut, nu ştiu dacă am fost în stare să cuget la altceva în afară de Emily şi împrejurarea în care se află. Viaţa mea înseamnă copiii. Viitorul fetei şi al lui Everett — cu toate că măritişul ei îmi apare infinit mai delicat şi mai riscant decît însurătoarea feciorului. Orice eroare din partea lui poate fi reparată, pe cînd mariajul unei fete rămîne *vestigia nulla retrorsum* [1]. În clipa cînd se cunună, mireasa e dezlegată de familie, de rubedenii şi de tot ce a însemnat existenţa de pînă atunci, şi încheie un nou legămînt pentru tot restul zilelor. Or, fiind atît de pătruns de gravitatea pasului pe care îl face, şi displăcîndu-mi la culme omul ales de copila mea — deşi se cuvine să precizez că îl detest numai în calitate de viitor soţ al ei — m-am simţit justificat s-o înfrunt, refuzîndu-i cu străşnicie consimţămîntul meu de părinte. M-am opus categoric şi în faţa ei şi a străinului, cu toate că, sincer vorbind, mi-a fost greu să găsesc un motiv temeinic pentru a zădărnici căsătoria cu portughezul. Din această decizie au decurs argumentele invocate. Dar am oare dreptul să modelez viaţa fetei după prejudecăţile mele? Indiscutabil că nu. Eu mi-am trăit traiul. Pe cînd viaţa ei abia va începe. Şi de-mi impun în continuare voinţa, sub imboldul pornirilor egoiste, înseamnă că sînt un tată denaturat. Un hain. Drept aceea, oricît mi-ar veni de greu, odată ce voi simţi că împotrivirea mea îi sacrifică tinereţea şi fericirea, voi pleca steagul, lăsînd-o să se mărite cu

[1] Un pas ireversibil (lat.).

cine doreşte. De tine, Arthur, nu voi putea ţine seamă, deşi mi-ai intrat în suflet. Însă am datoria să reflectez doar la binele fetei şi, ca să i-l pot mijloci, voi încerca să-mi filtrez sentimentele, să-mi reconsider aprecierile şi să constat — de voi avea suficientă tărie ? ! — dacă antipatia ce i-o nutresc portughezului este întemeiată sau iraţională ; dacă îi fac un serviciu copilei ori, din contră, o nimicesc, refuzîndu-i cu îndărătnicie dezlegarea pe care mi-o cere. Cu tine vorbesc cu mai multă franchefe decît mi-aş permite cu Emily. Ţi-am deschis inima şi ţi-am împărtăşit toate gîndurile fără nici o rezervă. Desigur aş vrea să-mi fii ginere. Dar la capătul spovedaniei mele, vei înţelege, cred, că nu-mi stă în putere să te mai sprijin. La rostirea acestor cuvinte, avocatul îl cuprinse de braţ, şi i-l strînse. După care, o coti de unul singur, cu mersul lui tîrşiit, pe o potecă lăturalnică ce ducea la conac, lăsîndu-l pe Arthur Fletcher pe marginea rîului.

Abia atunci realiză tînărul lovitura ce o primise. După ce fusese respins în iarna trecută şi în primăvară, îi parveniseră unele zvonuri. Însă nu le crezuse. Şi de fapt nici nu păruseră alarmante, fiindcă nu-l preveneau de existenţa unui rival declasat. Ca acum să-şi dea seama de gravitatea primejdiei. I se spusese fără menajamente că Emily are alt pretendent, că îl iubeşte şi e foarte posibil să-l ia de bărbat. Aşadar soarta lui era pecetluită, şi vedea ca aievea ce urma să se întîmple. O cunoştea destul de bine pe fată ca să-i prevadă reacţiile. Nimic nu-i putea destrăma sentimentele. Chiar de pleca la Dresda ori în Noua Zeelandă, tot rămînea credincioasă omului îndrăgit. Ba l-ar fi iubit şi mai mult după o separare. Doar mărturia nemerniciei lui — o mărturie zguduitoare, care s-o poată convinge — ar fi lecuit-o de pasiunea ce-o mistuia. Deşi la ce ar fi servit ? Căci după decepţia suferită, cu siguranţă îi trebuiau ani de zile pînă să-şi vindece rana şi să mai creadă într-o inimă devotată. Şi apoi se mai punea o întrebare pe care n-o putea ignora. Era rivalul lui neapărat un netrebnic pe motiv că purta numele de Lopez şi nu avea sînge britanic ?

Încercînd să adopte o judecată cît de cît raţională — căci detaşarea ar fi fost de neconceput pe moment — se aşeză pe marginea apei şi începu să arunce cu pietricele

de pe potecă în locul unde curgea avîntată. Nu o dată, de cînd o iubea pe Emily, se simțise umilit de răceala ei. Dar acum, după cele aflate, ce senzație ar fi fost normal să-l domine ? O înjosire totală sau o mîndrie fără de margini pentru dragostea ce o nutrea ? Fiindcă nu-l părăsise, și din pricina ei presimțea că mai are de suferit, tot atît ca și în trecut. Deși era conștient de succesele pe care le-ar fi putut repurta la Londra, unde trecea drept un tînăr extrem de atrăgător, după care orice fată ar fi suspinat, necum să-l respingă, făcîndu-l pe el să ofteze. De cîte ori nu se dojenise spunîndu-și că e sub demnitatea lui de bărbat să se lase cotropit de mîhnire, că trebuia să se scuture de tristețe ca de un coșmar, consolîndu-se cu ideea că, de vreme ce fata nu-l vrea, însemna că nu are discernămînt și, ca atare, nu-l merită. Tot căutînd să se lecuiască, încercase să-și însușească gîndirea rațională, care nu recunoaște decît trăirile pe plan cerebral, excluzîndu-le pe cele afective. Dealtfel, mulți cunoscuți — deși nu dintre cei mai apropiați — îl și socoteau un tip cerebral. Cu toate că numai sufletul lui știa cît de mult se silise să devină alt om, repetîndu-și la infinit că era o absurditate să trăiască sub apăsarea unei dorințe neînplinite ori să cadă în disperare pentru că fata nu-l fericea cu un surîs cînd el se topea de admirație și dragoste. Cuminte ar fi fost să aplice zicala : „De nu mă iubește, la ce mă omor că nu îmi zîmbește ? !“ Dar cu toate că și-o spusese în nenumărate ocazii, se dovedise fără efect. Ca orice formulă prin care încercase să pună stavilă suferințelor pricinuite de dragoste ; ca dovadă, însăși clipa de față, cînd, deși adulat de o lume întreagă, se simțea cel mai năpăstuit de pe lume. Odioasa povară lăuntrică ce-l chinuise în atîtea rînduri — aidoma unei dureri fizice — îl tortura și acum. Pesemne trebuia s-o îndure la infinit, se gîndi în timp ce azvîrlea pietricele în apă. Deși cunoscuții îl răsfățau, la club se făcuse agreat, la partidele de vînătoare îl îmbulzeau partenerele, la baluri abia prididea să danseze cu admiratoarele, la întîlnirile arcașilor se bucura de întîietate, strălucind pretutindeni ca o stea în continuă ridicare — după spusele bărbaților vîrstnici și cu experiență — se considera așa devastat și schilodit sufletește, încît se vedea trăind toată viața ca un

om sfîrtecat în două. Oare de ce fusese osîndit la o astfel de mutilare ?, se întrebă dibuind după o explicație. Pe care rațiunea i-o refuza însă. Probabil apăruse pe lume cu o anumită deficiență. Așa cum alții se năsteau cocoșați, bîlbîiți sau miopi, el suferea de o slăbiciune morală ce-l adusese în jalnica stare de acum. Dar asta nu însemna că ziua de mîine nu-i rezerva sumedenii de satisfacții, se încurajă singur. „Tot ce se întîmplă e o prostie care nu mă atinge deloc !", își spuse tot sub formă de îmbărbătare. Ca imediat, să izbucnească în lacrimi...

După un timp, se mai domoli, și încercă din nou să se consoleze la gîndul că, oricît de grea și insuportabilă era povara dragostei lui, putea fi mîndru de ea. În definitiv nu oricine era capabil să iubească în felul său. Iar faptul că aleasa inimii lui mai cucerise un suflet, nu constituia o dovadă că merita să fie iubită ? Numai că argumentul din urmă nu-l mulțumi după cum se așteptase. Ba îl desființă și pe cel dinainte, datorită revoltei ce-i întuneca mintea. În fond — își zise tot el mai pe urmă — nu se simțea umilit pînă în adîncurile ființei pentru că Emily îl schimbase cu un Lopez ?. Orbit de propria înjosire, o amplifică foarte mult, pierzînd complet din vedere că poate Emily comisese o greșeală de judecată ori fusese amăgită de trucurile și vicleniile curtezanului. Dar cum în ochii săi iubita nu era pasibilă de erori, preferința pentru Lopez nu demonstra decît inferioritatea lui față de proaspătul favorit. Ajuns la această încheiere, firește că nu mai avea de ce se mîndri cu dragostea sa respinsă. Ba o considera o rușine de care ar fi vrut să se descătușeze cît mai curînd. Numai să fi știut cum. Ar fi existat posibilitatea să se arunce la picioarele oricărei dive înzorzonate și cu mare trecere în metropolă, deși prea se simțea vlăguit ca să mai joace teatru că i-ar fi dragă. Iar pînă să mai găsească o modalitate, un zvon de pași pe alee îl sili să renunțe la speculații și sări în picioare.

— N-ai de gînd, tinere, să te schimbi pentru cină ?, îl întrebă verișoara Mary, apărută împreună cu Emily.

— Dacă voi aveți timp de îmbrăcat, înseamnă că am și eu, îi ripostă încercînd să se adune.

— E bună gluma lui, nu ? zise Mary către cealaltă. Se vede că nu ne-a observat toaletele. După care se în-

toarse din nou către Arthur : N-om fi destul de gătite de nu ne-ai luat seama ? Am venit special să te căutăm, deşi nu ne închipuiam că te-ai ascuns tocmai în capătul parcului. Oricum, bine că te-am găsit. Acum e şapte şi jumătate, şi trebuia să cinăm la şi un sfert.

— În cinci minute sînt gata, o linişti el.

— Numai că trebuie să ajungi mai întîi la conac, îi aminti Mary. Dar nu ai de ce te grăbi, pentru că tata abia s-a întors de la cositul fîneţei. A asistat la încărcarea ultimului transport şi la tradiţionala ceremonie. Am fost şi noi două de faţă, spuse arătînd-o pe Emily.

— Ce mult îmi place aici, zise aceasta, şi ce n-aş da să stau la moşie tot timpul ! Urăsc metropola în luna iulie...

— Şi eu o detest, interveni Arthur, atît în iulie, cît şi în restul anului.

— Urăşti Londra ? îl întrebă Mary uimită.

— Da, o urăsc. La fel ca şi Herefordshire şi alte locuri sub soare. Iar dacă trebuie să mă schimb, am luat-o din loc, fiindcă am de traversat parcul.

În urma lui, Mary se răsuci cu faţa la verişoară şi o privi cu aceeaşi surprindere, fără să facă vreun comentariu. Ştia de iubirea lui pentru Emily, dar nu şi de existenţa lui Ferdinand Lopez.

CAPITOLUL XVI

NICIODATĂ SĂ NU FUGI

În seara aceea, şi invitaţii şi gazdele se siliră să fie voioşi, dar cum orice sforţare de veselie este sortită eşecului, şi străduinţa celor de la conac se dovedi vană. De fapt pretextul ar fi existat, fiindcă în timpul zilei se cosise fîneaţa, şi recolta fusese bogată. Însuşi baronetul cosise iarba din parc şi era mulţumit de treaba făcută.

— Ştiu că procedeul nu e rentabil, dar îmi place să angajez oameni la coasă, mărturisi el zîmbind cu blîndeţe.

Iar bătrînii pe care-i tocmesc, se împacă mai bine cu mine decît cu arendaşii.

— Nici nu e de mirare, interveni domnul Wharton, fiindcă ceea ce faci se cheamă filantropie, nu muncă plătită.

— Nu, nu !, îl contrazise sir Alured. Lucrătorii muncesc din greu şi cu rezultate pentru banii ce-i încasează. Powell nu-i iartă, fii sigur. Şi nici nu-mi aduce leneşi la lucru. Dar oricum ar fi, cositul fîneţei nu mi se pare o treabă rentabilă.

Powell la care se referise era vătaful moşiei, care, cunoscînd omenia stăpînului, supraveghea zilierii fără a le cere însă să trudească pe brînci.

— Arendaşii cum procedează ? se interpuse iar avocatul.

— Ei bine, ei sînt mai gospodari şi mai lacomi, îl informă vărul. Nu ar lăsa o limbă de iarbă neforfecată. Or, mă vezi pe mine jumulind parcul pînă în pragul conacului ?

— Las' că e mai bine cum faci dumneata, interveni bătrînul Fletcher. Ce ţi se pare că pierzi la fîneaţă, recuperezi la alte produse.

Lucru posibil pe un domeniu ca Longbarns, dar nicidecum la moşioara Wharton, se gîndi baronetul. Ca dealtfel şi rubedenia sa, avocatul.

— Şi eu îmi cosesc fîneaţa cu lucrători zilieri, se amestecă John Fletcher, şi nu am impresia că sînt în pierdere. Păşunile mele se întind pe vreo patru sute de acri şi ţin o evidenţă strictă a recoltei de la un an la altul.

— Ei bine, Johnson e un om de toată isprava ! îl admiră baronetul pe administratorul latifundiei Longbarns.

— Întocmai ca alţii. Şi Johnson e harnic şi priceput cîtă vreme îl ţine stăpînul din scurt, preciză John. Iar în materie de administraţie, sînt la fel de versat ca şi el. Firește, nu aştept să am beneficiile unui moşier ce-şi lucrează singur pămînturile. Însă pretind cotele, şi le capăt.

— Beneficiile mele nu sînt prea mari, recunoscu melancolic sir Alured.

— Din nefericire nu sînt, întări vărul său.

— Bine, dar John îi stoarce pe lucrători întocmai ca arendaşii, observă soţia acestuia.

— Ba deloc, protestă cel vizat. Numai că tu nu te pricepi nici un pic la asemenea treburi. Bunăoară, față de acum trei ani, am sporit simbria lucrătorilor cu cîte trei șilingi pe săptămînă la fiecare bărbat, și optsprezece peni, pe cap de femeie.

— Le-ai majorat plata din cauza sindicatelor, aminti domnul Wharton.

— Ba deloc, se opuse din nou John. Nu mă sinchisesc eu de pretențiile sindicatelor. Și de mi-ar dicta ce să fac pe moșie, aș vinde-o și m-aș duce încotro aș vedea cu ochii.

— Vai, băiete, ce gînduri îți trec prin minte ! îl dojeni bătrîna sa mamă.

— Păi să știi că nu concep să devin sclavul cuiva, fie și de dragul moșiei, i-o spuse el răspicat. Le-am mărit simbriile fiindcă așa am socotit de cuviință, iar acum le pretind să muncească pentru plusul de bani. Sînt de acord să fac anumite concesii, nu zic, dar vreau să văd și recunoștință din partea celor care beneficiază de ele.

— Uite că noi nu facem același lucru, se auzi lady Wharton, care intervenea rareori în dezbateri de genul acesta.

— Comiteți o mare greșeală, doamna mea, îi declară ginerele dojenitor. Corect e să le arătați oamenilor că trebuie să muncească pentru banii primiți. Altminteri, încurajați trîndăvia. Orice măsuri ați vrea să adoptați, tălmăciți-le în fața lor și faceți-i să le priceapă. Numai așa veți avea liniște pe viitor.

— Cîteodată sînt fericit gîndindu-mă că nu voi trăi ca să văd acest viitor !, oftă baronetul.

Cam așa decurse discuția la masă, deși, precum s-a mai spus, fiecare se străduia să pară voios. După cină, Mary și Emily rămaseră în continuare tăcute, urmărind sporovăiala celor mai mari — sau poate numai simulînd ascultare, cînd de fapt fiecare cugeta la ale ei, în vreme ce Arthur ședea cu o carte în mînă și se căznea de zor s-o citească. În salonul unde se adunaseră, nu exista o persoană care să nu cunoască dorința celor două familii de a-l însura pe Arthur cu Emily Wharton ori să nu fi aflat de respingerea lui repetată. Desigur împotrivirea fetei îl ofensase și îl duruse, și s-a arătat în ce grad. Dar oricît de mult suferise, nu renunțase la această căsătorie, și nici

nu-i influențase pe ceilalți, văzîndu-i cît erau de ambalați. Totuși, refuzurile consecutive nu rămăseseră fără ecou. Afară de Mary, toți o discutaseră pe tînăra Wharton, atribuindu-i o vină mai mare ori mai scuzabilă, dar în orice caz socotind-o răutăcioasă și fără minte. Pînă și Mary, care nu se îndurase s-o critice, fusese surprinsă și totodată mîhnită de bizara îndărătnicie a verișoarei, pentru că, în ochii ei, Arthur Fletcher nu era doar un tînăr excepțional, ci un semizeu a cărui dorință trebuia împlinită fără cîrtire. Bineînțeles, nu de ea — o făptură neînsemnată, fără calități și fără noroc, sortită să îmbătrînească de una singură, căci, după multă gîndire ajunsese la definitiva convingere că viitorul nu-i rezerva nici o fericire, și nici nu o merita. De aceea, cu toate că Arthur era vrednic de adularea femeilor, nu cochetase o clipă cu gîndul că ar avea dreptul să-l îndrăgească. Și nici cu ideea de a condamna-o pe fata care nu-i răspundea la iubire. Ci pur și simplu constatase uimită că semizeul ofta în zadar.

Deci Emily era acuzată de nechibzuință și răutate numai de ceilalți membri ai clanului, care nu aflaseră încă de sminteala și de cruzimea ce le arătase în ultima vreme, de gustul corupt pe care îl dovedise și de incalificabila ei atracție pentru aventurierul cu nume și sînge de portughez, aceste păcate fiind cunoscute doar de bătrînii Wharton — juristul și baronetul — plus Arthur cel urgisit. Dar cînd avea să le dibuie o femeie neiertătoare ca lady Fletcher — ai cărei străbuni fuseseră regii Galilei pe timpul romanilor — mînia și groaza ei aveau să răzbească dincolo de acoperișurile conacului. Fiindcă, deși monarhii de odinioară se odihneau sub lespezile mormintelor, familiile Fletcher și Vaughan — din care descindea venerabila doamnă — continuau să existe. La fel ca și neamul Wharton, înfruntînd o eră bîntuită de vicii și condamnată la prăbușire. Iar toți descendenții de astăzi erau oameni deosebiți, avînd de împlinit datorii deosebite, printre care, cea mai de seamă prevedea ca femeia să-și frîneze afecțiunile dacă amenințau s-o tîrască la cine știe ce trădare a cauzei celei drepte. I se lăsa libertatea să se mărite cu cineva pe potriva ei, ori să nu-și pună în veci pirostriile —

dacă așa era hărăzită. Dar sub nici un cuvînt să pericliteze destinele seminției.

Desigur respectabila doamnă nu putea s-o silească pe Emily Wharton să-l ia pe fiul ei Arthur pentru simplul motiv că această căsătorie răspundea vechilor pravile — deși, dacă fata n-ar fi fost atît de rea și nesocotită, ar fi făcut pe voia celor două familii. Dar să-l dea la o parte pe un băiat ca feciorul ei și să iubească un om mai prejos de rangul pe care-l purta — un venetic tuciuriu și fără părinți — numai fiindcă avea ochii vioi, nasul mai frumos arcuit și limbarniță, era de neînchipuit ! Mai ales pentru o fată din neamul Wharton ! Neapărat lady Fletcher avea să rămînă trăsnită de această enormitate, și mai mult ca sigur nu mai putea să se poarte civilizat cu o tînără atît de coruptă în gusturi și judecată. Juristul și baronetul îi prevedeau reacția fulminantă și, cu toate că se temeau de pe acum, i-o înțelegeau pe de-a-ntregul, pentru că izvora dintr-o dorință comună ce le fusese zădărnicită.

— Emily Wharton nu mi se pare cu nimic mai apropiată și mai drăgălașă de cum o știam, îi declară lady Fletcher amfitrioanei chiar în aceeași seară.

Potrivit obiceiului, se retraseseră în salonașul de la etaj împreună cu soția tînărului John ca să tăifăsuiască în voie. Și tot în virtutea tradiției, lady Fletcher domina aceste șuete cu vocea-i înaltă și părerile etalate, ceea ce n-o deranja pe gazdă, însă pe noră se pare că da.

— Mă tem că biata fată nu e prea fericită, o îmbună lady Wharton.

— Cum vine asta, nefericită, cînd are tot ce-și poate visa o tînără ? se răți lady Fletcher. Ce ar mai dori pe deasupra ? Cînd o văd cu mutra posacă, de parcă ar fi mortul în casă, îmi ies din sărite, nu alta. Stă bozumflată cît e ziua de lungă, și nu scoate o vorbă, de nu știi ce să mai crezi. Dacă aș fi în locul lui Arthur, nu i-aș trece pe dinainte cel puțin șase luni, ca s-o satur. Și nici nu i-aș trimite un rînd...

— De ce vorbești așa, mamă ? se amestecă nora. Poate e necăjită din pricina măritișului ? ! În definitiv pentru ce și-ar lega viața de un om care nu-i place ? !

— Nu-i place ? o îngînă soacra ultragiată. Dar de ce nu-și dă nici un fel de silință să-l îndrăgească dacă partida

e potrivită ? Nu zic să se omoare cu firea, pentru că Arthur-n-are nevoie de caznele ei. Şi de ştiam că o găsesc tot aşa de botoasă, nici nu veneam la conac.

— După mine, zise blajina amfitrioană, cred că e abătută pentru că nu ne poate face pe voie.

— Haida de !, îi rîse respectabila musafiră. Cînd are în faţă aşa un noroc, trebuie să-l apuce fără să fie îndemnată. Zău, nu pricep cum de Arthur şi-a pierdut minţile după ea...

— Să fiu în locul dumitale, nu aş mai spune nimic, interveni nora.

— Nici nu mai zic, fii pe pace !, îi ripostă soacra. La urma urmelor ce mă interesează ? Arthur s-ar descurca de minune în viaţă şi fără Emily Wharton. Şi s-o vedem cu cine se mai mărită ? Prevăd de pe acum că va lua un netrebnic şi se face de ocară fiindcă aşa se întîmplă cu mofturoase ca ea...

— N-o văd pe Emily făcîndu-se de rîs, îi replică lady Wharton la fel de blînd, însă cu fermitate.

Şi cu asta îi tăie cheful de conversaţie şi terminară şueta. Exact în timpul acesta, cei doi fraţi — Arthur şi John — îşi luaseră pipele şi intraseră în camera intendentului, folosită şi ca fumoar la conacul Wharton.

— Nu-mi explic cum de ţi-ai lăsat treburile şi ai venit aici, cînd avocaţii încă nu au intrat în vacanţă ? ! îl provocă John pe mezin.

— Nu prea mă sinchisesc eu de avocatură, îi replică acesta flegmatic.

— Ba eu credeam tocmai contrariul, după felul cum ai muncit pînă acum.

— N-am intenţia să devin sclavul profesiei, vorbi Arthur cu aceeaşi indiferenţă. După cît am impresia, n-am să mă însor niciodată, şi nu mă pasionează nici perspectiva să devin o somitate în magistratură.

— Totuşi, pînă mai ieri la asta ţinteai, îi aminti fratele. Ba chiar aveai obiceiul să spui că de-o fi să nu ajungi o celebritate, măcar să nu-ţi reproşezi că nu ai muncit de ajuns.

— Păi m-am silit cît mi-a stat în putere, îl asigură celălalt. Şi muncesc în continuare. Dar s-au ivit anumite schimbări care mă fac să gîndesc altfel. Spre exemplu, mă

bate gîndul să-mi lichidez bunurile materiale și, cu banii pe care-i obțin, să pornesc în lungul și în latul pămîntului. Cred că vreo treizeci de ani mi-ar ajunge ca să văd tot ce e de văzut... bineînțeles dacă apuc să-i trăiesc. Oricum, vreau să voiajez mult, fiindcă socot că e ocupația ideală pentru unul ca mine.

— Întocmai, îi zise John în derîdere. De unde pînă acum te-ai vînturat printre oameni, căutîndu-le compania mai mult decît mine sau alții, e cît se poate de nimerit să te retragi dintr-o dată și să trăiești în singurătate. După ce ai muncit ca un apucat — și ți-o spun sub formă de laudă — tocmai bine o să-ți priască existența de trîntor. Iar după ce ai demonstrat că ai ambiția să ajungi o stea în magistratură, ți-a cășunat peste noapte să dispari în anonimat și să nu faci nimic. Halal ideal, n-am ce zice!

Arthur se cufundase în tăcere, trăgînd cu nădejde din pipă și afectînd o totală indiferență.

— Pe lîngă tomurile de jurisprudență, oi fi făcut și alte lecturi, nu ? continuă fratele mai în vîrstă.

— Bineînțeles, zise Arthur vexat.

— Așa bănuiam și eu, urmă celălalt, fără să-l ia în seamă. Oi fi citit și piese de teatru, mai ales din antichitate, căci numai în ele ai putut întîlni tipul neconsolatului în amor... Mai mult ca sigur că ai dat de îndrăgostiți alungați de iubite — întocmai ca tine — care nu se mai vindecă niciodată. Am dreptate sau nu ? Și fiindcă acești urgisiți nu mai aveau consolare, apucau drumul pustietății ori se călugăreau. Dar așa ceva se întîmplă numai în teatru, pe cînd în viața de toate zilele, orice năpăstuit de iubită se lecuiește într-o lună sau două, după care își vede de treabă. Sau tu n-ai cunoscut astfel de cazuri ?

— N-are a face dacă le-am cunoscut, însă te anunț că eu n-o să-mi tai beregata și nici nu mă fac călugăr, îi ripostă junele mai puțin înțepat.

— Așa răspuns zic și eu, se arătă John mulțumit. Cît privește călătoria în jurul pămîntului, e și asta o formulă ca să ieși din impas, și chiar lesnicioasă, cu atîtea vapoare și căi ferate cîte există în ziua de azi. Ce-ai spune de o plimbare la Petersburg ? O faci cu titlu de probă, să vezi dacă te înviorează. Dacă nu îți prieste, n-are rost să repeți figura. Dacă da, înseamnă că am găsit leacul, și atunci

mai faci și a doua plimbare, ca să-ți treacă aleanul de tot.

— Ascultă, John, ți s-a întîmplat vreodată să vorbești serios cu un om aflat la ananghie, ori l-ai ținut doar în șotii ?

— Nu, și nici nu cred că voi vorbi vreodată serios. Fiindcă mai bine-l ajuți cînd faci haz de necaz, decît să filozofezi. Și ca să nu schimbăm subiectul, spune-mi, mă înșel ori fata iubește pe altul ?

În loc de răspuns, Arthur dădu din cap abătut.

— Și cine e fericitul ? se interesă celălalt. Îl cunosc ?

— Nu cred.

— Dar tu ?

— Eu l-am întîlnit doar o singură dată.

— Și ce părere ți-a făcut ? Bună ?

— Ba pe naiba. Execrabilă, zise Arthur și, auzindu-l, John se întunecă dintr-odată, fiindcă și el făcea mare caz de familiile Wharton, Fletcher și Vaughan. E un om pe care nu cred că l-ai lăsa să pună piciorul în Longbarns.

— Poate din anumite motive, printre care și acela de a nu-i înlesni întîlnirea cu tine...

— Ba ăsta nu ar fi un motiv, pentru că nu-mi pasă de el. Dar sînt altele, mult mai grave, peste care n-ai trece. În primul rînd, mi se pare că nu e britanic...

— Cum ? E străin ? ! se indignă celălalt.

— După nume, da.

— O fi vreun nobil italian ? presupuse John Fletcher.

— Nu cred să fie nobil în nici o țară.

— Atunci ce naiba e ?

— Habar n-am, însă îl cheamă Lopez.

— Prieten cu Everett ? îl chestionă fratele tot mai mirat.

— Ai ghicit, spuse Arthur. Și nu-i port prea multă recunoștință drăgălașului Everett pentru pocinogul pe care mi l-a făcut.

— Aa, l-am văzut și eu, făcu John luminîndu-se brusc. Pot spune că l-am și cunoscut, deoarece am cinat odată împreună în Manchester Square.Pasămite îl invitase însuși bătrînul Wharton.

— Nuu, se împotrivi Arthur. Venise ca prietenul fiului — adică al lui Everett. Îi cunosc sentimentele domnului

Wharton. De la dînsul știu tot. M-a pus chiar astăzi în temă. Deși mai auzisem unele zvonuri.

— De aceea vrei să pornești în pribegie !, zise fratele, care abia începea să-i priceapă drama. Rivalul e un tip deștept, din cît îl țin minte...

— Să-i fie de bine, îl bombăni Arthur.

— Și pare un gentilom, continuă John enumerarea impresiilor.

— O fi, nu te contrazic, fiindcă nu am temeiuri, vorbi rivalul cu resemnare. Iar din spusele bătrînului Wharton, are și foarte mulți bani.

— E și arătos, după cum l-am văzut sau, în orice caz, e genul care place femeilor.

— De aceea nici nu-i aduc vreo învinuire. Ca și ei, dealtminteri. Atîta doar că...

— Înțeleg ce vrei să spui, îi curmă celălalt vorba. Acum situația mi-e clară. Dar nu sînt de acord să dai bir cu fugiții. Asta nu-i o formulă. Mare dreptate a avut cine a zis că în viață nu trebuie să fugi de nimic.

— Totul e să fii fericit... dacă te-ai născut cu noroc, suspină Arthur.

— Nu, nu asta e totul, îl contrazise John. Mă știi că nu pozez în mare filozof. Însă din cîte am văzut și am pățit, am desprins două comandamente. Cel dintîi, să-ți clădești fericirea de unul singur, iar al doilea — mai important și mai anevoie de realizat decît primul — să le aduci altora fericirea.

— N-am s-o fac prin nimic mai fericită pe fată tocîndu-mi zilele în Londra.

— Asta e portița prin care cauți să scapi, pentru că nu de fericirea ei discutam, și nici de torturarea ta în metropolă. Adună-ți forțele și întoarce-te la treburile obișnuite. Întîi munca, și mai apoi sentimentele. Gîndește-te la nevoiașul care trudește pe țarină, știind că acasă îl așteaptă un prunc muribund. E greu să primești loviturile, dar trebuie să le înfrunți, nu să dai îndărăt. Și de-ai fost hărăzit să te topești de durere, fii bărbat, nu feștilă ! Deci ține cont că nu e cazul să te topești.

— N-o fi, dar nici mult nu mai am, oftă Arthur din străfundurile ființei.

— Mă menţin la ce am spus adineaori. De suferinţa ta nu s-a topit nimeni. Majoritatea s-au vindecat. E adevărat că unii se turmentează atît de cumplit, încît le piere cheful de dragoste pentru tot restul zilelor. Dar ia spune-mi, bătrînul Wharton e de acord cu această căsătorie ? Şi-a dat dezlegarea ?

— Nu. Se opune cu străşnicie, zise Arthur accentuînd fiecare cuvînt.

— Şi atunci cum rămîne ?

— Cu mine s-a purtat extraordinar. A făcut tot ce putea omeneşte ca să-l alunge pe individ. S-a arătat de neînduplecat şi în faţa ei şi a lui. A prevenit-o pe Emily că nu-l acceptă sub nici un cuvînt. Iar fata nu va face nimic fără consimţămîntul lui.

— Asta înseamnă stagnare, jubilă John.

— Nu, îl dezumflă celălalt. Tot bătrînul mi-a declarat că, în ciuda împotrivirii sale energice, va trebui să cedeze dacă o vede pe fată absolut hotărîtă. Şi află că Emily este decisă.

— De unde ştii ? Ţi-a spus ea ?

— Nu. Bătrînul. Cu ea voi încerca să am mîine o explicaţie. După care am să dispar.

— Te reîntorci pe ziua de întîi pentru partidele de vînătoare ?

— Nu, n-am să vin. Recunosc, ai avut dreptate sfătuindu-mă să îmi văd mai departe de muncă. Într-adevăr, este o laşitate să dai bir cu fugiţii din pricina unei fete.

— Din orice pricină !, preciză John. Orice rău ai întîmpina, înfruntă-l, n-o lua la fugă !

— Aşa e. Însă pe ea nu am tăria s-o înfrunt. Şi nici nu ar folosi la nimic. Deci e mai bine să-mi văd de treabă cît mai departe de aceste locuri. La vînătoare mă pot duce cu Musgrave şi Carnegie, în Pertshire. Şi chiar acolo voi merge.

— E preferabil, decît să cutreieri tot globul ! îl zeflemisi John.

— Să nu-ţi închipui că aveam de gînd s-o pornesc de îndată, se apără celălalt iritat. Prea te legi de vorbele omului şi i le dai peste nas ! Nu-mi duce grija. Mă voi descurca bine, iar la Crăciun am să vin lecuit, şi o să

vînăm împreună. Dar pînă una alta, trebuia să-mi descarc inima în faţa cuiva. E omenesc, nu ? John întinse mîna şi-l prinse de braţ cu afecţiune. N-am de gînd să chelălăiesc pe toate meridianele ca un cîine bătut, continuă Arthur. Partea cea mai nenorocită e că prea ştiu mulţi de căsătoria mea cu Emily Wharton.

— Te referi la cei de pe aici ?

— Mă gîndesc la toate cunoştinţele mele. Fiind un soi de aranjament în familie, l-am discutat fără nici o reţinere.

— Cu timpul se va uita, fii pe pace.

— Dar pînă atunci e neplăcut pentru mine. Şi cu asta am încheiat povestea. Te rog să nu mai îmi pomeneşti despre ceea ce a fost, şi nici eu nu mai aduc vorba vreodată. De asemeni, nu sufla un cuvînt soţiei tale sau mamei. Odată ce trebuie să renunţ la dragostea mea, e mai bine să-i pun cruce de pe acum. Şi la caz că se măritǎ cu el, nu cred să vină prea des pe la moşiile Wharton sau Longbarns...

— La noi ? făcu John indignat. Te asigur că nu va pune piciorul. Ce ai zice s-o vezi pe mama făcînd temeneli doamnei Lopez ? ! Şi mă îndoiesc că sir Alured o să-l placă pe soţ. Din puţinul cît l-am văzut, îmi dau seama că nu face parte din tagma noastră. Prea e deştept, prea uns cu alifiile străinătăţii şi lipsit de prejudecăţi. Mănîncă la fel de încîntat o friptură de cal în locul uneia de vacă, dacă prima este gustoasă. Şi nu ştiu, zău, dacă nu e mai cîştigat cu această structură. Dar să-l lăsăm în plata Domnului şi să tragem un pui de somn. Noapte bună, băiete. Adună-ţi curajul, şi dacă mergi în Scoţia să vînezi, trimite-ne şi nouă un snop de potîrnichi.

Din acest dialog cititorul a putut desprinde portretul moral al lui John care nu păcătuia nici prin slăbiciune de caracter, nici prin indiferenţă faţă de fratele său. Inimos din fire, cu o minte ageră şi oarecum îndîrjit în concepţii, îşi dobîndise faima de cel mai precaut localnic din Longbarns şi cel mai înţelept, totodată. Mai ales în chestiuni practice. Numai venerabila-i mamă îi mai punea la îndoială calitatea din urmă, atribuindu-i-o feciorului mic. Şi asta nu datorită numai slăbiciunii ce o vădea pentru Arthur, cît mai ales faptului că de fiul mezin trăia despăr-

ţită, pe cînd feciorul cel mare era veşnic în preajmă şi se obişnuise cu deosebitele lui însuşiri.

— Amarnic l-a lovit fata aceea pe Arthur, îi spuse John Fletcher consoartei înainte de a se culca.

— Cine ? Emily Wharton ? ! îl întrebase nedumerită.

— Da. Scumpa ta verişoară. Să nu-i sufli o vorbă băiatului, ci să te arăţi cît mai generoasă cu el.

— Generoasă cu Arthur ? repetă cu aceeaşi nedumerire. Dar am fost vreodată altminteri ?

— De acord, însă acum să-i arăţi şi mai multă mărinimie, fiindcă are nevoie. Mai că-ţi vine să plîngi cînd vezi un băiat atît de minunat, lovit ca un cîine. Îi înţeleg suferinţa, cu toate că eu nu am gustat-o.

— Într-adevăr, tu nu ai suferit, John, îi zise soţia lipindu-şi capul de pieptul său. Tu ai obţinut repede ce ai vrut. Poate prea repede...

— De-aş fi fost refuzat de o fată, mi-aş fi văzut de treabă. Nu-i mai făceam a doua propunere, te asigur.

— Înseamnă că am fost fericit inspirată să zic „da" la prima ta cerere. Nu-i aşa ?

— Nu ştiu ce să-ţi răspund.

— Ba da, am făcut foarte bine. Altfel, Doamne fereşte !, ai fi bătut în retragere, şi rămîneam fără tine. Sau repetai încercarea ?

— Te-aş fi văzut umblînd ca o pasăre cu aripa ruptă şi cu siguranţă mă înduioşam, îi declară John ca s-o liniştească.

— Sărmanul Arthur ! Acum umblă el cu aripa frîntă !.

— Totul e să nu arate la nimeni şi, cu trecerea timpului, i se prinde la loc. Dar cît de nesăbuite sînt fetele !

— Ai dreptate, John. Aşa sînt. Mai ales eu...

— Cînd mă gîndesc ce neghiobie a făcut Emily Wharton, zise el fără a-i răspunde la provocare. Să renunţe la un băiat cum e Arthur pentru un venetic tuciuriu şi slinos !

— E străin ? se miră din nou tovarăşa lui de viaţă.

— Da. Îl cheamă Lopez. Dar să nu spui la nimeni. Iar în ce-o priveşte pe tînăra fără minte, nu peste mult va vedea ce prostie a comis. Şi dintre toţi oamenii de pe lume, voi fi ultimul care să-i plîngă de milă.

ADIO !

Poveţele lui John nu au căzut pe pămînt sterp, ci au început să rodească încă de a doua zi. După ce le ascultase, Arthur le cîntări toată noaptea şi, pînă la ziuă, luă cîteva hotărîri capitale. Prima se referea la comportamentul ce trebuia să-l adopte şi anume decise ca, începînd chiar de atunci, să-şi ascundă rana de privirile celor din jur, oricît de mare şi dureroasă era pentru el. Ce se ştia, nu putea să infirme, dar altora nu-şi va divulga suferinţa nici măcar printr-un gest sau o vorbă. Cea de a doua decizie o privea pe Emily, de la care, după cum îi spusese şi fratelui, voia să primească o explicaţie. Aşadar trebuia negreşit s-o întîlnească, şi dacă avea să-i confirme dragostea ei pentru portughez, îi va spune adio, exprimîndu-şi totodată regretul că vieţile lor apucaseră pe căi diferite ce aveau să-i despartă pentru vecie. Avea deplină încredere că Emily îi va mărturisi adevărul. Faţă de un prieten ca el — atît de vechi şi de credincios — nu putea să invoce discreţia sau alte pretexte la fel de lipsite de substanţă pentru a-i tăinui adevăratele sentimente şi planurile de viitor. O cunoştea de ajuns ca să-i prevadă şi anumite reacţii, ca de pildă, recunoaşterea făţişă a dragostei lui fără margini, alături de totala ei neputinţă de a i-o împărtăşi. Mulţi pretendenţi refuzaţi îndurau pe nedrept batjocura şi sfidarea iubitelor. Întocmai cum alţii, deşi respinşi de alesele inimii, aveau parte de o afecţiune vecină cu adoraţia, în locul iubirii după care tînjeau. Dar în situaţia lui, cu toate că nu-şi propunea să anticipeze în detaliu desfăşurarea proiectatei întrevederi, putea garanta de pe acum că nu-l aşteptau zeflemeli şi ocări. Tot atît de sigur era că orice încercare de a o abate din drumul pe care şi-l alesese, ar fi rămas fără nici un ecou. De aceea nici nu îşi propunea să facă vreo tentativă de genul acesta. De fapt nici revederea pe care o proiectase nu avea sens. Şi cu toate acestea o dorea cu ardoare. Fiindcă o despărţire fără un cuvînt de adio l-ar fi pus într-o lumină denaturată, lăsînd impresia că a plecat supărat şi nu mai voise s-o vadă. Pe cînd

realitatea era tocmai contrară. În timpul nopții, apoi dimineața, în vreme ce se îmbrăcase, și mai tîrziu, cînd ieșise din casă, cutreierînd cu luleaua între dinți prin fineața proaspăt cosită, îi urmărise numai un gînd : să nu se certe cu Emily.

Doar o iubise cu înflăcărare. Nu se îndrăgostise de ea între două valsuri și pe motiv că o ținuse cinci minute în brațe. Iubirea lui înflorise de-a lungul anilor, socotind-o fără sfîrșit. Adevărat, era un monden. Îi plăcea să se înconjoare de oameni, nu să ducă o viață de pustnic. Iar în societate, se comporta ca oricare tînăr — vorbea, făcea glume, se amuza cu bărbați și femei deopotrivă. Dar în tot acest timp știa că există o făptură mai presus de semenele din jur, cu care nu putea s-o compare și pe care-o ținea într-un ungher tăinuit, anume creat în inimă, unde altcineva nu mai putea să pătrundă. Acolo o pitulase pe această ființă fără pereche, ferind-o de pîngărirea altor priviri, și păstrînd-o doar pentru sine, ca un izvor dătător de viață, care, pînă la urmă, avea să devină al lui, spre a-i răcori buzele însetate de fericire și dragoste. Ca acum să se vadă frustrat de această comoară, fără nici o nădejde s-o mai recapete ! Și totuși, făptura era aceeași pe care o venerase, cu singura diferență că nu-i mai aparținea, și deci ungherul din inima lui rămînea pustiit. Sau nu. Izvorul cel dătător de viață nu putea fi secat, ci curgea mai departe. Numai buzele lui nu aveau să se răcorească vreodată din apa-i miraculoasă. Or, de vreme ce sfînta imagine a iubitei nu se schimbase, nici adorația lui nu putea să dispară, și cu atît mai puțin respectul ce i-l nutrise.

La un moment dat își conteni mersul, se rezemă de o scăriță ce slujea la clădirea căpițelor și, aprinzîndu-și cea de a doua lulea din acea dimineață, se întoarse cu gîndul la lucruri mai practice, încercînd să întrevadă viitorul său și al fetei. Fără îndoială Emily se va mărita în curînd cu Lopez. Bătrînul ei tată se simțea de pe acum incapabil să-i mai refuze consimțămîntul. Însăși mărturisirea ce i-o făcuse anticipa acordul ce urma să-l pronunțe. Însă odată căsătorită, ce viață o aștepta alături de un necunoscut ! Fiindcă nu se știa nimic despre curtezan. După unii, ar fi fost înstărit. Numai că banii rezultați din speculații co-

merciale nu prezentau garanție. Oricînd puteau să dispară. Și, la drept vorbind, ce garanții prezenta însuși omul ales ? Dacă era cumva un hain ? Un aventurier fără căpătîi sau, și mai grav, un tîlhar ? Cum devenea soțul lui Emily fără a se cunoaște răspunsurile la aceste semne de întrebare ? Existase oare pe lume o căsătorie atît de riscantă ? Cu siguranță că nu. Orice femeie avea elementara prudență de a se înarma cu date precise referitoare la omul de care își lega existența. Nu se arunca orbește în brațele unui străin.

Asaltat de nesiguranță și temeri, se zvîrcoli o jumătate de ceas, invocînd împotriva primejdiilor ce-i răsăreau dinainte proverbe și cugetări pe care nu le luase niciodată în seamă, considerîndu-le fără noimă. Dar în pofida seriozității ce le-o acorda pe moment, nu-i folosiră prea mult, astfel că la capătul frămîntării — cînd i se părea că îmbătrînise cu două decenii — tot nu-și clădise încrederea în fericirea iubitei ce o pierduse. În schimb, apăsătoarea-i neliniște îi demonstrase că, pentru el, Emily rămăsese aceeași făptură unică și adorată, a cărei fericire îl preocupa nebănuit de mult chiar dacă și-o aflase alături de altul. Natural că străinul ce i-o răpise era un intrus pe care îl detesta, însă pe viitoarea-i soție avea s-o prețuiască de-a pururi, și dacă vreodată se va afla la necaz, va sări s-o ajute ca prietenul cel mai credincios.

În dimineața cînd el hoinărise prin mirişte, muncit de incertitudini, fratele său mai vîrstnic își petrecuse timpul într-un mod absolut neobișnuit, stînd între zidurile conacului și foindu-se dintr-o încăpere în alta. Abia cu vreun ceas înaintea amiezei se dezlegă enigma ciudatei lui comportări cînd, încrucișîndu-se în holul cel mare cu Emily, i înștiință, pe un ton ceremonios, că Arthur o aștepta într-un anumit loc și dorea să-i vorbească.

— Să mă duc singură ? îl întrebase fata surprinsă.

— Dar cum altfel ? îi răspunse John cu naturalețe.

— Bine, dar se cuvine să fac una ca asta ? insistă ea cu același aer mirat.

— Nu văd de ce nu s-ar cuveni, o asigură John. După care își văzu de ocupațiile abandonate pentru a-și împlini această îndatorire.

La rîndul ei, Emily îşi puse pălăria pe cap, se înarmă cu o umbrelă de soare şi porni în direcţia ce-i fusese comunicată. Nu se împăca deloc cu ideea de a merge, la chemarea lui Arthur, să-l întîlnească între patru ochi. Dar asemenea tuturor din familia Wharton, respecta orice cuvînt pronunţat de John Fletcher. Ceva mai tîrziu se gîndi că, în definitiv, nu strica să aibă o discuţie cu fostul ei curtezan. Desigur nu cunoştea întîmplările ce avuseseră loc în ziua trecută şi deci nu putea bănui că după discuţiile avute cu domnul Wharton şi fratele său, Arthur voia să-şi retragă propunerea de căsătorie. Să fi ştiut de toate acestea, nu s-ar fi aşteptat să-i audă vechea poveste — după cum îşi spunea pe drum. Nici nu s-ar fi pregătit resemnată să i-o asculte pentru ultima oară, după care avea să-l anunţe că-şi dăruise altuia inima. Natural, nu uitase marea lui dragoste, prietenia de o viaţă şi gingăşiile cu care o răsfăţase. În numele acestora trebuia să-i arate cît mai multă mărinimie. Ceea ce nu presupunea un efort, deoarece şi ea îl iubea într-un anumit fel. Dar oricît de frumos ar fi vrut să se poarte, trebuia să-i destăinuie adevărul.

Ajunsă în păduricea din preajma conacului, Arthur îi apăru dinainte, întinzîndu-i mîna cu simplitate şi privind-o surîzător. Ca de fiece dată cînd o vedea, ochii aveau o sclipire aparte, zîmbetul i se lumină ca undele apei sub razele soarelui, dezvăluindu-i şiragul dinţilor albi şi adîncindu-i gropiţa din bărbie...

— Ai avut bunătatea şi ai venit, aşa cum m-am aşteptat, o întîmpină el. Presupun că te-a rugat John.

— Da, îi confirmă Emily. Mi-a spus că te afli aici şi s-ar cuveni să te văd.

— Nu prea sînt de acord cu „s-ar cuveni". Aş fi zis mai curînd că e bine să ne vedem. Vrei să facem doi paşi ? Am să-ţi comunic ceva. Porniră împreună pe o aleie şerpuind printre arbori şi, după cîteva clipe, Arthur continuă : De aci înainte nu te mai supăr, iubito, cu stăruinţele mele. Ţi-am spus „iubito", fiindcă aşa te consider încă, dar începînd cu ziua de astăzi, n-am să-ţi mai zic aşa niciodată.

Inima fetei se strînse la rostirea acestor cuvinte, deşi tocmai pe ele dorise să le audă. Grele momente îi aşteptau

pe amîndoi, şi numai cu duioşie şi îngăduinţă le puteau birui. Cîtă dragoste îi arătase Arthur ! Cîtă loialitate ! Oare va fi în stare să-i dea pe faţă ceea ce trebuia ? !

— Aşadar, ţi-ai dăruit inima unui oarecare Ferdinand Lopez ? ! spuse el.

— Da, recunoscu Emily în surdină. Aşa e, urmă cu voce uscată. Nu ştiu de unde ai aflat, dar acesta e adevărul.

— Tatăl tău mi l-a spus. Şi a procedat bine, nu ? Sper să nu regreţi că-l cunosc...

— Nu. E mai bine, încuviinţă ea.

— Nu am de gînd să-l acuz pe rival.

— Să nu faci asta, îl rugă Emily.

— Nici pe tine, continuă Arthur. Am venit doar să-ţi spun că eu... mă retrag.

— Doar n-ai să te certi cu mine ?

— Să mă cert ? ! repetă el. Nu aş putea face asta chiar de aş vrea. Prin urmare fii liniştită. Totuşi, de aci înainte nu ne vom întîlni prea des.

— Eu sper să avem posibilitatea...

— E posibil să ne vedem la răstimpuri. Deşi eu nu cred în prietenia dintre rivali. Oricîte însuşiri ar avea viitorul tău soţ — şi nu mă îndoiesc că le are — cum îţi închipui că l-aş agrea ? Dar în ce te priveşte, vei avea totdeauna în mine un suflet care te va iubi mai presus ca orice.

— Nu, nu, nu, rosti Emily categoric.

— De ce nu ? se împotrivi Arthur. Nu văd nimic reprobabil în faptul acesta. Oricine are un prieten nespus de drag, care, în cazul meu, vei fi tu. Iar de o să fii încolţită vreodată de un necaz — ceea ce n-o să se întîmple, bineînţeles — va exista cineva care... Dar să lăsăm utopiile de o parte. Ajunge să crezi doar în mine. Şi cu asta ne despărţim. Îţi doresc numai bine şi fericire. Vorbind, Arthur îşi scoase pălăria, o puse sub braţul stîng şi întinse mîna dreaptă spre Emily.

— Doar n-ai să pleci ? bîigui încurcată.

— Ba da. Poate chiar mîine. Însă adevăratul adio mi-l iau acum. Îţi urez din toată inima fericire ! Cu bine şi Dumnezeu să te aibă în pază !

— Oh, Arthur ! suspină ea lăsîndu-şi mîna cuprinsă.

— Te-am iubit mult de tot. Atît cît poate iubi o inimă omenească, îi declară el. Tu nu mi-ai prețuit dragostea, însă te asigur că a fost cum nu se poate mai sinceră. De cîte ori mi-am zis că de nu eram atît de înflăcărat, aș fi fost mai puțin caraghios. Bărbatul trebuie să se domine, nu să se lase covîrșit de ceea ce simte. Și acum spune-mi adio.

— Adio, repetă ea ținîndu-și mîna într-a lui.

— Ce a mai rămas să ne zicem ? Cred că nimic. Ocoleşte ciocnirile cu rudele de aici dacă-ți stă în putere. Natural că ai mei vor fi supărați un timp... Oo, cerule, de ar fi fost cu putință să se întîmple altminteri... suspină el și se opri brusc. Apoi își retrase mîna, se răsuci pe călcîie și țîșni înapoi pe alee.

Emily se aștepta s-o sărute ; ba în străfundul cugetului o și dorise. Obrazul oricărei fete nu este atît de inaccesibil și sacru pe cît îl crede iubitul — mai ales dacă o venerează. Iar sărutul lui Arthur — pe care nici Ferdinand cu siguranță nu-l condamna — ar fi pecetluit împăcarea lor pe moment și făgăduința purtării lui generoase pe viitor, ar fi dizolvat sensul cuvintelor de adio, ce-i lăsaseră un gust atît de amar, îndulcind cît de cît despărțirea. Cu toate că același sărut pe Arthur nu l-ar fi consolat — ceea ce Emily nu bănuia încă. Nimic pe lume nu i-ar fi micșorat durerea din suflet care avea să-l apese cine știe cît timp.

În drum spre conac, Emily vărsă multe lacrimi, deși normal ar fi fost să se bucure fiindcă se descătușase de o grijă. În plus aflase și de intențiile tatălui ei, care, în ciuda neînduplecării aparente, se pregătea să depună armele. Tot el îl determinase pe Arthur să se retragă, prevenindu-l că nu mai avea nici o șansă, așa încît situația se limpezise în sensul dorit. Și totuși, după plecarea lui, se simți incapabilă să contemple efectele acestei întorsături. În loc să privească spre viitor, gîndul i se întorcea spre trecut, rechemînd anii de fericire cu Arthur — cînd îl iubise cu seninătate și fără rețineri ; apoi tot mai nedumerită și asaltată de întrebări, pentru ca, în cele din urmă, să realizeze că nu-i purta sentimentul ce trebuie să existe între o femeie și un bărbat. Oare de ce nu-l iubise în felul acesta ? Sau, dacă nu fusese în stare, de ce nu se mulțumise cu dragostea lui ? N-ar fi fost de ajuns să-i pre-

ţuiască fidelitatea şi statornicia de care se convinsese ? Se vede că nu, îşi răspunse plîngînd. Şi în fond pentru ce se căina doar pe sine, cînd adevăratul sacrificat era Arthur ?, îşi spuse într-un timp. Cît de greu îl lovise, recunoscu stînjenită. Iar la gîndul suferinţei pricinuite, înţelese pentru ce nu putea jubila de cele aflate. Un moment se simţi ispitită să-l compare pe Arthur cu Ferdinand. Dar imediat alungă ideea din minte, iuţindu-şi paşii către conac.

CAPITOLUL XVIII

DUCELE DE OMNIUM REFLECTEAZĂ LA CE I SE ÎNTÎMPLĂ

Se împliniseră trei luni de cînd Ducesa de Omnium oferea ospeţe imperiale în Londra, stîrnind o vîlvă imensă, deşi se aştepta ca primirile ce se pregăteau la castelul Gatherum să fie şi mai senzaţionale, în sensul publicităţii şi al verdictelor pronunţate în cercurile înalte. Fără îndoială că reşedinţa Carlton Gardens strălucea pe firmamentul monden ca nici o altă locuinţă de prim ministru sau chiar de nobil englez, însă notorietatea de care se bucura, şi-o cîştigase treptat, în pas cu amploarea şi luxul recepţiilor găzduite, nu prin surle prevestitoare, cum se auzeau înaintea primirilor de la Gatherum. Să nu se deducă de aici că Ducesa ar fi pus în mişcare gorniştii. Ferească cerul de aşa ceva ! Ci trîmbiţau din proprie iniţiativă şi pe măsură ce aflau de preparativele în curs. Se înţelege că trîmbiţaşii nu erau alţii decît gazetarii şi guralivii ce mai prindeau din zbor cîte o ştire, iar larma pe care o dezlănţuiseră atinsese proporţii atît de fantastice, încît o speriaseră şi pe Ducesă.

— Ai mai pomenit aşa drăcovenie ?, îi declarase fierbînd doamnei Finn. Să nu poţi chema cîţiva prieteni la ţară, fără să-ţi atragi flecărelile tuturor.

Pe Marie nu o surprinsese reacţia lumii, şi o declarase făţiş. În definitiv cum să nu fi trăncănit oamenii cînd se

cheltuiau mii de lire în modul cel mai ostentativ. Invitațiile la faimosul castel — pentru cîteva zile ori numai douăzeci și patru de ore — se cerșiseră aproape în genunchi. Se șușotea pretutindeni că premierul își ghiftuia musafirii pentru a-și menține poziția. Și atunci firește că trîmbițașii suflau în goarne din răsputeri.

Dacă nu-și pun lacăt pe gură, termin cu banchetele și zăvorăsc ușa, amenințase lady Glencora. Și asta pe loc, nu la anul.

Poate dintre toți londonezii pe care-i viza într-o oarecare măsură vuietul declanșat de festinurile Ducesei, cel mai puțin conștient — sau mai degrabă ultimul care îl sesizase — a fost însăși Alteța sa Ducele de Omnium. Surprinsese în gazete unele comentarii, însă nu le citise de fiece dată și nici nu-l impresionau ca pe alții. Le socotea o intruziune în viața particulară și socială a unei persoane, dar, în același timp, și un tribut pe care trebuia să-l plătească orice nobil bogat. Înarmat cu această concepție, le privise cu resemnare, nădăjduind că Ducesa nu avea să le alimenteze cu extravaganțe bătătoare la ochi. Îl anunțase că vor petrece vacanța la Gatherum, însă refuza să-și închipuie că șederea lor la castel s-ar deosebi de concediul oricărui duce sau prim-ministru. Dar cum gorniștii nu-și conteneau larma, pe încetul ajunse și la urechile sale. Fiindcă oricît de surd ar fi fost, îl avea în preajmă pe Ducele de St. Bungay, care auzea absolut tot.

— Se pare că anul acesta vei primi în stil mare la Gatherum, îi spuse bătrînul într-una din zile.

— Nu va fi nimic ieșit din comun. Sau, cel puțin, așa sper, zise Ducele nu fără un freamăt lăuntric, deoarece, în vremea din urmă, era tot mai urmărit de ideea că soția sa greșea.

— Eu credeam că va fi ceva ieșit din comun, stărui octogenarul.

— Glencora e cea care pregătește vacanța, îl informă el.

— Și nu mă-ndoiesc că știe ce face, rosti celălalt. Nu m-am gîndit un moment să vă cenzurez ospitalitatea. Noi înșine sîntem poftiți la Gatherum către sfîrșitul lunii, așa că voi revedea pentru prima dată castelul de la moartea răposatului Duce de Omnium.

Convorbirea se consuma în camera ministerială a Parlamentului unde, pînă la ivirea bătrînului St. Bungay, Alteţa sa se străduise din greu să privească la rece nu atît peisajul politic de perspectivă, cît mai ales cel din lunile precedente — o îndeletnicire deloc agreabilă. Se trezise cam peste noapte în fruntea guvernului şi, contrar aşteptărilor sale, rezistase destul de bine, beneficiind de suportul majorităţii parlamentare şi o vacanţă de şase luni. Ba după versiunile unora care-şi permiteau să pronunţe aprecieri confidenţiale, îşi clădise o platformă ultrasolidă. Nu mai departe de o săptămînă, liberalul Rattler îşi asigurase cu mîna pe inimă că formaţia pe care-o închegase va dura cel puţin patru ani, neavînd nici un obstacol în cale, ci doar preţuirile unanime.

Cam aceleaşi cuvinte le auzise şi din gura conservatorului Roby care, deşi făcea parte din falanga rivală, se arătase la fel de încrezător şi de încîntat. Dar se putea amăgi cu elogiile şi profeţiile favorabile cînd retrospectiva pe care o încercase nu-l mulţumise deloc ? Iar pentru perioada imediat următoare nu-şi propusese aproape nimic ? Oare pentru ce, dintre toţi demnitarii, îl numise tocmai pe el prim-ministru, omul cel mai puţin nimerit ? Cu ani în urmă, cînd i se încredinţase departamentul finanţelor, alegerea lui avusese o justificare. Întrucît se afla la putere tabăra liberală, selecţia se mărginise doar la confraţi, şi dintre toţi fusese probabil cotat drept cel mai destoinic. Natural motivarea îi aparţinea exclusiv, şi pe atunci îl satisfăcuse, ca şi activitatea pe care o desfăşurase. Ceea ce nu putea afirma în clipa de faţă. Toţi subalternii erau absorbiţi de treburi. Spre exemplu, Lordul cancelar şi totodată Preşedintele Curţii de Apel pregătea diferite reforme. Domnul Monk era ocupat pînă peste urechi cu impozarea veniturilor şi cu licenţa berarilor, semănînd în cugetul premierului nostalgia vremilor fericite cînd şi dînsul trudise. Lordul Drummond îşi frămînta creierul cu administrarea coloniilor, pe cînd Phineas Finn şi-l storcea să aducă liniştea în Irlanda. Fiecare era înglodat în preocupări şi răspunderi. Afară de el, în calitatea pe care şi-o asumase. Singura misiune încredinţată — şi pe care avea datoria s-o ducă la îndeplinire — consta în menţinerea unităţii echipei de coaliţie. Or, asta nu-l mulţumea. Iar

de la o vreme încoace, îl urmărea tot mai aprig ideea că pînă şi această minusculă atribuţie era pusă pe seama rangului şi avuţiilor sale, necum pe abilitatea-i politică. Se prea putea ca soţia lui, lady Glencora — cu pornirile şi cu firea ei de nestăpînit, ce-l îngrozise întotdeauna, cu dineurile şi recepţiile ce se ţineau lanţ, cu saloanele-i ticsite de lume, cu audiţiile muzicale, cu picnicurile şi cu celelalte ispite mondene — se prea putea, deci, ca ea să fie mai curînd prim-ministru şi nu alesul Coroanei. Poate însuşi guvernul şi întreaga Londră ajunseseră la această concluzie fără ca el să-şi dea seama. Sau poate că asta se şi urmărise prin alegerea lui. Probabil se căzuse de acord că, în conjunctura prezentă, nu capacitatea cîrmuitorului determina coeziunea guvernului, ci numai divertismentele sociale de speţa celor care Ducesa, şi numai Ducesa de Omnium putea să le ofere. Dintre toate făpturile, ea şi numai ea avea aptitudinea necesară, pasiunea, inteligenţa şi banii ce se cereau investiţi. Şi dacă într-adevăr aşa stăteau lucrurile, bineînţeles că, în calitate de soţ, devenise premier doar cu numele.

Reflectînd la toate acestea, nu-l covîrşise mînia. Şi nu era nici gelos, deoarece îi lipsea cu desăvîrşire această trăsătură de caracter. Alta era reacţia pe care o încerca şi anume, se simţea cotropit de ruşine şi nu îşi ierta că primise o funcţie atît de înaltă, care nu-i cerea, însă, întreaga măsură a capacităţii sale. Dar poate că datoria faţă de ţară îi impunea să-şi calce mîndria în picioare, să joace rolul unui demnitar lînced, al unui mototol încărcat cu titluri pompoase care, prin simpla-i prezenţă, asigura existenţa şi menţinerea echipei conducătoare. Şi totuşi, cît de ingrată era postura în care se afla ! Cît de abjectă şi respingătoare faţă de grandioasa imagine pe care şi-o făurise în legătură cu demnităţile administrative, imagine care-l călăuzise şi-l propulsase în activitatea sa de o viaţă ! Oare cum avea să-şi continue existenţa dacă mascarada se perpetua de la an la an, pozînd în conducător, cînd de fapt alţii conduceau naţiunea, vînturîndu-se prin clădirile oficiale, cu mers împăunat şi garnisit cu decoraţiile cele mai însemnate, proţăpindu-se în fruntea meselor, primind plecăciuni simulate, deşi oamenii ştiau că e un trîntor ?

În această fază îl surprinsese amicul său cel mai bun și, la primele cuvinte schimbate, îi aruncase tocmai ideea ce-l obseda.

— Am fost încîntat să aflu că anul acesta ai hotărît să te duci la castelul Gatherum, continuă Ducele de St. Bungay.

— De vreme ce-l am, e cazul să locuiesc cîteodată în el.

— Bineînțeles, subscrise bătrînul. Doar în scopul acesta l-a construit răposatul Duce de Omnium. Însă cum dînsul nu a fost demnitar, cu toate că-l frecventa, nu l-a pus în valoare.

— În străfundul inimii îl ura. Cum îl detest și eu. Și Glencora, i se destăinui premierul. În fond, pentru ce să renunț la o viață tihnită și să mă mut într-un han asaltat de străini cînd nu-mi face nici o plăcere ? !

— Totuși, nu ți-ar prii să trăiești complet singur, îl contrazise moșneagul.

— Nu singur, ci cu soția și copiii, amendă celălalt. Măcar o parte din an m-aș complace numai cu ei.

— Mă rog, conveni prietenul indulgent, dar îți amintesc că izolarea pe timp de o lună sau numai o săptămînă contravine flagrant îndatoririlor pe care le ai. Și nu ai suporta-o, te asigur. Cum te-ai descurca, bunăoară, fără secretarii particulari ? Ori de unde ai afla pulsul evenimentelor dacă nu ai sta de vorbă cu alții ? Este cu neputință să duci o viață închistată ca înalt demnitar.

— Deci să mă las dezrădăcinat „ca o trestie, ce nu are tăria să protesteze", cum zice poetul...

La remarca din urmă, bătrînul nu dădu nici o replică, fiindcă nu pricepuse prea bine cum ar fi protestat trestia.

— Mă tem că s-a comis o greșeală invitîndu-se atîtea persoane la Gatherum, continuă Ducele de Omnium. Impulsivă cum e Glencora, a întrecut măsura cea dreaptă. Aruncă-ți privirea pe foile acestea, zise întinzînd o scrisoare, pe care bătrînul o luă și, după ce își puse ochelarii, începu s-o citească. În partea de sus a paginii scria „Strict confidențial", iar mai jos următoarele :

„Mult stimate Duce,

cu siguranță Alteța voastră e la curent cu concepția pe care-o nutresc în legătură cu presa din Anglia, și țin să asigur Alteța voastră că propunerea de față nu are nimic

în comun cu plăcerea și cinstea ce ar decurge din acceptarea ei, ci izvorăște din ferma credință că prin modalitatea ce-mi permit să i-o sugerez Alteței voastre, mi s-ar da incomparabila posibilitate de a-mi împlini în mod exemplar datoria ce îmi revine față de publicul cititor.

În foarte scurt timp, Alteța voastră va primi în vatra străbună întreaga elită a țării, precum și o seamă de prea distinși ambasadori, ceea ce nu va însemna un simplu divertisment de factură mondenă, fiindcă deținătorul unei funcții atît de înalte ca cea conferită Alteței voastre nu se poate gîndi numai la propria-i desfătare, ci scopul adevărat este acela de a menține prestigiul guvernului pe care-l conduceți. Ca atare, orice britanic va înțelege că prin aceasta Alteța voastră îndeplinește o sacră îndatorire față de țară, iar poporul va dori să ia cunoștință, prin intermediul gazetelor, de grandioasele festivități ce vor avea loc la reședința ducală. Or, aceste relatări așteptate de întreaga suflare engleză, vor îmbrăca o formă adecvată numai redactate de un împuternicit al Alteței voastre — un gazetar care va asista la desfășurarea lor și le va da coloritul cerut de interesele Alteței voastre, necum de un străin care va înșira povești auzite la întîmplare.

Deci scopul scrisorii de față este acela de a informa Alteța voastră că m-aș simți onorat de o chemare la Gatherum, că aș primi-o cu bucurie și rîvnă, obligîndu-mă de a vă aduce serviciile cele mai prompte cu pana mea de reporter și prin gazeta pe care o am la îndemînă.

În încheiere, vă rog să primiți asigurarea devotamentului și a stimei ce vi le poartă,

al dumneavoastră prea umil slujitor,
Quintus Slide".

La sfîrșitul lecturii, Ducele de St. Bungay rîse vîrtos și îndelung.

— Nu consideri scrisoarea drept unul din semnele cele mai rele ale epocii noastre ? îl întrebă premierul.

— Știu și eu ? Nu aș zice, chicoti bătrînul realmente amuzat. În mod cert autorul este un nătărău și un escroc. Însă de aici nu putem încheia că țara abundă în nătărăi și escroci. Oare ce-o fi urmărit, mă întreb ?

— Să-l invit la Gatherum, îi desluși celălalt.

— E greu de imaginat că se aștepta să-l poftești. Nu pot să-l cred chiar atît de nătîng. Ori poate s-o fi agățat de o speranță extrem de subțire, pe care nu s-a îndurat s-o piardă pe motiv că nu ți-ar fi scris. Oricum, este o gugumănie la care nu merită să gîndești.

— I-am cerut secretarului Warburton să-i scrie, informîndu-l că nu e primit la mine în casă. De regulă se răspunde la toate scrisorile, afară de cele care par să provină de la oameni scrîntiți. Dar spune-mi, te rog, nu te-ar șoca o năvală de genul acesta în viața particulară ?

— De fapt e numai o tentativă, observă amicul bătrîn.

— Ba este o năvală în toată legea, îl combătu Ducele. Chiar dacă i s-a baricadat drumul și nu mi-a putut trece pragul, va scrie despre reședința mea. Și chiar dacă gestul său caraghios nu va fi repetat, nu înseamnă că restul lumii gîndește altfel. Pînă și dumneata spuneai adineaori că se pregătește la Gatherum ceva... ceva ieșit din comun.

— Nu am făcut decît să reiau o expresie pe care o folosiseși mai înainte, se disculpă moșul. Deși presupun că într-adevăr ați invitat o mulțime de oameni.

— Mă tem că Glencora a depășit orice limită, recunoscu premierul. Nu știu de ce te plictisesc cu preocupările mele, dar îți mărturisesc că mă irită această poveste.

— Nu văd de ce, se arătă octogenarul surprins.

— Mă tem că și-a pus în minte să uluiască lumea prin măreție.

— Ba eu cred că și-a pus în minte s-o cucerească prin politețe și ospitalitate.

— Ceea ce este la fel de rău, decretă Ducele inflamat. Pentru ce și-ar propune s-o cucerească ? Normal ar fi să invite prietenii numai fiindcă-mi sînt prieteni. Ori dacă situația mea specială îmi cere să-mi atrag împrejur și mai mulți așa ziși prieteni, atunci să-i poftească și pe aceștia. Dar atît și nimic mai mult. Noțiunea de a cuceri oamenii — cum te-ai exprimat adineaori — îndopîndu-i cu bunătăți, mi se pare înfiorătoare. Și dacă va dăinui, o să mă ducă la nebunie. Va trebui să demisionez, ca să scap de supliciu.

De la o vorbă la alta se aprinsese mai tare, înălțîndu-și glasul și înăsprindu-și expresia într-un fel ce-l sperie pe

amicul său de o viaţă. Niciodată nu îl văzuse aşa de tulburat.

— Nu trebuia să primesc nici tăiat în bucăţi funcţia de premier, zise ţîşnind de pe scaun şi începînd să umble agitat prin birou.

— Îngăduie-mi să te asigur că aici săvîrşeşti o gravă şi fundamentală eroare, încercă celălalt să-l abată de la convingerea sa.

— Nici pe dumneata nu te pot face să înţelegi ce simt în legătură cu mine şi atribuţia ce mi s-a dat ? ! exclamă cu deznădejde în glas.

— Ba dimpotrivă, cred că pricep foarte bine. Poate-mi arog mai multă sagacitate decît o am realmente, însă fii sigur că înţeleg ce se petrece cu dumneata. Totuşi, oricît ai fi de subiectiv şi pornit, nu ai dreptul să dai înapoi, numai pentru că te îndoieşti de propriile înclinaţii sau aptitudini. Aminteşte-ţi că ţi-ai asumat această răspundere la apelul Reginei, care te-a chemat la îndemnul celor doi primi-miniştri demisionaţi şi în urma acordului unanim al parlamentarilor. Or, cu aşa ceva nu se poate glumi. Dacă starea sănătăţii ar lăsa de dorit, eşti în măsură s-o ştii şi să faci cunoscut acest lucru. De asemeni, ai fi întru totul îndreptăţit să renunţi la slujba de acum dacă ţi-ar pune onoarea în pericol sau loialitatea faţă de alţii. Dar nu fiindcă ţi-ar lipsi competenţa. În această privinţă ai garanţia verdictului pronunţat de întreaga suflare politică. Iar cei care l-au rostit sesizează mai clar decît dumneata cerinţele de moment şi se pricep în ce chip să le satisfacă.

— Vrei să-spui că trebuie să rămîn pe loc chiar dacă stau degeaba ?

— Cine menţine un guvern la putere, nu stă degeaba, ascultă la mine, îi replică bătrînul cu o blîndeţe pătrunsă de hotărîre. Nu te mai supăra din pricina invitaţilor la castelul Gatherum. Lasă-i în seama Ducesei care se va descurca de minune. Doar ştii că are darul de a face, fără pic de efort, lucruri pe care eu sau dumneata le socotim imposibil de înfăptuit. Nu i te pune de-a curmezişul şi nu-i da proiectele peste cap. Iar pe Quintus Slide aruncă-l la coş.

La aceste cuvinte, Alteţa sa se înseninâ şi surîse, de parcă aluzia la epistola gazetarului îi risipise ca prin far-

mec amărăciunea, şi, de fapt, în minutele ce urmară, nu se mai lamentă de nemulţumirile care îl obsedau. În curînd se întrunea cabinetul, aşa că se sfătui cu bunul său sfetnic ba despre un oarecare slujbaş care merita înălţat, ba în ce fel să-l mustre pe un altul, ori cum să impună anumite îndrumări generale, anticipînd, ca de fiece dată, discuţiile viitorului plen şi cerîndu-i părerea bătrînului.

După plecarea Ducelui de St. Bungay, îl sună pe secretarul particular şi se apucă să lucreze cu atîta rîvnă, de parcă nimic nu îl tulburase. Însă de aici să nu se creadă cumva că era copleşit de cine ştie ce treburi. Existau, adevărat, perioade cînd primul-ministru avea de cîntărit legiuiri şi reforme ce urmau a fi prezentate în Cameră, cînd îşi muncea creierul cu vreo măsură legată de învăţămînt ori cu întărirea sau din contră slăbirea unor restricţii. Atunci era prins în activitate. Dar în restul timpului trudeau subalternii. Avea şi dînsul de lucru, nimic de zis, pentru că oamenii rîvneau la tot soiul de binefaceri şi răzbeau cu năzuinţele pînă la şeful guvernului. De pildă un diacon poftea la mitra episcopală ; un simplu jude voia să ajungă preşedinte de tribunal ; împuternicitul unei comisii parlamentare ţinea să o prezideze, iar secretarul ei să obţină calitatea de membru ; purtătorul titlului de cavaler dorea să-l schimbe în baronet, baroneţii tînjeau să se vadă baroni, iar baronii, conţi. Toate aceste dorinţe deveneau cunoscute sub o formă sau alta, iar premierul trebuia să le cearnă şi să ia hotărîri. Ceea ce îi răpea zile întregi, şi se chema că e ocupat, pentru că nu era chiar o bagatelă să conferi cuiva Ordinul Jartierei, ştiut fiind că orice decizie de felul acesta destrăma trei inimi de gentilomi, afară de cele ale soţiilor şi vlăstarelor.

Cu aşa ceva se îndeletnicea Ducele de Omnium după discuţia cu Ducele de St. Bungay şi, după ce pritoci dolcanţele împreună cu secretarul particular, o porni spre Camera Lorzilor, unde avea să asiste la cea din urmă dezbatere a sesiunii în curs. A doua zi îşi încheia activitatea legislativă, expedia parlamentarii la conacele de la ţară, unde aveau să se delecteze cu plăcerile vieţii campestre.

În ce îl privea, se convenise din timp ca la închiderea Parlamentului, lady Glencora să plece la Gatherum, împreună cu cei doi sfetnici — Marie Finn şi administrato-

rul Locock — pentru a face pregătirile necesare în vederea primirii oaspeților ce aveau să sosească în viitoarele trei, patru zile, urmînd ca el, însoțit de secretarii particulari, să pornească spre Matching și să petreacă acest interval la conacul de acolo, care era mai intim și-l atrăgea mai mult decît uriașul castel. Ducesa anticipase și eventualitatea prelungirii ședерii sale la Matching, și nu o speriase deloc perspectiva. Se simțea în stare să ducă și singură povara îndatoririlor de amfitrioană, iar musafirilor le va servi o explicație oarecare, pentru a scuza lipsa soțului. În definitiv era prim-ministru, și deci simpla lui calitate ajungea să-i motiveze absența sau, în orice caz, oferea un pretext plauzibil. Așa că putea să întîrzie cît pofțește. Pînă la urmă negreșit avea să apară. De asta nu se temea. Prea îl știa sfielnic și conștiincios ca să aibă tăria de a se sustrage corvezii ce-l aștepta la Gatherum. Oricîte zile ar fi amînat-o, tot avea s-o înfrunte, și pînă atunci putea să-și vadă liniștit de treburi. În această convingere așteptase plecarea, și nu mică i-a fost uimirea auzindu-l că vrea să-și modifice programul inițial.

— Aș vrea să pornim împreună la Gatherum, o anunță la cîteva ceasuri după convorbirea cu bătrînul St. Bungay.

— Ce ți-a venit ?, zise ea, și cum nu știa să-și disimuleze reacțiile — în deosebi față de soț — privirea și glasul îi dădură în vileag profunda nemulțumire stîrnită de veste.

— Așa e mai bine, continuă Ducele imperturbabil. La început mă gîndisem că nu mi-ar strica o zi de odihnă la Matching — sau poate chiar două. Dar cum tot trebuia să vin după aceea la Gatherum, mi s-a părut fără sens abaterea mea din drum. În calitate de gazdă, am obligația să primesc oaspeții. Nu pretind că mă achit cu plăcere de această îndatorire, însă n-o neglijez, spuse el, și la fel cum vocea și uitătura Ducesei îi trădase adevărata stare lăuntrică, tot astfel și glasul lui îl dăduse de gol, divulgînd o demnitate rănită, o mare slăbiciune grefată pe suferință, cît și dorința de a se impune ca soț.

Pe lady Glencora o stînjenea foarte tare venirea sa prematură. Cheltuise un vagon de bani, dar mai avea de făcut investiții la care Ducele ar fi putut să obiecteze, opunîndu-se chiar lucrărilor în curs de executare. Și, spre

ghinionul ei, mai rămăseseră o sumedenie. Corturile nu se întinseseră încă, lampioanele nu se agăţaseră în sere, căruciorarele cu materiale se trambalau prin tot parcul, iar lucrătorii mişunau pretutindeni. Nu, nu era deloc indicată prezenţa lui Plantagenet. Nu în toiul amenajărilor era nimerit să sosească, ci la sfîrşitul acestora, cînd nu mai putea sesiza adevărata lor anvergură. Ar fi fost de dorit să apară cam peste o săptămînă, cînd gloata invitaţilor ar fi împînzit parcul, umbrind uriaşele pregătiri cu prezenţa lor. Revizuind fulgerător situaţia, îşi zise că în privinţa banilor nu prea avea temeiuri de îngrijorare. Existase o perioadă — imediat după numirea sa în funcţie de premier — cînd încă nu era sigură cît se putea întinde cu investiţiile ; dar în urma unei discuţii abile, izbutise să-i smulgă bunăvoinţa, obţinînd mînă liberă sau aproape. Or, dacă atunci nu-i zădărnicise o plăcere, pentru ce i-ar nimici-o pe cea de acum ? La urma urmei, jumătate din avuţiile sale îi aparţinuseră ei, şi chiar de ar fi cheltuit în anul acesta mai mult decît încasa — îndoind sau întreind investiţiile din anii trecuţi — tot nu putea irosi uriaşele acumulări rezultate din suma dotală. Se vede că aşa socotise şi el, fiindcă după convorbirea ce-o avuseseră, îi aşternuse două rînduri bancherului, alte două avocatului, stătuse de vorbă cu Locock, şi prin acestea o dezlegase de orice oprelişte. Locock rămăsese trăsnit de atîta mărinimie, bîiguind către Plantagenet :

— Nu credeam că Alteţa voastră poate fi aşa de... aşa de...

— Aşa de cum ?, îl întrebase el blînd.

— Aşa de mînă spartă, îi declarase administratorul.

Cu gîndul la generozitatea ce-o arătase atunci, Ducesa îşi repetă încă o dată că Plantagenet era nobilul cel mai autentic din Anglia. Îl respecta, îl admira şi aproape-l iubea. Recunoştea că-i este superior în multe privinţe. Că-i întrecea generozitatea. Dar asta nu însemna să-i împărtăşească vederile cînd şi el i le respingea. Cu banii fusese la înălţime, aşa că nu trebuia să intre în panică, deşi bine ar fi fost să nu vadă că irosise cam tot ce-i dăduse. Or, de venea înainte de vreme la Gatherum, era exclus să nu facă această descoperire, iar pe deasupra îi răsturna o mulţime de planuri. Îl ştia îndărătnic, dar, cu

puţină diplomaţie, poate izbutea să-l întoarcă de la năstrușnica-i hotărîre.

— Firește, ar fi mult mai plăcut pentru mine să te am alături tot timpul, începu ea vicleană.

— Cu această simplă afirmaţie m-ai mulţumit, îi replică Dúcele.

— Eşti modest, dragul meu. Dar ţin să te anunţ că am aranjat în aşa fel invitaţiile, încît la început vor veni persoane pe care ştiam că nu prea doreşti să le vezi. Printre aceştia se numără sir Orlando Draught şi onorabilul Rattler, şi soţiile lor.

— M-am deprins cu sir Orlando şi cu domnul Rattler, îi anulă Ducele argumentul.

— Se prea poate, se arătă ea nepăsătoare, dar eu îmi propusesém să te scutesc de compania lor neplăcută. Mă rog, acum ai să-i întîlneşti, pe cînd Ducele de St Bungay — de care ştiu cît eşti de ataşat — va sosi mai tîrziu. Şi afară de asta, la Matching puteai termina lucrările începute.

— Te-ai gîndit foarte bine, numai că lucrările mele nu se pot isprăvi în cîteva zile, îi respinse noua capcană. Şi, oricum ar fi, odată ce am luat o decizie, n-o mai revoc. Dealtminteri i-am poruncit lui Locock să dea de ştire la Matching că nu mai vin. Cam cît va dura povestea la Gatherum ?

— Cine poate să ştie ? !, rosti ea ridicînd din umeri.

— Cum cine ? o fixă cu severitate. Credeam că tu eşti cea în măsură să ştii. Presupun că oamenii nu sînt chemaţi pentru perioade nedefinite...

— Îndată ce pleacă unii, vin alţii, îi răspunse tot evaziv.

— Nu ai poftit destui pînă acum ? Aş vrea să-mi spui cam pe cînd plecăm de acolo.

— Nu e nevoie să stai pînă la capăt.

— Pe cînd tu va trebui să rămîi, nu-i aşa ?

— Bineînţeles.

— O fi bine, însă n-am înţeles să plec fără tine la Matching, ci împreună.

— Uff, Plantagenet ! exclamă agasată, oi fi vrînd să mă ţii de mînă ca îndrăgostiţii Darby şi Joan...

— Într-adevăr, aşa mi-aş dori.

— Numai că Darby își petrece ziua la minister, iar noaptea în Parlament, în vreme ce Joan îl așteaptă acasă.

— Ai vrea cumva să nu mă duc la birou și să nu asist la dezbaterile din Parlament ? Cred că nu, și să nu ne pierdem în echivocuri. Realitatea e că faci tot ce-ți stă în puteri pentru a-mi apăra interesele.

— Așa e, încuviință ea.

— De aceea, de la o zi la alta, te iubesc și mai mult, îi declară el, ceea ce o surprinse și o emoționă aproape pînă la lacrimi. Știu că trudești pentru mine tot atît cît muncesc și eu, și-o faci din ambiția de a mă vedea o personalitate de seamă.

— Iar pe mine soția personalității, completă ea glumeață.

— Este același lucru, urmă Ducele cu căldură. Dar nu vreau să cazi în excese, să devii ostentativă, să faci prea multă paradă. Există maliționși care vor debita răutăți la care nu te aștepți și mă vor face să sufăr nespus. Scutește-mă de această durere dacă-ți stă în putință, o rugă el ținînd-o de mînă, la care Glencora îi răspunse printr-o simplă clătinare a capului. Sper că ne-am înțeles, iar vineri vom porni împreună spre Gatherum, adăugă el.

Și, fără să mai rostească un cuvînt, ieși din salon.

CAPITOLUL XIX

VULGARITATE

La Gatherum ajunseră cu o zi înaintea primului grup de invitați, într-o după amiază însorită de toamnă. Veniseră cu copiii și cu suita de slujitori, iar Ducele, care se silise din răsputeri să fie agreabil în timpul călătoriei, sugerase ca îndată ce apunea soarele și se mai răcorea aerul, s-o pornească cu toții prin parc, spre a vedea ce îmbunătățiri s-au adus. Puteau să cineze tîrziu, la opt jumătate sau nouă, iar pînă atunci să hoinărească în voie. Totul

păruse aranjat ca, odată poposiți la castel, Ducesa să renunțe la această învoială. Voiajul fusese obositor, căldura toridă, drumul colbuit și prea lung, așa că nu-i ardea de plimbare. În realitate, însă, era un pachet de nervi. La intrarea în holul cel mare — unde pendula arăta ora cinci — anunță că va bea o ceașcă cu ceai, după care se va culca. Mîhnit, dar nu și descurajat, Ducele voi s-o pornească însoțit de copii, însă nici această propunere nu-i izbîndi, deoarece fetele — două la număr — erau ostenite și fără chef, iar băieții — tot doi și ambii școlari la Eton — o zbughiseră între timp, căutîndu-și de joacă. Astfel că pînă la urmă se văzu nevoit să plece de unul singur.

Adevărul era că Ducesei nu-i convenea să se ducă în inspecție alături de el, deși ardea de curiozitate să vadă ce se făcuse. Că se impunea să treacă în revistă lucrările, să facă unele observații și să mai dea îndrumări, o știa foarte bine. Dar vegheată de Duce, era ca legată la ochi și la gură, încît preferase să rămînă în casă. Nu ca să se odihnească, după cum pretinsese. Fiindcă nu-și îngăduia acest lux. Renunțase de mult la huzur și se obișnuise cu o viață de continuă încordare și neslăbite eforturi. Care nu-i displăcea, însă, nefiind o comodă din fire ori vlăguită la trup. Numai de-ar fi avut libertatea să robotească alături de ajutoarele pe care și le dorea. Bunăoară, acum, ar fi avut-o pe Marie Finn la îndemînă, dacă Ducele nu-i juca o festă atît de urîtă, însă din cauza lui, prețioasa consilieră își amînase venirea cu două zile. De asemeni și Locock își modificase programul în urma poruncii stăpînului, zăbovind încă o zi prin metropolă, ceea ce iarăși o încurcase teribil. Descumpănită și enervată, se întrebă dacă Plantagenet nu-i căzuse anume pe cap ca să-i facă mizerii. Dar indiferent de intențiile sale ascunse, faptul era consumat, și trebuia să profite de scurta lui dispariție ca să-și vadă de treburi. Ideal ar fi fost să înceapă cu exteriorul Castelului, să controleze gazonul, serele, corturile și atîtea altele cîte erau în curs de amenajare, însă risca să dea ochii cu el. Drept care rămase înăuntru și o porni prin odăile de dormit, apoi prin sălile de recepție, unde cercetă noile decorări, mai departe trecu în holul cel mare și se uită la steagurile și trofeele de război recent agățate, la statuile și la busturile ce împodobeau colțurile, studie un

moment uriașa plafonieră care se pregătea pentru sufragerie, urmărind totodată mutarea sofalelor, a jilțurilor și a măsuțelor dintr-o încăpere în alta.

— Doamnă Pritchard, îți pun în vedere că timp de o lună vei avea zilnic nu mai puțin de patruzeci de persoane de găzduit, o preveni pe una din menajere.

— Adică și la culcat, *my lady*?, îi răspunse femeia înmărmurită. Doamna Pritchard o slujea de mulți ani și, cu toate că mai tot personalul i se adresa cu apelativul „doamnă Ducesă", ea continua să-i spună *„my lady"*, știind, probabil, că-i face plăcere stăpînei.

— Bineînțeles, îi zise aceasta. Patruzeci la dormit, la mîncare și la băutură. Dar asta e floare la ureche pe lîngă ce m-așteaptă pe mine. Să fii drăguță cu patruzeci de persoane cîte douăzeci și patru de ore încheiate, ca a doua zi s-o iei de la capăt, ia gîndește-te numai ! Dumneata, însă, ai tot ce îți trebuie ?

— Știu și eu ? Depinde, *my lady*, cît o sta fiecare.

— Cîte o noapte. Ba nu. Să zicem două cu aproximație.

— Păi asta înseamnă să schimbi așternuturile întruna, și nu crez să ne ajungă cîte avem...

— Trimite vorbă lui Puddick să-ți aducă mîine cearceafuri. De ce nu v-ați gîndit la lenjerie din vreme ?

— Ba ne-am gîndit, *my lady*, și om face noi într-un fel, că doar avem mașinăria cu aburi de spălat rufe...

— Dar cu prosoapele cum stați ?, se interesă gazda.

— Bine că aduserăți vorba, *my lady*. Puddick a trimis o grămadă de rufărie. A venit în gară un vagon înțesat. Da' cu fețele de masă stăm rău de tot. Nici una n-acoperă masa aia lungă. Auzind-o, Ducesa se încruntă și se ascuți la față. Așa c-o să punem două, continuă menajera neconturbată. Pe mese așa lungi, n-ai ce face, *my lady*, decît să-ntinzi cîte două...

— Pentru ce nu m-ai prevenit să fi comandat cîteva ? îi reproșă enervată. Doar e imposibil — absolut imposibil — ca o singură ființă să le prevadă pe toate. Cum stai cu ajutoarele la bucătărie ? Ai destule ?

— Păi nu ne-ar fi stricat încă vo două, numa' că nu sînt de nici o nădejde. Numa'ne-ncurcă. Trebuia să le fi luat din bună vreme și să le punem la încercare. Da'așa, la brodeală ? ! Crez că domn'Melleypoise o fi pe drum către

noi, zise femeia cu gîndul la bucătarul francez, al cărui nume îl stîlcise ca vai de lume.

Personajul era o apariție nouă la Gatherum și venirea lui stîrnise senzație.

— Domnul Millepois sosește chiar astă seară, o anunță lady Glencora.

— Mult aș fi dat să vie cu o zi sau două'nainte, să vedem și noi cam ce-i poate pielea.

— N-ar fi fost rău, conveni stăpîna, însă nu mai avea cine să ne gătească la Londra. Dar în privința lui fii pe pace. Este și priceput și de treabă. Cofetarul a venit ?

— Daa, *my lady*. Și ca să vă spui adevăru, aseară s-a făcut criță, chicoti menajera, de nu știam ce să facem cu el.

— Mă rog, nu e nici o nenorocire, atîta timp cît nu avem oaspeți, se arătă Ducesa îngăduitoare. Dar sper să nu se îmbete cînd va fi casa plină. Aveți destule ouă stocate ?, se interesă mai departe.

Catehismul continuă cu iuțeală, în vreme ce patrula dintr-o încăpere în alta, observînd fiecare detaliu, sancționînd imperfecțiunile și aprobînd tot ce era bun, încît, pînă la orele cinei, trecuse în revistă întregul castel, după care se pregătise de masă, împrospătîndu-și fardul, schimbîndu-și ținuta și așteptîndu-l pe Duce. De la plecarea lui trecuse o bucată de vreme. Încă era zăpușeală afară cînd își începuse plimbarea, dar fiindcă-și pusese în minte să hoinărească pe afară în prima zi de concediu, nu se lăsase înfricoșat de căldură. Ieșise pe ușa masivă a castelului, ceea nu i se întîmplase adesea, deoarece din cauza mărimii și a greutății ei neobișnuite, nu prea era folosită. Însă de astă dată, cînd se așteptau oaspeți, o găsise dată în lături, și trecu direct pe terasa cea mare, cu faimosul și mult lăudatul portic. Terasa era foarte înaltă și ar fi fost inaccesibilă din afară, dacă răposatul său unchi nu construia o șosea pe piloni care să înlesnească accesul musafirilor năzuroși ce nu deniau să coboare din echipaje decît în pragul clădirii. Contemplînd panorama din zare, fostul Plantagenet Palliser se gîndi fără voie la această absurdă pretenție de care fusese totdeauna străin, precum și la faptul că numai o dată în viață mai călcase pe aici. Oare la ce folosea imensul portic, profuziunea de mar-

mură, aleea din piatră, însuși uriașul hol prin care trecuse — despicînd castelul în două jumătăți — și care, prin înfățișarea și mărimea sa nefirească, arăta limpede că fusese clădit nu în scopuri utilitare, ci numai ca să impresioneze prin opulență ? Mutîndu-și privirea, zări nu departe pîlcuri de lucrători ce zoreau dintr-un loc într-altul, cărînd pămîntul, transportînd brazde cu roabele sau răsturnînd pietriș pe o alee proaspăt amenajată. Pentru ce erau necesare toate aceste silințe ? Oare n-ar fi putut primi oaspeți și fără atîtea prefaceri ? În secundele următoare observă și pîlcul de corturi, ca la alte cîteva clipe, cînd coborî treptele și o coti la stînga, spre partea mărginașă a clădirii, să descopere și o seră abia construită, în care se cărau, pe tărgi și în roabe, felurite plante exotice. Își conteni mersul și urmări un răstimp muncitorii, fără a le pune însă vreo întrebare, iar aceștia îl priviră absenți și preocupați ca pe un oarecare străin, cum de fapt și era pentru ei. De unde să fi știut că se aflau în prezența stăpînului, cînd venea atît de rar la castel, iar în timpul șederii nu apărea niciodată pe afară ? Ori să le spună cine era, nu avea nici un sens. Așa că se depărtă în tăcere și înaintă spre mijlocul parcului, întîlnind la fiece pas tot mai mulți lucrători. La un moment dat se trezi în dreptul unei movile teșite, în formă pătrată, acoperită complet cu gazon și împrejmuită cu un zaplaz destul de înalt. Gardul se ridica pe trei laturi — cea de a patra servind de intrare, pămîntul terasat fusese adus din apropiere, iar suprafața împresurată măsura cam un acru, după aprecierile sale.

— Pentru ce ați înălțat acest morman de pămînt ?, îl iscodi pe unul din muncitori.

Omul îl măsură cam în silă și vizibil nehotărît să-l onoreze cu informația cerută.

— L-am făcut ca să-i ajutăm pe conașii care-o să tragă cu arcurile, îi răspunse într-un tîrziu, după care continuă să preseze cu muchea hîrlețului gazonul abia așternut, fără să-l mai privească.

Era limpede că-l socotise un intrus care nu avea dreptul să-l sîcîie cu întrebări chiar dacă beneficia de permisiunea de a se foi pe domeniul ducal.

Mergînd mai departe, dădu peste alte modificări, fie construcții abia înălțate sau îmbunătățiri dintre cele mai

fanteziste, toate înghiţind o mulţime de bani, şi dovedind o lipsă de cumpătare care începu să-l revolte. Oare să-şi fi pierdut oamenii orice simţ al măsurii, încît invitarea unor prieteni să necesite o asemenea tevatură ? Că toate amenajările constatate presupuneau investiţii masive, se înţelegea de la sine, şi nu o dată îi zburase gîndul la sumele irosite, deşi nu cheltuiala îl indigna, cît mai ales scopul în care fusese făcută. Şi apoi nu s-ar fi cuvenit să fie şi el întrebat pentru a-şi da dezlegarea ? Or, Glencora nu-i ceruse măcar o părere, darmite consimţămîntul ! De l-ar fi prevenit că vrea să facă aceste schimbări pe motiv că nu-i mai plăcea parcul sau din pură plăcere, şi-ar fi dat probabil acordul fără să cugete o secundă la bani. Însă nu procedase astfel şi nu urmărise nici propria-i delectare, ci numai să epateze vizitatorii, să facă paradă de avuţii şi de rang. Clocotind de mînie, porni îndărăt spre castel, şi în drum observă arborarea drapelului pe turnul central, semn să stăpînul domeniului şi reprezentantul cel mai de seamă al ţinutului poposise pe meleagurile sale: Fluturarea stindardului nu-l supără. Ba era singura constatare îmbucurătoare din cîte făcuse, deoarece nu încălca bunul simţ ori vreo pravilă, ci, dimpotrivă, continua o străveche tradiţie cu valoare de lege. Iar tradiţiile bune trebuiau cultivate, căci numai prin ele se perpetua respectul faţă de nobilime, necum prin extravaganţe ca cele întîlnite, care-l puneau în pericol împreună cu tagma ce o reprezenta. Şi nu ar fi suportat gîndul ca prin erorile sale — ori ale Glencorei — să lovească în aristocraţie şi, prin ea, în naţiunea britanică. Tot ce văzuse mirosea a parvenitism, aşezîndu-l alături de orice escroc îmbogăţit peste noapte, ameninţîndu-i reputaţia sa şi a întregii caste. Ce rost aveau toate ameliorările făcute în pripă care ştergeau valoroasa patină a vremii, înlocuind-o cu o prospeţime supărătoare ? Oare ce demon o mînase pe Cora să le întreprindă ?, se întrebă pentru întîia oară. Şi tot el îşi răspunse parcă iluminat : noua sa funcţie de prim-ministru. De aici îi venise această iniţiativă năstruşnică. Dar pentru ce îşi închipuise că e necesar să întoarcă parcul pe dos fiindcă era prim-ministru ? îi răsări altă întrebare în minte. Şi tot restul drumului căută explicaţii, pînă se

mînie de-a binelea. Așa nu mai putea să continue, hotărî la un moment dat. Trebuia să-și impună cuvîntul, să-i cenzureze mișcările, ca să nu ajungă de rîsul lumii. Căci de putea să îndure indiferența semenilor sau critica cea mai aspră, ocara, nici într-un caz. Dacă se va scrie în gazete că amenajase o seră și un teren special pentru tragerile cu arcul numai spre a-și menține guvernul de coaliție ? !

Pe Ducesă o găsi lungită pe o canapea în modesta încăpere unde urmau să cineze în seara aceea. O istovise iureșul prin care trecuse și simțise nevoia de a se odihni pînă la întoarcerea lui, pentru că altminteri nu mai putea să termine corespondența care o mai aștepta după masa de seară.

— De cînd mă știu nu am fost așa vlăguită, oftă de cum îl văzu.

— Mă mir, zise Ducele, fiindcă voiajul nu a fost excesiv de obositor.

— În schimb castelul este „excesiv" de spațios, și de cînd am sosit, nu am stat o secundă. Am inspectat toate încăperile, am împins la mobilier în salon, am calculat alimentele, am controlat rufăria, vesela și nu mai știu cîte altele, îi raportă într-un suflet.

— Și era necesar să faci toate astea, Glencora ?

— Dacă m-aș fi culcat, viața și-ar fi continuat cursul normal și prea nobilul Orlando Draught rămînea tot în fruntea Camerei sau a Parlamentului. Dar asta nu înseamnă că pregătirile de aici puteau fi lăsate la voia întîmplării.

— Nu la voia întîmplării, ci pe seama altora, ripostă Ducele. Doar ai destul personal care să vadă de ele. Ori vrei s-o imiți pe Martha, asumîndu-ți prea multe răspunderi ?

— Iarăși te legi de Martha, după ce ai nedreptățit-o ? Află că dacă n-ar exista exemplare ca ea, n-am avea o mîncare ca lumea. Și apoi mi se pare nedrept să-ți mustri soția la orice pas. Ia gîndește cum ți-ar cădea să mă vezi cu brațele încrucișate, cînd tu muncești din zori și pînă în noapte ?

— În primul rînd, nu te-am mustrat — sau cel puțin încă nu...

— Dar ţi-ai pus de gînd să mă dojeneşti ?

— Nicidecum, draga mea. Dealtfel îţi aminteşti să te fi dojenit eu vreodată ?

— Îmi amintesc multe dăţi cînd aş fi meritat-o cu prisosinţă, îi ripostă zîmbitoare.

— Totuşi, ca să fiu sincer, nu-mi place deloc ce-ai făcut pe aici. Şi nu cred că era necesar.

— Nu toate modificările făcute în parcuri sînt neapărat necesare.

— Însă cele de aici au avut negreşit un scop. Şi acesta se cheamă invitaţii aşteptaţi. Dacă le-ai fi făcut pentru plăcerea ta, nu aveam nimic de obiectat, deşi, poate şi atunci se cuvenea să mi le anunţi...

— Ei, ştii că-mi placi ? se răsti la el pe jumătate în glumă. Cînd eşti aşa de ocupat, ai mai avea timp să-ţi pleci urechea la preocupările mele ?

— Oricît aş fi de prins, îmi fac vreme şi pentru tine. Însă nu tăinuirea mă deranjează. Cum spuneam şi adineaori, dacă amenajai parcul dintr-un capriciu al tău, indiferent cît era de absurd, nu mă plîngeam niciodată. Dar mă deprimă ideea că ce a fost bun pînă mai ieri, nu mai corespunde acum, deoarece am devenit prim-ministru. Ori asta miroase a... era să zic vulgaritate, şi mă exasperează la culme.

— Vulgaritate ! îngînă îngrozită sărind de pe canapea.

— Retractez cuvîntul, se grăbi Ducele s-o îmbuneze. Nu vreau să spun nimic ce ar putea să te supere. Însă te rog, te rog din tot sufletul, nu mai continua ! adăugă pe un ton de implorare. După care ţîşni pe uşă.

„Vulgaritate !" repetă Ducesa în sine. Nu exista cuvînt mai greu de îndurat. Plantagenet avusese prudenţa să o prevină că n-o învinuia de vulgaritate. Dar se putea concepe o acuzare mai crudă decît aceea de a-i declara unui mincinos că nu-l crezi capabil să-ţi fi turnat o minciună ?

În timpul cinei — la care luaseră parte doar Ducele, Ducesa şi băieţii — se vorbi extrem de puţin. Odioasa învinuire a soţului o urmărea cu putere de obsesie, ca şi pe cel care i-o aruncase. E drept că de-a lungul revelatoarei lui promenade îşi spusese fără pic de reţinere că prefacerea parcului era o treabă vulgară. Însă nu se gîndise un mo-

ment să dea glas aprecierii făcute, şi de aceea rămăsese uimit auzindu-se c-o pronunţă. Dar oricît de neaşteptată îi fusese ieşirea şi indiferent cît o regreta, cuvîntul rostit nu mai avea cum să-l retracteze. Şi privind-o pe Cora de cealaltă parte a mesei, îşi dădea seama că i se înfipsese în cuget ca un pumnal.

Nici nu aşteptă servirea desertului, ci, scuzîndu-se că trebuia să termine corespondenţa, se ridică şi plecă. Iar îndată ce ajunse în odăiţa pe care şi-o rezervase, repetă din nou şi în gura mare : „Vulgaritate !" Cum fusese capabil să-i azvîrle un cuvînt aşa odios ?, se întrebă furioasă. Dar cu toată mînia ce-o stăpînea, încercă să-i găsească circumstanţe atenuante. Cine ştie, poate avusese dreptate ? ! Nu cumva se făcuse pasibilă de acuzaţia proferată ? Şi, în definitiv, ce însemna vulgaritate ? Pesemne tot ce făcea zi de zi, compromisurile ce-o îngreţoşau realmente şi la care nu ar fi consimţit niciodată dacă Plantagenet nu devenea prim-ministru. Cu cîtă silă se adresa unor specimene dezgustătoare, le surîdea fără economie, numai să le cîştige bunăvoinţa ? !. În loc să aibă de-a face cu persoane agreabile, se înconjurase doar de ciurucuri, de casapi şi cîrpaci. Şi în loc să facă numai ce-i poftea inima, se aservise corvezilor. Nu articula o silabă, nu scria o epistolă, nu citea un ziar, nu mişca un pai, nu se ducea nicăieri, nu răsfăţa pe nimeni şi nu-l încolţea, fără să aibă în vedere unul şi acelaşi ţel : popularitatea lui şi a ei. Dacă doreşti să fii prim-ministru, eşti obligat să te împaci cu vulgaritatea, ori dacă ţi se pare insuportabilă, atunci renunţă la funcţie : Era singurul procedeu, şi nu de acum, ci de cînd existau guverne şi cîrmuitori. Răposatul Duce de Omnium se ferise de vulgaritate, alegînd altă cale. Şi Plantagenet avusese dreptul la opţiune. Dar se vede că-l atrăsese oferta. Cum desigur nu-i displăceau nici aranjamentele ei. Ba chiar le dorea, fiindcă ştia că sînt necesare. Şi mai ştia că el nu e în stare să le facă. Or, în loc să se bucure că i le luase din cîrcă, îi trîntise oribila acuzaţie ! Pentru ce o pronunţase chiar de-ar fi meritat-o ? În definitiv, oamenii nu declară doar adevărul. Ba din contră, se întrec în minciuni. Dar în virtutea unui consens general, fiecare se preface a crede că nu e mîntit. Şi această

practică devenise așa uzuală, că pînă și soții nu îndrăzneau să-și arate neîncrederea în soții, iar în societate, orice rostire —fie falsă ori sinceră — era acceptată. Cu toate că Smith, bunăoară, era perfect conștient de minciuna plasată de Jones, se arăta convins că-i spusese adevărul curat, mințindu-l la rîndul său. În felul acesta rămîneau mai departe în relații amicale, asigurînd bunaînțelegere între oameni, care altminteri ar fi dispărut. Pe cînd ea cum avea să se mai înțeleagă cu Ducele după ce-o învinuise de vulgaritate ? Indiscutabil era vulgară regia pe care o țesuse, dar trebuia negreșit să i-o spună în față ? Să nu fi priceput oare că o folosise numai în interesul lui, și nu din plăcere ?

În starea de atunci nu avea nici un chef de corespondență și, într-un timp, chiar decise că nu va scrie un rînd. La ce era să-și mai stoarcă mintea cînd nu avea nici o mulțumire ? Să stea gheboșată, în loc să se întindă în pat și să doarmă, cînd tot ce făcea mirosea a vulgaritate ? Mai bine renunța la ambiția de pînă acum și devenea *„une grande dame"* cu alte pretenții ; o ducesă cum scrie la carte — inaccesibilă, năzuroasă, indiferentă la nevoile semenilor, preocupată numai de sine, pe scurt, aristocrată pînă în măduva oaselor. Rolul ar fi fost lesnicios, cerînd doar bani, titlu nobiliar și ceva maniere. Adică exact ce avea. Răposatul Duce de Omnium îl interpetase fără silințe și, pentru simplul fapt că trăise departe de oameni, fusese aproape zeificat. Avea încă vreme să-i urmeze exemplul, să lase baltă aranjamentele și să înceapă o viață nouă. Ca să nu mai fie vulgară !

Dar înainte de a lua hotărîrea definitivă, își aminti cît de mult detesta ideia înfrîngerii. Iar adandonarea luptei însemna capitularea celui învins. Și, în fond, de ce trebuia să încline stindardul ?. Nu știuse de la bun început că va înfrunta greutăți ? Și nu jurase că va fi bravă și o să le treacă ? De ce n-ar interpreta învinuirea lui Plantagenet drept una din greutățile întîlnite ? Și de ce nu i-ar ține piept ? Să-i fi pierit dintr-o dată curajul ? Să se lase înfrîntă pentru un singur cuvînt — și el regretat după ce fusese rostit ? O făcuse vulgară. Ei și ? N-avea decît să fie, dacă prin asta își atingea ținta. Exista legiuire care să

sancționeze vulgaritatea ? După știința ei, nu. Așa încît acuzația nu-i atrăgea nici un fel de penalizare.

Peste aceste idei, se suprapuse încă una, mai elevată în conținut și mult mai convingătoare, deși n-ar fi putut s-o disece. Dar sub imperiul ei își aminti de imensa încredere pe care-o avea în Plantagenet, socotindu-l cel mai indicat om pentru a fi prim-ministru ; de buna sa reputație pentru care era în stare de orice jertfă. Și astfel, devotamentul ce i-l nutrea își spuse cuvîntul, recunoscîndu-i meritele majore și uitînd de cusururile lui. Cu ani în urmă l-ar fi simțit mai aproape dacă ar fi fost mai vesel, mai sociabil și mai amator de distracții. Dar asta nu însemna să nu-i prețuiască virtuțile de reală valoare. Plantagenet era vrednic de înalta misiune ce o primise și, ca soție, ei îi revenea datoria de a face orice-i ședea în putere spre a-l vedea menținîndu-se în fruntea guvernului. Iar printre armele la care trebuia să recurgă se numărau și aranjamentele de natură vulgară. Pe care Plantagenet nu le admitea, renunțînd mai degrabă la funcție, decît să le folosească. Însă din fericire, nu trebuia să se amestece. Doar avea cine în locul lui.

Și odată ce-și limpezi această ultimă hotărîre, se apucă de corespondență, ducîndu-se la culcare numai după ce așternu un teanc de scrisori.

CAPITOLUL XX

STRATEGIA LUI SIR ORLANDO

Pînă la ivirea oaspeților, rana Ducesei părea lecuită, într-atît se arătă de amabilă și mărinimoasă, semănînd în cugetul fiecăruia deșarta iluzie că abia-l așteptase. În fața soțului ei nu mai pomenise de ciocnirea avută, întrucît luase decizia să treacă peste blestematul cuvînt și să-l uite. Totuși, la întîlnirea cu Marie Finn — care sosi cea dintîi și mai degrabă în calitate de ajutoare decît ca invitată oficială — strecură cîteva referiri la cele întîmplate, deși piezișe și cu o voce șăgalnică.

— Nu-i așa că am făcut minuni, ținînd seama de răgazul infim în care s-au înfăptuit toate ? o întîmpină ea. E frumos pretutindeni și n-ai să vezi nicăieri un morman de gunoi sau de uscăciuni, ci numai verdeață. Doar *el* mai strîmbă din nas, pretinzînd că prea ar fi proaspăt gazonul. Da' de unde ! E așa de bătătorit, de ai crede că a fost semănat imediat după invazia normanzilor. Și am aranjat patruzeci și cinci de dormitoare. Întregul personal de serviciu o să doarmă în grajduri — foarte confortabil, te asigur. S-au dărîmat doi pereți și s-a obținut o imensă cameră de culcare. Iar odăile musafirilor sînt numerotate ca la un han. Altminteri nu se putea. Și mi-am întocmit un registru — adică două, fiindcă pe unul îl ține Locock — unde avem toate datele scrise : care unde se află, cîte zile va fi găzduit, cine pe cine însoțește la masă, în fine, programul complet pe două săptămîni înainte. Desigur, vor surveni anumite modificări, dar avînd o bază de la care pornești, te descurci mai ușor. În plus mi-am făcut o agendă în care am fixat cine cu cine flirtează.

— Bagă de seamă pe unde o pui, o făcu Marie atentă.

— Chiar de-ar cădea în mîinile altuia, tot nu pricepe o iotă, o liniști Ducesa făcîndu-i cu ochiul. De pildă AB înseamnă de fapt, X.Y.Z. iar acesta e codul pentru Terenul Arcașilor de la Gatherum. N-am tras în viața mea o săgeată — afară de cele ironice — și cu toate acestea am întocmit un regulament al arcașilor pe care l-am și tipărit. Numai în felul acesta puteam să pun în valoare terenul și să atrag interesul vizitatorilor. Am studiat și lista bucatelor pentru cea dintîi săptămînă, împreună cu bucătarul Millepois, care este un desăvîrșit gentilom. Fără exagerare. Aici Ducesa se opri și oftă, amintindu-și cuvîntul rostit de Plantagenet care-o rănise atît de cumplit. După care continuă : Cînd Plantagenet lucra la sistemul său zecimal, îl plîngeam pentru munca lui, dar acum sînt convinsă că trudea mai puțin decît mine...

— Și cum reacționează la vîlva din jur ?

— Ca un îngeraș, aș putea zice. Atît de docil, încît uneori mă simt ispitită să încui ușile și să mă las păgubașă — spre binele lui. Pe cînd alteori îmi poruncesc hotărîtă să merg înainte — tot spre binele lui.

— N-oi fi vrînd să spui că-i displace ? se arătă Marie îngrijorată.

— E preferabil să nu mă întrebi şi să nu-ţi povestesc nimic, draga mea. Doar eşti la a doua căsătorie şi poţi deduce şi singură că femeile au de luptat cu părerile soţilor. Al meu, bunăoară, mi-a aruncat un cuvînt de nedigerat. Mi-a căzut foarte greu, însă l-am trecut cu vederea.

În după-amiaza aceleaşi zile, au sosit o mulţime de invitaţi. Printre primii şi-au făcut apariţia domnii Roby şi Rattler cu soţiile lor. După care au urmat sir Orlando, cu lady Draught, lordul Ramsden, însoţit de consoartă, şi sir Timothy Beeswax, împreună cu doamna. Gentilomii enumeraţi făceau parte din guvernul condus de Ducele de Omnium şi, prin chemarea lor la castel, se urmărise pecetluirea supunerii şi loialităţii faţă de premier. Tot într-un scop precis fuseseră poftiţi cuplul Boffin şi lordul Thrift cu fiica sa Angelica, şi anume spre a demonstra indulgenţa cît şi siguranţa de sine a Ducelui prin invitarea concomitentă a unor conservatori înrăiţi. În schimb prezenţa lui Ferdinand Lopez nu ascundea nici o tactică a Ducesei, ci număi nădejdea onoratului musafir de a stoarce maximum de profit din acest atù cîştigat. Fiindcă după o şedere la Gatherum, nu prea vedea cum o să-l mai şicaneze un simplu avocat, precum domnul Wharton, cînd orice tată ar fi fost fericit să aibă drept ginere un tînăr admis în circuitul cel mai select al societăţii britanice. Tot atunci mai veniseră cîţiva nobili de prin împrejurimi, ca Frank Gresham, din Greshambury — boier înstărit şi maestru de vînătoare — precum şi lordul Chiltern, tot maestru de vînătoare într-o regiune învecinată. Ambii fuseseră invitaţi cu soţiile, se înţelege, iar Frank Gresham îşi adusese şi fiica. Printre musafirii adunaţi, exista şi lady Rosina De Courcy, sora contelui De Courcy — o domnişoară bătrînă, rămăşiţa unei familii care trăise în mare glorie prin apropierea Castelului Gatherum şi era nelipsită de la festinurile Ducesei. Contele De Courcy — fratele cel mai vîrstnic — pierise măcinat de mizerie, fraţii mezini se risipiseră în străinătate ; surorile încheiaseră mariaje inferioare rangului lor ; mama-i murise de mult, iar lady Rosina vieţuia singură, într-o căsuţă modestă,

lipită de parcul ducal, purtîndu-şi cu demnitate ursita şi mîndrindu-se cu faima apusă a familiei. Doi musafiri mai puţin importanţi, însă de mare utilitate amfitrioanei — pentru care pricină se şi aflau la castel — erau căpitanul Gunner şi maiorul Pountney, ambii trecuţi de prima juneţe şi, după cît se părea, şi prin armata britanică. Virtuţile preţuite de lady Glencora se puteau rezuma după cum urmează : ştiau să mănînce la masă, dansau binişor, deşi fără plăcere ; vorbeau cu măsură, îndeplineau oficiul de curieri ; cunoşteau aristocraţia engleză ca pe propriile lor buzunare, ştiind, cu lux de amănunte, toate căsătoriile eşuate din ultimele două decenii. Invitaţia la Gatherum — care constituia o confirmare a însuşirilor — îi întărise în credinţa că erau necesari elitei britanice precum aerul, şi le adusese fericirea deplină, chiar dacă aceasta consta în minusculul privilegiu de a se afla aşezaţi, de cîte trei ori pe săptămînă, la mesele nobililor.

Se cuvine a spune că lista invitaţilor nu se încheia doar cu cei mai sus pomeniţi, cea completă fiind publicată de gazeta locală sau de „Morning Post", sub altă formă şi într-un scop diferit. Pe cînd cel urmărit de autor a fost de a sugera, prin intermediul cîtorva nume, natura reuniunii aranjată de lady Glencora.

— Ducesa a cam amestecat oaspeţii, remarcă maiorul Pountney.

— Ştiam dinainte, îi răspunse căpitanul flegmatic. Dar cum avea neapărată nevoie de mine, mi-am călcat pe suflet şi am venit. Zăbovesc numai o săptămînă, iar în septembrie va trebui să revin, declară cu emfază, deşi pînă atunci nu-l poftise nimeni în toamnă. Dar, oricum, invitaţia era ca şi certă.

— Am lucrat împreună cu ea la regulamentul arcaşilor, aşa că aveam obligaţia să fiu de faţă la aplicarea lui, se împăună şi maiorul. Dar ia priveşte la tînăra Gresham care n-ar fi de lepădat...

— După gustul meu, e cam fleşcăită, îl contrazise prietenul.

— Dar coloritul e ca petala de trandafir, şi o să aibă o grămadă de bani.

— L-ai omis pe frate-său din calcul ?, îl persiflă căpitanul.

— Ba deloc. Însă el o să capete moşia Gresham, pe cînd fata, părăluţele mamei. E o poveste cu cîntec în legătură cu asta, adăugă maiorul cu un aer atotştiutor. După care depănă întreaga istorie, denaturînd toate datele. E o partidă interesantă, adăugă el la capătul relatărilor.

Şi aici nu greşise, fiindcă tînăra Gresham era foarte drăguţă, însă nu şi cu zestre, după cum susţinuse maiorul. Un alt dialog demn de transcris este cel dintre sir Timothy şi Sir Orlando, care se purtă în zilele următoare, pe cînd nobilii oaspeţi se aflau pe lîngă terenul arcaşilor. Se ştia că sir Timothy nu înghiţea guvernul de coaliţie, chiar dacă se număra printre demnitari, şi aştepta cu nerăbdare momentul să pună umărul la surparea lui, asigurîndu-şi totodată o slujbă avantajoasă în formaţia ce avea să-l urmeze. Pierduse una pe care o jinduise, de unde i se şi trăsese paraponul, şi cum nu era omul să uite ori să ierte, fierbea în sine şi băga beţe în roate. Pe de altă parte, conservatorul Orlando manifesta ciudate simptome de nemulţumire, care se datorau, pare-se, lezării nemăsuratei sale ambiţii. Precum se cunoaşte, fusese numit lider al Camerei, or, din Constituţie reieşea că această atribuţie trebuia corelată şi cu funcţia de prim-ministru. Sau cel puţin aşa reţinuse sir Orlando, după o minuţioasă cercetare a Constituţiei.

— Ei, ce părere ai de guvernul pe care-l slujim, după experienţa celor trei, patru luni ?, îl întrebă sir Timothy, urmărind simultan o lecţie de tragere cu arcul, predată de maiorul Pountney distinsei doamne Boffin.

— Ce să zic ? Ne-am descurcat, şi asta înseamnă ceva.

— Indiscutabil, înseamnă şi asta ceva, îl îngînă celălalt. Dar îţi imaginezi vreo împrejurare cît de spinoasă în care parlamentarii să rămînă împotmoliţi ? Cu abilitatea şi cumpătarea care există în Cameră, ar fi exclus să nu găsim o ieşire din orice impas. Însă dumneata, personal, eşti satisfăcut ?

— N-aş putea zice că nu, îi răspunse celălalt cu prudenţă. Nu aşteptam înfăptuiri grandioase de la o coaliţie, şi nici de la Duce.

— Am impresia că fiecare din noi ne-am propus doar să ieşim cu bine din sesiune. Şi am izbutit.

— Ceea ce nu e o bagatelă, după cum bine știi, sir Timothy. Indiscutabil că prima misiune a Parlamentului este asigurarea bugetului anual, și odată ce s-au aprobat toate fondurile și s-a trecut la votare, fără să ne trezim aruncați în aer, guvernul abia apucă să vadă sesiunea încheiată, că doar nu ți-oi închipui că iubește mai mult Parlamentul acum decît cu două sute cincizeci de ani înainte, pe timpul Stuarților. Așadar este o înfăptuire majoră — dacă nu chiar o fericire — să ajungem cu bine la capătul unei sesiuni.

— Dar se poate închipui menținerea unei cîrmuiri care nu-și propune realizări viitoare ? Sau chiar a unui ministru care stă cu mîinile încrucișate ? peroră sir Timothy cu gîndul la Duce ori poate la partenerul de față. Eu nu fac parte din cabinet și, ca atare, nu sînt chemat să-mi dau cu părerea ; însă dacă mă număram printre demnitarii ce alcătuiesc cabinetul și aș fi dorit ca actuala formație să rămînă pe mai departe — lucru pe care nu-l vreau, și o recunosc — atunci i-aș fi sugerat Ducelui să-și pregătească anumite propuneri pentru sesiunea care urmează.

Sir Orlando avea incontestabile însușiri. Era înzestrat cu talent oratoric, exprimîndu-se limpede și fără iuțeală, astfel că asistența și gazetarii îi surprindeau fiecare rostire. Apoi era cumpătat în toate manifestările, atît în Cameră, cît și la departamentul ce-l conducea, iar mai presus de toate, avea deosebitul merit de a-și pleca urechea la poveștele celor mai pricepuți, aplicîndu-le întocmai. Poate de aceea nici nu greșise prea mult, și se dovedise util, așa cum poate ar fi fost și în continuare, dacă nu l-ar fi cocoțat într-un post mult prea important. De ar fi rămas pe banca miniștrilor și nu l-ar fi proțăpit în jilțul conducătorului Camerei, ar fi adus beneficii reale guvernului. Dar odată ce i se conferise această nevisată onoare, tînjea după alte măriri. Și cum auzise adesea de mediocritatea Alteței sale Ducele de Omnium în ce privea energia și priceperea guvernării, ajunsese treptat să-l considere cu nimic mai presus decît el, și mai mult ca atît, să-și închipuie că avea datoria să-l îndrumeze. Iar dacă nu trecuse la fapte, reținerea se datora respectului învecinat cu adorația pe care i-l purtase înaintea alcătuirii

echipei de coaliție, și de care nu se scuturase complet. Căci Ducii de Omnium fuseseră adulați de întreaga suflare britanică și străvechea lor faimă părea că se perpetuează. Totuși, se simțea obligat să aibă o discuție cu premierul și să-i deschidă ochii. Dar aștepta o împrejurare prielnică sau poate un moment de mare curaj.

— Îmi place să cred că pe viitor n-o să mai vegetăm ca în lunile de cînd am preluat cîrmuirea, îl auzi pe sir Timothy ca un ecou al propriilor reflecții.

Între timp, maiorul Pountney încheiase lecția cu doamna Boffin și, retras mai de-o parte, tăifăsuia cu căpitanul Gunner.

— De unde l-or fi pescuit și pe ăsta ? vorbi el arătînd spre Lopez, care trăgea cu arcul împreună cu doamna Boffin, cu Angelica Thrift și cu unul din secretarii particulari ai Ducelui.

— Întreab-o pe Ducesă, că ea l-a găsit, îi răspunse amicul. Din cîte știu, își face veacul prin City, are bani cu toptanul și cîștigă sute de mii dintr-o singură lovitură. Se zice că taică-său a fost Grande de Spania.

— Îl cunoaște careva ? stărui maiorul.

— Curînd îl va cunoaște o lume întreagă, profeți căpitanul plin de importanță. Am auzit că va candida într-o circumscripție ca să-i facă hatîrul Ducelui. Sincer să fiu, nu e tipul de om care-mi intră în suflet, dar fie că-mi place sau nu, e putred de bogat, arătos, răsfățat de Ducesă și, prin urmare, va deveni mare.

În chip de răspuns, maiorul se mulțumi cu un mormăit. Era mai în vîrstă decît căpitanul — cu doi sau trei ani — și mai puțin dispus ca acesta să admită aspirațiile de pripășire în societatea înaltă ale unui necunoscut.

Șueta lor se curmă brusc la ivirea Ducesei, care tocmai se apropia de terenul arcașilor, însoțită de Marie Finn și de lady Violet Chiltern. Pînă în ziua aceea, nobila gazdă nu onorase sportivii cu distinsa-i prezență, încît neașteptata apariție stîrni interes și îmbulzeală. Maiorul și căpitanul, care se aciuiseră într-un colț, deranjați de verva și strălucirea lui Ferdinand Lopez, se apropiară într-un suflet, cu zîmbete întinse pînă dincolo de urechi ; domnul Boffin lăsă din mînă tratatul asupra Naturii Sufragiului Universal pe care îl studia cu mult sîrg, în vederea combaterii Duce-

lui în viitoarea sesiune parlamentară, iar sir Timothy îl părăsi pe nobilul interlocutor — sir Orlando — pe care îl atîtase pînă atunci, alăturîndu-se grupului format în jurul Ducesei.

— Îmi place să sper, glăsui ea, că respectați întru totul noile prevederi cuprinse în Regulamentul Arcașilor de la Gatherum. M-ar mîhni peste măsură dacă cineva le-ar nesocoti.

— Există vreo doi, interveni maiorul Pountney cu gravitate, care nu înțeleg să-l respecte...

— Domnule Lopez, continuă Ducesa, arătîndu-l cu degetul, nu cumva dumneata îl încalci ?

— Să vedeți, eu am sugerat... începu portughezul.

— Nu admit nici un fel de sugestii, îl întrerupse lady Glencora, ci pretind supunere exemplară. Îi văd în preajmă pe sir Timothy Beeswax, pe domnul Boffin, și, ceva mai departe, pe sir Orlando, ca și pe domnul Rattler, al căror cuvînt, în ce privește obedienta, reprezintă autoritatea supremă. Așa că întreabă-i, te rog, dacă mai poate veni cineva cu idei personale atunci cînd există o prevedere scrisă.

— Se înțelege că nu, rosti maiorul în locul celor citați.

— Așadar, stimate domnule Lopez, consimți să respecți instrucțiunile stipulate în regulament ? Fiindcă altminteri mă văd silită să îți primesc demisia din Clubul Arcașilor.

— N-am să demisionez, ci voi respecta prevederile, făgădui Lopez.

— Iată un răspuns înțelept, vrednic de un ministru, grăi Ducesa. Acum sînt convinsă că vei dobîndi o poziție însemnată în Clubul Arcașilor și vei deveni un stîlp de susținere pentru Constituția Gatherum. Cum trage cu arcul, domnișoară Thrift ?

— Dacă va continua să se antreneze, va deveni un expert, decretă juna, care, în ultimii șapte ani se consacrase prin excelență acestui sport.

La plecarea amfitrioanei, maiorul Pountney se ascunse departe în parc, scîrbit de cele întîmplate. La ce bun își pierduse o lună întreagă lucrînd la regulament și bătînd pragul tipografiei de cîte două și trei ori pe săptămînă, ca să iasă o treabă pe placul Ducesei ?, cugetă indignat și trăgînd cu nesaț din trabuc. De ce or fi afurisitele de femei așa

de ingrate ? ! Şi de ce unii bărbaţi amărîţi aveau atîta noroc ? !, se întrebă furios şi în gura mare, trîntindu-se obidit la rădăcina unui copac. Nenorocitul de Lopez înscrisese o grămadă de puncte încălcînd cu bună ştiinţă prevederile ticluite cu atîta sîrg !

Ghidusia Ducesei referitoare la miniştri şi ascultarea ce-o datorau şefului lor avu ecouri nefavorabile, mulţi socotind-o complet deplasată şi de prost gust. O parte din martori, care o cunoşteau bine pe lady Glencora, o etichetaseră, precum şi fusese, o glumă ca toate pe care le debita — nesărată şi cu oarecare adresă, dar aceasta îl vizase mai degrabă pe Duce, decît pe onorabilii săi colegi. Aşa o interpretaseră Marie Finn şi tînărul Warburton — secretarul particular al premierului — pe cînd restul ascultătorilor, în care intrau sir Orlando, sir Timothy Beesvax şi domnul Rattler o priviseră drept o jignitoare aluzie la servilismul faţă de mai marele lor. Domnul Boffin jubila în ascuns fiindcă pe dînsul nu putea să-l atingă apropoul amfitrioanei şi trăia cu intensitate plăcerea cu care avea să-l repete în toate cluburile din Londra. Şi astfel, cîteva vorbe necugetate ameninţau să zădărnicească însuşi scopul acestei primiri grandioase, pe care Ducesa o pregătise cu atîta rîvnă şi risipă de energie.

Deşi prezent la castel, amfitrionul se arăta rareori oaspeţilor, dar nu din trufie — căci îl cunoaştem suficient ca să ştim cît preţ punea pe făptura lui — ci din sfînta convingere că un înalt slujbaş al Coroanei nu avea voie să se piardă în nimicuri. Pe motivul acesta ocolea musafirii şi adoptase un program mai deosebit, luîndu-şi micul dejun în propria cameră — pentru că în felul acesta gustarea dura numai zece minute — citind rapoartele zăvorît în birou — deoarece numai astfel se putea concentra realmente — pe scurt, rezervînd dimineaţa îndeletnicirilor serioase. Aşa trăise din totdeauna, întrebuinţînd cu folos fiecare minut, căci viaţa nu trebuia irosită. După amiaza ieşea la plimbare — fiindcă mişcarea constituia o necesitate, pe care doar în vacanţe şi-o îngăduia. De s-ar fi oferit cineva să-l însoţească în promenadele sale, poate că i-ar fi acceptat compania, dar faptul că se fofila doar pe uşi lăturalnice şi era văzut numai singur, dizolva curajul vizitatorilor, care nu-l inoportunau cu prezenţa lor.

— Nu l-aș fi suspectat pe Duce de atîta îngîmfare, se exprimă onorabilul Boffin către confratele său, sir Orlando.

— Îngîmfare ? se miră celălalt.

— Sau poate timiditate, rectifică Boffin cu viclenie. Pentru că ambele apucături se confundă în felul de a se manifesta. Dar cine e blestemat cu unul din cele două defecte, nu are stofă de prim-ministru.

A doua zi după incidentul ivit pe terenul arcașilor, sir Orlando socoti că sosise momentul să-l abordeze pe Duce spre a-i da anumite poveți. Între timp se încredințase că avea neapărată nevoie de sfaturile unui coleg, și cine era mai în măsură să-l îndrumeze decît liderul Camerei ? Firește că nu pentru consfătuiri îl poftise la Gatherum. De asta era perfect conștient. Dar cînd se urmăreau interese de stat, nu se mai ținea seama de împrejurare. Parcă tartorii omenirii — ca Bismark sau alții mai ceva decît el — nu puneau la cale soarta popoarelor în cîte o stațiune, unde se duceau vara să-și caute sănătatea ? Și nu adoptau, în conclavuri restrînse, hotărîri mai rapide, mai ferme și cu mai puțină bătaie de cap decît în plenul parlamentar sau în plicticoasele birouri oficiale ? Iar împărații și regii nu se întîlneau la partidele de vînătoare și, cutreierînd luminișurile, vorbind și glumind, nu declanșau războaie și se bucurau dinainte de teritoriile ce urmau să și le anexeze ? Istoria gemea de asemenea întîmplări ale căror substraturi sir Orlando le dibuise de mult, numai că nu avusese încă norocul să se bucure și domnia sa de privilegiul aranjamentelor tăinuite. Deși îmbătrînise în funcții înalte, nu gustase nectarul conciliabulelor secrete, rezervat numai cîtorva muritori. Însă acum se părea că sosise vremea acestor delicii.

Într-o duminică după masă îl prinse pe Duce tocmai cînd o tulea pe furiș din castel, după cum avea obiceiul. În ziua aceea se renunțase la tragerile cu arcul, majoritatea invitaților dormitînd zăvorîți în odăile lor. De dimineață se discutase cu aprindere dacă duminica interzicea sportul cu arcul și, în decursul dezbaterilor, se invocase tratatul domnului Land cu privire la sporturi, precum și argumentul vizitării Galeriilor de pictură, care constituia

tot o delectare duminicală. Însă Ducesa nu se lăsase convinsă, interzicînd categoric această distracţie.

— Nu ne-om apuca tocmai noi să nesocotim ziua de sărbătoare, decretase pe un ton peremptoriu. După care, însoţită de cîteva doamne, de foştii ofiţeri Pountney şi Gunner, cît şi de alţi preasupuşi adepţi, pornise către biserică.

Nu o urmase nici un ministru, motivîndu-şi toţi dezertarea prin sosirea gazetelor de la Londra, care trebuiau, chipurile, citite. În realitate le răsfoiseră de cu seară, cînd le fuseseră înmînate, petrecînd orele dimineţii moţăind cu nasurile în romane. În aceeaşi vreme, Ducele, care de regulă nutrea idei lăudabile, dar o scrîntea la traducerea lor în practică, lucrase de zor, scandalizîndu-i pe riguroşi, şi plecase la slujbă după-amiază, ofensîndu-i pe musafirii mondeni. Dar găsind încuiată capela castelului, se întorsese din cale, după joben şi baston, iar cînd ieşise din nou şi încercase să o şteargă pe o portiţă mai dosnică, se pomeni dinainte cu sir Orlando.

— Dacă Alteţa voastră are de gînd să se plimbe şi-mi acceptă compania, aş fi încîntat să fac cîţiva paşi, îi declară nobilul oaspete şi coleg.

Ducele se arătă bucuros de propunere, cum de fapt şi era, socotind că nu strica să se apropie de colaboratori fără eforturi şi ostentaţie. Aşa că porniră împreună prin parc, renunţînd la vecernie, şi străbătură poate o milă, sporovăind despre una şi alta, ori admirînd mişcările maiestuoase ale căprioarelor dimprejur, fără ca sir Orlando să poată aduce discuţia pe tărîmul dorit. Într-un tîrziu, cînd îşi pierduse răbdarea, nu mai aşteptă un moment priincios, ci atacă subiectul direct.

— În general, cred că ne-am descurcat binişor în această sesiune parlamentară, începu el.

— Într-adevăr, binişor, îl îngînă Ducele.

— Şi nu văd pentru ce ne-am teme de sesiunea următoare.

— Eu nu mă tem de nimic, zise mai marele său.

— Totuşi, continuă sir Orlando. Şi se opri şovăielnic. Iar partenerul nu-l ajută nici măcar cu o vorbă. Privindu-l, cel de alături avu impresia că niciodată nu arătase atît de

impunător, încît, fără voie, se gîndi la fostul Duce de Omnium. Imaginea răposatului unchi era identică cu a nepotului, degajînd o măreţie şi o morgă ce îngheţau pe oricine. Dar nu şi pe liderul Camerei, se îmbărbătă singur.

— Nu consideraţi că s-ar cuveni să stabilim între noi viitoarea linie politică a guvernului ? urmă el. Nici o cîrmuire nu se poate bucura îndelung de încrederea ţării dacă nu urmăreşte anumite ţeluri distincte. Să ne gîndim, bunăoară, la ultima jumătate a secolului trecut, în care au existat diferite jaloane, cu aderenţă mai mare sau mai redusă la public. Aş evoca, în sensul acesta, iniţiativa comerţului liber, sugeră el, şi flutură mîna într-un sens concesiv, de parcă numai de dragul ascultătorului începuse lista exemplelor cu o măsură pe care n-o agrease, iar Ducele îşi aminti pe moment de faimoasa şarlatanie cu costumele de baie, la care Sir Orlando se dovedise a fi unul din hoţii cei mai abili. S-au perpetuat o serie de reforme în Parlament, îl auzi mai departe, şi pe toate le-am sprijinit cu însufleţire. V-aş împrospăta memoria cu reforma împotriva papalităţii, cu legile impuse de răzvrătirile irlandezilor, apoi cu votul universal, cu măsurile de economie şi cu privire la eficienţa serviciilor publice. Fiecare a consemnat o anumită epocă în istoria Parlamentului şi în Administraţie.

— Este şi natural să se întîmple astfel, relevă Ducele, întrucît măsurile se nasc din cerinţele unei epoci, nu din dorinţa cîrmitorilor de a le născoci.

— Chiar aşa, întări sir Orlando. Şi cu toate acestea, dacă reflectaţi mai profund, nici un guvern nu rezistă dacă nu are iniţiative. În ultima parte a sesiunii, s-a urmărit, fără doar şi poate, să ne deprindem cu noua stare de lucruri, şi nimic mai mult. Totuşi cred că ar trebui să ne înarmăm cu nişte ţeluri precise pentru perioada ce vine. Mă tem că în Irlanda nu se poate face nimic.

— Domnul Finn are unele idei salutare...

— Se poate, Alteţă. Domnul Finn este un tînăr extrem de inteligent şi dotat. Dar nu cred că ne putem bizui pe reforma pe care o preconizează în Irlanda, peroră sir Orlando, întrerupîndu-l pe Duce. Evident, se cam ambalase, profitînd de blîndeţea mai marelui său care, deşi îl frapa exact ca mai înainte, prin grandoarea şi morga ducală, nu-i

mai impunea necesarul control. Personal, mă declar de pe acum pentru creşterea înarmării, turui cu aprindere. Am meditat îndelung în această direcţie, şi am ajuns la concluzia că nu vom înfrunta nici un fel de obstrucţie dacă vom majora puţintel bugetul în vederea înarmării. Ne mai rămîne de cîntărit dreptul la vot al populaţiei rurale...

— Voi reflecta la sugestiile doamniei voastre, îi curmă Ducele verva.

— Iar în legătură cu sufragiul populaţiei rurale... se avîntă el din nou.

— Voi chibzui ce e de făcut, i-o reteză Alteţa sa din nou. După care îi zise : Priveşte stejarul de acolo. E cel mai robust copac din cîţi au crescut la Gatherum. Şi poate în toată Anglia.

Glasul şi afirmaţia Ducelui nu fuseseră dure ; cu toate acestea, după ce le auzi, sir Orlando nu mai avu îndrăzneala să pomenească de sporirea armamentului ori de sufragiul populaţiei rurale.

CAPITOLUL XXI

NOUA LEBĂDĂ A DUCESEI DE OMNIUM

La o săptămînă de la sosirea oaspeţilor, Ferdinand Lopez devenise favoritul numărul unu al Ducesei şi, la stăruinţele ei, îşi prelungise şederea. În cele şapte zile de cînd poposise la Gatherum, poate că nu schimbase şapte vorbe cu amfitrionul, dar în definitiv care invitat din adunătura pestriţă a lady-ei Glencora se prăpădise discutînd cu Alteţa sa ? Trepăduşii Gunner şi Pountney dispăruseră între timp — cel dintîi declarînd că-l scîrbeşte atît de grozav parvenitul de portughez, încît nu suportă să-l mai vadă în preajmă, pe cînd ultimul, mai răzbătător şi mai bătăios, hotărîse să-i facă vînt nepoftitului.

— E îngrozitor să-ţi dai seama ce putere au banii în ziua de azi !, mîrîise îndurerat căpitanul. Şi părăsise castelul cu gîndul să nu mai revină de-apururi.

În schimb, maiorul își rostuise un pat pentru luna octombrie, cînd urma să mai huzurească o săptămînă la Gatherum, dacă Ducesa nu-l scăpa din vedere.

— N-o să mă uitați, nu ? o implorase înaintea plecării. Doar mi-am dat atîta silință la încropirea regulamentului pe care mi l-ați cerut, nu ?

— Ți-oi fi dat, numai că invitații nu-l prea respectă, îi replicase fără pic de elan. Totuși, n-am să te uit, fii pe pace. Și omul plecase plin de bune speranțe.

Într-una din seri, cînd se pregăteau pentru cină, avu loc următorul dialog între amfitrioni.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Plantagenet, cu cine te-am văzut plimbîndu-te în parc ? îl încolțise lady Glencora.

— Probabil cu lady Rosina De Courcy, îi replică Ducele calm.

— Pe toți sfinții din ceruri, altă companie nu ți-ai găsit ?

— De ce alta ? Lady Rosina nu e destul de bună ?

— Să știi că nu sînt geloasă nici cît negru sub unghie, pentru că nu-mi închipui că e capabilă să mi te fure. Dar nu pricep cum te-ai oprit la una ca ea cînd ai atîtea persoane în jur și oricare s-ar simți în al nouălea cer să facă trei pași cu tine.

— Iar eu nu doresc să-i aduc nici uneia fericirea — sau în orice caz nu în felul pe care l-ai sugerat, îi ripostă el imperturbabil.

— Stau și mă întreb ce i-ai îndrugat ?, îl înțepă lady Glencora.

— În primul rînd vreau să îți precizez că ea mi-a vorbit. Și numai despre familie. E o făptură plăcută, lady Rosina. Din cîte am înțeles, trăiește absolut singură și o duce destul de greu. Poate nu există ceva mai întristător pe lume ca vlăstarul unor oameni bogați și de viță nobilă ajunsă la sapă de lemn.

— Și atît de anost, completă lady Glen plictisită.

— Mie nu mi se par anoști oamenii care au simțul realității, o contrazise soțul. Iar de lady Rosina mi-e milă. Pe de o parte se mîndrește cu obîrșia nobilă, iar pe de alta, se rușinează de sărăcia în care se vede.

— Nu știu cît sînge albastru o fi avînd, dar de sărăcie s-a străduit toată viața să scape, o mușcă lady Glencora. Nu mai departe de acum trei ani, se dădea de ceasul morții să se mărite cu berarul din Silverbridge. Și tare aș dori ca în loc să-ți pierzi timpul cu ea, să ți-l petreci cu anumiți oaspeți.

— Și ce să fac ? se încruntă Ducele. Să trag cu arcul în parc ?

— Nu asta-ți pretind, fiindcă poți face pe amfitrionul și altminteri. De pildă, în loc să te plimbi cu lady Rosina, să-ți iei un partener dintre cei invitați la castel.

— Am făcut o promenadă cu Sir Orlando, sîmbătă după-amiază, și am ajuns la concluzia că e preferabilă lady Rosina.

— Doar nu te-oi fi certat cu el ?, îl interogă ea crispată de grijă.

— Aa, nu, liniștește-te, draga mea.

— Bineînțeles că e un cretin cu grăunțe în cap în loc de creier. Toată lumea îl știe de nătărău. Și v-ați apucat să-l mai cocoțați și prea sus. Cu toate astea nu ar fi bine să vă certați.

— De cînd mă consideri un certăreț, Cora ? îi zise surîzător. Din cîte îmi amintesc, încă nu m-am certat cu nimeni. Totuși poate am dreptul...

— Să-i iei pe oameni peste picior, îl completă ea. Ceea ce n-aș face cu sir Orlando dac-aș fi în locul tău... deși ar fi o plăcere și nu ți-ar veni deloc greu.

— Te-aș ruga să nu-mi atribui expresii argotice, Cora. Dacă mă deranjează un om, nu mă poate nimeni opri să-i arăt acest lucru.

— Aa, va să zică sir Orlando te-a deranjat !, exclamă cu surprindere.

— Ba deloc, o combătu Ducele. În clipa de față deține o funcție care-i permite să-mi spună unele lucruri pe care altul n-ar avea îndrăzneala să le pronunțe. Dar cum eu nu pun mare preț pe ideile sale și nu am nici talentul de a simula prețuire cînd nu există, îl las să vadă exact ce gîndesc.

— Foarte bine, Plantagenet, îl aprobă inimoasă.

— De aceea spuneam că mă împac mai bine cu lady Rosina decît cu unul ca sir Orlando.

— Dar despre Ferdinand Lopez ce gîndeşti ?, îl întrebă cu o spontaneitate studiată.

— Ce gîndesc despre domnul Lopez ?, repetă siderat. Absolut nimic. Fiindcă nu i-am dăruit nici un gînd. Ori se cuvenea s-o fac ?

— Te-aş ruga foarte mult, deoarece îl consider un om plăcut şi sînt sigură că va propăşi.

— Mai curînd ai fi sigură de prima afirmaţie, decît de a doua, o ironiză el.

— Mă rog, ca să-ţi fac pe voie, sînt sigură numai de prima, conveni lady Glencora. Dar ia spune-mi, este adevărat că domnul Grey îşi preia misiunea din Persia ?, îl chestionă mai departe, referindu-se la un bun prieten al Ducelui, deputat al unei circumscripţii electorale învecinate, numită Silverbridge.

— Din cîte ştiu, da, o informă soţul. Şi va pleca în Persia după Crăciun.

— Asta înseamnă că va renunţa la locul din Parlament ?

De astă dată răspunsul întîrzie, pentru că întrebarea îl surprinsese. Mai întîi fiindcă hotărîrea de a-şi declina calitatea de parlamentar suscitase oarecare neînţelegere între vechii amici, Ducele fiind de părere ca domnul Grey s-o păstreze. Totuşi acesta hotărîse contrariul, iar decizia îi fusese împărtăşită doar lui, şi de foarte scurt timp. Deci cum o aflase Glencora ? Întrucît el nu i-o comunicase, avînd presimţirea că ar prilejui unele comentarii dezagreabile.

— Da, cred că va renunţa la deputăţie, rosti după momentele de contrariere. Aşa vrea să facă, deşi socotesc că nu e deloc necesar.

— Pune-l în locul lui pe domnul Lopez !, ceru ea.

— Pe domnul Lopez !, repetă din nou consternat.

— Da, continuă aferată. E un om deştept, în plină ascensiune, care va face treabă grozavă şi îţi va fi de mare folos. Încearcă numai şi discută cu el. Este exact ajutorul de care ai trebuinţă. Voi demnitarii amestecaţi aceleaşi cărţi de joc pînă le uzaţi şi le murdăriţi de nu le mai distingeţi figurile.

— Bagă de seamă că şi eu mă număr printre aceste cărţi murdărite, o făcu el atentă.

— Asta e o copilărie, și o știi foarte bine. Un om ca tine, care-i conduce pe toți, nu face parte din pachetul la care mă refeream. Ce vă trebuie acum este sînge proaspăt, un metal nobil, o nouă piesă sau, mă rog, orice nume i-ai da. Ascultă-mi sfatul și ia-l pe acest om. Nu e un sărăntoc. Așa că nu umblă după pricopseală.

— Cora, la tine gîștele sînt lebede, o ironiză fără pic de maliție.

— Ba, pardon, protestă vehementă. Nu ți-am elogiat niciodată o gîscă. Ce-ți recomand drept o lebădă, fii sigur că este. Doar cine ți-a mijlocit amiciția cu domnul Grey ? Și s-a dovedit a fi gîscă ? Nu vreau să mă pierd în exemple și nici să-ți aduc aminte că lebedele tale s-au dovedit a fi gîște.

— Nu eu voi alege pe viitorul deputat al circumscripției Silverbridge, zise Ducele, și, auzindu-l, soția îl privi într-un fel care putea fi tradus prin „să i-o spui lui mutu". Tu nu înțelegi mersul lucrurilor, argumentă el. Influența marilor proprietari descrește pe zi ce trece, așa că nu mai pot desemna deputatul dorit. Și apoi, chiar de aș avea puterea de odinioară, oare un om cu adevărat prob ar admite să fie ales prin aranjamente ?

— Cred că n-o să-ți convină să te trezești în Cameră cu un oponent chiar din Silverbridge, îl întărîtă lady Glen.

— S-ar putea să înfrunt neplăceri și mai mari.

— Mă rog, te privește, se prefăcu biruită. Omul propus de mine se află aici, și poți să-l cunoști. Bineînțeles că nu i-am făcut nici un fel de aluzie în sensul discutat de noi doi. Dacă ar tînji după circumscripție vreun membru al familiei Palliser, îți jur că nu ți-aș sufla o vorbă. Însă te întreb, există dovadă mai mare de patriotism din partea cuiva care protejează o circumscripție, decît de a alege drept candidat un străin în toată puterea cuvîntului și de a-l susține numai pentru că merită ?

— Iartă-mă, Cora, dar de unde știu eu că domnul Lopez merită ?

— De la mine, care mă pun chezașă, îi răspunse înflăcărată. La care Ducele rîse, și apoi ieși din odaie.

Cînd afirmase că nu i-a strecurat musafirului nici un fel de aluzie, lady Glencora nu spusese un adevăr. Însă

curînd avea să-i vorbească de Silverbridge. Ba chiar în aceeași seară, cînd se treziră amîndoi în grădină, nu complet singuri, dar suficient de izolați ca să nu fie auziți de urechi indiscrete. Fără îndoială Lopez nu șezuse degeaba la Gatherum. Împrăștimp de o săptămînă, intrase în grațiile multora dintre doamnele invitate, cît și în disgrația majorității bărbaților.

— Am impresia că nu ai deținut niciodată un loc în Parlament. Sau mă înșel ? îl chestionă Ducesa.

— E adevărat, confirmă el. Și nu am făcut nici o încercare în sensul acesta.

— Poate nu te atrage activitatea de parlamentar ? I presupuse nobila ocrotitoare.

— Nu, așa ceva nu aș putea spune. Mai curînd mi se pare o îndeletnicire atît de înălțătoare, încît nici nu am cutezat să o jinduiesc. Calitatea de parlamentar constituie suprema cinstire în Anglia.

— Și atunci pentru ce n-ai făcut nici un fel de încercare să obții această distincție ? îi răspunse lady Glen inimoasă.

— Fiindcă am apucat pe alt drum, se explică Lopez cu smerenie. M-am angrenat în tranzacțiile din City, devenind un comerciant get-beget, cu preocuparea unică de a cîștiga bani.

— Și te satisface acest ideal ?, îi zise înduioșată.

— Firește că nu. Ba chiar mă dezgustă, doamnă Ducesă. Mă atrag banii. O recunosc. Dar un om nu poate avea numai această unică țintă în viață. De aceea, am să încerc probabil cîndva să intru și în Parlament. Numai că circumscripțiile electorale nu se oferă la orice pas...

— Totuși există, îl încurajă interlocutoarea.

— Bineînțeles, dar nu la îndemîna oricui. Numai anumiți norocoși le descoperă și le dobîndesc. Pe cînd eu, dacă s-ar organiza mîine alegeri în Anglia, nu aș cunoaște nici măcar una vacantă.

— Ca să capeți o circumscripție, nu e nevoie neapărată de alegeri, îl zădărî Ducesa.

— Aveți ceva în vedere cînd faceți această afirmație ? încercă s-o tragă de limbă.

— Sigur, mă gîndesc la ceva, dar fiindcă vreau să rămîn în limitele discreției, nu voi intra în detalii. Mi se

pare că deputatul de Silverbridge — un oarecare domn Grey — o să plece în Persia. Şi cum orice parlamentar se cuvine să fie la Londra, iar domnul Grey este ultimul de pe lume care ar încălca regula, o să renunţe la circumscripţia ce-o reprezintă. Raţionamentul e logic, nu ?

— Şi mai aveţi vreo teorie, la fel de logică, în virtutea căreia aş putea să iau locul domnului Grey ?, o iscodi Lopez cu abilitate.

— N-o am, sau poate că da, îi răspunse în doi peri, dar o păstrez deocamdată în secret.

De fapt formulase un silogism care suna cam aşa : Ducele avea puteri discreţionale asupra circumscripţiei ; ea le avea asupra Ducelui şi, prin urmare, asupra circumscripţiei Silverbridge. Dar nu socotea oportun să-l divulge în dialogul de faţă. Drept care, întoarse firul discuţiei, canalizînd-o pe o altă temă.

— După mine parlamentarii ar trebui să fie holtei.

— Vai, dar eu am de gînd să mă însor ! se nelinişti favoritul, care se şi vedea deputat.

— Ei, nu mai spune ! făcu ea surprinsă.

— Nu ştiu dacă voi reuşi, deoarece tatăl alesei mele mă respinge ca ginere, îi declară pe un ton de profundă mîhnire. Şi începu să-i relateze povestea în aşa fel, încît să-i cîştige compasiunea. E adevărat că de-a lungul istorisirii nu afirmă că ar fi înstărit, în schimb avu grija să specifice că obstrucţia domnului Wharton nu se întemeia pe motive financiare.

— Poate Alteţa voastră nu e străină de numele acestei familii !, îi spuse în încheiere.

— Chiar deloc, recunoscu lady Glen. Am auzit despre Whartoni. Există şi un baronet în familia lor. Dar mai mult nu cunosc. Părintele refractar despre care mi-ai povestit, nu mi se pare a fi moşier...

— Domnişoara Wharton a mea — cum îmi place să o consider — este fiica unui magistrat londonez, care cred că posedă avere.

— Iar fata-l va moşteni, presupuse Ducesa.

— Tot ce se poate, deşi latura bogăţiei nu mă interesează prea mult, minţi pretendentul. Am visat totdeauna

să-mi făuresc singur o situație, nu să profit de bunurile soției.

— Deci o iei doar din dragoste, încheie protectoarea cu admirație.

— Numai din dragoste, întări Lopez. Vi se pare că sînt ridicol, nu ?

— Și mă rog, ce-ți obiectează magistratul înavuțit ? I îl întrebă ea fără a-i răspunde la provocare.

— Magistratul înavuțit este un vechi și îndîrjit conservator și dorește ca fiica să-și aleagă tot un conservator, mistifică Lopez adevărul. Iar eu, precum știți, am alte vederi...

— Dar în ziua de astăzi, nici un părinte nu-și amărăște copila cu mofturi politice !, se indignă lady Glencora. Mai ales cînd iubește.

— Există și alte obiecții, urmă protejatul cu aceeași sfîntă nemulțumire. Îl deranjează faptul că sînt străin. Firește, am cetățenie britanică și doar cu numele nu sînt englez. Dar magistratul consideră că un nume ca Wharton — atît de specific saxon — nu trebuie schimbat cu unul latin și categoric inferior, cum este Lopez.

— Pe fată o deranjează latinitatea numelui ?

— Îmi închipui că nu.

— Dar purtătorul său ?

— Nu vreau să mă laud cu sentimentele ei, dar vă asigur că unicul ghimpe între noi este tatăl.

— De ce s-o fi opunînd ? Doar ai destui bani și fata la fel, așa că n-o să-i cădeți pe cap, nu ?

De astă dată Lopez nu rosti un răspuns, ci ridică doar din umeri — un gest care putea să însemne orice. Ducesa îl interpretă ca un semn de mirare în fața evidenței, și continuă mai însuflețită :

— Să facă bine bătrînul și să vă dea fără întîrziere consimțămîntul !, decretă ea. Ori altfel, n-o să aibă zile bune cu fata.

Și de unde dorise a-l vedea deputat, acum voia să-l știe și fericit.

CAPITOLUL XXII

PARCUL ST. JAMES

Spre sfîrşitul lunii septembrie, metropola era încă pustie, şi fiindcă nici Everett Wharton, nici Ferdinand Lopez nu îşi găseau locul — sau cel puţin aşa se plîngeau — se vînturau de colo, colo împreună. Lopez petrecuse o bună parte din luna august la castelul Gatherum, pe cînd Everett fusese mai oropsit în acest interval. Avusese un schimb de cuvinte cu bătrînul său tată şi de atunci era pornit împotriva tuturor Whartonilor, convins că nu-l preţuiau după cum ar fi meritat. Însuşi norocul părea că-l nedreptăţeşte, păgubindu-l de blazonul familiei, care, în loc să-i împodobească numele său, avea să fie purtat de un netrebnic de văr. Deşi partida poate nu era pierdută definitiv. Din cîte auzise, licheaua o ducea numai în chefuri şi în orgii, aşa că nu era imposibil ca într-una din zile să crape de băutură. Oricum, „ceva" trebuia să i se întîmple, fiindcă prea îşi făcea de cap. Numai de nu s-ar fi însurat între timp, să apară cu un copil, pentru că atunci pierdea pentru totdeauna blazonul. Dar fie că soarta avea să i-l dăruiască ori nu, s-ar fi cuvenit ca actualul deţinător — adică sir Alured — să-i arate mai multă consideraţie. E adevărat că-l poftise şi pe el la conac, însă cu o silnicie care-l scandalizase, încît se lipsise din invitaţia lui. După aceea, stabilise cu Arthur Fletcher să-l însoţească la o expediţie de vînătoare. Dar, pînă la urmă, şi acest proiect eşuase, deoarece se certaseră din pricina lui Lopez. Arthur îl ponegrise pe prietenul portughez, numindu-l un venetic fără caracter şi pretinzîndu-i să-i împărtăşească părerea, ceea ce, evident, refuzase. Aşa că la vînătoare nu mai fusese chemat. Forţat de împrejurări, rămăsese la Londra pînă la mijlocul lunii august, după care plecase în Europa, cu intenţia de a se opri în Germania, pentru a cerceta viaţa politică de acolo. Dar fie că toamna nu prea avea ce să vadă — dată fiind stagnarea care se instala pe plan general — fie că politica nu se preta să fie studiată de unul singur şi izolat, fapt e că revenise degrabă în Anglia.

Iar înaintea plecării bătrînului în Herefordshire, avusese cu el o discuție dintre cele mai neplăcute. E drept că acumulase ceva datorii, pentru că renta primită se dovedise neîndestulătoare, ca mai totdeauna, și pe deasupra îi mai trebuise o sumă adițională pentru proiectata călătorie în Germania. Dar avînd în vedere că nu era la prima lui cerere de suplimentare a fondurilor, poate nici cea de atunci nu s-ar fi soldat cu o ceartă, dacă nu și-ar fi incitat părintele printr-o aluzie supărătoare la ajutorul pe care i-l datora pentru candidatura în alegeri.

— Ne-am ales o mînă de tineri la clubul „Progresul", hotărîți să ajungem în Parlament, sir, îl anunțase fremătînd de entuziasm. Numai că nu se știe care din noi va dispune de fonduri, ca să ia parte la viitoarea campanie electorală.

— Pe unul din ei îl asigur de pe acum că nu va participa, îi tăiase domnul Wharton elanul, pentru că-l văd cum își toacă paralele.

Riposta fusese dură și, în același timp, deplasată, cum însuși bătrînul recunoscuse după ce a pronunțat-o. În fond, dorea să-și vadă fiul în Parlament, și nu o dată îi încurajase această ambiție. Apoi avansul cerut nu i se păruse exagerat, pentru că, judecînd fără părtinire, Everett nu putea să se ajungă din venitul pe care i-l stabilise, așa că în sinea lui era hotărît să i-l dea. Și atunci la ce bun îl mai repezise ? Poate fiindcă i se păruse o insolență de neiertat modul în care îi reclamase subvenționarea în alegeri. După ce că nu-i refuzase nici o pretenție, mai avea aerul să-i impute că nu-l ajută să se rostuiască în viață ?

— Dacă nu intenționezi să mă sprijini, e mai bine s-o știu de pe acum, se mîniase feciorul, ca să-mi iau gîndul de la cariera politică.

— Deocamdată mi-ai cerut o majorare substanțială a bugetului, și mi se pare că ți-am acordat-o, îi vorbise mai îmblînzit.

Dar Everett nu mai continuase discuția, simțindu-se nedreptățit și brutalizat. Avea să vină și ziua cînd o să moștenească nu numai banii tatălui său, ci și blazonul și averea baronetului Wharton, și cînd va deveni cineva în Marea Britanie, bombănea furios. Iar pînă atunci, n-o să ierte bătrînului dezinteresul pe care i-l arătase. În loc să-l susțină băneste, ca să parvină de timpuriu în po-

litică — spre binele său şi al ţării — îi azvîrlise ca pe o măsea stricată !

În luna septembrie, cînd se vîntura cu Lopez prin oraşul gol şi posomorît, poposiră odată şi la clubul „Progresul", unde păreau singurii muşterii. Everett continua să fie îngîndurat şi abătut, în contrast cu Lopez care arbora un aer de mulţumire deplină. Cum de fapt şi era în sufletul lui. Fiindcă la Gatherum nu fusese un oaspete ocazional, ci urma să se întoarcă. Şi pe lîngă acest favor nevisat, i se dăduseră şi nişte speranţe tot nevisate, care-l ameţiseră aşa de grozav, încît le şi vedea realizîndu-se. Din scrisorile întortocheate ale Ducesei — căci intraseră în corespondenţă ! — desprinsese că Ducele de Omnium va îndeplini pînă în cele din urmă dorinţa soţiei, referitoare la circumscripţia Silverbridge. Se impunea doar să mai aştepte pînă va deveni vacantă, întrucît domnul Grey, acaparat de preocupări importante, încă nu avusese răgazul să-şi prezinte demisia, eliberîndu-se prin aceasta de obligaţiile deputăţiei, pentru a se consacra misiunii din străinătate, pe care n-o considera compatibilă cu calitatea de parlamentar. Aşa îi scrisese Ducesa, adăugînd că vînătorii de locuri în Cameră mirosiseră perspectiva unei circumscripţii vacante şi mai mult ca sigur începuseră să se mişte. Numai că Ducele se şi pronunţase în favoarea lui sau, în orice caz, lăsase de înţeles că nu ar fi împotrivă. Ceea ce pentru proaspătul aspirant, echivala cu o promisiune în toată legea.

În paralel cu aceste demersuri, se ocupa şi de aranjamente băneşti, fiindcă, deşi se aflau în septembrie — şi deci într-o perioadă de relativă stagnare a comerţului — nu se putea baza exclusiv pe judecata uşuratică a unui Sextus Parker ori să se limiteze la mult lăudata asociaţie cu Mills Happerton. Într-adevăr încheiase o tranzacţie cu acesta din urmă, dar în vreme ce Sextus investise în recenta afacere nu doar întregul său capital, ci şi sufletul, Mills Happerton — coproprietarul indiscutabil al firmei „Hunkey and Sons" — se cam dezumflase şi dădea înapoi. Ceea ce nu-i adumbrea, totuşi, optimismul, deoarece nu vedea cum s-ar mai pune bătrînul Wharton de-a curmezişul căsătoriei, cînd pretendentul era un viitor deputat şi un prieten la cataramă cu Ducesa de Omnium.

Înaintea popasului făcut la „Progresul", încercase să abordeze din nou subiectul însurătoarei. Însă fără succes. Pentru că obsedat de nemulțumirile lui, Everett refuzase să comenteze o chestiune de minimă importanță, cum o considera în momentele acelea.

— Încep să mă răzvrătesc împotriva babacului, îi declarase întunecat. Ceea ce nu s-ar cădea.

— Deși nimeni nu te poate învinui după săpuneala pe care ți-a tras-o, îi oferi Lopez o justificare.

— Ocara lui nu mă deranjează prea mult, fiindcă sînt sigur că-i va trece mînia. Oricît de rău m-ar certa, nu e în stare să mă nedreptățească. De asta pot garanta, că doar îl cunosc, slavă Domnului. Ce mă revoltă însă la culme, este convingerea că nu pune umărul să mă salte la vreme.

— Ca să devii deputat, nu ?

— Desigur. Știi foarte bine că te consider englez, deși poate nu ești de ajuns ca să pricepi ce înseamnă pentru noi Parlamentul.

— Sper că voi înțelege. Și chiar foarte curînd, îi răspunse cu tîlc portughezul.

— Nu zic ba, conveni Everett, fără să bănuiască la ce se referise Lopez. Totuși, ca să pătrunzi adînca semnificație a Parlamentului, ar trebui să trăiești pe puțin zece ani lîngă o soție britanică și să ai șase copii în care să curgă sînge englez. Dar pînă una alta, privește la mine. Am douăzeci și opt de ani împliniți...

— Și eu am cinci ani mai mult, replică celălalt.

— La tine, vîrsta nu are importanță, continuă junele Wharton, pe cînd la mine, contează enorm. Am toate motivele să-mi închipui că, în două decenii, aș putea să devin deputatul unui district. Pînă atunci, îmi întemeiez o familie și poate mă și îmbogățesc. Dar cît de vital ar fi pentru mine să mă formez în acest interval ca reprezentant al unei circumscripții minore. Este exact cariera pe care mi-am plănuit-o și în care m-aș dovedi de folos. Probabil nu-mi dai dreptate. Deși, încearcă să mă înțelegi.

— Te și pricep și-ți dau și dreptate, îl asigură celălalt. Dealtfel se pare că și eu voi ajunge în Cameră.

— Tuuu ? ! făcu Everett înmărmurit.

— Da, eu, îi confirmă Lopez cu seninătate

— Se vede că ţi-ai schimbat radical ideile în ultima lună sau două...

— Într-adevăr, încuviinţă portughezul. După cum ştii, supremul meu ideal e să mă însor cu sora ta, şi dacă ajung deputat, mai dobor obstacolele ce-mi stau în cale.

— Bine, dar nu vom avea alegeri în viitorii trei ani, îi aminti Everett fixîndu-l cu ochii dilataţi de uimire. Şi atunci, ce-ai de gînd, s-o tărăgănezi cu Emily pînă se va dizolva Parlamentul ?

— Se mai eliberează şi între timp circumscripţii...

— Vrei să spui că s-ar putea să-ţi pice chiar aşa noroc ?

— Se pare că da, întări Lopez cu acelaşi calm. Nu pot să-ţi detaliez chestiunea, întrucît sînt amestecate şi alte persoane ; dar e foarte posibil să obţin locul cam în... trei luni, să zicem.

— În numai trei luni ! se extazie Everett, fericindu-l pe norocosul amic şi, în acelaşi timp, pizmuindu-l pentru marea lui şansă. Probabil asta e consecinţa şederii în casa actualului prim-ministru, adăugă la fel de uimit, la care Lopez ridică doar din umeri. Pe cuvînt de onoare că nu te înţeleg, continuă junele. Parcă deunăzi ne aflam tot aici şi căutai să-mi arăţi cît de absurdă e cariera parlamentară. Tăbărîseşi pe mine, gata să-mi sari în gît, de parcă-mi pusesem în gînd să fac o ticăloşie, nu să ajung deputat. Ca acum să aspiri la aceeaşi mărire, care ţi se oferă pe o cale misterioasă şi de neînţeles ! exclamă el vizibil jenat de strălucita perspectivă a prietenului.

— Nu este nici un mister, îl contrazise acesta. Doar că nu pot rosti numele persoanelor implicate.

— Dar al circumscripţiei ai libertatea să-l spui ?

— Nu, răspunse Lopez categoric.

— Eşti absolut sigur că se eliberează ?

— Sută la sută.

— Şi că vei fi invitat să-ţi depui candidatura ?

— Să zicem nouăzeci la sută.

— Bineînţeles că poate oricine să candideze, fie că este poftit sau nu.

— Dacă voi fi unicul candidat, datorez această favoare unei persoane de marcă. Şi te rog să nu repeţi nimănui amănuntul... pe care ţi-l confiez numai ţie, fiindcă mi-eşti atît de apropiat.

— Pe cînd alte detalii, le păstrezi pentru tine, observă Everett.

— N-am încotro. Mi-am dat cuvîntul de onoare, îi zise Lopez ridicînd iar din umeri.

Senzaţionala lui veste îl rănise de moarte pe tînărul Wharton. Dar nu se ostenise să-şi ascundă reacţia. I se părea o nedreptate strigătoare la cer să apară o circumscripţie vacantă şi să fie atribuită unui Lopez — pe care nici nu-l interesa, nici nu avea să-i poarte de grijă — în loc să i se dea lui. Cu ce drept devenea Lopez deputat ? Reflectase măcar o secundă la gravele complicaţii ivite în Commonwealth ! Ştia ce înseamnă Munca şi Capitalul ? Sau avea o cît de vagă idee de sindicate, greve şi lockauturi ? Sau putea să parvină în Parlament doar în virtutea avuţiilor pe care le deţinea ? Oare el, Everett Wharton, nu ar fi fost la fel de înstărit dacă l-ar fi convins pe bătrîn să judece printr-o altă prismă şi să-i apere interesul ? Iar cît priveau legăturile cu magnaţii, cu premierii, ducesele şi alte persoane sus-puse, şi el putea străluci în mijlocul lor cel puţin cît Ferdinand Lopez. Fără îndoială, era prea inimos şi onest ca să-l invidieze pentru fantastica perspectivă ce-i răsărise în cale. N-avea decît să se bucure în continuare de bogăţii, de relaţii cu premierii şi cu ducesele, de nădejdea că va deveni deputat ! Cu toate că pe moment îl încurca o mare îndoială în privinţa inteligenţei, a însuşirilor sale de gentilom ori de altă natură, şi chiar observă, pentru prima dată de cînd îl ştia, că nici măcar nu era prea chipeş.

Cinară destul de tăcuţi şi după-masă porniră într-o plimbare prin parcul St. James. Într-un oraş părăsit, cum era Londra în acea perioadă, nu aveau altceva de făcut, aşa încît se învoiră să dea o raită prin parc, deşi prevedeau că-l vor găsi cufundat în beznă şi deprimare. Lopez sesizase răzvrătirea prietenului şi o brava cu tipica sa toleranţă, îmbinată cu duioşie. Structura lui specială îi permitea să suporte toanele semenilor, bănuielile neîntemeiate şi atitudinile dure, fără să poarte resentimente, tot aşa cum îşi urmărea interesele, fără urmă de scrupul. Neîndoielnic, Everett întrecuse măsura, devenind grosolan, iar portughezul îl tolerase cu o îngăduinţă de heruvim. Însă dacă acelaşi Everett i-ar fi stat vreodată în cale, zădărnicindu-i un plan,

indulgentul amic l-ar fi sacrificat fără mustrări de conştiinţă. Dar întrucît pe moment nu-l jenau mojiciile sale, le acceptă cu bunăvoinţă, notîndu-şi, într-o cută a memoriei, constatarea că junele Wharton era mai nătîng decît îl crezuse. El venise şi cu ideea plimbării în parc, pe care în zadar căutase să i-o scoată din cap.

— E îngrozitor de întuneric la ora asta, încercase la început să-l abată. Te poţi trezi cu oricine în preajmă.

— Cum adică, ţi-e teamă să intri cu mine în St. James numai fiindcă e noapte ? îl persiflase amicul.

— Frică mi-ar fi de m-aş duce singur, pe cînd cu tine, natural că nu mai e cazul, se explicase el răbdător. Dar ce-te-o fi îndemnînd să mergi chiar acum ?

— E de o mie de ori preferabil decît să zăcem la club, ca două momîi, fără s-avem cu cine schimba o vorbă, se justifică Everett. Acolo am fumat şase trabucuri, care m-au ameţit de nu mai ştiu pe ce lume sînt. Lasă tocmeala şi haide odată ! În timpul zilei e o zăpuşeală de nu poţi să faci zece paşi. Acum e plăcut şi tocmai ora pentru mişcare.

În faţa stăruinţelor sale, Lopez cedase, hotărît să nu-l întărîte pe fratele prea iubitei lui Emily, şi, în pofida convingerii că săvîrşeau o nesăbuinţă, intrară în parc, prin dreptul Palatului St. James, apucînd-o mai pe urmă la dreapta, pe una din aleile ce se aşterneau prin faţa Palatului Buckingham. Însă nici mersul, nici răcoarea de afară, nu-l domoliră pe Everett Wharton, care continuă să-şi ocărască părintele, luîndu-l apoi în tărbacă şi pe Lopez, ceea ce însemna că, la ameţeala datorată fumatului, se mai adăugase şi cea provocată de vin.

— Şi pe tine ce te-o fi apucat să intri în Parlament ? îşi începuse perdaful, cînd habar nu ai ce se face acolo ?

— Am să învăţ cu timpul, ca şi alţii, îi răspunse cu duhul blîndeţei.

— Află că jumătate din deputaţi nu au nevoie să înveţe, îl întrerupse Everett, deoarece s-au născut pentru această îndeletnicire şi se descurcă perfect, susţinînd o falangă sau alta.

— Asta o pot face şi eu, să sprijin o falangă sau alta.

— Numai că tu nu ştii pe care, se încăpăţînă celălalt. Sau poate ai să votezi în favoarea Ducelui, dacă el a pus umărul să te împingă în Parlament. Pe cînd eu, odată uns

deputat, aș apăra o concepție pe care mi-am format-o din timp.

— Deocamdată nu sînt parlamentar, așa că renunță la speculații, zise Lopez, vrînd să scape de acest subiect.

— Și apoi te va costa o grămadă de bani, continuă tînărul cu îndărătnicie, și te va stînjeni în treburile comerciale. Iar în ce-o privește pe Emily, fii sigur că n-o s-o încînte. Chiar taică-meu s-ar opune cu strășnicie să candidezi.

— Ar fi o absurditate, surîse Lopez.

— Ba deloc, susținu celălalt, de vreme ce ar socoti că-ți încurcă afacerile. Dealtfel și eu o consider o prostie fără pereche — dacă vrei să știi adevărul.

Ei bine, asta era o nerușinare ! gîndi portughezul pierzîndu-și răbdarea. Dar imediat se struni spunîndu-și că vorbea mai mult vinul băut decît Everett și, deci, nu avea de ce să se simtă jignit.

— Mai lasă politica de o parte și haide să mergem spre casă, îl îndemnă cu voce domoală. Mi s-a făcut lehamite de plimbare, pe întunericul ăsta. Nu văd nimic împrejur și, de cîte ori aud pași, am senzația că ne urmărește un hoț care vrea să ne jefuiască. Să ne iuțim mersul o leacă.

— Ce naiba ești așa de fricos !, îl luă junele în derîdere.

Între timp străbătuseră mai toată aleea Birdcage, din capătul căreia se zărea licărul felinarelor ce străjuiau poarta Storey, deși, împrejurul ei, domnea un întuneric de nepătruns. Copacii din lături păreau niște umbre smolite, și nu se auzea nici un zgomot. Mai mult ca sigur trecuse de miezul nopții, chibzui Lopez. Dar nu îngrozit de atmosfera lugubră. Fiindcă de orice defecte putea fi învinuit, afară de lașitate. Într-adevăr, mărturisise în două rînduri că se temea de pustietatea parcului. Însă teama lui izvora mai curînd din prudență, și dacă repetase afirmația, o făcuse în ideea de a dejuca nesăbuita inspirație a prietenului. Nu pentru că l-ar fi stăpînit frica.

— Haide acasă, îl îmbie din nou.

— Pe legea mea, ești speriat ca un țînc !, îl sfidă Everett. Te și aud cum îți clănțăne dinții.

Iritat, Lopez o luă înainte, fără a-i da un răspuns. Ar fi fost absurd să se înfurie, cugetă el, dar lăsîndu-l în urmă, de unul singur, îi arăta, totuși, că se purtase mojic.

— Mai bine ia-o la fugă !, îi strigă junele pe un ton de batjocură.

— Pe cuvîntul meu, încep să cred că te-ai afumat, îi zise răsucindu-şi capul spre el.

— Vrei să spui că-s pilit. Auzi ce îndrăzneală !, se indignă Everett. Cînd m-ai văzut vreodată cît de puţin ameţit ?

— Altă neruşinare, notă Lopez şi, nemaiputîndu-se stăpîni, i-o spuse de la obraz :

— Ba te-am văzut şi beat turtă, în caz că nu ai uitat.

— Asta-i o minciună sfruntată ! îi zbieră celălalt furios.

— Ţii negreşit să te faci de ocară ?, îl admonestă el. Mai bine te-ai potoli, Wharton. De cînd te-ai mîniat, pentru nu ştiu care motiv, debitezi numai bazaconii. Din cauza furiei ţi-ai pierdut controlul. Fiindcă nu îmi închipui că m-ai insultat cu tot dinadinsul.

— Tu m-ai insultat, îl acuză Everett. Mi-ai spus că sînt beat, ştiind foarte bine că afirmi un neadevăr.

Lopez îşi continuă drumul, cîntărind ridicola ciondăneală ce se iscase şi, la puţine minute, se întoarse din nou spre amic.

— Ce se petrece între noi e o prostie fără pereche, îi declară liniştit. Eu te las şi mă duc să mă culc, iar mîine de dimineaţă vei revedea în altă lumină cele întîmplate. Dar înainte de plec, reţine sfatul pe care ţi-l dau. Să nu acuzi pe nimeni că te-a minţit decît după ce te-ai convins de acest lucru, ai hotărît să tragi la răspundere vinovatul şi te-ai pregătit să-ţi duci răfuiala pînă la capăt. E clar ?

— Sînt gata s-o duc şi cu tine, îl ameninţă junele.

Lopez nu-i dădu satisfacţie ci, făcînd stînga împrejur, se depărtă cu iuţeală. În momentul acela se aflau în dreptul unei răspîntii, pe care Lopez o lăsă în urmă, înaintînd spre ieşire, unde se construiseră nu de mult birourile administraţiei. În timp ce mergea, urmărise paşii prietenului care, după o vreme, încetaseră brusc, ca la comandă — sau aşa avusese impresia. Oare de ce se purtase atît de abject, insultîndu-l fără motive ? S-ar fi zis că-şi pierduse minţile. În zadar se căznise să ocolească gîlceava, trecîndu-i cu vederea ofensele şi arătîndu-se bine dispus. Nu-i ripostase la răutăţi ca să nu-l întărîte, iar de-i spusese că s-a cher-

chelit, o făcuse la gîndul să-i ofere o scuză pentru jignirile proferate. Dacă era însă efectiv beat, avea voie să-l lase neocrotit ? Într-adevăr, toată seara avusese o purtare bizară, dar efectul vinului apăruse abia după ieşirea din club. Mai auzise de oameni care, deşi băuţi, nu dăduseră semne de turmentare decît în contact cu aerul de afară. Dacă şi Everett se număra printre aceştia ? Cu toate că, judecîndu-l după ţinută şi glas, numai beat nu părea. Oricum, trebuia să se întoarcă şi să vadă de el. Aşa că porni înapoi, hotărît să nu ia în seamă orice ofensă pe care i-ar mai trînti-o. Doar avea atîta înţelepciune ca să nu mai ridice încă un obstacol în calea însurătoarei, certîndu-se cu viitorul cumnat !

De îndată ce luase decizia să se întoarcă din drum, se şi oprise din mers, iar în tăcerea ce se lăsase, auzi nişte paşi care nu erau ai lui Everett Wharton. Şi parcă nici ai unei singure fiinţe, ci a mai multora. Ascultă nemişcat şi cu luare aminte, ca în secundele următoare să perceapă cu claritate o goană, urmată de o luptă. Fără a mai sta pe gînduri, alergă înspre locul unde-şi abandonase amicul şi, pe măsură ce înainta, i se păru că zăreşte prin pîcla întunecoasă o ceată de oameni. Abia cînd ajunse aproape şi putu să distingă mai limpede, constată că de fapt erau trei persoane — un bărbat şi două femei. Wharton fusese trîntit pe alee, cu faţa în sus, bărbatul îngenunchease pe grumajii lui, în timp ce femeile îi răscoleau buzunarele. Aproape inconştient, se năpusti într-acolo, repezindu-se asupra bărbatului, care, văzîndu-l, ţîşnise ca o panteră de jos. Instantaneu simţi o lovitură în creştet care, dacă nu ar fi întîlnit calota solidă a pălăriei, cu siguranţă l-ar fi ameţit ori chiar doborît la pămînt, mai ales după ea mai primi încă una în ceafă, probabil din partea unei femei. Năucit cum era, ar fi vrut să se războiască cu atacanţii, dar cînd îşi înălţă fruntea, nu-i mai văzu. Fugiseră cu iuţeala nălucilor, iar în faţa lui se afla numai Everett, rezemat de un grilaj de fier.

Busculada durase extrem de puţin, însă efectele păreau foarte grave. În dorinţa de a-i pedepsi pe răufăcători, Lopez îşi ciuli urechile şi se holbă împrejur, nădăjduind să surprindă un poliţai sau vreun pieton rătăcit care să-l ajute să-i prindă. Dar nu văzu nici ţipenie de om şi nu

auzi nici un zgomot. Iar în jalnica stare în care se aflau, era de neconceput să pornească în urmărirea nelegiuiților, lăsîndu-și prietenul proptit de grilaj. După maltratările îndurate, observă că nu putea să se miște — sau în nici un caz pe moment. Dealtfel nici el nu scăpase nevătămat. Trecîndu-și mîna prin păr — întrucît pălăria-i zburase în timpul încăierării — avu senzația că își pipăie creierul. Totuși nu se îngriji de sine, întorcîndu-și atenția spre Wharton, al cărui chip se albise ca varul. Cravata îi fusese aproape smulsă ; asemeni și vesta, rămasă fără un nasture ; cămașa era desfăcută și murdărită, iar o bucată din lanțul de buzunar, atîrna într-o parte, semn că ceasornicul fusese furat.

— Te simți rău ?, îl întrebă apucîndu-l cu milă de braț.

Wharton schiță un zîmbet anemic, dădu din cap, dar nu scoase nici un cuvînt. Evident era încă prea înspăimîntat și lipsit de puteri ca să poată vorbi. Tîlharul îl torturase mai bine de treizeci de secunde, smulgîndu-i cravata, strîngîndu-l de gît, de era cît pe aci să-l sufoce. În timp ce o femeie trăgea de ceasornic să-l fure, iar alta îi scotocea buzunarele, Everett se luptase din răsputeri, deși inutil, fiind imobilizat de al treilea netrebnic, care-i îngenunchease pe piept, strangulîndu-l cu ajutorul cravatei și apăsîndu-i gîtlejul cu pumnul. Fusese un supliciu, fără exagerare, și oricine în locul lui ar fi fost la fel de vlăguit și înspăimîntat.

— Rostește un cuvînt dacă poți, îl rugă Lopez privindu-l îngrijorat.

Cu ochii la el, tînărul își aminti ca prin vis de oribila lui purtare și chiar se întrebă o secundă dacă nenorocirea care-l lovise nu era o consecință a ei. Nu în sensul că ar fi fost pusă la cale de prietenul insultat, fiindcă oricît de buimăcit ar fi fost, își dădea totuși seama de primejdia prin care trecuse și de vitejia cu care acesta îl apărase. În trînta abia încheiată, parcă-și pierduse glasul. Dar cu ochii vedea, așa că urmărea îngrozit sîngele care șiroia pe fruntea și tîmplele lui Lopez. Ridică mîna și o duse într-acolo.

— Aa, nu-i nimic, îi spuse Lopez, care se pipăise mai înainte, roșindu-și palma. Am încasat o lovitură în creș-

tetul capului și mi-am pierdut pălăria. Dar altceva n-am pățit.

— Oo, Doamne !, șopti Everett abia auzit, și portughezul se repezi să-l susțină. Într-o vreme am crezut că s-a terminat cu mine, urmă junele după cîteva clipe.

— Însă de acum o să te simți mult mai bine, îl încurajă celălalt.

— Da, da, îngăimă Wharton. Am rămas fără ceas...

— Mă tem că ai dreptate, surîse Lopez.

— Și fără portofelul cu bani, adăugă după alte secunde, interval în care își controlă buzunarele. Aveam opt bancnote a cîte cinci lire...

— Să nu-ți pese de bani și de ceas din moment ce ai rămas cu mădularele întregi.

— Dar nici vesel nu pot să fiu cînd m-au lăsat fără nici o lețcaie.

După un răstimp o pornire agale în direcția Coloanei Ducelui de York și, cu toate că Everett fusese victima cea mai greu încercată, Lopez arăta mult mai jalnic, din pricina sîngelui prelins pe frunte și pe obraji. În dreptul Coloanei, întîlniră un polițist, care, deși le ascultă cu bunăvoință pățania, se simți ispitit să-i înhațe și să-i ducă la secție. Ceea ce nu era de mirare, fiindcă în halul în care arătau amîndoi — Lopez fără pălărie pe cap și cu fața brăzdată de sînge, Everett cu hainele terfelite și abia tîrîndu-se la brațul prietenului — făceau o impresie detestabilă. Totuși, după o pledoarie de vreo zece minute, polițaiul consimți să le aducă o trăsură, să le noteze adresele și pe urmă să meargă singur la secție, pentru a raporta cazul. Ca o simplă formalitate, firește, pentru că hoții nu mai erau de găsit. Urcați în trăsură, Lopez își conduse amicul în Manchester Square, și abia după aceea dădu și adresa lui vizitiului.

Iar în drum către casă, începu să-și muncească mintea în ce fel să profite de pe urma tristei lor aventuri. Între timp îi pierise grija în legătură cu Everett, ajungînd la concluzia că nu fusese prea vătămat. Mai gravă i se părea rana lui de la tîmplă, care putea să-i dea complicații pînă a doua zi dimineață. În schimb agitația și vlăguirea junelui Wharton se pretau de minune la o punere în scenă, numai că întrebarea era în ce fel s-o conceapă, ca să extragă

cuvenitele avantaje ? S-o afişeze cu litere de o şchioapă, subliniind rolul pe care-l jucase, ori s-o difuzeze mai cu discreţie ? În sinea lui era încredinţat pe deplin că Everett fusese băut. Altminteri cum i-ar fi justificat conduita ? Şi o încăierare cu un cherchelit, iscată la miezul nopţii, într-o grădină publică, nu stîrnea nici un fel de senzaţie. Totuşi dacă aceeaşi păţanie va fi relatată de el, împrumuta alte semnificaţii. Probabil şi menajera din Manchester Square va afla întîmplarea şi avea s-o istorisească, fără a scăpa din vedere dispariţia ceasului şi a banilor. Ori dacă bătrîna va emite propria versiune, pentru ce nu i-ar lua-o înainte cu a lui ? Şi astfel, pînă să intre în casă, hotărî să pună în valoare busculada din parc.

După ce se spălă de sînge şi tăie un smoc de păr închegat, se apucă să redacteze o scrisoare către domnul Wharton, în Herefordshire. Pînă s-o isprăvească, se făcu ceasul patru, şi ca să poată ajunge înaintea oricărei alte solii, o expedie fără întîrziere, de la cea mai apropiată cutie poştală. După care se întoarse acasă, reflectînd la relatarea făcută, care suna în felul acesta :

„Stimate domnule Wharton,

Regret că sînt obligat să vă fac cunoscut un accident destul de nefericit pe care l-a suferit Everett. La ora cînd vă aştern rîndurile de faţă — e trei dinspre ziuă — fiul domniei voastre se află acasă şi este în afară de orice pericol. Altminteri vă preveneam printr-o telegramă.

Accidentul s-a petrecut pe la miezul nopţii. Şi iată în ce circumstanţe. Întrucît metropola e pustie şi nu prea avem unde merge, aseară, după ce am cinat împreună, ne-a venit ideea năstruşnică să ne plimbăm prin parcul St. James.

O promenadă nocturnă şi în locul ales de noi, comportă o seamă de riscuri. Pe care noi ni le-am asumat, totuşi. După ce am dat o raită, prin parc, mi-am amintit de o treabă urgentă, care mă aştepta, aşa că mi-am iuţit pasul. Şi fiindcă Everett avea chef de mişcare mergînd mai încet, a trebuit să i-o iau înainte. Însă n-am apucat să mă depărtez nici două sute de iarzi, cînd sărmanul de el a fost atacat de un bărbat şi de două femei. După presupunerea mea, bărbatul l-a încolţit din spate. În realitate, nu ştiu

exact cum a procedat agresorul, întrucît Everett nu şi-a revenit pe deplin ca să mă pună în temă. Ce vă pot spune cu certitudine este că eu am fost alarmat de o zarvă suspectă, care m-a şi făcut să mă întorc din drum, din fericire, la timp, ca să împiedic o vătămare ireparabilă. Pentru că altminteri, Everett ar fi fost strangulat. Sînt dezolat să vă înştiinţez că, în busculada produsă, fiul dumneavoastră a rămas fără ceasornic şi fără bani.

De bună seamă a fost extrem de şocat, şi „complet scos din circulaţie", cum se spune în limbajul argotic. Iertaţi-mi expresia la care am recurs, dar e singura care sugerează cel mai fidel adevărata lui stare. Pesemne răufăcătorul care-l înhăţase de beregată i-a oprit răsuflarea pentru cîteva clipe. Noroc că nu i-a pricinuit nici o leziune cu urmări grave, deşi va suferi cîteva zile. Menţionez toate aceste amănunte la gîndul că poate aţi dori să vă repeziţi în metropolă spre a-l vedea. Însă nicidecum în ideea că ar fi în primejdie. Dealtfel mîine voi chema şi un medic, a cărui asistenţă nu mi s-a părut pe moment necesară.

În drum către casă am notificat şi un poliţist asupra întîmplării, cu toate că nu am speranţe să mai dea de urma nelegiuiţilor. Iar în starea lui Everett şi preocupat cum am fost să-i dau cuvenitele îngrijiri, ne-a fost peste putinţă să-i urmărim pe dată.

Vă asigur că fiul domniei voastre se află la locuinţa din Manchester Square.

Cu deplină sinceritate,
Ferdinand Lopez".

Despre Emily nu pomenise în scrisoare, dar ştia că avea s-o citească şi va deduce din conţinut că numai graţie lui îi mai trăia frăţiorul. Aceeaşi concluzie o va desprinde şi tatăl, care nu-i va putea arăta decît recunoştinţă.

Fiindcă realmente se purtase excepţional. Apărîndu-şi amicul, primise o lovitură zdravănă în creştetul capului, pe care n-o menţionase în mesaj, însă nu concepea să n-o pună în valoare. Negreşit incidentul avea să-l avantajeze, fiindcă nu se putea ca bătrînul să nu sesizeze natura hotărîtoare a intervenţiei şi să nu-i acorde meritata bunăvoinţă. Însuşi feciorul îl va lăuda pentru loialitatea pe care i-o dovedise, scoţînd în lumină decisiva sa contribuţie.

Fiindcă oricît de prostănac era Everett Wharton, de ingratitudine nu-l putea suspecta.

Cu toate că-şi irosise noaptea ticluind preţiosul răvaş, la ceasurile nouă, a doua zi dimineaţă, se înfăţişă la reşedinţa din Manchester Square, surîzător, spilcuit şi cu o bucată mare de plasture negru aplicat pe o tîmplă.

— Cum te simţi ? îl întrebă Everett arătînd către rană.

— Îmi simt capul grozav de tulbure. Aş fi păţit-o mai rău dacă tîlharul mă nimerea numai cu un inci mai jos. Se pare însă că pălăria a fost salvatoare, deşi prea bine nu-mi amintesc cele petrecute. Te anunţ, tinere, că i-am scris tată-lui tău şi cred că va apare în metropolă. Am considerat de datoria mea să-l pun la curent.

— Dar eu n-am nimic, protestă junele cu nedumerire.

— Asta o spui acum, dar astănoapte nu puteam să-ţi anticipez starea de azi. Şi venirea bătrînului nu poate să-ţi facă rău. Dimpotrivă. Cînd ţi s-a golit punga se recomandă să ai pe aproape un bancher.

Tînărul Wharton tăcu, parcă muncit de un gînd. De fapt voia să se scuze pentru felul cum se purtase şi nu prea ştia cum s-o facă.

— Aseară m-am purtat ca un bădăran, spuse cu simplitate după un oarecare răstimp.

— Uită ce-a fost, îi răspunse Lopez.

— Am folosit un cuvînt pe care nu trebuia să-l rostesc, şi te rog să mă ierţi !

— Ajunge, Everett ! Să nu mai aud o vorbă. Între noi nu poate exista supărare. Prea ţinem unul la altul.

CAPITOLUL XXIII

CAPITULAREA

Depeşa trimisă a sosit la conacul baronetului din Herefordshire în seara acelei zile, suscitînd comentarii bogate în familie. Bătrînul avocat se decise imediat să plece la Londra, deducînd din relatarea primită necesitatea de a

se prezenta cît mai grabnic la căpătîiul feciorului. Adică exact ce scontase Lopez la ticluirea mesajului. Dacă-l scria Everett, ar fi avut alt efect. Dar faptul că fusese redactat de un străin, dovedea cu pregnanță că sărmanul băiat nu se simțise în stare de acest efort. Așadar nu urgența cu care Lopez expediase raportul înlesnise sumbra concluzie asupra stării victimei, ci amănuntul că nu provenea de la Everett. Dealtfel, în discuțiile ample ce le stîrnise, numele portughezului aproape nu s-a rostit, deși în cugetul fiecăruia i se recunoștea conduita cavalerească.

— Mi se pare bizară despărțirea survenită în parc, observase sir Alured.

— Mai bine ai zice că spre norocul lui Everett nu s-au despărțit mai devreme, îl combătuse John Fletcher, risipind, prin cuvîntul său, orice suspiciune aruncată de baronet asupra atitudinii salvatorului.

Căci intervenția lui John atîrna foarte greu în cumpăna judecății, știut fiind că avea mai multă înțelepciune decît toți membrii celor două familii adunați laolaltă. Și oricît de aprig l-ar fi urît pe Lopez, incidentul de care luaseră cunoștință — fie și în versiunea intrusului — nu îl punea într-o lumină nefavorabilă.

În conciliabulul ce se ținuse în salon, Emily vorbise extrem de puțin. La citirea nefericitei epistole scosese un țipăt de groază, după care ascultase cu luare aminte discuțiile din jur. Doar cînd se dezbătuse plecarea domnului Wharton la Londra și apăruseră anumite nedumeriri — dar nu și îndoieli — în privința oportunității de a porni fără întîrziere, i se auzise glasul.

— Să te duci chiar mîine, papă, îl îndemnase pe un ton hotărît.

După care se retrăsese ca într-o carapace și nu mai articulase o vorbă. Așteptă ca bătrînul jurist să se retragă în camera lui și abia atunci îi împărtăși, între patru ochi, planul ce și-l urzise.

— Vreau să te însoțesc, papă, îl anunță cu aceeași determinare în glas.

— Nu socotesc că e necesar, încercă s-o combată părintele.

— Ba este, stărui Emily. Gîndește-te cît aș fi de nenorocită aici.

— Îţi telegrafiez fără întîrziere din Londra şi te anunţ cum se simte.

— Iar eu n-am să cred o iotă din ce-o să-mi comunici. Doar ştii că cel rămas la distanţă născoceşte tot felul de presupuneri. Afară de asta, am stat destul la conac. Chiar dumneata hotărîseşi să ridicăm ancora peste zece zile. Şi odată plecat, cu siguranţă nu mai revii să mă iei. Aşa că vom merge împreună. Am şi început să-mi adun lucrurile, iar Jane mi le pune în cufăr.

Neştiind în ce fel să-i reziste, pînă la urmă bătrînul se înduplecă, şi astfel, înainte de a se culca, Emily anunţă gazdele că la opt dimineaţa pleca la Londra.

În primele ceasuri ale călătoriei, tatăl şi fiica schimbară puţine cuvinte. Mai erau şi alţi pasageri în compartiment, a căror prezenţă, firește, îi stînjenea. Fata profită de tăcerea la care-o siliseră, pregătindu-şi anumite idei pentru explicaţia ce voia s-o provoace cu domnul Wharton pînă să ajungă la destinaţie. După Gloucester lumea din jur dispăru, argumentele căutate se închegară, iar avocatul şi Emily prinseră glas. Şedeau faţă în faţă, numai ei doi, şi puteau să vorbească nestingheriţi.

— Vreau să te întreb, papă, în situaţia creată, va trebui să dau ochii cu domnul Lopez ? i se adresă candidă.

— De ce ar trebui ? o întrebă tatăl descumpănit.

— Pentru că va veni să-l vadă pe Everett şi deci o să ne intre în casă. Doar n-o să-i interzicem accesul după cele întîmplate ? I-a salvat viaţa lui Everett...

— Nu ştiu, dacă chiar i-a salvat-o, se arătă bătrînul suspicios, cu toate că în sinea lui recunoscuse acest adevăr. Nu fără greutate, firește, pentru că-l detesta ca întotdeauna pe venetic. Dar evidenţa nu putea fi negată. Şi se plecase înaintea ei. La fel cum probabil va trebui să se plece şi în faţa dorinţei lui Emily. Pe zi ce trecea simţea că se apropie de fatalul deznodămînt. Deşi încă nu avea tăria să-l admită făţiş.

— Te-oi fi gîndind că a mînţit în scrisoare ? !, îl zădărî fata.

— Nu m-am îndoit nici o clipă de veracitatea mesajului, se disculpă el. Într-un incident ca cel întîmplat, e normal ca victimele să fie unite, apărîndu-se reciproc. Şi

pot să adaug că domnul Lopez s-a comportat ca un gentilom englez.

— Şi nu crezi că gentilomul britanic îşi vizitează prietenul pe care l-a salvat de la moarte ?, insistă Emily.

— Tot ce se poate, conveni avocatul.

— Numai că domnul Lopez mai are şi alt motiv ca să poftească în vizită. Aşa că va veni în mod cert. Nu eşti de aceeaşi părere ?

— Nu am nici un fel de părere, bombăni domnul Wharton.

— Cum aşa, papà ? Doar sînt convinsă că fericirea mea nu te lasă nepăsător...

— Măcar de-ai fi, fericită ! suspină părintele amărît.

— Bineînţeles că sînt. Şi tocmai de aceea nu văd pentru ce te-ai feri să discutăm unele laturi legate de viitoarea mea fericire. Se cuvine să ştii că sufletul şi întreaga-mi simţire îi aparţin domnului Lopez. Mă consider a lui, şi nimic nu m-ar putea dezlega de acest om afară de alegerea unei alte soţii sau de moarte. Nu mă sfiesc de a-ţi mărturisi iubirea pe care i-o port. Şi cu aceeaşi francheţe i-aş împărtăşi-o şi lui, dacă aş avea libertatea s-o fac. Ar fi absurd să-ţi ascunzi un sentiment atît de măreţ faţă de acela la care ţii. Însă cu toate că-l îndrăgesc şi ţi-am declarat-o fără înconjur, voi face precum îmi vei spune. Dacă-mi pretinzi să nu-l mai văd şi să nu-i mai vorbesc, am să te ascult. Să nu-ţi fie teamă că m-aş mărita fără să fii de acord.

— Nu mă încearcă această teamă, o asigură tatăl.

— Dar va trebui să mai cîntăreşti ce am de făcut. Şi înainte de toate, să-mi spui dacă admiţi sau nu să-l întîlnesc în casă la noi.

Domnul Wharton o urmărise cu atenţie, consternat de alternarea mărturisirilor pasionale cu făgăduinţele de supunere. La răstimpuri dăduse din cap, manifestîndu-şi probabil uimirea, însă nu pronunţase nici un cuvînt. La capătul discuţiei, se lăsă pe spătarul scaunului, oftă din rărunchi şi luă o carte în mînă. Din care mai mult ca sigur nu citi nici un rînd, hăituit, cum era, de întrebările fiicei.

Acasă ajunseră spre sfîrşitul după amiezii şi, spre liniştea amîndurora, Lopez nu era de faţă. Everett se afla în pat. Avea grumazul umflat, de pe urma tentativei de

strangulare, dar în rest se simțea destul de înzdrăvenit, așa că nu înțelegea pentru ce se precipitaseră în Londra, scurtîndu-și vacanța în Herefordshire.

— Cu dreptate, vorbind, Lopez e rănit mai grav decît mine, îi anunță el.

— Cum așa ? se miră tatăl. Nouă nu ne-a pomenit că ar fi vătămat.

— Cum a căpătat rana ?, se interesă Emily cu o voce calmă și abia auzită.

— Adevărul e că de nu se afla pe aproape, s-ar fi sfîrșit cu mine, începu el istorisirea pățaniei în propria versiune. Abia ne despărțiserăm, cînd...

— Stai nițel, îi curmă vorba bătrînul Wharton. Nu pricep de ce v-ați despărțit într-un loc izolat ca parcul St. James și în plină noapte.

— Ca să fiu sincer, ne certaserăm, recunoscu fiul. Mă purtasem îngrozitor cu Lopez... Dar nu e nevoie să intru în detalii. Fiindcă nici nu a fost un conflict propriu-zis. Vreau să subliniez numai faptul că cel vinovat eram eu. La rostirea acestor cuvinte, Emily, care se așezase pe pat, îl strînse de braț, pe sub pătură. Îi arucasem o vorbă urîtă, continuă Everett relatarea, și ca să nu mă încurajeze la cine știe ce alte insulte, o luase înaintea mea, pe alee.

— Teribilă imprudență ! opină avocatul. Ca și plimbarea prin parc, la ora aceea tîrzie.

— Așa e, încuviință tînărul. Și eu am avut această nesocotită idee. Dacă nu m-ar fi însoțit, mă duceam singur, declară cu onestitate, și Emily îl strînse iarăși de braț. Mă simțeam abătut și vream să mă plimb.

— Și cum de a fost rănit ?, interveni tatăl.

— Bărbatul care îngenunchease pe mine și mă ținea încleștat de gît, gata să mă sufoce, a țîșnit la ivirea lui și l-a trăsnit cu o măciucă în cap. Deși amețit, cum eram în momentele acelea, am auzit totuși răbufnind lovitura. După cîte țin minte, pe mine nu m-au izbit, ci mă strîngeau de grumaji, cu nu știu ce legătură, încît era cît pe-aci să-mi dau duhul. Biețul Lopez sîngera gróaznic, însă nu l-am auzit văicărindu-se, nici atunci, nici pe urmă. Emily îl apăsă din nou pe sub pătură, îmboldindu-l să-și continue povestirea care părea să pledeze însăși cauza ei.

A doua zi, pe la orele zece, Lopez își făcu apariția și ceru să-l vadă pe magistrat. Condus în biroul acestuia, începu să relateze întîmplarea cu detașare și o excepțională fluență. Purta și acum bucata de plasture negru pe o tîmplă, pe care și-o titirise cu atîta cochetărie, încît aproape-l avantaja, și fiind atît de ostentativă prin culoarea-i îndoliată, bătrînul se simți obligat să-l întrebe de rana ce-o ascundea.

— Mă tem că și dumneavoastră ați primit o lovitură cam serioasă, remarcă el cu ochii la plasture.

— Într-adevăr, am fost izbit cu putere, dar partea cea mai ciudată este că nu am realizat-o pînă nu mi-am văzut mîna plină de sînge. Iar între timp răufăcătorii intraseră în pămînt. Mi-am pierdut pălăria și m-am ales cu o tăietură destul de profundă deasupra tîmplei. Însă nu m-a durut deloc. Mai dezagreabil este că nelegiuiții au dispărut cu ceasornicul și cu banii lui Everett.

— Avea multe parale asupra lui ? îl chestionă domnul Wharton.

— Patruzeci de lire !, îl informă Lopez și clătină din cap într-un fel prin care lăsa de înțeles că suma era imensă pentru prietenul jefuit.

Întrevederea se consumă sub cele mai luminoase auspicii pentru vizitator, care se purtă impecabil, nu formulă nici o întrebare cu privire la Emily, vorbi extrem de puțin despre sine, impresionîndu-l în chip favorabil pe avocat. La sfîrșitul discuției, ceru îngăduința să-și vadă prietenul, care, bineînțeles, i-a fost acordată, și urcă la etaj unde se afla camera junelui Wharton. Exact cu un minut înainte, ieșise și Emily de la Everett, așa că îndrăgostiții nu se întîlniră. Dar se simțeau aproape unul de călălalt și trăiau în ideea — devenită aproape convingere — că incidentul din parc avea să le prindă bine.

— Acum m-am lămurit că l-a salvat de la moarte pe Everett, declară Emily către bătrînul ei tată.

— Fie că l-a salvat sau nu, a făcut tot ce i-a stat în puteri, conveni magistratul.

— Cînd e vorba de cineva atît de apropiat și de viața lui, nu poți decît să fii recunoscător salvatorului. Și nădăjduiesc că domnul Lopez e conștient de gratitudinea ce i-o port.

La mai puțin de o săptămînă de la întoarcerea în metropolă, bătrînul Wharton înțelese că pierduse definitiv partida. Doamna Roby le bătea toată ziua pragul, ajutîndu-i, vezi Doamne, să-l îngrijească pe accidentat, deși prezența ei nu era deloc necesară. La început, avocatul îi privise intervenția cu toleranță și fără suspiciune. Ca mai pe urmă să-l încolțească tot mai mult bănuiala că nesuferita cumnată venea în numele lui Lopez și la inițiativa acestuia. Prea îl ridica în slăvile cerului pentru vitejia cu care îl salvase pe „iubitul nepot", și prea urmărea cu atenție dacă și familia îl lăuda.

Întîmplarea din parcul St. James se propagă cu iuțeală de fulger în toată Londra, răzlețindu-se și în afara metropolei pînă la Gatherum sau în alte direcții, și pretutindeni se ridicau osanele eroului principal. De atîta vîlvă, maiorul Pountney era cît pe aci să facă un atac de cord, și, colac peste pupăză, mai primise și o scrisoare din Cullagh, din partea căpitanului Gunner, în care acesta îi arătase negru pe alb că toată chestia fusese cusută cu ață albă. Amicul deținea informația dintr-o sursă absolut certă și jura pe toți sfinții că așa zisul atac fusese înscenat de junele Wharton, de conivență cu portughezul. Numai că cine și-ar fi plecat urechea la senzaționala descoperire a căpitanului, cînd ziare ca „Breakfast Table" și „English Pulpit" se întreceau în elogii ? ! Doar „People's Banner" încercă să adumbrească faima viteazului cu norii suspiciunii odată ce editorul său — Quintus Slide — dibuise că preamăritul Lopez a fost oaspetele Ducelui de Omnium:

„Mărturisim că de la bun început ne-au încercat unele bănuieli în legătură cu pretinsul incident survenit în parcul St. James cu două săptămîni mai în urmă... De aceea am fi bucuroși să aflăm dacă polițiștii au dat de urma jefuitorilor sau măcar au inițiat cercetări în sensul acesta".

Așa sunase una din știrile publicate, după care mai apăruseră și altele, în care Slide afirmase fără perdea că junele Wharton, fiind în mare pană de bani, regizase atacul și prăduiala cu scopul de a stoarce parale de la bătrînul său tată.

Dar nici articolele lui Slide nu risipiseră nimbul care-l învăluia pe Lopez. Emily vedea în el un erou legendar, pe cînd Everett îi arăta o recunoștință nemăsurată — întîi

fiindcă-l scăpase de hoți, și apoi pentru că nu-l făcuse de rîs, divulgîndu-i purtarea zănatecă. Iar la toate acestea se adăuga adulația doamnei Roby, după care, bravura ce-o dovedise Lopez merita să fie slăvită de familia Warthon din generație în generație.

Sărmanul magistrat sesiza partea ridicolă a situației, însă nu putea s-o combată. Ba mai rău. La fiecare vizită a portughezului, trebuia să fie politicos, pentru binefacerea ce i-o făcuse feciorului. Pînă într-o bună zi, cînd ajunse la capătul îndurării. Trebuia să facă ceva, pentru că altfel simțea că se năruie. Ori își lua fata și dispărea din nou pentru un timp, ori îi dădea voie să se mărite. Prima alternativă îi cerea o tărie deosebită. Dar în fața odraslei lui — cu aerul ei de resemnată martiră — i se topeau ultimele resurse ce-i alimentaseră îndîrjirea. Așa că, pînă la urmă, capitulă.

Și iată în ce împrejurări. Fie din pricina violenței exercitată asupra lui sau din alte motive, Everett era vlăguit după atacul din parc, drept care, rămase în camera sa două săptămîni încheiate. În acest interval, Lopez îl vizita zilnic și, de fiece dată, Emily trebuia să-l evite. Arătase tact în felul de a se purta și o demnitate vrednică de o lady, dar și o suferință de mucenică, în fața căreia nenorocitul ei tată își pierdu cumpătul. Întruna din seri, cînd sunase Lopez și Emily se pregătea să se ascundă, domnul Wharton îi zise :

— Copila mea, dacă-ți face plăcere să-l vezi, rămîi pe loc și așteaptă-l.

— Ce vrei să spui, papă ?

— Nu pot să te mai văd suferind. Mai bine aș fi murit, ca să nu-ți stau în cale...

— Mă ucizi cu astfel de vorbe, îl întrerupse fata îngrozită. Și mai bine nu-l văd. Dacă vrei să-i comunici ceva, n-ai decît. Dar eu plec, zise ea. Și fugi pe ușă.

Bătrînul oftă din străfundul inimii. Nu-i ajunsese veninul de pînă atunci, mai avea de golit o cupă ! I-o cerea datoria de tată. De vreme ce hotărîse să accepte această căsătorie, trebuia să-l încunoștințeze și pe Lopez. Doar nu era s-o lase pe Emily singură, ca un copil părăsit. E drept că față de ea cedase sub influența unei înduioșări de moment. Însă cuvîntul rostit nu mai putea fi luat înapoi.

Așa că ieși în întîmpinarea vizitatorului, pe care-l conduse în salon.

— Domnule Lopez, îi spuse de cum intrară, precum știi, nu am fost de acord să-mi devii ginere. M-am opus în virtutea unor raționamente sau prejudecăți, care pledau împotriva acestei căsătorii. Mărturisesc că n-am renunțat la ele. Dar nici fiica mea la dumneata. Și fiindcă o văd așa de neclintită în sentimente, mi-am propus să cred în statornicia ei.

— Și eu cred, îl întrerupse Lopez.

— Te rog lasă-mă să vorbesc, sir, îl sancționă avocatul. După care urmă : Desigur, cînd e vorba de măritiș, părintele se gîndește la fericirea și la prosperitatea fiicei sale, nu la el însuși. Despre dumneata am auzit lucruri bune în societate și, ca urmare, nu știu dacă am dreptul de a-i impune copilei mele să te scoată din suflet, pe motiv că... nu ești tocmai ce aș fi vrut eu pentru ea. Așa că-ți îngădui s-o vezi, încheie brusc.

Și mai înainte ca pretendentul să poată articula un cuvînt, ieși din salon, își luă pălăria și porni către club. Abia pe drum îi veni în minte că nu pusese nici un fel de condiții, că nu discutase partea financiară și implicațiile acesteia. Dar se părea că Lopez beneficia de o situație înfloritoare, deși într-o ramură cu care nu avusese nici o tangență. De bună seamă și Emily avea o dotă substanțială, agonisită de-a lungul anilor de avocatură, pe care ar fi retras-o din bancă și i-ar fi dat-o pe loc, dacă se mărita cu Arthur Fletcher. Aranjase din vreme toate amănuntele referitoare la suma ce urma să înlesnească întemeierea acestei familii. Ca acum să apară un alt candidat la avere. Numai că portughezul nu avea s-o primească. Ci trebuia să aștepte. Reflectînd la toate acestea, magistratul nu scăpă din vedere vîrsta-i înaintată. Nici faptul că Emily era sînge din sîngele lui, și nu putea s-o lovească. Drept aceea, o va lăsa legatară universală, cu dreptul de a împărți moștenirea cu viitorii ei copii — în eventualitatea că va fi mamă. Prevederile vor fi cuprinse într-un testament, pe care i-l va servi veneticului, dacă avea să-l întrebe de zestrea soției. Pentru că altfel, nu intenționa să-l pună în temă cu moștenirea.

Oricît ar părea de ciudat, nici atunci nu se gîndi un moment la avuţiile ginerelui, dăruindu-şi astfel odrasla unui necunoscut despre care nu ştia ce posedă. Odată ce stabili cum să-i apere bunurile copilei, nu îşi mai frămîntă creierul cu alte preocupări. Se simţea la capătul forţelor şi vitregit de ultima bucurie a vieţii. Încotro mai putea să-şi caute mîngîierea ? Casa va fi pustie. Emily îl va lăsa singur. Or, în condiţii atît de precare, la ce mai trăia ? Ca să-şi omoare vremea jucînd whist pe la club ? Măcar de-ar închide ochii cît mai curînd !

Dar în timp ce nefericitul părinte se tortura la gîndul apropiatei căsătorii, alte suflete exultau în reşedinţa din Manchester Square. După plecarea-i precipitată, Lopez urcase imediat la prietenul Everett, să-i dea marea veste.

— Am primit dezlegarea tatălui tău de a mă căsători cu Emily, îl anunţă radios.

— Ei, bravo !, se bucură invalidul. Ştiam eu că n-o să reziste la infinit.

— Nu aş putea spune că m-a copleşit cu amabilităţi, dar în orice caz mi-a vorbit limpede. Mi-a dat permisiunea s-o văd. Chiar acestea i-au fost ultimele cuvinte.

Urmase un schimb de bilete între odaia lui Everett şi a fetei, fiecare scriind şi primind răspunsuri aşternute în fugă. Cea din urmă notiţă trimisă de Emily către frate, suna în felul acesta : „Trimite-l urgent în salon. E.W." Şi Ferdinand coborî într-un suflet să-şi întîlnească iubita, în noua sa calitate de logodnic şi de viitor soţ. În ciuda iubirii ce şi-o nutreau, nu li se îngăduise prea multă apropiere. Şi gustaseră prea puţin — sau deloc — din nectarul mîngîierilor ce-i îmbată pe tineri şi le fascinează pe fete atîta timp cît nu intervine obişnuinţa care-l banalizează şi, treptat, îl dizolvă. Bunăoară, Lopez n-o cuprinsese niciodată pe după mijloc. Ba rareori avusese prilejul s-o ţină de mînă pentru cîteva clipe. Şi n-o sărutase măcar pe frunte. Ca dintr-o dată să se trezească în doi, conştient că-i aparţinea trup şi suflet şi că primise mult aşteptatul consimţămînt să-i devină soţie. Totul era atît de neaşteptat şi de necrezut, că pînă şi unul ca el se simţise descumpănit la intrarea în salon şi zăbovise în prag, cumpănind în ce fel să-i vorbească. Deşi nu ar fi fost necesar. Fiindcă odată ce închise uşa, chibzuiala se dovedi de prisos. Graţie

lui sau iubitei ? Ar fi fost imposibil să spună. Dar pînă să articuleze o silabă, Emily se afla în brațele lui, și îi sorbi buzele într-un sărut nesfîrșit, ținînd-o lipită la piept. S-ar fi zis că dorințele fiecăruia fuseseră percepute și fără cuvinte și că, în cele douăsprezece luni de cînd se iubeau, se îmbrățișaseră întruna.

— Ferdinand, sînt așa de fericită !, suspină Emily. Tu ești fericit ?

— Scumpa mea ! Dragostea mea ! exclamă el.

— Ai avut încredere în mine. Am simțit-o de mult. Nu m-ai bănuit că voi da înapoi.

— Să te bănuiesc pe tine, comoara mea ? !

— Erai sigur că voi lupta ca să fim împreună. Și papà a fost generos cu noi. S-a înduplecat și ne-a risipit suferința. Acum sînt a ta pe vecie. Știu că nu-ți spun o noutate. Dar vroiam s-o auzi de la mine. Am să-ți fiu credincioasă în orice împrejurare.

La mărturiile ei de iubire, Lopez răspunse prin alte săruturi — șiretlicul cel mai lesnicios al îndrăgostiților. Și cel mai nimerit în astfel de clipe. Căci împărtășirea amorului cere liniște și dezmierdări abia murmurate. Cuvintele par stridente și destramă vraja momentului. Pe cînd alintările în șoaptă par o muzică îngerească și desfată auzul celui care le ascultă. Dar numai auzul, nu și vederea. Redarea lor scrisă fiind o încercare ingrată. De aceea nu ne propunem să reproducem aici șușotelile lui Lopez.

CAPITOLUL XXIV

NUNTA

Logodna s-a fixat pentru luna octombrie, iar cununia, în a doua jumătate a lui noiembrie. Însă data căsătoriei suscitase neînțelegeri. Lopez dorise s-o urgenteze pe cît posibil și depusese strădanii în sensul acesta. Aleasa lui se arătase de acord, ca să nu-l inoportuneze. Doar magis-

tratul avusese nefericita inspirație să se opună la început, înfruntîndu-l cu atîta înverșunare pe ginere, încît o forțase pe Emily să-l părtinească. Din moment ce le dăduse consimțămîntul, la ce mai susținea amînarea nunții ?, îi reproșase amărîtă. Oricît ar tergiversa-o, tot n-o privea cu ochi buni. Și dacă se menținea pe această poziție, nu se putea bucura nici de puținele săptămîni cît mai ședeau împreună. În pledoariile sale, Lopez invocase următorul argument. Interesele comerciale îi reclamau cu stringență prezența în Londra la începutul lunii februarie. Or, cum ținea s-o ducă pe Emily în Italia pentru cel puțin două luni, avea nevoie de timp. Necesitatea de a se întoarce în metropolă la o dată anume fusese o născocire, dar suficient de credibilă ca să-i aducă doritul cîștig de cauză. Și astfel juristul își închinase iar steagul.

După ce se ajunse la înțelegere, Lopez plecase la Gatherum, împlinind o făgăduință mai veche făcută Ducesei, pe care și-o apropie și mai mult, vorbindu-i despre iubita lui și curînda lor cununie. Cucerită de istorisirile sale, lady, Glen îi promisese s-o viziteze pe viitoarea mireasă, și chiar îi trimise un dar de nuntă extrem de costisitor.

— Ești sigur că are zestre ?, îl iscodise plină de grijă.

— Nicidecum, făcuse el pe nevinovatul. În schimb sînt sigur că n-am să pun nici un fel de întrebare pe această temă. Dacă tatăl nu pomenește de dotă, bineînțeles că eu n-am s-o fac. Fiindcă nu pentru bani mă însor cu Emily Wharton. Averea nu m-ar influența cu nimic. Dar dacă este cu adevărat bogată, cu atît mai bine pentru amîndoi.

Ducesa îl felicită pentru altruismul arătat, ce-ar fi putut sluji ca exemplu oricărui tînăr în situația lui. În privința circumscripției Silverbridge, veștile nobilei protectoare nu-l prea mulțumiseră însă. Domnul Grey își amînase plecarea în Persia cu o lună sau două — după presupunerile Ducesei. Ducele de Omnium își povățuise prietenul să nu demisioneze din Parlament pînă ce nu se fixa data irevocabilei prezentări la noul său post. Iar mai trist decît toate era faptul că Ducele nu se angajase să-l sprijine.

— Nu-ți pune toată nădejdea în Silverbridge, îl preveni lady Glencora. Deși te asigur că n-am să te uit.

Mai departe căzură de acord să nu amîne însurătoarea sau proiectata călătorie în Italia aşteptînd eliberarea circumscripţiei. Dacă actualul titular demisiona în absenţa lui şi dacă Ducele consimţea să-l susţină, putea să revină imediat din voiaj. Şi la această înţelegere rămaseră pînă la plecarea sa de la Gatherum, care avu loc cu o săptămînă sau două înaintea nunţii.

În aceeaşi perioadă, la reşedinţa din Manchester Square se petrecură unele incidente de natură să-i tulbure fericirea viitoarei mirese. Şi iată în ce fel. După hotărîrea căsătoriei, atît Emily cît şi tatăl ei le scriseseră rubedeniilor din Herefordshire, anunţîndu-le evenimentul, iar acestea se declaraseră complet împotrivă. După calculele făcute, John Fletcher plecase la casa lui, pe cînd maică-sa mai era la conac. Aşa că atitudinea refractară a rudelor se datora probabil bătrînei doamne. Se înţelege că supoziţiile aparţineau celor din Londra, şi nu erau departe de adevăr, în sensul că intuiseră amestecul doamnei Fletcher, dar nu şi amploarea acestuia. În realitate, cînd aflase de mariajul decis, bătrîna făcuse o scenă de toată splendoarea, urlînd că nu mai vrea să ştie de Emily — „o fată atît de înrăită şi cu apucături grosolane". În consecinţă, sir Alured aşternuse un răspuns lapidar la scrisoarea domnului Wharton — care nici ea nu fusese prea lungă — şi prin care-i spusese :

„Dragă Abel,

Nădăjduim că Emily va fi fericită, deşi regretăm căsătoria pe care o face".

E drept că nici domnul Wharton nu se arătase prea încîntat în epistola sa ori, cel puţin, legănat de speranţe — ca orice tată în preajma căsătoriei unicei fiice. Totuşi concizinea şi duritatea mesajului îl rănise şi, pe moment, se jurase că n-o să mai calce de-a pururi în Herefordshire, fără să bănuiască ce lovitură îl mai aştepta. Şi nu cine ştie cînd. Ci a doua zi. Dar mai întîi, cuvenitul prolog. În scrisoarea adresată verişoarei Mary — adică fiica prea nobilului sir Alured — Emily o rugase să se numere printre domnişoarele de onoare, în credinţa că propunerea ei va fi acceptată cu obişnuita plăcere şi promptitudine. Se vede, însă, că şi aici îşi vîrîse nasul neiertătoarea bătrînă Fletcher, poate nu dictîndu-i răspunsul, dar în

orice caz inspirîndu-i-l fetei. Pentru că iată ce se primi în Manchester Square :

„Dragă Emily,

Se înţelege că toţi cei de aici îţi dorim să fii fericită, cum de aseměni se înţelege că ne-a dezamăgit hotărîrea ta. Ne obişnuisem la gîndul că te vei apropia şi mai mult de noi, necum să faci o ruptură definitivă.

De aceea, mama consideră că nu am ce căuta la Londra ca domnişoara ta de onoare.

Cu afecţiune,
Mary Wharton".

Răvaşul o scandalizase pe Emily şi, două, trei zile, nu îşi venise în fire.

— Îl consider prostesc şi totodată răutăcios, răbufnise faţă de Everett.

— La ce te-oi fi aşteptat din partea unor ignoranţi de la ţară, îmbîcsiţi de prejudecăţi şi îndărătnici ! îi ţinuse fratele isonul.

— Ce scrie Mary nu corespunde adevărului, continuase cu neslăbită revoltă. Nu s-a gîndit un moment că aveam să mă apropii mai mult de ei — aşa cum s-a exprimat. Doar îi spusesem de atîtea ori că nu mă pot mărita cu Arthur Fletcher.

— Dar ia spune-mi, drăguţo, te măriţi după placul altora ori al tău ? o dojenise Everett cu aer glumeţ. Ce-ţi faci atîta inimă rea ? !

— Profită de faptul că nu l-au întîlnit pe Ferdinand şi-l insultă, se lamentă Emily. Fiindcă este o insultă să nu-i pomenească numele niciodată. Şi să refuze de a veni la căsătoria mea ! Dar pămîntul e mare, aşa că e loc berechet şi pentru noi şi pentru dumnealor. Deşi mă doare... mă doare nespus că va trebui să mă rup de ei, zise, şi-o podidi plînsul.

Ruptura pe care o anticipase s-a şi produs, însă nu la iniţiativa ei, ci a rudelor, care nu trimiseră nici un dar de nuntă. Se trezi în schimb cu un ceainic înzorzonat din partea lui John Fletcher, din Longbarns, şi cu toate că era urît şi complet inutil, îl preţui foarte mult.

Tot dintre vechii prieteni făcea parte și Arthur, care aflase de măritiș, dar nu o ponegrise ca ceilalți. Emily îi așternu cîteva rînduri în care îi spuse :

„Dragul meu Arthur,
Cînd există atîta prietenie și afecțiune între noi, ar fi absurd să afli din altă parte și nu de la mine despre căsătoria mea, cu domnul Lopez. Vom celebra cununia pe data de 28 noiembrie, adică de azi într-o lună,

a ta, cu afecțiune,
Emily Wharton".

La mesajul trimis, primi ca răspuns numai zece cuvinte :

„Dragă Emily,
Am fost și rămîn,
al tău,
Arthur Fletcher".

Nu-i trimise nici un cadou și nici alt mesaj pe căi ocolite. Dar în răzvrătirea ei contra celor din Herefordshire, nu-l incluse nici un moment. Îi reciti biletelul la nesfîrșit, îl stropi cu lacrimi și îl păstră cu sfințenie printre comorile cele mai tăinuite, exclamînd de cîte ori îl vedea : „Păcat, de o mie de ori păcat, că nu îl iubesc !" La reîntoarcerea lui Ferdinand de la Gatherum, îi povesti despre rubedeniile ce-o îndureraseră și de bătrîna Fletcher, descriind aroganța, naivitatea și îndîrjirea acestor boiernași de la țară, însă de Arthur nu strecură un cuvînt. Îi vorbise de el înainte, cînd îi destăinuise, ca orice logodnică, prima ei dragoste.

Deși mărunte în aparență, întîmplările relatate i-au strecurat în suflet tristețe — o senzație poate sporită și de luna noiembrie, care îmbrăcase orașul în neguri, golindu-l de oameni și răpindu-i orice urmă de voioșie. Iar la toate acestea, se adăuga și jalea domnului Wharton. După ce acceptase căsătoria, păruse dispus să admită și o anumită intimitate cu ginerele, reținîndu-l la masa de seară și discutînd chestiuni de interes general — dar fără a-și deschide inima față de el. Și de fapt cum ar fi cu

putință așa ceva cu o persoană ce îți displace ? În cazul cel mai fericit s-ar putea simula prietenie, numai că avocatul nu făcea nici această concesie. Răsuflase ușurat cînd, după oficierea logodnei, îl văzuse pornind către Gatherum, fără a cunoaște scopurile pe care le urmărea prin frecventarea Ducesei. Năzuința de a intra în Parlament i-o împărtășise doar viitoarei soții, atrăgîndu-i atenția să nu-l trădeze în fața bătrînului. Și respectîndu-i voința, Emily nu-i suflase o vorbă.

— Cu timpul, va ajunge să mă cunoască și mă va privi cu bunăvoință, o asigurase Lopez. Dar pînă atunci, nu mă pot aștepta să-l văd preocupat de binele meu.

Înaintea plecării nu avusese cu socrul nici o explicație referitoare la bani. Domnul Wharton se complăcuse în tăcere, deoarece nu vroia să-i promită nici un fel de venit, preferînd să lase impresia că nu-l interesa viața fetei. N-avea decît s-o trăiască așa cum și-o hotărîse. În ce-l privea pe Lopez, și lui îi convenise tăcerea, deoarece nu avea nici o proprietate. Bani cîștiga, însă, prin speculații care nu cereau capital. Natural că nu toate se soldau cu profituri, ci, după cum se întîmplă, alternau cu nereușite. Așa că nu dispunea de venituri stabile. Totuși, izbutise ca numele lui să fie asociat cu ale unor comercianți de notorietate și foarte bogați, fapt ce-i sporise prestigiul, în genere, iar în ultimul an, încheiase o tranzacție cu binecunoscutul Mills Happerton. Dar în timp ce făcea mare vîlvă pe seama vremelnicei sale asociații cu Happerton, despre Sexty Parker nu pomenea nimănui, deși cu el aranja cele mai multe învîrteli, aducîndu-l cînd la limita disperării, cînd în pragul victoriei, după capriciul norocului.

Deci în situația lui deocheată, nu era de mirare că nu se oferise să-l informeze pe domnul Wharton cum ședea cu finanțele sau să-l întrebe ce dotă îi rezervase fetei. Știa și fără să tatoneze că magistratul strînsese avere, și era ferm convins că va reuși să-i înhațe o parte din bunuri, îndată ce-i devenea ginere. Avînd o poziție precară, trebuia să meargă la risc. Iar în plus, oricît ar părea de bizar, un grăunte de adevăr tot existase în afirmația fă-

cută Ducesei cum că nu se însura pentru bani. Lopez nu era ceea ce se numeşte un om cumsecade sau prob. Ci un aventurier lacom şi intrigant, incapabil să facă deosebirea între necinste şi cinste. Totuşi avea ceva bun în el, anume dragostea pentru Emily. Era dispus să înşele o lume întreagă, numai să-i meargă bine, să facă avere, să devină o personalitate şi, cu timpul, bogat. Dar pe Emily nu concepea s-o înşele. Ambiţia lui era s-o cîştige de aliat şi, treptat, s-o înveţe cum să-l ajute la matrapazlîcurile puse la cale, dintre care, primul şi cel mai de seamă, îl viza chiar pe tatăl ei. Aici se cuvine, însă, o precizare şi anume că, în concepţia lui, înşelăciunea nu semnifica incorectitudine, ci constituia latura îndrăzneaţă, încîntătoare, plină de măreţie şi de frumuseţe a bătăliei pe care o purta cu omenirea din jur, pentru a-şi dobîndi locul dorit printre semeni. Această luptă se impunea cu necesitate pentru unul ca el, căci numai aşa putea să ajungă pe meterezele de unde voia să domine. Dar pe parcursul ostilităţilor, nu băga mîna în buzunarele nimănui, nu trişa la cărţi, nu falsifica nume. Tot ce făcea erau speculaţii — după cum singur le botezase. Numai că aranjamentele înscrise la rubrica astfel numită, încălcau graniţele corectitudinii. O mărturie dintre cele mai grăitoare o constituia recenta afacere în care-l angrenase pe Sextus Parker, convingîndu-l să riste întregul său capital, deşi perfect conştient că argumentele cu care-l îmbrobodise erau absolut ireale, iar garanţiile date, simple himere. Însăşi căsătoria cu Emily reprezenta una dintre aşa zisele „speculaţii", fiindcă Lopez urzea tot soiul de calcule în legătură cu suma dotală, scontînd să se îmbogăţească fulgerător din afacerile ce i le mijlocea. Că nu-şi ridicase încă nici un fel de pretenţii, o făcuse din precauţie — ca să nu-şi atragă suspiciunea domnului Wharton şi inerenta sa compromitere. Dar odată trecută primejdia, de bunăseamă îşi va revendica drepturile, iar între timp, trebuia s-o şcolească şi pe soţia lui în ce chip să-l susţină. Îi va explica la început temerarul urcuş pe care şi-l propusese, apoi strategia ce-o adoptase pentru atingerea ţelului şi, în cele din urmă, îi va cere concursul.

Pînă atunci se cereau însă rezolvate unele amănunte legate tot de căsătorie, printre care locuința tinerilor însurăței. Prevăzuse din vreme necesitatea, astfel că la ivirea ei în discuțiile de familie, avea pregătită soluția. Vizitase un apartament în cartierul rezidențial Pimlico — sau Belgravia, după denumirea mai potrivită — pe care puteau să-l închirieze complet mobilat, pînă vor avea răgazul să caute pe îndelete o casă pe placul lor. Ce părere avea Emily ? Era de acord să stea deocamdată într-un apartament ? Bineînțeles că se mulțumea să stea și într-un pod, de vreme ce-l împărțeau amîndoi, îi răspunsese logodnica. Așa că hotărîră să cerceteze apartamentul, iar domnul Wharton binevoi să meargă cu ei, fiindcă, oricît de mult îl supărase măritișul odraslei, îl preocupau, totuși, condițiile în care urma să trăiască.

— Sînt foarte frumoase încăperile, remarcă el, frapat mai ales de eleganța mobilierului.

— Vai, Ferdinand, nu sînt prea mari ?, îl întrebase Emily, impresionată de ce-i vedeau ochii.

— Poate că depășesc într-o oarecare măsură spațiul de care am avea nevoie în clipa de față, îi ripostă cumpănit. Dar să vă povestesc, sir, ce împrejurări m-au adus aici. Un cunoscut de al meu voia să închirieze apartamentul pe timp de un an, și mi l-a oferit la prețul de patru sute cincizeci de lire, cu condiția să primească banii anticipat și pe loc. Așa că i-am dat.

— Înseamnă că ai închiriat casa ?, întrebă domnul Wharton.

— Cum ? Ai și luat-o ? interveni Emily aproape dezamăgită.

— Am onorat suma și se poate considera reținută. Dar definitiv angajată. Dacă nu-ți place, nu mai calci niciodată în ea.

— Dar îmi place, îi șopti Emily.

— Vă rog să mă credeți, sir, că pot renunța foarte lesne, se adresă magistratului. Am luat-o fiindcă mi s-a ivit ocazia. Și toată tranzacția a durat doar un ceas. Prietenul meu — dacă-l pot numi astfel, dat fiind că nu știu

prea multe despre el — voia banii ca să plece din Londra. Așa am închiriat-o, iar Emily va face exact cum va dori.

Și din chiar momentul acela, apartamentul din Belgravia s-a considerat locuința domnului și doamnei Lopez pentru anul în curs.

La cîteva zile a avut loc și nunta — o ceremonie corectă, dar nu și veselă, de care se ocupase în special doamna Roby. Mătușica pregătise gustările — sau mai exact supraveghease preparativele ; alesese domnișoarele de onoare și făcuse invitațiile, iar domnul Wharton dăduse paralele. După oficierea cununiei la biserica de pe strada Vere, mirii se înapoiaseră, la reședința din Manchester Square, de unde, la cîteva ore, porniră spre Dover. Ginerele așteptase tot timpul să i se spună ceva despre zestre. Dar nu auzise un cuvînt. Pînă și în clipa plecării tot mai spera să-l audă pe socru zicîndu-i : „Vei găsi la bancherii dumitale atîtea mii de lire" sau „Contează că vei primi de la mine atîtea sute de lire pe an". Numai că domnul Wharton parcă amuțise. Ceea ce însemna că-i luase fiica fără asigurarea că va primi un bănuț. La drept vorbind, marea sa năzuință îi izbîndise. Visase s-o ia de soție, iar acum o avea lîngă el, în trăsură. Și la gîndul acesta o strînse și mai tare de mijloc. În cazul cel mai nefericit, cînd bătrînul i-ar trage clapa, s-ar zbate singur pentru femeia iubită, se consolă pe moment. Ca mai pe urmă să-i răsară alt gînd. Dacă îndărătnicul tată va avea nemernicia să-i lase întreaga avere feciorului, pe motiv că nu-i convenea alegerea fetei ? ! Asta ar fi fost o batjocură fără seamăn pe care nu știa cum ar fi îndurat-o !

De cîteva ori, în drum către Dover, luase decizia să nu se mai preocupe de intențiile socrului. Și totuși, pînă să ajungă la destinație, îl luă gura pe dinainte.

— Mă întreb ce gînduri o fi avînd tatăl tău în legătură cu dota ? Ți-a vorbit vreodată de ea ?

— Niciodată.

— Mi se pare bizar că nu a spus nici o vorbă.

— Te necăjește tăcerea lui, dragule ?

— Nici pomeneală ! Dar ție îți împărtășesc orice gînd. Și mi se pare bizar procedeul domnului Wharton.

CAPITOLUL XXV

ÎNCEPUTUL LUNII DE MIERE

În dimineaţa cununiei, Lopez adoptase cîteva hotărîri capitale în legătură cu felul de a fi şi de a acţiona. Prin cea dintîi îşi impusese să alunge din minte orice grijă financiară vreme de două săptămîni. Ceea ce putea să-şi permită, după treburile aranjate cu Sextus Parker, pe care nu-l convinsese uşor şi, cu siguranţă, nu-i luase în seamă holbările de uimire şi asudările reci, de groază, la ideile sugerate. Dar principalul era că, pînă la urmă, îi smulsese acordul prin care mai contractase cîteva împrumuturi, cu termen de expirare în februarie, mai temporizase achitarea impozitelor şi mai încropise ceva numerar, care avea să-i parvină în etape. Existase o perioadă cînd încrederea lui Sexty în resursele sale se subţiase considerabil, dar după susţinute investigaţii, căpătase o mare încredere în viitorul lui socru şi, odată cu aceasta, nădejdea că lucrurile aveau să se îndrepte. Dealtminteri Ferdinand — cum îi îngăduise de la o vreme să-i spună — arăta nu optimism nemaipomenit şi, cum trăia sub neslăbita lui influenţă, se molipsise într-o bună măsură şi el. Atîta doar că-i simţea binefăcătorul efect numai în anumite perioade ale zilei, de pildă, după gustarea de amiază, cînd gîlgîia două, trei păhărele cu vin, şi după masa de seară, cînd sorbea din coniacul îndoit cu apă şi trăgea din trabuc. Pe cînd dimineaţa — lucru de necrezut ! — tremura de spaimă şi-l treceau năduşelile. Dar despre aceste momente chinuitoare Lopez habar nu avea, încît, după ce-şi netezise oarecum situaţia pentru viitoarele luni, hotărîse să se dezbare de grijile ce-l rodeau, timp de două săptămîni.

Cea de a doua decizie urma să intre în vigoare la capătul acestui răgaz, cînd începea să acţioneze asupra domnului Wharton. Nu i se putea reproşa că nu avusese răbdare. Amînase orice iniţiativă pînă în ziua căsătoriei, iar atunci aşteptase — ba chiar sperase — pînă la despărţire să-i înmîneze o sumă de bani. Fie şi cîteva mii de lire ar fi fost binevenite pentru moment. Dar socrul nu făcuse acest gest. Nici măcar nu-i spusese un cuvînt. Ceea ce nu

mai putea să îngăduie. Doar nu avea de gînd să-i arate că i-ar fi teamă de el. Iar în caz că bătrînul o să-i facă figura, refuzîndu-i orice sprijin material, o să-l frece pînă-l va sătura. În felul acesta ajunsese la cea de-a treia hotărîre vitală, care-o privea pe tînăra lui soție. Sau, mai de grabă, inițierea ei. Fiindcă trebuia să-i imprime propriile concepții cu privire la viață și la oameni. Să-i deschidă ochii asupra covîrșitoarei semnificații a banilor, însă nu ca să facă din ea o femeie prozaică, rapace și avară, ci ca să-i arate cît de fermecătoare, de grandioasă și plină de variații era bătălia de a-i cîștiga. Nu-i va pretinde vreodată să fie zgîrcită sau măcar econoamă. Va fi mîndria lui s-o vadă că are de toate — toalete, blănuri, bijuterii, trăsură luxoasă, și orice-și dorește. Dar trebuie s-o învețe că nu se putea bucura de aceste delicii dacă nu pornea de la sfînta convingere că scopul suprem al vieții era acela de a cîștiga bani. Iar pînă-i va imprima această credință; o va face să înțeleagă că are dreptul la cel puțin jumătate din avuțiile tatălui ei. Observase cît de puternic îl influența pe bătrîn, și trebuia s-o învețe să-și exercite fără scrupul această înrîurire în interesele soțului.

Iată dar cele trei hotărîri capitale pe care le luase în dimineața nunții. Însă, precum s-a văzut, pe prima din ele o nesocotise la numai cîteva ore de la celebrarea căsătoriei, lăsîndu-se biruit de gîndurile ce-l bîntuiau. O abatere întru totul îndreptățită. Căci e ușor să-ți propui alungarea oricărei griji spre a savura cu nesaț bucuria momentului, dar această capacitate nu o posedă decît oamenii primitivi — sau poate și irlandezii. Ne-au demonstrat-o pe rînd filozofii, psihologii, poeții. *Post equitem sedet acra cura* [1], spunea Horațiu. Pe cînd el își dăduse aere, crezîndu-se capabil de o asemenea detașare. Se simțise destul de stăpîn pe destin — însurat cu fata iubită, în pragul unei călătorii minunate — ca să-și poată ordona cugetarea în așa fel încît să guste nestînjenit din fericirea ce-o dobîndise. Numai că demonul nesiguranței îl urmărea pretutindeni. Într-adevăr, pornise într-un voiaj ca de basm, dar ce-l aștepta la capătul lui ? Ce avea să facă dacă, la re-

[1] De grijă nu poți fugi, la fel ca și de moarte. Horațiu, *Ode.*

venirea în țară, domnul Wharton nu-i va da nici un sfanț ? Ori dacă afacerea cu guano, în care-l antrenase și pe nefericitul de Sextus Parker, va eșua ? Firește, nădăjduia să scoată bani din guano, cît și de la socru. Însă era îngrozitor să depindă de un bătrîn îndărătnic și de prețul incert al unui îngrășămînt de pămînt ! Iar dacă se întîmpla să dea chix cu amîndouă, cum apărea în fața iubitei ? Și cum avea să îndure imputările ei ?

Prigonit de incertitudine, încălcase decizia adoptată, cîntărind intențiile socrului și chiar întrebînd-o pe Emily dacă nu cumva i le cunoștea. La riposta primită — „Te necăjește tăcerea lui ?“ —, se văzuse silit să tăgăduiască, ceea ce complicase proiectul de a și-o face complice, și toată ziua nu-i mai pomenise de zestre. Dar în sine lui continuă să se zbuciume. Dacă ar fi dat faliment cîtă vreme fusese holtei, n-ar fi fost o nenorocire ! De ani în șir trăia sub această amenințare, și nu se întîmplase nimic. Se descurcase chiar foarte bine deși, existaseră perioade cînd nu avusese o lețcaie. Însă nu flămînzise. Pe cînd astăzi nu mai era singur ; se încărcase cu o povară a cărei greutate părea infinită din pricina dragostei. Și atunci cum să nu se gîndească la ziua de mîine ? I-ar fi fost imposibil ! Iar Emily trebuia să-l susțină după ce avea să-i explice cît de necesar era sprijinul ei.

— Te frămîntă ceva ?, îl chestionase după cina de la hotel, strîngîndu-se toată la pieptul său.

— Ce m-ar putea frămînta într-o astfel de zi ? îi răspunsese, simulînd voioșie.

— Dacă ai vreo neliniște, spune-mi-o, insistase ea. Poate mai tîrziu, dacă nu vrei acum. Orice grijă te-ar apăsa, aș fi mai mult decît fericită să ți-o ușurez cît de cît, dacă-mi stă în putință. Doar asta e prima mea datorie.

Cuvintele îi căzuseră bine. Se îmbinau de minune cu planul ce și-l urzise, arătîndu-i că Emily era dornică să-l ajute în strădaniile sale. Totuși, consideră prematur să înceapă inițierea.

— N-am să-ți ascund nici o grijă, fii sigură, îi făgădui sărutînd-o pe frunte ; dar deocamdată nu am de ce să te supăr, conchise surîzător.

Însă în ciuda zîmbetului, Emily intui că nu peste mult vor apare și grijile. O simțise în tonul cu care-i vorbise.

În timpul popasului făcut la Paris, primise un mesaj de la Parker pe care-l dresase înaintea plecării, anunțîndu-i itinerariul, furnizîndu-i adresele unde era de găsit, dar cerîndu-i cu stăruință să nu-l deranjeze decît în situații extreme. Care nu se iviseră, totuși, judecînd după conținutul scrisorii trimise. Un singur fragment părea alarmant, cu toate că și acesta se datora fricii isterice a partenerului — după cum încercase el să-l interpreteze. Și iată ce cuprindea : „Reține, te rog, că nu am cu ce onora poliţele de cîte 1 500 lire, care expiră pe 3 februarie". Dar cine-l rugase să le plătească ?, se enervase Lopez, deși conștient că pe undeva se așteptase ca Sexty să-l scape de cambii în ipoteza că domnul Wharton nu-i va da suma pe care conta.

Nevoia de bani îl făcuse să treacă peste .lăudabila hotărîre de a ignora orice grijă în primele două săptămîni de la nuntă. Iar acum, aceeași nevoie îl silea să renunțe și la a doua intenție, începînd școleala cu Emily mai curînd decît prevăzuse. Soarta lui era atît de legată de banii pe care sconta să-i capete de la socru, încît o săptămînă — sau chiar o singură zi — avea o importanță vitală.

Din Paris coborîseră în Italia și, la capătul primei săptămîni de călătorie, se instalaseră la o pensiune cochetă, de pe țărmul lacului Como. Emily era fericită la culme. Zilele de pînă atunci fuseseră o încîntare. Pe care i-o datora numai lui Ferdinand. Îi cunoscuse unele însușiri care-i și cuceriseră inima — frumusețea fizică, inteligența puțin comună, bunele maniere, glasul catifelat... Dar ca soț se dovedise atît de duios și prevenitor, încît o vrăjise. Nici un iubit de pe lume nu se putea măsura cu al ei. Nu-i adresase o vorbă, nu schițase un gest, nu-i aruncase o privire, nu-i făcuse o plăcere din care să nu transpară imensa lui dragoste. Or, ca tînără abia măritată, aceste mărturii o uimiseră. De ar fi cunoscut oamenii mai de aproape, poate i-ar fi trecut prin minte că excesiva-i mărinimie ascundea un eventual interes. De aceea, la debutul oricărei căsnicii, moderația bărbatului și afișarea anumitor comodități reprezintă o chezășie pentru soție. Un Arthur Fletcher, de pildă, nu s-ar fi comportat ca Lopez, ci, după o săptămînă de conviețuire în doi, i-ar fi cerut să-i aducă

papucii, mîndrindu-se peste măsură că e servit de adorata lui. Nici pe Emily nu ar fi deranjat-o această pretenţie dacă l-ar fi iubit. În schimb, adoraţia lui Lopez o vrăjise. Atîta doar că, spre ghinionul ei, sunase ceasul primei şcoliri.

— Încă nu ţi-a scris tatăl tău ? îşi începuse lecţia Lopez.

— Nici un rînduleţ, îi răspunse candidă. De fapt nu ne ştie adresa şi nici nu-i place să scrie. I-am trimis un mesaj din Paris, iar lui Everett abia ieri i-am aşternut două vorbe.

— Mi se pare ciudat că n-am primit nici o veste din partea domnului Wharton, îşi continuă el ideea.

— Te-aşteptai să primeşti ?, îl întrebă Emily mirată.

— Sincer să fiu, mi-am închipuit că-mi va scrie. Natural, nu aveam veleităţi să întreţinem corespondenţă, dacă mi-ar fi vorbit despre un anumit lucru. Dar pentru că nu a făcut-o, credeam că va scrie.

— Te referi la bani ? zise Emily cu voce scăzută.

— Da, la bani m-am gîndit, îi răspunse fără înconjur. Dealtminteri tot ce s-a petrecut pînă acum, este cum nu se poate mai straniu. Dar ia aşază-te un pic, iubito, să discutăm unele chestiuni de familie.

— Spune-mi orice ai pe suflet, îl îmbie drăgăstoasă, cuibărindu-se lîngă el.

— Ştii cu ce ochi m-a privit la început, o luă el metodic. Nu concepea să te iau de soţie şi m-a respins cu brutalitate, pe motivul unic al provenienţei străine. În fond, doar atît mi-a obiectat — că nu am obîrşie britanică. Despre condiţia mea socială, despre avere ori venituri, nu m-a întrebat niciodată. Ceea ce mi s-a părut straniu.

— Şi-a închipuit, probabil, că ştia toate acestea, îl apără ea cu inocenţă.

— Este exclus să-şi fi închipuit acest lucru. Iar eu nu aveam calitatea să forţez nota. Înţelegi, îngeraşule ?

— Sînt convinsă că ai procedat bine, îl asigură Emily.

— Domnul Wharton este, fără doar şi poate bogat, urmă Lopez. Ca atare, are de unde să-i dea unicei sale fiice o avere considerabilă. Bineînţeles că nu te-am cerut în ideea înavuţirii, specifică el, şi Emily îşi lipi faţa de umărul lui. De aceea am considerat că nu eu trebuia să aduc vorba de

bani se explică mai departe. Or, dacă l-am văzut reținut, am adoptat aceeași poziție. De-mi punea întrebări l-aș fi informat că nu posed nici un fel de avere, dar că realizez un venit frumos — deși nestatornic. Iar odată ce-mi știa situația, putea să mă anunțe ce are de gînd. Așa era bine să procedeze. Nu să ne lase în nesiguranță. În starea mea ar fi extrem de util să-i aflu intențiile.

— Nu s-ar cuveni să-l întrebi ?, îi sugeră ea sfioasă.

— Din cîte am observat, există o perfectă comuniune între tine și el, o tatonă cu abilitate. Sau poate m-am înșelat ?

— Nicidecum, confirmă fiica. Nu am avut niciodată cel mai mic ascunziș. Însă de bani nu-mi amintesc să-mi fi pomenit.

— Și totuși, iubit-o, banii înseamnă enorm.

— Așa e, Ferdinand. Știu și eu acest lucru.

— Nu ai vrea să-l întrebi tu ?, îi puse Lopez chestiunea de încredere.

Emily nu-i răspunse pe dată, ci rămase pe gînduri. Iar magistrul îi acordă un orecare răgaz, înainte de a continua instruirea. Și ca să fie utilă, socoti că trebuia să cuprindă cît mai multe idei. Drept care mai adăugă una :

— Sincer să fiu, în momentul de față mă interesează teribil ce are de gînd. Infinit mai mult decît la hotărîrea căsătoriei...

Auzindu-l, Emily avu o tresărire lăuntrică, pe care se sili să nu și-o trădeze.

— Ocupația mea e precară, mai strecură Lopez o idee.

— Dar ce ocupație ai, Ferdinand ?, se interesă pentru prima dată. Sărmana de ea ! Se măritase cu un bărbat fără să-i fi pus această întrebare !

— Lucrez în comerț, o informă el. Cumpăr și vînd cu profituri. Și fiindcă oamenii sînt sfioși, nu s-au încumetat încă să-i atribuie o denumire ocupației pe care o practic. În clipa de față sînt foarte angrenat în tranzacții cu America de Sud. Emily îl urmărea cu atenție, fără să priceapă o iotă din ce auzea. Cînd ne-am logodit, urmă el, afacerile îmi mergeau ca pe roate.

— De ce nu m-ai prevenit de toate acestea înaintea căsătoriei, îi zise, ca să fim mai prudenți ?

— M-aș fi detestat pentru această prudență, se scutură Lopez ca de friguri. Adevărul e că nici acum nu-ți spuneam nimic, dacă nu primeam anumite știri neplăcute din partea unui așa-zis partener de afaceri. Se pare că de la plecarea noastră din Anglia, s-au cam încurcat ițele. Cum se întîmplă uneori în negoț. De aceea ziceam adineaori că mi-ar folosi să cunosc intențiile tatălui tău.

— Vrei să-ți dea numaidecît ceva bani...

— N-ar fi nimic deplasat în această dorință, dat fiind că așa se obișnuiește, iubito. Deocamdată, însă, vreau să-l întrebi cînd și-a propus să ne facă o danie. Doar știe că am închiriat un apartament pentru tine și am scos bani să-l plătesc, cît și faptul că... Dar nu are rost să intrăm în detalii.

— Spune-mi absolut tot, insistă Emily.

— Domnul Wharton e conștient de numeroasele cheltuieli pe care mi le incumbă căsătoria. Dacă era nevoiaș, nu aș fi scos un cuvînt. Și chiar de ar fi fost muritor de foame, îți jur că tot te ceream de soție. Dar atunci ne făceam altă viață, probabil, cu mai puține pretenții și cheltuieli. Ca om de lume, domnul Wharton va înțelege aceste treburi. Apoi știe că-ți datorează un ajutor. Ca și mie, în calitate de ginere. Însă cum are o fire sucită, și cum eu nu i-am vorbit pînă acum, preferă să tacă și dînsul. Dar din păcate, iubit-o, nici eu, nici tu nu ne permitem luxul de a vedea care tace mai mult.

— Ce vrei să fac ? îl întrebă Emily.

— Să-i scrii.

— Ca să-i cer bani ?

— Nu chiar așa. Ci uite cum cred. Să-i spui că am fi bucuroși să aflăm ce planuri nutrește cu noi, menționînd că, în momentul de față, nu mi-ar strica o sumă oarecare.

— Nu consideri mai nimerit să-i comunici tu toate acestea ? E o simplă întrebare pe care ți-o pun, Ferdinand. Pentru că nu am vorbit niciodată cu el despre bani, va ști că tu mi-ai dictat fiecare cuvînt.

— Bineînțeles. Și e lucrul cel mai natural să-ți dictez. Nădăjduiesc să vină o vreme cînd să-i pot scrie nestingherit, dar pînă acum știi prea bine cît de puțină amabilitate mi-a arătat. Tocmai de aceea preferam să-i scrii tu: Dacă nu te

superi, firește. Fă-i o scrisoare obișnuită și pe urmă arată-mi-o. Iar de există exagerări sau omisiuni, am să-ți spun.

În felul acesta decurse cea dintîi lecție — de care, biata soție, nu a fost deloc încîntată. Deși nu-i găsea nici o vină lui Ferdinand. O deranja numai constatarea că viața de mîine nu era tocmai roză. Intuise acest neplăcut adevăr din infima discuție purtată în tren, către Dover. Și mai simțise că viitoarele neplăceri vor fi legate de bani. Dar pe atunci numai le prevăzuse, fără să aibă idee cînd vor apare. Pe cînd astăzi — deși nu le putea defini caracterul și nu deținea informații mai limpezi asupra îndeletnicirilor soțului ei, întrucît nu pricepuse nimic din mențiunile sale despre America de Sud — era sigură că vor veni în curînd. Cu toate acestea nu-l acuza o secundă că o ancorase la propriile-i necazuri. Se iubiseră și fusese normal să se unească pe veci, indiferent de încurcăturile ce le avea. De aceea nu-i purta nici un resentiment. Dar nu mai era fericită.

Aproape imediat după încheierea discuției îi ceru să înceapă scrisoarea către părinte, și Emily se execută fără nici o cîrtire. După ce o alcătui, trebui s-o transcrie, deoarece fragmentul în care se referise la bani fusese greșit conceput, așa că Lopez i-l dictase în întregime. Alături de el, restul cuprinsului părea chinuit și cîrpit, fiecare propoziție pregătind parcă nesuferita cerere intercalată, care suna cam așa :

„Ferdinand mi-a pus unele întrebări în legătură cu averea mea..." îi dictase Lopez. Însă Emily se oprise, obiectîndu-i cele două cuvinte din urmă.

— Cum să scriu „averea mea" cînd nu am nici una ? protestase încolțită de panică, simțind că i se cerea un lucru împotriva naturii ei.

Dar magistrul îi desluși răbdător că avea dreptul să uzeze de aceste cuvinte ca părtașă la bunurile paterne. Și astfel, cu inima strînsă, le așternu pe hîrtie.

„Ferdinand mi-a pus unele întrebări în legătură cu averea mea, la care nu am știut în ce chip să-i răspund. Dacă mi le adresa înaintea căsătoriei, mă interesam și puteam să-i dau amănunte. Dar fiindcă nu mi-a pomenit niciodată de așa ceva, nici eu nu m-am înarmat cu informații. În același context mi-a declarat că i-ar prinde bine să știe ce intenții nutrești cu privire la zestre — din care ar dori

să-i parvină o cotă într-un timp cît mai scurt. I-ar fi necesare trei mii de lire pentru tranzacţiile pe care le încheie. Şi, în calitatea mea de fiică, mă simt datoare să-ţi împărtăşesc toate acestea".

Aşa arăta formularea impusă, pe care o detestase atît de îngrozitor, încît fiecare literă însemnase un supliciu. Scriind, fusese chinuită de sentimentul că profita de autonomia abia cîştigată ca să-şi jignească părintele cu brutalitate.

— Numai din vina lui a trebuit să recurgem la calea epistolară, o consolase Lopez. Şi n-ai pentru ce suferi, iubiţico. Am cel mai mare respect pentru tatăl tău, însă prea s-a obişnuit să-şi tăinuiască treburile faţă de propriii copii. Iar aceştia, odată scăpaţi de sub aripa lui, de bună seamă nu-i mai admit tăinuirea. Neajunsul la care m-am referit, îl vizează şi pe fratele tău. Cu diferenţa că Everett o să-l ia mai din scurt decît ai visa tu s-o faci. Domnul Wharton nu şi-a informat fiul nici pînă în ceasul de faţă dacă se poate considera un om înstărit sau un sărăntoc.

— Dar îi asigură un venit anual, îl apără Emily.

— I-l dă, fiindcă nu are încotro. Pe cînd ţie nu ţi-a oferit nici atît, fiindcă îşi poate permite. Ceea ce nu e drept. Şi trebuie să i se spună. Iar tu ai făcut-o în limbajul cel mai cuviincios cu putinţă.

Teoria lui Ferdinand nu o convinse deloc, pentru că nu concepea să facă vreo afirmaţie prin care şi-ar fi inoportunat tatăl. Dar atunci, în primele zile ale căsniciei nu îndrăznea să-l combată.

CAPITOLUL XXVI

SFÎRŞITUL LUNII DE MIERE

Doamna Lopez îşi rugase părintele să-i trimită răspunsul în oraşul Florenţa, unde avea să sosească exact la două săptămîni de la expedierea detestabilului mesaj. La Como poposiseră spre sfîrşitul lunii noiembrie, cînd vremea era

încă milostivă, urmînd ca decembrie şi ianuarie să le petreacă în urbii împresurate de ziduri, şi deci mai adăpostite.

În aşteptarea scrisorii paterne, Emily nu-şi mai afla liniştea. Se îngrozea s-o citească, fiind convinsă că va cuprinde doar imputări. Iar Ferdinand îi amintea încontinuu de ea. Desigur, nu avea de unde să ştie că o făcea într-un scop pedagogic şi după un plan îndelung chibzuit. Magistrul era hotărît s-o educe într-un timp record, ceea ce nu se putea realiza decît vorbindu-i mereu despre bani. Planul pe care şi-l stabilise nu prevedea însă destăinuirea modalităţilor prin care nădăjduia să se pricopsească. În această privinţă era preferabil să afle cît mai puţine. În schimb nu ostenea să-i explice amploarea obligaţiilor paterne, demonstrîndu-i că domnul Wharton trebuia să-i eloce o sumă imensă. Era foarte important s-o vadă că-şi însuşeşte această teză, şi căuta să i-o predea într-o formă prin care să-i menajeze susceptibilitatea, adică să nu se simtă acuzată că nu-i adusese banii plocon sau, şi mai grav, să creadă că ar învinui-o dacă nu-i va obţine. Însă cu toată diplomaţia de care uza, trebuia să-i dea de înţeles ce insultă ar fi însemnat pentru el refuzarea oricărei danii.

— Mărturisesc că intru în panică de cîte ori mă gîndesc la scrisoare, îi spusese într-o zi. Nu mă neliniştesc atît banii — deşi îţi dai seama ce importanţă au pentru mine — cît mai ales comportarea tatălui tău. Dacă va binevoi să ne ignoreze, înseamnă că-şi bate joc de noi.

Emily nu-i răspunse nimic, de teamă să nu-l jignească, apărîndu-şi părintele. Dar încrederea ei de o viaţă în domnul Wharton nu-i îngăduia să-şi închipuie că ar putea să le facă vreun neajuns. La sosirea în Florenţa, Lopez se duse direct la poştă, unde nu găsi mult aşteptatul plic. Totuşi, nu îşi pierduse cumpătul, fiindcă termenul limită abia se împlinise. Şi ca orice tineri veniţi să-şi petreacă luna de miere în Florenţa, începură să viziteze clădirile istorice, monumentele în bronz şi în marmură — de care se amorezară — muzeele cu picturi celebre, iar mai pe urmă, sătuleţele îngrămădite pe dealurile din jurul oraşului. Dar în toate peregrinările, demonul incertitudinii îi prigonise pe amîndoi. Grijile vieţii începuseră să-i brăzdeze chipul lui Emily, pînă mai ieri neatins. De cîte ori o pridideau îndoielile, îşi încreţea fruntea şi se chircea pe

un scaun. Dacă tatăl ei avea s-o abandoneze ?, se gîndea înfricată. Şi dacă, văzînd-o complet părăsită, Ferdinand nu va mai fi aşa de iubitor şi mărinimos ? !

Lopez bătea pragul poştei de cîte ori pleca neînsoţit în oraş şi de fiece dată se întorcea fără plicul aşteptat.

— Mi se pare aproape cu neputinţă să nu-i răspundă propriei fiice !, răbufni într-una din zile.

— O fi bolnav, presupuse ea.

— Dacă era, ne-ar fi anunţat Everett, îi respinse justificarea.

— Sau poate s-a dus la cei din Herefordshire ? !, îi oferi Emily altă alternativă.

— Chiar aşa fiind, tot ţi-ar fi primit rîndurile, fiindcă i se trimite corespondenţa în localitatea unde se află, o contrazise din nou. Mi se pare nemaipomenit de bizară tăcerea lui ! O fi hotărît să te renege pe motiv că te-ai măritat împotriva voinţei lui ?

— Asta nu, Ferdinand. Să nu spui aşa ceva ! sări ca arsă.

— Mă rog, om vedea !, conchise el apatic.

Şi a doua zi au văzut. De astă dată Lopez fugise la poştă înaintea gustării de dimineaţă, şi revenise cu plicul în mînă. Emily îl aştepta cu o carte în poală şi, de cum apăru pe uşă, zări scrisoarea.

— E de la papă ? îl întrebă cu răsuflarea tăiată. La care Lopez îi răspunse printr-o clătinare afirmativă din cap, întinzîndu-i plicul. Deschide-l şi citeşte tu, Ferdinand. Atîta m-am frămîntat aşteptînd-o, încît acum, cînd e aici, nu mai sînt stăpînă pe mine. Din spusele tale, pare teribil de important conţinutul.

— Chiar aşa este, îi zise forţîndu-se să zîmbească.

Apoi desfăcu plicul, scoase hîrtia din el şi începu să citească. Emily îl urmărea încordată, vrînd să-i surprindă reacţia. Dar după trăsăturile feţei, nu deduse nimic, şi pentru prima dată de cînd îl ştia, îşi dădu seama de fantastica lui stăpînire de sine. După vreo treizeci de secunde, cît durase lectura, îl văzu aruncînd scrisoarea printre ceştile de pe tavă, apoi veni către ea, o cuprinse cu sălbăticie în braţe şi o sărută de atîtea ori, încît o dureră buzele.

— S-a arătat mărinimos ?, îl întrebă de îndată ce îşi recăpătă respiraţia.

— N-aș fi crezut, dar află că e un băiat de zahăr! Și cînd mă gîndesc, iubito, cîtă inimă rea ți-am făcut!

— Nu-i nimic, Ferdinand. Dacă ți-a împlinit voia, sînt fericită...

— A fost nu generos, ci extraordinar!, zise el. Și începu să se plimbe prin cameră și să rîdă într-un chip ciudat. Ha, ha, ha! E mai mare păcatul, pe cuvîntul meu de onoare, că nu i-am cerut patru, cinci mii de lire. Cine ar fi bănuit că îmi dă exact cît doresc? Ha, ha, ha! S-a dovedit mai la înălțime decît m-așteptam. Ți-o spun cinstit. Și ăsta e un semn nemaipomenit de bun pentru mine.

Încîntarea lui explozivă dură un minut sau două, cel mult, dar o uimise pe Emily, care nu știa cum s-o interpreteze. Prea exagerate erau osanalele, ca să nu le considere mai curînd zeflemeli. Și prea debordantă părea bucuria, față de purtarea sa reținută, ca s-o creadă reală. Și totuși, cînd citi răspunsul domnului Wharton, jubilarea lui păru destul de justificată. Deoarece iată ce le scrisese bătrînul:

„Scumpa mea Emily,

Am cugetat îndelung la rîndurile trimise la îndemnul soțului tău, și am ajuns la încheierea că sînt destul de îndreptățite afirmațiile referitoare la bani. S-ar fi cuvenit să stea de vorbă cu mine înaintea căsătoriei, deși, cu drept cuvînt mi s-ar putea imputa că și eu am avut această scăpare. Oricum, sînt de acord să-i pun la îndemînă suma solicitată, depunînd cele trei mii de lire la banca pe care mi-o va indica. Prin aceasta consider că mi-am făcut datoria în ce îl privește și nu are nici un drept să mă întrebe în ce mod voi dispune de restul banilor pe care i-aș mai avea.

Everett s-a restabilit, reluîndu-și vechea sa viață de trîndăvie. Mătușa ta se face de ocară la Harrogate. Nu am primit nici o veste din Herefordshire. Iar acasă, domnește liniștea și pustietatea.

Cu afecțiune paternă,
A. Wharton".

De la plecarea fiicei, bătrînul cinase zilnic la club, iar după fiecare masă de seară, jucase cîte douăsprezece partide de whist. Așa că nu se putea plînge de o viață prea monotonă. Cît despre scrisoarea trimisă, Emily o găsi foarte rece și, dacă nu ar fi asistat la entuziasmul lui Ferdinand, ar fi considerat-o nesatisfăcătoare. Într-adevăr părintele acceptase să le aloce trei mii de lire, dar, după cum reieșea din afirmațiile sale, la atît se limita întreaga ei zestre. Ori și-o închipuise mai consistentă, deși nu cunoștea disponibilitățile materiale ale tatălui ei și nici nu aflase ce dotă i-ar da. Într-un timp auzise, pe căi lăturalnice, despre o sumă imensă pe care i-o pregătise, dacă se materializa căsătoria cu Arthur — pretendentul agreat de întreaga familie. Ca acum, cînd era măritată cu altul și cînd soțul ei avea atîta nevoie de bani, să constate îngrozită că era tratată cu calicie ! Noroc că Ferdinand trăsese altă concluzie, fiindcă altminteri, nu ar fi plutit în al nouălea cer. De unde-l știa reținut în orice manifestare — iar în vremea din urmă mereu abătut — devenise de o exuberanță nelimitată. La micul dejun mînca printre rîsete și vorbi ca un om nemăsurat de bogat. Pe urmă comandă o trăsură, o luă la plimbare și îi cumpără tot soiul de obiecte, admirate mai dinainte, însă pe care nu le achiziționaseră considerîndu-le mult prea costisitoare.

— Te rog, nu-ți cheltui banii cu mine, căutase ea să-l oprească. Îmi face plăcere să te văd că-mi iei daruri, dar și mai mare plăcere să te feresc de cheltuieli extravagante. Numai că în starea de atunci, Lopez n-o luase în seamă.

— Greșești, iubițico, i se opuse duios, însă determinat. Nu e cazul să mă reții de la aceste extravaganțe minore. Mai ales că sărbătoresc un eveniment. Banii domnului Wharton au o mare semnificație. Mă perpeleam că nu ne va da o lețcaie. Dar cum am trosnit din bici, s-a executat. Iar eu mi-am recăpătat liniștea. Deci să ne veselim pînă nu vor apare alte necazuri. Care fii sigură că nu vor întîrzia.

Emily se crispase auzind că tatăl ei se executase la o trosnitură de bici. Ca mai pe urmă să reflecteze că poate expresia folosită de Ferdinand era comună printre bărbați, și numai o fandosită i-ar fi obiectat-o. O mai deranjase și necontrolata lui exaltare, punînd-o pe gînduri. Oare

cu aceeaşi intensitate o să reacţioneze cînd s-o întoarce norocul şi nu va primi unele sume mărunte, ca cea de acum ? Nu era nedemnă de un bărbat atitudinea afişată sau, oricum, degradantă ?, îşi spunea cu neliniște. Dar în acelaşi timp îi căuta scuze şi depunea eforturi ca să pară la fel de voioasă.

— Să-i scriu lui papă ca să-i mulţumesc ?, îl consultase în aceeaşi seară.

— Şi pe mine m-a urmărit ideea unui răspuns, îi mărturisi el. Natural că-i poţi aşterne cîteva rînduri, şi nu mă îndoiesc că ai s-o faci. Dar îi voi scrie şi eu, trimiţîndu-i mesajul chiar înaintea ta. Fiindcă s-a dat pe brazdă, se cuvine, cred, să-i arăt amabilitate. Nu m-am formalizat de menţiunea pe care a strecurat-o în legătură cu restul banilor, căci o consider, bineînţeles, deplasată. Şi n-am să-i pun nici o întrebare în sensul acesta, fiind convins că, nu peste mult, ne va deschide un cont permanent.

Ca întotdeauna cînd se vorbea despre zestre, Emily îl ascultase crispată. Abia din ultimele sale cuvinte înţelese că Ferdinand privise cele trei mii de lire ca o primă tranşă din ce sconta să primească, iar imensa lui bucurie se datorase unei izbînzi de moment. Din nou o rănise, etichetînd menţiunea domnului Wharton ca deplasată. Auzindu-l, avusese imboldul să-l apere, dar îi lipsise tăria de a-l înfrunta şi cînd îi ofensa tatăl.

Aşa cum o anunţase, Lopez îi scrise bătrînului, lăsînd de o parte zburdălnicia ce o contrariase pe Emily şi concentrîndu-se cu toată seriozitatea asupra lucrului ce-l avea de făcut. Era pe deplin conştient că de conţinutul acestei epistole atîrnau foarte multe şi, prin urmare, se căzni să-i dea o formă cît mai adecvată. Nu se ştia dacă prin cuvintele ce avea să le aştearnă nu juca marea carte a vieţii, izbutind să se facă agreat de socru, în aşa fel, încît, măcar după moarte, să-i lase cel puţin jumătate din bunuri. Oricum, trebuia să fie prudent, ca să nu semene vrajbă între tată şi fiică, determinîndu-l pe magistrat să-l facă pe Everett cu avere, fie în virtutea priorităţii de care se bucură primii născuţi sau a celei acordate copiilor de sex masculin. Dacă avea suficientă abilitate, nu numai că evita o atare nenorocire, ci realiza o şi mai mare apropiere între Emily şi bătrîn, astfel că, pînă la moarte, s-o prefere

pe față. Cu aceste gînduri purcese la alcătuirea epistolei, care, în final, avea următorul cuprins :

„Stimate domnule Wharton,

Ar fi de neconceput ca la scrisoarea lui Emily să nu adaug mulțumirile personale pentru extrema mărinimie cu care ați răspuns la apelul ce venise, firește, din partea mea. Îngăduiți-mi să încep prin a vă asigura că la orice întrebare de natură financiară pe care mi-ați fi adresat-o înaintea căsătoriei, v-aș fi răspuns cu deplină acurateță. Dar întrucît nu v-ați arătat nici o curiozitate în această privință, am socotit că nu se cădea să vă informez cu de la mine putere. Nici acum nu-mi propun acest lucru, deoarece ar necesita o relatare prea amplă, însă oricînd veți dori să purtați o discuție în sensul acesta, veți constata o sinceritate absolută din partea mea.

Afacerile pe care le contractez necesită nu o dată capitaluri imense. Or, imediat după nuntă, s-a întîmplat să am nevoie de o anumită sumă spre a salva o mare cantitate de guano, a cărei valoare va spori negreșit în trei luni, și pe care, altminteri, ar fi trebuit să o lichidez la prețul modic ce l-aș fi obținut momentan. Dar grație solicitudinii dumneavoastră, voi traversa impasul ivit.

O caracteristică a ocupației mele prezente constă în nesiguranța tranzacțiilor încheiate. Mă străduiesc, însă, ca treptat să le imprim mai multă stabilitate, punîndu-mă, astfel, la adăpostul unui trai așezat, așa cum se cuvine să-l aibă un familist. Dacă în eforturile depuse în scopul acestei statorniciri voi mai avea nevoie de sprijinul dumneavoastră, îmi place să cred că n-o să mi-l refuzați, după ce veți cunoaște mai bine natura negoțului meu. Deocamdată vă mulțumesc călduros pentru ce ați făcut. Totodată vă rog să depuneți cele trei mii de lire, pe care ați avut generozitatea să mi le promiteți, la „Hunky and Sons", din Lombard Street, care nu e o firmă bancară, după cum bine știți, dar acolo am contul curent.

În ce ne privește, cutreierăm foarte mult și ne simțim extraordinar în luna de miere. Pe Emily o ispitește uneori gîndul să renunț la afaceri, la Londra și la orice preocupare terestră, spre a trăi de aci înainte sub cerul italian.

Dar această tentație nu durează prea mult. De pe acum o încearcă dorul de casă și de cei din Manchester Square. Al dumneavoastră cu deplină sinceritate,

Ferdinand Lopez".

La această scrisoare, nu primi nici un fel de răspuns, după cum se și așteptase. Corespondența s-a menținut doar între tată și Emily, însă mesajele domnului Wharton nu se dovediră interesante, fiindcă nu conțineau nici o mențiune referitoare la bani. La începutul lunii ianuarie, Lopez se trezi cu un răvaș alarmant — ba chiar disperat — din partea amicului Parker, prin care acesta îl anunța că era obligat să vîndă o cantitate din transportul de guano la oricare preț, dacă nu achita dobînzile cuvenite la împrumutul ce expira în ianuarie, care, desigur, avea să cadă asupra lui — adică a lui Parker — în caz că Lopez nu va putea să-l onoreze la timp. La acest apel deznădăjduit, trimise următoarele rînduri :

„Prietene prea iubit, caraghios și îngrozitor de pripit, de ce ești veșnic speriat și în panică, fără motive reale ? Te asigur că în contul meu de la „Hunky and Sons" există o sumă dublă față de cea datorată. De ce n-oi avea încredere în mine ? Cel puțin spune-mi-o ! Sau du-te la domnul Happerton și verifică-mi afirmația ! Deși prin aceasta m-ai supăra foarte tare și mi-ai face un deserviciu. Totuși, dacă nu ești convins că-ți declar adevărul, n-ai decît să-l întrebi. Dar în privința transportului de guano, te conjur să nu faci un pas. Dacă l-ai vinde acum, am pierde fiecare cîte o mie de lire. Mare belea e să aibă cineva un prieten atît de zorit !. Nu-i mai dă voie nici să se însoare, nici să lipsească din Londra o singură zi ! Va trebui să mă întorc mai devreme cu o săptămînă sau două ca să nu crezi — împreună cu alți vreo cîțiva — că am dat bir cu fugiții lăsînd datoriile neplătite.

Însă reține ce-ți spun. În comerț s-au pierdut mai mulți bani din cauza fricii, decît din imprudență sau extravaganță. Mi se face părul măciucă la gîndul că ești gata să vinzi guano în luna decembrie, pentru cîteva polițe care

expiră în februarie ! Adună-ţi curajul, măi omule ! Priveşte în jur şi aminteşte-ţi ce au realizat îndrăzneţii.

al dumitale,
Ferdinand Lopez".

Nu ar avea nici un sens să mai ostenim cititorul cu restul mesajelor schimbate între tinerii însuraţei şi prietenii de acasă, ori cu relatarea amănunţită a voiajului lor de nuntă. E de ajuns a spune în încheiere că, deşi această călătorie nu-i adusese miresei o fericire neîntinată — cum desigur se aşteptase — dragostea ei rămăsese aceeaşi. Astfel că, în primele zile ale lunii februarie, cînd păşi în noua locuinţă din cartierul Belgravia, îşi adora soţul la fel ca în dimineaţa cînd intrase în biserica din Vere Street. Numai boarea iluziilor ce-o mîngîiase mai înainte, se risipise în văzduhul albastru al Italiei.

CAPITOLUL XXVII

SUFERINŢELE DUCELUI DE OMNIUM

Iar acum să ne întoarcem o vreme la castelul Gatherum, care se umpluse de oaspeţii chemaţi de Ducesă pentru sărbătorirea Crăciunului. Numeroasele-i încăperi se goliseră abia la sfîrşitul lunii octombrie, cînd întreaga familie se mutase la Matching, pentru patru săptămîni „liniştite" — cum le numise lady Glencora — cu toate că şi conacul de acolo gemuse de lume, însă, evident mai puţină, pe potriva dormitoarelor disponibile. Totuşi, vacanţa la Matching nu-i priise Ducesei. Fusese agitată tot timpul, şi chiar arţăgoasă. Îşi vîrîse în cap că nu mai poate trăi fără Marie Finn, iar prietena îi plecase în Irlanda, alături de soţ. Şi apoi musafirii poftiţi fuseseră numai pe placul Ducelui, care ţinuse să se înconjoare de politicieni pe măsura lui — oameni amatori să discute interesele obştei, nu doar să tragă cu arcul ori să meargă la vînătoare, aşa încît se sporovăise despre neajunsurile impozitelor directe pînă şi în saloane ! În deşert încercase Alteţa sa să-şi

convingă soţia că naţiunea nu poate fi cîrmuită de zănatici puşi pe distracţii. Teoriile sale n-o consolaseră. De aceea răsuflase uşurată cînd revenise la Gatherum, unde, pe lîngă familia ducelui de St. Bungay, de lordul şi lady Cantrip, Barrington Erle, domnul Monk — ministrul finanţelor — lady şi lordul Drummond — singurul conservator din guvern invitat — o regăsise şi pe scumpa ei Marie, venită cu Phineas Finn. Natural că afară de aceştia, mai erau şi alte persoane, ca de pildă maiorul Pountney, care pur şi simplu cerşise să fie chemat, deşi, mai pe urmă, povestise cu lux de amănunte căpitanului Gunner cum cedase nesfîrşitelor stăruinţe ale Ducesei, abia după ce îi făcuse promisiunea solemnă că nu va fi deranjat de scandaloasa prezenţă a lui Lopez. Acest soi de mistificări erau curente între cei doi amici, deşi mai bine s-ar fi lipsit de ele, fiindcă nici unul nu le credea.

Tot o cunoştinţă mai veche şi reapărută la Gatherum era lady Rosina — nobila sărăcită şi melancolică ce cîştigase neţărmurita simpatie a Ducelui.

— N-are decît să se mute aici, la Castel, dacă ţi-e aşa de milă de ea, îl muşcase Ducesa cînd auzise că vrea s-o recheme. La care soţul îi răspunsese netulburat :

— Sînt convins că ar accepta fericită această propunere.

De astă dată castelul nu era chiar atît de ticsit, ceea ce nu însemna însă că administratorul Locock, bucătarul Millepois ori menajera Pritchard nu aveau treabă. Ba munceau chiar din greu ca să hrănească treizeci de guri. Şi nici Ducesa nu vegeta. Veşnic avea ceva de făcut pentru a întări proptelele coaliţiei — fie îngrijind de musafirii prezenţi, ori ticluind scrisorile prin care invita alţii, poate nu atît de valoroşi pe moment, dar a căror însemnătate putea să sporească în contextul intereselor viitoare.

— Ca să te alegi cu o legătură de vreascuri, trebuie, mai întîi, să le aduni laolaltă, îi declarase prietenei Marie, dovedind că nu citise zadarnic fabulele lui Esop.

În toamnă, cînd Sir Orlando plecase, epuizînd cea de-a doua şedere la Gatherum, îi murmurase dîndu-şi ochii peste cap : „Doamne, ce ne-am fi făcut fără dumneavoastră ? !“ Nobilul musafir o călcase pe nervi, dar observase că Ducele nu fusese destul de prevenitor cu colegul ;

şi mai aflase că sir Orlando avea întinse re'aţii în guvern. Aşa că îşi călcase pe suflet, şi-l periase în locul Alteţei sale.

— Te sfătuiesc să nu aduni vreascurile într-un mod prea ostentativ, îi replică Marie, la observaţia inspirată de Esop.

Istovită de roboteală, lady Glen se trînti într-un jilţ şi oftă. Trecea printr-unul din momentele critice, cînd osteneala fizică, nemulţumirea şi îndoielile cotropeau pînă şi o făptură cu rezistenţa şi îndrăzneala ei.

— Ce să fac, Marie ? îi zise şi suspină iarăşi. Nu sînt un zeu ori un Pitt ori italianul acela cu nume interminabil, începînd cu litera „M", ca să tot urzesc combinaţii fără s-o mai scrîntesc : Dar în ciuda greşelilor, nu pot renunţa la aranjamente, pentru că altfel nu merge. Nu te uiţi la Plantagenet ? Nu mişcă un deget. Pluteşte cu capul în norii sistemului zecimal şi aşteaptă să-i pice în gură majoritatea parlamentară, pentru simplul motiv că şi-o ţine căscată ! Şi atunci, cum să-i adun vreascurile — alias subalternii — fără s-o mai zbîrcesc ?

— Eu, una, le-aş lăsa neadunate, o parodie prietena.

— Asta să i-o spui lui mutu,! se enervase lady Glencora. Din cît te cunosc, îţi pot garanta că ai face exact ca mine.

Şi, după minutul de moleşeală, se reîntoarse la urzelile diplomatice, ţesîndu-le mai departe, săptămînă de săptămînă. Cu vreo două zile înaintea Crăciunului, Marie vorbi din nou despre Duce ; însă de astă dată cu Phineas.

— Ai cumva intenţia să-l părăseşti ? îşi întrebă soţul, referindu-se la o eventuală demisionare.

— N-am să-l abandonez dacă voi rezista.

— Te atrage activitatea pe care o desfăşori, nu ?

— Din păcate, activitatea mea nu are legătură cu întrebarea iniţială. Indiscutabil, îmi place să am de lucru. Şi în acelaşi timp să cîştig.

— Să cîştigi ?, îl îngînă consoarta şi rîse. Pentru ce-ai mai simţi nevoia oricărei satisfacţii pecuniare ?

— E dificil să-ţi explic. Dar o simt. Şi apoi îmi place să dispun de putere, recunoscu Phineas. Un singur lucru îmi displace : atitudinea Ducelui. Lipsa oricărei înţelegeri şi a îndrumărilor pe care le aşteptam de la el, în calitate

de șef. Niciodată nu-mi adresează un cuvînt dacă nu îl provoc. Iar cînd îi vorbesc, deși mă tratează cu o curtenie studiată — care întrece orice măsură — îl simt că e plictisit. Nu are nici o idee legată de binele țării. Iar în caz că are ceva să-mi comunice, preferă să-i facă o notiță secretarului Warburton care, la rîndul său, trimite un bilet către Morton, și acesta-mi așterne o minută oficială.

— Te supără cumva procedeul ?

— Pe mine nu, dar pe alții îi deranjează. Fiindcă pe ei nu îi leagă nimic de mai marele lor. Pe cînd între mine și Duce s-a stabilit o comuniune. Tocmai de aceea oamenii nu vorbesc cînd mă văd. Dar intuiesc ce comentează prin spate. Și nici nu-i pot condamna. Pentru că nu poți fi devotat unui rege pe care nu-l zărești niciodată ; care trăiește retras ca o zeitate în Olimp.

— Poate că suveranii s-ar banaliza dacă ar apare într-una printre supuși, observă Marie.

— Perfect de acord, declară Phineas. Numai că în timp ce monarhii se ascund de lume deliberat, Ducele o face inconștient. E un mizantrop și un încuiat. Iar cu asemenea fire, nu poți conduce un guvern.

— Ar fi un dezastru pentru Glencora să aibă necazuri, se întristă Marie.

— Pentru ce ? se miră Phineas. Doar nici un guvern nu durează o veșnicie. Și oricît ar afecta-o căderea Ducelui, fii sigură că-și revine. E prea rezistentă ca s-o dărîme orice nenorocire. Dar ia spune-mi, ai auzit ceva cu privire la circumscripția Silverbridge ?

— Glencora vrea să i-o pună la dispoziție lui Ferdinand Lopez.

— Dar încă nu i-a făgăduit-o, așa e ?

— Nici nu este vacantă și nu știu cînd o să fie. Cred că ceva e în neregulă cu viitoarea candidatură, și Glencora va avea neplăceri, profeți prietena ei.

De cînd intrase în concediu, Ducele se simțea de-adreptul nenorocit. În timpul sesiunii parlamentare se mîngîiase cu bruma de activitate ce o mai avea, însă de la închiderea Camerei nu-i mai rămăsese nimic de făcut. În zadar foiau secretarii în jur, i se aducea corespondența din Londra de cîte două ori pe zi, citea zeci de scrisori și la tot atîtea dădea îndrumări pentru alcătuirea răspun-

surilor. Viața i se părea stearpă și lipsită de perspective. Adevărata muncă i-o răpiseră parcă restul colegilor, pe cînd el rămăsese cu așa zisa putere și cu pompoasa calitate de premier — dar un premier de paie, nechemat să conducă. Iar de unde la început se temuse că nu era competent, treptat, intrase la ideea că și alții îl considerau ca atare, ceea ce-l îngrozea. În panica sa, îi trecea în revistă pe subalterni și îndeletnicirile lor.

Domnul Monk, spre exemplu, lucra la buget ; lordul Drummond ținea piept răzvrătiților din vreo treizeci de colonii ; sir Orlando Draught construia nave, iar pe deasupra, mai conducea și Camera ; Phineas Finn își muncea creierul cu planul autoguvernării în Irlanda ; lordul Ramsden întocmea coduri de legi, fiecare fiind angrenat într-o treabă precisă, care-l absorbea trup și suflet. Pe cînd el ce făcea ? Tria personalul select al Palatului ; conferea medalii și titluri ; alegea parlamentari între două vîrste ca să susțină moțiunea către Regină... Și cu gîndul la aceste nimicuri, suspină după fericitele zile cînd îl urmărea spaima că n-o să reziste nici mintal, nici trupește la trudnicele eforturi pe care le depunea cu proiectul sistemului zecimal.

Totuși, Phineas Finn nu greșise, etichetîndu-l drept mizantrop și încuiat — caracteristici incompatibile cu un prim-ministru englez. De fapt, și el se considera astfel, devenind, cu fiecare zi ce trecea, tot mai conștient de carențele sale. Într-adevăr, se simțea incapabil să stabilească legături cordiale cu indivizi de speța lui sir Orlando Draught, ori fie și cu aceia de calitatea domnului Monk. Însă cu toate că nu dorise să le devină șef și să fie numit în funcția de premier, acum, cînd o deținea, îl înfiora gîndul unei eventuale căderi, a cărei semnificație nu putea fi alta decît înfrîngerea. Se vede că spectrul acesta îi minase pe demnitarii din totdeauna să se agațe cu disperare de jilțurile în care tronau, și nu doar ambiția, voluptatea puterii și setea de bani. Fiindcă deși îl exaspera înlocuirea activității reale printr-una doar de fațadă, nu putea îndura nici ideea că ar apare în istorie în două ipostazieri detestabile — întîi ca un laș, care acceptase a deveni un prim-ministru de paie, și apoi ca înfrînt. Desigur istoriografii aveau să uite ce înfăptuise ca ministru al finanțelor,

consemnînd numai slăbiciunea guvernului care eşuase sub conducerea sa.

Unicul om cu care putea să discute nestingherit, cerîndu-i totodată poveţe, era ducele de St. Bungay, aflat printre oaspeţii de la Gatherum. Aşa că, într-o seară, înainte de-a se îmbrăca pentru masă, îl pofti în biroul său la o consfătuire în doi. Începutul fusese anevoios, pentru că-l încolţise timiditatea pînă şi în faţa acestui prieten de o viaţă. Însă după primele vorbe, îşi revenise. Bătrînul se arătase întotdeauna înţelegător şi chiar înţelept. Totuşi, de data aceasta se îndoia că putea să-l priceapă. Avînd o natură mai puţin simţitoare, nu va sesiza spinii ce-i sfîrtecau carnea.

— Mi s-a vorbit de o linie directoare în politică, începuse Ducele de Omnium.

— Cine ţi-a vorbit ?

— Sir Orlando Draught în mod special ; zise Ducele care nu uitase o secundă aroganţa cu care conservatorul îl oprise în parc şi îl sfătuise.

— Sir Orlando are tot dreptul să-şi spună părerea, observă celălalt, atîta doar că nu prea emite idei care merită să fie ascultate. Şi în ce ar consta linia directoare de care ţi-a pomenit ?

— Nu mi-a precizat. Or, dacă avea o idee, mi-ar fi împărtăşit-o, deduse Ducele de Omnium. Am impresia că nu urmăreşte ceva special, ci mi-a sugerat să născocesc un program care să impresioneze, cu scopul de a încînta Parlamentul.

— Asta nu ar strica, dacă ai urmări să-ţi atragi majoritatea în Cameră, remarcă sfetnicul. Însă părerea mea e să-l asculţi pe Sir Orlando şi să-ţi vezi mai departe de treabă.

— În felul acesta nu mai pot să continui, răbufni premierul. Mi-e peste putinţă să tolerez nemulţumirile unor demnitari, la fel cum probabil nici ei n-or să-mi tolereze tăcerea prea multă vreme. Încep să-mi dau seama că am greşit.

— Nu sînt de aceeaşi părere, îl contrazise octogenarul.

— Şi totuşi, omul care încearcă să ducă o povară ce-i întrece puterile, comite o gravă eroare.

— Singura slăbiciune reală constă într-o anumită sensibilitate nervoasă, de care va trebui să te lecuiești ca de o boală, îi spuse bătrînul. Privește-ți îndeletnicirea așa cum cizmarul și-o privește pe a lui. Fă-ți meseria pe cît mai bine posibil și lasă clienții să judece rezultatele. Cunoști vechiul adagiu latin : CAVEAT EMPTOR [1]. Nu omul trebuie să-și fixeze prețul pe care îl merită, ci semenii lui, dar mai pe urmă trebuie să afle la cît l-au cotat. Politica pe care urmează să o duci este aceea de a-ți menține guvernul la cîrmă printr-o majoritate puternică. Așa cum ne-a dovedit-o experiența, adoptarea noilor legiuiri nu este o cerință obiectivă, ci ne este impusă de nerăbdarea oamenilor. Însă o guvernare pe termen mai lung, liniștită și cu reforme cît mai puține, ar însemna o binefacere pentru țară. Și cînd te-am îndemnat să răspunzi la apelul Reginei, am chibzuit că nimeni nu e mai capabil ca dumneata să instaureze o asemenea cîrmuire tihnită.

Prin urmare Ducele de St. Bungay se mulțumea cu starea de *statu quo*. Aproape jumătate din matusalemica sa existență și-o petrecuse ca demnitar într-o mulțime de cabinete — ocupație ce-i mersese la inimă, dar a cărei perpetuare de-a lungul deceniilor îi imprimase și o anumită concepție, în sensul că, deși prefera să vadă la cîrmă formația liberală pe care-o slujea, se împăca foarte bine și cu falanga rivală. Nu aspira ca posteritatea să-l așeze alături de un Pitt sau de un Sumers, ci se declara împăcat dacă îl consemna drept un nobil folositor. Nu era orgolios și chiar detesta să surprindă la alții zvîrcolirile acestui morb. În schimb, se distingea printr-un devotament exemplar, iar îndelunga sa practică îl învățase sublima lecție a resemnării în fața înfrîngerii — o resemnare absolută, neîntinată de suferințe sau de rușine. O lecție pe care ar fi vrut să i-o împărtășească și Ducelui de Omnium, numai că, spre marele său nenoroc, amicul mai tînăr era jalnic de simțitor.

— Să mai rămîn la conducere încă o sesiune ? Ce zici ? îl auzi întrebîndu-l pe un ton plîngăreț.

---

[1] Cumpărătorul răspunde de marfa ce a luat-o.

— Bineînțeles, îl încuviință cu entuziasm. Și nu doar o sesiune. Eu am încrederea și nădejdea să apuci mai multe. Vom mai discuta despre toate acestea, dar acum va trebui să te las ca să mă îmbrac pentru masa de seară. Altminteri o să fiu în întîrziere și Ducesa o să-mi arunce o privire neiertătoare.

Ca și în vacanța anterioară, Ducele cutreiera parcul alături de lady Rosina de Courcy. Promenadele în doi deveniseră un fel de tradiție, care începuse să bată la ochi, și cum o parte din oaspeți trăiau în credința că unica grijă a unui cîrmuitor era aceea de a-și desăvîrși măiestria de a guverna, își închipuiau că nobila însoțitoare a premierului îi înlesnea această silință prin cine știe ce sfaturi miraculoase. În realitate, lady Rosina îl atrăsese pe Duce tocmai prin faptul că nu strecura niciodată o cît de vagă aluzie cu tentă politică. Ba se prea poate nici să nu fi știut că bărbatul ce-i acorda atîta cinstire se afla în fruntea guvernului țării. Preferata Ducelui de Omnium era o femeie în jurul a cincizeci de ani — deși arăta cu mult mai bătrînă — înaltă, slabă și stafidită, posomorîtă din fire și chiar certăreață. Cîndva fusese habotnică, dar odată cu trecerea timpului și cu treptata ei vlăguire, își pierduse fervoarea religioasă, nemaiavînd energia cerută de respectarea rigidă a dogmei. La o vîrstă timpurie, se trezise absolut singură pe pămînt, redusă la un venit de mizerie și înconjurată de foarte puțini amici. Se consolase însă cu numele ce-l purta. A descinde din familia de Courcy însemnase mai mult decît bogăție, prieteni, frați și surori.

A doua zi după dialogul cu bătrînul de St: Bungay, Alteța sa Ducele de Omnium își făcea obișnuita plimbare în compania aceleași lady Rosina. Ninsese din abundență, și cu toate că se curățase zăpada din parc, aleile principale, erau încă ude și lunecoase.

— Nu v-ați ferit să ieșiți pe o astfel de vreme ? o întrebă premierul.

— Pe mine nu mă sperie vremea, Alteță, îi răspunse pe tonul cel mai firesc. Port numai încălțări rezistente — așa m-am deprins — și tălpuite cu plută.

— Pluta e admirabilă, conveni el.

— Îi datorez sănătatea, fără exagerare, îi spuse entu-

ziasmată. Şi am un pantofar iscusit. Îl cheamă Sprout, şi locuieşte în Silverbridge. Aţi lucrat vreodată la el ?

— După cît mi se pare, nu.

— Atunci vă sfătuiesc să încercaţi. E nemaipomenit, vă rog să mă credeţi, şi are preţuri modeste. Pe cînd cei din Londra jupoaie clienţii. O pereche de ghete făcute de Sprout îmi ţin o iarnă întreagă, iar primăvara le pun alte pingele. Cred că nu v-aţi preocupat niciodată de încălţăminte ?

— Nu în mod special, recunoscu Ducele. Dar îmi place o gheată solidă, în care să nu pătrundă apa.

— Eu sînt nevoită să mă gîndesc şi la cost, zise ea şi, în acelaşi moment, dădu cu ochii de maiorul Pountney, care se plimba prin apropiere. La vederea amfitrionului şi a însoţitoarei sale, maiorul îşi conteni mersul, salutîndu-i cu o curtenie puţin cam exagerată. Nici pînă acum n-am aflat numele acestui gentleman, continuă lady Rosina.

— Pountney, o informă Ducele. Sau maiorul Pountney, după cît mi se pare.

— Ahaa, făcu cea de alături. Pountney este un nume frecvent întîlnit în Leicestershire. O fi şi dînsul de acolo ?

— Nu am idee de unde a venit şi nici încotro va pleca, mărturisi Ducele de Omnium. Şi însoţitoarea sa îl privi într-un chip curios. Se pare că este un pierde-vară, care pătrunde prin nu se ştie ce mijloace în casele oamenilor şi nu are nici o treabă.

— Nu a venit la invitaţia dumneavoastră ?, îl întrebă lady Rosina.

— Nu a mea, ci a Ducesei.

— Culmea ar fi ca ea să-şi imagineze că l-aţi poftit dumneavoastră...

— Exclus, zise Ducele, fiindcă e la curent cu tot ce se întîmplă. Iar după o scurtă pauză încercă să o scuze : Ştiţi, e silită să cheme oameni de toate categoriile...

— Ar fi şi greu să faci o selecţie cînd ai atîtea obligaţii, îl completă ea. Îmi pare tare rău, dar mîine îmi expiră invitaţia. Aşa că voi lăsa un loc liber...

— De ce să plecaţi, lady Rosina ?, încercă s-o reţină amfitrionul. Ori sînteţi aşteptată în altă parte ? Oricum, nouă ne face plăcere să mai rămîneţi.

— Recunosc că Ducesa mi-a arătat destulă mărinimie. Totuşi...

— Trebuie s-o înţelegeţi că, fiind aşa ocupată, nu are timp să vadă de fiecare oaspete în parte, aşa cum s-ar cuveni. Iar în ce mă priveşte, prezenţa dumneavoastră a constituit o reală plăcere.

— Sînteţi prea generos cu mine, întreceţi orice măsură. Dar mîine mi se împlineşte sorocul, şi deci voi pleca. Sînt foarte calculată din fire. Nu fac un pas pe care să nu-l chibzuiesc dinainte. Aşa că programul meu e fixat. Şi acum am să intru în casă. Am străbătut cele două mile obişnuite. Iar dacă aveţi nevoie de ghete solide, tălpuite cu plută, nu uitaţi să vă duceţi la pantofarul Sprout, în Silverbridge. Dar iată-l din nou pe maiorul Pountney. Oo, cerule ! Cred că de cel puţin patru ori a bătut poteca de cînd ne plimbăm pe aici.

După ce dispăru, Ducele îşi continuă promenada, cu gîndul la cea plecată şi poate la ghetele despre care-i vorbise cu atîta elan şi convingere, de parcă de ele atîrna întreaga ei fericire. Desigur nu o suspecta de prea multă inteligenţă ; nici nu o credea capabilă de o conversaţie interesantă, care să-l delecteze pe el ori pe alţii, cu toate că nu-l plictisea niciodată. Îi preţuia naturaleţea nedrămuită. Cînd îi explicase foloasele tălpilor de plută, nu se jenase să-l facă să înţeleagă cîtă însemnătate aveau pentru una ca ea. Şi apoi dintre toţi invitaţii la Gatherum, era singura care-i menaja rănile. Deşi fără s-o ştie. Trebuia s-o convingă pe Cora să-i prelungească vizita. Odată ce luă hotărîrea, se întoarse din drum, şi din nou se întîlni cu maiorul Pountney.

— E o după amiază teribil de friguroasă, îi zise trecîndu-i prin faţă, socotind că ar fi fost o lipsă de politeţe să taie calea unui invitat la castel fără să-i adreseze o vorbă.

— Într-adevăr, teribil de friguroasă, Alteţă, întări celălalt.

Ducele nu avusese intenţia să se oprească din mers, însă maiorul i se aşeză dinainte, în chip de obstacol. Nu ştia mai nimic despre Duce. Auzise doar că e foarte retras, de unde trăsese şi încheierea că era un timid. Aşa explicase şi ciudăţenia că nu-i adresase o dată cuvîntul. Dar asta nu

anula posibilitatea de a-l provoca el la vorbă. După o matură chibzuință, hotărîse să-l acosteze, drept care se tot foise prin preajmă, așteptînd momentul prielnic.

— E cam geruleț, dar în rest nu putem să ne plîngem, continuase aferat. Și nu-mi amintesc să fi petrecut undeva o vacanță așa de plăcută ca la castelul de aici.

Ducele își aplecă fruntea, în semn de salut, și dădu să pornească. Însă maiorul nu se clinti nici o palmă din loc.

— Superbă clădire ! exclamă cu admirație, însoțindu-și cuvintele cu o fluturare a mîinii.

— Este impunătoare, completă proprietarul de formă.

— O reședință măreață, cum poate nu mai există în cele trei regate ale noastre, urmă elogios. Am stat în cele mai somptuoase reședințe rurale din Anglia, dar nici una nu se compară cu Gatherum.

Amfitrionul încercă din nou să înainteze și din nou îndrăznețul maior îl împiedică.

— Apropo, Alteță, nu mi-ați putea acorda un minut ca să vă comunic ceva...

Rugămintea intrusului părea că-l speriase, după ocheada pe care i-o aruncă ; totuși, clătină capul, în sens de încuviințare, și porni pe alee, cu maiorul alături.

— Doresc foarte mult să-mi slujesc țara, anunță ceremonios.

— Păi credeam că ești în armată, îi ripostă Ducele.

— Și nici nu greșiți, Alteță. Timp de doi ani am fost în Canada, în regimentul comandat de sir Bartholomew Bone, și am apărat interesele patriei poate ca nimeni altul. Dar supremul meu ideal este de a susține armata.

— Din cîte spui, ai și făcut acest lucru, observă din nou Ducele.

— Într-adevăr, dar aș vrea s-o fac în calitate de parlamentar, se explică maiorul. Să știți că am o situație frumoasă din punct de vedere bănesc, încît am cu ce finanța o campanie electorală ca să-mi răstorn adversarul — în caz că ar exista. Însă greutatea cea mare este să capăt o circumscripție, și de-aș putea s-o obțin pe căi ocolite, cu atît mai comod.

Ducele îl măsură iarăși, deși fără să-l mai aprobe prin clătinarea capului, însă maiorul — lipsit de spirit de ob-

servație — nu sesiză amănuntul, ci vorbi mai departe, grăbindu-și în felul acesta dezastrul.

— Se știe că Silverbridge va rămîne curînd fără deputat, zise el. Iar dacă Alteța voastră nu și-a făcut alte planuri, și binevoiește să mă prefere ca viitor candidat, va descoperi în persoana mea un susținător cum nu există mai credincios și, totodată, un parlamentar care nu-și va irosi vremea în Cameră !

Ultima frază, menită să-i cîștige bunăvoința ascultătorului, fusese învățată pe dinafară și, ca atare, debitată cu repeziciune și cu o fornăială ciudată. La capătul ei tăcuse o secundă, trăgînd aer în piept și făcînd unele speculații. Cu siguranță Alteța sa avea să-l propună. Și bine făcuse că i-a cerut să-l ajute ! „Cine cere nu piere !" Înțeleaptă deviză își luase în viață. Iar de aveai și un strop de îndrăzneală, puteai obține ce vrei. Deși în ocazia de față nu-i trebuise doar îndrăzneala, ci un curaj de nebun.

— Dacă mi-ați îngădui să mă socotesc din momentul acesta candidatul Alteței voastre, aș fi cel mai fericit muritor, declară el în încheiere.

— Consider propunerea dumitale drept cea mai insolentă și deplasată din cîte mi-au fost adresate, îl auzi pe Duce. Și replica sa îl lăsă cu gura căscată. Bună seara, adăugă Alteța sa. După care se întoarse în loc și plecă.

Maiorul rămase încremenit locului, holbîndu-se după silueta care se depărta și asudînd din creștet pînă în tălpi, cu tot frigul de afară. O zbîrcise rău ! se gîndi năucit. Și, cîtăva vreme, se simți la pămînt. Într-un tîrziu izbuti totuși să se consoleze, spunîndu-și că, în definitiv, Ducele „nu putea să-l mănînce". Și reconfortat de această idee, se strecură în casă, unde urcă drept în camera sa.

Pentru Ducele de Omnium era o nimica toată să pună pe cineva la respect, după cum procedase cu musafirul necuviincios. Dar asta nu-l mulțumea pe deplin. Se înșelase amarnic maiorul închipuindu-și că amfitrionul trecuse liniștit și nepăsător peste incident. În realitate era extrem de ultragiat. Nerușinata pretenție pe care o auzise avea implicații multiple, și toate îl răniseră în egală măsură. Era dureros să constate că avea în casă un invitat pe care

fusese nevoit să-l insulte. Era dureros că acest musafir nu-l respectase de ajuns ca să evite insulta. Era dureros că fusese acostat de un necunoscut care își îngăduise a-i vorbi ca unui traficant de locuri în Parlament, dispus a-i vinde o circumscripție electorală, fără șovăieli și mustrări de conștiință, întocmai cum se întîmplase pe vremuri. Și mai dureros decît toate acestea era faptul că marile neajunsuri pe care le îndura se trăgeau de pe urma nesăbuitelor invitații ale Glencorei. Or dacă asta însemna a fi prim-ministru, în mod categoric nu va mai fi multă vreme ! Cutezase vreun rîvnitor la cariera politică să-l acosteze pe lordul Brock, pe lordul De Terrier, pe domnul Mildmay sau pe oricare ex-premier din cîți își putea aminti ? De bună seamă că nu. În așa chip se comportaseră acești demnitari, încît evitaseră inoportunările prin demnitatea lor personală. Dar oare pe răposatul Duce de Omnium ar fi îndrăznit să-l abordeze un anonim ? Desigur că nu, își răspunse actualul deținător al înaltului rang, nemulțumit de sine și adînc întristat de întîmplarea prin care trecuse. După un timp, ieși din camera sa, unde prefirase aceste gînduri întunecate, și porni în căutarea Glencorei. Încă nu se calmase. Ci tocmai contrariul. Cu fiecare minut ce trecuse, răzvrătirea lui se amplificase. Mai curînd renunța la cariera politică și ducea o viață de anahoret, într-un ungher izolat, decît să aibă de îndurat insolența unor indivizi de teapa maiorului Pountney. Pe Ducesă o găsi în compania bunei sale prietene Marie, pentru care și el nutrea o stimă deosebită. De cînd o știa înfruntaseră laolaltă situații dintre cele mai delicate, în care femeia se dovedise la înălțime. Iar în ultimii ani se apropiase într-atît de familie, încît n-o mai considera o străină, și prezența ei îl reconforta de cele mai multe ori. Totuși, în împrejurarea de față, ținea să fie doar cu Glencora. Orice martor îl stingherea. Inclusiv doamna Finn.

— Poate vă deranjez, rosti la intrarea în iatacul soției cu o voce gravă, ca de înmormîntare.

— Ba deloc, îi ripostă lady Glencora care, din întîmplare, era foarte bine dispusă. Vreau să-mi dai chiar acum

consimțămîntul pentru candidatul de Silverbridge. Nu te jena de Marie. E la curent cu toată povestea, îl anunță aferată.

Și Ducele rămase trăsnit. Cum adică, viitoarea candidatură se discuta fără pic de reținere ? Era permisă asemenea indiscreție ?

— Tocmai primisem o scrisoare de la domnul Lopez, urmase Ducesa.

Iar soțul își puse o nouă întrebare : „Era corect să corespondeze pe această temă cu cineva atît de puțin cunoscut ca domnul Lopez ?"

— Pot să-i transmit că o să aibă întregul tău sprijin cînd va suna ceasul ?

— Nici vorbă de așa ceva ! i-o reteză el privind-o cu atîta mînie, încît o sperie chiar pe lady Glencora. Vroiam să vorbesc cu tine... dar între patru ochi.

— Vă cer o mie de scuze, spuse Marie, pregătindu-se de plecare.

— Stai pe loc, Marie, o reținu Ducesa. Îl văd că e pus pe gîlceavă.

— O rog pe doamna Finn, cu tot respectul și considerația pe care i le nutresc, să ne lase un moment singuri, i se adresă Ducele. Și întrucît îi cunosc imensa-i mărinimie, nădăjduiesc să nu-mi ia în nume de rău această dorință care... Dar aici se opri, copleșit de emoție și, luîndu-i mîna prietenei, o sărută ceremonios.

Gestul și cuvintele sale imprimară momentului o deosebită solemnitate, pe care Marie Finn n-o putea ignora ca să facă pe voia Ducesei. Dealtfel și lady Glencora părea că amuțise, iar în tăcerea ce se lăsase, doamna Finn se făcu nevăzută.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce te-a apucat, Plantagenet ? izbucni ea de cum rămaseră în doi.

— Cine este maiorul Pountney ?

— Auzi întrebare ! Cine este maiorul Pountney ? ! De unde Dumnezeu vrei să știu ? Este maiorul Pountney. Un om invitat pretutindeni.

— Să nu-l mai chemi niciodată în casă la mine. Dar nu asta era cu adevărat important...

— Nimic din ce-l privește pe Pountney nu poate fi important. Ai primit vreo știre că se sfîrșește pămîntul ? Fiindcă nu văd ce altceva te-ar fi adus în starea de acum.

— În primul rînd, Glencora, îți cer să nu mai îmi pomenești niciodată de circumscripția Silverbridge, îi zise el pe un ton de poruncă. Nu am de gînd să mă explic deocamdată, însă am hotărît să nu mai aud o singură vorbă despre alegerea viitorului candidat. Și de cum se va elibera locul — dacă se va elibera pînă în cele din urmă — voi anunța neamestecul meu și localnicilor din Silverbridge.

— De ce să renunți dintr-odată la privilegiile tale ? îl luă Ducesa la rost. Ar însemna o dovadă de slăbiciune.

— Amestecul oricărui nobil în alegerea unui deputat este un act neconstituțional, îi ripostă el.

— Nu mai spune !, făcu Ducesa. Uiți că în circumscripția Braxon sînt numiți deputații de către marchizul Crumber și că, în pofida Reformei [1], la fel se întîmplă și în circumscripțiile Bamford și Cobblesborough, ca să nu mai vorbesc despre lordul Lumley, care învîrtește un întreg comitat, plus vreo două, trei circumscripții ! Ce-mi vii cu prostiile astea, Plantagenet ? Orice fel de mișcare poate fi constituțională sau neconstituțională, în funcție de optica pe care vrei s-o adopți ! afirmă ea, dovedind o cercetare temeinică a chestiunii.

— Mă rog, ți-o fi venind cu prostii, cum spuneai adineaori, însă reține că aceste prostii exprimă o dorință expresă de a mea, pe care nu-ți îngădui să mi-o nesocotești. Și mai am o pretenție. S-ar putea să-ți răpesc o plăcere, și regret acest lucru, dar cîtă vreme voi duce pe umeri răspunderea care mi-a fost impusă, nu mai pofțești pe nimeni în casă.

— Plantagenet !, exclamă siderată.

— Înțeleg că nu poți goni musafirii de acum, dar odată ce le expiră invitațiile, îi lași să plece, fără să mai aduci pe alții în loc.

---

[1] Reforma sistemului electoral în Anglia (1831—1832).

— Dar am trimis de mult invitațiile, și au fost acceptate, protestă ea. Oi fi bolnav, dragul meu. Te supără vreo durere ?

— Mă supără ce se petrece în jur, îi ripostă sec. Ne-am înțeles, așadar. Nu mai poftești pe nimeni de aci înainte, conchise pe același ton de comandă. Dar în aceeași secundă îi veni în minte rugămintea pe care intenționase să i-o facă ceva mai devreme. Fiindcă tot mai avem musafiri deocamdată, vorbi el din nou, mi-ar face plăcere s-o mai reții pe lady Rosina de Courcy.

Ducesa îl fixă cu pupile mărite, convinsă mai mult ca oricînd de o îmbolnăvire suspectă.

— Am eșuat în misiunea pe care am primit-o, iar tot ce se întîmplă mă dezonorează, adăugă el. Și ca să nu-i mai acorde Glencorei răgazul de a-i răspunde, ieși degrabă pe ușă, întorcîndu-se în camera sa.

Dar tot nu se liniștise. Obrăznicia maiorului trebuia pedepsită. Detesta tărăboiul și orice fel de ciocnire. Totuși, delincventul de acum nu putea fi iertat. Așa că îi pregăti următorul mesaj :

„Ducele de Omnium dorește ca maiorul Pountney să părăsească incinta castelului Gatherum în cel mai scurt timp. Dacă maiorul Pountney își amînă plecarea cu o noapte, va primi cina și gustarea de dimineață în cameră. Din porunca Ducelui de Omnium i s-a pregătit o trăsură, care îl va transporta pînă în Silverbridge, la cererea sa.

Castelul Gatherum, 18 decembrie —"

Biletul îi parveni expulzatului prin lacheul amfitrionului, care, din instrucțiunile privitoare la servirea meselor în odaie și la pregătirea trăsurii, deduse cele întîmplate. Ceva mai tîrziu, în vreme ce Ducele se îmbrăca pentru cină, i se înmînă un răvaș din partea maiorului, pe care nu se mai osteni să-l citească, aruncîndu-l în foc. Iar peste vreo oră sau două, în aceeași seară, surghiunitul poposi la hanul „Palliser Arms", din Silverbridge.

CAPITOLUL XXVIII

NECAZURILE DUCESEI

Alungarea unui oaspete dintr-o casă nu poate rămîne o taină, indiferent de persoanele implicate şi, cu atît mai puţin, cînd amfitrionul se întîmplă a fi şeful unui guvern, iar cel expulzat, un edec al saloanelor, ca maiorul Pountney. Prin urmare, întîmplarea ivită la Gatherum s-a răzleţit cu mare iuţeală, generînd sumedenii de comentarii, deşi nu datorită Alteţei sale Ducele de Omnium — care n-o discutase decît cu soţia — ci graţie personalului de serviciu, cum o demonstrează şi acest dialog :

— Am auzit de la Pritchard că l-ai făcut de două parale pe nenorocitul acela, şi l-ai gonit din castel, se adresase lady Glencora soţului ei.

— Aşa e. L-am dat afară, îi confirmase acesta.

— Nici nu merita să-ţi faci sînge rău pentru unul ca el...

— Nu merita, de acord. Însă nu concepeam să mai stăm la aceeaşi masă după ofensa pe care mi-o adusese.

— Cu ce te-a jignit, Plantagenet ? Ţi-a zis ceva despre Silverbridge, nu ? îl iscodise Ducesa.

Dar întrebarea rămase fără răspuns. Hotărîrea Ducelui era neclintită în privinţa circumscripţiei menţionate, şi evitase o nouă discuţie pe această temă. Dealtfel, la numai două zile după exilarea maiorului, se şi aflase în Silverbridge că Ducele nu va mai sugera candidatul prin agentul electoral cum se întîmplase odinioară. Gazeta locală şi ziarul londonez „Evening Pulpit" publicaseră cîte o notiţă, în sensul că Alteţa sa Ducele de Omnium refuzase să influenţeze alegerea noului deputat, respectînd, prin neamestecul său, nu numai litera legii, dar şi spiritul ei. Despre maiorul Pountney nu se pomenise în organele presei. Şi totuşi, la cluburile din Londra i se dibuise păţania, iar căpitanul Gunner — mai informat ca oricine — abia aştepta să i-o dea peste nas. Prilejul i se ivi la cîteva zile după Crăciun, cînd se întîlniră amîndoi pe treptele clubului militar „The Active Service", un stabiliment nou,

care, după aprecierile ofiţerilor, „le torpilase" pe toate cîte le avea armata britanică.

— Noroc, Pount !, îl salută căpitanul. Din ce mi-a ajuns la urechi, ţi-ai mîncat cinstea cu ultima vizită la Ducesă.

— Şi, mă rog, ce ţi-a ajuns la urechi ? încercă celălalt să-l sondeze.

— Că ai întins-o de la castel înainte de vreme, i-o servi căpitanul.

— Asta-i un adevăr, conveni Pountney, socotind că unele realităţi era nevoit să le recunoască, pe cînd altele, nesprijinite de mărturii, putea să le nege cu străşnicie. E drept că am plecat mai de timpuriu, reluă el flegmatic. Însă pariez pe cinci lire că altceva nu mai ştii.

— Doar că Ducele te-a poftit să-ţi iei tălpăşiţa, completă Gunner rînjind.

— Să zicem că mi-a scurtat vizita, căută celălalt s-o mai dreagă. Dar există ocazii în viaţă cînd omul mai calcă în strachini, adăugă el dibaci, vrînd să spună, vezi Doamne, că amfitrionul se făcuse vinovat de această lipsă de tact.

— Mă rog, nu cunosc motivul neînţelegerii, fiindcă n-am fost de faţă, continuă Gunner, dar mă cam tem că i-ai încurcat planul gazdei în legătură cu Silverbridge. Glencora era o femeie de zahăr — înţelegătoare şi plină de îndurare. Dar de cînd şi-a luat-o în cap cu politica, să te ferească cerul să-i tulburi aranjamentele.

Şi graţie fanteziei sale — pentru care maiorul îi rămase profund recunoscător — îşi făcu loc ideea că fusese alungat de lady Glencora deoarece avusese îndrăzneala de a-l înfrunta în alegeri pe Ferdinand Lopez. Versiunea căpitanului Gunner era insinuantă, misterioasă şi eficace. Insinuantă, fiindcă lăsa de înţeles că Ducesa are un favorit, pe care Pountney îl pizmuise pentru protecţia ducală şi candidatura în Silverbridge ; enigmatică, pentru că implica o femeie, aşa că unele adevăruri se cereau ocolite ; şi eficace, pentru că îl scutea pe maior de blamarea pe care i-ar fi atras-o un incident ca cel de la Gatherum. Natural că Ducelui de Omnium nu avea cum să-i ceară cont pentru modul cum îl tratase ori să-i aplice vreo sancţiune. Doar povestea lui Gunner avu darul să-l consoleze şi, cu timpul, să-i procure chiar satisfacţii, încît o repeta cu

mîndrie, îmbogățită cu aluzii misterioase și cu savoarea cancanierului de profesie — o calitate în care, bineînțeles, excela.

Dar în vreme ce el scăpa de necaz, lady Glencora era așa de supărată, încît se văzu silită să recurgă la sfaturile prietenilor. Apelase întîi la Marie Finn, apoi la soțul acesteia și la Barrington Erle, iar în cele din urmă, la Ducele de St, Bungay, deși nu voise să-l abordeze, știindu-l cît de apropiat era de Plantagenet. Însă dilema în care se afla, nu-i permitea ocolișuri sau ezitări. Sub apăsarea ei, uitase de alungarea lui Pountney de la castel și se împăcase chiar cu renunțarea la circumscripția Silverbridge. E drept că expulzarea maiorului n-o întristase, considerînd-o îndreptățită, dar nu și absolut necesară, după cum observase față de Barrington Erle. Pe cînd ratarea alegerii lui Lopez o mîhnise, fiindcă ar fi fost un deliciu să aranjeze din umbră desemnarea unui membru în Parlament. Deocamdată nu-i anunțase amicului penibila veste ; intenționa s-o facă ceva mai tîrziu, și printr-o scrisoare cît mai simțită, în care să-i ceară scuze pentru abdicarea ce-i fusese impusă. Adevărat că înfrîngerea ei putea să-l avantajeze pe Duce, dacă publicitatea stîrnită în jurul atitudinii sale neutre era folosită ca lumea. Și doar gîndul eventualelor beneficii politice o mai consola — dacă în impasul de acum mai putea exista consolare ! Plantagenet îi repetase porunca de a pune capăt primirilor. Voia să ducă o viață austeră — de factură republicană — cît era prim-ministru." Am încercat să fim ospitalieri, și am cules numai deziluzii. Așa că renunță la practicile de pînă acum", îi spusese pe un ton drastic. Natural că atîrna doar de ea să-i respecte dorința ori să n-o ia în seamă. Și, în genere, nu făcea o distincție netă între cele două alternative, alegînd-o mai totdeauna pe cea care-i convenea. Își cunoștea bine soțul și putea să-i prevadă reacțiile față de comportarea adoptată. De asemeni, știa în ce chip să-i vorbească pentru a-l cîștiga. Însă la ultima lor discuție, nu recursese la diplomație. Cînd îi ceruse cu asprime să „renunțe la practicile de pînă acum" — prin care desigur înțelesese nu doar petrecerile, ci toate silințele pe care le depusese pentru a-l menține în funcția de premier — nu încercase să-l contrazică ori să-l înduplece prin obișnuitele pledoarii.

Deşi s-ar fi cuvenit, pentru că nu avusese dreptate. Ospeţele de la Londra şi invitaţiile la Gatherum nu se soldaseră cu decepţii. Oare o singură gafă, ca cea făcută de un filfizon care se pripăşise printre persoane de marcă, avea puterea să anuleze toate foloasele cîştigate ? Şi chiar dacă nu le-ar fi dobîndit, puteau să închidă uşile dintr-o dată, retrăgîndu-se într-o carapace ? Abia atunci ar fi dat de înţeles că ospitalitatea lor fusese zadarnică, şi recunoaşterea acestei zădărnicii ar fi atras după sine capitularea. S-ar fi zis că Ducesa pierduse iremediabil partida ! Doar se ştia pentru ce răsfăţase lumea, arătîndu-se de o culanţă vrednică de avuţiile pe care le avea. Toate străduaniile urmăriseră cimentarea şi perpetuarea coaliţiei condusă de Duce. În dorinţa de a-l susţine, se purtase de parcă ea însăşi era în fruntea guvernului, oferind banchete, dineuri, recepţii, pe măsura înaltului titlu de prim-ministru. De cînd existau premieri nu se primise într-un stil aşa grandios ori cu atîta succes. Şi nu avusese nici o decepţie — după cum pretinsese Plantagenet. Ca acum, dintr-o enervare de a lui, să renunţe la tot ? !

— Sistează treptat invitaţiile, o sfătuise Marie Finn. Găzduieşte musafirii pe care-i aştepţi la castel, iar la reîntoarcerea în Londra, revino la modul de viaţă pe care-l aveai cu ani de zile în urmă.

Însă povaţa prietenei nu putea satisface ambiţia cea nouă a Ducesei. Prea se nutrise cu speranţe cutezătoare, ca să „revină" la viaţa pe care o dusese altă dată. Şi prea migălise la tot soiul de planuri, prin care să-şi dobîndească o faimă strălucitoare ca soţie de prim-ministru, ca să renunţe dintr-o dată la ele. Probabil că, fără a-şi da seama, se considera mai degrabă ea premier, decît Ducele. Şi, oricum, îşi dorea să fie consemnată în memorii, obţinînd şi o firidă confortabilă în istorie. Aşa că nu putea să se întoarcă la existenţa de odinioară.

— Cred că în clipa de faţă, Ducele este cam irascibil, îi declarase Barrington Erle cînd îi ceruse sfatul. Dar odată ajuns la Londra, o să-şi revină, şi va uita hotărîrea de aici.

Bine ar fi fost să se întîmple aşa, se gîndise lady Glencora. Însă Plantagenet nu era omul să uite ceva şi, în deosebi, o decizie pe care o luase.

— Aș vrea să i se spună cît de mult îi apreciază colegii activitatea de pînă acum, îi sugerase lui Barrington Erle. Și nu numai ce a făcut în sfera politicii, cît, mai ales, în direcția întregirii echipei de guvernare. Doar am reușit să apropiem oamenii, nu-i așa ? îl întrebase avidă pe aliat.

— În genere, da, admise acesta. Dar mai există pericolul dezbinării. Sir Orlando și sir Timothy Beeswax nu fac decît s-o sădească. Vă dați seama că nu țin cu noi.

— Și crezi că vor ține mai mult dacă Plantagenet se izolează ca o termită ?, îi ripostase iritată.

Vechiul amic încercă s-o calmeze, făgăduind că, în virtutea apropierii statornicită între el și Ducele de Omnium, va încerca să-l provoace la o discuție în care să-i aducă la cunoștință că liberalii din coaliție erau mai mult decît mulțumiți de modul cum cîrmuia.

— Ce părere ai ? Am compromis soarta guvernului ?, îl tatonă pe Phineas Finn.

— După mine, Ducele nu poate fi acuzat de așa ceva, îi răspunse acesta, și nici dumneavoastră, adăugă mai pe urmă, fiindcă prin Marie ajunsese și el s-o iubească. Dar oricît de bine ar merge treaba, nu vom deține puterea la infinit.

— Știi foarte bine cîte silințe mi-am dat, continuă lady Glencora, convinsă că prin mijlocirea soției lui, interlocutorul aflase tot ce făcuse. Dar observîndu-l că șovăie, adăugă aproape imediat : Dumneata ai să-mi spui adevărul. N-o să mă lauzi cînd mă vezi la strîmtoare.

— În zilele noastre a dispărut așa-zisa influență a saloanelor care, pe vremuri, avea mare valoare, se pronunță Phineas. Bătrînul lord Brock a folosit-o intens, deși mai puțin decît dumneavoastră. Însă din epoca lui pînă astăzi, oamenii și-au schimbat optica.

— Oamenii nu se schimbă niciciînd, îl contrazise plină de amărăciune.

Fiindcă părerea lui n-o ajuta la nimic. Îi mai rămînea doar un sprijin : bătrînul de St. Bungay, de care-și legase întreaga nădejde. Atîta doar că nu-l avea la îndemînă. Pînă la convorbirea cu Phineas, majoritatea oaspeților plecaseră, și, de teama Ducelui, nu mai poftise pe alții, primindu-i numai pe cei chemați dinainte, după cum stabiliseră. Așa că așteptă pînă se epuizară și aceștia, iar cînd

castelul rămase aproape gol — spre uluirea administratorului Locock, a bucătarului Millepois și a menajerei Pritchard — îi ceru voie soțului să-l reinvite pe Ducele de St. Bungay.

— Tare aș vrea să-l mai văd, și cred că ar veni pentru două, trei zile, îi spusese cu un aer spășit.

Ducele îi zîmbise cu îngăduință și acceptase pe loc, dar nu fiindcă musafirul propus era confidentul și sfetnicul său, ci pentru că realmente se bucura să-i facă o plăcere, după severa poruncă ce i-o dăduse. Atît de mult îl costase asprimea ce-o arătase, încît, de-i cerea să-l recheme chiar pe maiorul Pountney, tot i-ar fi dat acordul și ar fi surîs.

Așa că bătrînul reapăru la castel și, de cum îl văzu, Ducesa îi destăinui necazul ce-o măcina.

— Pentru el am făcut totul și pentru gloria lui, îi mărturisi ea. M-am gîndit că în felul acesta oamenii or să vadă cît e de bun și mărinimos. Bineînțeles că s-au cheltuit o mulțime de bani, dar ne-am putut permite acest lucru fără să păgubim copiii. Și apoi era nevoie ca membrii guvernului de coaliție să se cunoască mai bine. Spre ghinionul meu, însă, a survenit un mic incident, care l-a supărat pe Plantagenet. Un musafir anonim — un fluture de salon care ocupă spațiile goale și se conversează cu fetele — a intrat în vorbă cu el și a fost insolent. Iar Plantagenet, care este așa de sensibil, s-a dat peste cap, în loc să-l fi făcut harcea-parcea pe individ, cum ați fi procedat dumneavoastră. Se vede că-l deranjase și atîtea prezențe necunoscute în jur... încît a venit la mine și mi-a declarat că-mi interzice să mai primesc musafiri cîtă vreme va fi prim-ministru. Asta i-a fost porunca, fără pic de exagerare, și mi-a cerut să i-o respect întru totul. De aceea, și cînd am vrut să poftesc un prieten așa de vechi și îndrăgit ca Alteța voastră, a trebuit să-i cer voie...

— Nu cred să fi avut ceva împotriva venirii mele, spuse moșneagul rîzînd.

— Se înțelege că nu, confirmă lady Glencora. Chiar a fost teribil de încîntat la gîndul să vă revadă. Dar mi-am dat seama că aștepta să-i cer voie. Or, dacă interdicția continuă, să știți că mă va ucide. După ce m-am dat în spectacol, invitînd atîta potop de lume, cînd voi bate în

retragere, nu mai pot să apar nicăieri. Şi pentru el va fi o ruşine ! Vă rog să mă credeţi ! Oare n-aţi avea bunătatea să-i atrageţi atenţia ? Nimeni altul nu ar putea să-l prevină afară de dumneavoastră. Explicaţi-i că nu am făcut nimic necinstit. Nici un fel de aranjamente. Ci doar m-am silit să-i atrag pe oameni şi să-i răsfăţ, ca la rîndul lor să-l simpatizeze şi să-i arate bunăvoinţă. Oare am greşit prin încercările mele ? Sau nu trebuia să mă amestec în calitatea mea de soţie ?

Bătrînul o mîngîie pe creştet, ca pe o fetiţă, un gest care-i merse la inimă mai mult decît toate sfaturile primite pînă atunci.

— Deocamdată nu am să-i pomenesc despre ce am vorbit, zise el, dar la deschiderea Parlamentului, cînd vom fi împreună, îi voi spune că, după umila-mi părere, este nepotrivit să sistaţi dintr-o dată primirile. Nu uita, însă, că ai un soţ cu totul deosebit, completă surîzînd. De o cinste cum n-o vei găsi la alţii mai radicală şi mai directă, şi care nu tolerează nici măcar umbra unui fapt incorect. Preţuieşte-i această însuşire şi nu-i pretinde toate calităţile de pe lume, pentru că nici un om nu le poate întruni. E drept că în unele împrejurări este realist şi destoinic, iar dacă în altele se dezice, pesemne că vina o poartă tocmai excesul de probitate.

La sfîrşitul micii consfătuiri, Ducesa îl sărută pe moşneag, făgăduind că nu va ieşi niciodată din poveţele sale. Ceea ce nu era imposibil, căci întîmplările din ultimele două, trei săptămîni, o cuminţiseră foarte mult.

CAPITOLUL XXIX

CEI DOI CANDIDAŢI LA CIRCUMSCRIPŢIA SILVERBRIDGE

La întoarcerea din voiajul de nuntă, Lopez găsi o scrisoare din partea Ducesei, la noua adresă, din cartierul Belgravia. Era cea dintîi veste pe care o primise aici şi,

ţinînd seama de la cine venea, îi acordă cuvenita atenţie.

— În plicul acesta se află soarta mea, îi zise soţiei sale fluturîndu-l în aer.

Se înţelege că între timp îi vorbise despre norocul ce-i răsărise în cale, arătîndu-se hotărît să nu-l scape sub nici o formă din mînă, iar Emily îl aprobase din toată inima şi le purta gratitudine Ducelui şi Ducesei, care voiau să aranjeze între ei intrarea lui Ferdinand în Parlament.

— Poate nu mă credeai atît de fricos, încît să nu am curajul să deschid acest plic, rosti el ţinîndu-l în mînă.

— Şi totuşi, va trebui să-l deschizi.

— Dacă nu vei avea bunătatea s-o faci tu pentru mine, îi spuse, întinzîndu-i epistola. La urma urmelor, pentru ce n-ai afla că am şi momente de slăbiciune ? ! Iată, cînd mă pridideşte emoţia, devin ca un prunc.

— Ba eu nu te cred slab, îl combătu Emily pe un ton de alintare. Cînd ai ceva de făcut, nu eziţi, ci purcezi hotărît la treabă. Însă de astă dată îţi fac pe voie, încuviinţă ea, deschizîndu-i plicul cu o seriozitate exagerată şi comică, după care aşteptă în tăcere citirea scrisorii pe care o extrase.

— Din cît îmi dau seama, alegerea mea a dat naştere la o ceartă, vorbi el la sfîrşitul lecturii.

— Cum adică ?, îl întrebă soţia încurcată. Ce fel de ceartă ?

— Se pare că prea iubita Ducesă nu s-a prea înţeles cu mai puţin iubitul ei soţ în privinţa mea.

— Ţi-a scris chiar în termenii aceştia ?

— Ei, nu mi-o spune pe şleau, fiindcă e prea discretă. Dar am citit printre rînduri.

— Vei fi sau nu ales deputat ? Asta mă interesează pe mine, nicidecum gîlceava iluştrilor tăi prieteni.

— Te înţeleg, scumpa mea. Numai că aranjamentele de genul acesta nu se fac la comandă. Şi, din cîte se pare, va trebui să mă lupt pentru locul din Parlament. Dar mai bine citeşte şi tu scrisoarea.

Acelaşi lucru îl va face şi cititorul în secundele următoare, însă înaintea lecturii, se cuvine a fi prevenit de prefacerile survenite în gîndirea Ducesei de la confruntarea cu soţul ei şi pînă la data cînd redactase mesajul.

Oricît o duruse interdicţia Ducelui, ştia că nu avea cum s-o încalce şi, deci, nu putea să-l sprijine pe Lopez după cum ar fi vrut. Totuşi, pe moment, nu socotise oportun să-l indispună cu această veste. Domnul Grey nu-şi prezentase încă demisia, iar favoritul ei se afla în călătorie de nuntă, astfel că, luna ianuarie, se scursese pe nesimţite, cu prea puţine evenimente la Gatherum, abia spre sfîrşitul ei limpezindu-se şi situaţia circumscripţiei Silverbridge, care avea să-şi piardă reprezentantul în Parlament şi să aleagă un altul. Noutatea nu alterase decizia Ducelui de a nu influenţa cu nimic desemnarea viitorului deputat, chiar cu riscul de a se trezi cu un adversar al echipei de coaliţie. Dar în vreme ce el rămăsese pe aceeaşi poziţie, lady Glencora îşi revenise din şocul produs de poruncile sale şi începuse să cocheteze cu gîndul de a se ocupa iarăşi de Silverbridge. Dacă nu mai putea hotărî intrarea unui membru în Parlament — după cum visase într-un timp — pentru ce n-ar avea măcar o iniţiativă ? Doar nu însemna că nesocoteşte dorinţa lui Plantagenet dacă Lopez candida, totuşi, în Silverbridge, erijîndu-se ca prietenul ei ? Deci în această idee îi aşternuse următoarele rînduri :

„Gatherum, 18 ianuarie —

„Iubite domnule Lopez,

Din cîte ţin minte, cam pe acum prevedeai reîntoarcerea în ţară, şi de aceea ţin să-ţi dau unele veşti cu privire la Silverbridge. De la plecarea dumitale, s-a schimbat faţa lucrurilor, şi mă tem că nu într-un sens care te avantajează.

Am aflat că domnul Grey va demisiona la sfîrşitul lui martie, iar în luna aprilie, vor avea loc alegerile. În ce ne priveşte, nu favorizăm nici o candidatură. Odinioară aveam invariabil un preferat, care, uneori, trebuia să se războiască pentru a birui, pe cînd alteori nu mişca nici un deget, alegerea sa reducîndu-se la o simplă formalitate. Dar aceste vremi fericite au apus. Ca tot ce a fost bun, am impresia. Cu toate astea, nu văd pentru ce nu ai candida ca oricare altul. Ai posibilitatea să începi bătălia de timpuriu, întrucît doar acum s-a aflat de neamestecul protectorului de la Gatherum. Însă între timp a transpirat

ştirea că de ar fi fost să susţinem pe cineva, dumneata erai favoritul. Ceea ce te poate ajuta.

E inutil să adaug că nu doresc să fiu menţionată în aranjamentul acesta.

Cu sinceritate,
Glencora Omnium."

„P. S.

Sprugeon — proprietarul prăvăliei de fierărie — va fi negreşit bucuros să te propună ca viitor deputat".

— Nu prea înţeleg mare lucru, declară Emily la sfîrşitul lecturii.

— Nici nu e de mirare, mustăci portughezul. O naivă ca tine nu are cum să priceapă un mesaj ca acesta. Totuşi ţi-e limpede că nu ai voie s-o pomeneşti pe Ducesă.

— Bineînţeles.

— Sărmana de ea ! Face tot ce îi stă în putere să mă ajute ! Sînt sigur că a şi trimis un trepăduş de la Gatherum să discute cu Sprugeon. E clar că Ducele nu vrea să aibă nici un amestec în Silverbridge, în timp ce Ducesa nu concepe să-i alunece printre degete.

— Şi tu ce ai să faci ?, îl chestionă Emily. Vrei să-ţi încerci norocul ?

— Dacă intru în joc, va trebui să-mi trimit acolo un emisar, care să vorbească în ascuns cu fierarul. Şi cu cît va ajunge mai repede, cu atît o să fie mai bine. Oare tatăl tău ce va zice de perspectiva alegerii mele ?

— Papà e un conservator inveterat.

— Dar nu i-ar place ca ginerele să fie membru în Parlament ?

— Ştiu şi eu ? ! se codi Emily. Nu prea cred că-l încîntă ideea. De cînd îl ţin minte, îi zeflemiseşte pe cei care vor să devină parlamentari. Însă dacă tu ţii cu tot dinadinsul să ajungi deputat...

— Nu ţin cu tot dinadinsul să cheltui o groază de bani, îi tăie vorba oarecum agasat. Cînd mi s-a propus Silverbridge, nu mi se cerea aproape nici o investiţie. Alegerea mea ar fi fost o „simplă formalitate", cum spune Ducesa. Dar acum va trebui să mă lupt.

— Dacă te costă prea mult, n-ai decît să renunţi, sugeră Emily.

— Cine nu riscă, nu cîştigă, îi ripostă el. Şi apoi nu crezi că tatăl tău ar fi dispus să mă sprijine ? În definitiv dobîndesc un titlu care ne va onora pe amîndoi. Ce zici ?

În loc de răspuns, Emily scutură din cap în sens negativ. Era penibil să-i mai repete părerea domnului Wharton despre aspiranţii la titlul de parlamentari şi, în special, despre ridiculizarea acelora care, deşi lipsiţi de mijloace, îşi întorceau punga pe dos, numai din vanitatea de a tipări pe cartea de vizită cele două iniţiale „M. P."

— Ai vrea să-l întrebi dacă e dispus să mă finanţeze ? stărui Lopez.

— Dacă ţii neapărat, o voi face, îi replică ea docilă.

Probabil că instruirea lui începea să dea roade. Doar din primele zile ale căsătoriei îi repeta fără istov că prima lor datorie era aceea de a-i smulge cît mai mulţi bani bătrînului avocat. Iar Emily învăţase lecţia, cu toate că-i displăcuse. Dar se vede că nu într-atît, ca să-l dispreţuiască pe Ferdinand. Sau era prematur să-l gîndească de rău, fiind încă prea captivată şi prea îndrăgostită de el. Nu soţul o dezgustase, ci viaţa care se dovedea a fi aspră şi presărată cu surprize deloc agreabile. Bunăoară, dacă tatăl ei avea obligaţia să-i asigure o dotă, pentru ce nu i-o înmînase fără să i-o mai ceară ? Ori dacă nu era dispus să i-o dea, nu se cuvenea să-i facă pe voie ? Această ultimă întrebare o urmărea tot mai stăruitor, fiindcă, de la o vreme, i se părea că bătrînul părinte era privit ca o sursă de beneficii pe care ea trebuia s-o pună în valoare. Iar Ferdinand nu ostenea explicîndu-i în ce fel să purceadă la exploatare. De la primirea celor trei mii de lire — care îl bucuraseră dincolo de orice închipuire — o şcolise întruna, spunîndu-i cît de multe parale mai avea să le dea domnul Wharton.

— Poate ar fi mai cuminte să-i vorbesc eu bătrînului, cumpăni el. Numai aşa voi putea să-mi dau seama dacă se preocupă de soarta noastră ori te consideră o străină, fiindcă l-ai părăsit şi m-ai luat pe mine.

— Cum îţi imaginezi că papă m-ar socoti o străină ?, rosti Emily uluită.

— Vom vedea, bombăni Lopez.

Şi nu peste mult îl puse la încercare pe magistrat — un experiment care nu-i inspiră nici o temere, deşi, la primirea scrisorii din partea Ducesei păruse înfricoşat s-o citească. Testarea intenţiilor paterne avu loc chiar în ziua revenirii la Londra, cînd domnul Wharton îi pofti să cineze în reşedinţa din Manchester Square, arătîndu-se încîntat să-şi revadă odrasla. Pradă bucuriei ce-l copleşise, îşi întîmpină şi ginerele cu bunăvoinţă, în vreme ce Emily, fericită de primirea făcută, uită de necazurile ce-o frămîntau. La masă nu se înfăţişă şi cel de al patrulea membru al familiei — adică Everett — iar cînd Emily întrebase de el, tatăl îi spusese rîzînd că „netotul vagabonda, ca de-obicei".

— V-aţi certat, cumva ? îl iscodise îngrijorată.

— Nici vorbă, o liniştise bătrînul.

Şi din nou îl făcuse „netot" pe fecior. După cină, Emily se retrase, lăsîndu-şi, ca întotdeauna, părintele să soarbă paharul de porto cu savoarea şi încetineala pe care le moştenise din moşi strămoşi. Iar cum Lopez hotărîse să-l asalteze cu prima ocazie, îl atacă de cum rămaseră singuri.

— Vreau să vă anunţ, sir, că am fost invitat să-mi depun candidatura în Silverbridge, începu el zîmbindu-i cît mai afabil.

— Şi dumneata ! exclamă avocatul cu o ironie deloc jignitoare, ci mai degrabă prietenoasă.

— Da, sir, continuă ginerele. Mai devreme sau mai tîrziu fiecare ne dăm obolul.

— Eu nu mi l-am dat, îi replică celălalt.

— Pe tărîm politic nu, sir, dar prin profesia dumneavoastră, da, îl contrazise Lopez cu diplomaţie. Nu uitaţi de priceperea şi înţelepciunea pe care le-aţi dovedit în cariera dumneavoastră de o viaţă. Or, în ocupaţia mea, un loc în Parlament m-ar ajuta foarte mult, punîndu-mi la îndemînă mijloace pe care nu le-aş avea niciodată.

— Se poate, conveni magistratul. Eu sînt ignorant în materie.

— În plus, este o mare onoare să porţi acest titlu.

— Depinde cum îl obţii, în ce scopuri îl foloseşti şi, mai ales, dacă eşti apt să-l porţi.

— În privinţa modalităţii prin care-l voi dobîndi, vă asigur că e cinstită, îi răspunse Lopez. De asemeni nădăj-

duiesc să-l pot folosi în chip merituos. Iar în ce privește aptitudinea de a-l deține, o vor atesta alții, cînd va veni timpul. Deocamdată mă preocupă lupta pe care va trebui, probabil, s-o port, ca să învinș în alegeri.

— Te înțeleg, glăsui magistratul. Și e natural să te aștepți la o bătălie, că doar n-o să-ți pice din ceruri ditamai locul în Parlament.

— Și totuși, cu mine cam așa s-a întîmplat, surîse Lopez, după care îi relată socrului, aproape în detaliu, propunerea ce i se făcuse în legătură cu Silverbridge, omițînd numele Ducesei și lăsînd de înțeles că Ducele de Omnium era adevăratul său protector. Dacă voi avea de înfruntat un rival serios, mă veți ajuta, sir ? îl întrebă la sfîrșitul istorisirii.

— În ce fel ?, tresări avocatul. Nu mă pot obliga să-ți fac propagandă electorală.

— Nu la așa ceva m-am gîndit, sir, fiindcă nu concep să vă supun la eforturi.

— Nu cunosc pe nimeni în Silverbridge, se justifică din nou socrul. Nu știu nimic despre această așezare, afară de faptul că are un reprezentant în forumul țării.

— Cînd v-am cerut sprijinul, se explică ginerele, m-am referit la bani.

— Adică să finanțez campania electorală ?, întrebă domnul Wharton. Nu ; așa ceva nu accept. Și pentru care motive aș face-o ?

— Pentru Emily și pentru binele ei.

— Emily nu se alege cu nici un profit. Și nici dumneata. Ca să nu mai vorbesc de mine ! Calitatea de parlamentar e un lux pe care și-l poate îngădui numai cineva cu avere.

— Un lux ? ! se arătă Lopez derutat.

— Da, un lux, întări bătrînul, exact ca un echipaj cu patru sireapi de rasă sau un iaht. Oamenii aspiră la titlul de parlamentar fiindcă prin el pătrund în societatea mondenă, își creează o poziție și devin influenți.

— Scopul meu e să slujesc națiunea, preciză ginerele.

— Parcă spuneai adineaori că te ajută în profesie, îi aminti avocatul. Dar, mă rog, te privește. Faci cum crezi de cuviință, deși, dacă mi-ai cere povața, te-aș sfătui să te lași păgubaș. În orice caz, la bani să nu te aștepți de

la mine. Pe același motiv am discuții și cu netotul de Everett, care-mi cere bani ca să candideze în alegeri.

— Sper că nu în Silverbridge ?, sări Lopez alarmat.

— Sincer să fiu, nu am idee. Și ca să nu-l ponegresc pe nedrept, se cuvine să recunosc că este mai rezonabil ca dumneata, deoarece mi-a cerut numai făgăduința să-l finanțez în viitoarele alegeri din Anglia. Ceea ce am refuzat, deși, în multe privințe — pe care n-are rost să le înșirui — Everett este mai potrivit pentru cariera parlamentară decît dumneata. Or, dacă pe el l-am refuzat categoric, e normal să fac același lucru și acum. Nimic pe lume nu m-ar putea constrînge să cheltui un singur șiling ca să ajungi deputat. Și dacă nu mai bei porto, să ne întoarcem la Emily.

Ripostele socrului fuseseră dure și greu de îndurat pentru ginere. Totuși Lopez trecuse peste mojiciile sale — destule la număr și usturătoare — socotind că nu avea nici un interes să provoace un conflict. Dar oare cîte bădărănii îi mai rezerva moșul ? Că trebuia să i le suporte, știa foarte bine, și accepta acest sacrificiu cîtă vreme sconta o răsplată finală. Altminteri, ar fi întors foaia și l-ar fi făcut să înghită ofensele ce i le aruncase. Apelul pe care-l lansase nu avusese nici un ecou ; ba îi fusese respins cu atîta tărie, încît chibzui că nu folosea la nimic să-l mai reînnoiască. Așa că îl scoase de pe tapet, cu aerul cel mai docil.

— Mă voi interesa cît o să coste campania, și dacă văd că este costisitoare, mă las păgubaș. Dar parcă prea mi-ați judecat cu asprime motivele care mă îndemnau la această candidatură...

— Nu am făcut decît să repet ce ai spus dumneata, replică magistratul.

— Mi-am cîntărit bine intențiile și le consider întru totul justificate.

— Nu pot să fie justificate dacă nu ai parale, îl contrazise bătrînul. Totul atîrnă de bani. Dacă ești cu dare de mînă și ai poftă să devii deputat, nimeni nu te împiedică. Și acum haide să mergem la Emily, îl urni el din loc.

A doua zi, Lopez se întîlni cu junele Wharton, care, spre deosebire de socru, îi arătă multă afecțiune.

— Nu face nimic pentru mine, se plînse Everett referindu-se la bătrîn. Nu ar mișca nici un deget. Iar după

ciondăneala de acum, încep să cred că nici n-o să-mi mai vorbească.

— Vezi de treabă ; astea-s copilării, îl liniști cumnatul.

— De tine nu mă ascund, așa că pot să-ți spun cum a fost, continuă Everett. În ianuarie am pierdut ceva gologani la whist. Se juca pe sume măricele la club și m-am antrenat vrînd-nevrînd. Natural că am fost nevoit să-l anunț pe babac de paguba suferită. Îmi dă așa de puține parale, că din orice fleac rămîn lefter, și trebuie să apelez la el întocmai ca un școlar.

— Pierduseși mult ?

— Aș ! se strîmbă Everett. Pentru punga babaculuí valora cît doi șilingi jumate la tine. Oricum, i-am cerut o sută cincizeci de lire.

— Și te-a refuzat !, anticipă Lopez.

— Nuu, da de unde ! Dacă m-aș fi îndatorat înzecit, tot plătea împrumutul. Dar m-a ocărît în fel și chip, m-a făcut cartofor și altele... și altele...

— Eu nu m-aș fi sinchisit de spusele lui.

— Dar nu sînt cartofor !, protestă tînărul. Se întîmplă oricui să mai piardă la cărți, și de are un venit onorabil, acoperă datoria fără să se resimtă.

— Eu crezusem că v-ați certat pe tema intrării tale în Parlament.

— Aș !, exclamă din nou Everett. De cînd îl știu, pentru bani face tărăboi. Mi-a zis printre altele că mă îndrept cu ochii deschiși spre rîpă, la care mi-a sărit țandăra de nu m-am văzut. Mă face de două parale cînd pot să pun rămășag că el a tocat la cărți într-o lună, cît mine în doi ani.

Cumnatul se oferi să mijlocească o eventuală împăcare, dar Everett socoti că intervenția lui „ar fi amplificat mascarada".

— Lasă-l în pace, îi zise, referindu-se la bătrîn. Cînd l-o apuca dorul de mine, o să mă caute singur.

Potrivit planului pe care și-l înjghebase, Lopez trimise un emisar ca să ia legătură cu fierarul Sprugeon, din Silverbridge. Numai că la început, intermediarul nu prea scoase nimic de la negustor, care s-ar fi zis că nu auzise de apropiatele alegeri, nu-l interesa numele viitorului candidat și nici soarta ținutului în care trăia. Abia după cîteva

ceasuri petrecute la hanul „Palliser Arms", şi după mai multe pahare cu rachiu îndoit cu apă, începu să-şi dezlege limba şi să recunoască, pe ocolite, cum că alegerea domnului Lopez nu ar displace unor persoane suspuse, care aveau un castel la o depărtare de vreo sută de mile. Înaintea plecării din Londra, Lopez îl strunise pe mesager, precizîndu-i că misiunea încredinţată se reducea numai la explorarea terenului şi la culegerea unor informaţii din care să poată deduce dacă avea sau nu şanse de reuşită. Deoarece, aşa cum îi explicase, nu intenţiona să se avînte în joc dacă nu ştia cu precizie că-l aşteaptă izbînda, şi nici nu voia ca sondajul făcut să devină notoriu. Deci îi ceruse absolută discreţie. Dar fie că emisarul era înzestrat cu o fire întreprinzătoare sau că treaba în sine îl captivase, fapt e că, pînă în cele din urmă, depăşise limitele prestabilite. Cînd Sprugeon îşi regăsi glasul, începînd să-i facă anumite confesiuni, se duse împreună cu el la pantofarul Sprout — care tălpuia încălţămintea cu plută — şi aranjară între ei ca Ferdinand Lopez să se prezinte în alegeri în chip de candidat al „castelului".

— Ducele n-o să se amestece, îl asigurase Sprugeon pe mesager, şi nici agenţii electorali n-or să acţioneze pe faţă, însă oamenii Ducelui ne vor cunoaşte intenţiile.

Domnul Sprout îl informă pe mediator despre existenţa unui al doilea candidat, al cărui nume i-l şopti la ureche. Revenit în metropolă, emisarul îi furniză o sumă de date clientului. Înainte de toate, îl încredinţă că trebuia să-şi depună candidatura, pentru că circumscripţia îl aştepta. Domnii Sprugeon şi Sprout făgăduiseră să-l propună şi să-l susţină, în numele „castelului", iar Sprugeon păruse convins că influenţa „castelului" va domina în alegeri. Numele Ducelui nu fusese rostit în discuţiile purtate, şi rareori se auzise chiar cel al Ducesei, întrucît, de la declaraţia de neutralitate a Ducelui, nu se mai zicea dorinţa Ducelui de Omnium, ci a „castelului", care era la fel de hotărîtoare ca pe vremea răposatului Duce. Oricine aspira să ajungă reprezentantul tîrgului Silverbridge, nu avea sorţi de izbîndă dacă nu era susţinut de „castel". Dar după spusele mesagerului, declaraţia Alteţei sale avusese consecinţe nefaste, inaugurînd competiţia şi cheltuielile, fără de care nimeni nu putea să purceadă la drum. Se vede,

însă, că Alteța sa nu avusese altă alternativă, fiindcă, deși ducii rămîneau duci și influențau în continuare alegerile, totuși erau constrînși să-și modifice tactica. Iar proclamația Ducelui de Omnium îi fusese cu siguranță impusă de faptul că era prim-ministru. Cu toate acestea, domnul Lopez nu avea motive să-i poarte ranchiună, adăugase trimisul, deoarece, și în situația creată, se va face tot ce ședea în puterea „castelului", așa că, fără nici o îndoială, va fi ales deputat. Dar, din păcate, nu și fără unele investiții. Întrebat de Lopez cam la cît se vor ridica cheltuielile, emisarul se văzu în imposibilitatea de a pronunța o sumă exactă. Afacerea putea să îl coste șase sute de lire, opt sute sau, în cel mai rău caz, o mie. La cifra din urmă, Lopez clipise nervos, însă nu renunță la candidatură.

Într-un tîrziu, mediatorul îi spuse și numele rivalului, și tot la ureche, cum îi fusese șoptit, Iar acesta nu era altul decît Arthur Fletcher ! Bineînțeles că Lopez tresări auzindu-l, dar la cîteva clipe își reveni din neplăcuta surpriză și-l chestionă pe împuternicit asupra legăturilor pe care le deținea adversarul atît în Sliverbridge cît și în împrejurimi. Din cîte aflase, familia Fletcher era în strînse relații cu nobilii de Courcy care, după declarația Ducelui, îl invitaseră pe tînărul avocat Arthur Fletcher să candideze din partea conservatorilor. Acesta acceptase propunerea și tipărise o proclamație cuprinzînd programul și concepțiile sale politice.

„Nu-i nimic", se gîndise Lopez. „L-am mai înfrînt o dată și cred că voi izbuti și a doua oară !"

CAPITOLUL XXX

„DA, O MINCIUNĂ SFRUNTATĂ !"

— Va să zică așa, pînă la urmă tot l-ai iscodit pe Mills Happerton, îi impută Lopez asociatului său Sexty Parker. Nu m-ai crezut cînd ți-am spus că am bani în păstrarea lui ! Ce javră îmi ești !

— Ai dreptate, ce mai ! schelălăi Sexty. Poți să mă faci cum îți vine la gură...

— Îți spun doar că gestul tău este josnic. Nu te-am prevenit că-mi creezi atmosferă urîtă ducîndu-te să-l întrebi ? Cum e posibil să fim parteneri în negustorie dacă nu există încredere între noi ? Chiar să fi ajuns din vina mea la ananghie, mă credeai așa ticălos ca să-ți spun că am bani cînd, de fapt, nu-i aveam ?

Sexty arăta ca o javră bătută și tot așa se simțea în timp ce asociatul său îl făcea de două parale. Nu-i purta pică pentru modul cum îi vorbea, ci se căznea să se scuze pentru greșeala comisă.

— Mă pierdusem cu firea și eram la pămînt, altfel nu făceam eu așa o gugumănie, se justifică el. Ba, să ți-o spun pe a dreaptă, nu mai știam încotro s-o apuc.

— De ce nu te-ai dus la dulapul cu sticlele de rachiu ? îi sugeră portughezul.

— Păi să știi că abțiguisem mai înainte o dușcă, cu toate că, al naibii să fiu dacă am eu obiceiu să trag la măsea. Trudesc mai abitir ca oricare. Pentru bucata de pîine ce-o duc nevestii și plozilor, nu știu dacă se canonește v'un suflet de om ca mine. Și cînd mai vezi ce se-ntîmplă în dreapta și-n stînga, te apucă la inimă. Ia gîndește cam cum îmi cade cînd aflu de falimentu' unuia care, pînă mai ieri, îl vedeam cu zece ceasornice încins peste pîntec... ori cînd auz că un pricăjit care, în vara trecută, avea o tarabă nenorocită în Hornsey, își cumpără o căsoaie tocmai în Picadilly ?

— Dacă vrei să te alegi cu o învățătură, reflectează la oamenii aceștia și vezi prin ce se deosebeau, îl probozi portughezul. Unul a dovedit mult curaj, pe cînd celălalt, a fost un fricos.

Legănîndu-se pe picioarele dinapoi ale scaunului, Parker se scărpină în creștetul capului, recunoscînd în tăcere adevărul rostit de cutezătorul prieten.

— Ai scos ceva de la Wharton ?, îl întrebă după o pauză.

— Nu i-am spus un cuvînt despre bani, afară de cheltuiala impusă de campania electorală... despre care ți-am povestit.

— Şi n-o să pună şi el un umăr la alegerile astea ?

— Nu e de acord cu ideea candidaturii. Însă pînă la urmă sînt sigur că o să ajungem la o înţelegere.

— L-ai cîntărit bine ? Ţi-ai dat seama ce zace în el ?

— Bineînţeles. Dar nu am de gînd să-i forţez mîna. Mă descurc eu şi într-altfel. E un cocliţ bătrîn şi n-o să ia gologanii cu el cînd va fi să pornească pe drumul cel fără întoarcere.

— Mai are un fecior, nu-i aşa ? îi aminti Parker.

— Exact, încuviinţă partenerul. Numai că are destule parale pentru ambii copii. Iar de-o fi să-l scoată pe vreunul din testament, te asigur că nu pe soţia mea o s-o păgubească. Precum ştii, bătrînilor nu le place să se despartă de bani, şi socrul meu nu face excepţie de la regula generală. Dacă nu ar fi aşa strîns la pungă, n-aş mai călca eu prin City.

— Eşti convins că are destui bişţari ?

— Pe puţin o pătrime de milion.

— Vai de mine !, se cruci Parker. Şi cum i-o fi strîns, măiculiţă ?

— Perseverînd, sir. Ăsta-i secretul. Agoniseşti cîte un şiling pe zi, care-şi măreşte întruna valoarea, şi ia vezi cît realizezi într-o jumătate de secol. Numai că Wharton a pus la ciorapi două, trei mii de şilingi, de pe urma proceselor apărate, şi nu o lună sau două, ci vreo treizeci de ani, iar în tot acest timp, a crescut valoarea depunerilor. Aşa se face avere, drăguţule.

— Pentru unii ca noi, este un mijloc anevoios, observă Sexty, fiindcă durează prea mult...

— Metoda e demodată, dar şi cea mai sigură. Într-adevăr, este înceată, cum observai adineaori. Şi mai are un neajuns — acela că nu-ţi dă putinţa să te bucuri de bani în vreme ce-i strîngi. De aceea e preferabil să ai lîngă tine pe cineva care s-a trudit să-i adune. În felul acesta ai certitudinea că-i vei obţine pe toţi într-o zi. Că doar n-or prinde aripi să zboare.

— Numai că e al naibii de greu să-i smulgi din ghearele unui hodorog care i-a îndrăgit şi vrea să-i ţină la ciorap.

— N-are decît ! Să-i păstreze acolo cît o trăi, fiindcă la moarte, n-o să-i ducă în groapă cu el.

— Şi dacă-i lasă spitalelor, ce te faci frăţioare ? Că se-ntîmplă şi bazaconii dintr-astea...

— Măi Sexty, băiatule, constat că ţi-ai făurit o concepţie despre viaţă absolut lăudabilă !, îl zeflemisi portughezul. Adevărat, îi poate lăsa şi spitalelor. Dar ţi-ai pus întrebarea pentru ce ar face una ca asta ?

— Pesemne de frică să nu-i ajungă sufletu printre diavoli, îşi dădu celălalt cu părerea.

— Da de unde ! îl contrazise asociatul. Nu cred în aşa ceva. Şi nici el. Un om care a judecat orice lucru, care n-a aruncat cu banii care i-a cîştigat din zvîrcolirile cele mai disperate ale semenilor şi care vrea să-i păstreze pînă la ultima răsuflare, nu se amăgeşte că-şi va salva sufletul dacă-i donează spitalelor în secunda cînd nu-i mai poate păstra. Cugetul său s-a eliberat de mult din păienjenişul acestor idei. Dacă ar face donaţie, ar însemna că-şi oferă o ultimă satisfacţie, aceea de a-şi scuipa neamurile înainte să închidă ochii. Este suprema plăcere pentru un bătrîn să le tragă rudelor clapa, după ce le-a văzut cu ce greutate îl suportă şi cum jinduiesc să-i moştenească averea. Îi aprob pe cei ce procedează astfel şi cred că le-aş urma pilda.

— Eu aş face-o cu gîndul să pătrund mai uşor în rai, zise Parker.

— Prostii !, îl ironiză celălalt. Oamenii jefuiesc şi înşeală chiar pe patul morţii, turuind disperaţi tot felul de rugăciuni ! Iar bătrînul Wharton nu-şi va lăsa bănişorii spitalelor dacă cei din imediata apropiere vor şti să-i cîştige bunăvoinţa.

— Şi tu ai să te arăţi îngăduitor ?, îl iscodi Sexty.

— Natural, răspunse Lopez. N-am să mă cert niciodată cu el şi n-o să-l fac bădăran şi hapsîn, pentru că nu-mi împlineşte dorinţele. Are peste şaptezeci de ani, şi n-o să ducă banii cu el.

Dialogul produse o impresie puternică asupra lui Parker, confirmîndu-i odată în plus, înţelepciunea de aur a partenerului. Tulburat de teoriile auzite, uită de ucigătoarele temeri ce-l torturau la răstimpuri şi acceptă anumite aranjamente fiscale, prin care asociatul îşi netezea situaţia pecuniară (pentru cel puţin patru luni. La reîntoarcerea mesagerului din explorarea întreprinsă în Sil-

verbridge, Lopez aflase că alegerea o să-l coste o mie de lire. Delegatul îi înşirase mai multe sume, însă, din precauţie, se oprise la cea mai mare şi, tot din prudenţă, mai adăugase la ea încă cincizeci la sută. Deci toată distracţia se ridica la o mie cinci sute de lire ! Era conştient că greşeşte prezentîndu-şi candidatura, dar căuta să se încredinţeze că nu putea să mai dea înapoi. Avusese marele ghinion ca Ducele să apară cu declaraţia imediat după oferta făcută de lady Glencora ! Aşa că fusese aproape silit să trimită un emisar care să tatoneze terenul, iar acesta îşi depăşise atribuţiile, angajîndu-l în faţa localnicilor. Deci, în climatul creat, nu mai avea cum să bată în retragere. E posibil ca tenacitatea lui să fi fost stimulată şi de ideea prieteniei cu Ducesa de Omnium, deoarece, în februarie, cînd revenise în metropolă, îi lăsase cartea de vizită la reşedinţa Carlton Terrace, ca la distanţă de numai o zi să se trezească cu o invitaţie din partea nobilei protectoare, adresată doamnei Lopez.

De la întoarcerea în ţară, se ducea zilnic în City, plecînd de acasă pe la unsprezece înainte de prînz, şi reapărînd abia la masa de seară, răstimp în care Emily rămînea singură. La început, fusese îngrozită şi nu ştiuse ce să facă cu atîtea ceasuri de libertate. Compania mătuşii nu-i mai făcea nici un fel de plăcere, după josniciile relatate de Ferdinand, în urma cărora nici el n-o mai respecta.

— Îţi aminteşti de broşa cu safire purtată în ultima vreme ? Ei bine, reprezenta o parte din preţul pe care a trebuit să-l plătesc spre a-mi da voie să comunic cu tine, îi declarase într-una din zilele petrecute în Florenţa, pe cînd admirau frumuseţile urbei, ţinînd-o de mijloc şi istorisindu-i peripeţiile prin care trecuse.

Tertipul de care uzase i se păruse blamabil, dar se vede că nu îndeajuns ca să-şi dispreţuiască soţul. În schimb doamna Roby o dezgustase pe veci. Aşa că, deşi se vedeau la răstimpuri — fie în noua ei locuinţă sau în reşedinţa din Manchester Square —, întîlnirile lor erau pur formale, şi necăutate de Emily. Ce o durea cu adevărat era că mulţi din amicii domnului Wharton — şi totodată ai rudelor din Herefordshire — o tratau cu multă răceală, acuzînd-o că îşi decepţionase familia şi nenorocise un tînăr cu atîtea virtuţi precum Arthur Fletcher. Poate

indiferența lor n-ar fi jenat-o așa mult, dacă înaintea căsătoriei s-ar fi înconjurat de prietene. Dar în afară de Mary Wharton, nu cultivase nici un atașament, iar iubita ei verișoară o părăsise fără un cuvînt de regret, refuzînd să vină la nuntă ca domnișoară de onoare. Și astfel, se trezise complet izolată, neștiind cum să alunge singurătatea ce-o copleșea. Unica ei distracție — dacă putea s-o denumească astfel — o constituiau vizitele în Manchester Square. Odată cinase și domnul Wharton la ei, împreună cu Thomas Roby, de la Ministerul Marinei, cu familia Mills Happerton, cu sir Timothy Beeswax — pe care Lopez îl cunoscuse la Gatherum — și cu lordul Mongrober. Cu această ocazie, Lopez se silise din răsputeri să creeze o atmosferă intimă și agreabilă, dar socrul, care fusese la multe ospețe în viață, îi sesizase efortul. Cu puterea sa de percepție, întrevăzuse dincolo de aparențe teribila caznă a ginerelui de a atrage la masa lui personaje atît de ilustre. În sinea lui nici Lopez nu fusese încîntat de dineu, dar avînd în vedere că se afla la prima experiență de genul acesta, și cum nu se descuraja prea ușor, își spusese că poate în curînd va oferi festinuri mai izbutite. Dacă ajungea deputat și reușea să-și creeze o platformă, personalitățile vor da buzna la mesele lui.

Dar între timp Emily ducea o viață ștearsă și monotonă. Deși trăia într-o casă luxoasă și avea o trăsură elegantă, în care s-ar fi putut plimba după voie, simțea apăsarea singurătății și era deseori vizitată de gîndul că măritișul o rupsese de ființele apropiate. Îl alunga însă cînd amenința s-o subjuge, periclitîndu-i loialitatea față de Ferdinand. În definitiv nu se așteptase la această ruptură ? Și nu se cununase cu el tocmai fiindcă-l iubea mai presus ca pe ceilalți ? Principalul refugiu îl găsea în lectură. De la întoarcerea în Italia — unde studiase cu sîrg limba autohtonă — încerca să-l descifreze pe Dante, citindu-l în original. O altă ocupație de căpătîi era lucrul de mînă. Însă cititul și broderia n-o mulțumeau, și începuse să jinduiască după fericirea unui copil care să-i umple viața.

Natural că se interesa îndeaproape de perspectiva alegerilor din Silverbridge. Deocamdată nu se putea întreprinde nimic, întrucît domnul Grey nu-și prezentase de-

misia. Totuşi stagnarea n-o împiedica să discute zilnic cu Ferdinand despre ce avea să fie.

— Cu cine crezi că va trebui să mă războiesc ?, îi anunţă el într-o dimineaţă. Un vechi prieten de-al tău, completă zîmbitor. Era clar la cine se referise, şi Emily se aprinse la faţă. Ar fi putut să-şi vadă de treabă, continuă Lopez dezgustat.

— Oare ştia că vei candida şi tu ? îl întrebă cu voce scăzută.

— Cum de nu ! Şi tocmai de aceea a intrat în joc. Vrea să-mi plătească o poliţă. Dar nu-i nimic ! O dată l-am învins, fată dragă, şi-l voi învinge din nou !

Îi plăcea să-i spună „fată dragă" şi s-o considere aliat în tot ce făcea. Însă o deranjase aluzia la fostul ei pretendent. De bună seamă îi vorbise de dragostea lui. Doar avea datoria să-i povestească trecutul. Însă odată ce i-l aflase, nu mai avea nici un sens să-l reediteze. Poate se socotise dator să-i anunţe disputa cu Arthur, de care tot ar fi auzit la începutul campaniei propriu-zise. Dar o supărase lauda lui cu fosta şi viitoarea înfrîngere a rivalului, prin care întinase sublima ei dragoste, alăturînd-o meschinei dispute electorale. Se vede că nu pricepea — şi nici n-avea cum — că deşi desconsiderase dorinţa familiei şi a rudelor şi nu se căsătorise cu Arthur, pe motiv că nu îl iubea, îl socotea, totuşi, un prieten apropiat şi vedea în el un exemplar ideal în felul de a fi — un adevărat gentilom, incapabil să mintă, mai generos decît toţi generoşii, şi mai nobil ca orice nobil. Cînd familia Wharton o renegase, Arthur se purtase duios. Ca dovadă, mesajul trimis înaintea nunţii, pe care-l scoase din sertăraşul unde-l ţinea şi-l reciti : „Am fost şi rămîn al tău !", îi scrisese. Iar la întîlnirea lor de adio, de pe marginea rîului Wye, îi spusese : „Vei avea totdeauna în mine un suflet care te va iubi mai presus de orice". Primejdioase cuvinte pentru sufletul unei tinere ! Şi totuşi, de cîte ori şi le reamintise, îşi zicea cu convingere că pe ea n-o puneau în pericol, fiindcă ea se simţea stăpînă pe inimă. Pe Ferdinand îl iubea, pe cînd de Arthur nu fusese niciodată îndrăgostită. Cu toate acestea, cînd soţul ei o asigurase că avea să-l învingă din nou, îi răsăriseră în minte tocmai primejdioasele vorbe rostite de Arthur la despărţire.

Nu credea — sau n-ar fi crezut — că se avîntase în alegeri numai ca să-l înfrunte pe Ferdinand. De cum îl auzise că-l are ca oponent, fusese convinsă că Arthur nu urmărise acest lucru și nici nu-l știuse din timp. Dar Ferdinand părea de neînduplecat, căutînd să-i imprime punctul său de vedere. „Vîltoarea politică îi schimbă, probabil, pe oameni", își spuse dezorientată. Doar așa putea să-și explice cramponarea lui Ferdinand de ideea că fostul iubit se lansase în lupta electorală cu scopul de a șicana pe acela care-i răpise iubita. „Se prezintă... că să-mi plătească o poliță", îi declarase soțul. Și cu toate că-i displăcea să nutrească păreri diferite, nu putea să și-l imagineze pe Arthur capabil de o asemenea răzbunare.

Cam la o lună de la statornicirea în locuința din Belgravia primi o scrisoare al cărui expeditor îl recunoscu de îndată ce-și aruncă ochii la plic. Era scrisul lui Arthur. În primul moment chibzui că nu se cădea s-o desfacă în lipsa lui Ferdinand. Dar ezitarea nu însemna neîncredere în Arthur și chiar în ea însăși ? Pentru ce se temea de o depeșă trimisă de un bărbat, indiferent ce nume ar purta ? Și la gîndul acesta, desfăcu plicul și citi cu imensă plăcere rîndurile transcrise mai jos :

„Stimată doamnă Lopez,

Consider absolut necesară explicația de față pentru a evita o regretabilă neînțelegere cu privire la candidatura mea și a soțului dumneavoastră în circumscripția Silverbridge. Vom apărea în alegeri ca oponenți. Dar vreau să știți că, la data cînd am luat hotărîrea să mă prezint, nu auzisem de numele său. Personal, sînt legat de Silverbridge prin fire durabile și multiple, iar odată ce s-a aflat de viitoarele alegeri pentru desemnarea unui nou deputat, am fost invitat de prieteni să candidez. O eventuală retragere m-ar înjosi în fața partidului meu și, de fapt, nici n-ar avea un temei rezonabil. Însă, firește, nu m-aș fi prezentat de la bun început, dacă știam de candidatura domnului Lopez. Se cuvine să-i comunicați acest lucru și totodată să-i spuneți că sper într-o întrecere amicală, bazată pe simpatie și bunăvoință din ambele părți.

Cu sinceritate,
Arthur Fletcher".

Emily era încîntată de cele citite, deşi lăcrimase în timpul lecturii. Intuise motivul ce-l îndemnase pe Arthur să scrie, şi o tulburase. Bineînţeles că nu spunea decît adevărul. De asta putea să jure. Ce bucuroasă ar fi fost să devină prietenul soţului ei ! De s-ar termina odată cu alegerile, ca să-l vadă pe Ferdinand liniştindu-se ! Natural că dorea să iasă victorios. Şi putea foarte bine să lupte fără animozităţi personale.

Scrisoarea era întocmai ca Arthur — sinceră, mărinimoasă, plină de noblețe spirituală ! Şi se grăbi să i-o arate lui Ferdinand de cum se întoarse acasă.

— Eram sigură că nu a ştiut de candidatura ta, îi spuse în timpul lecturii.

— Ba a ştiut la fel ca şi mine, o contrazise încruntîndu-se aprig. Şi consider o nerușinare fără de margini faptul că s-a apucat să corespondeze cu tine.

— Vai, Ferdinand ! exclamă ea înmărmurită.

— Tu nu percepi anumite lucruri, pe cînd mie nu-mi scapă, continuă furibund. Acest domn merită biciuit pe motiv că ţi-a scris, şi dacă-mi iese în cale, am să-l cravașez, te asigur.

— Vai de mine ! Pentru numele lui Dumnezeu ! bîigui înfricoşată.

— După ce i-ai refuzat dragostea şi cererile în căsătorie, încearcă să-ţi scrie fără asentimentul soţului tău ?

— Mi-a scris cu gîndul să vezi şi tu. Doar o spune limpede în cuprins.

— Pfui ! făcu el îngreţoşat. Asta e numai o tactică. Şi încă una de laş. În realitate, sconta să nu-mi spui o vorbă, iar odată ce-i răspundeai fără să mă previi, te avea la mînă.

— Vai, Ferdinand, ce năstrușnicii pot să-ţi treacă prin minte !

— Eşti încă un copil, draga mea, aşa că lasă-mă să te învăţ cum să judeci o treabă ca asta. Să-ţi impun atitudinea pe care trebuie s-o adopţi. Îţi repet că a ştiut de candidatura mea şi justificarea pe care ţi-o îndrugă este o falsificare ; o minciună ! Da, o minciună sfruntată ! repetă el, văzînd-o pe Emily tresărind la auzul injuriei, fără să bănuiască, însă, şi pentru ce. De unde putea să-şi închipuie că acuzarea rostită era de netolerat pentru ea ? De cînd

sînt pe lume, n-am auzit o atare nerușinare ! își continuă ocara Lopez. Îți imaginezi că pretendenții respinși încep să le scrie iubitelor imediat cum s-au măritat ?

— Împrejurarea în care a făcut-o nu reprezintă o justificare ? întrebă ea scîncind.

— Dimpotrivă ! Împrejurarea de față îi agravează considerabil inițiativa. Dubla ta calitate — de femeie măritată și de soție a oponentului său în alegeri — îi interzicea orice fel de comunicare !, tună cît îl ținea gura.

Și, cuprinsă de spaimă, Emily murmură :

— Nu sînt vinovată de ce s-a întîmplat.

— Nu, nu ești vinovată, admise tot mînios. Dar se cuvine să recunoști imensa lui vină.

— Și ce să fac ?, îngăimă ea.

— Deocamdată să-mi dai scrisoarea, fiindcă tot n-ai putința să-i dai o ripostă.

— Și tu ai să-i ceri socoteală ?

— Ba bine că nu. Doar nu ți-oi închipui că n-am să-l trag la răspundere cînd te-a insultat ? Cum voi proceda ? Încă nu pot să-ți spun, și e mai cuminte nici să nu știi. Dar de mine nu scapă. Nu am avut niciodată prea multă considerație pentru sclifosiții din Herefordshire, care se cred în fruntea elitei. Însă de aci înainte, nu mai dau o parà pe ei.

După aceste cuvinte tăcu, și Emily se retrase tiptil, mergînd să se îmbrace pentru masa de seară. Era îngrozită de ce auzise și de grosolănia arătată de Ferdinand. Niciodată nu fusese atît de brutal. Doar nu putea fi gelos pe motiv că fostul ei pretendent îi scrisese cele cîteva rînduri pe care i le arătase ? ! Și ce oribil vorbise de Arthur ! Se cutremurase ascultîndu-i părerile, cu toate că în sinea ei știa că nu corespundeau adevărului. Îl acuzase că minte ! Dar cine putea să creadă în temeinicia învinuirii ? Și apoi scandalul ce-l declanșase pentru o scrisoare atît de cinstită și nevinovată ! Era absurd ce făcuse, și nu putea să-l aprobe, chiar dacă pînă atunci se silise să-i dea invariabil dreptate. Oare de ce se credea dator să-i „impună atitudinea pe care trebuia s-o adopte", după cum îi spusese ? Căsătoria presupunea o tutelă ? Iar bărbatul era chemat să-i impună soției părerile despre oameni ? Cum să-i dicteze ce să gîndească despre un tînăr pe care ea îl cunoștea

de o viață, pe cînd el nu-l întîlnise o singură dată ? De bună seamă nu se va lăsa niciodată călăuzită decît de propria experiență și rațiune. Și cum acestea-i spuneau că Arthur nu era capabil să mintă, nimeni nu-i va impune altă convingere. Nici măcar Ferdinand.

CAPITOLUL XXXI

„AM SĂ I-O CER, DAR CU CRAVAȘA ÎN MÎNĂ"

Ceva mai tîrziu, cînd se tîrî din camera ei în sufragerie, la cină, era așa tulburată, îngrozită și scandalizată de penibila lui ieșire, încît aproape nu se simțea în stare să-i adreseze cuvîntul. Între timp îi recapitulase ripostele, în ideea de a le înțelege mai bine și, eventual, de a le motiva substratul. Dar pe măsură ce se gîndise, îi apăruseră și mai blamabile, iar acceptarea lor, chiar formală, ar fi fost o ipocrizie din parte-i. În mînia sa, Ferdinand îi atribuise lui Arthur mai multe culpe. Îl învinuise că a mințit, denaturînd circumstanțele în care se angajase în alegeri ; că se dovedise un las, prin tactica adoptată, și totodată dușmanul ei, fiindcă încercase să-i întindă capcana corespondenței în speranța s-o prindă printr-un răspuns tăinuit, de care ar fi uzat mai pe urmă ca s-o defăimeze față de soț și de lume. Toate aceste acuzații, zvîrlite cu atîta ușurință, i se păreau pe cît de inadmisibile, pe atît de murdare, și o îngrozea gîndul că emanau de la Ferdinand. Depeșa i-o lăsase în păstrare, dar își amintea cu deplină fidelitate cuprinsul, și putea să jure oricînd că nu era prin nimic reprobabilă. Departe de a conține intenții ascunse, constituia pur și simplu o explicație față de o prietenă dragă, în care autorul își exprima regretul de a fi stînjenit, fără s-o bănuiască, proiectele soțului ei. La atît se rezumau rîndurile trimise, pe cînd Ferdinand îi ceruse să le dea cu totul altă interpretare. Adică a lui. Ceea ce nu putea să admită. Cum să pretindă că ar fi negru, un lucru pe care-l vedea că e alb ? Și dacă nu se încredea

în discernămîntul ei, n-avea decît să apeleze la judecata domnului Wharton, care, oricum, va putea să emită o concluzie, chiar dacă fiica lui nu se dovedise în stare.

În timpul mesei, nu s-a discutat despre cele întîmplate. Erau serviți de un paj gătit în livrea, angajat de Lopez ca slujitor al soției, așa că prezența lui îi sili la tăcere. De cîteva ori Emily își ridică ochii spre Ferdinand și observă că încruntarea nu-i dispăruse. Gîndindu-se în ce chip să-l provoace la vorbă, își aminti că în seara aceea intenționa să se ducă la clubul „Progresul". În vremea din urmă se vînturase ideea ca faimosul lor club să suporte o parte din cheltuielile aferente alegerilor din Silverbridge, și cum Ferdinand era foarte amator să se perfecteze propunerea, ținea s-o dezbată cu vreo doi, trei confrați. Deci putea să-i pună o întrebare pe această temă, chibzui Emily, ceea ce și făcu îndată ce rămaseră singuri.

— Te duci la club ?, zise ea.

— Astă seară, nu, îi răspunse. Nu sînt bine dispus ca să pot discuta.

— Și de ce ești indispus ? îl provocă Emily.

— Ai uitat ce s-a petrecut ?

— N-am uitat, se înțelege. Dar nu văd pentru ce ai fi supărat. Eu știu că nu am greșit cu nimic.

— În privința scrisorii, nu, conveni el. Dar m-a uimit să te văd atît de legată de acest individ, încît...

— Legată de el ?, îl întrerupse mirată.

— Mă rog, nu legată, se corectă Lopez. Dar îl prețuiești așa mult, că nu-i sesizezi grosolana insultă.

— E adevărat că îl prețuiesc, recunoscu ea cu simplitate.

— Și îndrăznești să mi-o spui ?

— Cum adică îndrăznesc ? Te-ai gîndit vreun moment ce ar însemna să nutresc un anumit sentiment și să nu „îndrăznesc" a ți-l spune ? Și ce găsești reprobabil în prețuirea unui om pe care-l știu de copil și este iubit de familia mea ?

— Nu uita că familia voia să îl iei de bărbat...

— Așa e, încuviință Emily. Numai că eu te-am ales pe tine, pentru că te iubeam. Pe cînd el rămîne doar un prieten vechi, pe care nu pot să-l denigrez pe motiv că

nu l-am iubit. Şi nu văd pentru ce l-ai privi tu cu antipatie. Ţi-a făcut vreun rău ? Sau ţi-e frică de el ?, îl întrebă cu voce duioasă, aşezîndu-se pe genunchii lui şi mîngîindu-i obrajii.

— El să-mi ştie de frică, nu eu, îi răspunse bătos. Şi dacă e sincer în ceea ce spune, să renunţe la candidatură.

— Cine i-ar putea cere aşa ceva ?

— În nici un caz tu.

— Nici prin minte nu mi-a trecut.

— În schimb eu aş putea să i-o cer.

— Vorbeşti serios, Ferdinand ?

— Cum de nu ! Am să i-o cer, dar cu cravaşa în mînă.

— Se vede că nu-l cunoşti nici un pic. Dar ţi-aş face o propunere. Istoriseşte-i tatălui meu absolut tot, şi lasă-l pe el să aprecieze dacă domnul Fletcher s-a făcut vinovat de vreo necuviinţă.

— Aşa ceva nu admit, se opuse Lopez categoric. Nu permit nici un fel de amestec între tine şi mine. Dacă m-aş fi luat după tatăl tău, astăzi nu te mai ţineam pe genunchi. Încă nu mi-e prieten. Poate va deveni cînd o să vadă ce-mi poate pielea şi că m-am rostuit mai bine decît oricare sclifosit din Herefordshire. Însă pînă atunci, nu mă dau eu pe mîna lui, mai ales într-o chestiune aşa delicată, cum e viaţa mea conjugală. Iar tu trebuie să înţelegi că o dată ce m-ai luat de bărbat, au încetat obligaţiile filiale. Incontestabil, îl consideri părinte cît va trăi. Dar nu are mai multă cădere să judece întîmplarea de astăzi decît un străin de pe stradă.

După această ripostă, îşi luă o carte în mînă şi, preţ de un ceas, nu mai scoase o vorbă, după care se ridică de pe scaun, anunţînd că pleacă la club.

— Cu atîtea răutăţi cîte mişună împrejur, e nevoie să fii cu ochii în patru, dacă ţi-ai pus în minte să faci o treabă, zise ieşind pe uşă.

În urma lui, Emily se aşternu pe plîns ; dar după un ropot de lacrimi fierbinţi, se şterse la ochi, îşi puse broderia de-o parte, şi încercă să dezlege enigmatica comportare a lui Ferdinand. Cum putea să i-o motiveze ? De ce se schimbase într-atît ? Bărbatul ursuz care o repezise, era idolul de la care aştepta fericirea ? Fiecare cuvînt

aruncat de la citirea scrisorii lui Arthur, fusese nedrept și o lovise. Să fie oare un tiran care aștepta să treacă luna de miere ca să-și arate sălbăticia ? S-o terorizeze ? Se purtase îngrozitor, și totuși nu-l renegase o secundă. Dimpotrivă. Era hotărîtă să-i arate supunere pe cît îi va sta în putință. Căci indiferent de metehnele ascunse sau arătate, rămînea soțul ei, pe care avea să-l iubească în continuare, chiar dacă-i rezerva decepții și mai cumplite. Doar își uniseră viețile ca să înfrunte împreună și răul și binele. Și, reamintindu-și sacra formulă, jură să-i rămînă fidelă oricîte amărăciuni i-ar fi rezervat.

Dar că Arthur făcuse un gest reprobabil, asta n-o putea recunoaște. Ar fi fost o minciună, pe care nu i-ar fi smuls-o sub nici un cuvînt. Credea cu întreaga ființă în intențiile sale curate, în caracterul său nobil și generos. Și, fără voie — ba chiar împotriva voinței — se trezi comparîndu-l cu Ferdinand. Spre deosebire de el, Arthur era dăruit cu un har ieșit din comun — o însușire sau un farmec cu neputință de a-l defini. Oare în ce consta această latură inefabilă a naturii sale ? Cînd tatăl ei îi vorbea despre gentilomi — referindu-se la cei printre care trăise — îl auzise adesea spunînd că din răchită nu înfloresc trandafiri. O mîhnise teribil zicala lui, fiindcă știa pe cine vizează. Însă acum începea să-i pătrundă miezul de adevăr. Și nu fiindcă-l prețuia pe Ferdinand mai puțin sau nu-i mai recunoștea însușirile. Ci din contră. Se silea mai mult ca oricînd să-l aprecieze și să-i atribuie un noian de virtuți.

Ca orice tînără care încearcă să-și plăsmuiască un idol, își modelase și ea chipul bărbatului ideal, cu gîndul să-l caute și să-l recunoască în clipa cînd viața i-l va scoate în cale. Bineînțeles că idolul ei nu trebuia să semene cu imaginea făurită de alții. Drept aceea contravenea în multe privințe canoanelor existente și preferate. De pildă, domnul Wharton făcea mare paradă de tinerii cu obîrșie nobilă și cu educație aleasă, pe care rubedeniile din Herefordshire îi socoteau rupți din ceruri. Pe cînd ea îi considera niște privilegiați, care nu se distingeau negreșit prin inteligență, cultură și o simțire aleasă, mulți dovedin-

du-se chiar împietriți la suflet și vicioși. Nici curajul și cinstea — pe care tatăl ei obișnuia să le asocieze tot gentilomilor — nu constiuiau atribute obligatorii, cît mai de grabă vestigiile unor însușiri legendare, aparținînd cavalerilor medievali. Bărbatul ideal nu trebuia neapărat să descindă din părinți cu blazon. Putea proveni și din truditorii de rînd, și nu scria nicăieri să fie numai britanic. N-avea decît să se nască oriunde — în Franța, în Spania sau în oricare colț al pămîntului. Numai să aibă o minte ascuțită, o inimă iubitoare și o fire ambițioasă. Acestea erau semnele distinctive și inconfundabile pe care trebuia să le poarte. Deși nu ar fi putut adora un om necioplit sau lipsit de însușirile dobîndite mai curînd de pătura înstărită, decît de nevolnici. Însă odată ce întrunea aceste virtuți — indiferent de mijloacele prin care și le însușise — reprezenta o valoare în sine, și nimeni nu avea dreptul să i-o conteste.

Așa arăta idolul după care tînjise și a cărui imagine o găsise întrupată în Ferdinand. De accea se dăruise fără pic de rezervă, în credința că orice alte considerente erau neglijabile. Și totuși în vremea din urmă se ivise o schimbare în convingerea pe care-o nutrise — o modificare treptată, complet nedorită și pe care se silea s-o frîneze chiar în timp ce o adopta. Încă din ziua căsătoriei începuse să înțeleagă ce voise să spună părintele ei cînd vorbea de plăcerea de a convietui cu un gentilom. Iar Fletcher era neîndoielnic un gentilom. El nu s-ar fi lăsat covîrșit de suspiciunea manifestată de Ferdinand. Nu i-ar fi pus afirmațiile la îndoială. Nu ar fi insinuat niciodată ideea tentativei unui bărbat de a o compromite printr-o corespondență secretă. Cu gîndul la toate acestea, i se păru că-i aude și glasul lui Fletcher, în vreme ce-i mai răsuna încă intonația brutală a lui Ferdinand poruncindu-i să se dezbare de tutela paternă. Tristele evocări îi umpleau ochii de lacrimi ; stătea tăcută, copleșită de mîhnire și de gînduri amare. La un moment dat, se scutură de nesuferitele amintiri și luă o carte în mînă.

Deși nu începu să citească pînă nu repetă legămîntul de a depune orice strădanii pentru ca Ferdinand să rămînă

idolul ei. Indiferent de apucăturile pe care şi le trădase, avea o minte ascuţită şi o inimă iubitoare, precum îşi dorise. Ba era şi ambiţios. Dar, vai, de ce se lăsase robit de murdarele bănuieli ? !

În seara aceea se întoarse tîrziu de la club, iar cînd veni, o sărută pe frunte — semn că-i trecuse mînia. Ea se culcase şi nu mai voia să-i vorbească, aşa că făcu pe somnoroasa, mîngîindu-l numai pe frunte şi bucurîndu-se de pe atunci că a doua zi dimineaţă avea să-i revadă zîmbetul drag.

— Să vii mai devreme la micul dejun, îi zise în zori, cînd o părăsi. Astăzi mă duc în Silverbridge.

— Astăzi ? ! tresărise ea ridicîndu-şi capul.

— Da, cu trenul de 11.20. Mai e destul timp, dar nu zăbovi prea mult.

Departe de a întîrzia, apăru peste puţine minute în sufragerie, unde-l găsi cu gazeta în mînă.

— S-a limpezit situaţia, o anunţă calm. Grey şi-a prezentat demisia, iar domnul Rattler va cere chiar mîine aprobarea Camerei pentru noile alegeri. Totul s-a aranjat peste noapte, aşa cum se întîmplă îndeobşte după tergiversări îndelungi. Se pare, însă, că această grabă ar fi în favoarea mea.

— Cînd vor avea loc alegerile ?, îl întrebă grijulie.

— Cam în două săptămîni, cred. Sau poate ceva mai mult...

— Şi tot acest interval va trebui să-l petreci în Silverbridge ?

— Nici vorbă de aşa ceva ! o linişti el. Voi rămîne astă seară şi, probabil, noaptea de mîine. Desigur îţi voi trimite o telegramă îndată ce voi vedea cum stau lucrurile. Va trebui să mă întîlnesc cu fruntaşii tîrgului şi să ţin o cuvîntare sau două.

— Tare aş vrea să te aud !

— Ai constata că sînt teribil de plicticoase discursurile. Aşa cum mi se va părea şi mie toată treaba. Doar nu ţi-oi închipui că mă dau în vînt după compania domnilor Sprugeon şi Sprout ! Îmi voi pierde vreo două zile, pînă se stabileşte începerea campaniei propriu-zise. Va

trebui să umblu cu pălăria în mînă prin toată urbea nenorocită, cerșind fiecărui localnic să strecoare un vot în urnă pentru umilul lor slujitor, Ferdinand Lopez.

— Presupun că toți candidații fac acest lucru.

— Cum de nu, încuviință el în silă. Nici amicul tău, onorabilul Arthur Fletcher, nu scapă de această corvoadă. Emily clipi la menționea făcută. Într-adevăr Arthur era prietenul ei, dar putea să nu i-l mai amintească. Din cîte aud, e tocmai genul de om care se dă în vînt după chestii din astea, adăugă el. E odios să ceri un favor cît de neînsemnat unor oameni pe care-i disprețuiești.

— Nu înțeleg pentru ce i-ai disprețui ?

— Fiindcă sînt niște bădărani josnici, ignoranți și soioși, care nu au habar de adevăratele privilegii politice ; oameni care și-ar vinde votul contra treizeci de șilingi, dacă nu s-ar teme de consecințe.

— Dacă sînt chiar așa, nu m-aș osteni să le apăr interesele în Parlament.

— Ba te asigur că ai face-o, dacă ai cunoaște mai bine lumea. E lucru mare să te vezi deputat, și numai așa poți ajunge. Oricum, în vizita pe care o întreprind, voi lua legătura doar cu mărimile tîrgului, indivizi de speța lui Sprugeon și Sprout.

— Te duci și la castelul Gatherum ?

— Doamne ferește !, se scutură el. Atîta mi-ar mai lipsi ! Ducele de Omnium nu vrea să audă de numele candidaților și nici chiar de existența lor. Cred că nimeni nu pomenește de Silverbridge pînă după alegeri.

— Și cu toate acestea, grație lui vei fi deputat.

— Sau a *ei*, completă Lopez. Ori cel puțin așa sper. Sînt convins că acoliții lui Sprugeon și Sprout au aflat de la cățeii de teapa lui Locock și Pritchard cam ce dorește Ducesa și, cu siguranță, li s-a dat de înțeles că și Ducele vrea să-i vadă dorința împlinită. Doar există atîtea căi și aranjamente cînd vrei să-ți iasă pasienta.

— Și cheltuiala cine o suportă ?

— Uff, cînd vine vorba de cheltuială, îmi piere toată plăcerea !, se lamentă el. N-am văzut de cînd sînt o șleahtă de idioți ca cei de la club ! Vorbesc pînă ți se urăște, fără ca unul să găsească o soluție. În deșert s-a tot spus

că se vor aloca fonduri ! Deşi este o cauză comună la mijloc, şi nu e loial să se decaveze un singur om apărînd-o ! Dar asta e situaţia, şi tare mi-ar place să-i dau naibii şi să-i las să se spele pe cap.

— Nu face asta, Ferdinand, doar dacă ai posibilitatea să te autofinanţezi.

— Acum n-am încotro. Vrînd, nevrînd, trebuie să merg înainte. Dar că am fost încurcat, nu mai încape îndoială. Iniţial, Ducesa mi-a dat toate asigurările că alegerea este o simplă formalitate. Dar de cum s-au văzut cu un candidat, promisiunea a căzut, şi s-a deschis cale liberă şi pentru alt mişteriu. Nu pot să spun ce gîndesc despre Arthur Fletcher şi modul cum a profitat de ocazia creată ! Sau de comitetul politic al clubului care a binevoit să mă anunţe cu nepăsare cum că nu are fonduri ! Procedeul nu e cinstit, crede-mă.

— Iartă-mă, însă nu înţeleg nimic, se scuză abătută.

Fiecare cuvînt ce-l rostea despre Arthur era o săgeată în inimă, dar nu de durere fiindcă îl ocăra, ci pentru că Ferdinand se preta să-l insulte. De aceea se eschivase, afirmînd că nu pricepe nimic, deşi sesiza foarte limpede egalitatea de drepturi a celor doi candidaţi, cît şi faptul că Ferdinand se înjosea arătîndu-şi pornirea faţă de celălalt. La puţine minute, o anunţă că trebuia să pornească spre gară.

— Sper din tot sufletul să-ţi meargă bine, îi ură la plecare.

— Cred că rivalul nu are sorţi de izbîndă, îi replică el. Din spusele oamenilor, e un mare fraier că-şi mai încearcă norocul. Victoria-i de partea mea — dacă, bineînţeles, mă va susţine castelul. Voi şti mai multe la întoarcere.

În seara aceea Emily cină la reşedinţa din Manchester Square, unde o întîlni şi pe doamna Roby. Se ştia că Lopez plecase în Silverbridge, iar în casa părintească află că se dusese şi Everett împreună cu el.

— Nici unul nu are minte, comentă domnul Wharton, pentru că altfel nu s-ar osteni inutil.

— De ce inutil, papă ? tresări îngrijorată.

— Fiindcă Ducele a renunţat la circumscripţie.

— De formă, precizează ea, dar în realitate o patronează.

— Eroare fundamentală !, îi replică tatăl. Dacă există în Anglia un om cu adevărat cinstit, acesta e Ducele de Omnium. Cînd spune ceva, nu se dezice. Iar degajaţi de tutela lui, localnicii unui tîrguleţ precum Silverbridge, vor alege în mod cert un conservator. Jumătate din populaţia urbei se compune din mici fermieri, care, dacă nu sînt siliţi de un patron liberal să voteze pentru falanga lui, vor da votul conservatorilor. Dacă „Progresul" va plăti cheltuiala...

— Clubul nu va da nici un ban, îl întrerupse Emily.

— Atunci nu pot decît să-i doresc succes lui Lopez ! mormăi domnul Wharton.

Şi cu aceasta conchise discuţia. Dar în ciuda urărilor exprimate, se simţea că bătrînul nu este de acord cu intrarea ginerelui în Parlament şi nici nu voia să cîştige în alegeri, simpatia lui fiind de partea conservatorilor. Mai tîrziu, cînd doamna Roby afirmă că ar fi splendid pentru cei din familia Wharton să aibă un reprezentant în Cameră, avocatul o luă la zor.

— De ce ar fi „splendid" ? o întrebă ironic. Ai cea mai vagă idee ce presupune calitatea de parlamentar ? Ori îţi închipui cumva că este plătit cu o mie de lire pe an ?

— Vai, ce brutal poţi să fii !, se plînse mătuşa. Natural că deputaţii nu primesc nici o remunerare. O ştiu foarte bine.

— Şi atunci unde-i splendoarea ?, o muştrului în continuare. Dacă cineva dispune de timp şi a studiat arta legislativă, este într-adevăr splendid, să ajungă în Parlament, fiindcă are putinţa să demonstreze ce ştie. Ori de vrea să stea popîndău în banca miniştrilor — ca prea iubitul dumitale cumnat — desigur e splendid. Sau dacă are parale, dar nu şi o îndeletnicire, iarăşi e splendid, fiindcă omul îşi face de lucru, ducîndu-se la dezbateri. Dar de ce ar fi splendid pentru un individ ca Ferdinand Lopez ? Everett are anumite idei cînd vorbeşte de intrarea în Parlament, deşi nici cu el nu-s de acord. Pe cînd celălalt... zise bătrînul, lăsînd ideea neterminată.

Însă Emiliy îi deduse sfîrșitul și renunță pentru totdeauna să mai aducă vorba în reședința din Manchester Square despre alegerea soțului ei.

Lopez rămase cîteva zile în Silverbridge, după care se întoarse cu prea puține speranțe în reușită — din cît înțelese consoarta. În săptămîna petrecută la Londra, izbuti să aibă o întrevedere cu lady Glencora. La mesajul trimis, prin care-o rugase să-i facă onoarea de a-l primi, Ducesa îi acordase o întrevedere. Dar convorbirea cu ea îl decepționase, după cum reieși din relatarea făcută lui Emily. Îi vorbise tîrziu despre vizită, fiindcă, la început, intenționase să nu i-o destăinuiască. Iar de-și călcase pe suflet, o făcuse pesemne din același motiv ce-i determină pe bărbați să se destăinuiască soțiilor — adică nevoia de a vorbi față de cineva care nu-i contrazice.

— Acum mi-am dat seama că-i o parșivă, tună el împotriva protectoarei care-l abandonase.

— Și eu care am crezut-o de bună credință ! ripostă Emily înmărmurită.

— Nu știi că oamenii încearcă întotdeauna să pară exact ce nu sînt ? De aceea, cînd aud despre cineva că e sincer, l-am și etichetat drept un mincinos care-ți face numai buclucuri. Pe Ducesă am creditat-o, și iată cu ce m-am ales ! S-o fi văzut ce mai cloncănea și cotcodăcea fără să spună ceva despre circumscripție. Ba a mai avut și neobrăzarea să-mi atragă atenția să nu pomenesc nici eu despre Silverbridge.

— Nu era corect să procedeze în felul acesta, de vreme ce i-a cerut-o soțul ei ?

— Nu, o combătu el energic. A fost prefăcută și necinstită de la un capăt la altul. Doar știe că investesc o mulțime de bani în campania electorală și avea datoria să fie corectă cu mine. Trebuia să-mi fi spus răspicat ce poate să facă și ce nu poate. Nu să-mi vină cu fandoseli. Cînd am întrebat-o dacă e cazul să am încredere în Sprugeon, mi-a replicat că tare ar dori să nu mai aduc vorba despre alegeri. Or, după mine, asta-i o măgărie fără pereche. Nu m-aș mira să aud într-o zi că Arthur Fletcher e preferatul Alteței sale. Și dacă le dibui aranjamentul, am să-i dau pe amîndoi în vileag.

CAPITOLUL XXXII

„DE CE TE CONSIDERI DATOARE SĂ TE AMESTECI ?"

De la plecarea ultimilor invitaţi din castelul Gatherum, lady Glencora nu mai era în apele ei. Şi nici Ducelui nu-i mersese prea strălucit. În luna martie, la redeschiderea Parlamentului, veniseră amîndoi în metropolă, dar pînă în preziua acestui eveniment, rămăseseră la castel, apăsaţi de pustietatea masivei clădiri. O vreme, Ducesa fusese intimidată de revendicările soţului ei şi de severitatea cu care-i ceruse a le da ascultare. Dar îndată ce-l văzuse îmblînzit — şi trebuie spus că se purta atît de duios, de parcă i-ar fi cerut iertare pentru neobişnuita-i asprime — îşi adună curajul şi hotărî să continue bătălia. În fond, nu se războise pentru el ? Şi de ce n-ar avea ambiţii la fel ca şi Plantagenet ? Dăduse vreun chix în toate iniţiativele de pînă atunci sau îi merseseră strună ? Şi mai presus de orice, era dreaptă pretenţia lui să renunţe la tot, să capituleze şi să-şi recunoască înfrîngerea în faţa lumii, pentru simplul motiv că un nepricopsit ca maiorul Pôuntney făcuse o gafă ? Căci numai el era vinovat de răzmeriţa stîrnită, îşi spunea cu deplină convingere. Deşi comitea o gravă eroare. Orice idee sau hotărîre se plămădeşte în timp, şi doar limpezirea definitivă se produce spontan, precipitarea datorîndu-se cîteodată unor împrejurări de minimă importanţă, cum se întîmplase şi cu Ducele de Omnium. Oroarea de musafirii ce-l sufocau şi dezacordul faţă de strategia Ducesei, încolţiseră în cugetul său cu mult înainte de a şti că există la castel un maior care se chema Pountney. Nu numai el, ci şi alţi musafiri îl călcaseră pe nervi într-un fel sau altul, printre care sir Orlando Draught deţinea negreşit un loc precumpănitor. Dar discuţia cu Pountney se nimerise să coincidă cu limita îndurării sale, cît şi a perioadei de elaborare a hotărîrii de a pune capăt supliciului. Aşa ajunsese să-l dea afară pe Pountney, şi numai Ducesa nu-i sesiza procesul lăuntric, imaginîndu-şi că, o dată ce va uita incidentul, avea să renunţe şi la decizia adoptată.

Că era condamnabilă, nu încăpea nici urmă de îndoială, dar dintre toate consecințele ei nefaste, cea mai ridiculă i se părea renunțarea la circumscripția Silverbridge. Și cînd află de apropiata demisionare a domnului Grey, îndrăzni să-l interpeleze. De fapt nu-i trebuise prea mult curaj, deoarece, precum s-a mai arătat, în vremea din urmă, Ducele se purtase mai mult decît afectuos, copleșind-o cu atenții și duioșii de amorez. De cîte ori se întîlneau, o giugiulea și o răsfăța, iar odată îi declarase că nu ar trebui să-l mîhnească nimic, atîta vreme cît o avea lîngă el. Or, așa ceva nu-i spusese de cînd se știau. Deci stimulată de atitudinea-i drăgăstoasă, îl întrebă într-una din zile :

— Aș putea să-i strecor o vorbă lui Sprugeon în privința alegerilor ?

— Să nu te prind că faci una ca asta !, îi ripostase cu aceeași mînioasă încruntare pe care i-o mai văzuse și cînd i-l reclamase pe Pountney.

Glencora dăduse din cap îmbufnată, își țuguiase buzele și făcuse stînga împrejur fără să-i mai vorbească. Dacă la o tentativă atît de sfioasă, îi răspunsese cu atîta îndîrjire, însemna că nu-și alterase vechea decizie și, prin urmare, nu-i va reda libertatea. Or atunci se putea declara învinsă, se gîndise cu deznădejde. Și cu toate că Ducele continuă să-i arate aceeași afecțiune, în străfundul sufletului se simțea extrem de nemulțumită.

Dealtfel nici Ducele nu era mulțumit. Cu două zile înainte de întrunirea Cabinetului, primise o depeșă din partea lui sir Orlando, prin care i se cerea să stabilească jaloanele pentru discursul Reginei. Cu alte cuvinte, să precizeze programul politicii sale. După cum se căzuse de acord, acesta se rezuma la extinderea sufragiului în rîndul populației rurale, o măsură ce implica creșterea moderată a reprezentanților din Cameră, precum și asimilarea așezărilor limitrofe de către orașele cu mai puțin de două sute de mii locuitori. Aceasta era unica propunere a guvernului, care, evident, nu putea să-l mulțumească pe sir Orlando, mai ales că avea să fie preluată de domnul Monk, nu de dînsul. Urmărind-o pînă la perfectare, Monk își aroga un rol principal de-a lungul sesiunii parlamentare — o perspectivă ce-l cătrănise pe sir Orlando, întrucît îi

umbrea calitatea de lider al Camerei. Numai în ipoteza că premierul venea şi cu alte idei, eclipsa nu era chiar totală. Şi cu gîndul acesta îl alterase. Ideal ar fi fost să adopte proiectul său referitor la navele de război ! Acesta preconiza construirea unui număr de patru nave cum nu mai existaseră în flota britanică — mai mari, cu carene mai rezistente, cu tunuri mai grele, cu efective sporite, dar care cereau şi investiţii considerabile. Sir Orlando era atît de entuziasmat de planul ce-l concepuse, încît pleda cu ardoare să fie adoptat întru „Salvarea Imperiului". Şi cu toate că nu îndrăznise să strecoare această idee în scrisoarea semi-oficială adresată Ducelui de Omnium, afirma deseori că „Salvarea Imperiului" trebuia să devină însăşi deviza echipei de coaliţie. Fiindcă, la drept vorbind „poporul englez nu avea decît o preocupare — salvarea Imperiului", susţinea cu ardenţă. Şi dacă se adeverea profeţia făcută, gloria britanică se datora ministrului Amiralităţii — adică domniei sale.

Spre ghinionul lui, însă, Ducele nu era de părere că Imperiul ar fi în pericol, iar la această convingere se adăuga şi vechea aversiune faţă de orice sporire a înzestrării şi efectivelor militare. În consecinţă, cele patru nave i se păreau absolut inutile, şi la sugestia unui militar de a le aproba construirea, întrucît prin aceasta întărea coaliţia, răspunsese ritos : „Mai curînd mă lipsesc şi de nave şi de coaliţie, decît să le duc în spinare". În tălmăcirea ulterioară, riposta sa fusese o mărturie de necredinţă faţă de liberalii angajaţi în guvern. Dar indiferent de părerile altora, Ducele şi-o menţinuse pe a sa, cum reieşise şi din şedinţa cabinetului, unde participanţii se cam încăieraseră. Deşi secretele unor astfel de întruniri nu se divulgă cu uşurinţă, pe nu se ştie ce căi se aflase, că premierul, Ducele de St. Bungay şi domnul Monk se declaraseră împotriva navelor de război, sprijinitorii lui Sir Orlando reducîndu-se la lordul Drummond şi alţi conservatori de ai săi. Înaintea discuţiilor, bătrînul de St. Bungay îl convinsese pe Duce să introducă un paragraf în discursul Reginei prin care să domolească oarecum spiritele, iar acesta inserase următorul fragment : „Preocupîndu-mă de integritatea ţării şi avînd în vedere posibilitatea unui război — care, din fe-

ricire, e foarte puțin probabil — am hotărît să se analizeze înzestrarea marinei".

— În felul acesta îi lași o portiță pentru a-și construi un vas de război, dar nu de frica destrămării Imperiului, se amuzase bătrînul de St. Bungay.

Dacă ar fi fost după Duce, nu i-ar fi acordat nici această posibilitate, fie cu riscul de a compromite formația de coaliție și propria-i carieră politică. Totuși, nu cutezase să se opună, pentru a nu se comenta după aceea că eșuase ca prim-ministru fiindcă se dovedise tiranic, îndărătnic și plin de sine. Prevăzuse de la început că va trebui să cedeze în fața altora, dar nu-și închipuise că cedarea va presupune un bir așa greu cînd avea să încalce un principiu. Nici că va suferi atît de grozav cînd va fi obligat să ia o decizie complet nedorită ! De aceea nu-și afla împăcarea, chiar dacă în viața familială își impusese vederile.

Sau cel puțin așa îi plăcea să creadă. Pentru că realitatea era cu totul alta. Nesocotindu-i porunca, Glencora îi strecurase o aluzie domnului Sprugeon. În perioadele petrecute la Gatherum, se ducea adesea în Silverbridge și, într-una din deplasări, staționă cu trăsura în fața prăvăliei de fierărie. Negustorul îi ieșise imediat în întîmpinare, iar pe stradă se aflau cîțiva trecători care, probabil, o auziseră. Natural că Ducesa se înarmase cu un pretext. Venise, chipurile, pentru o plită de sobă, pe care i-o ceruse Millepois în bucătărie. Firește că nu se mai deplasase vreodată pentru nevoile casnice, însă acum ținuse cu orice preț să ajungă la Sprugeon, și nu ca să vadă plita, după cum pretinsese, ci să-i vorbească despre alegeri. Ceea ce și făcu, de îndată ce se ivi momentul prielnic. „Sper că nu vom avea greutăți cu domnul Lopez", îi zise fierarului. Dar cînd Sprugeon se pregătea să-i răspundă, îl opri, strîmbîndu-se și clătinînd capul, după care continuă discuția referitoare la plita ce-o tîrguia. „Va să zică boierii tot se interesează de circumscripție", își spuse prăvăliașul, care bineînțeles, sesizase intenția Ducesei. Era suficient de isteț și totodată discret, așa că schima clientei îi mersese la inimă. Însemna că-i încredințase un aranjament tăinuit, de care se va îngriji cu toată priceperea. Doar existau atîtea piese de fierărie în castel care mai trebuiau primenite. Și cine avea să le furnizeze decît Sprugeon, din

Silverbridge ? Ca să-şi oblige însă clienta, trebuia să împingă şi el candidatul, deşi nu cu mare folos, dacă nu-l mai ajutau şi alţii. Drept urmare, îi şopti vreo două cuvinte lui Sprout, şi în curînd se află pretutindeni că boierii de la castel nu părăsiseră circumscripţia.

Dar spre ghinionul Ducesei, nici Alteţa sa nu şedea cu braţele încrucişate. Nu glumise deloc cînd vorbise de renunţarea la patronatul din Silverbridge, şi cu aceeaşi determinare se silise să-i imprime şi ei punctul său de vedere. Contrar aşteptărilor, cunoştea foarte bine situaţia locală, şi era la curent cu ce se întîmpla în tot comitatul. Numai aşa putuse afla că, în ciuda poruncilor sale, „castelul" continua să influenţeze soarta alegerilor, iar intervenţiile veneau din partea Ducesei — după cum reieşea dintr-o ştire ce-i parvenise pe la mijlocul lunii februarie. Între timp se repezise la Londra, asistase la redeschiderea Parlamentului şi revenise la Gatherum, în ideea s-o ia pe Glencora, urmărit încontinuu de neplăcuta veste ce-o auzise. Îl amărîse teribil şi, după repetate filtrări, o socoti drept o calomnie murdară, deşi nu mai puţin dureroasă, pentru că demonstra că nici Ducesa nu era ocolită de gura lumii. De bună seamă Cora nu-i încălcase cuvîntul — se amăgea el — şi totuşi oamenii o bîrfeau. Trebuia să-i vorbească din nou, pentru a-i arăta cît de necesar era neamestecul ei. Cu această intenţie o incită la discuţie, nicidecum ca s-o chestioneze, şi, fără să bănuiască o secundă că din explicaţia ce avea s-o provoace va ieşi tot adevărul la suprafaţă.

— E atît de greu să stîrpeşti un rău înrădăcinat, începu el.

— La ce rău te referi ?

— Cei din Silverbridge stăruiesc în ideea că eu le-aş alege viitorul reprezentant.

— Asta ţi-e răul ? întrebă ea în silă. Ei bine, în loc să stîrpeşti răul, ai desfiinţat o minunată tradiţie, îi declară pe un ton de reproş, comiţînd o mare imprudenţă, dată fiind aluzia pe care i-o strecurase lui Sprugeon, împotriva voinţei Ducelui.

— În privinţa tradiţiei, numai eu sînt chemat să judec dacă am procedat bine.

— Mai începe vorbă ?, îl ironiză ea. Doar tu ești și completul de judecată și procurorul și executorul sentinței.

— Și am pronunțat verdictul pe care l-am considerat drept, îi replică Ducele recurgînd la același limbaj. Regret că nu te-am convins și pe tine de necesitatea eradicării vechiului obicei, dar și fără adeziunea ta, am să-mi fac datoria. Și dacă n-ai fost de acord cu ideea în sine, vei recunoaște măcar că porunca mea de-a fi pusă în aplicare trebuie respectată.

— Și dacă ți-ar veni ideea să distrugi casa, să tai copacii din rădăcină și să pustiești locul, și-atunci va trebui să ți se execute porunca ? Știu, nu am dreptul să-mi exprim o părere. Numai tu, ca „bărbat", poți face orice-ți trece prin minte, răbufni mînioasă, agravînd și mai tare disputa.

Chiar dacă Ducele izbutea să-i impună supunere în fapte, vorba nu i-o putea struni prin nici o metodă.

— Cora, nu îți dai seama cît îmi sporești grijile, pentru că, altminteri, nu ai vorbi în felul acesta, căută el s-o pondereze.

— Și, mă rog, ce-ai vrea să spun ? Rămîn la convingerea că n-a existat o asasinare mai cruntă a intereselor personale ca renunțarea la circumscripția Silverbridge. Cine-ți va mulțumi pentru gestul tău ? Îți închipui cumva că prin el ți-ai mărit prestigiul ? Ori puterea în stat ? Ai procedat ca regele Lear, care și-a aruncat veșmintele în plină furtună, pentru că fiicele îl aruncaseră din casele lor. Și nu ai făcut-o din pură corectitudine.

— Ba da, o contrazise încruntîndu-se.

— Te-ai retras fiindcă te dezgustase maiorul Pountney, continuă Ducesa rechizitoriul. Însă l-ai dat afară, și trebuia să te mulțumești cu atît, nu să jertfești circumscripția. Și asta n-o gîndesc ori o spun numai eu, ci toți oamenii sînt de aceeași părere.

— Eu rămîn, însă, la ce am hotărît, susținu Ducele cu dîrzenie.

— N-ai decît, pufni ea.

— Și nu doresc ca numele tău să fie amestecat în alegeri. Se vorbește în Silverbridge că faci propagandă pentru domnul Lopez.

— Cine vorbește ?, tresări ea.

— Dar eu nu cred că este adevărat, continuă Ducele fără s-o ia în seamă.

— Cine vorbește, Plantagenet ? stărui Glencora.

— Nu contează, dacă nu corespunde adevărului. Și eu presupun că nu corespunde.

— Bineînțeles, întări ea.

Dar imediat îi veni în minte aluzia pe care i-o plasase negustorului Sprugeon, și regretă că spusese o minciună. Dacă ar fi chibzuit-o din vreme și ajungea la concluzia că prin ea scăpa cu fața curată, poate nu se codea s-o rostească și nici nu și-o imputa. Deși nu era falsă din fire, ori lașă. Însă acum, după ce-o pronunțase, i se păru că-i va aduce nenorocire, în sensul că o silea să capituleze în fața soțului. Și, la gîndul acesta, mărturisi adevărul :

— După un efort de memorie, mi-am amintit de cîteva vorbe pe care i le-am adresat domnului Sprugeon. I-am zis că nădăjduiesc să fie ales candidatul Lopez. Atît i-am spus, ceea ce nu poate însemna propagandă electorală.

— Dar ți-am cerut să nu iei legătura cu domnul Sprugeon, tună Ducele indignat.

— Așa o fi, Plantagenet, dar știi foarte bine că nu pot să tac, grăi mai smerită.

— De ce te consideri datoare să te amesteci ? o mustră în continuare.

— Fiindcă am și eu, ca oricare, anumite vederi politice. Și dacă-mi pretinzi să fac numai ce-mi dictezi tu, voi începe să lupt pentru libertatea femeii.

— Insinuezi, cumva, că vrei să mă înfrunți ?

— Uff, Plantagenet, cîtă zarvă pentru un fleac ! Nu există o mișcare de a mea pentru care să nu mă certi ! Mai bine m-aș fi măritat cu un fermier sau cu un lăptar ! zise și ieși din odaie ca un vîrtej, lăsîndu-l pe Duce descumpănit, deprimat și muncit de întrebarea dacă proceda bine încercînd s-o strunească.

Neîndoielnic lucru că funcția de prim-ministru îi cerea să fie curat în cuget și mai drămuit în mișcări decît orice englez. Răposatul său unchi considerase drept un atribut natural privilegiul de a selecta candidații pentru Silverbridge, iar cînd ziarele radicale îl luaseră în răspăr, nu se sinchisise de ocările lor. Făcea doar ce avea poftă, fără să-i pese de comentariile lumii. Dealtfel la moartea sa, cînd

Plantagenet intrase în posesia titlului, nici el nu fusese ca în clipa de față. Slujba deținută pe atunci era infinit mai ușoară, deși nu lipsită de răspunderi. Chestiunile serioase păreau mai puțin serioase. Se preocupa de cîte o măsură administrativă, de care se achita conștiincios, dar avînd un statut mai modest, nu-și modela conduita de toate zilele după o regulă strictă. Pe cînd astăzi avea alte obligații, și cu toate că adaptarea era incomodă, o socotea absolut necesară. În zadar ar fi încercat să se poarte ca restul semenilor, fiindcă nu i se îngăduia. Iar în această schimbare impusă de împrejurări simțea nevoia să fie înțeles și, în același timp, secondat de făptura cea mai apropiată ! Ori ea nu numai că-i încălcase dorința, ci îi declarase întocmai ca o soție de negustor, că prea „ făcea zarvă pentru un fleac !"

Recapitulînd scena abia consumată, constată că nici el nu se dovedise la înălțime. Se știa timid și recunoștea că prea punea în balanță ieșirile lui și ale altora. Dar oricît de nemilos s-ar fi judecat, nu găsea circumstanțe atenuante pentru exprimarea Ducesei ! Cum ajunsese să-i spună că „face zarvă pentru un fleac ?" Oare să fi fost vina lui ? Era imposibil să precizeze. Numai un singur lucru se contura limpede — nenorocirea în care căzuse odată cu acceptarea silită a funcției de prim-ministru.

Cît mai rămaseră la castel, nu mai provocă nici o discuție cu Ducesa, iar la întoarcerea în metropolă, se simți din nou ispitit să-i arate afecțiune și s-o dezmierde, lăsîndu-i de înțeles că a iertat-o. Însă Glencora era tăioasă, îl repezea, ca și cînd nu voia să fie iertată.

— Nu mă lăsa singur, Cora !, o implorase într-o zi.

— Ce vorbă mai e și asta ? Nici prin minte nu mi-a trecut să te las, îi răspunsese, gîndindu-se la divorț, nu la înstrăinarea la care se referise el.

— Ai înțeles greșit, o corectase blajin. Să mă ferească cerul de o nenorocire așa mare ! Eu te rugam altceva : să nu te rupi de mine în mijlocul grijilor care mă asaltează.

— Dar ce pot face dacă tu mă certi încontinuu ? Era cazul să afli pînă acum că nu-mi place să fiu dojenită. „Ți-am cerut să nu iei legătura cu domnul Sprugeon !" îl îngînă ea, imitîndu-i glasul și atitudinea din ziua memo-

rabilei explicații. Află că nici în fața copiilor nu afișez această superioritate încărcată de furie. „De ce te consideri datoare să te amesteci ?", îi reedită altă tiradă. Te anunț că nici o femeie nu tolerează mustrări de genul acesta, și mai puțin ca oricare ți le admite Glencora, Ducesă de Omnium, rosti cu voce scăzută și făcînd o plecăciune pînă în pămînt.

— Știi cît de mult doresc să-ți împărtășesc toate preocupările mele, chiar și pe cele politice, îi zise cu aceeași intonație domoală. Dar trebuie să existe o voce care domină.

— Iar aceea să fie a ta, se înțelege.

— Cînd e vorba de alegerea unui deputat, va fi obligatoriu a mea.

— Și atunci eu mai fac cîte o combinație măruntă, prin spatele tău. Ce vrei ? Asta e în firea omenească, și trebuie să te împaci cu un mic compromis. Ți-aș fi dorit o soție mai bună, cum e Ducesa de St. Bungay, spre exemplu, care nu-l supără pe bătrîn cu politica, ci doar îl ceartă că bate vîntul din răsărit. Prin urmare există și alte curiozități mai greu de îndurat.

— Of, Glencora ! suspină Ducele abătut.

— Mai bine te-ai mulțumi cu ce-ți ofer eu și nu te-ai ridica cu pretenții prea mari. Nu te purta ca un despot, ci mai lasă și după voia mea, dacă într-adevăr te-ai convins că nu-ți doresc decît binele.

Cu teoriile etalate, era convinsă că-l îngenunchease definitiv. Ducele îi surîse, o sărută afectuos și plecă. Dar în sinea lui suferea. În vreme ce Glencora jubila cu gîndul la victoria înregistrată, el reflecta abătut la propria înfrîngere. Nu izbutise nici de data aceasta s-o atragă de partea lui ; să-i cîștige înțelegerea și ascultarea. Iar de avea să continue cu „măruntele combinații", se vedea nevoit să renunțe la funcția de prim-ministru. Adept al străvechiului adagiu *Ruat caelum, fiat justitia* [1], constata cu durere că nu putea fi justițiar cîtă vreme tovarășa lui de viață se amesteca în treburile de stat. Nici o soție nu beneficia de atîtea privilegii ; nu avea libertate nelimitată

[1] Să se prăvălească și cerul, dar să se facă dreptate. (lat.).

în căsnicie. Dar Cora nu se mărginea la puterea exercitată în casă.

Încerca s-o extindă și în sfera politică, exasperîndu-l cu tot soiul de aranjamente. Ba numind pe cineva într-o slujbă ; ba susținîndu-l pe altul, amenințat să și-o piardă — chiar dacă postul în cauză nu prezenta importanță ; ba încredințînd misiuni devotaților aliați, Barrington Erle și Phineas Finn, pe scurt, ticluind tot timpul cîte ceva. Cine știe dacă nu urzise și un plan sui generis, după care să conducă guvernul, ajutată de buna ei prietenă Marie, în chip de consilieră și președintă de cabinet ? ! Oricum, situația devenise intolerabilă, și dacă nu izbutea s-o reprime, va pune capăt propriei cariere politice. *Ruat caelum, fiat justitia*, spunea zicala latină. Dar cum să împace „justiția" cu amestecul Glencorei în munca de înalt demnitar ? Și cum să-și găsească liniștea atîta timp cît îl șicana ?

Aceeași întrebare o urmărise și pe Ducesă în legătură cu el, și tocmai atunci se trezise cu Ferdinand Lopez. Spre ghinionul acestuia. Pentru că, evident, ocolise orice discuție despre alegeri. Nu uitase de obligația pe care-o avea în fața vizitatorului, de faptul că-l îndemnase să candideze. Dar chibzuise că va încerca să se achite pe altă cale — poftindu-l la sindrofii cu soția. În scopul acesta îi trimisese cartea de vizită, nu ca s-o asalteze cu întrebări despre Silverbridge ! Adevărul era că se săturase de domnul Lopez și, tracasată de neplăcerile survenite în ultima vreme, îl asemuia uneori cu neisprăvitul de Pountney — deși comparația poate nu avea nici o justificare.

CAPITOLUL XXXIII

„CA BĂRBAT, NU AI VOIE SĂ TE JELEȘTI"

În scrisoarea sa către Emily, Arthur Fletcher făcuse două precizări cu privire la faptul că nu se retrăsese din alegeri. Una se raporta la întîrzierea cu care aflase numele concurentului și neputința de a-și mai retrage candidatura la acea dată, cealaltă, la caracterul nemotivat al unei even-

tuale renunțări. Dar în vreme ce prima sa afirmație îi aparținea integral, emanînd dintr-o constatare obiectivă, cea de a doua îi fusese insuflată de fratele său. Întîmplarea făcuse să se afle în Longbarns cînd auzise de viitorul rival și, văzîndu-l înclinat să renunțe, John intervenise cu tact și autoritate, determinîndu-l să rămînă neabătut pe poziție. Printre argumentele invocate, se referise și la Francis Gresham, din Greshambury — un prieten apropiat al familiei de Courcy, care perpetua influența acestora în Comitat, propunînd și candidatura lui Arthur — și se pare că marea sa obligație față de acest gentilom și de amicii săi îl înduplecase pînă în cele din urmă pe Arthur.

De la căsătoria lui Emily, cei din Longbarns nu-i mai rostiseră numele în prezența lui. În perioadele cît lipsea — și acestea erau îndelungi, deoarece mai tot timpul și-l petrecea în metropolă — bătrîna sa mamă o beștelea fără nici o reținere pe netoata care se înjosise, legîndu-și viața de un aventurier portughez. Stăpînul casei îi atrăsese atenția să n-o ponegrească de față cu fiul mezin. Însă bătrîna păruse contrariată de această pretenție.

— Crezi că i-ar prinde bine ? îl întrebase cu ochii măriți de surprindere. Mai curînd l-am ajuta s-o scoată din suflet, s-o uite.

— Asta se va întîmpla de la sine, nu prin silințele noastre, îi ripostase în felul său potolit, însă dîrz. Există bărbați care nu primesc un astfel de ajutor, iar printre aceștia se numără și feciorul matale.

— Și atunci a terminat-o cu însurătoarea ? tresărise înfricoșată.

John nu se încumetă să-i răspundă la ultima întrebare, în schimb încercă să-i explice că, blamînd-o pe fosta iubită, nu-l stimula să-și caute o soție.

— E un caraghios fără seamăn că o mai plînge, răbufnise bătrîna în culmea revoltei.

— O fi, nu te contrazic, replicase fiul cel mare, însă are nevoie de duioșie, nu de ocări.

Așadar, John era trup și suflet alături de el, cum avea să se dovedească și cînd află de ivirea contra-candidatului în alegeri. Arthur primise vestea chiar din partea susținătorului său, domnul Gresham și, profund tulburat, îi declară fratelui său intenția de a se retrage.

— Mă tem că nu prea te înţeleg, îi răspunse acesta cu desăvîrşit calm.

— De bună seamă că nu mă înţelegi. Şi, la drept vorbind, ţi-ar fi imposibil. Nici eu nu prea ştiu în ce fel să-ţi explic ca să-mi dai dreptate, deşi te consider printre oamenii cei mai inimoşi...

— Lasă consideraţia, şi continuă cu ce ai de spus.

— Nu vreau să am de-a face cu individul acela, vorbi Arthur referindu-se la Lopez. Am sentimentul că, de vreme ce mi-a luat-o pe *ea*, i se cuvine şi locul în Parlament.

— „Locul", aşa cum i-ai zis, nu s-a creat pentru plăcerea ta sau a lui, ci ca populaţia din Silverbridge să aibă un reprezentant în marele sfat al ţării.

— Să-şi aleagă alt candidat. Nu vreau să-l concurez pe acest individ şi, mai ales, s-o contrariez pe *ea*.

— Nu pot schimba candidatul de la o zi la alta. De unde şi cum să ia altul ? L-ai pune în mare încurcătură pe domnul Gresham. Ar fi un afront pentru el şi, după mine, nu ai nici un drept să i-l faci. Reţinerea ta e de natură sentimentală, or, nu există ceva mai jalnic pe lume ca sentimentalismul unui bărbat. Nu din voia ta îl înfrunţi pe domnul Lopez. Ai fost cel dintîi candidat şi, în consecinţă, ai datoria să mergi înainte.

Ca în toate împrejurările, John vorbise deschis, cu logică şi cu efect. Trezit din toropeala ce-l derutase, Arthur se apucă să scrie depeşa. Firește, nu i-ar fi convenit să se ştie că ciorna şi transcrierea ei îi răpiseră un ceas. Cu mare grijă îşi alesese cuvintele, ocolind orice nuanţă afectivă sau de ordin emoţional, însă turnîndu-le într-o formă care să fie perceptibilă pentru Emily. Ceea ce nu fusese prea lesne. Fiindcă, deşi cuprinsul îl viza doar pe soţ, de fapt, i-l adresa ei, şi deci trebuia să îngemăneze cu atîta abilitate ideile, încît să evite orice interpretare greşită. În cele din urmă, scrisoarea îl mulţumise. Era simplă şi străbătută de sinceritate. Şi, cu toate acestea, se ştie cum fusese privită.

Deşi trecuse un răstimp, din ziua cînd îl părăsise iubita, Arthur nu-şi revenise din amarnica deziluzie. Adevărul e că nici nu voia s-o uite şi să scape de suferinţa ce-i fusese pricinuită. Există oameni pe lume care, odată

încărcați cu o povară copleșitoare, se simt îndemnați s-o ducă o viață întreagă. Natural că nu mai au semeția celor despovărați. însă cum singuri și-au luat asupra balastul, nu se plîng niciodată, ci îl poartă cu resemnare. Întocmai ca Arthur. Nu făcea nici o tentativă să se elibereze. Trecuseră trei ani și mai bine de cînd hotărîse s-o ceară pe Emily, și de atunci făcuse din ea idealul de a trăi. Adevărat, îl respinsese de cîteva ori, însă cu o gingășie și o bunătate care-l determinaseră să n-o părăsească, deși se simțise descurajat și rănit. Poate că stăruința lui se datorase și domnului Wharton, cît și familiei sale, care îl stimulaseră în nădejdea de bine, explicîndu-i mereu că răceala fetei nu însemna rea voință, ci numai nehotărîrea de a-și dărui inima. Și astfel perseverase, iubind-o cu aceeași patimă, pînă cînd auzise din gura ei că se îndrăgostise de altul.

Din momentul acela nu avea la ce să mai spere, ci trebuia să renunțe la viața pe care-o visase. Doar nu putea să ucidă rivalul ori să-i răpească logodnica, precum se întîmpla în vremile de altă dată. În fața destinului nemilos, nu putea decît să se plece. În această privință nu avea de ales. Dar putea să-l accepte lecuindu-se de nefericita lui dragoste, ori păstrînd-o pe mai departe în suflet. Iar dintre aceste alternative, se oprise la ultima. Pe Emily o înălțase la rangul de zeitate, o iubise pînă la adorație și nu concepea s-o înlocuiască. Urmărit de imaginea ei, se lăsa legănat de unele gînduri — neancorate în nădejdi sau în scopuri precise, ci lipsite de consistență, aidoma castelelor clădite în închipuire — gînduri abia conturate, confuze, ce-l purtau către o vreme în care va putea să-și slujească iubita, dovedindu-i, mai presus de orice îndoială, trăinicia dragostei lui. Asemenea celorlalți din familie, nici el nu avea o părere bună despre Lopez, considerîndu-l un aventurier, care într-o bună zi avea să dea de necaz, oricît de falnic era în clipa prezentă. Putea să-și dea aere cît poftea, dar nu avea o temelie solidă — nici proprietăți funciare, niți titluri de 3% ale statului, care constituiau adevăratele garanții pentru cei din familia Wharton sau Fletcher. Or, nefiind susținut de aceste bunuri durabile, îl pîndea în orice moment prăbușirea. Natural că într-o astfel de împrejurare, Emily nu va recurge la sprijinul său. Doar avea un tată, un frate și rude care vor sări întru

ajutor. Așa că ideea lui de a-i fi de folos era o himeră. Și cu toate acestea n-o izgonise. Dimpotrivă se agățase de ea cu dorința de a trăi ca s-o vadă împlinindu-se. Deci Emily rămăsese în continuare zeița la care se închina, deși aparținea altuia și poate nu avea s-o mai vadă de-a pururi. Mult ar fi vrut să-i scrie, și această dorință se transformă în obsesie după ce o știu măritată. De aceea, cînd se ivise prilejul, trecuse prin cazne atît de grele.

Față de nimeni nu-și deschisese sufletul, ascunzîndu-și cu grijă marea sa taină. Totuși, fratele John intuise ce se petrece cu el și, în mod tacit, îl aproba pe de-a-ntregul. Nu-i putea vorbi despre dragoste, nici să-i dea versuri să le citească ori să se arate întristat. Nu era în firea lui să se poarte în felul acesta. În schimb, se îngrijea să-i pună la dispoziție caii cei mai de soi, să-l adăpostească în unghere ferite la vînătoare, să aibă tihnă și tot ce-și dorește în casă. Și cum vorba și uitătura sa erau călăuză pentru cei din Longbarns, toți îl priveau și vorbeau cu Arthur în așa fel, încît să nu-l supere. De i s-ar fi năzărit într-o dimineață să poruncească tăierea copacilor seculari din parcul conacului, i s-ar fi executat ordinul fără a se cere permisiunea stăpînului. Influența lui John se resimțea în orice manifestare a familiei, și poate cel mai pregnant în comportarea venerabilei mame, care se abținea de la orice ocară în prezența lui Arthur.

Cîndva o auzise făcînd-o pe Emily „scîrbă nerușinată", o injurie rostită cu foc și întru totul îndreptățită, după judecata bătrînei, fiindcă cea ponegrită nu dovedise pic de considerație pentru obîrșia ei nobilă.

— Dacă te-ar auzi Arthur, i-ai sfîșia inima și l-ai alunga de la noi, îi spusese John pe un ton mustrător. Așa că, orice ai gîndi despre Emily, păstrează în dumneata. Doamna Fletcher clătinase din cap supărată, însă din clipa aceea își puse strajă la gură.

La una din partidele cinegetice, aranjate anume spre a-și distra fratele, John trecuse printr-o emoție care avea să-i prilejuiască o mare lecție de viață lui Arthur.

— Nu ți se pare că fratele tău gonește prea tare ?, îi atrăsese atenția unul dintre participanți, pe nume Reginald Cotgrave.

— Nu-l observasem, recunoscuse el tresărind. De fapt, se avîntă cam totdeauna, dar este şi un foarte bun călăreţ.

Arthur se afla pe un sireap nărăvaş, lung, negru şi slab, pe care-l cumpărase de o lună şi, cum animalul alergase un răstimp la cursele cu obstacole, se repezea la fiecare zaplaz de parcă avea să-l înghită. John îl rugase să-l dea pe mîna unui maestru de călărie, ca să i-l îmblînzească niţel, însă celălalt refuzase, pretinzînd că va reuşi să-l strunească de unul singur. Şi astfel cît a durat vînătoarea, John tremurase de frică să nu se întîmple un accident.

— Parcă era mai prudent înainte, remarcase din nou Reginald Cotgrave. S-a repezit în neştire peste gardul şi şanţul de colo, iar dacă animalul nu izbutea să le sară, ce se alegea de el ?

— Ar fi ajuns drept în mijlocul şanţului, îi replicase John prefăcîndu-se liniştit. Însă, după cum ai văzut, calul s-a descurcat foarte bine.

Faţă de un străin ca Reginald Cotgrave, nu avea rost să vorbească altfel, nici să-i arate panica prin care trecuse. Dar în sinea lui, îi dăduse dreptate. Arthur gonise ca un bezmetic. Şi din motive pe care le cunoştea. Aşa că era necesar să stea de vorbă cu el. Ceea ce şi făcu după întoarcerea la conac.

— Nu e cazul ca omul să-şi rupă gîtul cînd nu i se împlinesc toate voile, începu el de îndată ce se aşezară în faţa căminului din camera sa.

— Cine vrea să-şi rupă grumazul ?, se miră Arthur.

— După cît mi s-a spus, tu ai încercat acest lucru la vînătoarea de azi.

— S-a speriat careva văzîndu-mă pe un cal nărăvaş !, rîse el. Dar îl ştiu cît de bine sare şi ce iute aleargă. Nu are pereche în tot comitatul !

— Că e mare gonaci, se prea poate, deşi n-aş paria că nu mai există al doilea ca el prin împrejurimi. Însă ce vreau să îţi spun este că nu trebuie să te avînţi cu atîta nesocotinţă, încît să se creadă că vrei să te sinucizi.

— Ce să fac dacă nu reuşesc să-l strunesc ?

— Să nu-l foloseşti.

— Asta-i o copilărie, John, protestă fratele.

— Ba deloc. Înțelegi foarte bine ce vreau să spun. Dacă ar fi să pierd jumătate din avuții, aș fi disperat, nu ?

— Firește. Și eu la fel.

— Dar ce-ai zice să mă vezi jelind ?

— Vrei să spui că mă tîngui ?, îl întrebă Arthur vexat.

— Oricare din noi jelește cînd dă de un necaz. Chiar dacă umblă doar încruntat.

— Și pe mine mă vezi încruntat ?

— Sau rîde ca un zevzec.

— Și eu rîd în felul acesta ?

— Ori galopează peste obstacole ca un apucat care vrea să scape de amărăciuni rupîndu-și grumajii. Aequam memento [1]... Îți amintești ce spune poetul, nu ?

— Da, îmi aduc aminte, însă nu-i prea ușor...

— Totuși încearcă. Mai există și altele de făcut în viață afară de însurătoare. Iată, ai să intri în Parlament.

— Nu sînt convins...

— Gresham mi-a dat depline asigurări. Reflectează la ce te așteaptă. Și cu toată seriozitatea. Nu privi alegerea ta ca un simplu accident, ci ca pe o misiune care abia începe și căreia îi vei închina toată viața. Dacă vei avea fericirea să se ivească o necesitate pe care numai tu o vei putea rezolva, ca reprezentant în Parlament, n-ai să mai gonești pe un cal nestrunit, cum ai făcut dimineață. Arthur îl asculta privindu-l înlăcrimat. Așteptăm mult de la tine, continuă John. Eu nu sînt bun decît să administrez proprietatea familiei și să îngrijesc de conac să nu se năruie la pămînt. Pe cînd tu ai o minte ascuțită, așa că, între noi fie spus, dacă vom munci fiecare, făcîndu-ne datoria după cuviință, neamul Fletcher va putea să prospere. Casa mea este a ta ; copiii mei sînt și ai tăi, iar de-o fi să-ți cîștigi un renume, am să-l consider ca fiind și al meu. Sus capul, băiete ! Și vinde gloaba cea nărăvașă, conchise strîngîndu-i mîna.

---

[1] Referire la versurile lui Horațiu : *„Aequam memento rebus in arduis / Servare mentem"*. În împrejurări potrivnice ține minte să-ți păstrezi cumpătul.

CAPITOLUL XXXIV

ALEGERILE DIN SILVERBRIDGE

Cam la o lună după discuţia redată mai sus, Arthur se despărţi de ai săi, plecînd către Silverbridge, unde trebuia să sosească cu o săptămînă înaintea alegerilor. În drum făcu un popas de cîteva zile la susţinătorul său, Francis Gresham, pentru a se sfătui în legătură cu apropiatul eveniment. Ar fi rămas şi pe timpul campaniei electorale în Greshambury — unde se afla reşedinţa prietenului — dar îl despărţeau douăzeci de mile de Silverbridge, şi ar fi fost peste mînă să se deplaseze zilnic în circumscripţie, spre a sta de vorbă cu electorii. Totuşi, pînă să-i întîlnească, simţise nevoia să se înarmeze cu informaţii cît mai precise şi numeroase, or, nimeni altul nu era mai în măsură să i le pună la dispoziţie ca Francis Gresham, starostele întregului comitat. Respectat şi iubit de localnici, Gresham se bucura de o situaţie înfloritoare, de o avere considerabilă şi o familie numeroasă şi reuşită, la cei patruzeci de ani, sau chiar mai puţini, cîţi avea. Amator pasionat al sportului cinegetic, în ultimii ani devenise şi maestru de vînătoare. Tatăl său, deşi înstărit, se luptase cu greutăţile materiale, pe care fiul, Francis, le lichidase. Căsătorindu-se cu o lady extrem de bogată, înmulţise cheagul ce-l căpătase prin moştenire, devenind un magnat. Dar cu toate înlesnirile de ordin material, nu rîvnise vreodată la titlul de membru în Parlament sau la binefacerile carierei politice. Poate de aceea nu vedea cu ochi buni guvernul de coaliţie, considerînd că sir Orlando, alături de restul conservatorilor asimilaţi de formaţie, se vînduseră pentru jilţurile pe care şedeau, terfelindu-şi onoarea. Era perfect conştient că prea puţini îi împărtăşeau această vedere şi, ca atare, oricît era de coruptă lumea din jur şi oricît de mult îl costa să asiste la decăderea Marei Britanii, se declara mulţumit atîta vreme cît arendaşii îi plăteau cotele, cît truditorii localnici încă nu făceau greve pentru mărirea simbriilor şi cît mai putea să vîndă pămîntul la un preţ ridicat. Viaţa pe care o ducea îi oferea încă satisfacţii, aşa că nu bombănea în gura mare. Şi nici nu-i pretinsese

lui Arthur Fletcher — cînd îl propusese în circumscripţia Silverbridge — să le facă mizerii celor din coaliţie cînd va fi deputat. Departe de a-i pune atare condiţie, se bucurase că-i acceptase oferta, deoarece candidaţii nu se găseau la orice răspîntie, şi chiar de mai întîlneai cîte unul care merita osteneala, nu avea sorţi să fie ales. Pe cînd membrii familiei Fletcher întruneau această condiţie, fiind respectaţi ca oameni destoinici, conservatori cu tradiţie şi vrednici să ajungă în sfatul ţării. Firește, şi parlamentarii conservatori erau nevoiţi să închidă ochii la o mulţime de compromisuri pe care nu le încuviinţau. Iar domnul Gresham le înţelegea situaţia. Doar nu se puteau reînvia vechile pravile şi drepturile divine ale monarhului ! Însă cum glorioasele instituţii ale ţării tot trebuiau să piară treptat, era preferabil să-şi dea obştescul sfîrşit în mîinile iubitoare ale conservatorilor, decît ale casapilor radicali. Bine că nu fusese dînsul sortit să fie pe aproape la această cumplită agonie ! Avusese mare noroc, şi mulţumea cerului că se apucase de vînătoare şi de prăsirea vulpilor pe moşie, în loc să-şi fi ales această muncă murdară — pe care şi de-o făceai cu cele mai sfinte intenţii, rămînea tot murdară. Singurul său obol constase din totdeauna în promovarea unui deputat de nădejde, conservator. Îl dăduse şi acum, prin propunerea junelui Fletcher, pentru a cărui intrare în Parlament, era dispus să investească şi ceva fonduri. Numai să-l ţină pe un Lopez deoparte.

Prima veste pe care i-o împărtăşi musafirului a fost aceea că mai avea un rival.

— S-a prezentat şi un al treilea candidat, îl anunţă el. Şi ne va prinde grozav de bine. Radicalii din circumscripţie nu sînt deloc încîntaţi de domnul Lopez. Susţin că nu cunosc nimic despre el. Se împăcaseră cu ideea de a-l vota, cît fuseseră ameţiţi de braşoavele unora că era susţinut de Ducele de Omnium — deşi propunerea nu venise direct, ca pe vremuri. Dar îndată ce Ducele a limpezit situaţia, s-au dezumflat şi alegătorii. Ai văzut scrisoarea Alteţei sale, nu-i aşa ? Arthur nu dăduse cu ochii de ea, întrucît apăruse în ultimul număr al gazetei locale din Silverbridge, iar acesta nu-i parvenise. Însă amfitrionul i-o înmînase pe loc şi se apucă s-o citească în „camera şefului",

după cum se numea din moşi strămoşi încăperea în care se aflau.

Depeşa fusese adresată domnului Moreton, actualul administrator şi succesorul lui Fothergill, care, pe vremea răposatului Duce de Omnium, avusese puteri discreţionale în comitat. Şi iată ce-i scria Ducele omului său de afaceri :

„Carlton Terrace, martie, 187..

Stimate domnule Moreton,

Am impresia că doleanţele mele cu privire la alegerea viitorului deputat nu au fost pe deplin înţelese, deşi, în timpul şederii mele la Gatherum, am încercat a le exprima cît mai limpede. Îmi place să cred că nici un alegător nu va susţine un anumit candidat, în ideea că îmi face pe voie. Întrucît sufragiul este secret, şi eu, ca orice englez, nu voi cunoaşte adeziunea alegătorilor exprimată prin buletinul de vot. Totuşi, doresc să asigur electorii că, şi în ipoteza cînd ar considera oportun să voteze un reprezentant care s-a declarat de pe acum împotriva guvernului din care fac parte, nu-mi vor ştirbi sentimentele cordiale ce le nutresc faţă de oraşul lor. Aş vrea să adaug că, potrivit vederilor mele, adevărata îndatorire a oricărui alegător constă în a vota candidatul pe care-l consideră cel mai potrivit pentru a sluji naţiunea. În ce mă priveşte, nu manifest nici o preferinţă pentru vreunul din actualii candidaţi, şi chiar de aş avea-o, nu aş influenţa nici un vot exprimîndu-mi-o. Aş fi bucuros dacă scrisoarea de faţă ar fi publicată, spre a putea fi citită de către alegători.

Cu respect,

OMNIUM"

Incontestabil că temerea exprimată la începutul epistolei în legătură cu neînţelegerea declaraţiei făcută la Gatherum, viza convorbirea Ducesei cu domnul Sprugeon. Fapt sesizat şi de acesta. Dar cum ţinea să nu piardă bunăvoinţa clientei, se grăbi a-şi asigura acoliţii că depeşea Alteţei sale nu avea nici o semnificaţie, ci era un trucaj la care fusese obligat să recurgă de calitatea pe care o deţinea. Doar era prim-ministru şi trebuia să-şi păzească obrazul. Însă marea lui satisfacţie rămînea tot alegerea lui

Lopez, și dacă voiau să-i facă pe voie, puneau umărul și-l scoteau deputat. Cu această teorie se înfățișase la Sprout. Numai că pantofarul nu-i mai dădu ascultare, ci se repezi într-un suflet la domnul Du Boung — berarul local — pe care ar fi vrut de la bun început să-l propună, invitîndu-l să-și depună candidatura. Du Boung, care se ridicase cu mare iuțeală în anii din urmă, devenind peste noapte o notorietate în urbe, primi oferta cu zece mîini. Și astfel, din doi candidați, deveniră trei. În declarația pe care o publică în gazete, berarul binevoia să susțină guvernul de coaliție, însă cu precauție și într-o măsură redusă. Această rezervă se datora nemaipomenitei crize politice care bîntuia Anglia, după spusele sale. Deputatul în devenire nu omitea să-l perie și pe Duce, afirmînd că vecinătatea proprietății domniei sale constituia o mană cerească pentru circumscripția Silverbridge. Arthur îi citi declarația imediat după depeșa Ducelui de Omnium.

— Cu cît sîntem mai mulți, cu atît va fi și distracția mai mare, comentă la sfîrșitul ei.

— Păi nu ? întărise prietenul. Dar fii sigur că Du Boung nu-ți va răpi un singur vot. În schimb, o să-i taie celuilalt craca de sub picioare. Iar în ce privește programul politic al candidaților, așa cum constați, nu diferă prea mult. Toți sînteți oamenii guvernului.

— Cu o deosebire, observă Arthur.

— Există atîta asemănare între politicienii de astăzi, încît numai un observator cu ochi de vultur mai sesizează culoarea partidului reprezentat de fiecare, continuă Gresham caustic.

— Atunci de ce nu-l susții pe Du Boung ? îl înțepă junele preferat.

— Pentru că dumneata ai calități în plus. Și afară de asta, nici n-ar conta votul meu. Însă de-ar fi să aleg între Du Boung și Lopez, incontestabil l-aș prefera pe primul în locul unui venetic bădăran ca Lopez. La remarca din urmă, Arthur se încruntă, iar Gresham intră în derută, întrucît auzise de catastrofa ce se abătuse asupra amicului. Totuși, își duse ideea pînă la capăt. Înainte de-a face avere, Du Boung se chema Bung, un nume absolut englezesc, pe care și l-a schimbat cu altul mai sonor. Pe cînd Lopez mi se pare străin.

— Nu am idee de originea sa, vorbi Arthur subit îndispus. Mi s-a spus că este un gentilom. Dar orice ar fi, atîta vreme cît concurăm pentru titlul de membru în Parlament, sper să-l obţin eu.

— Să nu ai nici un fel de îndoială, îl asigură susţinătorul. Dumneata vei cîştiga în alegeri, nu Du Boung. Vei ajunge şi prim-ministru, iar atunci mă vei face pair. Ţi-ar place ca tăticul să devină lordul Greshambury ? se adresă el unei fetiţe care se năpustise în odaie.

— Nu, nu mi-ar place, îi răspunse odrasla cu buzele ţuguiate. Mi-ar place să-mi cumperi căluţul pe care îl vinde un om în curte.

— Are dreptate, Fletcher, recunoscu moşierul. Mai curînd le pot cumpăra ţîncilor ponei cîtă vreme sînt numai Frank Gresham, decît dacă-mi irosesc banii pe titlul de lord.

Peste două zile, anume luni dimineaţa, domnul Gresham porni cu trăsura spre Silverbridge, unde-l depuse pe Arthur şi asistă la primele sale convorbiri cu localnicii. Du Boung îşi începuse activitatea la cîteva ceasuri după primirea strălucitei oferte din partea domnului Sprout, iar Lopez înaintea sa. Fiecare din ei bătea la uşa fiecărui locuitor, şi fiecare din cei vizitaţi era un viitor alegător. După patru, cinci zile de cutreierare a oraşului, candidaţii asigurau pe rînd persoanele abordate că deţineau suficiente făgăduinţe pentru a se considera deputaţi, însă mai aveau, nevoie — chiar foarte mare nevoie — de promisiunea unui singur vot. Iar cetăţenii oneşti le dădeau acelaşi răspuns — că ar fi bucuroşi să susţină pe domnişorul care s-a ostenit să le vină în prag, pe care-l consideră cel mai nimerit candidat din cîţi avuseră pînă atunci, dacă domnişorul ar avea bunătatea să le pună ceva în palmă, măcar şi plata pe o zi de lucru, pentru ca bieţii lor copilaşi să nu rabde de foame pe motiv că părinţii se duc la votare. Aşa le spuneau cetăţenii oneşti fiecăruia în parte. Dar candidaţii şi agenţii electorali care-i însoţeau nu se lăsau ademeniţi de ispită.

— Asta e şmecheria lui Sprout, ticălosul !, spumegase Sprugeon în faţa lui Lopez. Şi omul care v-a cerut bani era sluga lui. Dar ia să-i fi dat o juma' de coroană, să fi văzut atunci tărăboi. Eram definitiv compromişi.

Grozav se scandalizase fierarul de mîrşăvia lui Sprout, numai că şi el întinsese aceeaşi capcană candidaţilor Du Boung şi Fletcher, care nu se prinseseră însă. Doar se anunţase cu surle şi trîmbiţe excluderea mituirii din aceste alegeri.

— Păi deh, ca berar s-ar cădea să ne dai cîte o sticlă !, i-o trîntise un bătrîn lui Du Boung, fiindcă sărmanul moşneag nu pomenise de cînd se ştia concurenţă în alegeri.

După două zile de colindat, Arthur Fletcher, urmat de cîrdul agenţilor electorali şi al simpatizanţilor, se întîlni pe una din străzi cu Lopez, însoţit şi el de un alai similar. Arthur se aşteptase la o încrucişare de felul acesta, şi hotărîse din vreme cum să se poarte. Astfel că, la ivirea ei, se duse către rival şi, zîmbindu-i amabil, îi întinse mîna. Deşi se văzuseră doar o singură dată, voia să-i arate că nu căuta să se certe pe motiv că fusese preferat de Emily Wharton. Pe lîngă nenorocirea ce i-o pricinuise prin răpirea iubitei, concurenţa în alegeri era un moft. Însă Lopez, care ameninţase că-l va întîmpina cu un bici — după cum cititorul probabil îşi aminteşte — adoptă altă atitudine. Punîndu-şi mîinile în şolduri, îl măsură cu ochi înverziţi de ură, după care îi spuse :

— Te poftesc să-ţi continui drumul !

Şi rămase pironit locului, aşteptînd ca celălalt să se execute. Fletcher îl privi un moment uluit, după care se înclină şi porni mai departe. Cel puţin o duzină de oameni urmăriseră scena, conştienţi că la politeţea prietenească manifestată de Fletcher, Lopez ripostase cu mojicie, în dorinţa de a provoca o ciocnire. Iar pînă seara, înainte de a se culca, această duzină de martori dibuiseră şi motivul văditei ostilităţi. Se vede că unul din ei fusese destul de isteţ ca să afle de dragostea candidatului Fletcher pentru domniţa Wharton, de preferinţa acesteia pentru candidatul Lopez şi de ura ce-i dezbina pe cei doi rivali. Pînă a doua zi incidentul se răzleţi în tot tîrgul, adăugînd un plus de emoţie la atmosfera deja răscolită de evenimentul alegerilor. O răfuială cu caracter personal stîrneşte oriunde senzaţie. La Londra putea să pună în picioare ambele Camere ale Parlamentului, provocînd întrunirea lor reunită. Aşa că, într-un tîrg pre-

cum Silverbridge, declanşase o adevărată comoţie. În numai cîteva ceasuri, s-au constituit tabere în favoarea lui Fletcher şi a lui Lopez, în timp ce simpatizanţii berarului, profitînd de ocazie, au închegat şi ei o formaţie, în care susţineau sus şi tare că doi gentilomi care se ceartă pe stradă nu merită cinstea de a reprezenta circumscripţia Silverbridge în Parlament. Şi, în consecinţă, numai Du Boung era vrednic să fie ales.

După consumarea incidentului, apăru şi Francis Gresham în urbe, şi cum Arthur era încă înfierbîntat, nu se putu stăpîni să nu i-l împărtăşească.

— Cum să-l etichetez pe acest individ decît o javră nenorocită ? ! explodă Gresham la capătul povestirii.

— Nu m-aş fi sinchisit de figura ce mi-a făcut-o dacă nu ar fi însurat cu o tînără pe care o cunosc din copilărie şi pe care o respect foarte mult, zise Arthur abia stăpînindu-şi emoţia. Ca după aceea să-şi amintească fără voie de morala fratelui John. Iar începuse cu „jelirea", aducînd în discuţie căsătoria ratată, deşi se căznise să ocolească acest subiect.

— Nu au mai existat ciocniri sau ofense între voi ? îl descusu amicul mai vîrstnic.

— Nici vorbă de aşa ceva, îl asigură Fletcher.

La ora cînd făcea afirmaţia, expediase faimoasa depeşă adresată lui Emily, dar nu se gîndise nici o clipă la ea. Şi chiar de-i venea în minte, nu ar fi putut bănui că fusese interpretată drept o injurie. La drept vorbind, el era victima, nu Lopez. Individul îl frustrase de fericire şi, cu toate că ar fi fost o copilărie să provoace o ceartă pentru suferinţa la care îl condamnase, ar fi avut cel puţin o justificare. Însă nu urmărise acest lucru. După multe reflecţii ajunsese la încheierea că, în afara durerii pe care i-o semănase în suflet, Lopez nu-l lezase prin fapte sau vorbe, încît nu avea pe ce să-şi întemeieze o eventuală învinuire. Or dacă el nu putea să-l acuze, pe ce motive ar fi făcut-o rivalul care-l nedreptăţise ?

— Nu merită să-l iei în seamă, căută domnul Gresham să-l domolească. Se vede cît de colo că nu este gentilom şi nu ştie să se comporte. De aceea o compătimesc pe tînăra care l-a luat.

Aluzia prietenului îl făcu pe Arthur să roşească pînă peste urechi. I se părea deplasat să evoce fără nici o rezervă — şi parcă fără respect — o latură aşa de intimă. Şi ca să evite alte remarci, poate la fel de supărătoare, întoarse pe loc discuţia spre campania electorală. Atmosfera devenise promiţătoare, oferindu-i toate premisele să spere în victorie, pe care chiar încercă s-o anticipeze, alungînd din minte necazul abia întîmplat.

Şi în vreme ce el se consola cu perspectiva triumfului, Lopez cugeta otrăvit la tot ce i se întîmplase de la venirea în Silverbridge. Realiza din plin că Ducesa, prăvăliaşul Sprugeon şi acoliţii acestuia îi jucau o festă sinistră. Încă din ziua sosirii avusese o surpriză infectă. Se trezise la hotel cu un magistrat care, zîmbindu-i unsuros, în semn de bunăvoinţă, îi ceruse de la obraz un cec în valoare de cinci sute de lire. Bineînţeles că trebuiau fonduri ca să se ungă rotiţele şi bineînţeles că era de datoria candidatului să le scoată din buzunar. Cunoscuse condiţia din vreme, o acceptase şi, totuşi, neobrăzarea cu care i se ceruseră banii îl călcase pe nervi. Semnase pe loc cecul solicitat, însă distant şi scîrbit la culme, pentru a demonstra că nu-i convenise deloc procedeul. Numai că prin aceasta cu siguranţă îşi atrăsese antipatia, încît nu mai putea să se aştepte la rîvna aşa-zişilor susţinători. Iar de cum începuseră convorbirile cu localnicii, se lovise de un alt neajuns. Nu avea libertatea de a invoca numele Ducelui sau măcar al Ducesei ! Interdicţia îi fusese impusă de Sprugeon, care ţinuse să mai adauge că trebuia să răzbată „prin forţele proprii". Or, sincer vorbind, pe ce forţe se bizuia într-o aşezare nenorocită ca Silverbridge ? ! Căutînd să-i spulbere neîncrederea, fierarul îi declarase că, printr-o tactică bine gîndită, se puteau aranja încă multe, ca în final să aibă nerușinarea de a-i sugera că domnul Wise — magistratul — ar face minuni, de i-ar pune în palmă încă cinci sute de lire. Pe care nu i le dădu, însă, şi atunci negustorul, voind să-i plătească polița, îi şuşotise cum că Ducesa nu mai putea să mişte un deget din pricina soţului ei.

Aşa arăta bilanţul primelor zile petrecute în circumscripţie. Pe care totuşi îl ignorase, continuînd peregrinarea pe la uşile alegătorilor, plecînd urechea la trepăduşii ce-l

însoțeau — care ar fi șomat fără candidatura lui — și ascultîndu-le asigurările că mai avea șanse să iasă învingător. Alimentat de aceste nădejdi, se făcuse că uită de răceala localnicilor, pretinzînd, în discursurile ținute, că fusese primit pretutindeni cu simpatie. Pentru ca în dimineața întîlnirii cu Fletcher, să aibă parte de o nouă surpriză, ce-i spulberase pînă și ultimele speranțe. Berarul Du Boung, urmat de cîțiva lătrători de ai săi — precum și de Sprugeon ! — îi veni cu propunerea să se retragă din competiție, mijlocindu-i propria reușită și salvînd prin aceasta „interesele liberalilor".

Sugestia lui constituise o lovitură de grație, pe care un tip ca Lopez n-o putea îndura cu indiferență și resemnare. Cînd Ducesa de Omnium îi plasase ideea candidaturii, considerase alegerea lui dinainte aranjată. Într-adevăr, mai pe urmă aflase că nu-i va veni chiar pe tavă, ci trebuia să miște din coate și să cheltuiască mai mult decît prevăzuse. Cu toate acestea, rămăsese încredințat că victoria era absolut certă. Nu știuse prin cine va acționa protectoarea și nu sesizase nici caracterul irevocabil al hotărîrii adoptată de Duce. Abia mai tîrziu își dăduse seama de multe, printre care și de viclenia lui Sprugeon. Fierarul îl adormise cu promisiunile, numai ca să-l cîștige de candidat. La drept vorbind, îl păcăliseră toți. Iar înșelăciunea altora îl scotea din minți — uitînd cu desăvîrșire de propriile matrapazlîcuri. Cum să-l tragă pe sfoară pe unul ca el ? se gîndea furibund. Și cum își îngăduiau să-i propună retragerea din alegeri ?

— Voi lupta pînă în ultima clipă, îi ripostă lui Du Boung, sfîrtecîndu-l cu privirea lui de oțel.

— Asta înseamnă că-i asigurați izbînda domnului Fletcher, interveni Sprout, aflat printre cățeii berarului.

— Are dreptate concetățeanul meu, glăsui Du Boung. În loc să cîștige un liberal, va ieși un conservator.

— Atunci o să dăm cu banul, și om vedea care din liberali se retrage — dumneata sau eu, propuse Lopez.

— Așa ceva nu se poate, vorbi din nou pantofarul, în numele candidatului preferat. Domnul Du Boung se bucură de mare prestigiu în rîndul liberalilor din orașul nostru și patru cincimi dintre ei or să-i dea dînsului votul, și nu dumneavoastră. Și dacă se va retrage, tot nu ieșiți depu-

tat Îmi pare rău, dar aţi venit cu idei greşite. I-am repetat întruna domnului Sprugeon că Ducele nu glumeşte, însă nu a vrut să m-asculte. Păcat de osteneala pe care v-aţi dat-o ! Staţi de vorbă cu localnicii pricepuţi în ale politicii şi o să vă spună acelaşi lucru — că la noi nu v-aşteaptă nici o victorie. Asta o să zică. Aşa că de vă retrageţi acum, îl ajutaţi pe domnul Du Boung să cîştige. Iar de nu, îl scoateţi pe celălalt deputat.

Pantofarul auzise ceva despre inimiciţia dintre candidaţii veniţi din metropolă şi pedalase pe torpilarea lui Fletcher, încredinţat că Lopez ar fi amator să-l şicaneze pe fostul rival. Şi nu greşise. Numai că în deruta sa de atunci, portughezul nu-i sesiză jocul. Se gîndea exclusiv la propria umilinţă, privindu-i cu neîncredere pe cei care i-o provocaseră. În fond, cine erau aceşti oameni ? Şi ce garanţie avea că nu îl minţiseră cu scopul de a-i netezi biruinţa lui Fletcher ? De berarul Du Boung nu auzise decît la sosirea în Silverbridge, cu două, trei zile în urmă, iar pînă la pantofar, nu-l avizase nimeni de marea sa popularitate, care, mai mult ca sigur era o invenţie, şi ar fi fost o gugumănie s-o creadă.

— Am venit aici în ideea să lupt, zise după un răgaz de gîndire. Aşa că nu abandonez lupta.

— Înseamnă că lăsaţi circumscripţia pe mîinile domnului Fletcher, îl întărîtă Sprout pentru ultima oară.

Dar cum Lopez nu mai catadicsi să-i răspundă, se văzu nevoit să-şi ia ziua bună şi să plece împreună cu ceilalţi. La cîteva ceasuri, surveni ciocnirea cu Arthur, care, deşi nu dură decît un minut, avea să influenţeze într-un mod decisiv soarta alegerilor. În aceeaşi seară, Sprugeon se înfăţişă din nou la Lopez, exprimîndu-şi regretul faţă de cele întîmplate şi declarîndu-i că nu-l mai putea sprijini. Deşi, nu din cauza incidentului, chipurile, ci numai a Ducelui, a cărui voinţă se dovedise de neînduplecat.

— Îmi pare tare rău pentru 'mneavoastră, pretinsese el ridicînd din umeri a neputinţă, dar cînd un nobil cu puteri aşa mari se ţine scai de o idee, trebuie să i-o respectăm. Aşa că, de m-ascultaţi pe mine, nu vă mai irosiţi bănişorii şi vremea prin tîrgu' nostru. Iacă şi eu mă retrag din alegeri şi, cîte zile mai am, să nu mai aud de ele. La fel

au hotărît și amicii care mă ajutau, fiindcă la toți ni s-a făcut greață.

— Cum adică, mă lăsați singur ? tresărise Lopez.

— Păi ce să vă facem dacă așa au devenit lucrurile ? La început știam că sînteți alesu' Ducelui, ori dacă Alteța sa a trîmbițat că nu preferă pe nimeni, ne-a forțat să vă lăsăm din brațe.

— De cînd există alegeri în Anglia nu s-a petrecut o asemenea batjocură cu un candidat, se plînse Lopez.

— Asta n-o mai știu, zise prăvăliașul, săltînd iarăși din umeri. Da-mi închipui că ușor nu vă este. Ducesa a vrut să vă facă un bine. De asta puteți fi sigur. Da' s-au încurcat trebile la castel, și ne-a încurcat și pe noi. Aici e toată hiba, dondăni agentul electoral.

După care se scuză și plecă, în timp ce Lopez reflecta că nu mai avea să-l revadă. După cum se și întîmplă. Trebuia să abandoneze alegerile, chibzui mai departe. Lucrul cel mai cuminte era să iasă din mascarada în care fusese vîrît și s-o șteargă din blestemata urbe cît mai repede cu putință. Dar cum să-și anunțe retragerea și la cine ? Nu mai avea nici un cunoscut prin apropiere pentru a-l îndruma. Afară de asta, dăduse cinci sute de lire, din care măcar o parte se cuvenea să-i recapete. Hotărît lucru, se purtaseră mizerabil cu el ! Și, cu toate acestea, nu i-ar fi convenit să dispară ca un cîine bătut, ferindu-se de privirile oamenilor. O revoltă fără de margini îi răscolea cugetul, deși nu atît din pricina nedreptății ce-o îndurase, cît din cauza reușitei lui Fletcher, pe care îl detesta. Putea să jure că va ieși deputat. Doar nu era să creadă în popularitatea berarului și șansele acestuia. Fletcher avea să culeagă laurii biruinței — nemernicul care cutezase să-i scrie soției lui ofensîndu-l într-un mod grosolan, ca după aceea să-l mai insulte și prin felul cum îi tăiase calea în Silverbridge ! La primirea nerușinatei depeșe, îi declarase nevestei că îi va cere, cu cravașa în mînă, să renunțe la circumscripție. În situația de acum, nu mai putea să vină cu această pretenție, însă amenințarea cu biciul rămînea de actualitate. Și ardea de dorința s-o vadă împlinită, imaginîndu-și că, în felul acesta, îl degrada în ochii lui

Emily. Deși setea de răzbunare nu era generată de gelozie — sau, mai curînd, nu de gelozia practicată în genere, deoarece Emily nu-i furnizase nici un motiv. Prea i se dăruise în pofida opreliștilor și prea se arăta iubitoare, ca s-o suspecteze. Dar în același timp manifestase respect față de fostul ei curtezan și, de atunci, îl ura pătimaș. Iar la resentimentul acesta, se mai adăugase o speculație recentă, legată de retragerea din alegeri. Oare nu se spăla de rușinea capitulării biciuindu-și adversarul triumfător ? De-ar fi cerut părerea unui englez, i-ar fi spus că mentalitatea autohtonă condamna astfel de procedee și, prin urmare, proiectata lui răfuială nu-i va aduce decît oprobriu. Poate și el ar fi ajuns la această concluzie și ar fi renunțat la gestul său nebunesc dacă ar fi chibzuit cu mai multă luciditate. Însă revolta înfrîngerii îi întunecase judecata cea dreaptă și în negura disperării ce-l covîrșise, brutalizarea rivalului părea o pată însorită. Își merita cu vîrf și îndesat pedeapsa, repeta buimăcit. Nu-l sfidase pe el și buna cuviință scriindu-i lui Emily ? Dar întrebarea era cum să-i administreze corecția, fiindcă nu puteai cravașa un om pentru simplul motiv c-o doreai...

Seara, pe cînd se afla singur în camera de hotel, primi un bilet de la Sprugeon, în care, după obișnuitele formule de introducere, i se sugera să trimită la redacția gazetei locale o declarație simplă și scurtă, adresată alegătorilor, spre a fi publicată în ediția de a doua zi. La răvașul de cîteva rînduri, fierarul avusese de grijă să adauge și cuprinsul declarației „simple și scurte" prin care domnul Lopez le făcea cunoscut electorilor hotărîrea de a se retrage din competiție. În ciorna trimisă, se arăta că, în pofida succesului care se profilase la orizont, considerase de datoria lui să renunțe în favoarea mult respectatului cetățean Du Boung, pentru a evita un paralelism dăunător în politica liberală. Fără a mai sta pe gînduri, Lopez transcrise notița și o trimise redacției, după cum i se indicase. De vreme ce consimțise să bată în retragere, era preferabil s-o facă după anumite canoane, probabil, intrate în tradiție. Iar odată ce se achită de această ultimă obligație față de Silverbridge, mai așternu pe hîrtie un mesaj care

urma să-i parvină unei persoane ce locuia în hotelul de peste drum.

„Domnului Arthur Fletcher
Sir,

Înaintea actualei campanii electorale, ați avut grosolana impertinență de a-i scrie soției mele, spre extrema ei iritare și indignarea mea fără margini. După felul civilizat în care v-a respins propunerea de căsătorie, normal ar fi fost să-i purtați respect, și nu s-o insultați, așa cum, neîndoielnic, ar fi procedat un adevărat gentilom. Dar există oameni care nu pot suferi o înfrîngere fără a se răzbuna. Iar după ultragiul adus, ați mai avut îndrăzneala să mă acostați pe stradă, pretinzîndu-mi să vă întîmpin prietenește, de parcă nu erați vinovat de nimic. Prin scrisoarea de față vă pun în vedere că, atîta timp cît mai rămîn în orașul acesta, voi umbla pe stradă cu o cravașă, de care sînt hotărît să uzez, dacă se întîmplă să ne mai întîlnim.

Ferdinand Lopez".

După expedierea biletului, rămase multe ceasuri cu privirile pironite în tavan, gîndindu-se la amenințarea abia proferată și la modalitățile de a o pune în aplicare. De apuca să-l plesnească măcar o dată pe Fletcher, se putea socoti mulțumit, indiferent de consecințele gestului său — care erau neplăcute și, de cele mai multe ori, nedrepte. Adevărata culpă nu prea ieșea la lumină, deși, uneori, se pornea de la presupunerea că cel vinovat de insultă administrase cea dintîi lovitură. Dar fie că-l aștepta o interpretare corectă sau alta greșită și cu urmările de rigoare, era nevoit să îndure orice. Și nu se temea, trebuie să o recunoaștem. Nemernicul o insultase pe Emily, iar soțul ei avea datoria să-i dea o lecție.

În seara aceea, Arthur se repezise în Greshambury, dar a doua zi dimineață se reîntoarse cu prietenul său. Astfel că, împreună cu domnul Gresham, descoperi avertismentul trimis de Lopez.

— Ce drăcie mai e și asta ?! Pe cuvînt că am rămas cu gura căscată, îi zise amicului întinzîndu-i biletul.

— I-ai scris soției lui, așa cum pretinde ? îl chestionă acesta după ce îl citi.

— Da, însă nu am greșit cu nimic. E îngrozitor ce mi se atribuie și tot ce mi se întîmplă. Probabil că știi prin ce am trecut ? Ori e cazul să-ți povestesc de la început ?

— Nu-mi spune nici un cuvînt peste ce socotești că ar fi necesar, îl dezlegă domnul Gresham, simțindu-i jena.

— Bine, atunci îți explic cum am ajuns la corespondență. Cînd mi-ai propus candidatura în Silverbridge, nu știam că și el viza circumscripția. Drept care, i-am scris doamnei, spunîndu-i acest adevăr și adăugînd că, dacă știam de concurența creată, nu mă lansam în alegeri.

— Pentru care motiv ? Nu pricep ! zise prietenul încurcat.

— Poate atitudinea mea a fost pe cît de nemotivată, pe atît de ridicolă, și acum e tîrziu s-o mai judecăm. Dar te asigur că nu a existat o jignire în toată epistola. Am conceput-o ca pe o simplă și sinceră spovedanie.

— După mine, nu trebuia s-o fi scris, declară domnul Gresham.

— Dacă ai citit-o, n-ai vorbi astfel, îl combătu Arthur. Sînt absolut sigur de asta. Îi cunosc soția de mic copil. Frate-meu este însurat cu o verișoară de a ei ! Iar noi — Dumnezeule mare ! — eram ca și logodiți. Nu aveam ascunzișuri unul față de altul. Și atunci, nu era natural să-i fac o mărturisire ? Pe care, încă o dată repet, am exprimat-o cu atîta candoare, că poate oricînd fi expusă într-o piață publică.

— Și totuși, el susține că s-a simțit insultată.

— Este cu neputință !, se împotrivi Arthur. Era o scrisoare pe care orice bărbat e liber s-o adreseze unei femei.

— Se poate, concedă prietenul. Însă va trebui să fii cu băgare de seamă. Ce măsuri ai de gînd să-ți iei ?

— Pe care le-ai socoti oportune ?

— Să anunți degrabă poliția, îl sfătui domnul Gresham. În tinerețe, și el cravașase un individ ce-l jignise, și avusese mari neplăceri pentru că nu apelase la organele ordinei publice. Incidentul se petrecuse cu două decenii în urmă, timp în care făptașul se maturizase considerabil, căpătînd altă optică.

— Nu. Așa ceva n-am să fac, se opuse Fletcher.

— Ar fi lucrul cel mai cuminte, stărui celălalt.

— N-aș putea să recurg la poliție, se încăpățînă junele.

— Atunci nu acorda nici o atenție avertismentului scris, dar înarmează-te cu o bîtă solidă, cu care să-l altoiești, fără să-i produci leziuni grave.

Convorbirea le-a fost curmată de un agent electoral, venit să le anunțe retragerea lui Lopez din alegeri.

— A părăsit și orașul ? îl întrebă Francis Gresham.

— Nu a plecat încă, îl informă cel sosit, deși, în orele dimineții, nu a fost văzut nicăieri.

— E cazul să cobor în tîrg și să-ți cumpăr bastonul de care vorbeam, zise Gresham după ce rămaseră singuri. Fără el nu te las să apari în urbe.

La vreun ceas, cînd ieși cu Arthur în stradă, îl zări aproape imediat pe Lopez, postat în ușa hotelului, cu o cravașă zdravănă în mînă. Pe trotuarul opus, observă un polițist — dintre cei care patrulau tîrgul în perioada alegerilor — plimbîndu-se agale pe lîngă zidurile clădirilor. După încetineala înaintării, nimeni nu ar fi bănuit că avea o misiune în perimetrul acela. Și totuși prezența lui nu era o pură întîmplare. Cît de mult se transformă mentalitatea omenească odată cu înaintarea în vîrstă ! Cu douăzeci de ani înainte, Frank Gresham l-ar fi ostracizat pe acela care îndrăznea să se interpună între el și un vrăjmaș. Pe cînd astăzi se făcuse vinovat tocmai de această imixtiune. Fiindcă în drum către magazinul de unde cumpărase bastonul, îl alertase pe polițistul care mărșăluia pe aproape.

Natural, nu-l privi în mod special, cînd trecură pe alături, și nici Fletcher nu-l remarcă, ochii lui pironindu-l pe dușmanul ce-l aștepta înarmat.

„Ce nătîng poate fi !", șușoti el, strîngînd cu nădejde mînerul bastonului. În secundele ce urmară, Lopez traversă, venind către ei cu cravașa ridicată în aer. Dar pînă să ajungă, se apropiase și polițistul, cu mers iuțit, însă calm, și se așeză înaintea agresorului, în așa fel, încît îi zădărnicea orice tentativă de a-l atinge pe Fletcher.

— Întotdeauna te plimbi escortat de un polițist ?, îl întrebă Lopez cu tot disprețul de care era capabil.

— Nu știam că se află pe aici, se apără Arthur.

— Să i-o spui lui mutu ! îl împroșcă portughezul cu ironie. Dar și de te-ai pus în gardă, o să afle întreaga urbe de lașitatea ce ai dovedit-o. Și, răsucindu-se pe călcîie, începu să strige în gura mare :

— Candidatul care dorește să vă reprezinte orașul în Parlament mi-a insultat soția ! Iar acum, de frică să nu-l cravașez, merge pe stradă păzit de un polițist !

— Așa ceva nu se poate admite ! protestă Fletcher, adresîndu-se prietenului.

— Regret, domnule Lopez, interveni domnul Gresham, însă va trebui să te dau pe mîna poliției, dacă nu te obligi că vei părăsi circumscripția fără să te mai legi de domnul Fletcher.

— Nici nu visez să-mi iau asemenea obligație, refuză portughezul. Individul mi-a insultat soția și este un laș !

S-ar fi zis că nimic și nimeni nu l-ar fi putut domina. Și cu toate acestea, la orele două ale amiezei, apăru înaintea unei instanțe din Silverbridge, unde se angajă, sub prestare de jurămînt, ca vreme de șase luni să întrețină relații pașnice cu Arthur Fletcher. Numai după îndeplinirea acestei formalități, avu libertatea să părăsească orașul, așa că, suindu-se în proximul tren, ajunse la Londra tocmai la timp ca să cineze acasă.

A doua zi după alegeri, la orele douăzeci, se afișă rezultatul scrutinului :

Flètcher .... 315 voturi.
Du Boung ..308 voturi.

Așadar Fletcher ieșise învingător la un scor foarte strîns față de rivalul localnic. În dorința de a-l ajuta, suporterii lui Du Boung exploataseră la sînge conflictul dintre Lopez și Fletcher, ponegrindu-l pe Arthur și trîmbițînd că nu merită să devină deputatul orașului odată ce insultase o doamnă. Era o rușine intolerabilă răfuiala acestor străini, veniți în pașnicul lor orășel, într-un scop atît de înălțător, pentru ca mai pe urmă să sară unul la altul, cu insulte, cu ciomege și bice. Și mai aveau pretenții să fie aleși ? Ar fi fost o absurditate. Singurul candidat vrednic de această onoare era mult respectatul concetățean Du Boung ! Numai

pe el se cuvenea să-l voteze întreaga suflare din circumscripție.

Defăimarea celor doi candidați londonezi, îmbinată cu laudele aduse berarului, era cît pe aci să dea roade. Și, totuși, pînă în cele din urmă, Fletcher cîștigase partida.

CAPITOLUL XXXV

DIN NOU ÎN LONDRA

Lopez plecase din Silverbridge otrăvit și clocotind de mînie, dar în drum spre metropolă, începu să se domolească. Depeșa lui Fletcher, adresată soției sale, rămînea, indiscutabil, o gravă ofensă. Totuși, n-o mai privea cu atîta încrîncenare. La fel și înfrîngerea suferită în alegeri. Chiar dacă adversarul îi zădărnicise succesul, iar înainte de aceasta o insultase pe Emily, nu ar fi trebuit să-l aștepte în stradă cu cravașa în mînă. Revenit la o judecată mai cumpănită, regreta gestul, reflectînd abătut și la consecințele neinspiratei sale candidaturi. Îl costase o grămadă de bani, și irosirea lor îi apărea cu atît mai nerațională, cu cît, pe moment, rămăsese cu buzunarele aproape goale. Cîtă vreme se legănase în speranța că va pătrunde în Parlament, lipsa de fonduri nu îl descurajase. Deputăția îi deschidea perspective spectaculoase. Îi sporea colosal ascendentul față de Sexty Parker, înălțîndu-l și înaintea socrului. La gîndul acesta se ridicase deasupra neajunsurilor financiare, ignorîndu-le și făcîndu-și curaj. Ca acum să se întoarcă învins printre cei care crezuse că avea să-i domine ! Era cumplit să te prăbușești de pe culmile celor mai îndrăznețe nădejdi, în văgăuna înfrîngerii absolute ! De aceea se și lăsase robit de revoltă și disperare, comițînd o imprudență de neiertat. Fiindcă nu era admisibil ca un om cu o situație așa de tulbure ca a lui să provoace o răzmeriță. De unde o viață întreagă se străduise să-și domine orice pornire — ceea ce nu fusese totdeauna ușor, însă izbutise, fiind pe deplin conștient de marele rol

stăpînirii de sine — de astă dată își pierduse orice control, lăsîndu-se pradă temperamentului său bătăios. Fără îndoială fusese ultragiat. Dar greșise recurgînd la amenințarea cu biciuirea.

Ca și în trecut, ținta numărul unu rămînea cîștigarea bătrînului Wharton, numai că treaba se complica foarte mult din pricina blestematei încăierări pe care o stîrnise în Silverbridge. Desigur, povestea avea să apară în ziarele londoneze și, bineînțeles, va fi relatată în dauna sa, pentru că oficialitățile tîrgului nu-l priviseră cu ochi buni. Spre norocul lui, însă, era suficient de isteț ca să treacă și peste neplăcerea ce-l aștepta. Dar ca s-o biruiască, avea nevoie de ajutorul soției sale. Emily trebuia să fie de partea lui și să-l apere. Nu se îndoia o secundă de dragostea și rectitudinea caracterului ei. Totuși se lovea de marele neajuns că-l respecta pe Fletcher. Poate se arătase cam autoritar față de Emily, lăsîndu-se, și în această privință, subjugat de natura sa dominatoare. Îi plăcea să comande în casă — pentru ce să n-o recunoască ? — cît și în afară, dacă era cu putință. Dar după pocinogul din Silverbridge, trebuia s-o lase mai moale un timp.

Înaintea plecării, îi telegrafiase lui Emily, anunțîndu-i înfrîngerea și întoarcerea în metropolă. Astfel că-l întîmpină chiar din ușă cu tînguiri :

— Vai, Ferdinand, m-a dat peste cap știrea primită ! Sînt tare nenorocită de ce ți s-a întîmplat !

— Nu are sens să ne jelim pentru un fapt consumat, o ponderă el. Data viitoare am să fiu mai răsfățat de noroc. Și poate de oameni, care acum s-au purtat mizerabil, nu ești de aceeași părere ?

— Așa o fi... dacă zici tu, îngăimă Emily. Eu nu mă pricep...

Cînd se plînsese de comportarea oamenilor, se gîndise la Fletcher, pe care ardea de nerăbdare să-l ponegrească. Totuși se abținuse — cel puțin pe moment.

— Or fi ei nobili cu stea în frunte, nu zic, urmă Lopez, dar e mai mare rușinea că nu dau dovadă de cinstea pe care le-o pretind altora. Ducesa m-a lăsat din brațe în modul cel mai abject, și oricît mi-aș frămînta creierul, nici n-o pricep, nici nu-i găsesc scuze. Mintea mea refuză

anumite anomalii. Singura explicație — care nu mă mîngîie nici un pic — este că s-a certat cu Ducele.

— Și cine va fi ales deputat ?

— Probabil Du Boung, o minți cu seninătate, fiindcă prevedea rezultatul, dar nu avusese tăria să i-l anunțe. Du Boung e localnic și, deci, cunoscut de alegători. Pe cînd prietenul tău era la fel de străin ca și mine. Apropo, am avut o ciocnire cu el.

— O ciocnire ? ! repetă Emily siderată.

— Nu e cazul să mă privești îngrozită, fetițo, că doar nu l-am ucis. Mi-a ținut drumul pe stradă, dorind să-mi vorbească, și atunci am profitat de ocazie ca să-i comunic părerea mea despre depeșa ce ți-a trimis-o, rosti detașat și urmărindu-i crisparea. Nu m-am putut stăpîni să nu-i spun exact ce gîndeam și, dacă judeci la rece, vei admite că nu se cădea să-ți scrie.

— A făcut-o cu intenții mărinimoase.

— Mai bine nu le avea, zise abia stăpînindu-se. Ia chibzuiește o leacă și vezi dacă nu am dreptate. Să presupunem că mi-a plăcut o domnișoară — deși, afară de tine, nu am curtat nici o tînără, preciză cu tandrețe, încolăcindu-i mijlocul și sărutînd-o înflăcărat. Să mai presupunem că domnișoara s-a măritat cu altul. Și acum fii atentă : ce-ai spune dacă, imediat după căsătorie, m-aș fi apucat să corespondez cu ea ? Să nu-ți închipui cumva că-ți aduc vreo învinuire, specifică la sfîrșit.

— Nici prin minte nu mi-a trecut, zise Emily.

— Așa și trebuie, fiindcă pe mine gestul domnișorului m-a indignat, afirmă el cu destulă indiferență, după care tăcu, așteptînd pesemne un răspuns. Numai că tu, vorbi mai departe, văzînd-o cu buzele strînse, nu vrei să-i recunoști vina. Pe care, totuși, o are. Să trecem, însă, la incidentul din Silverbridge. L-am luat la întrebări pe amicul tău și, la un moment dat, și-a făcut apariția un polițist, care m-a condus pînă la tribunal, unde m-au obligat să declar că nu avusesem de gînd să-l împușc sau mai știu eu ce. Emily se îngălbenise la față. Natural că nu voiseм să-l masacrez, urmă el, ci doar să-i comunic ce impresie-mi lăsase scrisoarea. Pe care i-am spus-o. Asta e tot. Și regret că te supăr cu astfel de relatări, însă nu concep să mă ascund de tine.

— E foarte trist ce am aflat !, suspină Emily.

— Într-adevăr, e destul de trist. Dar e jalnic ce am avut eu de tras. Să te vezi părăsit de susţinători şi absolut singur ! vorbi cu durere în glas, deoarece, între timp, renunţase la tactica de a-i înşira greşelile afurisitului Fletcher, hotărînd să-i cîştige bunăvoinţa prin relatarea propriilor necazuri. Gîndeşte-te că nu aveam nici un suflet alături, se tîngui în continuare, şi nu mă simţeam capabil să ţin piept ticăloşiei din jur ! Iar într-una din zile m-am pomenit somat să plătesc o sumă imensă, reprezentînd cheltuielile aferente campaniei electorale.

— Vai, Ferdinand !, tresări ea speriată.

— Mi s-a cerut nici mai mult, nici mai puţin, decît cinci sute de lire.

— Şi le-ai dat ?

— Cum de nu. Doar nu aveam de ales. Natural că s-au îngrijit să apuce paralele înainte de a-mi impune retragerea din alegeri. Se vede că totul fusese aranjat. Dealtfel întreaga istorie mi se pare cusută cu aţă albă. Mai că-mi vine a crede că şi Ducesa a fost amestecată în şarlatanie.

— Să fi ştiut de cele cinci sute de lire ?

— Poate nu de suma exactă, însă de procedeul în sine, da. În ziua de azi nu mai ştii în cine să ai încredere şi de cine să te fereşti. Bărbaţi şi femei laolaltă sînt de o necinste strigătoare la cer, încît eşti ameninţat de hoţie din toate părţile. De aceea, mi-a venit foarte greu ! Teribil de greu ! se văicări el. Iar la decepţia pe care am suferit-o, se mai adaugă şi lipsurile pecuniare. Fiindcă nu-mi amintesc să fi trecut printr-o perioadă în care să resimt ca în clipa de faţă pierderea unei sume de cinci sute de lire. Acum totul atîrnă de atitudinea tatălui tău. Tu ce crezi, ne va ajuta ?

La întrebarea lui, Emily îşi aminti fără voie de o împrejurare similară, consumată cu mai puţin de trei luni în urmă, cînd aşteptase banii domnului Wharton cu atîta înfrigurare, de parcă însăşi existenţa planetei ar fi depins de obţinerea lor, ca mai pe urmă, cînd aflase că-i capătă, să-şi iasă din piele de fericire. Urmărindu-i bucuria nemăsurată, s-ar fi zis că scăpase de toate nevoile cu suma ce-o căpătase. Pentru ca astăzi, la un interval aşa scurt,

să-l revadă în aceeași postură. Oare negustoriile sale erau lipsite de o temelie solidă ?, se întrebă cu inima înghețată. Nu voia să-l judece cu asprime, nici să emită sentințe, dar spusele lui, plus inadvertențele ce se degajau din ele, o puneau realmente pe gînduri. Cele trei mii de lire, cît încasase atunci, reprezentau o sumă absolut derizorie pentru un om cu pretențiile sale. Și totuși primirea ei îl proiectase în al nouălea cer. Fapt întru totul bizar. Afară de asta, o cheltuise cu o iuțeală demnă de un magnat, ca acum să-l audă din nou chițăind după bani ! La început îi motivase aceste semnale de alarmă, știind că afacerile comportau fluctuații și riscuri. Dar probabil negoțul lui nu avea nici o bază, dacă era bîntuit de atîtea vicisitudini ! Firește că o speriau descoperirile acestea și, ca să le anihileze efectul, începu să repete în sine profesiunea ei de credință. Se măritase cu Ferdinand ca să înfrunte și răul și binele împreună. Prin urmare și dacă o aștepta numai răul, nu se va dezice de legămîntul încheiat la căsătorie.

— Sînt de părere să-i spui absolut tot lui papă, îl sfătui după o vreme.

— N-ar fi mai bine să-i vorbești tu ? se codi Lopez.

— Nu, Ferdinand, deși, dacă vrei, am să discut eu. Voi face orice îmi stă în puteri. Însă rămîn la credința că este mai indicat să-l abordezi tu. Sînt convinsă că te va respecta mai mult, fiindcă îi știu caracterul. Și apoi trebuie negreșit să-ți cunoască situația pînă în cele mai mici amănunte. Să afle cum stai, adăugă plină de gravitate și apăsînd pe fiecare cuvînt.

— Poți să i-o spui și tu la fel de bine ca și mine.

— Exclus !, îl refuză fermă. În primul rînd, nu mi-ai destăinuit-o în adevărata-i lumină, și chiar de ai face-o, n-am s-o pricep. Pe cînd papă înțelege orice, și dacă va constata că i-ai vorbit cu sinceritate, îi cîștigi cel puțin respectul.

Lopez rămase o vreme tăcut, absorbit de calcule. Ca și în alte ocazii, se considera o victimă a bunei credințe, și tot ca în alte rînduri, omitea înșelăciunile sale.

— Sincer vorbind, cele trei mii de lire nu reprezintă o zestre onorabilă ! rosti după minutele de gîndire. Cînd ai un tată cu situația domnului Wharton, normal era să

te aştepţi la mai mult, nu ? Emily nu-i răspunse la întrebare, înghiţindu-şi amărăciunea pe care i-o provocase. Tu nu eşti de aceeaşi părere ? insistă Lopez văzînd-o că tace.

— Sînt o ignorantă în chestiunile de ordin financiar, încercă să-l pareze politicoasă. Totuşi, dacă mi-ai fi cerut să le discut cu papà înaintea căsătoriei, desigur îţi împlineam voia.

— El avea datoria să fi lămurit lucrurile cu mine, dar pesemne că nu se îndură să se despartă de bani... cu toate că n-o să-i ducă pe lumea cealaltă, bombăni enervat.

Şi pe urmă se înfăşură într-o tăcere întunecată, iar Emily îşi reluă broderia la care lucra. După vreo jumătate de ceas, îl văzu sărind de pe scaun, sprinţar şi voios de parcă ar fi fost altul, scuturîndu-se de necazuri şi griji ca de stropii de ploaie. Dar simularea lui nu reuşi s-o convingă.

— Ai dreptate, fetiţo, ca totdeauna — sau aproape întotdeauna, zise surîzător. Chiar mîine de dimineaţă mă voi duce la tatăl tău să-mi deşert sufletul. Deşi prea multe nu am de spus. În foarte scurt timp situaţia va reintra pe făgaşul cel bun. Tocmai de aceea regret că m-ai surprins aşa deprimat. Vina o poartă alegerile şi domnişorul Fletcher. Îţi făgăduiesc însă că n-am să mai fiu niciodată în halul acesta. Şi ca să punem punct la tot ce a fost urît, dă-mi un pupic, iubiţico !

Emily se supuse, dar nu cu voioşia şi nepăsarea simulate de el.

— Nu ar fi mai cuminte să renunţăm la trăsură ? îi propuse îngrijorată.

— Nici pomeneală ! i se împotrivi cu tărie. Şi te rog să nu mai îmi vii cu idei de felul acesta. Nu te pricepi deloc la afaceri, pentru că altfel nu mi-ai fi debitat aşa o absurditate.

— Ţi-am mai spus-o, sînt o ignorantă, repetă ea umilă.

— Te asigur că am din ce să trăiesc, peroră el, dar în negoţul ce-l practic, îmi trebuiesc fonduri în orice moment. Am iniţiat o serie de tranzacţii ultrarentabile şi, de aş avea un capital suplimentar, aş da nişte lovituri fabuloase.

Emily îl urmărea calmă, deşi complet derutată, fiindcă, în ciuda slabei iniţieri în complicatul labirint al comerţului, avea necesarul discernămînt să priceapă că odată ce resimţise pierderea celor cinci sute de lire, trebuia negreşit să reducă plafonul de cheltuieli.

A doua zi dimineaţă, Lopez se înfăţişă la biroul de avocatură al domnului Wharton chiar înaintea sosirii acestuia. Între timp reflectase la convorbire şi hotărîse că nu va face destăinuiri complete — ceea ce nici nu ar fi fost de închipuit la un om cu atîtea ascunzişuri — ci doar cîteva şi pe alese, prin care să cîştige bunăvoinţa socrului. Dealtfel acesta constituia ţelul numărul unu al întrevederii, şi numai dacă izbutea să-l atingă, putea să treacă la cel de al doilea, care prevedea o explicaţie cît mai abilă, în urma căreia bătrînul să înţeleagă definitiv că fericirea odorului atîrna şi de mărinimia lui. Doar nu se însurase cu fiica unui magistrat plin de bani, fără să năzuiască la o parte din ei ! Moşneagul trebuia să priceapă acest lucru. Iar dacă se arăta îndărătnic şi nu-i ajuta, va fi nevoit să-şi întreţină odrasla — precum şi bărbatul pe care şi-l luase. Bineînţeles nu acum, cînd, de bine, de rău, mai putea face faţă nevoilor. Tocmai de aceea nici nu intenţiona să-i destăinuiască toate încurcăturile.

La intrarea în birou, avocatul îl găsi instalat într-un jilţ, şi îl privi abătut, fiindcă în sinea lui era foarte nenorocit. Nu de mult se certase din nou cu feciorul — sau, mai bine zis, acesta sărise cu gura la el. Conflictul pornise de la jocul de cărţi şi sumele pierdute de fiu. De la o mustrare banală, ajunseseră la insulte, Everett declarîndu-i că dacă unul din ei putea fi numit cartofor, numai tatălui i se potrivea epitetul. Normal că-l scandalizase această obrăznicie şi, drept pedeapsă, îl gonise din casă. Ca mai pe urmă să sufere ca un cîine. Se căia că-l făcuse pe Everett cartofor, dar nu-i putuse ierta grosolana impertinenţă. Aşa că rămăsese de unul singur în casă şi amărît cum nu se mai poate. Fiindcă în pofida rigidităţii sale proverbiale, îşi iubea cu ardoare copiii, şi numai în preajma lor se simţea cu adevărat fericit. Dar viaţa îl vitregise de amîndoi. Emily îl părăsise, încheind o căsătorie nereuşită, pentru care o deplîngea, iar Everett plecase alungat de el.

Şi atunci ce-i mai rămăsese pe lume ? O perioadă, după nunta lui Emily, jucase whist cu îndărătnicie, însă, de la o vreme, se plictisise de această distracţie. Cît se dusese la club doar o dată sau de două ori pe săptămînă, jocul de cărţi fusese o delectare, dar de cum începuse să-l practice zilnic, îi pierise tot farmecul. Iar de cînd îl făcuse şi Everett cartofor, aproape că-l detesta.

— Va să zică te-ai înapoiat din Silverbridge, îi spuse ginerelui după ce-l salută.

— Precum vedeţi m-am întors, sir, deşi nu tocmai triumfător. Dealtminteri omul nu trebuie să se aştepte numai la reuşite, zise cu demnitate, vrînd să pară curajos şi tenace.

— Numai că, pe lîngă înfrîngerea în alegeri, se pare că ai dat şi de un pocinog, îi dădu peste nas avocatul.

— Va să zică aţi citit presa, constată Lopez cu seninătate, fiindcă venisem cu gîndul să vă pun la curent — mai ales că şi Emily este amestecată.

— Cum vine asta ?, sări magistratul. De unde şi pînă unde e fiica mea implicată ?

Ginerele povesti incidentul într-o versiune cît mai avantajoasă, deşi ferindu-se de minciuni flagrante, care puteau fi descoperite. Fletcher îi trimisese lui Emily o depeşă cu un conţinut extrem de agresiv, începu el. Şi la menţiunea din urmă, bătrînul se întunecă, cerîndu-i scrisoarea. N-o mai avea, îi răspunse Lopez ; o distrusese fără să-i treacă prin minte că trebuia să păstreze un asemenea document. Îi relată, însă, conţinutul, care se referea la alegeri, ceea ce nu-l absolvea pe expeditor de grosolana greşeală de a coresponda cu soţia sa.

— Greşeala este în funcţie şi de cuprinsul mesajului, observă avocatul.

— Iertaţi-mă, dar după tot ce a existat între ei, nu avea voie să-i scrie, indiferent pe ce temă, îl combătu ginerele pe un ton respectuos.

— Nu uita că au fost prieteni o viaţă, insistă socrul.

— Nu mi-aş îngădui să vă contrazic, însă gestul în sine m-a scandalizat, m-a scos din minţi, vă rog să mă credeţi. L-am considerat o insultă la adresa soţiei mele, după cum i-am şi spus-o cînd m-a acostat pe stradă, în Silverbridge. Poate nu am procedat înţelept, dar aveam datoria

s-o apăr pe Emily. Sînt convins că-mi înțelegeți revolta stîrnită de o scrisoare care venea din partea unui bărbat.

— Și ce spunea domnul Fletcher în ea ?

— Că ar face orice de dragul lui Emily — ar renunța și la candidatură, dacă i-ar îngădui-o prietenii. Avocatul se încruntă și mai tare — semn că nu aproba cele aflate, observă ginerele satisfăcut. Spuneți și dumneavoastră, continuă încîntat, dacă se cuvenea — în calitate de fost pretendent — să declare că ar face orișice pentru Emily ?

— Îl cunosc atît de bine pe acest om, încît nu-l cred capabil să fi nutrit o intenție cît de puțin deplasată față de fiica mea, susținu domnul Wharton.

— Poate n-a fost decît o indiscreție, afectă Lopez indulgența.

— E posibil, conveni magistratul, deși nu am pe ce să-mi întemeiez supoziția. Și după ciocnirea din stradă, ce s-a întîmplat ? Ai fost dus în fața unei instanțe ?

— Da, confirmă celălalt. În furia mea, îl amenințasem pe individ, și a trebuit să făgăduiesc, sub prestare de jurămînt, că nu am să-l molestez — deși, se înțelege, că nu intenționasem așa ceva.

— Conflictul acesta ți-a compromis o eventuală reușită în alegeri, nu ?

— Mă tem că da, minți Lopez, căci retragerea sa din competiție survenise înaintea disputei. Singurul gînd care mă obsedează este să nu-mi condamnați purtarea nesăbuită, adăugă el mieros.

Abila sa relatare, presărată cu excese de curtenie, produsese o impresie favorabilă, astfel că magistratul se simțea înclinat să-l deplîngă. Era convins că Arthur nu urmărise s-o ofenseze pe Emily prin propunerea exprimată în scrisoare, dar modul în care o formulase poate că nu fusese cel mai adecvat, jignind-o pe fată și scandalizîndu-i soțul.

— Îmi închipui că ai cheltuit o mulțime de bani cu alegerile ?, zise el, deschizîndu-i tocmai portița așteptată de ginere. Cu un aer de indignare, acesta îi povesti modul cum fusese prădat de cinci sute de lire.

— Trebuia să prevezi că te va costa distracția, zîmbi avocatul.

— Știam acest lucru, și nu mă deranja paguba dacă nu ar fi coincis cu o perioadă de jenă financiară, spuse, misti-

ficînd din nou adevărul. Şi apoi aveam datoria să încerc, cînd mi se oferise prilejul să mă ridic. Un loc în Parlamentul britanic este o cinste, nu credeţi ?

— Ba da, ba da, confirmă avocatul fără convingere.

— Iar cînd Ducesa mi-a propus candidatura în Silverbridge, era convinsă de reuşită.

— Îţi rambursez eu cele cinci sute de lire, îi făgădui socrul.

— Vai, sir, cîtă mărinimie îmi arătaţi ! explodă Lopez ţîşnind din jilţul în care şedea şi strîngînd mîinile magistratului. Într-una din zile, cînd veţi avea timp, aş dori să vă informez asupra comerţului pe care îl fac. Mi-am exprimat această intenţie şi în scrisoarea pe care v-am trimis-o din Como. Sper că nu aveţi nimic împotrivă ?

— Nu, rosti domnul Wharton cu infinită prudenţă. Nu am nimic împotrivă, deşi nu văd cu ce ţi-aş fi de folos. Şi acum, te rog să mă scuzi. Mă reclamă anumite treburi. Dar înainte să pleci, vreau să-ţi dau cecul. Iar dacă nu aveţi un program mai atrăgător pentru astă seară, ia-o pe Emily şi veniţi să cinaţi cu mine.

Cu ochi umeziţi, ginerele înhăţă cecul, asigurîndu-l pe avocat că nu exista mai mare plăcere decît a mînca împreună.

— Între timp, te-aş ruga să discuţi şi cu Everett, îi ceru domnul Wharton.

— Bineînţeles ! Mai încape vorbă !

Şi iată că din nou jubila, deşi nu atît pentru banii primiţi, cît în virtutea speranţei proaspăt reînnoite că socrul era o mină de aur pe care-o putea exploata. Chiar conflictul cu Everett constituia o sursă de beneficii şi oferea două căi de fructificare. Fie aducîndu-l pe Everett la supunerea datorată părintelui, sau strecurîndu-se el în nişa ocupată de fiu în inima tatălui, dar golită în urma conflictului survenit între ei. Oricum, i se crease putinţa să se insinueze în viaţa bătrînului şi, dacă era destul de abil, putea să-i devină indispensabil. Nu trebuia scăpat din vedere că, de la o lună la alta, moşneagul devenea tot mai decrepit, depinzînd tot mai mult de ajutorul celor din jur. Ori acum era momentul prielnic să-i intre sub piele, să-i cîştige încrederea pentru ca, mai tîrziu, să-i

pună mîna şi pe avere. Se înşelase considerîndu-l împietrit şi îndărătnic, în realitate, era omenos şi destul de pliabil — dacă ştiai cum să-l iei.

De la biroul avocăţesc, se duse direct în City, la Sexty, că doar nu era să rateze ocazia de a-şi amăgi din nou victima. Vînturîndu-i pe dinainte cecul abia căpătat, îl ameţi şi-l intimidă cu alte dulcegării şi minciuni. Pe urmă îi povesti aventura din Silverbridge, într-o variantă şi mai prielnică, pretinzînd că duşmanul pe care-l ameninţase cu biciuirea îşi angajase un comisar să-l vegheze, şi numai însoţit de acesta ieşise pe stradă. Însă cu toată paza, îl pusese cu botul pe labe, fapt pentru care se declara încîntat. Iar de pierduse în alegeri, nu însemna că nu ar fi avut şanse, dar se lipsise de ele fiindcă prea îl scîrbiseră pungăşiile trepăduşilor.

După amiază se repezi şi la clubul „Progresul", în căutarea lui Everett, care, în paranteze fie adăugat, devenise edecul stabilimentului. Pretextul era de natură politică şi viza idealuri înalte, în sensul că „Progresul" îşi propusese să depisteze candidaţi liberali pentru toate circumscripţiile încă neocupate, asigurîndu-le şi fondurile trebuincioase în alegeri. E drept că pînă la ceasul acela nu recoltase prea mulţi candidaţi şi nici nu le pusese în palmă banii făgăduiţi. Dar asta nu îl descuraja pe un june ca Everett Wharton, care, în aşteptarea miracolului, se eterniza fie în sala de biliard sau la mesele unde se juca whist.

Lopez trebui să repete istoria din Silverbridge, şi pentru că ascultătorul era fiul domnului Wharton, se văzu nevoit să nareze cam aceleaşi păţanii înşirate bătrînului, cu diferenţa că, în faţa prietenului, avu libertatea să amplifice ponegrirea lui Fletcher şi să dramatizeze mai mult ofensa pe care i-o adusese lui Emily. Îl ungea pe inimă să-l insulte pe Arthur, şi-ar fi făcut-o la nesfîrşit, dacă n-ar fi venit cu o treabă la club. Dar cu gîndul la ea, scurtă povestea şi trecu la discuţia ce trebuia s-o poarte cu Everett.

— Ce s-a întîmplat între tine şi domnul Wharton ? începu el.

— În două cuvinte, babacul m-a făcut cartofor, pe motiv că mai joc şi eu cîte un whist. Atunci i-am adus aminte că şi dumnealui practică jocul de cărţi şi l-am

rugat să tragă singur concluzia care se desprindea din această coincidenţă.

— Să ştii că e foc şi pară pe tine.

— Îmi dau seama că am fost un netot, recunoscu fiul. Doar nu am un sfanţ şi depind întru totul de el, aşa că nu trebuia să-mi tai craca de sub picioare vorbindu-i obraznic. Afară de asta, nu există al doilea fecior în metropolă care să-şi iubească tatăl şi să-l respecte ca mine. Şi cu toate acestea, n-am putut să-i îndur praftura. Nici epitetul de cartofor, care mi se pare oribil.

— Într-adevăr, este neplăcut, întâi celălalt. Dar nu şi complet deplasat. Fiindcă numai un cartofor îşi toacă paralele de ajunge să apeleze la taică-său.

— Nu uita că am făcut-o numai în ultima vreme, se apără Everett. În trecut nu i-am pretins niciodată să-mi achite datoriile contractate la masa de joc.

— Poate nu ştie acest amănunt şi crede că banii ceruţi se duceau tot la cărţi. De ce nu-i explici situaţia ?

— Fiindcă nu are rost. Mă ştie că nu rostesc o minciună şi cînd spuneam că-mi trebuie bani pentru un anumit lucru, nu denaturam adevărul. Numai că are năravul să-l frece pe fii-su, mai rău ca pe alţii. Şi acum ce doreşte să fac ?

— Din cîte ştiu eu, nimic.

— Atunci de ce te-a trimis la mine ?

— Păi stai niţel că nu m-a trimis. Eu i-am spus că, potrivit obiceiului, ne vom vedea, şi atunci a trîntit o vorbă urîtă. Te-a făcut neghiob, dacă-mi amintesc bine.

— Cred şi eu !, pufni Everett.

— Totuşi, dacă mi-ai cere părerea, te-aş povăţui să te duci şi să-l vezi. Cu asta l-ai îmbuna. Ce-ar fi să mergi la cină chiar astăzi, ca şi cînd nimic nu s-a întîmplat ?

— Nu m-aş duce decît poftit.

— Nu pot să pretind că te-ar fi chemat. Aş face-o, chiar spunînd o minciună, dacă nu m-aş teme de o primire urîtă din partea domnului Wharton, care m-ar da de gol şi în faţa lui şi a ta.

— Cu toate astea mi-ai sugerat să cinez cu el ! se arătă amicul nedumerit.

— E adevărat că ţi-am dat această idee, gîndindu-mă că dacă te ia la zor, îi spui bună seara şi pleci ; iar dacă

te va primi frumos, ați pus capăt conflictului și v-ați împăcat.

— Dacă vrea să mă vadă, n-are decît să mă cheme, se încăpățînă feciorul recalcitrant.

— Vorbești despre domnul Wharton, băiete, de parcă ar fi un nepricopsit. Să fi avut eu un tată așa de bogat, pe crucea mea, putea să mă gonească și cu ciomagul din casă, că a doua zi tot veneam înapoi.

— Spre nenorocul meu, am o fire mult mai rigidă, afirmă tînărul Wharton cu făloșie, deși pretinsa rigiditate poate era doar o poză, pe care și-o lua orice flăcăiandru din epoca lui.

Seara, în reședința din Manchester Square, socrul și ginerele discutară numai de Everett după cină. Despre alegeri se comentă extrem de puțin, iar numele deputatului Fletcher nici nu se pronunță. Obsedat de scandalul avut cu feciorul, bătrînul căuta să extragă de la Lopez tot ce aflase în decursul după amiezei. Everett devenise un ghimpe care-i înțepa inima, făcînd-o să sîngereze.

— Ce ți-a spus ? îl iscodi cu nerăbdare. Are de gînd să nu mă mai vadă ?

— Dorește să vă retractați un anumit epitet care l-a deranjat foarte mult.

— Să retractez ? !, repetă părintele indignat. Da' ce sînt eu ? Un puști care l-a ofensat ? Ori așteaptă de la taică-său o scrisoare de scuze ? A jucat cărți, a pierdut o groază de bani, și l-am făcut cartofor. Oare, ca tată, nu am măcar acest drept ?

— Îmi pare foarte rău de tot ce s-a întîmplat, declară ginerele cu patos și ridică din umeri neputincios.

— Dacă va continua în felul acesta, o să-mi sfîșie inima, gemu domnul Wharton îndurerat.

— I-am sugerat să vină la masă, astă seară, dar se pare că ideea mea nu l-a ispitit.

— Cum să-l ispitească ? izbucni tatăl plin de revoltă. Numai afurisitul acela de club îl atrage.

Cînd se urcă în pat și făcu bilanțul activității de peste zi, Lopez se felicită pentru succesul înregistrat. Nu hotărîse definitiv dacă va dezbina pe tată de fiu. Această tactică

n-o înglobase în strategia sa generală — sau încă nu deocamdată. În schimb, nimic nu-l mai putea întoarce de la decizia de a se face absolut necesar magistratului, de a deveni un al doilea fecior — și încă cel preferat, dacă era cu putință. Iar în ultimele douăzeci și patru de ore se apropiase sensibil de această țintă.

CAPITOLUL XXXVI

LA MIERLA SPRINȚARĂ

E ușor de închipuit delirul celor din Longbarns cînd aflaseră de victoria lui Arthur, precum și triumfala primire ce i-au făcut-o. Dar în paralel cu vestea alegerii sale, auziseră și de implicarea lui într-o „răfuială". Drept care, la sosirea eroului, toți îi pretinseră să istorisească pățania, și nu în șoaptă ori fiecăruia în parte, ci de față cu întreaga familie și cu prietenii adunați. Așa încît domnul Gresham — care își asumă această delicată îndatorire — povesti incidentul din Silverbridge în prezența lui Sir Alured Wharton și a venerabilei doamne Fletcher, care-i ceruse să nu-i ascundă nici un detaliu. Pentru Arthur, relatarea însemnă o corvoadă dintre cele mai neplăcute, întrucît, pomenindu-se de Lopez, se vorbise și de soția acestuia.

— Ce lovitură cumplită pentru sărmanul ei tată, îl căinase bătrîna pe magistrat, adresîndu-se vărului său — Alured Wharton — care, în loc de răspuns, scosese un oftat adînc, deoarece considera o nenorocire căsătoria lui Emily, și nu numai pentru părintele ei, ci pentru întreaga lor familie pe care o dezonorase.

— Vrei să spui că avea de gînd să-l plesnească pe Arthur ? îl oprise John pe povestitor, fiindcă i se părea incredibilă istoria narată.

— Îmi închipui că da, îi replicase domnul Gresham, pentru că, altminteri, la ce ar fi stat în ușa hotelului înarmat cu o cravașă tăioasă ?

— Să-l fi împins necuratul să dea în frate-meu, că-i frîngeam toate mădularele !, tunase John.

— Ai fi rîs cu sughiţuri dacă mă vedeai mergînd ţanţoş, pe uliţa principală, strîngînd cu nădejde în mînă un baston măricel, pe care mi-l cumpărase amicul Gresham, îi declară Arthur. Fără îndoială că voia să m-atace, şi cu siguranţă m-ar fi lovit, dacă nu apărea un poliţist cît o namilă, care s-a aşezat între noi, blocîndu-i orice mişcare. El m-a salvat, deşi n-am să pricep niciodată cum de picase tocmai atunci lîngă noi...

— Explicaţia e simplă, interveni domnul Gresham cu promptitudine, pentru a-i risipi orice suspiciune. Cei din Silverbridge stau foarte bine cu organele ordinei publice, pe care le-am văzut patrulînd zi şi noapte prin tîrg.

— Tipul este dement ! rosti John cu gîndul la Ferdinand Lopez.

— Ce dezastru pentru soţia lui !, exclamă maică-sa cu braţele ridicate. Şi dacă vreţi să-mi cunoaşteţi părerea, aflaţi că numai tatăl ei poartă vina, fiindcă, de n-ar fi făcut concesii, nu avea aşa o podoabă de ginere. Oare l-o fi văzînd vreodată la chip ?

— Cum de nu, îi ripostă feciorul cel mare. Dacă s-ar fi însurat cu o fiică de-a dumitale, crezi că nu dădeai cu ochii de el ?

— Nici moartă ! spumegă bătrîna. Dacă mă blestema cerul cu o fată care nu ştia ce-i ruşinea, nu pretind că aş fi ocolit-o — pentru că nu aveam atîta tărie. Dar pe nemernicul care i-ar fi mîncat cinstea, dezonorîndu-mă şi pe mine, îl evitam toată viaţa.

— Ard de curiozitate să aflu cum va proceda domnul Wharton cu suma dotală, interveni din nou John.

Spre norocul lui Arthur, aceste comentarii agasante duraseră numai două, trei zile, după care fusese obligat să plece în capitală, unde era convins că n-o să le mai audă. Dar, spre nemăsurata-i surpriză, şi aici se trezi asaltat de întrebări în legătură cu „pocinogul" din Silverbridge. S-ar fi zis că toţi londonezii erau la curent cu întîmplarea, numai că fiecare o ştia cu mare aproximaţie. De pildă, se cunoştea că mobilul conflictului fusese o lady, dar în rest se denaturaseră datele, pretinzîndu-se că numita lady fusese atacată, iar tînărul Fletcher îi sărise într-ajutor

ca un adevărat cavaler legendar. Se mai vorbea de o scrisoare, interceptată de un soţ hain — aidoma unui căpcăun — precum şi de suferinţele îndurate de acea lady, care era cea mai nefericită dintre făpturi — sau aşa ar fi fost dacă nu s-ar fi mîngîiat cu iubirea statornică a primului curtezan. Pe fondul acestei urzeli, crescuseră sumedenii de variante, singurul amănunt unanim însuşit fiind doar alegerea viteazului deputat. Arthur Fletcher candidase în Silverbridge şi suflase voturile rivalului, pentru că şi acesta îi suflase mireasa. În ce împrejurări ori prin ce subterfugii fusese deposedat ? Rămăsese o enigmă, pe care numai căpitanul Gunner pretindea că o dezlegase. Fata se măritase cu căpcăunul silită de tată, îi afirmase cu importanţă maiorului Pountney. Mai existau şi alte explicaţii, gravitînd în jurul aceluiaşi personaj, încît Arthur devenise nu doar eroul familiei, ci al întregii metropole.

La o săptămînă de la sosirea în Londra, cînd efectiv i se făcuse lehamite de fabuloasele povestiri ce-i ajungeau la urechi, se pomeni invitat de bătrînul Wharton la birtul „Mierla Sprinţară". Faptul îl surprinsese — fiindcă nu-l prea vedea pe un om de talia magistratului cinînd într-o cîrciumă — ceea ce nu-l împiedică, însă, de a-i primi cu plăcere oferta. E adevărat că tocmai în seara aceea se discuta în Cameră un proiect de lege care-l interesa foarte mult. Era vorba de recuperarea unor pămînturi comune, aflate în jurul oraşului Silverbridge, şi cocheta cu ideea să ia pentru prima oară cuvîntul în Parlament. Dar socotind că avea necesarul răgaz de a lua masa şi a se întoarce pînă la începutul dezbaterilor, se înfiinţă la localul unde fusese poftit. Situată în vecinătatea străzii Portugal, „Mierla sprinţară" era o bodegă de modă veche, plină de ciudăţenii şi frecventată în special de jurişti. Graţie lor scăpase nedărîmată cu doisprezece ani înainte, cînd se curăţase terenul pe care avea să se înalţe noua clădire a tribunalului londonez — o mîndrie a generaţiilor viitoare. Arthur auzise vorbindu-se de acest birt, însă ca unul ce nu-l văzuse, privi cu mirare lambriurile bituminoase, mesele în aceeaşi culoare, grilajele lucrate în stil antic, cele

două lumînări aprinse pe masă și chelnerul taciturn ce-i servea.

— Am dorit foarte mult să te văd, îi declară domnul Wharton, strîngîndu-l de braț cu tristețe, și nu te-am chemat în Manchester Square de teamă să nu te întîlnești cu *ei*. Spre seară, au obiceiul să vină în vizită, și ar fi fost neplăcut pentru tine să-i vezi. Nici la Eldon nu te-am putut invita, pentru că, spre deosebire de cluburile mai noi, acolo nu sînt admiși străinii. De aceea te-am poftit aici, unde au pește proaspăt și fripturi acceptabile.

— E un local excelent, îl asigură Arthur. Și cu un farmec unic.

— Plus un vin de Xeres excepțional — poate superior celui servit la Eldon, adăugă magistratul. Nu știu dacă șampania merită aceleași elogii. Dar vom constata singuri. Voi, tinerii, o consumați cu statornicie...

— În ce mă privește, aproape n-o gust, zise junele. Prefer vinurile de Xeres și de Bordeaux.

— Bun. Atunci o să cerem unul din ele. Tare mult am dorit să te văd, băiete, repetă bătrînul. Năzuințele noastre n-au izbîndit precum am fi vrut, nu-i așa ?

— Adevărat, sir.

— Din păcate !, oftă avocatul. Cunoști proverbul „Omul propune și Dumnezeu dispune" ? Așa s-a întîmplat, și a trebuit să mă resemnez, cum poate o faci și tu.

— În teorie, da, zise tînărul cu o voce scăzută și iritată. Masa la care se așezaseră se afla într-o nișă, despărțită de restul localului, așa încît se auzeau foarte bine chiar de vorbeau în șoaptă. Sincer să fiu, mă feresc să evoc trecutul, continuă Arthur, dar fiindcă m-ați provocat, trebuie să vă spun că pentru mine este o boală fără de leac. Cînd un om își pierde un picior, continuă să meargă, dar șchiopătînd și în cîrjă. Cu trecerea timpului, se împacă cu soarta, însă rămîne un infirm.

— Te rog să mă crezi că nu sînt de vină, se explică bătrînul cu patos.

— Dacă se poate vorbi despre o vină, aceea este numai a mea. Eu m-am angajat într-o cursă și m-am lăsat depășit de concurentul din spate. De aici mi se trage tot. Și cu asta, să închidem discuția.

— Sper că nu te-a nedumerit dorința de a te vedea ? !

— De ce m-ar nedumeri ? Vă mulţumesc şi vă rămîn recunoscător că m-aţi invitat.

— Nu ştiu dacă poţi înţelege ce se petrece în sufletul meu. Eu nu mai pot reîncepe o viaţă nouă, ca tine. Ori să mă apuc de politică. Sînt prea bătrîn pentru astfel de încercări.

— Eu m-am angrenat în politică, recunosc, zise Arthur. Chiar în noaptea aceasta se dezbate în Cameră o lege care mă pasionează, şi de aceea vă rog să nu vă formalizaţi dacă va trebui să vă părăsesc înainte de orele zece. Proiectul ce va intra în discuţie prevede acordarea unor împrumuturi comunităţilor de la ţară, care să fie rambursate în timp şi folosite la drenarea pămînturilor încă necultivate. Pe măsură ce se recuperează terenurile, statul le va pune în vînzare, pentru amortizarea împrumutului iniţial, obţinînd, totodată, creşterea producţiei de cereale. După socotelile mele, în numai trei ani de zile vom mări suprafaţa agricolă cu 300.000 de acri, iar în cinci ani, se vor achita datoriile contractate. Iar dacă socotim acrul de pămînt cultivabil la douăzeci şi cinci de lire — adică la preţul cel mai scăzut — înseamnă că s-a creat o proprietate funciară în valoare de şapte milioane şi jumătate de lire. Ceea ce nu e puţin, să mă credeţi.

— Da, da, confirmă de circumstanţă bătrînul, fiindcă, în ciuda elanului arătat de tînărul legiuitor, fusese incapabil să-l asculte cu interes.

— La prima vedere, chestiunea pare dificultoasă, însă dacă o cercetezi cu atenţie, se simplifică şi devine cum nu se poate mai clară. De fapt, avem de a face cu una din situaţiile în care capitalul îşi dovedeşte forţa miraculoasă. Şi o vom rezolva prin intermediul Parlamentului, nu pentru că acest forum ar dispune de puteri creatoare, ci pentru binecuvîntatul motiv că dirijează fonduri nelimitate.

Urmărindu-l, domnul Wharton se gîndea cu inima strînsă la ravagiile pe care le operase iubirea lui neîmpărtăşită, pentru că numai disperarea îl împinsese pe acest avocat talentat şi lucid printre meandrele încîlcite şi întunecate în care orbecăia.

— Aţi avut dreptate în privinţa fripturii, îl auzi în continuare. A fost excelentă. Nu-mi amintesc să fi mîncat un muşchi mai reuşit.

— Nu ai vrea un vin de Madera ?, îl îmbie magistratul.

— Nu, mulțumesc. Rămîn la sortul francez care se potrivește perfect cu vînatul.

— Dar de-o clătită ce-ai zice ? îl ispiti din nou domnul Wharton.

— De astă dată nu vă refuz. Clătita e un desert delicios. Și am să vă spun un lucru pe care nici n-o să-l credeți, sir. Aflați că la restaurantul anexat Parlamentului, nu știu să facă o clătită ca lumea !

— Într-adevăr, este surprinzător, dacă avem în vedere specialitatea Parlamentului de a prăji oamenii, îi răspunse bătrînul printr-un calambur tipic avocățesc.

— Meteahna e compoziția și anume, dozarea ingredientelor, îi ripostă junele, preluîndu-i gluma. De pildă, și în momentul de față se toarnă prea multă făină peste prea puținele gălbenușe amestecate în aluat.

Magistratul se sili să zîmbească bine dispus, cu toate că îl muncea gîndul cum să strecoare o idee pe care ținea negreșit s-o plaseze.

— După un timp oarecare, ar trebui să reiei vizitele în Manchester Square, începu într-o doară.

— Mda... poate... o să vedem, replică tînărul evaziv.

— Dacă te-am invitat astăzi aici, am făcut-o și în speranța că vom fi mai veseli decît acasă. Dar asta nu înseamnă să te rupi cu totul de noi. Te-ai văzut cu Everett de la întoarcerea în metropolă ?

— Nu, sir. Am impresia că își petrece o bună parte din timp în compania... domnului Lopez... cu care, după cum poate ați și aflat, am avut o mică ciocnire în Silverbridge. Cu timpul, mi se va șterge din minte, dar pe moment drumurile noastre sînt total divergente.

— Îmi pare rău de ce s-a întîmplat, glăsui cu tristețe bătrînul.

— Pentru mine nu are nici o importanță !

— În schimb pentru mine are, deoarece Emily e măritată cu omul care te-a provocat. Și cu toate că față de mine nu a greșit cu nimic pînă în ceasul acesta, știi foarte bine că nu l-am vrut și mă resimt de pe urma căsătoriei. Am rămas fără fiică, iar în vremea din urmă, s-a certat și feciorul cu mine.

— *El* s-a certat ? Cum vine asta ?

Domnul Wharton îi relată incidentul cît mai detaşat cu putinţă, povestindu-i cum fiul său pierduse la cărţi, cum îl admonestase, făcîndu-l cartofor, şi cum, în semn de protest, acesta nu mai dăduse pe acasă.

— E îngrozitor să-ţi pierzi ambii copii, Arthur !

— Într-adevăr. Însă tot ce mi-aţi spus, nu prea se potriveşte cu natura şi comportarea lui Everett.

— Am impresia că toţi oamenii s-au schimbat — în afară de mine. Cine ar fi visat că Emily se va căsători cu acest portughez ? Deşi, repet — nu mi-a greşit cu nimic. Dar nu face parte din lumea noastră. Se cuvine să-ţi precizez că mi-a arătat deosebită înţelegere în privinţa lui Everett şi caută să netezească conflictul. Numai că Everett nu consimte să vină acasă dacă nu-mi retrag epitetul de cartofor şi nu-mi recunosc vina de a i-l fi atribuit. Or, spune şi tu dacă s-a pomenit ca un fiu să pretindă acest lucru tatălui său ?

— Ce pot să vă răspund ? Decît că tot ce mi-aţi povestit nu aduce cu Everett. V-a cerut în scris retractarea cuvîntului ?

— Nu mi-a trimis o singură propoziţie aşternută pe hîrtie.

— Atunci pentru ce nu l-aţi căuta ca să lămuriţi situaţia ?

— Adică să umblu după el pe la club ?, întrebă juristul nedumerit.

— Nu e nevoie să vă deplasaţi dumneavoastră, ci numai să-l chemaţi printr-un bileţel. Şi dacă nu vine, sînt gata să renunţ la locul din Parlament. E drept că Everett a fost din totdeauna ciudat — puţin cam comod, urmărit de idei...

— Să ştii că nu e un prost, interveni tatăl.

— Nici vorbă de aşa ceva. Doar visător şi confuz. Iar mai presus de orice, este ultimul om ce-ar putea să vă sfideze ca un bădăran.

— Lopez susţine...

— Iertaţi-mă, dar nu m-aş încrede prea mult în Lopez.

— Să ştii că, în felul lui, nu e băiat rău, îl apără socrul. Inutil să-ţi reamintesc că nu întruneşte virtuţile pe

care le-aș fi dorit la viitorul meu ginere. Totuși, e manierat, cumsecade și se arată foarte atașat de feciorul meu.

Arthur îl asculta cu un zîmbet abia perceptibil, minunîndu-se de subita îmblînzire a omului care-l detestase cu atîta înverșunare înainte de a-i deveni ginere.

— Iacă, mi-a venit în minte o chestiune despre care țineam să te întreb, urmă domnul Wharton. Ce a fost cu depeșa pe care i-ai scris-o lui Emily ?

— Poate să vă explice și Emily — adică doamna Lopez — dacă o întrebați.

— Pe ea n-am s-o descos, fiindcă nu vreau să las impresia că o asmut împotriva soțului ei. Dealtfel și fără să discutăm, sînt convins că nu ai scris un cuvînt care putea s-o jignească.

— Vă asigur de asta, răspunse Arthur solemn. După cît îmi cunosc structura și sentimentele față de fiica dumneavoastre, e greu de imaginat că aș fi capabil s-o ofensez.

— Nu, nu, nu !, repetă cu dîrzenie bătrînul. Știu că nu ești în stare, drăguțul meu, și nu mai am nevoie de asigurări. Hai, mai bea puțin vin !

— Nu mai pot, mulțumesc, pentru că trebuie să-mi iau zborul. Nu vreau să pierd dezbaterea legii de care v-am pomenit.

— Dacă am adus vorba despre scrisoare, am făcut-o pentru deplina mea liniștire, continuă domnul Wharton să se justifice. Pe Emily nu puteam s-o întreb — așa cum ți-am spus — fiindcă, odată ce s-a măritat cu Lopez, am hotărît să nu mai am nici un fel de amestec, și cu atît mai puțin să-i aduc o astfel de acuzare.

— Pe scurt, am socotit onest să-i explic că, dacă nu eram angajat față de anumite persoane, nu i-aș fi cauzat neplăcerea de a-i concura soțul în alegerile din Silverbridge. Atît i-am spus, și într-o formulare cum nu se poate mai respectuoasă și mai prudentă.

— Lopez a distrus scrisoarea, îl informă avocatul.

— Mi-am păstrat ciorna, pe care v-o pot pune la dispoziție, dacă doriți.

— Poate e preferabil s-o facem uitată, opină bătrînul. Și, fiindcă ești dornic să ajungi cît mai grabnic la Cameră, îți spun noapte bună, băiatul meu drag !

În drum către Parlament, Arthur medită în continuare la marea prefacere a bătrînului. De unde-l ştia un om dîrz şi de neclintit, acum se arătase nestatornic şi inconsistent precum apa. Poate-l smintise din făgaşul cel drept şi purtarea feciorului, care, din relatările tatălui, o luase hai-hui. Se vede că şi cu el se petrecuse ceva. Dar cum putea stabili cauza transformării ori să-l atragă la sentimente mai bune cînd se rupsese de această familie ? Deşi poate nu pe vecie, îşi repetă vechea formulă de încurajare. Fiindcă era de neconceput să rămînă pînă la capătul vieţii departe de fiinţa cea mai iubită.

CAPITOLUL XXXVII

REVEDEREA

Prima parte a Sesiunii se scurse pe aceeaşi albie netedă pe care lunecaseră şi lunile dinaintea închiderii Parlamentului — lipsită de ciocniri încordate, dar nici luminată de vreo iniţiativă scînteietoare. Privit din afară, guvernul părea că se sprijină pe un teren destul de solid, neavînd de înfruntat o rivalitate suficient de bine închegată ca să-i facă mizerii şi să-l frustreze de reuşite, astfel încît englezii care-i urmăreau pulsul prin intermediul gazetelor, trăiau în deplina convingere că era sănătos şi puternic. Numai cei dinlăuntrul echipei de coaliţie şi cancanierii care-i trăgeau de limbă pe demnitari ajunseseră la altă părere. Formaţia Ducelui era bolnavă. Maladia se datora unor factori interni. Iar printre aceştia exista unul cu o virulenţă aproape morbidă, care se chema Sir Orlando Draught.

Aşa cum cititorul, probabil, îşi aminteşte, sir Orlando venise cu ideea să construiască patru nave mari de război — aspiraţie pe care premierul i-o torpilase. Drept răzbunare, ministrul marinei se arăta cotropit de felurite temeri, ca, de pildă, iminenta invadare a ţării de către forţele combinate ale Germaniei şi ale Franţei ; pierderea ulterioară a Indiei, care avea să fie vîndută Rusiei de

aceleași țări aliate ; anexarea Canadei la America de Nord ; instaurarea unei puternice ierarhii romano-catolice în Irlanda, precum și păgubirea Marii Britanii de bazele portuare Malta și Gibraltar. Bineînțeles că, în paralel cu semnalarea acestor primejdii mortale, sir Orlando nu pierduse din vedere să arate și modalitatea prin care ar fi putut fi ocolite, anume construirea celor patru nave respinse de primul-ministru. Dacă insidiosul vrăjmaș al guvernului ar fi scornit mai puține pericole, poate nu ar fi dăunat Coaliției și nici nu-l scandaliza pe Duce. Dar parcă nemulțumit de răul ce-l semănase, sir Orlando mai născoci unul. Întrucît proiectul cu navele îi fusese zădărnicit, nici domnul Monk nu va putea să treacă prin Cameră reforma care privea extinderea sufragiului în mediul rural. Și într-adevăr. Cînd Monk se înfățișă cu propunerile într-o convocare a cabinetului, sir Orlando i le făcu ferfeniță, pretinzînd că ideile preconizate subminau în modul cel mai flagrant interesele populației rurale și, în consecință, nu puteau fi admise de celula conservatoare intrată în componența guvernului. Iar dacă prea stimatul coleg liberal se crampona de măsura propusă, atunci, cu infinite regrete, se vedea nevoit să-și pună demisia în mîinile Ducelui, un gest pe care, probabil, se vor considera obligați să-l urmeze și onorabilii săi confrați. Ajunse în această fază, amenințările sale deveniseră de temut, așa încît, premierul socoti necesară o consfătuire cu credinciosul său sfetnic, care nu făcu decît să-i repete vechile teorii. Principala sa misiune — în calitate de prim-ministru — era aceea de a prelungi viața guvernului pe care-l constituise, îi reaminti Ducele de St. Bungay. Guvernul în sine se bucura de totala adeziune a națiunii, un motiv în plus de a rămîne neclintit pe poziție. Iar cît privea legea blamată de sir Orlando, putea foarte bine să mai sufere o amînare, deoarece nu ardea țara că nu se reglementase sufragiul în rîndul populației rurale. La aceste povețe de natură politică, moșneagul mai adăuga una, cu caracter mai practic și confidențial, totodată.

— Dă-i cît mai multă apă la moară lui Sir Orlando și ai să-l vezi înecîndu-se, îi șopti cu o voce complice. Este, într-adevăr, o creatură insuportabilă, de care pînă și conservatorii lui au început să se satur. Dar nu te lua

în beţe cu el. Cel puţin nu în sesiunea de faţă. Dacă-şi prezintă demisia, îl urmează şi alţii, ca Derummond, Ramsden, Beeswax. Ceea ce presupune destrămarea guvernului. Mai răbdă pînă la sesiunea din toamnă, şi atunci te lipseşti de el fără să dăunezi echipei.

— După mine, s-o văd şi mîine fărîmiţată !, explodă Ducele.

— Lasă deoparte dorinţele personale, şi fă-ţi datoria faţă de naţiune şi de Coroană, îi spuse prietenul cu o undă dojenitoare în glas. Domnul Monk să păstreze proiectul intact pentru sesiunea viitoare, şi în caz că-l va supăra iarăşi pe sir Orlando, n-are decît să demisioneze, fiindcă atunci nu prea văd cine l-ar mai urma. Drummond îl iubeşte la fel de tare ca dumneata şi ca mine.

Nehotărît şi confuz ca întotdeauna, Ducele aderă la poveţele devotatului sfetnic, care-l scoteau momentan din derută, liniştindu-i, oarecum, şi conştiinţa. Însă la foarte scurt timp, sir Orlando îi mai servi o surpriză, care îl indignă peste orice măsură. Fiind interpelat de un radical scandalagiu şi nemulţumit în legătură cu tergiversarea reglementării sufragiului în mediul rural, sir Orlando îi afirmase candid, de la înălţimea jilţului de lider al Camerei, că amînarea fusese decisă de întregul guvern al Coroanei.

— E un monument de ipocrizie !, scrîşnise premierul după terminarea dezbaterilor.

— Ce vrei să facă ? Să dea în vileag neconcordanţele de vederi dinlăuntrul guvernului ? Acestea se cer cît de cît tăinuite, îl potolise acelaşi Duce de St. Bungay.

— Nimic nu-i poate justifica perfidia, îl combătuse discipolul dezgustat, dar învins, căci „perfidul" conservator îl frustrase de o reformă prestigioasă, reducînd programul precar al guvernului doar la măsura încredinţată lui Phineas Finn, prin care se urmărea sporirea puterii municipalităţilor irlandeze în paralel cu iluzia autoguvernării. Iniţiativa era modestă, şi nici Phineas nu-i acorda mare credit ; totuşi, ar fi putut salva aparenţele, justificînd existenţa guvernului. Numai că gurile rele începuseră a şuşoti că echipa Ducelui „îşi pierdea vremea."

Nu acelaşi lucru s-ar fi putut spune şi de Ducesă, care, în ciuda tuturor tribulaţiilor, robotea fără istov. E

adevărat că mai traversa și momente de cumpănă, cînd, descurajată ori zdrobită de oboseală, se lăsa purtată de vorbe, amenințînd ba că va lăsa totul baltă, retrăgîndu-se într-un colț izolat unde va mulge vacile, în loc să mai strîngă mîna „codoșilor și codoașelor" — epitete vulgare la care se preta cînd o apucau pandaliile — ori că pornește în jurul pămîntului și nu se mai întoarce timp de trei ani ; sau că, atîta vreme cît mai rămîne stăpîna reședinței din Londra și a celorlalte din țară, sir Orlando n-o să-i mai treacă pragul chiar de s-ar sfîrși lumea ! Această ultimă amenințare — și cea mai riscantă din toate — o pronunța ca pe o sentință fără drept de apel și de față cu te miri cine, sporind prin grava ei indiscreție dificultățile Ducelui.

Natural că după ce-i treceau nervii sau osteneala, se întorcea cu aceeași nădejde la treabă, și astfel, pe la mijlocul lunii iunie, sindrofiile din Carlton Terrace erau mai în toi ca oricînd, iar mai spre vară, cînd se încheie sezonul petrecerilor din Londra, le strămută în vila pe care o deținea pe malul Tamisei, mai sus de Richmond. Proprietatea de aici — botezată „The Horns" — se preta la picnicuri, la serbări cîmpenești, la ceaiuri și la serate sub cerul liber, pe care le aranja cu atîta fast, încît, o bună bucată de vreme, jumătate din protipendada metropolei se afla fie în drum către Richmond sau venind dintr-acolo. Că toate o costau o muncă titanică, ar fi inutil de adăugat. Sau de reamintit jurămintele proferate că va renunța la petreceri și la lumea din jur. Aproape zilnic le repeta, plîngîndu-se de ingratitudinea oamenilor. Dealtfel pe bună dreptate. Și iată de ce. Bucurîndu-se încă de un mare prestigiu și primind musafirii ca nici o altă amfitrioană, nu exista suflet care să nu răspundă la invitația ei — fie în Richmond, fie în Londra. A merge la Ducesa de Omnium reprezenta supremul bonton, așa încît oaspeții se îmbulzeau. Ca în spate, s-o clevetească și s-o ia în derîdere. Susțineau că pe nimeni nu chema din plăcere, ci numai din interese politice, care vizau cariera Ducelui și, lucru mai dureros, că nu-i reușise pasiența. Dar încă n-o terminase !

E drept că nu cucerise întreaga societate engleză ; că nu i se adeverise nădejdea să-i vadă pe junii parlamentari

întrecîndu-se în dorința de a-i susține — pe ea ori pe Duce ; că nu devenise o putere ca de granit, așa cum se desfătase în visele-i temerare, închipuindu-și, în unele clipe, că va ajunge chiar în fruntea Marii Britanii, grație recepțiilor, dineurilor, înghețatelor și șampaniei. De pe urma exorbitantelor cantități de șampanie și înghețată, se alesese doar cu o mînă de cavaleri credincioși, care, fără să-și iasă din piele de simpatie ori prețuire, se arătau de părere că „Glencora e o persoană de treabă", iar cînd detractorii depășeau orice limită, împroșcînd-o cu prea multe ironii și insulte, puneu mîna pe reteveiuri și-o apărau. Poate într-un mod puțin agresiv, fiindcă vitejii îi raportau cu fidelitate încrucișările consumate, confundîndu-i hazul manifestat cu încuviințarea flagrantei lor indiscreții. Dacă i-ar fi mers toate anapoda, se lăsa de mult păgubașă, cum se jurase în atîtea rînduri. Însă puținele reușite o împinseseră înainte. Deși simțise că e ridiculizată. Bărbații îi spuneau pur și simplu Glencora, și o aflase. Ceea ce însemna că nu-și apărase îndeajuns demnitatea. Față de averea-i imensă, de curajul și talentul cu care fusese înzestrată, nu știuse să fie o lady de mare clasă. Sau poate că renunțase, aderînd la celălalt ideal, dedicîndu-se muncii și îndurînd șfichiuirile maliționilor, numai să-l vadă împlinit. Desigur, în marea ei bătălie nu recursese la ajutoare de calitate, crezînd — la fel de greșit ca și alții — că se puteau realiza fapte mari cu oameni mărunți, cum era căpitanul Gunner, de pildă.

— Dacă ați ști, Alteță, că ne-am războit pentru dumneavoastră aseară !, îi declarase odată cavalerul servant.

— Și m-ai apărat vitejește ?

— Mai încape îndoială ? ! De v-aș spune pentru ce inepție...

— Ei, care ? Ce mi-au mai pus în spinare ?

— Cam tot ce s-a mai vorbit și prin alte locuri. Cică i-ați lua treburile din mîinile Martei fiindcă vă place să faceți pe menajera.

— Chestia cu Marta e o scorneală, dar că îmi place munca, nu neg. Și e mai mare păcatul că mulți dintre dumneavoastră, bărbații, lînceziți fără nici o îndeletnicire.

După riposta înțepătoare, se vedea că o deranjase pretinsa ispravă a căpitanului și, în multe ocazii, cînd

se mai înfiinţase cu poveşti de aceeaşi factură, se simţise tentată să-l pună la punct pentru lipsa lui de respect. Totuşi, tăcuse, strîngînd din măsele, pentru că singură încurajase aceste familiarisme, în dorinţa de a-şi cîştiga popularitate. Deci vina îi aparţinea exclusiv şi, revoltată pe sine, se întorsese la corvezile cotidiene.

De cînd începuse campania ca soţie de prim-ministru, se luptase cu adversităţile. Prima fusese legată de bani, fiindcă se cereau cheltuite sume considerabile şi nu putea să purceadă la investiţii fără prealabila dezlegare a Ducelui. Îi trebuise răbdare şi tactică pînă a-l convinge, însă din ziua cînd reuşise, avusese, cel puţin, mînă liberă. Natural că dificultăţile nu se încheiaseră aici. Plantagenet îi pusese tot felul de piedici, şi pe multe le biruise profitînd de anumite ciocniri. Bunăoară, cînd îi ceruse să sisteze primirile, la scurtă vreme îi descoperise şi micul aranjament cu candidatul de Silverbridge, fapt ce-l scandalizase la culme. Şi, precum se întîmplă cu cei mai mulţi oameni, în furia mai recentă, uită de nemulţumirea anterioară, pricinuită de sindrofii. Sau poate n-o uită efectiv, dar faţă de indignarea ce i-o stîrnise amestecul ei în alegerea viitorului deputat, extravaganţele pînă atunci reproşate deveniseră nişte fleacuri, de care nu merita să se mai ocupe. S-ar fi zis că era dispus să renunţe la pretenţiile anterioare numai ca să i se respecte porunca din urmă. Ceea ce acceptase, însă nu şi fără o condiţie, anume să poată invita mai departe oaspeţi, cheltuind fără nici o reţinere. Iar de atunci reluase viaţa mondenă şi arunca liniştită cu miile, necicălită de Plantagenet. Doar Marie Finn o mai întreba la răstimpuri dacă nu cumva era o nesocotinţă să irosească atîtea parale pe zaiafeturi.

— Fii pe pace, drăguţo, îi răspunse Ducesa odată, fiindcă nu cheltui decît din miile tale. Ai uitat de cele douăzeci şi cinci de mii ?

Lady Glencora se referise la moştenirea lăsată de răposatul Duce de Omnium fostei Marie Max Goesler, pe care aceasta n-o acceptase, atribuind-o Adellaidei Palliser ca sumă dotală. Deci riposta Ducesei fusese o glumă prin care parase neplăcuta dăscăleală a prietenei.

— „Miile mele“ — cum le-ai numit — nu-ţi ajungeau pentru atîtea petreceri, zise Marie.

— Care e rostul banilor ? Nu să-i cheltui ?, se răţoi lady Glencora. Numai Plantagenet îi adună şi tot cumpără alte pămînturi — care înseamnă doar bătaie de cap. Şi face lucrul acesta, nu fiindcă ar fi un avar, ci pentru că-i vine mai la îndemînă, decît să-i folosească într-alt fel. E un om bogat, şi la fel ar fi fost chiar dacă lua o soţie fără un şiling. Însă, din întîmplare, averea mea a depăşit-o pe a lui. Aşa că de ce nu am cheltui, dacă ne facem şi un bine ?

— Măcar să-l vezi realizat, vorbi Marie cu scepticism.

— O să-l văd, fie şi cu întîrziere, îi replică Ducesa încrezătoare. Dacă n-aş avea această convingere, îţi imaginezi că aş duce o viaţă aşa trepidantă ? M-am săturat de ea pînă peste cap ! Ce n-aş da să mă aflu în momentul acesta la Matching, doar eu cu copiii, şi să cutreier prin parc, într-o rochiţă de muslin şi cu o pălărie de pai ! M-aş simţi, cred, în al nouălea cer să stau sub coroana unui copac şi cu o carte în mînă ! Dar nu-mi pot îngădui această destindere. M-am antrenat pe o pantă, şi ar fi cumplit să mă prăbuşesc.

— Şi pînă cînd ai de gînd să continui în felul acesta ?

— Cîtă vreme va fi Plantagenet prim-ministru. În funcţia pe care-o deţine, este personajul numărul unu al Angliei — ori al Europei sau al întregii lumi, după opinia unora. Iar un prinţ e chemat să ofere festinuri absolut princiare.

— Eu nu socot că ar fi obligat...

— Ba, pardon. Din moment ce are atîta avere şi o funcţie aşa de înaltă, în casa lui trebuie să curgă bunătăţile, ca apa dintr-un izvor. Pe cît de mult i s-a dus faima de bogătaş, pe atît e nevoie să fie ştiut şi ca om generos. Să nu se gîndească la paralele irosite, cînd e vorba de răsfăţarea prietenilor. Ci să arunce cu aurul, precum zînele din poveşti. Aşa văd eu lucrurile... deşi cred că nu mă pricepi.

— Într-adevăr, nu prea văd pentru ce ar zvîrli cu aurul, cînd profitorii sînt exemplare de speţa căpitanului Gunner !

— Ce să fac, draga mea ? Eu nu am puterea să schimb caracterele semenilor mei ! Ştiu că sînt nişte creaturi jos-

nice, dar altele nu există pe lume ! Şi-apoi, îţi închipui că acest căpitan Gunner este mai păcătos decît sir Orlando Draught ori sir Timothy Beeswax ? Priviţi cu ochii sufletului, oamenii ne apar altfel decît îi vedem cu pupilele. Pe măsură ce te apropii de ei, devin tot mai mărunţi, pe cînd obiectele se măresc. A existat o vreme cînd demnitarii mi se păreau semizei, pentru ca astăzi să nu văd în ei decît nişte lustruitori de ghete — cu mai puţin haz decît cei veritabili. Nu de mult Plantagenet mi-a adus aminte cum a renunţat o dată să fie numit ministru, ca să plece cu mine în străinătate. Dar, vai, cîte se întîmplaseră în acea perioadă... şi cîte s-au mai întîmplat de atunci. Pe timpul acela nu ne cunoşteam, Marie...

— Ţi-a fost un soţ devotat, lady Glen.

— Şi eu ce cusur am avut ca soţie ? De atunci şi pînă în ceasul de faţă l-am iubit cu statornicie şi i-am apărat interesele. Natural că nu-mi împart viaţa cu el dacă stă ferecat toată vremea în birou, citind rapoarte parlamentare, or dacă se eternizează în minister şi în Cameră. Însă mi-ar fi plăcut să-l văd lîngă mine. Şi acum pentru cine m-oi fi dînd peste cap ? Nu-ţi închipui că mă delectează personajele de speţa căpitanului Gunner ! Ia compară puţin viaţa ta cu a mea. Tu ai avut măcar nişte curtezani...

— Unul singur, îi precizează Marie, la care cred că aveam dreptul...

— Oi fi avut, nu zic ba. Dar eu cu ce mă aleg de pe urma titlurilor pompoase ? Ducesă de Omnium şi soţie de prim-ministru ! Doar am avut o zestre ca nici o tînără din Regatul Unit, plus o reputaţie neprihănită, ca Glencora M'Cluskie. Meritam să-mi văd soţul şi copilaşii în preajmă, chiar dacă luam de bărbat un pastor şi învîrteam la budinci toată ziua. Numai că în locul fericirii şi tihnei, mă zbucium ca o nenorocită. Iar tu — pe care te iubesc aşa mult — mai îmi scoţi sufletul şi cu dojenile !

Deşi se plîngea de existenţa ei chinuită, petrecerile se succedară în acelaşi ritm susţinut, solicitîndu-i prezenţa şi încordarea de gazdă, noapte de noapte. Îmbrăcată de gală şi împodobită cu bijuterii preţioase, lady Glencora îşi mlădia comportarea după rangul şi meritul fiecărui chemat, arătîndu-se politicoasă cu unul, prefăcîndu-se veselă cu un altul, spirituală cu un al treilea, ori zeflemitoare

cu un al patrulea, mai puțin norocos. Iar la ziuă, după ce se golea casa, își frămînta creierul cu listele invitaților, controlînd pe care-i poftise, pe care nu, și hotărînd pe cine avea să mai cheme și pe cine trebuia să omită.

Ducele lipsea de la toate festinele. De unde la începutul erei mondene, făcea act de prezență, în lunile din urmă se dispensase și de această formalitate. Astfel, chiar dacă se întîmpla să fie acasă, evita saloanele de primire, iar în vila din Richmond nu călcase nici o singură dată. Nu avea timp pentru oameni de mîna a doua, îi spusese Ducesei, și ea îl scuza înaintea oaspeților, deși nu ar fi fost absolut necesar, deoarece majoritatea îl credeau grevat de prea multe greutăți și răspunderi, ca să-și mai poată îngădui destinderea unei conversații. În realitate, sărmanul de el era prizonierul biroului, unde petrecea ore de grea apăsare, suspinînd după o treabă în Parlament sau după fericitele zile cînd avusese privilegiul să urmărească dezbaterile Camerei pînă în zori, așteptînd cu emoție și bune speranțe aprobarea unei singure clauze privitoare la sistemul său zecimal.

Într-o după amiază de la începutul lui iulie, grădinile vilei din Richmond se umpluseră cu noi invitați, printre care Ferdinand Lopez cu soția, și proaspătul deputat de Silverbridge. Dată fiind puzderia oaspeților, s-ar fi putut ca Arthur să nu dea cu ochii de Emily — pe care n-o mai văzuse de la întîlnirea de adio — și nici cu sălbaticul său concurent din alegeri. Dar întîmplarea făcuse să-i fie anunțată sosirea chiar în timp ce Ducesa se întreținea cu amîndoi. Discuția înfiripată de gazdă era menită s-o mai absolve de vina pe care simțea că o are în fața fostului favorit. În scopul acesta îl poftise și acum și în alte ocazii, împreună cu tînăra lui consoartă. Pe cînd mobilul invitării lui Fletcher fusese complet diferit. Îl știa un tînăr cu relații întinse, cu perspective de propășire și, totodată, un simpatizant al Ducelui, drept care intenționa să-l adopte ca preferat — potrivit obiceiului — înlocuindu-l pe portughez de care se plictisise. Era la curent cu reprobabila lui ieșire din Silverbridge, dar i-o trecuse oarecum cu vederea, în virtutea aceleiași nefericite intervenții pe care o avusese în toată povestea.

Mai înainte de a realiza cu cine parlamenta lady Glencora, junele Fletcher se trezise înaintea ei — și a celorlalți doi musafiri.

— Ooo, sînt încîntată ca eroii din Silverbridge să se revadă la mine în chip de prieteni ! zise Ducesa, încredințată că, în calitate de amfitrioană, trebuia să marcheze momentul — cu toate că mai cuminte ar fi fost s-o facă fără a menționa „eroismul" celor încăierați.

La sfîrșitul acestor bineți, Emily îi întinse mîna vizitatorului, Arthur i-o strînse cu reglementara sobrietate, după care, și el și Lopez își scoaseră jobenele, înclinîndu-se abia perceptibil. La puține secunde, convoiul proaspeților sosiți îi împinse de pe terasă spre pajiște, iar Fletcher înaintă în pas cu Emily și Lopez, gîndindu-se la salutul ei călduros și căutînd o modalitate de a-i mulțumi. Însă pînă s-o afle, portughezul îl sfișie cu privirea și, preț de o secundă, se simți înclinat să renunțe. Deși tare ar fi vrut să-i vorbească. Fulgerat în continuare de ocheadele lui Lopez, se văzu nevoit să abandoneze intenția, așa că, rugînd-o să-i predea domnului Wharton respectuoasele lui complimente, își atinse din nou jobenul, și se angajă pe prima alee.

— De ce i-ai întins mîna ?, se năpusti Lopez asupra lui Emily, adoptînd, pentru prima dată, un ton furios de soț ultragiat.

— Pentru ce să nu i-o fi dat, Ferdinand ?, îi replică ea cu desăvîrșită candoare. Doar sîntem prieteni din fragedă copilărie și nu ne-a dezbinat nici o ceartă pînă în prezent.

— Ai obligația de a-ți însuși amiciția cît și conflictele soțului și, afară de asta, ai uitat că te-a ofensat ?

— Nu m-a jignit cu nimic niciodată, susținu Emily imperturbabilă.

— În această privință, mie îmi revine calitatea să apreciez. Te-a insultat cu nerușinare, iar în Silverbridge s-a purtat ca ultimul laș cu mine. Drept aceea, ai terminat-o cu el. De azi înainte nu-l mai cunoști. Sper că e clar, și nu ai nevoie de alte explicații, conchise furibund, în așteptarea răspunsului ei. Pe care nu îl primi. Îți cer să-mi promiți că-mi vei da ascultare, reîncepu cu aceeași

furie mocnită, pe care nu putea să și-o declanșeze printre străini.

— Dacă nu ești de acord, fii sigur că nu-l voi chema niciodată la noi, și nici eu n-am să-i calc pragul.

— Cum adică, să te duci la el ? se înverzi Lopez. Ai uitat că-i holtei ?

— Mă gîndeam la vremea cînd va fi însurat, se explică ea. Dar știi ce-ți propun, Ferdinand ? Să nu mai vorbim despre el.

— Ei nu mai spune ? îi ripostă pe un ton încărcat de sarcasm. Află că nu există pe lume subiect pe care să nu-l discut cu soția mea. Și vreau să-mi făgăduiești că n-ai să-i mai adresezi un cuvînt individului ăsta.

În vreme ce perora, se depărtase mult de peluză, trăgînd-o pe Emily spre alcea din față, pe care nu se afla țipenie de om, încît putea să-și dezvolte argumentarea fără a fi stingherit de urechi indiscrete. Surprinzîndu-i intenția, Emily făcuse o tentativă aproape inconștientă de a-l întoarce din drum, care nu-i reuși, însă, fiindcă și el îi sesiză încercarea, împingînd-o mai hotărît în direcția voită. Eterna lui gelozie se reaprinsese mai explozivă ca întotdeauna, alimentată de atitudinea ei. Îl exaspera s-o vadă crispîndu-se la fiecare învinuire adusă lui Fletcher, să-i descopere vechea prietenie ce i-o nutrea și, în ultimă instanță, îndărătnicia de a nu-i promite ascultare. Nu era mulțumit că-l preferase celuilalt curtezan, ci voia s-o determine să-l calce în picioare. O fracțiune de clipă se gîndi la necesitatea de a-i ascunde domnului Wharton ura ce-l măcina, dar mai pe urmă își spuse că Emily nu avea să-l divulge, denigrîndu-l înaintea bătrînului. Îi cunoștea loialitatea nemăsurată, deși — lucru de necrezut ! — în loc să i-o prețuiască, o folosea tocmai ca s-o tiranizeze. Ajunși pe alee, se opri din mers, i se postă dinainte, o țintui cu privirea-i sticloasă și, cu glas ridicat, o somă :

— Trebuie să-mi făgăduiești acum și aici că nu-i mai vorbești niciodată acestui tip.

Emily îi înfruntă privirea, dar nu cu teamă, ci cu o dragoste fără margini, de ar fi putut s-o perceapă. Era conștientă de purtarea lui degradantă. Însă rămînea omul ei drag.

— Dacă-mi ceri să nu-i mai vorbesc, am să te ascult. Dar va trebui să știe ce m-a determinat să-i întorc spatele.

— De la tine nu va afla niciodată nimic. Sau vrei să insinuezi că-i vei scrie ?

— Nu, Ferdinand, îl asigură liniștită. O să-l informeze papà.

— Așa ceva nu accept ! protestă turbat de mînie. Doar eu voi avea cunoștință de această ruptură și nu-ți îngădui s-o comentezi cu domnul Wharton.

— De ce nu, Ferdinand ?

— Fiindcă așa am decis. Fletcher este un vechi prieten al familiei — ceea ce înțeleg — și pe motivul acesta nu vreau să mă interpun între el și părintele tău. În schimb, dumnealui și-a luat libertatea să-ți trimită o scrisoare injurioasă și totodată să-și vîre coada în aranjamentele mele. Așa că numai *eu* am căderea să hotărăsc în ce chip să-i răspunzi la nerușinări, nicidecum tatăl tău.

— Vrei să spui că nu-mi îngădui să-i pomenesc nimic lui papà ?

— Nici un sunet.

— Prea ușor minimalizezi legăturile și afecțiunile de o viață ! zise adînc tulburată.

— Partea cu afecțiunea mă voi preface că n-am auzit-o, îi replică îndîrjit.

— Doar nu mi-oi da de înțeles că te îndoiești de mine ?

— Nici pomeneală de așa ceva, fiindcă îmi prețuiesc adevărata valoare și sînt conștient de nimicnicia celuilalt ! răspunse trufaș, fără să-i treacă prin minte să scoată în lumină valoarea lui Emily. Și insulta adusă mie, se răsfrînge și asupra ta.

— Să înțeleg de aici că dacă te-ar ofensa papà, va trebui să mă consider și eu jignită ?

Lopez reflectă o secundă înainte să se pronunțe, după care rosti cu o gravă seriozitate :

— S-ar putea, de ce să n-o recunosc și să nu te previn ? Deși îmi place să cred că nu vom ajunge în asemenea situație. Iar dacă totuși se va ivi o dispută între mine și domnul Wharton, sper că nu vei șovăi să alegi între noi...

— Într-adevăr, n-aș avea ezitări, vorbi Emily cu de-

plină siguranță de sine, fiindcă nimic nu m-ar îndepărta de propriul meu tată.

— Nici pe mine de tine, afirmă el. Însăși controversa de acum reprezintă o mărturie, pentru că nu încerc decît să te apăr de un rău. Și mă mir că nu sesizezi acest adevăr.

Între timp aleea pe care înaintau devenise mai populată, fapt ce-l incomoda pe Lopez, dar putea să-l remedieze, ascunzîndu-se în mica plantație de arbuști zărită în apropiere. Spre deosebire de el, Emily se bucurase de apariția trecătorilor, crezînd că, inoportunat de prezența lor, Ferdinand avea să înceteze discuția. Îi ceruse un răspuns pe care nu apucase să-l formuleze, și dacă nu o forța să-l rostească pe loc, era hotărîtă să uite discuția și să-i scuze grosolăniile debitate, atribuindu-le unei enervări pasagere. Atîta doar că Lopez nu visa să lase lucrurile nelimpezite sau pe ea neîngenuncheată, așa cum avea să constate la puține minute cînd, apucînd-o de mînă, o trase spre păduricea descoperită, unde i se așeză dinainte și-i repetă somația :

— Făgăduiește-mi că n-ai să-i mai adresezi niciodată cuvîntul domnișorului Fletcher.

— Atunci va trebui să-l înștiințez pe papà, îi aminti ea.

— Nu ! N-ai să-i spui un cuvînt !

— Ferdinand, dacă-mi ceri să-ți promit că nu-i mai vorbesc ori să-i răspund la salut într-o împrejurare ca cea de astăzi, trebuie să-i explic tatei pentru ce-l ignorez...

— Vrei să zici că-mi nesocotești cu bună știință dorința ?

— În cazul de față, sînt nevoită să nu ți-o respect, se încăpățînă cu bravură. Lopez o fixă cu o privire înveninată, parcă pornit s-o lovească, dar Emily îi suportă uitătura fără o clipire. Mi-am părăsit prietenii de o viață și m-am dăruit ție, Ferdinand, cu o dragoste și o fidelitate totală, continuă calmă. Am hotărît ca din momentul căsătoriei să respir pentru tine și să-mi asum toate preocupările tale.

— Într-o oarecare măsură, rectifică el ironic, și tonul acesta îi dădu un frison, pentru că nu se aștepta să-l audă la omul ei drag tocmai cînd încerca să-i deschidă sufletul.

— Dar oricît de mult te-aș iubi, nu îmi poți cere să nimicesc tot trecutul...

— Nu mă interesează trecutul. Eu vorbesc despre viitor, îi ripostă cu cinism.

— Între familia noastră şi cea a domnului Fletcher a existat o prietenie străveche, la care papà şi astăzi ţine enorm, pe cînd eu rămîn ataşată doar amintirilor ei. La cererea ta, sînt gata s-o rup cu toţii, fiindcă, în fond, nu văd pentru ce i-aş mai întîlni pe membrii neamului Fletcher. Existenţele noastre se deapănă pe făgaşuri complet diferite, şi de ar fi să mă pomenesc vreodată în faţa unuia dintre ei, ne-am moţăi un salut abia perceptibil. Prin urmare separarea pe care-o doreşti se poate înfăptui fără explicaţii şi durităţi. Însă dacă-mi pretinzi o promisiune solemnă... va trebui să am o lămurire prealabilă cu papà.

— Plecăm acasă !, porunci autoritar. Şi imediat chemară trăsura. Tot drumul, pînă în oraş, Lopez rămase înnegurat şi tăcut, ceea ce n-o deranjă pe Emily, deoarece o scutea de promisiunea cerută. Nu bănuia cît îl deranjase condiţia pe care i-o impusese. Din cauza ei nici nu mai stăruise. Cel puţin pe moment. Fiindcă pe viitor trebuia să i-o smulgă, chiar de era nevoit s-o tiranizeze. Nu concepea să-l dea pe mîna bătrînului Wharton şi să provoace o ruptură cu socrul. Orice pe lume, dar aşa ceva nu !

— Fă bine şi du-te imediat la culcare !, îi porunci de cum intrară în casă.

Şi Emily plecă în camera ei.

CAPITOLUL XXXVIII

DEMISIONAREA LUI SIR ORLANDO

La cîteva zile de la petrecerea oferită la Richmond, lady Glencora se plînse prietenei Marie de purtarea lui Ferdinand Lopez, ceea ce denota că discuţia cu Emily nu trecuse neobservată.

— E un individ înfiorător ! îl ocărî Ducesa. Îl invit în casă la mine — adică la vila din Richmond — şi el se face de rîs, întîi certîndu-se cu domnul Fletcher din chiar senin, apoi cu biata nevastă-sa, pe care a luat-o pe sus şi

a dus-o acasă ! Ce caraghioşi, ce nătîngi, ce orori de oameni ! E destul să le arăţi politeţe şi un dram de bunăvoinţă, ca să dai de bucluc. Sînt aşa de dezgustată, că îmi vine să le întorc la toţi spatele...

— A făcut gălăgie ? reveni doamna Finn la conflictul declanşat de Lopez.

— Nu. Asta nu. Dar s-a văzut şi s-a auzit de la o poştă cearta lor conjugală. A luat-o pe sărmana nevastă pe-o alee, şi a bruftuluit-o cît i-a plăcut. Bineînţeles că vinovata cea mare sînt eu, care l-am cultivat. Însă mi se păruse isteţ, manierat şi mi se spusese c-ar fi şi de viţă nobilă.

— Ducele ştie ceva ?

— Nu. Şi sper că nici n-o să afle. După mascarada din Silverbridge, ar triumfa să audă ce poamă e candidatul meu preferat. Din fericire, Plantagenet nu prea e la curent cu nimic. Şi de-ar avea loc un duel în biroul lui, fii convinsă că l-ar afla ultimul din metropolă.

— Atunci nu-i spune nimic şi nu-i mai pofti pe cei doi bărbaţi, o sfătui Marie Finn.

— Pe cel cu nevasta, nu-l mai chem cîte zile o avea. Dar celălalt este în Parlament, aşa că nu pot să-i arăt uşa cu una, cu două. În plus, nici nu a fost vinovat. Dar începe să mi se facă lehamite de toată povestea ! Şi, colac peste pupăză, aud că tontul de sir Orlando s-a plîns lui Plantagenet pe motiv că nu-l mai invit la dineuri.

— E de necrezut ! se minună doamna Finn.

— Să nu răspîndeşti ştirea, o rugă Ducesa, deoarece mi-a şoptit-o în mare secret Warburton (adică unul din secretarii particulari ai Ducelui de Omnium).

— Şi ce i-a răspuns Ducele cînd i s-a plîns ? o întrebă amica.

— Asta n-o mai ştiu, dădu Glencora din umeri. Deşi Warburton mi-este foarte apropiat, nu l-am tras de limbă, ci m-am mulţumit doar cu ce a găsit de cuviinţă să-mi spună. Părerea lui era să-l invit fără întîrziere pe sir Orlando. Dar eu n-am fost de acord. De mi-o cere Plantagenet, se schimbă lucrurile, şi-l poftesc zi de zi pe tont. Altfel, să aştepte pînă i s-or lungi urechile. Fiindcă-mi cunoşti teoria în legătură cu el. Să-l arunce din coaliţie ca pe o măsea stricată. Şi dacă se smuceşte din oişte, cu atît mai bine. Să-l deshame şi să-l trimeată la iarbă verde,

că nu se întîmplă nici o nenorocire. Am şi eu porumbei care-mi aduc noutăţi, şi deunăzi, am primit vestea că Sir Orlando e la cuţite cu Thomas Roby. Nu c-ar fi cine ştie ce şi de capul domnului Roby, dar cel puţin are meritul că-ţi arată încotro bate vîntul. Plantagenet încă nu mi-a suflat un cuvînt cu privire la sir Orlando, deci să se ghiftuiască pe la mesele altora.

Faţă de Warburton, Ducele nu făcuse un mister din indignarea pricinuită de sir Orlando, şi tocmai etalarea ei indiscretă îl determinase pe discretul lui secretar să nu i-o divulge Ducesei. Radierea sa de pe listele invitaţilor la festine demonstra o totală lipsă de simpatie „care putea să aibă urmări dezastruoase — chiar fatale — pentru guvern", îl prevenise conservatorul pe mai marele său. La care acesta aproape că nici nu-i răspunsese, abia mai tîrziu răbufnind înaintea lui Warburton. „Dacă în viaţa politică am devenit sclavul oricui, mi-a rămas măcar libertatea să invit acasă la mine pe cine am chef !", tunase Alteţa sa. Iar secretarul, dorind să salveze guvernul de la dezagregare, nu-i repetase Ducesei această afirmaţie, care ar fi ameninţat şi mai mult unitatea echipei, ci o puse, în temă doar cu cît socotise el necesar, ca să-i smulgă o invitaţie pentru conservatorul ultragiat. Dar surîsul îngreţoşat cu care îl ascultase Glencora şi mai ales felul cum se strîmbase la urmă, nu-i dăduseră mari speranţe. Şi, într-adevăr, proscrisul rămăsese în continuare pe dinafară.

De la o vreme, sir Orlando era ţîfnos, cătrănit, încredinţat de slăbiciunea echipei de coaliţie şi hotărît s-o răstoarne, aruncîndu-i pe toţi din jilţurile dregătoriilor, în loc să demisioneze de unul singur şi fără zarvă. Această pornire ţinea de convingerea nestrămutată că formaţia nu ar fi supravieţuit odată ce-o părăsea, cît şi de o ambiţie puţin comună. Sclavul acestui orgoliu, sir Orlando cunoscuse momente cînd se simţise cel mai chemat să preia cîrma ţării, socotindu-se unicul om capabil să pună mîna pe hăţuri şi să conducă, în siguranţă deplină, caleaşca administraţiei, ferind-o de zdruncin, de hîrtoape şi opinteli, pe puţin şase ani. Pesemne se număra printre curioasele specimene care se consideră în stare de orice înfăptuire, spre deosebire de altă categorie de oameni, înzestraţi cu prea puţină încredere în virtuţile lor şi persecutaţi de

ideea că nu pot realiza lucruri mari. Şi unii şi alţii apar la răstimpuri în centrul agorei politice, parcă împinşi de îngrămădirea unor atomi jucăuşi, însă, de regulă cei mai încrezători în sine se dovedesc cei mai puţin capabili. Probabil acelaşi joc al atomilor îl propulsase pe sir Orlando pe o treaptă atît de înaltă, încît i se părea natural să urce mai sus. Cîtă deosebire între trufaşul conservator şi primul ministru, care, deşi ajuns în vîrful piramidei politice, se îndoia încontinuu de competenţa sa. Pentru el orice înfăptuire presupunea eforturi şi stăruinţă, nu putea căpăta viaţă numai datorită talentului sau priceperii sale — o concepţie pe care rivalul i-o sesizase, şi se tot frămînta cum s-o transforme într-un profit personal. În sinea lui nu se considera doar un membru al cabinetului, dar şi liderul Camerei ! Or, cercetînd cu migală trecutul, constatase că în ultimii douăzeci şi cinci de ani mai marele Camerei fusese şi şeful guvernului. Aşadar funcţia de prim-ministru i se cuvenea în chipul cel mai firesc şi ar fi fost un bleg dacă nu întindea mîna să apuce un drept legitim. Ducele era un sfios şi un prăpădit, incapabil să-şi apere interesele. Odată cu hotărîrea acestei revendicări, i se mai contură o decizie, anume să-i ceară o explicaţie pentru excluderea sa de la recepţiile Ducesei. Faptul devenise notoriu şi se comenta copios. Cînd soţia premierului invita musafiri cu duiumul, printre care şi oameni fără nici o chemare, era normal să bată la ochi omiterea unui demnitar. Apoi primirile de la Gatherum, din Richmond şi de la reşedinţa londoneză Carlton Terrace nu erau urmărite numai de marele public, ci şi de presă, care consemna amănuntele de semnificaţie. Printre ziarele ce le acordase o atenţie deosebită, se numărase şi „People's Banner", care, de la începutul actualei sesiuni, publicase o suită de articole devastatoare la adresa primului ministru, semnalînd, în vreo două din ele, şi surghiunirea lui Sir Orlando. Exilarea sa fusese calificată drept indecenţă, şi denunţată în termenii cei mai necruţători. Editorul gazetei vedea în demnitarul năpăstuit unicul parlamentar care merita să conducă destinele ţării şi avertiza că, pînă ce Parlamentul nu va face această descoperire — sau, mai bine zis, n-o va recunoaşte, întrucît descoperirea fusese făcută de „People's Banner" — nu va exista izbă-

vire pentru Marea Britanie. Sir Orlando citise toate articolele, spunîndu-şi înduioşat „Iată, în fine, un om cu adevărat vrednic să conducă o gazetă !"

Aceleaşi articole căzuseră şi în mîinile Ducelui, care nu scăpa noutăţile ce-l vizau. Cu ani în urmă era suficient să se uite peste două ziare — unul la micul dejun, celălalt seara — ca să se pună la punct cu tot ce-l interesa. Pe cînd astăzi, citea nu numai publicaţile de prestigiu, ci orice fiţuică imundă. Se aşeza cu teancul în faţă şi răsfoia fiecare gazetă pînă descoperea aliniatele în care era hulit, iar după prima lectură, se întorcea cu inima strînsă şi nervii întinşi asupra termenilor injurioşi. Bineînţeles că nici torturat nu s-ar fi plîns de durerea ce-o îndura, deşi avea momente de reală sfîşiere lăuntrică. Atacurile din „People's Banner", cu torentul ocărilor împroşcate asupra numelui său şi batjocorirea primirilor fastuoase ale Glencorei — detaliul cel mai întristător dintre toate — aveau o cauză personală şi cunoscută. Îşi amintea cum, la începutul carierei de premier, Quintus Slide încercase să i se introducă în casă, tentativă pe care i-o respinsese într-un mod sfidător. Aşa că valoarea opiniilor emise de acest jurnalist era absolut nulă pentru unul ca el, avizat de mobilul pretinselor critici. Şi cu toate acestea, fiecare cuvînt tipărit i se părea odios, şi nu exista paragraf să nu-i flageleze o rană proaspăt deschisă, pe care n-o putea arăta unui medic îndurător, nici să cheme un prieten să i-o oblojească. Pînă şi Glencorei se ferea să-i vorbească de ulceraţia provocată de Quintus Slide.

După apariţia articolelor, se trezi cu sir Orlando care încercă să netezească oarecum situaţia. Era în afara uzanţelor, se explicase liderul Camerei, ca un gentilom să se plîngă de faptul că nu a fost invitat în casa unui alt gentilom. Dar întrucît interesele statului depăşeau rigorile societăţii şi cum domnia sa nu trăia decît pentru a sluji supremele idealuri obşteşti, sfidase orice prejudecată şi făcuse penibilul pas de a veni să clarifice lucrurile. Atentă şi totdeauna la pîndă, presa semnalizase o anumită răceală în rîndul marilor demnitari, constatare prilejuită de excluderea dumisale de la petrecerile distinsei Ducese. Or Alteţa sa nu vedea în aceasta nucleul unei şubreziri — ca să nu zică descompuneri — a coali-

ţiei ? Premierul cumpăni un moment, după care pronunţă un răspuns negativ. Nu, nu vedea începutul descompunerii menţionate. La riposta lui, ministrul Amiralităţii se înclină ceremonios şi plecă, jurind în sine distrugerea coaliţiei. Avea s-o fărîme într-o mie de ţăndări, să nu-i mai rămînă nici urmă !

Şi în curînd purcese la fapte. Compromiterea unui guvern nu era o treabă de un singur om ; îi trebuiau aliaţi. Numai că recoltarea lor se dovedi cam anevoioasă şi, în orice caz, debută sub auspicii nefavorabile. Dialogul cu Thomas Roby — subsecretarul de la marină — îi furniză o primă decepţie, al cărei substrat merită a fi cunoscut. Domnul Roby nu arătase cuvenitul entuziasm faţă de cele patru nave de luptă, motiv pentru care mai marele său îl scăldase în ironii. Ca orice subordonat, Thomas Roby era dispus să îndure zeflemelile şefului — deşi nu fără a se pune în gardă, dacă era absolut necesar să înghită înjosirea. În această idee discutase cu prietenii climatul din interiorul guvernului şi ajunsese la încheierea că sir Orlando nu se număra printre stîlpii de sprijin ai coaliţiei, ci dimpotrivă echipa se putea oricînd dispensa de serviciile lui. Drept urmare, cînd acesta îl întrebă ce părere ar avea de o formaţie mai fermă şi mai activă — referindu-se, fără îndoială, la detronarea actualului prim-ministru — domnul Roby îl luase peste picior, întorcîndu-i bobîrnacele prin care îl umilise.

Deocamdată guvernul Ducelui părea inflexibil, însă, nu peste mult, aveau să apară glasuri nemulţumite şi acuzatoare, care ne vor întoarce cu gîndul la lady Glencora şi la dezgustul ei aproape justificat, cînd se plînsese prietenei Marie de nestatornicia celor din jur. Coaliţia întrunise politicieni din ambele tabere, iar procesul de contopire era inegal. Unii se apropiaseră fără dificultate, chiar dacă numai de suprafaţă, şi un exemplu în sensul acesta îl oferea guvernatorul Irlandei — un conservator înveterat — şi ambasadorul Phineas Finn — liberal cu tendinţe nu radicale. Sudura era înlesnită şi de anumiţi factori, printre care natura funcţiei, satisfacţiile oferite şi beneficiile materiale deţineau un rol precumpănitor. Alţi demnitari, ca Sir Gregory Grogram — Procurorul General — şi sir Timothy Beeswax — Consilierul Coroanei — rămăseseră

impermeabili și la aceste atracții și, implicit, dezbinați. Pe cînd Ducele și sir Orlando se detestau cordial. O ultimă categorie o constituiau cazurile fericite — dacă le putem numi astfel — în care intrau apropierile sincere și loiale, iar exemplul cel mai pilduitor în această privință îl constituia cuplul Rattler și Roby. O viață întreagă slujiseră cauze diferite și de cînd se știau se priviseră cu neîncredere, dacă nu chiar cu ură. Ca acum să descopere cîte interese aveau în comun și ce bine se puteau ajuta reciproc! Atîta timp cît își menținea postul la Trezorerie — și nu țintea mai sus, îmboldit de ambiție — domnul Rattler se gîndea împăcat la fericirea prietenului său, numit subsecretar la marină. În vreme ce Roby, contemplîndu-și norocul absolut nevisat și amintindu-și de ce scurtă durată fuseseră binefacerile anterioare, luase irevocabila hotărîre de a apăra cu dinții guvernul de coaliție care-l instalase în jilțul de acum. Ani în șir îl urmărise pe sir Orlando de pe aceeași bancă a miniștrilor și-l văzuse ce-i poate pielea. Degeaba își dădea aere de mare cîrmuitor, pentru că nu era în stare să conducă Anglia. Și mai avusese tupeul să-i vină cu apropouri!

— Să fie adevărat oare că sir Orlando i s-a plîns Ducelui de faptul că nu-l mai invită la zaiafeturi? îl întrebă pe amicul Rattler.

— Nu prea-mi vine să cred, îi răspunse acesta. Nu mi-l închipui atît de viteaz, încît să-l înfrunte pe Duce. Să fi fost un altul la mijloc, aș mai fi zis că i-a dat cu tifla. Dar în fața Alteței sale e cam greu să deschizi gura...

— Consider o măgărie din partea unui bărbat să facă un reproș de genul acesta! zise Roby cu silă. Și nu m-ar mira să fi fost în stare, fiindcă nu e întreg la minte. Precum se și vede.

— Noi nu l-am considerat niciodată o capacitate, vorbi Rattler în numele liberalilor.

— Nu știu ce ați văzut în el, dar voi l-ați proțăpit în funcția de azi.

— Nu noi, ci jocul hazardului, Roby, care ne mută pe toți ca pe o tablă de șah, ne numește în posturi și ne face granguri ori simpli funcționărași. Mai există și alți zvînturați, afară de sir Orlando, care, de atîta amestecătură, nici nu mai știu ce au fost ori cît mai rămîn unde sînt.

— Eu, unul, am toată încrederea în Duce, declară Roby alarmat de aluzia prietenului.

— Şi eu îl apreciez, i se ralie domnul Rattler. Nu are dîrzenia lordului Brock, nici subtilitatea bătrînului Mildmay şi nici, ce e drept, scăpărătoarea inteligenţă a domnului Gresham.

— Ori fantezia colorată a Onorabilului Daubeny, completă Roby, simţindu-se obligat să-l elogieze pe fostul său lider.

— Sau îndărzneala lui, adăugă Rattler. Dar în locul acestor virtuţi, dă dovadă de altele, cerute de conjunctura prezentă. E un om cinstit, inteligent, drept, lipsit de ambiţii prosteşti şi, cu timpul, va cîştiga încrederea naţiunii. Păcat că are prea multă sensibilitate şi prea puţine idei.

— Oricum, eu m-am îmbarcat pe corabia lui şi am să-i dovedesc loialitate, glăsui Roby entuziast.

— Pe moment, nici n-ai avea altă corabie la îndemînă, observă amicul cu un dram de sarcasm, fiindcă bărcuţa lui sir Orlando se va încropi şi mai anevoios decît cele patru nave de luptă pe care şi le visa. Şi, ca să spunem lucrurilor pe nume, ar cam trebui să ne descotorosim de el, indiferent de respectul ce i-l nutresc.

— În ce mă priveşte, nu l-am avut niciodată la inimă, se lepădă Roby de confratele conservator.

— Nu vorbim de simpatii şi resentimente, preciză Rattler ; iar cînd spuneam că-l respect, aveam în vedere drumul pe care l-a străbătut. Dar şi-a pierdut capul şi-l ameninţă prăbuşirea. Întrebarea este cine o să cadă cu el ?

— Eu nu am nici un chef să mă sacrific, zise Roby.

— Nu ştiu, zău, cine-l are, rîse subsecretarul trezoreriei. Dar trebuie să cîntărim puţin situaţia. Bănuiesc că sir Timothy Beeswax nu a uitat nedreptatea ce i s-a făcut şi musteşte în el. Însă nu prea văd cum ar închega un guvern numai cu sir Orlando. De bună seamă, sciziunea aduce cu sine slăbirea formaţiei. Totuşi, cred că vom supravieţui, conchise cu optimism.

— Aşa zic şi eu, i se alătură domnul Roby, rămînînd amîndoi la credinţa că debarcarea lui sir Orlando nu punea în primejdie corabia administraţiei.

Numai că sir Orlando nu se aştepta să fie înlăturat.

După lamentabila discuție purtată cu premierul — în care acesta îi refuzase orice bunăvoință — își dăduse seama că nu mai avea cale de întoarcere. Așa încît, de la tatonarea lui Roby — considerat drept o creatură abjectă, „vîndută" Ducelui pentru stipendiul primit, trecu la sondarea lordului Drummond. Argumentele invocate înaintea confratelui priveau exclusiv interesele țării, și le înșiră în ordinea importanței. Necesitatea celor patru nave de luptă pentru apărarea Angliei ; politica economică eronată a domnului Monk și caracterul revoluționar, complet deplasat, a reformei preconizate de Phineas Finn în Irlanda.

Lordul îl ascultase cu un zel simulat, ca la urmă să-i răstoarne așteptările, declarîndu-i că, pînă în clipa de față, guvernul se achitase onorabil de obligații și, ca atare, nu avea nici un motiv să-l trădeze, ci, dimpotrivă, să-l sprijine. „E robit de voluptatea puterii și nu concepe s-o piardă", îl bombănise otrăvit sir Orlando. Îi mai rămăsese o nădejde — sir Timothy Beeswax ; atîta doar că sir Timothy nu se lăsa dus de nas. Într-adevăr, suferise o nedreptate, pe care trebuia s-o răzbune, dar cînd îi va cădea lui bine, nu la comanda lui sir Orlando.

— Ducele nu e băiat rău, îl vrăji sir Timothy. Poate am lipsit de autoritate, însă plin de bune intenții. De aceea, nu strică să mai rămînem în preajma lui. Cît despre măsura domnului Finn și viitorul Irlandei, și una și alta mă lasă rece.

Sir Orlando îi puse stigmatul de laș, după care decise să acționeze de unul singur. Și astfel, pe la mijlocul lunii iulie, se înfățișă iarăși la Duce și, după ce-i înșiră, într-o amplă expunere, dezacordurile, dificultățile, părerile și frămîntările personale, îl anunță că, ascultînd de glasul conștiinței, hotărîse să demisioneze. Ducele își aplecă fruntea, în semn că luase act de comunicare și, pe un ton deosebit de amabil, își exprimă părerea de rău într-o singură propoziție. Sir Orlando se ambală într-un nou discurs în care, deschizîndu-și inima, mărturisi premierului adînca mîhnire de a fi fost obligat să facă un pas ce se temea că va fi extrem de păgubitor pentru prestigiul politic al unui om pe care-l stima așa mult, ca Ducele de Omnium. Acesta înclină din nou capul, dar nu mai

rosti o vorbă. Cel din față avusese cutezanța de a-i pune sub semn de întrebare modul cum înțelegea să distribuie ospitalitatea, așa încît nu merita să-i arate o politețe excesivă. Sir Orlando își continuă peroratia, spunînd că, firește, va trebui să-și etaleze vederile și într-un plen al miniștrilor, dar simțise nevoia să le împărtășească mai întîi Ducelui. „Pînă și prietenii cei mai buni se despart", rosti la plecare. „Așa ceva sper să nu se întîmple", îi ripostă Ducele. Numai că sir Orlando era prea plin de sine, prea copleșit de gestul pe care-l făcea și de urmările lui ca să mai tîlcuiască replica premierului ori sensul tăcerilor prelungite.

Pentru amatorii de spectaculos, demisionarea conservatorului a fost o mană cerească, avînd în vedere monotonia sesiunii de atunci.

— Să nu te formalizezi de plecarea lui mai mult decît a unui valet, îl sfătui înțeleptul și imperturbabilul Duce de Bungay pe discipolul său.

Vestea demisionării nu produse mare senzație la întrunirea miniștrilor convocați de urgență, întrucît fiecare aflase înainte de hotărîrea lui sir Orlando. Lordul Drummond se arătă extrem de afectat în scurta sa alocuțiune, pretinzînd că pasul colegului le va dăuna foarte mult. „Într-adevăr, foarte mult", îl îngînase bătrînul St. Bungay, salvînd ipocrizia afirmației prin tonul ceremonios și îndurerat. „Din convorbirea noastră privată, am rămas la impresia că nu mai putem spera într-o revenire asupra deciziei", declarase primul-ministru. „Nu, așa ceva mi-e peste putință", se grăbise a-l asigura sir Orlando, cu demnitatea și curajul unui martir al zilelor noastre.

Știrea împînzi întreaga presă de a doua zi, oferind ziariștilor un nou prilej de a scrie articole ample în care să-și demonstreze harurile premonitorii. În genere, comentariile părtineau echipa Ducelui. În vreo patru gazete matinale se afirma că, deși sir Orlando se dovedise un politician viguros și un slujitor devotat al Coroanei, formația de coaliție se va descurca și fără sprijinul său. Numai „People's Banner" prevenea întregul popor britanic de amarnicele consecințe ale demisionării conservatorului. Sir Orlando fusese grăuntele de sare care ferise guvernul

de putrezire, dar odată aruncat, urma descompunerea și pieirea. Articolul ieșise din pana înveninată a editorului și era privit de Slide ca una din perlele sale în arta gazetăriei.

CAPITOLUL XXXIX

„PERIE-L ȘI CÎNTĂ-I ÎN STRUNĂ"

Mînia lui Ferdinand Lopez dură mai mult de o săptămînă, întreținînd-o cu reflecții constante pe marginea așa-zisei neascultări a consoartei. Și nu era o supărare fabricată, ci reală și devastatoare. Emily îl înfruntase, arătîndu-și intenția de a-i nesocoti ordinele. Or, așa ceva era de netolerat. Își dădea seama că dezbinarea creată în casă îi punea în pericol marele interes urmărit, că trebuia să încheie pace. Și, cu toate acestea, nu avea tăria s-o facă. În concepția lui, nevasta era obligată să-i urmeze poruncile, iar neascultarea ce-o dovedise în legătură cu fostul ei curtezan constituia o abatere gravă, care merita pedepsită măcar o lună de zile prin izolare, tăceri opresante, încruntări și tot ce putea să-i servească drept lecție. De-ar fi fost după el, prelungea sancțiunea și la trei luni. Însă nu-și putea permite acest lux din cauza domnului Wharton — principala nădejde a vieții și viitorul său reazim. De curînd i se deschiseseră perspective dintre cele mai luminoase și nu avea voie să le compromită. De unde mai înainte îl credea pe bătrîn sănătos și pornit pe șicane, în vremea din urmă, și studiat mai de aproape, avusese revelația că este un moșneag descompus... Înfundat în jilțul din biroul avocățesc, încovoiat și abătut, i-ai fi dat o sută de ani. Și, de la o zi la alta, atîrna tot mai mult de ajutorul său. Drept care îl vizita cu sfințenie, spre vădita mulțumire a socrului. Iar discuția lor permanentă rămăsese aceeași, adică fiul rătăcitor, care nu-și mai văzuse părintele de la memorabila ceartă. E drept că feciorul îi repetase de zeci de ori lui Lopez că e gata să se înființeze

la taică-său, dacă este chemat, dar acesta făcuse comunicarea de-a-ndoaselea, menținînd separarea între tată și fiu. Nu se hrănea cu iluzia dezmoștenirii lui Everett — ori nu ne încumetăm să-i atribuim atîta ticăloșie. Însă că se gîndea la redactarea unui alt testament, care să reflecteze noua stare de spirit a magistratului, era mai presus de orice îndoială. Și pentru că-l întreba deseori despre Emily, exprimîndu-și dorința s-o vadă, chibzui că nu era înțelept să-l refuze la nesfîrșit, invocînd diferite pretexte, ci trebuia să-i facă pe voie.

— Ați fi de acord s-o aduc astă seară sau preferați mîine ? îi propuse într-una din zile.

— Mai bine mîine, alese bătrînul, deoarece, pe moment, nu există nimic de mîncare în casă. Altădată puteam primi oricînd pe oricine. Dar acum s-au schimbat lucrurile.

O dată fixată vizita, ginerele se văzu obligat să suprime sancțiunea aplicată soției, pentru a-i crea o dispoziție corespunzătoare revederii cu domnul Wharton. Nu putea să-și imagineze prin ce iad trecuse Emily în aceste zile. Nu o duruse numai atitudinea lui — muțenia și încruntările ce-i răpiseră unica bucurie a vieții conjugale, anume puținele ceasuri petrecute alături de ființa iubită. Și nu suferise doar din pricina furiei sale nemotivate. Toate aceste amărăciuni le-ar fi îndurât mai ușor, iar odată trecute, s-ar fi silit să le uite. Dar ce-i sfîșiase inima, era descoperirea făcută fără de voie — ba chiar împotriva voinței — a cărei semnificație nu putea s-o alunge din cuget, fiind legată de rosturile profunde ale existenței pentru care optase. Și nefericita ei constatare era tocmai aceea că-și alesese un bărbat ce nu-i merita dragostea. Invocase zeci de argumente, încercînd să anuleze jalnica revelație, dar nici unul nu-i motiva comportarea — gelozia ce-i cășunase absolut din senin și brutalitatea manifestării ei. Scrisoarea lui Arthur nu conținuse un strop de insultă, iar un soț iubitor nu ar fi luat-o drept o injurie, chinuindu-și consoarta. Gelozia lui Ferdinand era josnică și impardonabilă, decretase ea aproape inconștient, străduindu-se după aceea să retragă verdictul, să găsească în sprijinul acuzatului circumstanțe atenuante, pornite din inimă, însă nu susținute de rațiune, care părea

mai puternică chiar decît dragostea. Precum se şi dovedise pînă în cele din urmă, deoarece o forţase să privească adevărul în faţă, să vadă că idolul pe care îl venerase era o făptură plină de imperfecţii, nevrednică de adoraţia ei. Dar în pofida acestei realităţi dureroase, nu putea să-i retragă dragostea, fiindcă era soţul ei şi se legase să-i rămînă fidelă. De aceea, cînd îl vedea dimineaţa, cu chipul contorsionat de aceeaşi supărare, absurdă, îl privea cu ochi rugători, iar seara, la întoarcerea acasă, îl întîmpina cu zîmbetul cel mai duios.

O vreme s-ar fi zis că e orb, într-atît îi sfida aceste chemări, ca într-una din zile să-i surîdă şi el. Brusca lui transformare se datora proiectatei vizite în Manchester Square — amănunt pe care naiva şi biata Emily nu avea cum să-l ştie. Lopez îi aduse la cunoştinţă doar faptul că urmau să cineze cu domnul Wharton — şi încă pe tonul uşor incisiv pe care i-l îndrăgea aşa mult.

— Să terminăm cu povestea asta, îi spuse cuprinzînd-o în braţe şi sărutînd-o. Şi cu toate că Emily i-ar fi amintit că „povestea" fusese un simplu capriciu de-al său, la care ea nu contribuise absolut cu nimic, tăcu şi se lăsă dezmierdată. Am fost supărat, recunosc, urmă el, fiindcă m-a vexat individul. Dar acum nu mai discutăm despre asta.

— Mi-a părut tare rău că te-ai simţit ofensat, îi zise mai mult ca să spună ceva.

— Ei, să trecem peste tot ce a fost, concedă el, şi să discutăm mai curînd despre tatăl tău — care nu arată prea bine.

— Doar n-o fi bolnav ? îl întrebă înfricată.

— Ei, n-o lua şi tu aşa. Suferinţa lui nu e de natură fizică, ci morală, se resimte grozav de pe urma plecării tale din casă. Trăieşte prea singur, şi ar trebui să-l vizitezi mult mai des.

— Încă nu s-a văzut cu Everett ?

— Nu, îi răspunse Lopez, luîndu-şi o mutră abătută. Everett se cam poartă urît, zise cu ochii la Emily, care se întristă dintr-odată. Altminteri, e un băiat foarte bun, căută el s-o dreagă şi, pe cuvînt de onoare, îl îndrăgesc mai mult ca pe orice prieten. Dar ştii, are obiceiul nefericit de a se fixa la idei greşite, pe care nimeni nu i le

scoate din cap. Mă întreb, oare ce-o fi făcut tatăl tău în legătură cu testamentul ?

— Habar n-am, se scuturâ Emily. Însă te asigur că nu l-ar nedreptăți pe frate-miu cu nimic.

— Aha ! Dar nu ai prins de veste cumva dacă și-a redactat pînă în ceasul de față un testament ?

— N-am auzit de la nimeni o vorbă în sensul acesta. Iar papà, firește, nu mi-a vorbit niciodată de așa ceva.

— Foarte rău, zise el cu enervare. De ce-o fi tăcînd în loc să-și prevină copiii ? Ca să-i țină în incertitudine ? Ia spune, nu ai vrea să-l întrebi ?

— Eu ? tresări Emily. Cum să-i pomenesc despre testament ? Mi-ar fi imposibil...

— Rămîn uluit ce frică ți-e de bătrîn, observă Lopez amuzat. Dar nu știi, are pămînturi ?

— Pămînturi ? repetă ea uimită.

— Proprietăți funciare, îi explică el. Acum este limpede ? Îți amintești să fi cumpărat ceva pe numele tău ? vorbi privind-o pe Emily, care dădu din cap în sens negativ. Ne-ar fi prins bine să ai acte de proprietate la mînă.

— De ce ?

— Pentru că, dacă moare fără să lase un testament, atunci pămîntul și casele și orice proprietate de genul acesta ar trece asupra lui Everett. N-am pomenit de cînd sînt un om așa de ascuns. Să nu le spună copiilor cu ce se aleg de pe urma lui ! Nu știu cum să te fac să pricepi. Dar de se întîmplă ceva și nu ne-a asigurat într-un fel, o să fie vai [illegible] de noi !

— Îl crezi realmente bolnav ? îl întrebă din nou Emily.

— Nu, și nici nu este obligatoriu să sufere de ceva, fiindcă odată trecut de șaptezeci de ani, se poate curăța din senin.

— Vai, Ferdinand, cum poți să vorbești astfel ?

— Cum adică, iubito ? Moartea e un lucru firesc și trebuie s-o privești ca atare. Dar asta nu înseamnă că i-aș dori-o tatălui tău.

— Nădăjduiesc din tot sufletul, suspină ea.

— Bineînțeles că nu i-o doresc, căută el s-o domolească. Însă mi-ar prinde grozav de bine să aflu ce gînduri are cu averea cîtă vreme mai este în viață. Și vreau să te văd alături de mine în această preocupare.

— Sînt oricum alături de tine, bîigui ea confuză.

— Ca să-ţi spun adevărul curat, a căpătat o repulsie faţă de Everett.

— Doamne, apără-ne ! exclamă îngrozită.

— Fac tot ce-mi stă în puteri să-i înăbuş resentimentul, totuşi, de o fi să-l excludă pe Everett de la moştenire, atunci partea lui ni s-ar cuveni nouă. Ţi-o spun fără menajamente şi sper să nu mi-o iei în nume de rău. Ia gîndeşte-te ce s-ar întîmpla dacă-i vine ideea să lase banii spitalelor ? Dumnezeule mare ! ! Imaginează-ţi în ce hal m-ar aduce o trăsnaie ca asta ! Şi încă o chestie. Dacă în urma căsătoriei noastre şi a supărării cu Everett a distrus testamentul pe care-l avea şi moare fără a mai încheia altul, nu ne trezim cu averea împărţită ? Vezi cîte pericole ne ameninţă ? Vai, mie ! Cînd îmi trec toate astea prin minte, ori mă scutur ca de o nenorocire cumplită ori exult ca în preajma unui mare triumf.

Emily îl ascultase oripilată, fapt observat de Lopez şi interpretat ca o reacţie normală, de însemnătate minoră. Ştia că nu-i place discuţia, dar nu putea s-o întrerupă, cînd mai avea să-i comunice o seamă de lucruri.

— Ai putea şi tu să m-ajuţi cu ceva, continuă el netulburat.

— În ce chip să te ajut ? scînci Emily.

— Cînd l-oi vedea pe domnul Wharton descurajat, perie-l şi cîntă-i în strună, fiindcă numai aşa îi cîştigi pe bătrîni.

Cît de puţin îl cunoscuse pe tatăl ei dacă-şi imagina că poate fi cîştigat prin tertipuri ! Şi la cine venise cu propunerea să-l perie şi să-i cînte în strună ! cugetă Emily cutremurîndu-se.

— Bine ar fi să stai zilnic în preajma lui, o dăscăli mai departe. I-ar face o plăcere enormă să-l vizitezi la birou. Sau ai putea să te înfiinţezi în Manchester Square la orele cînd se întoarce acasă. Şi nu ştiu dacă n-ar fi chiar mai cuminte să renunţăm la handughia de aici şi să trăim lîngă el. Ce zici ? Ai avea ceva împotrivă ?

— Sînt de acord cu orice locuinţă pe care o sugerezi.

— Dar nu şi cu ce ţi-am propus spre binele tatălui tău...

— Dacă vrea să mă vadă, m-aș duce pe jos pînă la capătul lumii.

— Norocul e că nu locuiește la capătul lumii, iar pe deasupra ai și trăsura la dispoziție. Așa încît nu-i nevoie să-ți rupi picioarele.

— Fiindcă a venit vorba despre trăsură, tare aș vrea, Ferdinand, să ne dispensăm de ea. Mă deplasez foarte rar și atunci cînd o fac, pot să mă urc într-o trăsură de piață, ceea ce nu mă deranjează deloc. Ba chiar îmi place.

— Nici prin minte nu-mi trece să renunț la trăsură, îi replică el bățos. Și văd că nu ți-ai însușit încă optica mea. Oricît de rău mi-ar merge afacerile, mai degrabă aș cumpăra încă o pereche de cai, decît să-i vînd pe cei pe care-i avem. Emily îl urmărea derutată ; într-adevăr nu împrumutase nimic din optica lui ! Indiferent ce ni se întîmplă, nu trebuie să ne plecăm frunțile. Și, ca să revin la ce discutam înainte, am impresia că tatăl tău s-a mai dat pe brazdă și începe să mă înțeleagă. Se arată foarte apropiat și se bucură cînd mă vede că apar. Desigur, pe măsură ce îmbătrînește, va simți tot mai multă nevoie de un reazim.

— M-aș duce să stau cu el dacă vrea.

— Așa mă gîndisem și eu. Pe lîngă ajutorul ce i l-ai da, am face și o economie — deși, te rog să reții, că nu sînt în pragul bancrutei. Iar dacă am fi amîndoi lîngă el, i-am afla și intențiile. I-ai putea face această propunere ? Măcar atîta lucru să-i spui și tu.

— Aș putea să-l întreb dacă vrea să mă aibă alături.

— Exact. Spune-i că te-ai gîndit la singurătatea lui și că ne-am muta de la o zi la alta în Manchester Square, dacă prezența noastră îl reconfortează. Sînt sigur că ar fi pasul cel mai cuminte pe care l-am face. Am și primit o ofertă pentru apartamentul de aici și aș vinde în cîștig obiectele pe care le-am cumpărat.

Emily avu o nouă tresărire lăuntrică. Ideea din urmă îi apăru pe cît de opacă din punct de vedere utilitar, pe atît de odioasă ca semnificație morală. Îndemnată de Ferdinand, cumpărase o serie de podoabe pentru noul cămin, lucrușoare mărunte, dar pentru ea, adevărate comori, de care începuse să se atașeze, ca orice femeie abia măritată. Cîtă vreme rămîn în casele părintești, fetele au numeroase

îndeletniciri şi distracţii — se duc la baluri, se văd cu prietenii şi prietenele, se bucură de o viaţă destul de bogată în evenimente. În timp ce tînărul însurat îşi reia după nuntă ocupaţia, deprinderile şi amiciţiile dinaintea căsătoriei, existenţa soţiei se scurge sub altă zodie. Întoarsă din voiajul de nuntă, se trezeşte împresurată de singurătate şi, pînă la ivirea primului prunc, îşi umple timpul cu aranjarea casei, cu achiziţionarea obiectelor casnice sau admirarea celor primite în dar. Adică exact ce făcuse şi Emily, al cărei soţ o părăsea dimineaţa şi revenea la masa de seară. Săptămîni în şir dichisise apartamentul, decorîndu-l cu amintiri adunate în Italia sau cu mărunţişuri alese cu drag şi plăcere la înapoierea în Londra. Ca acum să i se spună fără nici o reţinere că aceste bucurii sufleteşti aveau un preţ şi urmau să fie vîndute ! De la nevinovata intenţie de a-şi vizita tatăl, Ferdinand îi venise imediat cu propunerea de a cădea pe capul bătrînului. În zadar sugerase vînzarea trăsurii, renunţînd la o reală plăcere. Formula nu fusese acceptată, fiindcă trăsura simboliza bunăstarea. În schimb ideea mutării definitive în Manchester Square nu împieta asupra prosperităţii, fiind adoptată fără nici o preocupare pentru bătrînul ei tată care trebuia să le asigure întreţinerea. Scopul acestor bizare decizii i se contura tot mai limpede ca şi caracterul lui Ferdinand. Confuziile de pînă mai ieri se înşiruiau aidoma cuvintelor într-o carte, pe care o avea în faţă, deschisă, dar se ferea s-o citească, de groaza meschinăriilor şi abjecţiilor cuprinse în ea.

Ajunsese să-l cunoască pe Ferdinand, şi totuşi trebuia să-i ascundă acest adevăr ! Să se arate de acord cu dorinţele lui, şi totuşi să le ocolească împlinirea ! Sărmana de ea ! Îşi dădea seama de eroarea comisă alegîndu-l de soţ, pe care chiar dacă nu şi-o mărturisea cu glas tare, o purta în cuget, ca pe un jalnic memento. Şi pe măsură ce-l completa cu noi constatări, o năpădeau amintiri nechemate şi nedorite în legătură cu Arthur — imagini pe care se lupta să le alunge, acuzîndu-se pentru ele ca de o crimă de neiertat. Îi revedea, bunăoară, părul mătăsos şi ondulat, pe care avea obiceiul să i-l admire ca pe o blană pufoasă de animal, deşi îl eticheta, în mintea ei uşuratică şi neştiutoare, drept un semn al lipsei de bărbăţie. La fel

cum îi socotise şi repetatele declaraţii, în care nu văzuse strălucind mîndria şi demnitatea — atribute obligatorii ale bărbatului. Abia acum pricepea că îl subestimase tocmai pentru că Arthur o ridicase în slăvile cerului. Pe cînd Ferdinand îi cucerise inima prin semeţia cu care-o privise, şi astfel îl considerase superior şi totodată vrednic să-i devină stăpîn. Cît de amarnic se înşelase şi cîtă vreme îi trebuise pînă să-i cadă vălul care-i acoperise ochii! Cum de fusese atît de oarbă şi totuşi avusese pretenţia că vede mai clar decît oamenii vîrstnici ? Ca acum, cînd i se limpezise vederea, să nu aibă nici măcar consolarea de a le împărtăşi celor apropiaţi revelaţia. Fiindcă trebuia s-o păstreze în taină, s-o ascundă în suflet tot restul vieţii, încercînd să-l iubească în continuare pe idolul ei din cîlţi. Iar mai presus ca orice, să nu-i mai fugă vreodată gîndul la tînărul cu păr mătăsos şi ondulat, de a cărui tandreţe nu se mai îndoia, şi nici de atributele bărbăţiei, fiindcă le dovedea prin activitatea aleasă, prin felul cum începuse să propăşească, prin elogiile culese de pretutindeni.

Un singur om îi rămăsese cu adevărat credincios — tatăl ei — pe care merita să-l iubească. Şi poate-i făcea un bine întorcîndu-se în vechea lor reşedinţă, pentru că astfel îi veghea bătrîneţea. Dacă avea să-şi exprime această dorinţă, se va muta fără să mai regrete lucrurile din jur. La ce ar mai fi plîns după nişte podoabe cînd sufletul îi gemea, strivit de abjecţii ? Poate era ideal să locuiască în Manchester Square. Nu mai avea nici un dubiu că Ferdinand se afla la mare strîmtoare financiară, deşi, despre mersul afacerilor — sau natura comerţului practicat — încă tot nu aflase nimic. Oricum, se va declara de acord cu orice măsuri de economie. Dar după această nouă concesie, oare ce surprize îi mai rezerva viitorul ? Cum va arăta viaţa ei peste ani ? Dacă va avea o fetiţă, va fi în stare s-o încredinţeze că tatăl ei era un om cumsecade ? Ori va izbuti să imprime unui eventual băieţel dragostea pentru cinste şi adevăr, în pofida altor învăţăminte tot părinteşti ? Ce n-ar fi dat să poată uita imboldul pe care-l auzise chiar astăzi „să-l perie" pe propriul ei tată ? ! Cum de se îndrăgostise de omul care rostise un îndemn aşa odios ? Şi cum va putea să-l iubească pe mai departe ? !

CAPITOLUL XL

„SĂ FACEM O ÎNCERCARE"

In aceeaşi seară, cînd veni s-o ia de acasă pentru a se duce la cină în Manchester Square, Lopez era vesel şi cu poftă de vorbă.

— Am avut o zi de pomină în City ! anunţă el rîzînd chiar din prag. Tare aş vrea să-l cunoşti pe amicul meu, Sexty Parker.

— N-ai decît să mi-l prezinţi, zise Emily.

— Păi asta e, că nu prea pot să fac acest lucru, chicoti amuzat. Îţi dau în scris de pe acum că ţi-ar plăcea, fiindcă e o figură celebră. Numai că nu cadrează cu salonul tău. De cînd eşti n-ai văzut o creatură atît de vulgară. Şi totuşi, într-un anume fel, mi-e partener în afaceri.

— Înseamnă că ai încredere în el.

— Încredere ? rîse Lopez. Atîta mi-ar trebui. Dar şi fără să-l creditez îmi fac treaba cu el. Bietul Sexty ! se înduioşă în derîdere. Să-l vezi cum se ţine de mine, ca orbul de toiagul pe care se reazimă. Şi numai din interes, fiindcă speră să aibă şi el un profit. Ştii zicala „Aveţi-vă precum hoţii ?" Ei bine, află că are un miez de adevăr. Sexty pluteşte de un timp pe corabia mea, şi vrea să se vadă ajuns cu bine la ţărm — cum doresc şi eu dealtminteri.

— După spusele tale, nu s-ar zice că este animat de concepţii prea nobile, observă Emily.

— Lumea nu abundă în concepţii nobile, fetiţo, şi cu atît mai puţin le găseşti în City. Sau chiar în Parlament. Să nu-ţi închipui că deputaţii din Westminster slujesc idealuri înalte cînd se încaieră în discuţii, ci o fac doar de dragul remuneraţiei şi a voluptoasei puteri ce-o deţin. Dacă stau şi mă gîndesc bine, nu aş zice că vederile lui Sexty Parker sînt mai prejos decît cele ale Ducelui de Omnium. Şi nu cred să fi avut cineva o idee mai abjectă decît Ducesa, cînd m-a tras pe sfoară cu alegerile din Silverbridge. Dar nu-i nimic. O să mai înghit o asemenea cacialma exact peste o sută de ani. Şi acum, îmbracă-te,

pentru că vreau să ajungem la domnul Wharton cu cîteva minute înainte de cină.

Instalați în trăsură, Lopez îi ținu o scurtă prelegere în legătură cu ce avea de făcut.

— Uite ce, draga mea, începu el. Trebuie să-l prinzi pe tatăl tău la discuție pînă ne așezăm la masă. S-ar putea să fie și doamna Roby acolo, dar s-o lași pe mine, că am grijă s-o țin de vorbă. Iar la caz că nu o găsim la sosire, tu vezi-ți de conversație, și eu am să stau într-un colț mai retras și cu o carte în mînă.

— Ce anume să-i spun lui papà ?

— M-am gîndit toată după masa la ideea ta cu mutarea noastră acolo și am ajuns la convingerea că e bună. Așa că putem să ne instalăm în Manchester Square, și chiar cît mai repede, fiindcă, din întîmplare, am complicații cu apartamentul. Ca să-l păstrăm în continuare, ar trebui să dau o groază de bani la chirie.

— Dar știam că-i plătită, intervені Emily cu nedumerire.

— Păi... și este... într-un fel... însă tu nu ai cum să pricepi, fiind o chestiune comercială. Și ai face bine să nu mă mai întrerupi, pentru că am o mulțime să-ți spun pînă ajungem la domnul Wharton. Mi-ar conveni să cedez apartamentul. Nici nu-mi place și, pe deasupra, e foarte costisitor. Iar cum tu ai dorit să fii lîngă tatăl tău, vom sta la el.

— Intenția mea a fost să mergem numai în vizită, încercă Emily o clarificare.

— Păi în vizită ne și ducem, numai că va fi o vizită de durată, îi răspunse nepăsător. Oare omul acesta nu avea nici un strop de bun simț ? se întrebă exasperată. Nu realiza că măsluirile sale lipsite de orice jenă erau revoltătoare ? Bineînțeles, la începutul discuției, îl tatonezi, ca să vezi în ce ape se scaldă, își urmă Lopez instructajul. Îi declari că te îngrijorează singurătatea lui, că ți-e teamă să nu cadă în deprimare, o hibă de care, în treacăt fie spus, mi s-a plîns mai deunăzi. Apoi, în timp ce-i vorbești, ia-l de gît, sărută-l, giugiulește-l și chestii din astea. Indignată la culme, Emily se trase de lîngă el, înfundîndu-se în colțul opus al trăsurii. Gest pe care Lopez nu i-l observă, continuînd neabătut indicațiile :

Ajunsă în punctul acesta, îi plasezi ideea mutării, spunîndu-i că, potrivit părerilor tale, i-ar merge infinit mai bine dacă ar sta o vreme împreună cu noi. Poţi să-i dai de înţeles că apartamentul nu constituie o piedică, întrucît îl putem lichida. Însă fii cu băgare de seamă la frazare şi nuanţări, să nu laşi impresia unui discurs pregătit. Strecoară-i aluzia că ai discutat şi cu mine în prealabil şi ai deplina încuviinţare. Dar subliniază-i detaliul că ideea a pornit de la tine.

— Deşi nu este aşa, tăgădui Emily.

— Tu ai venit cu propunerea să ne mutăm la el. Şi chiar aşa să i-o spui, urmă el fără s-o ia în seamă. După care mai faci unele precizări şi anume că poate cina la club cît poftește ; că, înaintea căsătoriei, alta era situaţia, fiindcă şedeai acasă şi-l aşteptai, pe cînd astăzi nu-l mai obligă nimeni să vină la ore fixe ; de asemeni atrage-i atenţia că trăsura va rămîne în sarcina mea, iar dacă se va ridica cu pretenţia să împărţim cheltuielile casei, asigură-l că voi respecta orice aranjament stabilit de dînsul. În colţişorul ei, Emily tresări din nou la ultimele cuvinte. Cum îşi imagina că papă ar pretinde copiilor o cotă-parte la cheltuieli casnice ? ! Toate acestea va trebui să i le plasezi la sosire, pentru ca, în momentul aşezării la masă, bătrînul să-mi comunice dacă este de acord, conchise Lopez. Mi-ar conveni să ne mutăm săptămîna ce vine, mai ţinu să specifice.

La sfîrşitul prelegerii, se lăsă o tăcere grea, întunecată, iar după puţine minute, trăsura ajunse la destinaţie. Emily nu avusese nici o remarcă de făcut, şi nici răgazul să cîntărească în ce măsură va respecta îndemnurile primite sau le va face uitate. De ar fi fost să vorbească după sufletul ei, i-ar fi sugerat tatălui să-i găzduiască o perioadă de timp, explicîndu-i jena financiară a soţului. Ar fi fost cea mai onestă formulă, la care nu putea să recurgă, însă, deoarece Ferdinand nu voia să se afle adevărata lui situaţie, şi ca soţie avea datoria să-i respecte dorinţa. Dar cum să-şi mintă părintele ? Nu era mai corect ca, interesîndu-se cu legitimă afecţiune de sănătatea lui, să-i strecoare ideea de a veni mai aproape de el, odată cu precizarea că le-ar conveni să renunţe la actualul

apartament, dacă nu-l incomoda o convieţuire cu caracter provizoriu ?

La sosirea lor, domnul Wharton şedea, de unul singur, în salonul de la parter, dar, aşa cum prevăzuse Lopez, urma să vină şi doamna Roby la cină.

— Roby e fericit cînd i se oferă un pretext ca să fugă la club, iar Harriet de asemeni, ca s-o şteargă de acasă, le spuse bătrînul.

Lopez intră imediat în rol, postîndu-se în faţa ferestrei deschise şi uitîndu-se, chipurile, pe stradă, în vreme ce Emily, aşezată în faţa părintelui şi ţinîndu-l de mînă, se simţea ca pe scenă şi gata să-şi rostească tirada.

— Te văd aşa de puţin, îi declară tatăl pe un ton încărcat de reproşuri.

— Veneam mai des dacă ştiam că-ţi face plăcere...

— Nu de plăcere e vorba, copila mea. Şi chiar de-ar fi, tu trebuie să-ţi vezi de casă şi de bărbat. Dar e trist ce se întîmplă cu Everett, nu ?

— E trist, papà. Şi mi se pare că a trecut multă vreme de cînd n-a mai dat pe aici.

— Aşa e, încuviinţă domnul Wharton. Şi nu ştiu de ce procedează în felul acesta. Din capul locului a făcut o prostie plecînd de acasă. Pe la tine mai trece ?

— Da, însă foarte rar.

— Şi ce spune ? se interesă bătrînul cu aviditate.

— Sînt sigură că s-ar întoarce la tine îndată ce l-ai chema.

— Dar l-am chemat, Emily. I-am trimis vorbă de nu ştiu cîte ori prin Lopez. Dacă-mi pretinde însă o declaraţie scrisă, în care să-mi retractez, cu scuzele de rigoare, ofensa ce i-am adus-o, aşa ceva n-o să primească în veci. Să nu mai vorbim de el, fiindcă mă enervează în asemenea hal, încît mă simt uneori ispitit să fac anumite lucruri pe care le-aş regreta înaintea morţii.

— Să nu-l nedreptăţeşti, papa, îl imploră Emily.

— Mă întreb dacă se gîndeşte vreodată la bătrîneţele mele, la viaţa singuratică pe care o duc şi la faptul că, în locul feciorului meu, mă vizitează în fiecare zi ginerele ? Dar fluşturatic, precum îl ştii, probabil nu cugetă la nimic din toate acestea.

Fără îndoială domnul Wharton uitase în momentul acela de majoritatea serilor petrecute la club, iar dacă cineva i-ar fi amintit amănuntul, pesemne ar fi ripostat și cu deplină dreptate, că amuzamentul de acolo nu-l mai satisfăcea.

— Papa, zise Emily tremurînd de emoție, nu ți-ar plăcea să locuim împreună ?

— Cum adică ? o întrebă cu nedumerire. Să te muți cu Lopez în Manchester Square ?

— Da, pentru un timp oarecare. Ferdinand e dispus să renunțe la apartamentul din Belgravia.

— Credeam că l-a închiriat pentru multe luni...

— Nu-i mai place, îl consideră foarte costisitor și vrea să se dispenseze de el. De aceea, dacă dorești, ne-am instala aici — pentru o perioadă de timp.

Avocatul se foi pe scaun, privind-o aproape suspicios, în vreme ce Emily simțea cum se îmbujorează la față, rușinată de repetarea aproape exactă a instrucțiunilor cîntate de soț.

— Ar fi o mare bucurie pentru mine să fim din nou împreună, murmură ea. Și intonația acestor cuvinte, proiectă o lumină nouă în cugetul tatălui.

— Bine, veniți de încercare, și vedeți cum va fi, încuviință el. Casa e, slavă Domnului, destul de cuprinzătoare, iar șederea în comun va fi o economisire pentru Lopez și o mîngîiere pentru sufletul meu. Așa că veniți oricînd și încercați.

Ușurința cu care acceptase o lăsă uimită pe Emily. Manevra pentru care Ferdinand concepuse o întreagă țesătură de abilități și pretexte, se dovedise un lucru simplu și posibil de aranjat în cîteva vorbe. I se părea aproape de necrezut și, în același timp, era încercată de sentimentul că-l păcălise pe tatăl ei, senzație cu atît mai răscolitoare, cu cît o persecuta amintirea îndemnului odios de „a-l peria și a-i cînta în strună". Nu cumva îl pusese în practică ? se gîndi rușinată de sine.

— Papa, nu-mi accepta propunerea dacă nu ești absolut sigur că îți convine.

— Există ceva în viață de care să fii absolut sigur, copila mea ?

— Dacă ai cea mai mică îndoială, nu e cazul să ne primești.

— Sînt sigur de un lucru și, anume, că va fi o mare economie pentru bugetul soțului tău și sînt aproape sigur că această latură îl cam neliniștește. Așa că repet — avem spațiu îndestulător, iar pentru mine va fi o plăcere să te văd cînd și cînd.

În momentul acela își făcu apariția și doamna Roby, astfel că magistratul se grăbi să-i comunice marea veste :

— Emily nu s-a înstrăinat pentru multă vreme. Se întoarce la tatăl cel părăsit.

— Doar n-o fi avînd de gînd să locuiască aici ? zise mătușa căutîndu-l pe Lopez din priviri.

— De ce nu ? vorbi domnul Wharton. În casă e loc berechet, și în felul acesta mai scutesc niște bani. Cînd ai vrea să te muți ? își întoarse din nou atenția spre Emily.

— În ziua cînd va fi gata casa, vorbi ea sfioasă.

— Este și acum, draga mea, fiindcă nu-ți închipui că mă apuc s-o remobilez ori mai știu și eu ce. Lopez își poate agăța pălăria în cuier cînd dorește.

Ginerele ședea tot în fața ferestrei, neștiind prea bine dacă era momentul să intervină în discuție și în ce fel să se apere. Ținuse morțiș să-i pregătească soția terenul — să rupă gheața, cum avea obiceiul să se exprime — dar nu se așteptase să se perfecteze mutarea fără să fie chemat la negocieri. De la distanța unde se afla, auzise, natural, fiecare cuvînt, inclusiv aluzia la jena sa bugetară, care constituia, de fapt, însuși mobilul mutării lor în casa domnului Wharton. Mișcarea în sine îl avantaja foarte mult, deoarece îl scutea de cheltuielile întreținerii, oferindu-i și posibilitatea de a fi în pasul bătrînului și a-i surprinde orice inițiativă. Fapt de o importanță vitală. Iar contrar tuturor așteptărilor, ideea lui fusese acceptată pe loc. Însă fără participarea lui. Ceea ce-i rănise orgoliul. Nu-i convenea să fie privit de socru ca un calic incapabil să-și țină nevasta ori să-l audă aruncînd vorbe în sensul acesta, după cum se întîmplase. De aceea socoti necesar să arunce o lumină mai favorabilă asupra persoanei sale.

— Aș vrea să vă spun, sir, că propunerea făcută de Emily a țîșnit din grija față de dumneavoastră, zise apro-

indu-se de avocat. Acesta se răsuci către el şi-l săgetă
o privire pe care-o simţi pînă în ceafă, dar nu-l amuţi.
şa că urmă cu asiduitate : Bineînţeles că ea s-a gîndit
a dintîi să vină şi să vă îngrijească, iar din secunda cînd
-a urzit acest plan, nu l-a mai părăsit. Abia mai tîrziu
i-a cerut şi mie consimţămîntul, pe care, firește, i l-am
t bucuros.

Auzindu-l cum minte, Emily se făcu roşie ca para fo-
lui ; însă nu avu tăria să-l contrazică.

— Nu văd de ce n-ar fi bine pentru ambele părţi, îşi
du cu părerea mătuşa.

— Tot aşa sper şi eu, i se alătură domnul Wharton. Şi
um, Emily, vino să te conduc la masă, deoarece astă
ară încă eşti musafiră. Şi pentru că ai hotărît să te în-
rci, fă-o cît mai repede cu putinţă.

În timpul mesei, nu se mai vorbi de mutare, subiectul
zbătut fiind politica. În strădania de a se face agreabil,
pez povesti toate necazurile guvernului. Din opiniile
lese reiesea că demisionarea lui sir Orlando avea să-i fie
tală echipei de coaliţie. Printre altele, aminti şi de fulmi-
ntul articol din „People's Banner" împotriva Alteţei
le Ducelui de Omnium, întrebîndu-l pe socru dacă-l ci-
e şi stăruind s-o facă degrabă, cînd acesta îi răspunse
sens negativ.

— N-am atins niciodată această fiţuică murdară şi nici
am să pun mîna pe ea, se zborşi avocatul.

— De astă dată, vă asigur că este vorba de o excepţie,
, care merită toată atenţia. Cînd Slide îşi pune în gînd
desfiinţeze un om, vă asigur că izbuteşte. În această
ivinţă e unic. Iar Ducele îşi merită praftura. E un in-
vid slab, oscilant şi condus de Ducesă, care, din cîte aud,
e un caracter execrabil.

— Credeam că ţi-e bună prietenă, observă avocatul.

— Şi eu am crezut-o, însă m-am înşelat. M-a vîrît într-o
coste şi m-a părăsit în modul cel mai abject.

— Şi ca urmare, te consideri îndreptăţit s-o bîrfeşti, îl
ţepă socrul. Personal, nu am văzut-o niciodată la faţă şi
obabil m-aş simţi stingherit în prezenţa ei. Totuşi, o so-
tesc o femeie de treabă.

Emily ascultă cu fălcile încleştate, conştientă că domnul
harton îi serveşte o lecţie cam drastică soţului ei, dar

pe deplin meritată. Acesta nu păru însă prea stînjenit ci, răsucind vertiginos dialogul, se lansă cu aceeași vervă în subiecte de altă factură, ca ultimele zvonuri din City și recentele reforme din domeniul juridic. La răstimpuri, bătrînul îi mai administra cîte o înțepătură, pe care Lopez o suporta la fel de imperturbabil. Deși numai în aparență, pentru că, în realitate, le simțea vîrfurile ascuțite, dar strîngea resemnat din măsele, gîndindu-se că trebuia să plătească într-un fel beneficiile scontate. Orice profit implica un tribut, și consimțise a-l achita cu anticipație. La sfîrșitul mesei, cînd femeile se retraseră, lăsîndu-i în doi, avocatul îl anunță cu o voce neutră :

— De vreme ce ați luat hotărîrea să vă mutați, puneți-o cît mai repede în practică.

— Îmi ajung două zile pentru preparative, răspunse ginerele cu respectuoasă supunere.

— Foarte bine, încuviință magistratul. Aș vrea de l bun început să fac unele precizări. Oricînd voi fi bucuro să-ți văd prietenii, însă cînd vrei să-i poftești, anunță-m cu o zi înainte.

— Bineînțeles, sir.

— Cinez deseori în oraș.

— La club, presupuse Lopez.

— Mda, și la club și în alte părți. Unde anume, nu ar importanță. Dar aici se va pregăti masa — pentru dum neata și Emily — ca și cînd aș veni să mănînc. Menționez detaliul acesta pentru ca mai tîrziu să nu se ivească dubi și întrebări. Și încă ceva. Între noi nu vor exista niciodată discuții legate de bani.

— Bineînțeles, sir.

— Everett are o rentă asigurată, iar șederea și întreținerea voastră va reprezenta renta lui Emily. Dumitale ți-am dat trei mii cinci sute de lire, pe care nădăjduiesc că i-ai cheltuit cu folos — afară de cele cinci sute, irosite în alegeri.

— Restul i-am investit în afaceri, îl informă Lopez.

— Nu am idee cu ce te ocupi, însă vreau să înțelegeți — atît dumneata cît și Emily — că sumele înmînate constituiesc zestrea fetei.

— Bineînțeles... Dar numai o parte din ea, vreți să spuneți.

— Vreau să spun exact ce am spus, precizează avocatul.

— Am considerat doar o parte, căută s-o dreagă Lopez, întrucît, aşa cum specificaţi adineaori, întreţinerea noastră va echivala cu o rentă pe care i-o acordaţi fiicei.

— Mă rog, eşti liber să-i dai şi această interpretare, conveni socrul. John are cheile de la pivniţă şi este un om de încredere. De obicei, îmi serveşte porto şi vin de Xeres la masă. Dacă preferi Bordeaux, am să cumpăr un sort mai convenabil ca preţ, decît cel pe care-l avem pentru oaspeţi.

— Nu am preferinţă în materie de vinuri, ţinu să menţioneze Lopez.

— În ce mă priveşte, îmi place doar vinul bun, şi doar din acesta beau, recunoscu magistratul. Gustarea de dimineaţă mi se aduce la orele 9.30. Dacă doreşti, o poţi comanda mai devreme. Alte specificări nu mai am de făcut. Nădăjduiesc să ne înţelegem şi să ne menajăm reciproc. Iar acum ar fi cazul să ne întoarcem la doamne, nu crezi ?

În seara aceea, bătrînul se luptă cu gîndurile pînă spre miezul nopţii, urmărit de vestea primită şi judecîndu-şi reacţiile. După opt luni de la încheierea căsătoriei, Emily îi anunţase dorinţa de a se întoarce acasă, şi el i-o împlinise cu promptitudine, dar cu o răceală ursuză care-i şedea pe suflet şi-i alunga somnul.

În loc să-i primească cu faţa străluminată de zîmbete, cu braţele larg deschise, blagoslovindu-i şi declarîndu-le că va fi cel mai fericit bătrîn de sub soare cînd o să-i vadă în jurul vetrei, rostise doar cîteva vorbe uscate, în care nu vibrase nici un strop din afecţiunea lui pentru Emily. Pusese accentul numai pe latura practică de parcă neaşteptata întorsătură nu avea decît o semnificaţie — bănească, aceea care-l frapase, influenţîndu-i şi comportarea. De la primele cuvinte ale fetei sesizase că economia realizată de pe urma traiului în comun avea o importanţă vitală pentru Lopez, şi hotărîse pe loc să nu ocolească acest adevăr. În fond, fusese aproape somat să le dea găzduire şi hrană, pentru a-i scuti de cheltuielile zilnice. Şi acceptase de bună voie. Însă n-ar fi admis pentru tot aurul de pe lume să-şi însoţească gestul de fraze sforăitoare, îndulcite şi false, prin care să-l cruţe pe ginere. Pentru el, Lopez nu mai avea secrete, deşi nu-i percepuse amploarea viclenie ori a necinstei, şi nu merita să fie tratat cu menaja-

mente. Numai din dragoste pentru Emily îl admitea și în casă. După ea tînjise fără să știe ce mălură îi măcina sufletul de nu-și mai găsea un moment de odihnă. Ca acum, cînd îi dăduse vestea cea nesperată, care avea să-l facă din nou fericit, să nu-i arate pic de căldură și bucurie. Era scandalizat de purtarea lui. Și, în același timp, încîntat de sinceritatea ei. Îi dezvăluise de la început substratul propunerii, dovedind o corectitudine exemplară, pe care nu i-o răsplătise cu moneda afecțiunii. Vrînd să nu pară indus în eroare de ginere, fusese posac și distant cu copila lui. Răscolit de regrete, se ridică din pat, se duse în birou și-i așternu o notiță care trebuia să-i parvină în primele ore ale dimineții.

„Preaiubita mea E..
Mă bucură dincolo de orice închipuire întoarcerea ta.
A. W."

Numai atît îi scrisese — treisprezece cuvinte — dar care, în starea ei de atunci, au însemnat o mană cerească. Negocierea mutării o aruncase în brațele deznădejdii. De nici o parte nu licărise o rază de afecțiune — unul vorbise despre ce avea să pună la dispoziție, celălalt calculase ce urma să primească. Era convinsă că domnul Wharton îl osîndise pe Ferdinand pentru aranjamentul propus. Și pe bună dreptate. În sinea ei îl osîndise înaintea părintelui. Dar din felul cum decursese discuția, simțise că tatăl o condamna și pe ea ! Un ghimpe insuportabil în inimă, de care scăpă numai grație celor treisprezece cuvinte prin care îi descifrase tot universul lăuntric. Chiar de o condamnase o clipă, tatăl ei simțise nevoia s-o ierte, și-i pronunțase absolvirea cu duioșia și dragostea ce i le prețuise din totdeauna.

— SFÎRȘITUL VOLUMULUI ÎNTÎI —

CUPRINS

apitolul I *Ferdinand Lopez* / **5**
apitolul II *Everett Wharton* / **13**
apitolul III *Domnul Abel Wharton — Consilier al Coroanei* / **23**
apitolul IV *Doamna Roby* / **34**
apitolul V *„Un om despre care nu se știe nimic“* / **41**
apitolul VI *Un vechi prieten este chemat la castelul Windsor* / **49**
apitolul VII *Tot un prieten vechi* / **60**
apitolul VIII *Începutul unei noi cariere* / **69**
apitolul IX *O cină la domnul Dick — Partea I* / **79**
apitolul X *O cină la domnul Dick — Partea a II-a* / **90**
apitolul XI *Reședința Carlton Terrace* / **101**
apitolul XII *Ivirea primilor nori* / **116**
apitolul XIII *Tînguirile domnului Wharton* / **125**
apitolul XIV *Stăruințele curtezanului* / **138**
apitolul XV *Arthur Fletcher* / **147**
apitolul XVI *Niciodată să nu fugi* / **158**
apitolul XVII *Adio !* / **170**
apitolul XVIII *Ducele de Omnium reflectează la ce i se întîmplă* / **176**
apitolul XIX *Vulgaritate* / **188**
apitolul XX *Strategia lui Sir Orlando* / **198**
apitolul XXI *Noua lebădă a Ducesei de Omnium* / **210**
apitolul XXII *Parcul St. James* / **218**
apitolul XXIII *Capitularea* / **232**
apitolul XXIV *Nunta* / **242**
apitolul XXV *Începutul lunii de miere* / **251**
apitolul XXVI *Sfîrșitul lunii de miere* / **259**
apitolul XXVII *Suferințele Ducelui de Omnium* / **267**

Capitolul XXVIII *Necazurile Ducesei* / **283**
Capitolul XXIX *Cei doi candidaţi la circumscripţia Silverbridge* / 289
Capitolul XXX *„Da, o minciună sfruntată !"* / **299**
Capitolul XXXI *„Am să i-o cer, dar cu cravaşa în mînă"* / **309**
Capitolul XXXII *„De ce te consideri datoare să te amesteci ?"* / **31**
Capitolul XXXIII *„Ca bărbat, nu ai voie să te jeleşti"* / **328**
Capitolul XXXIV *Alegerile din Silverbridge* / **335**
Capitolul XXXV *Din nou în Londra* / **351**
Capitolul XXXVI *La Mierla sprinţară* / **364**
Capitolul XXXVII *Revederea* / **372**
Capitolul XXXVIII *Demisionarea lui Sir Orlando* / **385**
Capitolul XXXIX *„Perie-l şi cîntă-i în strună"* / **395**
Capitolul XL *„Să facem o încercare"* / **403**

Tehnoredactor: VICTOR MAŞEK

Bun de tipar: 2.XII.1980. Coli tipar: 26.

Comanda nr. 625
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
București, — Piața Scînteii nr. 1
Republica Socialistă România

Trollope nu-şi propunea altceva decît să privească lumea cu obiectivitate şi să-i înfăţişeze pe oameni aşa cum sînt.

MARIO PRAZ

Lei 13

CW

Editura Univers